

SZIGETSZENTMIKLÓS VÁROS

Megalapozó vizsgálat – Helyzetfeltárás, helyzetelemzés

**az új Településfejlesztési Konceptióhoz és Integrált Településfejlesztési
Stratégiához, valamint a településrendezési eszközök felülvizsgálatához**

2021. június

**Az új Településfejlesztési Konceptióhoz és Integrált Településfejlesztési
Stratégiához, valamint a településrendezési eszközök felülvizsgálatához
alkalmazható közös megalapozó vizsgálat készítése**

MEGRENDELŐ

Szigetszentmiklós Önkormányzata

2310 Szigetszentmiklós, Kossuth Lajos utca 2.

VÁLLALKOZÓ

ITI Magyarország Kft.

1134 Budapest, Hun u. 13. fszt.1.

KÉSZÍTETTE:

Vezető tervező:

Sárdi Anna

okl. építészmérnök, térségi tervező

Tervezők:

Bauer Ádám

geográfus, közigazdász

Kósa Emőke

településtervező, közigazdász

Körmöndi Barnabás

geográfus

Kulcsár Sándor

közigazdász, Smart City szakértő

Kurenkov Vjacseszláv MBA

vezető településtervező, közigazdász

Szkordilis Flóra

okl. építészmérnök

Vadász Nóra

okl. településmérnök

Varga Zsolt

okl. építőmérnök, közúti biztonsági auditor

Vaszócsik Vilja

tájépítész, területi tervező

Tartalomjegyzék

1. HELYZETFELTÁRO MUNKARÉSZ.....	6
1.1. Településhálózati összefüggések, a település helye a településhálózatban, térségi kapcsolatok.....	6
1.2. A területfejlesztési dokumentumokkal (Országos Területfejlesztési Konceptióval és a területileg releváns megyei, valamint térségi területfejlesztési koncepciókkal és programokkal) való összefüggések vizsgálata	7
1.2.1. Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (OFTK)	7
1.2.2. Európai Zöld megállapodás (Green deal)	9
1.2.3. Magyarország Partnerségi Megállapodás (PM)	11
1.2.4. Pest megye Területfejlesztési Programja 2021-2027	13
1.3. A területrendezési tervekkel való összefüggések vizsgálata	13
1.3.1. Területrendezési Terv (OTrT) - 2019.....	13
1.3.1. Budapesti Agglomeráció Területrendezési Terv	16
1.4. A szomszédos települések hatályos településszerkezeti terveinek - az adott település fejlesztését befolyásoló - vonatkozó megállapításai	17
1.5. Hatályos településfejlesztési döntések bemutatása	20
1.5.1. A hatályos fejlesztési koncepció, integrált településfejlesztési stratégia vonatkozó megállapításai	20
1.5.2. Hatályos településfejlesztési és településrendezési szerződések	30
1.6. A település településrendezési tervi előzményeinek vizsgálata	31
1.6.1. A hatályban lévő településrendezési eszközök	31
1.6.2. A hatályos településszerkezeti terv megállapításai, megvalósult elemek	31
1.7. A település társadalma	35
1.7.1. Demográfia, népesség	35
1.7.2. Munkanélküliség, jövedelmi színvonal, életminőség	39
1.7.3. Térbeli-társadalmi rétegződés, konfliktusok, érdekviszonyok	41
1.8. A település humán infrastruktúrája	43
1.8.1. Humán közszolgáltatások	43
1.8.2. Esélyegyenlőség biztosítása.....	75
1.9. A település gazdasága	77
1.9.1 A település gazdasági súlya, szerepköre.....	77
1.9.2. Szigetszentmiklós főbb gazdasági ágazatai, jellemzői	79
1.9.3. A gazdasági szervezetek jellemzői, fontosabb beruházásai, települést érintő fejlesztési elképzelése	82
1.9.4. A gazdasági versenyképességet befolyásoló tényezők.....	87
1.9.5. Ingatlanpiaci viszonyok (kereslet-kínálat).....	90
1.10. Az önkormányzat gazdálkodása, a településfejlesztés eszköz- és intézményrendszere	94
1.10.1. Költségvetés, vagyongazdálkodás, gazdasági program	94
1.10.2. Az önkormányzat településfejlesztési tevékenysége, intézményrendszere.....	101
1.10.3. Gazdaságfejlesztési tevékenység.....	102
1.10.4. Foglalkoztatáspolitikai	103
1.10.5. Lakás- és helyiséggazdálkodás.....	106
1.10.6. Intézményfenntartás	108
1.10.7. Energiagazdálkodás	114
1.11. Településüzemeltetési szolgáltatások, okos város települési szolgáltatások.....	116
1.12. A táji és természeti adottságok vizsgálata	126
1.12.1. Természeti adottságok	126

1.12.2. Tájhasználat, tájszerkezet.....	128
1.12.3. Védett, védendő táji-, természeti értékek, területek.....	137
1.12.4. Tájhasználati konfliktusok és problémák értékelése.....	144
1.13. Zöldfelületi rendszer vizsgálata	145
1.13.1. Zöldfelületi ellátottság.....	145
1.13.2. A zöldfelületi rendszer konfliktusai és problémái.....	149
1.14. Az épített környezet vizsgálata	150
1.14.1. Területfelhasználás vizsgálata	150
1.14.2. A telekstruktúra vizsgálata	154
1.14.3. Önkormányzati tulajdon kataszter	159
1.14.4. Az épített környezet értékei	161
1.14.5. Az épített környezet konfliktusai, problémái	162
1.15. Közlekedés	162
1.15.1. Hálózatok és hálózati kapcsolatok.....	162
1.15.2. Közúti közlekedés	164
1.15.3. Községi közlekedés.....	169
1.15.4. Kerékpáros és gyalogos közlekedés.....	175
1.15.5. Parkolás	178
1.15.6. Vízi közlekedés.....	178
1.16. Közművesítés.....	179
1.16.1. Vízi közművek	179
1.16.2. Energiagazdálkodás	184
1.16.3. Elektronikus hírközlés.....	187
1.17. Környezetvédelem (és településüzemeltetés)	192
1.17.1. Talaj	192
1.17.2. Felszíni és a felszín alatti vizek.....	193
1.17.3. Levegőtisztaság és védelme	202
1.17.4. Zaj- és rezgésterhelés	206
1.17.5. Sugárzás védelem	207
1.17.6. Hulladékkezelés	207
1.17.7. Vizuális környezetterhelés.....	211
1.17.8. Árvízvédelem	212
1.17.9. Fennálló környezetvédelmi konfliktusok, problémák.....	212
1.18. Katasztrófavédelem (területfelhasználást, beépítést, befolyásoló vagy korlátozó tényezők)	214
1.19. Ásványi nyersanyag lelőhely.....	215
1.20. Városi klíma.....	215
2. HELYZETELEMZŐ MUNKARÉSZ.....	216
2.1. A vizsgált tényezők elemzése, egymásra hatásuk összevetése	216
3. HELYZETÉRTÉKELŐ MUNKARÉSZ.....	223
3.1. A helyzetelemzés eredményeinek értékelése, szintézis	223
3.2. Problématérkép/értéktérkép	229
3.3. Eltérő jellemzőkkel rendelkező településrészek	232
MELLÉKLETEK.....	239
1. melléklet: Szigetszentiklós Településfejlesztési Konceptiójának célrendszere	239
2. melléklet: Önkormányzati ingatlanok	242

3.	melléklet: A Polgármesteri Hivatal szervezeti ábrája	244
4.	melléklet: Szigetszentmiklós Város Gazdasági Programjában tervezett beruházások és intézkedések a 2020-2024 közötti időszakra vonatkozóan	245
5.	melléklet: Önkormányzati intézményi épületek műszaki adatai	250
6.	melléklet: Önkormányzati intézmények energiafelhasználása (2019)	255
7.	melléklet: Önkormányzati intézmények energiafelhasználása (2018)	259
8.	melléklet: Önkormányzati intézmények energiamegtakarítása (2018-2019)	263
9.	melléklet: A térinformatikai alkalmazás által kezelt rétegrendszer	267
ÁBRAJEGYZÉK		269
ÁBRÁK		269
TÁBLÁZATOK		275

1. HELYZETFELTÁRO MUNKARÉS

1.1. Településhálózati összefüggések, a település helye a településhálózatban, térségi kapcsolatok¹

Szigetszentmiklós a Közép-magyarországi régióhoz tartozik, Budapesttől mintegy 10 km-re, az agglomeráció déli szektorában fekszik. Budapest vonzáskörzete kiterjed a város egészére, a mindennapi élet lényeges területeire gyakorolt hatásaival. A régió belül kisebb jelentőségű települések közé tartozik, regionális szerepkörrel önállóan nem rendelkezik, 9 települést tömörítő járás székhelye.

Szigetszentmiklós vonzáskörzete viszonylag jól körülhatárolható, legerősebben a szigeten belüli településekre koncentrálódik, de tágabb értelemben sem terjed túl a Csepel-sziget északi részének néhány településén. A járás egyes települései ugyanúgy kötődnek a fővárosi intézményekhez, a Budapestről kiköltözőknek is hasonlóan vonzásterületei, így a közvetlen gyűrűben, illetve közlekedési vonalakra felfűződve - kettős kötődésűek.

A város közlekedési kapcsolatainak szerepe alapvető a napi működési funkciók ellátása szempontjából, hiszen az elmúlt években lakónépessége döntően a fővárosból kiköltözők révén gyarapodott, sok esetben vissza-kötődve az eredetileg is fennálló foglalkoztatási, oktatási, szolgáltatási intézményekhez. Ez a tömegközlekedés jelenlegi állapota miatt napi szinten terheli a közúti áteresztőképességet, az autós közlekedés növekedésével. E helyzeten jelentős javulást hozhat a HÉV közlekedés korszerűsítése, bekapcsolása a fővárosi metró-hálózatba.

Szigetszentmiklós (közúti, vízi) transzeurópai közlekedési folyosók mentén fekszik. Ezekkel való összeköttetés közúton érhető el a településen áthaladó M0 autópályán keresztül, mely által az M1, M7, M5 autópályák is könnyen megközelíthetők. Vízi közlekedési útvonalhoz a Csepeli Szabadkikötőnél, vasúti közlekedési vonalhoz a Budapest-Kelebia-Dunaharaszti vonalon csatlakozik.

Szigetszentmiklós nem rendelkezik egy jellemző, hangsúlyos funkcióval, egyaránt megtalálhatóak a településen a termelő és a kereskedelmi szektorok, illetve legnagyobb mértékben a logisztikai szerepkörű vállalkozások telephelyei. Ám a város a folyamatos funkcióbővülés ellenére a főváros árnyékában funkcióhiányos városnak tekinthető. Az okos város kiegészítések kapcsán felmerült kormányzás alrendszerben, valamint az életmód területén bizonyult elmaradottnak a Pest megyei járásközpontok összehasonlításában. A kormányzási szektoron belül elsősorban a közszolgáltatások (elmúlt időszakban központosított oktatás, egészségügy, valamint a kultúra és művelődés terén a megyében számos járásszékhely erősebb múlttal rendelkezik) népességnövekedést követő fejlődése okoz lemaradást, illetve a közműellátásban és a kohézió megteremtésében szükséges lépéseket tenni. Szigetszentmiklós a járásban a legnépesebb, legsűrűbben lakott s az agglomeráció déli szektorának is második legnagyobb lélekszámú települése. A demográfiai mutatók a városban kedvezőbben alakulnak a járás többi tagjához viszonyítva. Az elmúlt 10 évben közel ötödével gyarapodott a lakosság. A fiatalok magas arányát tekintve egyformán kedvező térségen belül, Szigetszentmiklós különösen fiatalos korstruktúrájú. A kiköltözési tendencia azonban úgy a műszaki-, mint a humán infrastruktúrára nézve megterhelő volt. Adófizetőre vetített jövedelem tekintetében kedvezőbb helyzetben van a járás többi településénél.

¹ A fejezet a Szigetszentmiklós Integrált Teleülésfejlesztési Stratégia, Megalapozó munkarésze (2015, Pest-Budapest Konzorcium) alapján készült.

Az agglomeráció városainak versenyében az egyik legfontosabb tényező a siker szempontjából, hogy minél több cég, vállalkozás telepedjen meg a városban, mivel ez (a 2020 évi helyi ipariüzési adó elvonásáig a település számára az adóbevételek biztosításán túl) olyan vállalkozói innovációra, kedvező földrajzi fekvésre utal, amellyel további cégek betelepülésére ösztönözhet. A kiélezett versenyhelyzetet jól mutatja a főváros körüli agglomerációs településeken található ipari parkok, és telephelyek, vállalkozások elhelyezkedése, száma. A településen a működő vállalkozások számának 30%-os növekedése volt tapasztalható 2014-2018 között.

A gazdasági teljesítményét tekintve a Szigetszentmiklós Pest megye járási központjainak rangsorában 2014 és 2016 között a 3.-4. helyeken helyezkedett el, majd 2016 után egyre javítva a helyezésein, 2018-ra már az 2. helyet foglalta el. Az elmúlt időszakban megfigyelhető gazdasági átrendeződés következtében a vidéki pólusok egyre nagyobb súllyal bírnak. Ez a folyamat igaz a Budapesti agglomeráció gazdasági térszerkezetére is, hiszen a vizsgált időszakban Budapest bruttó hozzáadott értéke 52%-ot esett, ugyanakkor az agglomerációban lévő városok jelentős részének teljesítménye meghatározó módon erősödött.

Szigetszentmiklós, szuburbanizálódó településként jóval kedvezőbb helyzetben van az ország többi hasonló méretű városához képest. A vizsgált időszakban alacsony munkanélküliséggel rendelkezik, hiszen azon kívül, hogy foglalkoztatási kínálata széleskörű, rendelkezésére áll a fővárosi munkaerőpiac kínálata is.

A település iskolázottsági és foglalkoztatási viszonyai országos viszonylatban és a megyei járásközpontok között is kiemelkedő. A 15-64 éves népességben belül foglalkoztatottak aránya a térségen belül a legmagasabb értéket mutatja, amely mellett a munkanélküliség pedig alacsony mértékű. Emellett a járásban és a településen is jelentős a naponta ingázó foglalkoztatottak száma (60%), ami a főváros már említett dominanciájának köszönhető.

Szigetszentmiklós fontos oktatási funkciót tölt be. A négy középfokú oktatási intézmény egyértelműen térségi vonzerőt jelent. Az alapfokú képzés inkább a helyi lakosokat érinti, viszont a középfokú oktatásban sok más településről bejáró diák vesz részt (45%). Kifejezetten gyenge ugyanakkor ezen intézmények vonzáskörzeti funkciója a főváros Szigetszentmiklóssal határos peremkerületei irányában, az innen érkező diákok aránya elhanyagolhatónak tekinthető. Ennek okai elsősorban természetesen közlekedés-földrajzi eredetűek.

A település zöldfelületeinek számos eleme megtalálható itt, azonban rendszertelenül és kapcsolódásuk hiányos, azaz nem alkotnak hálózatot. A Ráckevei Soroksári Duna-ág a város keleti felét kíséri végig, számos természeti értékkel rendelkezik, azonban megfelelő kapcsolatait a településsel a magántulajdonú partmenti beépítések korlátozzák.

1.2. A területfejlesztési dokumentumokkal (Országos Területfejlesztési Konceptióval és a területileg releváns megyei, valamint térségi területfejlesztési koncepciókkal és programokkal) való összefüggések vizsgálata

1.2.1. Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (OFTK)

Az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési koncepciót az országgyűlés 1//2014. (I. 3.) OGY határozattal² fogadta el (továbbiakban: NEMZETI FEJLESZTÉS 2030). A koncepció első sorban a 2014-

² 1//2014. (I. 3.) OGY határozat Nemzeti Fejlesztés 2030 - Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptióról

2020 közötti európai uniós fejlesztési időszakra való felkészülés keretében készült. A Konceptió 2030-ig szól, a stratégiai része az EU2020 Stratégiához kapcsolódik. 2021-ben lezárul az 2014-2020-as tervezési ciklus, idén új tervezési ciklus indul. Ennek megfelelően ma már csak a 2030-ig szóló koncepcióban elfogadott alapelveket és stratégiai célkitűzéseket kell a szakpolitikai stratégia-és programalkotásban figyelembe venni és folyamatosan érvényre kell juttatni.

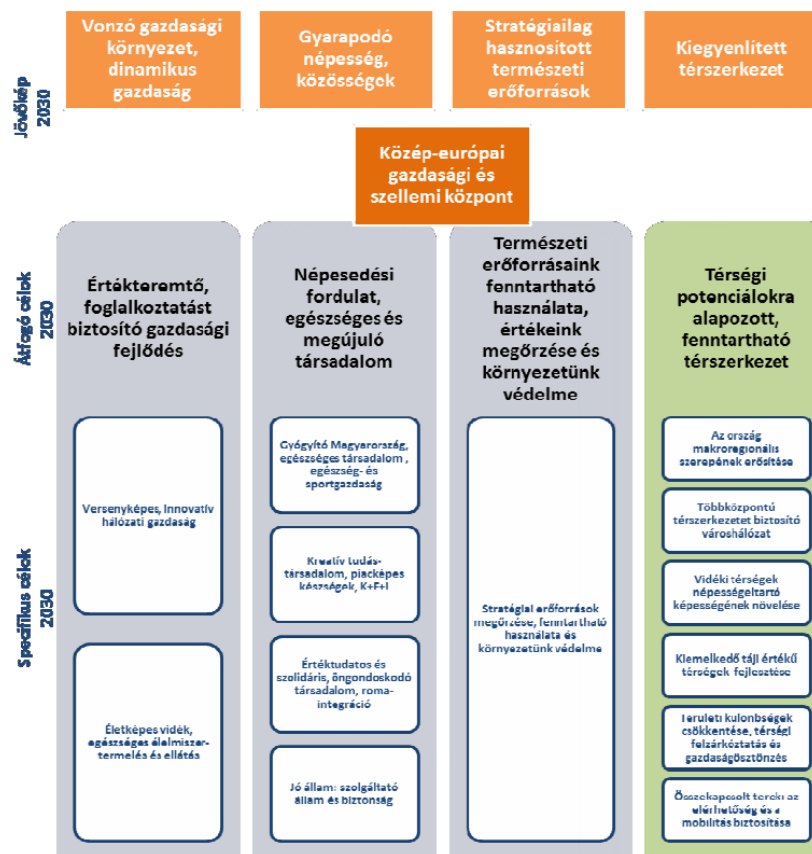
A NEMZETI FEJLESZTÉS 2030 a további tervezés során is figyelembe veendő - horizontális szempontként határozta meg:

- a befogadás – a társadalmi felzárkózás támogatását,
- az esélyegyenlőség megteremtését, a nemzetiségi identitás erősítését,
- a fenntartható fejlődést– fenntartható növekedést,
- az értékmegőrzést és az intelligens növekedést.

A NEMZETI FEJLESZTÉS 2030 koncepció a nemzeti jövőkép elérése érdekében négy hosszú távú, 2030-ig szóló átfogó fejlesztési célt, valamint 13 specifikus célt jelölt ki. (1. ábra)

A OFTK célrendszerből Szigetszentmiklós földrajzi és gazdasági helyzete, jelenlegi státusza számára a legfontosabb specifikus célok:

- versenyképes, innovatív gazdaság
- életképes vidék, egészséges élelmiszertermelés és ellátás
- gyógyító Magyarország, egészséges társadalom, egészség- és sportgazdaság,
- kreatív tudástársadalom, piacképes készségek, K+F+I,
- értéktudatos és szolidáris öngondoskodó társadalom,
- jó állam, szolgáltató állam és biztonság,
- stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata, környezetünk védelme.

1. ábra: OFTK célrendszer

A város-vidék együttműködést érvényesítő várostérség fejlesztés NEMZETI FEJLESZTÉS 2030 koncepcióban meghatározott szempontjai közül Szigetszentmiklós fejlesztési koncepciója szempontjából a legfontosabb:

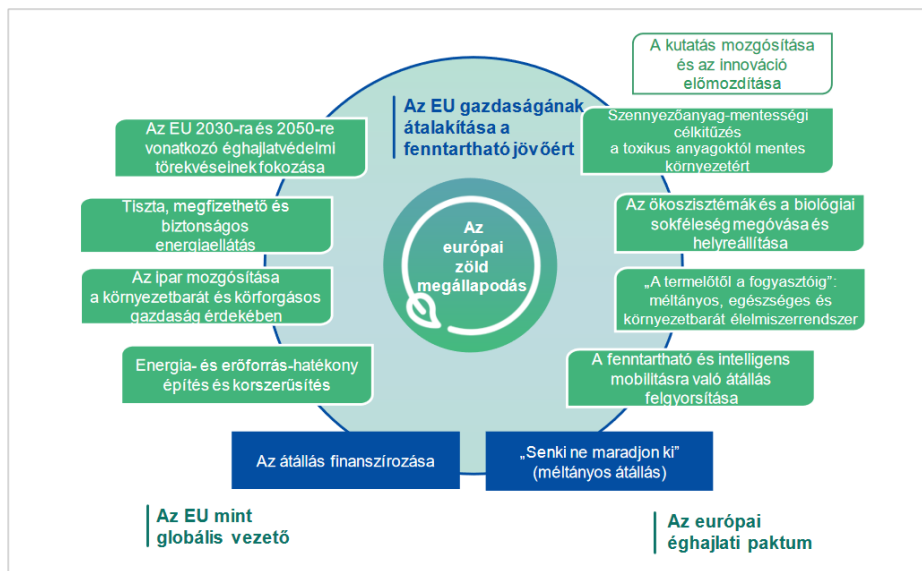
- Teret kell nyerniük a várostérségi települések által közösen kialakított és megvalósított fejlesztéseknek, és csökkennie kell a települési szinten kiosztott és a pályázati úton elérhető fejlesztési közpénzek jelentőségének.
- A nagyobb városainkban – különösen a húszezer fő feletti városainkban– külön erőforrásokat kell fordítani a városi központok fejlesztését szolgáló sajátos akciókra is
- Együtt-tervezés: nemcsak a közpénzekből megvalósuló térségi fejlesztésekben, de a települések gazdálkodásában és tervezésében (ld. terület- településrendezési- és településfejlesztési tervezés, helyi adópolitika) is a térségi, a várost és vonzáskörzetét szerves egységben kezelő szemléletet és gyakorlatot kell alkalmazni.
- Törekedni kell a természeti környezet értékeinek megőrzésére, a belső városi zöldfelületek és a várost övező ökológiailag értékes területek közti kapcsolatok erősítésére.

1.2.2. Európai Zöld megállapodás (Green deal)³

Az Európai Unió 2019 decemberében elfogadta az Európai Zöld megállapodás dokumentumot (2019.12.11. COM(2019) 640 final), amely 2050-re fogalmazza meg a növekedési stratégiai

³ https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:b828d165-1c22-11ea-8c1f-01aa75ed71a1.0012.02/DOC_1&format=PDF

célkitűzéseket a tagországok számára: „az EU-t olyan igazságos és virágzó társadalommá kívánja alakítani, amely modern, erőforrás-hatékony és versenyképes gazdasággal rendelkezik, ahol 2050-re megszűnik a nettó üvegházhatásúgáz-kibocsátás, és ahol a gazdaság növekedése nem erőforrásfüggő.” (2. ábra)

2. ábra: Európai Zöld megállapodás

Az európai zöld megállapodás cselekvési tervet vázol fel a következőkre:

- az erőforrások hatékony felhasználásának elősegítése a tiszta, körforgásos gazdaságra való átállás révén;
- a biológiai sokféleség helyreállítása és a környezetszennyezés mértékének csökkentése.

A terv meghatározza a szükséges beruházásokat és a rendelkezésre álló finanszírozási eszközöket, és kifejti, hogyan lehet biztosítani azt, hogy az átmenet méltányos és inkluzív legyen.

Az EU 2050-re klímasemlegessé szeretne válni. Ahhoz, hogy teljesüljön a klímasemlegességi cél, minden gazdasági ágazatnak cselekednie kell. Együttes feladataink a következők:

- beruházás a környezetbarát technológiákba;
- az innováció előmozdítása az ipari szereplők körében;
- tisztább, olcsóbb és egészségesebb közlekedési formák bevezetése, mind az egyéni, mind a tömegközlekedésben;
- az energiaágazat széntelenítése;
- az épületek energiahatékonyságának biztosítása;
- együttműködés nemzetközi partnereinkkel a világszintű környezetvédelmi szabványok javítása érdekében.

Az EU pénzügyi és technikai támogatást nyújt azoknak, akik a legnagyobb kihívás elé állít a zöld gazdaságra való átállás. Az ún. [méltányos átállási mechanizmus](#) legalább 100 milliárd eurót fog mozgósítani a 2021–2027-es időszakban a leginkább érintett régiók megsegítésére.

A hosszú távú stratégia végrehajtására meghatározott 2021–2027-es időszak célkitűzései:

1. **Intelligensebb Európa:** az innováció, a digitalizáció, a gazdasági átalakulás és a kisvállalkozásoknak nyújtott támogatások;
2. **Zöldebb, karbonmentes Európa:** a Párizsi Megállapodás végrehajtása, valamint az energiaügyi átállásba, a megújuló energiaforrásokba és az éghajlatváltozás elleni küzdelembe való befektetés;
3. **Jobban összekapcsolódó Európa:** a stratégiai szállítási és digitális hálózatok erősítése;
4. **Szociálisabb Európa:** a szociális jogok európai pillérének megvalósítása, valamint a minőségi foglalkoztatás, az oktatás, a készségek, a társadalmi befogadás és az egészségügyi ellátáshoz való egyenlő hozzáférés támogatása;
5. **A polgáraihoz közelebb álló Európa:** a helyileg irányított növekedési stratégiák és uniós szinten a fenntartható városfejlesztés támogatása.

1.2.3. Magyarország Partnerségi Megállapodás (PM)⁴

A Partnerségi Megállapodás (PM) rögzíti, hogy a Magyarországra érkező uniós fejlesztési források hogyan fogják támogatni Magyarországot és az Európai Unió stratégiai céljait és meghatározza az uniós források eredményes és hatékony felhasználásának feltételeit.

„Jövőképünk, hogy 2030-ra Magyarország azon 5 európai ország közé emelkedik, ahol a legjobb élni, dolgozni, alkotni és lakni.”

A PM stratégiai céljai, a nemzeti fejlesztések fő súlypontjait 6 stratégiai cél foglalja össze a 3. ábra szerint:

⁴ <https://www.palyazat.gov.hu/partnersegi-megallapodas>

3. ábra: Partnerségi Megállapodás stratégiai célkitűzései

Szigetszentmiklós fejlesztése szempontjából hangsúlyos stratégiai célkitűzések:

Gyors és kényelmes közlekedés, elérhetőség javítása az országban és a Kárpát-medencében

- korszerűsödnek az elővárosi és távolsági vasutak, valamint javulnak a közösségi közlekedési szolgáltatások az utasélmény számottevő növelése és a károsanyag-kibocsátás csökkentése érdekében;
- zöld közlekedés erősítése a közösségi közlekedésben és a további kerékpárút fejlesztésekkel.

Gyarapodó, egészséges és a munkaerőpiacon versenyképes népesség

- a korai halálozás Európában legnagyobb mértékű csökkentése,
- mindenki 2 évvel többet él egészségben,
- minden 10 munkaképes korú (20-64 éves) személyből legalább 8 dolgozni fog;
- a foglalkoztatás javuló feltételei hozzájárulnak a jobb életminőséghez, a munkavállalók egészségi állapotának és termelékenységének javulásához, segítik a család és a munkavállalás összeegyeztetését és a gyermekvállalást, gyermeknevelést;
- javul a népesség képzettsége, teljes körű a minőségi, befogadó, méltányos oktatáshoz való hozzáférés;
- a középosztály kiszélesítése érdekében megtörjük a szegénység nemzedékek közötti és területi újra termelődését, javulnak a gyermekek továbbtanulási mutatói.

Energiafüggetlen Magyarország, tiszta és biztonságos környezet

- csökken az ország energiafüggősége, aminek érdekében energiatermelésünk 21%-a megújuló energiaforrásból származik 2030-ra;
- minden közintézmény, nagyobb energiaigényű ipari fogyasztó és a háztartások fele okos mérővel fog rendelkezni;
- klímaváltozással, szélsőséges időjárás által okozott hatásokkal szembeni ellenálló képesség, alkalmazkodóképesség növelése;
- csökkennek a levegőt és vizeinket szennyező kibocsátások és biztonságosabban üzemelnek a közművek.

Csúcstechnológiájú, innovatív, magas hozzáadott értéket előállító Magyarország, a magyar termelési kultúra XXI. századi újjászületése

- érdemben emelkedik hazánkban az európai élvonalba tartozó, környezetbarát technológiákkal előállított javak aránya;
- jelentősen nő a magyar kkv-ban az egy főre jutó hozzáadott érték, így az általuk megtermelt érték a GDP-ben kifejezve meghaladja a nagyvállalatokét;
- Magyarország a mérsékelt innovátorok sorából a jelentős innovátorok közé emelkedik.

1.2.4. Pest megye Területfejlesztési Programja 2021-2027

A megyei területfejlesztési programok az új támogatási ciklushoz kapcsolódóan jelenleg készülnek. A Pest megyei program társadalmi egyeztetési anyaga még nem elérhető.

1.3. A területrendezési tervekkel való összefüggések vizsgálata

1.3.1. Területrendezési Terv (OTrT) - 2019

Az Országgyűlés 2018. december 12-én elfogadta Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvényt, amelynek területrendezési terveket érintő fejezetei 2019. március 15-től hatályosak.

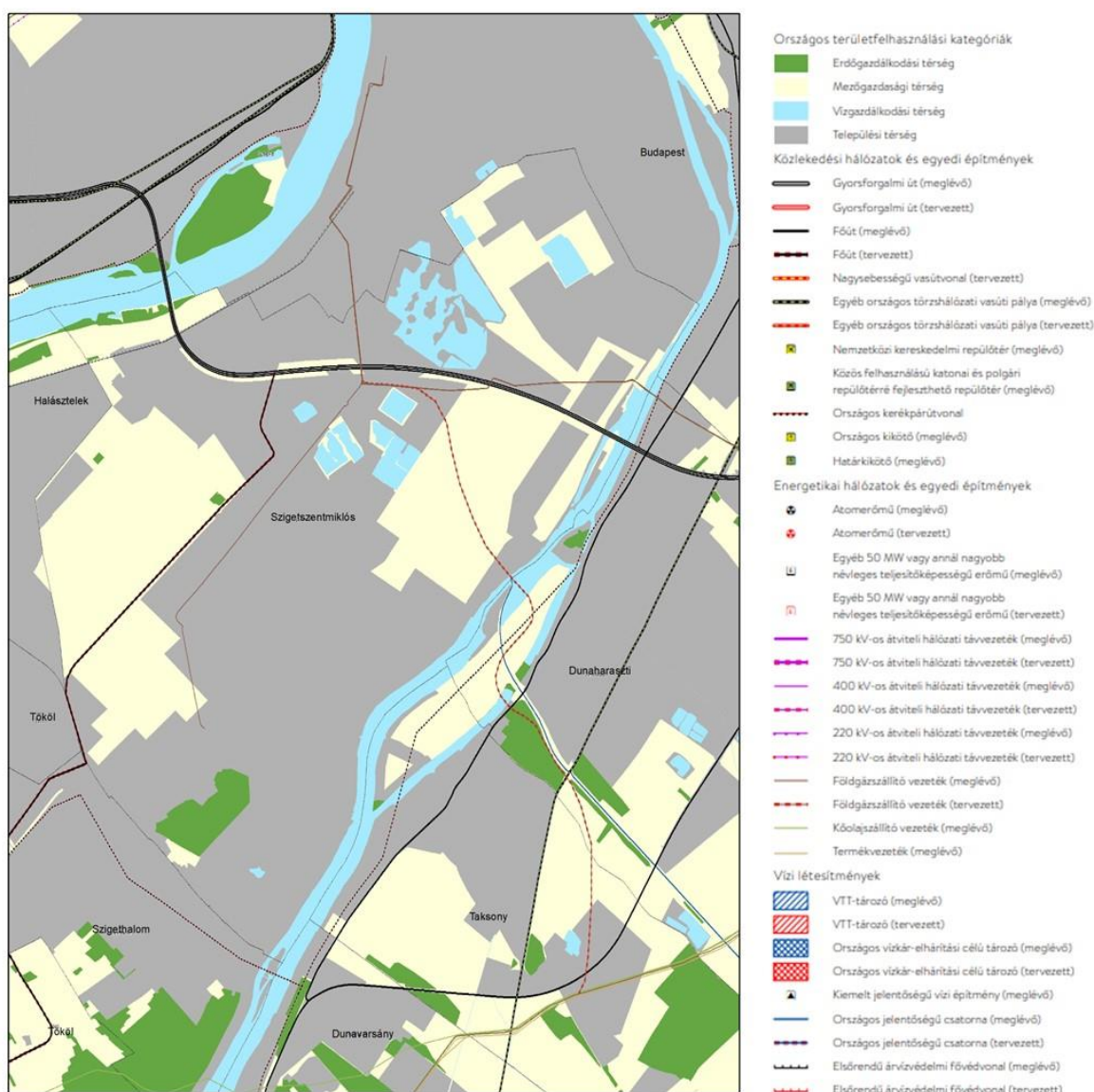
Az OTrT térszerkezeti terv jelentős települési térséget jelöl ki Szigetszentmiklós közigazgatási területén, amelyek egy része ma még mezőgazdasági térségként funkcionál.

A várost érintő országos térszerkezeti elemek:

Közlekedési hálózatok és egyedi építmények	Gyorsforgalmi út (meglévő)		MO
	Főút (tervezett)		Szigetszentmiklós (M0) – Ráckeve
Energetikai hálózatok és egyedi építmények	Földgázszállító (meglévő)	vezeték	ág szám: 404–01
	Földgázszállító (meglévő)	vezeték	ág szám: 404

	Földgázszállító vezeték (meglévő)	ág szám: 406
	Földgázszállító vezeték (tervezett)	Budapest [XXI. kerület] – Taksony
Vízi létesítmények	Elsőrendű árvízvédelmi védvonal (meglévő)	Duna
	Országos jelentőségű csatorna (meglévő)	Duna–Tisza-csatorna

1. táblázat: A várost érintő országos térszerkezeti elemek (Forrás: OTrT alapján saját szerkesztés)

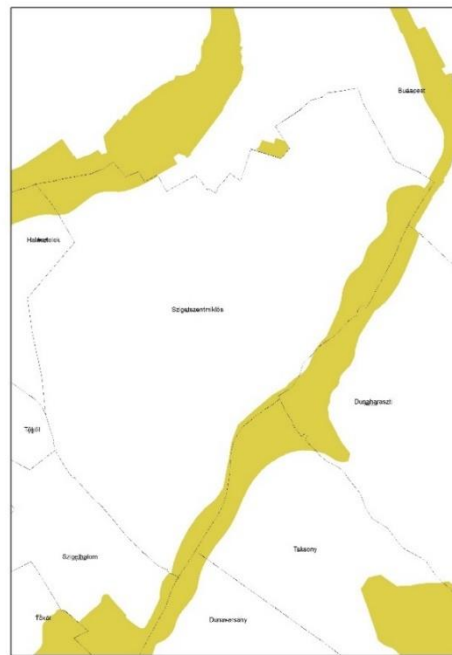

4. ábra: OTrT – Térszerkezet (Forrás: e-epites.hu WMS szolgáltatás)

Szigetszentmiklós területét hét országos védelmi övezet érinti a 5-8. ábrák szerint. Az övezetek előírásait a 2018. évi CXXXIX. „Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről” szóló törvény tartalmazza.

5. ábra: Országos Területrendezési Terv Erdő övezete
(Forrás: e-epites.hu WMS szolgáltatás)

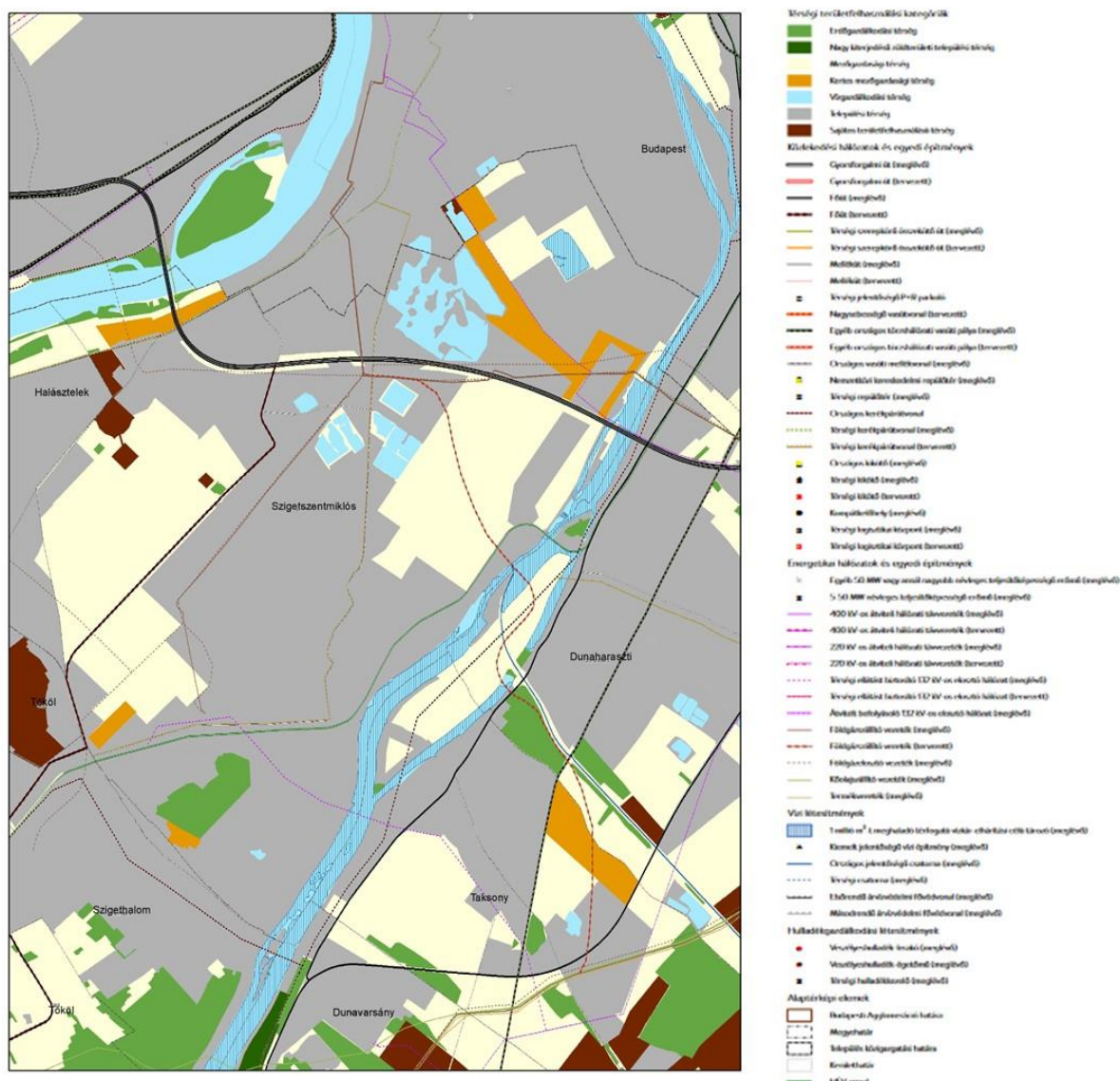

6. ábra: Országos Területrendezési Terv Tájképvédelmi terület övezete (Forrás: e-epites.hu WMS szolgáltatás)

7. ábra: Országos Területrendezési Terv Ökológiai hálózat magterületének övezete, Ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete, Ökológiai hálózat puffterületének övezete (Forrás: e-epites.hu WMS szolgáltatás)

1.3.1. Budapesti Agglomeráció Területrendezési Terv

7. ábra: Budapesti Agglomeráció szerkezeti terve (Forrás: e-epites.hu WMS szolgáltatás)

A Budapesti Agglomeráció szerkezeti terve Szigetszentmiklós területén az országos terv területfelhasználási kategóriáin kívül jelöl:

- *kertes mezőgazdasági térséget, amely „egyedileg megállapított olyan területfelhasználási kategória, amelybe azon zártkerti vagy zártkerti művelésből kivett mezőgazdasági területek tartoznak, amelyek fekvése, szerkezete, telekstruktúrája, hasznosítása módja és intenzitása, valamint beépítettsége eltér a mezőgazdasági térség területeitől”*
- *sajátos területfelhasználású térséget, amely olyan területfelhasználási kategória, amelybe az 5 ha-nál nagyobb külfejtéses művelésű bányaterületek, hulladékártalmatlanító létesítmény elhelyezésére szolgáló területek, egyes egészségügyi, sportolási, rekreációs, megújuló energiahasznosítási, közlekedési és honvédelmi területek tartoznak”*

A várost érintő Budapesti Agglomeráció szerkezeti tervében ábrázolt elemek:

Közlekedési hálózatok és egyedi építmények	Mellékút (meglévő)	51101
	Mellékút (meglévő)	5103
	Mellékút (meglévő)	5101
	Térségi kerékpárútvonal (tervezett)	Budapest XXI. kerület – Szigetszentmiklós
Energetikai hálózatok és egyedi építmények	Átvitelt befolyásoló 132 kV-os elosztó hálózat (meglévő)	ág szám: 2.2.3.9.
	Térségi ellátást biztosító 132 kV-os elosztó hálózat (meglévő)	ág szám: 2.2.4.19.
	Földgázelosztó vezeték	ág szám: 2.3.4.30.
	Földgázelosztó vezeték	ág szám: 2.3.4.29.
	Földgázelosztó vezeték	ág szám: 2.3.4.27.
	Földgázelosztó vezeték	ág szám: 2.3.4.31.
	Földgázelosztó vezeték	ág szám: 2.3.4.32.
Vízi létesítmények	1 millió m ³ -t meghaladó térfogatú vízkár-elhárítási célú tározó	
	1 millió m ³ -t meghaladó térfogatú vízkár-elhárítási célú tározó	Ráckevei-Soroksári Dunaág
	Térségi csatorna	Ócsa - Alsónémedi - Taksony - Dunaharaszti

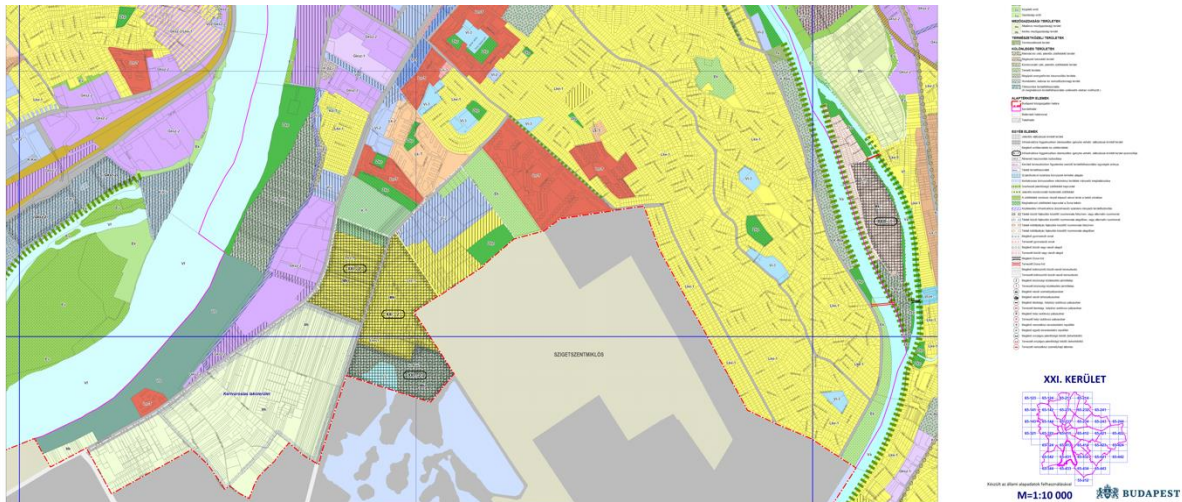
2. táblázat: A várost érintő Budapesti Agglomeráció szerkezeti tervében ábrázolt elemek (Forrás: Budapesti Agglomeráció szervezeti terve alapján saját szerkesztés)

A Budapesti Agglomeráció területrendezési terve alapján Szigetszentmiklós egész területe az ásványi nyersanyagvagyon övezetébe tartozik.

1.4. A szomszédos települések hatályos településszerkezeti terveinek - az adott település fejlesztését befolyásoló - vonatkozó megállapításai

Szigetszentmiklós Budapest déli határa mellett, a Csepel-szigeten található. A települést északról Budapest XXI. Csepel kerülete, keletről a Ráckevei-Duna (ezáltal Dunaharaszti és Taksony), délről Szigethalom, délnyugatról Tököl, nyugatról Halásztelek, északnyugatról pedig a Duna folyam (Budapest XXII. Budafoke-Tétény kerülete) határolja.

Szigetszentmiklós északról Budapest XXI. Csepel Kerületének Erdősor, valamint Királyerdő városrészeivel közvetlenül határos. Királyerdő városrész jellemzően kertvárosias, intenzív beépítésű lakóterület, Erdősor városrészben egy nagy kiterjedésű közjóléti erdőt és nagyvárosias, telepszerű lakóterületet találunk. Csepel településszerkezeti terve Háros kertes mezőgazdasági területein jelöl ki nagyobb összefüggő, jelentős változással érintett, valamint infrastruktúra függvényében ütemezetten igénybe vehető változással érintett területeket új lakóterületi fejlesztések céljából, amelyek Szigetszentmiklós jövőbeni fejlesztését várhatóan nem befolyásolják (9. ábra).

8. ábra: A XXI. Kerület szerkezeti tervlap részlet (Forrás: Budapest Főváros Településszerkezeti Terve, 2017)

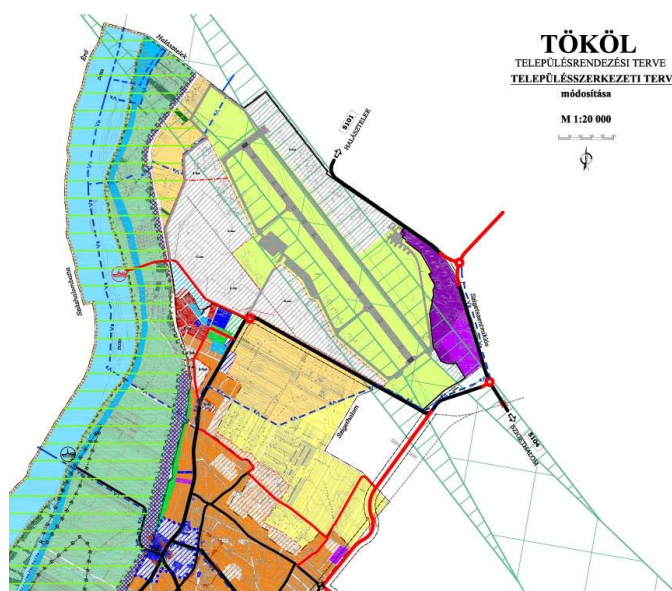
Szigetszentmiklóst keletről Dunaharaszttól, délkeletről pedig Taksonytól a Ráckevei-Duna választja el. A Ráckevei-Duna menti terület az országos ökológiai folyosó magterülete, illetve tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület. Dunaharaszti jelenleg hatályos Helyi Építési Szabályzata nem tartalmaz megállapításokat Szigetszentmiklósról vonatkozóan.

Szigetszentmiklós déli szomszédos települése Szigethalom, amellyel gyakorlatilag összenőtt. Elsősorban kertvárosias lakóterületekkel, településközpont vegyes területekkel, valamint kereskedelmi-szolgáltató gazdasági területekkel kapcsolódnak egymáshoz, amely ezidáig jelentős konfliktust nem eredményezett (10. ábra). Az összenőtt városszerkezetből adódóan inkább közlekedési eredetű problémák merülnek fel, amelyek hatékony megoldása csak aktív együttműködéssel lehetséges – az egész Csepel-szigetre kiterjedően. A közlekedéssel kapcsolatos részletes vizsgálatot az 1.15. Közlekedés fejezet tartalmazza.

9. ábra: Szigethalom (balra) és Szigetszentmiklós (jobbra) Településszerkezeti Terv részlet (Forrás: Szigethalom (2015) és Szigetszentmiklós (2019) Településszerkezeti Terve)

Szigetszentmiklóst Tököl délnyugatról határolja. Tököl közigazgatási területének északi szélén helyezkedik el a Tököli repülőtér, amelynek így Szigetszentmiklóssal is van közvetlen kapcsolata. A repülőtér beépülése és az abból adódó forgalomnövekedés nemcsak közvetlen környezetére, hanem a repülőtér megközelítési útvonalai miatt távolabbi környezetére, így Szigetszentmiklóssra is hatással lehet a növekvő légszennyezés és környezeti zajterhelés miatt. A megépült Csepel-szigeti gerincút szigetszentmiklósi szakaszának megépülése Szigetszentmiklóst ebből a szempontból tehermentesíti (11. ábra).

10. ábra: Tököl Településszerkezeti Terv részlet (Forrás: Tököl Településszerkezeti Terv módosítása, 2010)

Halásztelek mezőgazdasági területekkel nyugatról kapcsolódik Szigetszentmiklóshoz. Halásztelek és Szigetszentmiklós településrészei összeépültek. A települések beépített részeinek, belterületeinek összeépülése várhatóan a jövőben is folytatódik. Halásztelek településszerkezeti tervében korábban szereplő Szigetszentmiklós közigazgatási határán tervezett gerincút kikerült a tervezett elemek közül. Az út számára fenntartott területet a település egyéb fejlesztési céljaira használják fel⁵. A Halászteleki gerincút elmaradása funkcionálisan csak minimálisan érinti Szigetszentmiklóst, inkább területileg volt érintett, hiszen a tervezett út a település közigazgatási területén vezetett volna.

Budapest XXII. Budafok-Tétény kerületét Szigetszentmiklóstól északnyugatról a Duna választja el. A két település közötti közvetlen összeköttetést a Deák Ferenc híd jelenti, amely az M0-s autópályát forgalmát bonyolítja és amely Budapest legdélibb Duna-hídja. Szigetszentmiklós fejlesztését befolyásoló tényezőket a kerület hatályos településrendezési tervei nem tartalmazzák.

1.5. Hatályos településfejlesztési döntések bemutatása

1.5.1. A hatályos fejlesztési koncepció, integrált településfejlesztési stratégia vonatkozó megállapításai

Szigetszentmiklós járásközpont jelenleg két településfejlesztési dokumentummal rendelkezik.

Szigetszentmiklós város településfejlesztési koncepciója 2004-ben készült, és a város Képviselő-testületének 184/2004. (IX.28.) számú határozatával lett jóváhagyva. A koncepció V. fejezete tartalmazza a cél- és feladatmeghatározást, VI. fejezete pedig a fejlesztési prioritásokat. A koncepció 4 prioritás mentén 90 feladatot, valamint 6 fejlesztési területen 57 célt, és a célokhoz kapcsolódóan összesen 240 feladatot határoz meg. A koncepció célrendszere – elsősorban a műszaki infrastruktúra, az épített környezet és a természeti környezeti kérdésekre összpontosítva fogalmaz meg a város számára településfejlesztési alapelveket. A településfejlesztési koncepció azonban 2004 óta nem került felülvizsgálatra, így az abban foglalt fejlesztési területek és az azokhoz kapcsolódó célok nem mindegyike tekinthető ma is helytálló, releváns megállapításoknak. A fejlesztési területek és célok részletes bemutatását az 1. melléklet tartalmazza.

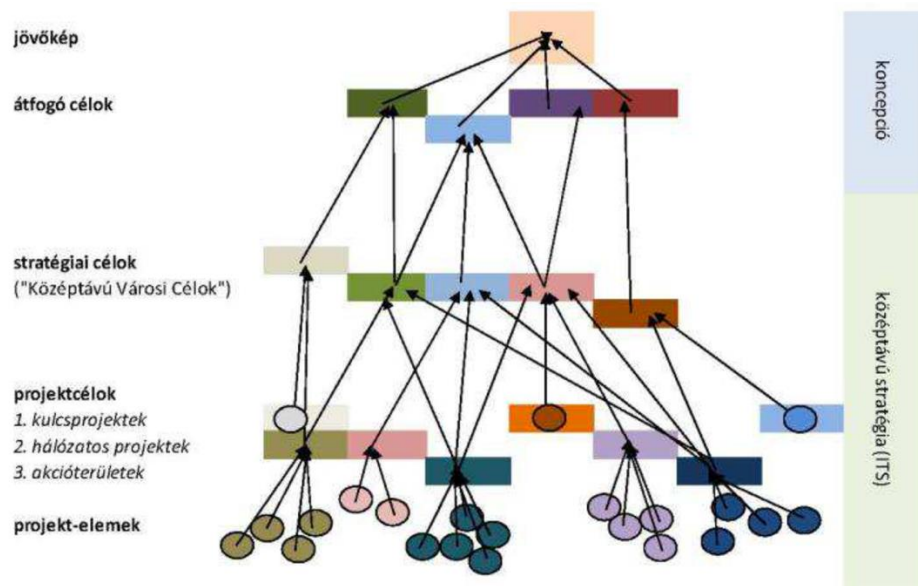
Szigetszentmiklós város Integrált Településfejlesztési Stratégiája 2015-ben készült. Készítésekor elsődlegesen az EU 2020 Stratégia volt meghatározó, amely az Európai Unió 2014-2020-as programozási időszakának támogatáspolitikai célkitűzéseit tartalmazza; valamint a 314/2012.(XI.8.) Korm. rendelet⁶, amely a jogszabályi és tervi háttérrel biztosítja.

Az ITS célrendszere az *Útmutató a kis- és középvárosok számára az ITS 2014 – 2020 elkészítéséhez* dokumentum alapján készült (12. ábra). Az ITS a településfejlesztési koncepcióban megfogalmazott környezeti, társadalmi, gazdasági célok megvalósítását szolgáló középtávú fejlesztési program, amely a rendelkezésre álló és bevonható források ismeretében határozza meg a koncepcióban

⁵ Halásztelek Településszerkezeti Terv és Helyi Építési Szabályzat Jóváhagyandó és Alátámasztó Munkarészek, 2018

⁶ a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről

megfogalmazott célok megvalósítását szolgáló beavatkozásokat, programokat, a megvalósítás eszközeit és nyomonkövetését.

11. ábra: A célrendszer hierarchiája (Forrás: Útmutató a kis- és középvárosok számára az ITS 2014 – 2020 elkészítéséhez)

Szigetszentmiklós városa 2020-ban döntött arról, hogy a 2015-ben elkészített ITS-t felülvizsgálja és kiegészíti az azóta a Lechner Tudásközpont által elkészített és publikált Okos Város módszertan szerint. Az így elkészült dokumentum egyrészt a korábbi ITS-t átvilágítja, kiegészíti az okos város módszertan szerinti észrevételekkel, megállapításokkal, valamint alapot ad a tervezett új ITS-ben az Okos Város szempontok mind erőteljesebb megjelenítéséhez. Az előző ITS okos város szempontú felülvizsgálata az átfogó célok értékelésével és a 2015 óta eltelt időszak alatt megvalósult, ITS-hez kapcsolódó intézkedések vizsgálatával foglalkozik.

Az ITS 2020. évi okos város szempontú kiegészítése alábbi célrendszert javasolja (félkövérrel, szürkével kiemelve az új elemeket):

Jövőkép	Szigetszentmiklós gazdasági vezető szerepét megőrző, multifunkcionális város		
Horizontális célok	H1 Nyitott és együttműködő város kialakítása, amely fejlesztéseit széleskörű partnerséggel és kommunikációval valósítja meg		
	H2 Integrált, gazdaságilag fenntartható, realisztikus fejlesztések ösztönzése		
	H3 Adatvezérelt, intelligens városirányítási és -üzemeltetés gyakorlat bevezetése		
Átfogó célok	A1 Helyi identitás megteremtése, Szigetszentmiklós népességének stabilizálása, a társadalmi integráció erősítése érdekében.	A2 Gazdaságfejlesztés, hangsúlyt helyezve a kkv-k és kiskereskedelmi egységek, szolgáltatások munkahelyteremtő identitás-erősítő képességére az önkormányzat támogatásával	A3 A városi infrastruktúra és a kapacitáshiányos intézményrendszer fejlesztése; a természeti értékek megőrzésével
Stratégiai célok	S1 Sport és szabadidős, valamint közösségi és kulturális terek és épületek építése, fejlesztése	S5 Kvalifikált munkaerő megtartása és vonzása	S11 Betelepülő vállalkozások és lakosok számára a közmű- infrastruktúra ellátás javítása, hiányosságok pótlása (burkolt utak számának bővítése)
	S2 Városrészek harmonikus fejlesztése – játszóterek, rekreációs közterek, street workout parkok kialakítása	S6 Vízi és szárazföldi közlekedési kapcsolatok javítása (Duna hajózhatóvá tétele)	S12 Intézményhálózat bővítése és infrastruktúra energiahatékonyságának növelése
	S3 Városközpont kialakítása	S7 Befektetői, beruházói kör definiálása és városmarketing kidolgozása	S13 Humán infrastruktúra és az egészségügy fejlesztése
	S4 Közbiztonság és közlekedés biztonság növelése	S8 Versenyképes alap- és középfokú oktatási rendszer kialakítása, kapcsolódást teremtve a barnamezős területek vállalkozásaival	S14 Duna-parti fejlesztések, vendéglátó egységek kialakítása
	S15 Helyi identitás erősítése az oktatás, az ismeretterjesztés és a helyi szervezetek bevonásával	S9 Szolgáltatások, vállalkozások megtelepedésének ösztönzése, a kkv-k munkahelyteremtő képességének támogatása, gazdasági együttműködés erősítése	S18 Városirányítási és üzemeltetési rendszerek fejlesztése

	S16 Digitális írástudás fejlesztése	S10 Idegenforgalmi fejlesztések megvalósítása (alternatív közlekedési módok, tematikus turisztikai utak, szálláshelyek kialakítása) lehetőségek felmérése (konferencia és egyházi turizmus) a kkv-k munkahelyteremtő képességének támogatásával, a gazdasági együttműködés erősítésével	S19 Autóhasználat mérséklésének ösztönzése, közösségi és kerékpáros közlekedés fejlesztése
		S17 Adatvezérelt helyi gazdasági ökoszisztéma erősítése	S20 Klímaadaptációs és szemléletformáló programok kialakítása
			S21 Zöldinfrastruktúra hálózat fejlesztése

3. táblázat: A 2015-ös ITS célrendszerének 2020. évi okos város szempontú kiegészítésének javaslata (Forrás: SZIGETSZENTMIKLÓS INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA 2020. évi módosítása, kiegészítése az okos város elemek beépítésével EGYEZTETÉSI ANYAG, 2020. december)

A 2015 óta megvalósult és jelenleg folyamatban lévő fejlesztések az előző ITS célrendszerét alábbiak szerint szolgálják:

Beruházások		
<u>Megvalósult fejlesztések</u>	<u>Év</u>	<u>Mely előző ITS stratégiai cél(oka)t szolgálja</u>
Útfelújítás 2015. Buckai utak I. ütem	2015	S4 Közbiztonság és közlekedés biztonság növelése S11 Betelepülő vállalkozások és lakosok számára a közmű-infrastruktúra ellátás javítása, hiányosságok pótlása (burkolt utak számának bővítése)
Szigetszentmiklós, Bucka-tó kármentesítése	2015	S1 Sport és szabadidős, valamint közösségi és kulturális terek és épületek építése, fejlesztése S2 Városrészek harmonikus fejlesztése – játszóterek, rekreációs közterek, street workout
Ovi-foci	2015	S13 Humán infrastruktúra és az egészségügy fejlesztése
„Híd a generációk között” – A szigetszentmiklósi József Attila lakótelep szociális célú rehabilitációja (kapcsolódó kamerarendszerrel)	2015	S13 Humán infrastruktúra és az egészségügy fejlesztése
Szigetszentmiklós Bucka városrész szennyvízcsatornázása és a szennyvíztisztító telep bővítése	2015	S11 Betelepülő vállalkozások és lakosok számára a közmű-infrastruktúra ellátás javítása, hiányosságok pótlása (burkolt utak számának bővítése)
Bíró Lajos Általános Iskola ebédlő fejlesztés	2015	S13 Humán infrastruktúra és az egészségügy fejlesztése
Vak Bottyán utca ivóvíz és szennyvízhálózatának tervezése, kivitelezése	2016	S11 Betelepülő vállalkozások és lakosok számára a közmű-infrastruktúra ellátás javítása, hiányosságok pótlása (burkolt utak számának bővítése)
Akácliget Óvoda bővítése	2016	S13 Humán infrastruktúra és az egészségügy fejlesztése S12 Intézményhálózat bővítése és infrastruktúra energiahatékonyságának növelése
Térinformatikai rendszer kialakítása	2016	S4 Közbiztonság és közlekedés biztonság növelése
Vadgesztenye Szociális Intézmény bővítése	2017	S13 Humán infrastruktúra és az egészségügy fejlesztése S12 Intézményhálózat bővítése és infrastruktúra energiahatékonyságának növelése
Tisztított szennyvíz nyomóvezeték rekonstrukció (FV Zrt-vel közös beruházás)	2017	S11 Betelepülő vállalkozások és lakosok számára a közmű-infrastruktúra ellátás javítása, hiányosságok pótlása (burkolt utak számának bővítése)
Világháborúban elhunyt magyar, Lakihegyi katonák emlékére felállított emlékmű felújítása	2017	S1 Sport és szabadidős, valamint közösségi és kulturális terek és épületek építése, fejlesztése S2 Városrészek harmonikus fejlesztése –

Útfelújítás 2018. évre- Buckai utak II. ütem (éves keretszerződés terhére)	2018	S4 Közbiztonság és közlekedés biztonság növelése S11 Betelepülő vállalkozások és lakosok számára a közmű-infrastruktúra ellátás javítása, hiányosságok pótlása (burkolt utak számának
Határ úti rendelő épületének felújítása	2018	S12 Intézményhálózat bővítése és infrastruktúra energiahatékonyságának növelése S13 Humán infrastruktúra és az egészségügy feilestése
„D” típusú sportpark és 400 m hosszú futókör létesítése Szigetszentmiklós városban (Kék-tó)	2018	S1 Sport és szabadidős, valamint közösségi és kulturális terek és épületek építése, fejlesztése
Muzeális Intézmények – Ádám Jenő Emlékház nyílászáróinak rekonstrukciója	2018	S12 Intézményhálózat bővítése és infrastruktúra energiahatékonyságának növelése
Massányi Károly út „A” ütem felújítása	2018	S4 Közbiztonság és közlekedés biztonság növelése S11 Betelepülő vállalkozások és lakosok számára a közmű-infrastruktúra ellátás javítása, hiányosságok pótlása (burkolt utak számának
Térfigyelő kamerarendszer beszerzése és telepítése-4 (27 db kamera)	2019	S4 Közbiztonság és közlekedés biztonság növelése
Elektromos töltőállomások létesítése	2019	S9 Szolgáltatások, vállalkozások megtelepedésének ösztönzése, a kkv-k munkahelyteremtő képességének támogatása,
Parkoló kialakítása a Bíró Lajos Iskola Petőfi utcai épületénél	2019	S11 Betelepülő vállalkozások és lakosok számára a közmű-infrastruktúra ellátás javítása, hiányosságok pótlása (burkolt utak számának
Határ úti bypass szennyvízvezeték I. ütem (tervezéssel együtt)	2019	S11 Betelepülő vállalkozások és lakosok számára a közmű-infrastruktúra ellátás javítása, hiányosságok pótlása (burkolt utak számának
Illegális hulladéklerakók felszámolása Szigetszentmiklóson	2019	
Üdülő sor részleges felújítása	2019	S2 Városrészek harmonikus fejlesztése – játszóterek, rekreációs közterek, street workout parkok kialakítása S14 Duna-parti feilestések, vendéglátó egvségek
Infrastrukturális fejlesztések támogatása a Szigetszentmiklósi Helytörténeti Gyűjtemény utcafronti épületén (nyílászárók felújíítása)	2019	S12 Intézményhálózat bővítése és infrastruktúra energiahatékonyságának növelése
Csapadékvíz elvezető rendszer fejlesztése Szigetszentmiklóson II. ütem	2019	S11 Betelepülő vállalkozások és lakosok számára a közmű-infrastruktúra ellátás javítása, hiányosságok pótlása (burkolt utak számának
Kikötő felújítása	2019	S6 Vízi és szárazföldi közlekedési kapcsolatok javítása (Duna hajózhatóvá tétele)

Bucka-tó játszótérhez kapcsolódó térfigyelő kamerarendszer és elektromos betáplálás kiépítése	2019	S1 Sport és szabadidős, valamint közösségi és kulturális terek és épületek építése, fejlesztése S2 Városrészek harmonikus fejlesztése – játszóterek, rekreációs közterek, street workout parkok kialakítása
Új játszótér kialakítása a Bucka-tó területén	2019	S2 Városrészek harmonikus fejlesztése – játszóterek, rekreációs közterek, street workout
Útfelújítás 2019. - Buckai utak III. ütem	2019	S11 Betelepülő vállalkozások és lakosok számára a közmű-infrastruktúra ellátás javítása, hiányosságok pótlása (burkolt utak számának bővítése)
Útfelújítások Felsőtag Városrészben	2019	S11 Betelepülő vállalkozások és lakosok számára a közmű-infrastruktúra ellátás javítása, hiányosságok pótlása (burkolt utak számának bővítése)
Csapadékvíz elvezető rendszer fejlesztése Szigetszentmiklóson I. ütem	2019	S11 Betelepülő vállalkozások és lakosok számára a közmű-infrastruktúra ellátás javítása, hiányosságok pótlása (burkolt utak számának
Folyamatban lévő fejlesztések	2020-	Mely előző ITS stratégiai cél(oka)t szolgálja
Szigetszentmiklósi Temesvári utcai Óvoda építése VEKOP-6.1.1-15-PT1-2016-00064	2020-	S12 Intézményhálózat bővítése és infrastruktúra energiahatékonyságának növelése S13 Humán infrastruktúra és az egészségügy fejlesztése
Szigetszentmiklósi Vackor Integrált Bölcsőde bővítése új, önálló épülettel VEKOP-6.1.1-15-PT1 -2016-00066	2020-	S12 Intézményhálózat bővítése és infrastruktúra energiahatékonyságának növelése S13 Humán infrastruktúra és az egészségügy fejlesztése
Csépi úti óvoda építése PM_OVODAFEJLESZTES_2017/28	2020-	S12 Intézményhálózat bővítése és infrastruktúra energiahatékonyságának növelése S13 Humán infrastruktúra és az egészségügy fejlesztése
Birkózócsarnok építése a Kardos István Általános és Közgazdasági Szakközépiskola területén	2020-	S12 Intézményhálózat bővítése és infrastruktúra energiahatékonyságának növelése
Fitness park megvalósítása a Bucka-tó területén	2020-	S1 Sport és szabadidős, valamint közösségi és kulturális terek és épületek építése, fejlesztése S2 Városrészek harmonikus fejlesztése – játszóterek, rekreációs közterek, street workout parkok kialakítása
Háziorvosi rendelő és gyermek háziorvosi rendelő építése PM_EUALAPELLATAS_2017/94	2020-	S12 Intézményhálózat bővítése és infrastruktúra energiahatékonyságának növelése S13 Humán infrastruktúra és az egészségügy fejlesztése

Szigetszentmiklós, Csepeli út – Lehel utca – Petőfi Sándor utca kerékpáros közlekedési nyomvonal kialakítása VEKOP-5.3.2-15-2016-00021	2020-	S6 Vízi és szárazföldi közlekedési kapcsolatok javítása (Duna hajózhatóvá tétele) S4 Közbiztonság és közlekedés biztonság növelése
Aktív turisztikai hálózatok infrastruktúrájának fejlesztése VEKOP-4.1.1-15	2020-	S10 Idegenforgalmi fejlesztések megvalósítása (alternatív közlekedési módok, tematikus turisztikai utak, szálláshelyek kialakítása) lehetőségek felmérése (konferencia és egyházi turizmus) a kkv-k munkahelyteremtő képességének támogatásával, a gazdasági együttműködés erősítésével
Massányi Károly út felújítása "B" ütem	2020-	S11 Betelepülő vállalkozások és lakosok számára a közmű-infrastruktúra ellátás javítása, hiányosságok pótlása (burkolt utak számának bővítése) S4 Közbiztonság és közlekedés biztonság növelése
Piacfejlesztés a "Helyi piacok fejlesztése Pest megye területén" című pályázat keretében PIAC 2018/32	2020-	S9 Szolgáltatások, vállalkozások megtelepedésének ösztönzése, a kkv-k munkahelyteremtő képességének támogatása, gazdasági együttműködés erősítése
Kerékpárút felújítása az M0 híd és a város közigazgatási határa között PM KERÉKPÁRÚT 2018	2020-	S4 Közbiztonság és közlekedés biztonság növelése
Lakihegy fejlesztése	2020-	S5 Kvalifikált munkaerő megtartása és vonzása S9 Szolgáltatások, vállalkozások megtelepedésének ösztönzése, a kkv-k munkahelyteremtő képességének támogatása, gazdasági együttműködés erősítése
Vívócsarnok építése a Bíró Lajos Általános Iskola területén	2020-	S12 Intézményhálózat bővítése és infrastruktúra energiahatékonyságának növelése
Temesvári úti Iskola fejlesztés	2020-	S8 Versenyképes alap- és középfokú oktatási rendszer kialakítása S12 Intézményhálózat bővítése és infrastruktúra energiahatékonyságának növelése S13 Humán infrastruktúra és az egészségügy fejlesztése
Határ úti szennyvíz tehermentesítő vezeték és átemelő műtárgy	2020-	S11 Betelepülő vállalkozások és lakosok számára a közmű-infrastruktúra ellátás javítása, hiányosságok pótlása (burkolt utak számának bővítése)
Közösségi stég létesítése	2020-	S1 Sport és szabadidős, valamint közösségi és kulturális terek és épületek építése, fejlesztése S14 Duna-parti fejlesztések, vendéglátó egységek kialakítása

Határi úti orvosi rendelő előtti rész parkrekonstrukció, parkoló létesítése	2020-	S2 Városrészek harmonikus fejlesztése – játsszóterek, rekreációs közterek, street workout parkok kialakítása
--	-------	--

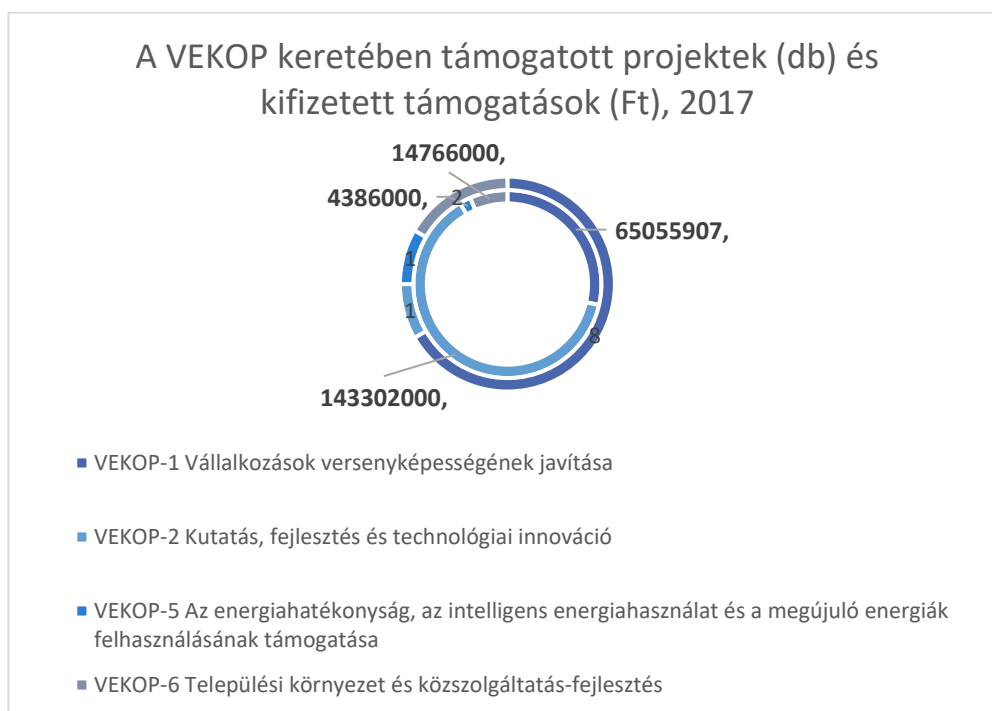
4. táblázat: 2015-2019 között megvalósult és a folyamatban lévő fejlesztések kapcsolata az előző ITS stratégiai célrendszerével (Forrás: Szigetszentmiklós Város Gazdasági Programja 2020-2024 alapján saját szerkesztés)

A 2014-2020-as támogatási periódusban Szigetszentmiklósnak 23 db támogatott projektje volt a Széchenyi 2020 keretében. A támogatások közül Szigetszentmiklós 2017-ben 1 db Közigazgatás- és Közszolgáltatás-fejlesztési Operatív Program (KÖFOP) projektje 8,7 millió Ft értékben, 2017-2019 között pedig 22 db Versenyképes Közép-Magyarország Operatív Program (VEKOP) projektje összesen 1,3 milliárd Ft értékben nyert el támogatást.

2017-ben a KÖFOP keretében a KÖFOP-1 Az adminisztratív terhek csökkentése prioritása mentén 8 669 300 Ft támogatás nyert el a város pályázata.

Ami a VEKOP-ot illeti, 2017-ben:

- 8 db leszerződött projektje volt a városnak a VEKOP-1 Vállalkozások versenyképességének javítása prioritás alatt. A projektek kifizetett támogatása összesen 65 055 907 Ft volt.
- 1 db leszerződött projektje volt a VEKOP-2 Kutatás, fejlesztés és technológiai innováció prioritás alatt 143 302 000 Ft kifizetett támogatással.
- 1 db leszerződött projektje volt a VEKOP-5 Az energiahatékonyság, az intelligens energiahasználat és a megújuló energiák felhasználásának támogatása prioritás alatt 4 386 000 Ft kifizetett támogatással.
- 2 db leszerződött projektje volt a VEKOP-6 Települési környezet és közsolgáltatás-fejlesztés prioritás alatt 14 766 000 Ft kifizetett támogatással (13. ábra).

12. ábra: A VEKOP keretében támogatott projektek száma és a kifizetett támogatások összege 2017-ben Szigetszentmiklós vonatkozásában (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)

2017-ben a projektek elnyert átlagos támogatása 10,3 millió Ft volt. Az egy projektre eső legnagyobb támogatási összeget, 143,3 millió Ft-ot a VEKOP 2. prioritása mentén benyújtott pályázat hozta el a kutatás, fejlesztés, technológiai innováció területén.

2018-ban a VEKOP-1 Vállalkozások versenyképességének javítása, VEKOP-2 Kutatás, fejlesztés és technológiai innováció, VEKOP-6 Települési környezet és közszolgáltatás-fejlesztés, valamint a VEKOP-7 Társadalmi hozzáférést bővítő és humánerőforrás fejlesztést támogató programok prioritások mentén összesen 692,9 millió Ft támogatást hozott el a város, amelyből a legnagyobb összeget (398,2 millió Ft) 2017-hez hasonlóan a 2. prioritás kapta (5. táblázat).

2019-ben a VEKOP-1 Vállalkozások versenyképességének javítása, a VEKOP-2 Kutatás, fejlesztés és technológiai innováció, a VEKOP-6 Települési környezet és közszolgáltatás-fejlesztés, valamint a VEKOP-8 Foglalkoztathatóságot szolgáló programok prioritások mentén összesen 345,4 millió Ft támogatást hozott el a város, amelyből a legnagyobb összeget (167 millió Ft) a 6. prioritás kapta.

A 2014-2020 közötti programozási időszakban a figyelem főként a vállalkozások versenyképességének javítása, a K+F+I és a települési környezet és közszolgáltatás-fejlesztések felé irányult. Turisztikai és természetvédelmi célú fejlesztésekre irányuló pályázata egyáltalán nem volt a városnak a vizsgált támogatási időszakban. Az összes támogatás az időszakban 1,3 milliárd Ft volt, amelynek legnagyobb részét, 54%-át 2018-ban, 27%-át 2019-ben, 19%-át pedig 2017-ben fizették ki a város számára.

	2017	2018	2019
KÖFOP-1 Az adminisztratív terhek csökkentése	8669300,	-	-
VEKOP-1 Vállalkozások versenyképességének javítása	65055907,	18678859,	54724687,
VEKOP-2 Kutatás, fejlesztés és technológiai innováció	143302000,	398177282,	118437955,
VEKOP-4 Turisztikai és természetvédelmi fejlesztései	-	-	-
VEKOP-5 Az energiahatékonyság, az intelligens energiahasználat és a megújuló energiák felhasználásának támogatása	4386000,	-	-
VEKOP-6 Települési környezet és közszolgáltatás-fejlesztés	14766000,	176018500,	167062500,
VEKOP-7 Társadalmi hozzáférést bővítő és humánerőforrás fejlesztést támogató programok	-	100000000,	-
VEKOP-8 Foglalkoztathatóságot szolgáló programok	-	-	5165926,
Kifizetett támogatások összesen (Ft)	236 179 207,	692 874 641,	345 391 068,

5. táblázat: VEKOP keretében kifizetett támogatások összesen Szigetszentmiklóson a 2014-2020 támogatási ciklusban (Ft) (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)

1.5.2. Hatályos településfejlesztési és településrendezési szerződések

A város 2020-2024 közötti időszakára vonatkozó gazdasági program alábbi településrendezési szerződéseket és megállapodásokat sorolja fel, amelyek növelték az önkormányzati bevételeket, támogatások, az önkormányzat számára befizetett letétek és az önkormányzatot megillető zálogjogok formájában.

Év	Hrsz.	Partner	Megjegyzés	Letét/jelzálogjog
2017	13357, 13368	Magánszemélyek	Szellőrózsa utca fejlesztésére	25 928 795 Ft (letét)
	391/14	Pehl-Bau Kft.	Aradi utca fejlesztésére	24.398.950 Ft (letét)
	445/2, 445/5, 428/10, 428/15, 428/20, 428/25	Bautelli Kft.	Áprily Lajos u., Márai Sándor utcák fejlesztésére	90 000 000 Ft (jelzálogjog)
2018	13374, 13375	Borsos Károly	Bazsarózsa utca fejlesztésére	79 673 101 Ft (jelzálogjog)
	447/15	Bautelli Kft.	Dobó István utca fejlesztésére	85 167 673 Ft (letét)
	0201/4-0201/95 0188/84 0188/126	Sziget Industrial Kft. Ceetrus Hungary Kft.	Új, külön szintű M0 csomópontok fejlesztésére	1 300 000 000 Ft (jelzálogjog)
	8390, 8391/7	HO-SP Kft.	II. Rákóczi Ferenc utcai ingatlanok belterületbe vonása	6 000 000 Ft (támogatás)
		Auchan Magyarország Kft. - Ceetrus Hungary Kft.	A korábbi évekről fennálló településrendezési szerződés újratárgyalása alapján	100 000 000 Ft (támogatás)
		Goodman Blue Kft.	Csepel-szigeti gerincút közúti csatlakozásának kiépítése kapcsán	200 000 000 Ft (támogatás)
2019	13203/1, 13203/4, 13203/8, 13204/2	Bránát L. és társai	Fazola Henrik utca fejlesztésére	130 928 967 Ft (jelzálogjog) + 20 000 000 Ft (támogatás)
	13333, 13348/1, 13348/3, 13348/4	Becz Mariann és társai	Ipar utca fejlesztésére	240 000 000 Ft (jelzálogjog)
Összesen:			Támogatások:	326 000 000 Ft
			Letéti összegek:	85 167 673 Ft
			Jelzálogjogok:	1 840 602 068 Ft

6. táblázat: Településrendezési szerződések és megállapodások (Forrás: Szigetszentmiklós Város Gazdasági Programja 2020-2024)

1.6. A település településrendezési tervi előzményeinek vizsgálata

1.6.1. A hatályban lévő településrendezési eszközök

Szigetszentmiklós város településrendezési eszközeit az Archi-Profil Építész Tervező készítette el 2019-ben. A településszerkezeti tervet a város képviselő testülete 125/2019. (IV.24.) sz. határozatával, a helyi építési szabályzatot (és mellékleteként a szabályozási tervet) pedig a 1/2012.(II.01.) rendeletével hagyta jóvá.

1.6.2. A hatályos településszerkezeti terv megállapításai, megvalósult elemek

Szigetszentmiklós igazgatási területének beépítésre szánt területei:

(L) Lakóterületek (kisvárosias, kertvárosias):

A település területén kisvárosias és kertvárosias lakóterületeket találunk. A meglévő lakótelepek és lakóparkok kisvárosias, a város egyéb lakóterületei kertvárosias lakóterület besorolásúak. A TSZT tervezett lakóterületfejlesztési területeket nem jelöl ki, így a meglévő területeken az infrastruktúra fejlesztése, a közterületek rehabilitációja és az épületállomány megóvása, karbantartása az elsődleges feladat. Esetleges lakóterület bővítés csak a településszerkezethez igazodva valósítható meg, amely figyelembe veszi az infrastruktúrafejlesztési lehetőségeket, várható környezeti terhelés mértékét, a természeti értékeket, adottságokat.

(Ü) Üdülőterületek:

Hétvégi házas üdülőterület besorolásúak a Ráckevei (Soroksári)-Dunaág, a bányatavak (Leshegyi-tó, Fövenykúti-tó) menti területek, valamint egy nagyobb összefüggő üdülőterület helyezkedik el a Szellős utca mentén.

(V) Vegyes területek (településközpont vegyes terület, központi vegyes terület):

Településközpont vegyes területi besorolásúak a település központi részén található intézményi területek, amelyek igazgatási, egészségügyi, oktatási, művelődési, egyházi, kereskedelmi-szolgáltató és vendéglátó funkciókat töltenek be. Ehhez a területfelhasználási kategóriához tartozik továbbá az ÁTI-Sziget Gyári út menti területe (ÁTI-Sziget Ipari Park) és a Szebeni utca menti terület a Városi Sport- és Rendezvénycsarnokkal.

2017-ben⁷ a város tervezett beruházásainak szabályozási környezeti hátterének biztosítása érdekében három esetben a fejlesztésekkel érintett területeket a Képviselő-testület kiemelt fejlesztési területekké nyilvánította településközpont vegyes területi besorolással. Ezek közé tartozott:

- Általános iskola építése Bucka városrészben, amely kapcsán kertvárosias lakóterületű ingatlanok településközpont vegyes területi besorolást kaptak. A módosítást a nagyobb építménymagasság szükségessége indokolta, amely 4,5 m helyett így már 7,5 m-t megenged.

⁷ A Képviselő-testület a 280/2017. (IX. 12.) sz. Önkormányzati Határozatával és a 322/2017. (IX. 26.) sz. Önkormányzati Határozatával döntött a tervezett módosításokról, valamint kiemelt fejlesztési területté nyilvánításokról

- Lakihegyi orvosi rendelő bővítése a Városkörnyék negyedben, amely eredetileg zöldterület (közpark) övezetben helyezkedett el. Tekintettel arra, hogy a zöldterület az állandóan növényzettel fedett területek célját szolgálja és nem teszi lehetővé a fejlesztés megvalósítását, így a tervezett területfelhasználás és az övezeti besorolás településközpont vegyes területté módosult.
- Temesvári utcai intézményterület fejlesztése, amelyhez tartozó ingatlanok egységesen a településközpont vegyes építési övezetet alkotják. Annak érdekében azonban, hogy az övezetben az új intézményi épületek elhelyezésével egy egységes új intézményterület jöjjön létre, az övezet beépítési paramétereinek módosítására volt szükség.

Központi vegyes területfelhasználásúak az M0 autópályától északra eső területek (M0 mellett és a Csepeli út mellett), valamint a Tagi Bányatótól északra fekvő, a Barázda utca – Vadrózsa utca – Királyerdő út által körülhatárolt tömb.

(G) Gazdasági területek (kereskedelmi, szolgáltató gazdasági területek, ipari gazdasági területek):

A város jelentős kiterjedésű kereskedelmi, szolgáltató gazdasági területekkel rendelkezik elsősorban az M0 autópályát, a Csepeli út (Auchan, Leshegy Ipari Park) és a Csepel szigeti gerincút mentén, valamint a Gyári úttól északra. Az ipari szereplők és szolgáltatók fontos szerepet töltenek be a helyi foglalkoztatásban, munkahelyteremtésben.

Egy nagyobb kiterjedésű ipari gazdasági terület található a Gyári úttól délre az ÁTI-Szigeten az ÁTI-Sziget Kft. területén, az ÁTI-Sziget Ipari Park.

Az egyes gazdasági építési övezetekben végezhető tevékenységeket az önkormányzat szabályozza bejelentés-köteles és telepengedély-köteles tevékenységek szerint.

(K) Különleges területek:

A különleges területeket illetően területfelhasználás változás a Csónakház fejlesztése⁸ kapcsán valósult meg a Duna városrészben. Az érintett önkormányzat tulajdonában lévő ingatlan hétvégi házas építési övezetben helyezkedett el, ahol a megengedett legnagyobb beépítettség, az épület megengedett legnagyobb építménymagassága, valamint a legnagyobb megengedett szintterületi mutató nem volt elégséges a csónakház megvalósításához. Ezért a szóban forgó területet a Képviselő-testület kiemelt fejlesztési területté nyilvánította, területfelhasználása és övezeti besorolása pedig Különleges-rekreációs területté módosult.

Az egyes építési övezetek főbb beépítési paramétereit alábbi táblázat összegzi⁹:

Építési övezet	Szintterület sűrűség (m ² /m ²)	Az épület megengedett építménymagassága (m)	A megengedett legnagyobb beépítettség (%)	A legkisebb kialakítandó zöldfelület (%)
Kisvárosias lakóterület	1,5	6-12,5	30-40	20-50

⁸ A Képviselő-testület a 311/2017. (IX. 26.) sz. Önkormányzati Határozatával döntött a tervezett módosításról, valamint kiemelt fejlesztési területté nyilvánításról

⁹ SZIGETSZENTMIKLÓS VÁROS ÖNKORMÁNYZATA KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK 1/2012.(II.01.) ÖNKORMÁNYZATI RENDELETE Szigetszentmiklós Város Helyi Építési Szabályzatáról és Szabályozási Tervéről alapján

Építési övezet	Szintterület sűrűség (m ² /m ²)	Az épület megengedett építménymagassága (m)	A megengedett legnagyobb beépítettség (%)	A legkisebb kialakítandó zöldfelület (%)
Kertvárosias lakóterület	0,6	4,5-7,5	30	50
Hétfélig házas üdülőterület	0,2	4,5	15-20	60-70
Településközpont vegyes terület	2,0	4,5-14(20)	30-50	20-40
Központi vegyes terület	1,5	6-10,5	35-50	30-55
Kereskedelmi, szolgáltató gazdasági terület	1,5	6-18	40-50	20-30
Ipari gazdasági terület	1,5	7,5-16	40-50	25
Különleges terület – sportolási célú	0,05-0,75	3-4,5(14)	10-20	40
Különleges terület – szabadidőközpont területe	0,1	4,5	15	40
Különleges terület – rekreációs terület	0,4-1,2	5,0-6,0	30-40	50
Különleges – egyéb helyi sajátosságokat hordozó terület	K	K	K	60
Különleges – nagy kiterjedésű zöldfelülettel rendelkező oktatási, egészségügyi és sport terület	n.i.	n.i.	n.i.	n.i.
Különleges - bányaterület	0,1	4,5	10	60
Különleges – adótoronyok területe	0,2	6	10	60
Különleges terület – szennyvíztisztító terület	0,4	6	20	60
Különleges – temető területe	0,1	4,5	5	70

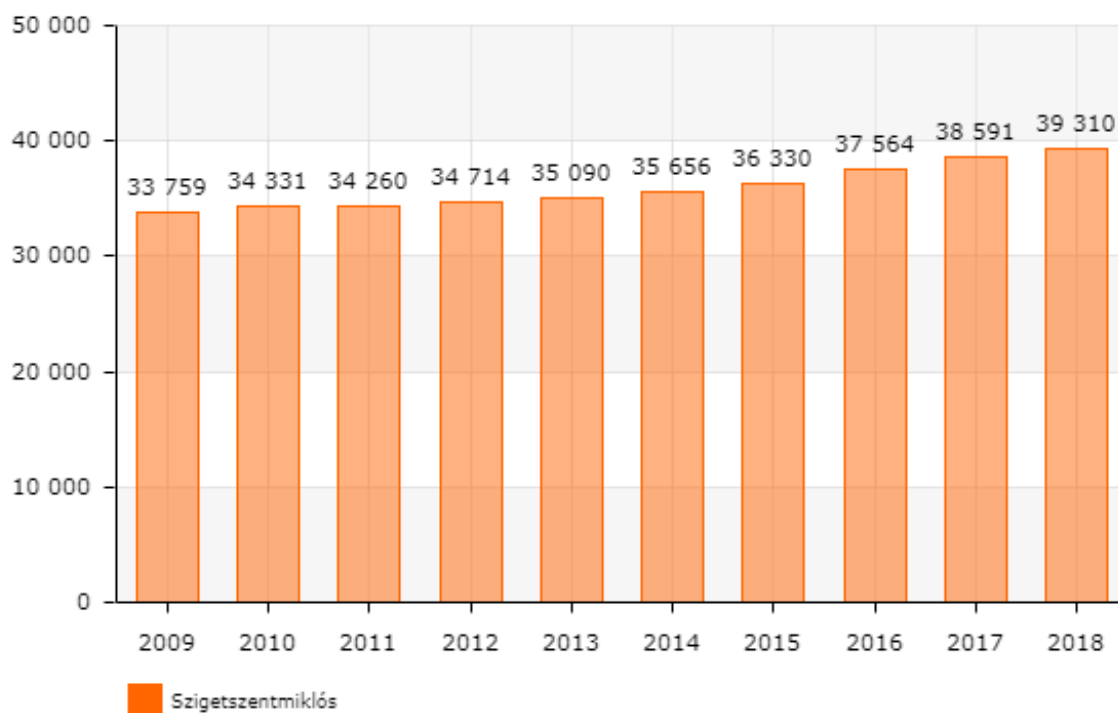
7. táblázat: Szigetszentmiklós építési övezeteinek főbb beépítési paraméterei (Forrás: 1/2012. (II.01.) ÖNKORMÁNYZATI RENDELETE Szigetszentmiklós Város Helyi Építési Szabályzatáról és Szabályozási Tervéről alapján saját szerkesztés)

1.7. A település társadalma

1.7.1. Demográfia, népesség

Szigetszentmiklós területe 45,65 km², lakónépessége a 2019 évi adatok szerint 40105 fő, népsűrűsége 879 fő/km², amely érték a legutóbbi ITS megalapozó munkarésze szerintihez képest (760,3 fő/km²) 16%-kal magasabb. Ez, a budapesti agglomeráció egyik legerősebben szuburbanizálódó településeként, az országos átlagnak (105 fő/km²) több, mint nyolcszorosát jelenti és a járás települései közül, Szigethalom és Halásztelek után, e téren a harmadik legmagasabb mutatóval rendelkezik.

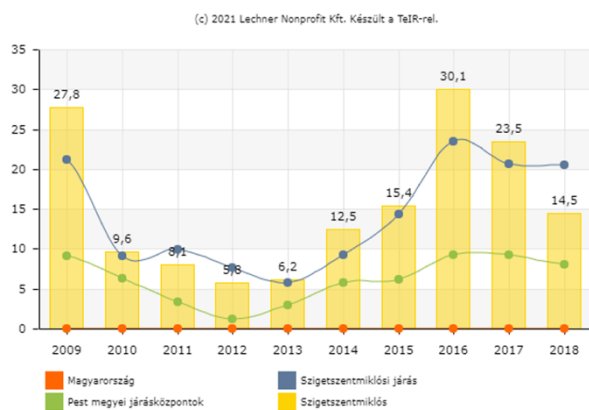
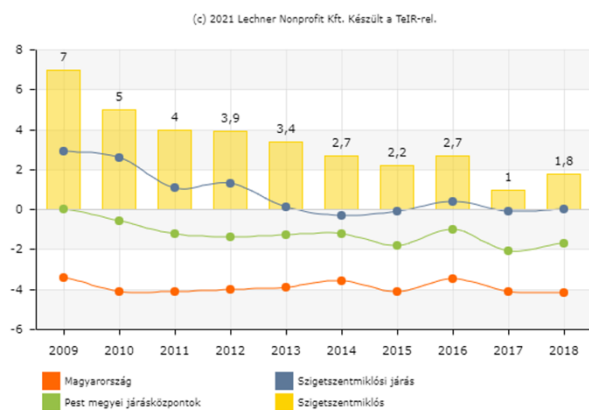
(c) 2021 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

14. ábra: Lakónépesség változása (2009-2018) (Forrás: Lechner Nkft., TeIR)

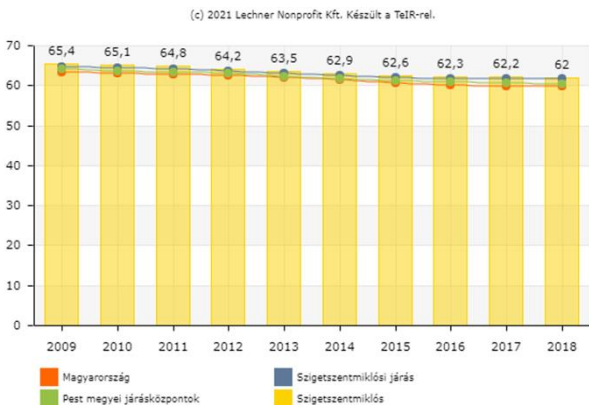
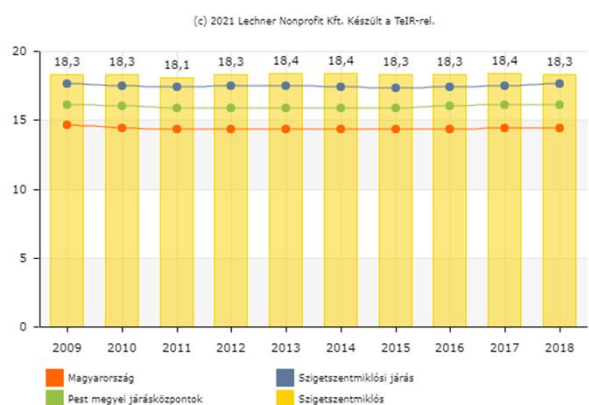
A település lakónépessége folyamatos növekedést mutat „a XX. század második felétől, de ennek felgyorsulása elsősorban a 2000-es évek közepétől figyelhető meg.”¹⁰ Az elmúlt 10 évben közel ötödével gyarapodott a lakosság (15. ábra). Ezt a tendenciát a természetes szaporodás és a pozitív vándorlási egyenleg együttesen táplálta (16. ábra).

¹⁰ Szigetszentmiklós Integrált Településfejlesztési Stratégiája, Pest-Budapest konzorcium, 2015

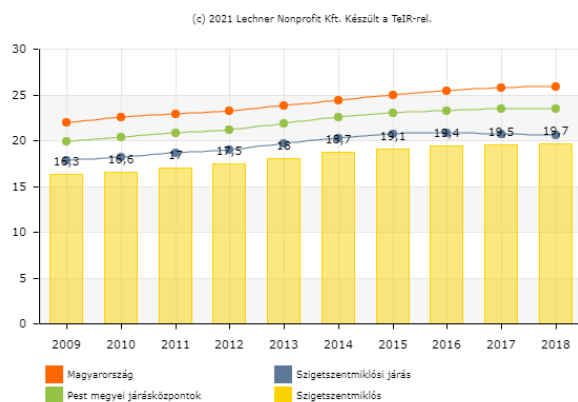

15. ábra: Természetes szaporodás / fogyás (balra) és a Vándorlási különbözet (jobbra) 2009-2018 között Szigetszentmiklóson (Forrás: Lechner Nkft., TeIR)

Az előnyös demográfiai folyamatokban az élveszületések és halálozások viszonya Szigetszentmiklóson az elmúlt évek adatai szerint, ugyan hullámzóan, de pozitív egyenlegű volt. 2019-ben értéke 2,5 ezrelék, újra kedvező irányú. Azonban a bevándorlásból eredő népesség-nyereség 2016-ban fordulatot vett és 2019-re 12,7-ig csökkent.

16. ábra: A 0-14 évesek (balra) és az aktív korúak aránya (jobbra) a népességben belül 2009-2018 között Szigetszentmiklóson (%) (Forrás: Lechner Nkft., TeIR)

17. ábra: A 65+ évesek aránya a népességben belül 2009-2018 között Szigetszentmiklóson (%) (Forrás: Lechner Nkft., TeIR)

A lakosság korösszetételének alakulása egyformán kedvező Szigetszentmiklóson és a járás többi településén. A gyermekkorúak lakónépességhez mért aránya többé-kevésbé stagnálást mutatott az elmúlt években, 2019-ben kismértékű (pár tizedes) növekedést (18,9%). Az aktív korosztály 66,8%-os megoszlású, közel azonos mértékű a környező településekkel (a járási átlag 66,7%) (17. ábra). A fenti ábrákhoz képest változás van az aktív és idős korosztályi határérték esetében, mivel jelen vizsgálatnál a nyugdíjas korhatárt vettük figyelembe (a TeIR/KSH besorolásának megfelelően). E szerint a 65-x évesek aránya (14,3%) a városban Délegyháza (13,3%) után a második legalacsonyabb érték (18. ábra). Az öregségi mutató Szigetszentmiklóson 75,7%, ami a második legkedvezőbb index a járásban, ahol a települések majdnem felében meghaladja a 100%-ot. A kedvező demográfiai és népesedési folyamatok az előnyös, főváros agglomerációs fekvésnek köszönhető, valamint az utóbbi évek intenzív ingatlanpiaci fejlesztések eredményeképpen növekvő budapesti fiatal családok kiköltözésének. Ez a tendencia azonban úgy a műszaki, mint a humán infrastruktúrára nézve megterhelő volt, napjainkig számos területen nem sikerült követni a megnövekedett igényeket.

Nemzetiségi, iskolázottsági, családszerkezet témákban a 2011 évi népszámlálási adatok állnak rendelkezésre, így majd csak a 2021 évi újabb népszámlálás eredményeiből lehet újabb tendenciákat / állapotokat értékelni. Ezért a jelenlegi ITS felülvizsgálat a 2015 évi dokumentum releváns fejezeteit változtatás nélkül tartalmazza.¹¹

„A 2011. évi népszámlálási adatok szerint Szigetszentmiklóson 9.849 család került regisztrálásra. A családok 70%-a gyermekes, de a gyermekes családok egyharmada egyszülős típusú, azaz a szülő egyedül neveli gyermekét, gyermekeit. Ezek az arányok hasonlóan alakulnak az országban, Pest megyében és a Pest megyei járási székhelyeken, vagyis Szigetszentmiklós családszerkezete nem tér el az átlagokhoz képest (8. táblázat).

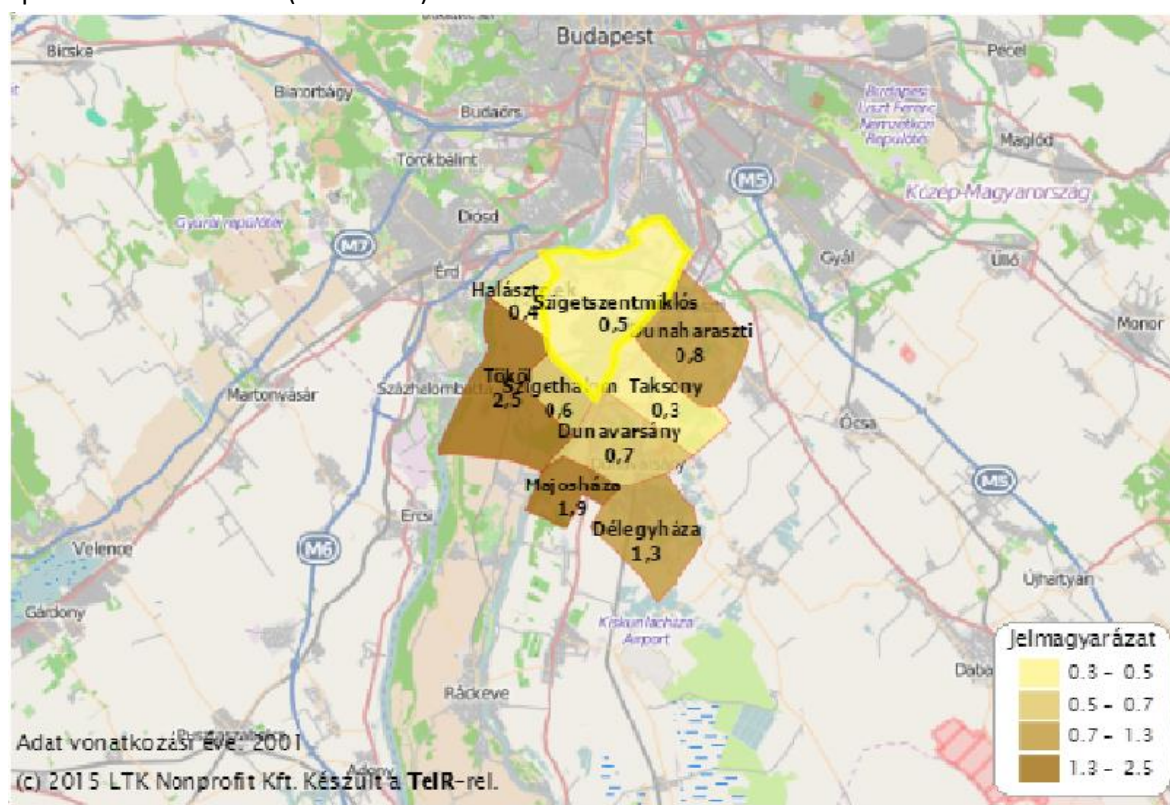
Terület	Egy szülő + gyermek(ek) típusú családok száma összesen	Gyermeke családok száma	Gyermek nélküli családok száma	Családok száma összesen
Szigetszentmiklós	1788	6924	2925	9849
Pest megyei járási székhelyek	23176	81545	36727	118272
Pest megye	61375	232334	104955	337289
Budapest	109764	284131	168774	452905
Magyarország	536614	1777740	935640	2713380

8. táblázat: Családszerkezet alakulása 2011 (Forrás: Népszámlálás 2011, TeIR)

A 2011. évi népszámlálás adatai alapján nagyon kevesen vallották magukat valamilyen hazai nemzetiséghez tartozónak Szigetszentmiklóson. Legnagyobb létszámú nemzetiségi közösség a német (490 fő, 1,4%). A cigány (romani, beás) etnikai kisebbséghez tartozó népesség aránya 1% alatti a városban és a legtöbb településen a Szigetszentmiklósi járásban: magasabb arányuk Tökölön (2,5%) és Majosházán (1,9%) regisztrálható (19. ábra). A városban Bolgár, Roma és Német Nemzetiségi Önkormányzat működik. A Német Nemzetiségi Önkormányzat 1998 óta létezik, keretében működik a Német Nemzetiségi Klub, amelynek legfőbb célja a német nemzetiség kultúrájának és

¹¹ Szigetszentmiklós Integrált Településfejlesztési Stratégia, 2015, Pest-Budapest konzorcium

hagyományainak megőrzése, ápolása, valamint a német nemzetiség és más nemzetiségek közötti kapcsolatok fenntartása (9. táblázat).

18. ábra: A cigány (romani, beás) etnikai kisebbséghez tartozó népesség aránya (%) 2011 (Forrás: Lechner Nkft., TeIR)

Terület	Cigány	Német	Román	Szlovák	Orosz
Szigetszentmiklós	337	490	226	32	74
Pest megyei járási székhelyek	5835	9610	2028	1864	735
Pest megye	20719	30176	5649	7463	1833
Magyarország	315583	185696	35641	35208	13337

9. táblázat: Nemzetiség, anyanyelv vagy családban használt nyelv (fő) 2011 (Forrás: KSH Népszámlálás)

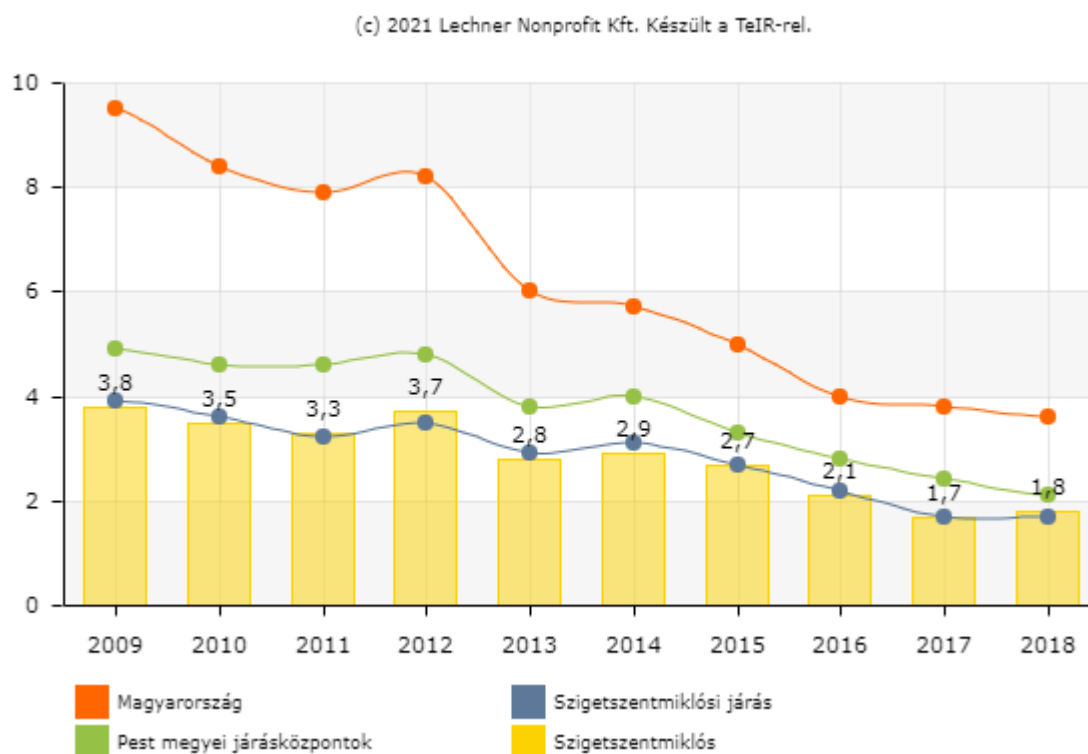
A lakónépesség iskolai végzettség szerinti korcsoportos megoszlásáról 2011 évi adatok tájékoztatnak. Szigetszentmiklós népességének 60%-a legalább érettségivel, míg ötöde felsőfokú végzettséggel rendelkezik. A városi lakónépesség iskolai végzettségének összetétele kismértékben kedvezőbb az országos, a Pest megyei járási székhelyek átlagához képest (10. táblázat). Elsősorban a felsőfokú végzettségűek arányában tapasztalható lemaradás Budapesthez képest, ami szintén igaz Pest megyére és a megye járási székhelyeire. A vándorlási egyenleg és az iskolai végzettség adatait összehasonlítva megállapítható, hogy Szigetszentmiklós főként a középfokú végzettségűek számára jelent migrációs célpontot.

Terület	Legalább érettségizett a 18-x népesség arányában	Egyetemi, főiskolai oklevéllel rendelkezik a 25-x népesség arányában	Átlag iskolai évfolyam, 7-x népre
Szigetszentmiklós	60,0	21,5	10,6
Pest megyei járási székhelyek	55,1	21,9	10,5
Pest megye	51,5	19,8	10,2
Budapest	69,9	34,1	11,6
Magyarország	49,0	19,0	10,2

10. táblázat: Iskolai végzettség alakulása (%) 2011 (Forrás: Lechner Nkft. TeIR)

1.7.2. Munkanélküliség, jövedelmi színvonal, életminőség

Szigetszentmiklós közlekedés-földrajzi elhelyezkedésénél fogva kedvező feltételekkel rendelkezik a lakosság életminőségének alakításában. A városban és a járásban az országhoz és a Pest megyei járásközpontokhoz képest előnyösek a demográfiai folyamatok, és ehhez hasonlóan kedvezően alakulnak a népesedési tendenciák is. Gazdasági-foglalkoztatási (és számos intézményi, közszolgáltatási) szerepén a fővárossal osztozik, ezért inkább koherencia tekintetében jelentkezik kihívások.

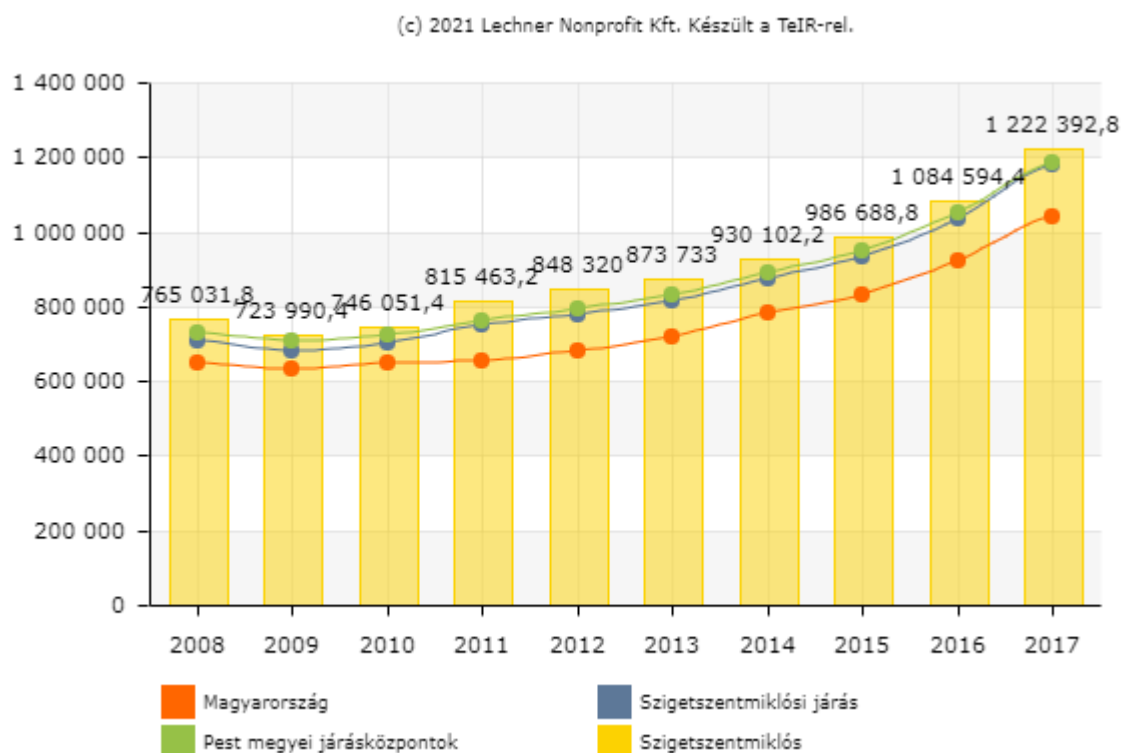

19. ábra: Nyilvántartott álláskereső a munkaképes korú népesség (15-64) százalékában 2009-2018 között (Forrás: Lechner Nkft., TeIR)

Az álláskereső aktív népességhez mért aránya a világválság éveit követően, kisebb eltérésekkel, csökkenő volt. 2019-re ez a ráta 1,7%-ra (a 2017 évi értékre) apadt tovább, ami a járás átlagánál (1.5%) magasabb, az országosnál és a Pest megyeinél viszont kedvezőbb. A munkanélküliek 22,4%-a egy éven túl sem talált állást.

Összetételét tekintve az álláskeresők 12%-a diplomás, 67,3%-a fizikai foglalkozású. 2,2% a 25 évnél fiatalabb pályakezdő munkanélküli. Az 1000 főre jutó közfoglalkoztatottak aránya a járásban alacsony, nem éri el az egyet (0,9), amely értéknél Szigetszentmiklós a legkisebb rátával (0,1) rendelkezett a 2019 év átlagában. A városban az álláskeresők több mint fele (53,8%) részesült munkanélküli ellátásban, és 15,7% kapott szociális támogatást.

Szigetszentmiklós lakónépességének, a járási átlaggal megegyezően 49%-a adófizető, növekvő tendenciával. Az adófizetőre jutó összes belföldi jövedelem magasabb a járás többi településénél, harmadik legnagyobb érték.

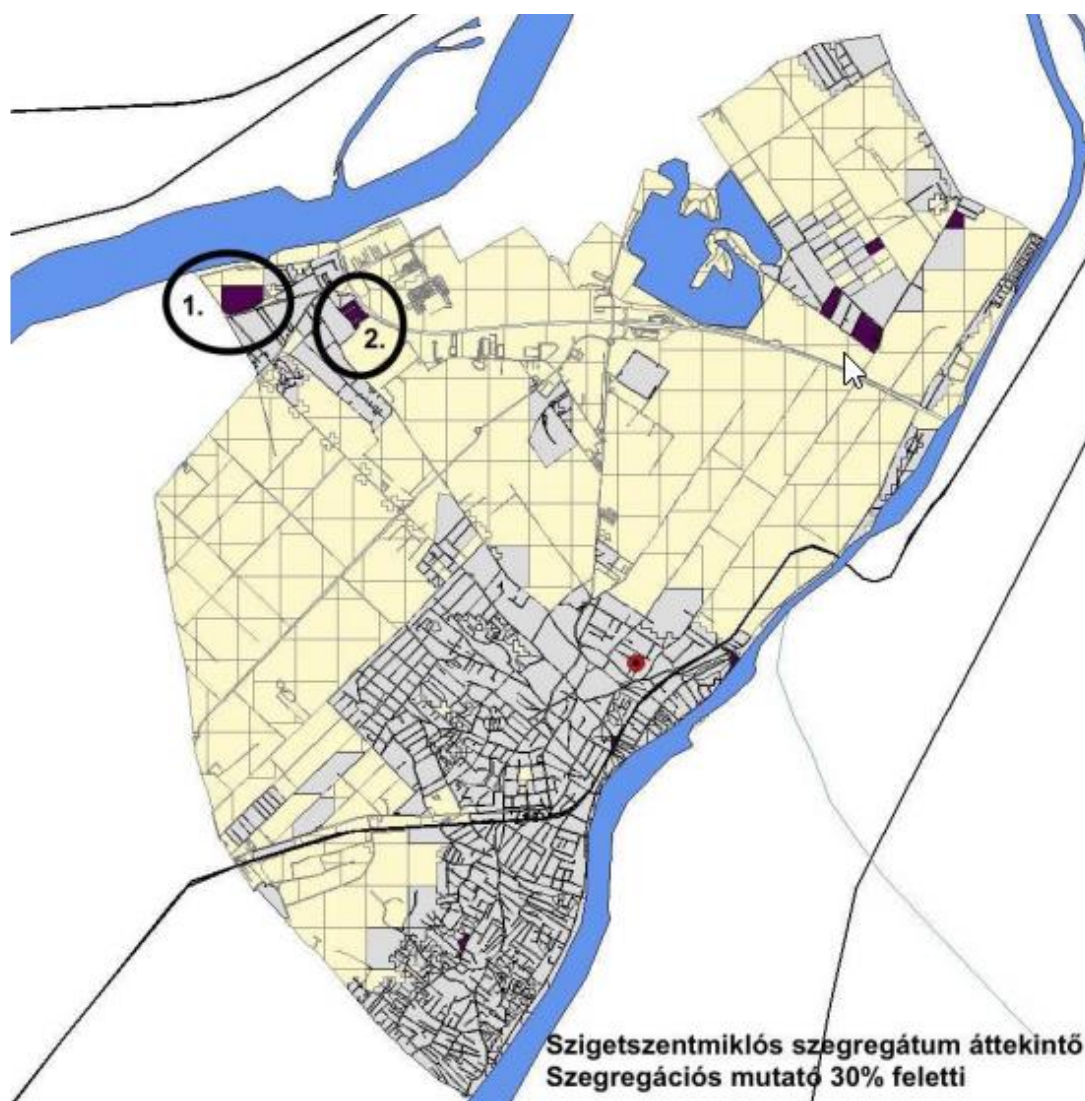
20. ábra: Egy lakosra jutó nettó belföldi jövedelem (Ft) 2008-2017 között (Forrás: Lechner Nkft., TeIR)

A helyi lakosság életminőségét alapvetően meghatározza a települési lakásállomány összetétele és a lakóingatlanok állapota, minősége¹². Szigetszentmiklóson 2019-ben 15493 lakás alkotta a lakásállományt. Komfortfokozat tekintetében népszámláláskori adatok állnak rendelkezésre, amelyek szerint az alacsony komfortfokozatú lakások aránya 15,6%-ról 3,9%-ra csökkent 2001-2011 között. Az alacsony komfortfokozatú lakások többsége – 5,6-8,9%-a – a Szigetszentmiklós járásban, Taksonyban, Dunavarsányban, Délegyházán található. A komfortnélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya 17%-ról 4,4%-ra csökkent Szigetszentmiklóson a fenti időszakban. A járás területén legnagyobb arányban – 5,9-10,1%-ban – Taksonyban, Dunavarsányban, Délegyházán regisztráltak ilyen lakásokat. A fogyatékkal élők esélyegyenlőségének biztosítása Szigetszentmiklós Város Települési Esélyegyenlőségi Programja 2011-2016 c. dokumentumon alapszik. A programban meghatározott célok megvalósítása folyamatos.

¹² Szigetszentmiklós Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája, Megalapozó munkarész, 2015, Pest-Budapest konzorcium

1.7.3. Térbeli-társadalmi rétegződés, konfliktusok, érdekviszonyok¹³

„A KSH adatai alapján Szigetszentmiklóson két olyan körül határolható terület található, amely szegregált vagy azzal veszélyeztetett területnek minősül, ahol a szegregációs mutató 30% feletti. Ezek a Városhatár negyedben, Lakihegy területén található. Térbeli kiterjedését tekintve a Téglahegyi út – Málna utca – településhatár által körülvevett szegregátum a nagyobb kiterjedésű. A szegregátumtól nem messze található a szegregációval veszélyeztetett terület 2. szegregátum (Pelikán utca – Gát utca – M0). Társadalmi összetételét tekintve hátrányosabb helyzetű a szegregátum, de mindkét terület jellegzetes problémákkal néz szembe. Mindkét területre igaz, hogy a városi lakónépesség és a helyi lakásállomány 0,2%-át koncentrálnak.

21. ábra: Szigetszentmiklós szegregátumának (1.) és szegregációval veszélyeztetett területének (2.) elhelyezkedése (Forrás: KSH adatszolgáltatás)

¹³ Szigetszentmiklós Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája, Megalapozó munkarész, 2015, Pest-Budapest konzorcium

Az 1. számmal jelölt szegregátumban 10 százalékponttal magasabb a fiatalok aránya (35,8%), ami közel 20 százalékponttal a szigetszentmiklósi átlagot is meghaladja. Vagyis sok az itt élő gyermekes család, illetve a többgyermekes család. A helyi lakónépesség fele nem rendelkezik érettségivel, és felsőfokú végzettségű lakos nem is él ezen a területen. A szegregátumban élők hátrányos munkaerőpiaci pozíciójára utal, hogy a munkanélküliségi arány duplája a városi mutatónak. A szegregátum lakásállománya rossz lakáskörülményeket jelent az itt élők számára, életminőségüket jelentősen befolyásolja, hogy a városi alacsony komfortfokozatú lakások közel 80%-a itt található meg. Szintén magas a komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül, amelyek többsége egyszobás.

A 2. szegregációval veszélyeztetett terület lakónépességének összetételében már magasabb arányt képviselnek az időskorúak (18,3%) a szegregátumban tapasztaltakhoz képest. Kedvezőbb a helyi lakosság iskolai végzettsége, hisz alacsonyabb a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya, illetve majdnem 10%-ban képviseltetik magukat a felsőfokú végzettségűek a 25-25 évesnél idősebb népességben belül. Ugyan a munkanélküliségi ráta 7 százalékponttal a szigetszentmiklósi átlag felett van, de kisebb mértékű, mint az szegregátumban. Viszont az, aki ebben a szegregátumban munkanélküli, egyben tartós munkanélkülinek is tekinthető. Az 1. szegregátumhoz hasonlóan magas a gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességben belül (64,6%). Legkedvezőtlenebb a munkaerőpiaci helyzete a csak általános iskolai végzettséggel rendelkező aktív korúaknak. A 2. szegregátum lakásállománya jobbnak tekinthető az 1. szegregátumhoz képest: az alacsony komfortfokozatú lakások aránya, valamint a komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül 7% (11. táblázat).

Mutató megnevezése	Szigetszentmiklós összesen*	1. szegregátum (település határ - Téglaházi út északi oldala a Málna utcáig - Málna u.)	2. szegregátum (Pelikán u. - névtelen u. DK- nek, majd DNY- nak - Gát u.)
Lakónépesség száma	34708	81	82
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	18,9	35,8	25,6
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	64,0	56,8	56,1
Lakónépességen belül 60-X évesek aránya	17,1	7,4	18,3
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	9,8	50,0	37,0
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	21,5	0,0	9,1
Lakásállomány (db)	14440	24	28
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	3,9	79,2	7,1
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	33,1	63,0	50,0
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	5,7	37,0	32,6
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	63,3	35,4	47,9
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	27,2	54,5	45,2
Állandó népesség száma	33035		
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	28,9	58,8	33,3
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül	50,4	65,4	64,6
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta)	10,4	39,3	17,2
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya)	5,8	25,0	17,2
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül	3,4	77,3	7,7
Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	7,3	72,7	19,2

11. táblázat: Szigetszentmiklós szegregátumait leíró adatok (Forrás: KSH adatszolgáltatás)

1.8. A település humán infrastruktúrája

1.8.1. Humán közszolgáltatások

Oktatás

Szigetszentmiklós lakónépessége az elmúlt 20 évben jelentősen változott. A közel 170% növekedés a lakosság korcsoportjainak változásában különbségeket mutat. Legnagyobb mértékben a 65 feletti korosztály (207%) növekedett. Emellett jelentős mértékű a 0-14 éves korosztály számának növekedése is. Mindkét korcsoporthoz alapellátási kötelezettségek kapcsolódnak, így az elmúlt időszakban az önkormányzati intézményfejlesztésre nagy terheket róttak és bár ez a növekedési ütem 2010-19 között lassult (149% és 117%) várhatóan a jövőben is számolni kell a feladatokkal.

	2001/lakó	2010/lakó	2019/lakó	2010/2001	2019/2010	2019/2001
0-14	4180	6318	7392	151%	117%	177%

15-64	16696	24624	26795	147%	109%	160%
65-x	2851	3956	5900	139%	149%	207%
összesen	23727	34898	40087	147%	115%	169%

12. táblázat: Szigetszentmiklós lakónépessége korcsoport szerinti megoszlásának változása 1. (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)

Vizsgálva a korcsoportok arányainak változását látható, hogy míg a népesség öregedése erősödő tendenciát mutat, a gyermekek aránya viszont változatlan (13. táblázat). Ez részben magyarázható az ún. Ratkó -korszak gyermekeivel, akik mostanra kerültek ebbe a korosztályba. Az öregedési index 0,68-ról 0,80-ra növekedett, mely még mindig messze az országos átlag alatt van (Magyarország 152,3, Pest megye 101,8).

	2001/lakó	2010/lakó	2019/lakó	2001	2010	2019
0-14	4180	6318	7392	18%	18%	18%
15-64	16696	24624	26795	70%	71%	67%
65-x	2851	3956	5900	12%	11%	15%
összesen	23727	34898	40087	100%	100%	100%

13. táblázat: Szigetszentmiklós lakónépessége korcsoport szerinti megoszlásának változása 2. (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)

Szigetszentmiklós városára tehát komoly feladat hárult az alapellátást nyújtó, humán közszolgáltatások biztosításának területén. A problémák megoldását nehezítették a területi lehetőségek és a folyamatosan változó/növekvő lakóterületek által létrejövő kapacitáshiányok. Ma sem teljes mértékben megoldott az, hogy a lakóterülethez kapcsolódó körzetben legyen biztosított a bölcsőde, óvoda és általános iskolai ellátás helyszíne. Míg a gyermekek lélekszáma (0-14 éves korosztály) szűk húsz év alatt közel a duplájára nőtt, az ellátásukhoz kapcsolódó infrastruktúra (szociális, oktatási, egészségügyi, kulturális) kialakítása nem követte a növekedés mértékét kielégítő mértékben, ezért számos helyen elmaradás van. A vizsgált időszakban ugyanakkor jogszabályi változások is bekövetkeztek, így például az iskolai ellátás biztosítása kikerült az önkormányzatok fennhatósága alól, ez pedig tovább nehezíti a helyben célszerű döntések meghozatalát, valamint az infrastruktúra kialakítását. Az idősebb korosztály nagy létszáma életkoruk előrehaladtával várhatóan egyre több kötelező és önként vállalt feladat ellátását igényli majd az önkormányzattól, amelyre célszerű időben felkészülni.

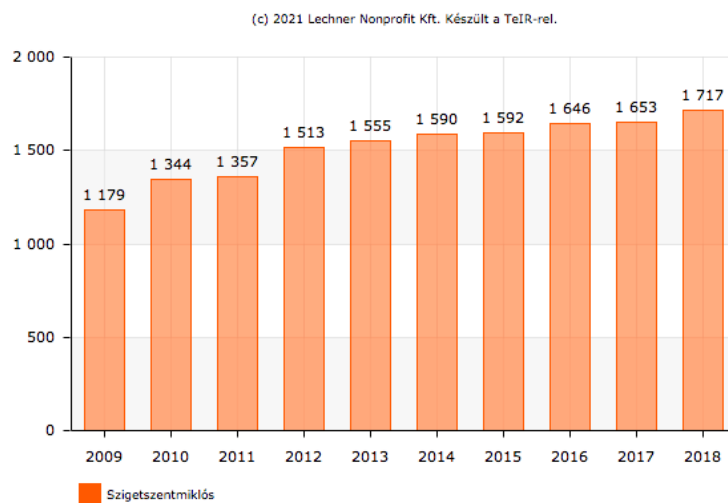
Óvodai ellátás

A jogszabály által meghatározott feladat ellátására Szigetszentmiklós Város Önkormányzata 8 telephelyen 5 óvodát tart fenn és működtet. 2015. szeptember 1-i törvényi változások értelmében minden lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező 3 éves kort betöltő gyermeknek kötelező óvodába járni. Ezt a feladatot saját intézményekben, saját önkormányzati tulajdonú ingatlanokban, illetve bérelt fix és konténer épületekben látja el az Önkormányzat. Szigetszentmiklóson ezen kívül régóta működnek további magánóvodák (3) és épül két egyházi fenntartású óvoda is.

Jelentős óvodaberuházások voltak: 2015, 2016, 2017, 2018 évben. (új létesítmények, felújítások). Köztük kiemelkedő az Akácliget Óvoda bővítése (278,2 mFt – 2016) és további óvodai felújítások (21mFt – 2017).

Hosszú távon cél, hogy minden településrészen a koreloszlásnak megfelelően legyen biztosítva a gyermekek számára az óvodai férőhely. Az üdülőövezetekből kialakult, benépesült területeken az ellátás bővítése, ill. az ellátáshoz való hozzáférés megkönnyítése szükséges. Ennek érdekében 2021-ben készül el két új óvoda, melyek 100-100 férőhellyel bővítik majd a lehetőségeket a kapacitáshiányos városrészekben (a Temesvári utcában a Pitypang Óvoda Vadvirág Tagóvodája, a Bucka városrészben, a Csépi úton). A fejlesztés forrásait korábban elnyert pályázatok biztosítják. A vallási felekezetek igényeit figyelembe véve, a református és görögkatolikus egyházzal közfeladat és köznevelési ellátási szerződés alapján további két óvoda létesül 2021-ben: a Bucka városrészben épül a görögkatolikus egyház fenntartásában, és a Petőfi utcában 75 fővel a református óvoda. Mindkét intézmény elsősorban a szigetszentmiklósi gyermekek ellátását fogja szolgálni.

A tervezett fejlesztések megvalósulását követően tervezik megvizsgálni, hogy a város két helyszínén működő konténeróvodák további sorsa mi legyen. Ennek kereteit az a célkitűzés határozza meg, hogy a jövőben a csoportszobák méretének megfelelő fővel működjenek a csoportok. A maximális létszámok 2 fő/m² fölé ne emelkedjenek, és lehetőség szerint minden óvodában legyen legalább egy kis létszámú csoport, ahol az integrálható sajátos nevelési igényű gyermekek ellátását biztosítani tudják megfelelő személyi ellátottsággal, a gyermekek és a szülők igényeinek figyelembevételével. Ezzel párhuzamosan lehet majd felszámolásra ütemezni a konténeróvodák, illetve a bérelt óvoda ügyét.

22. ábra: Óvodai férőhelyek számának változása 2009-2018 (Forrás: Lechner Nkft., TeIR)

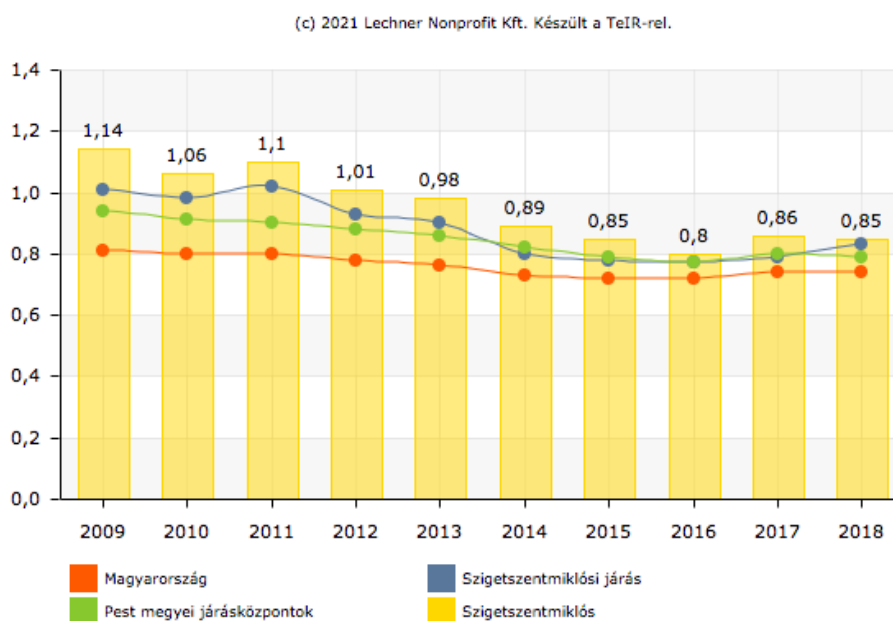
Szakemberek tekintetében az óvodai ellátás minősége kielégítő. A pedagógusok száma a jelenlegi általános piaci helyzetben bizonytalan a nyugdíjba vonulók és a kezdők tekintetében. A fejlesztő pedagógia, logopédia és pszichológia megoldása a lemaradásban lévő gyermekek, illetve a tehetségesek számára az előírányzott célok között szerepel. Az óvodák játszótereinek, technikai eszközeinek karbantartása és korszerűsítése folyamatos feladat.

Időszak	Állandó népességből a 0-2 évesek száma (fő)	Állandó népességből a 3 évesek száma (fő)	Állandó népességből a 3-5 évesek száma (fő)	Állandó népességből a 6 évesek száma (fő)	Állandó népességből a 7 évesek száma (fő)	Óvodáskorúak változása
2014. év	1280	414	1414	543	490	94%
2015. év	1238	463	1359	537	532	112%
2016. év	1290	438	1325	473	545	95%
2017. év	1290	481	1420	438	485	110%
2018. év	1278	489	1451	484	443	102%
2019. év	1266	493	1463	479	477	101%

14. táblázat: Szigetszentmiklós 0-7 éves korú állandó népességének megoszlásának változása (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)

Az óvodáskorúak utóbbi 5 éven belüli változása a fenti táblázatban nyomon követhető. Látható, hogy összlétszámuk már nem változik jelentősen, így feltehetőleg a megépülő új fejlesztésekkel az igények kielégíthetők lesznek.

2019-ben az összes férőhely 1592 fő volt, melyhez közel 2000 férőhely igény kapcsolódott (24. ábra). A fejlesztések szükségessége maximálisan indokolt, a kapacitás-kihasználtság monitorozása folyamatosan szükséges lesz a jövőben is, tekintettel a várható további népességnövekedésre, a lakóházak átépülésére, új családok megtelepedésére. Az intézmények kihasználtságának intenzitása felveti a humán erőforrás biztosításának kérdéseit, melyek ma országos szinten nem kedvezőek, és így van ez Szigetszentmiklóson is.

23. ábra: Egy óvodai férőhelyre jutó 3-5 évesek számának változása 2009-2018 között (Forrás: Lechner Nkft., TeIR)

A Szigetszentmiklóson működő óvodák listája:
Önkormányzati fenntartásban (1592 férőhely)

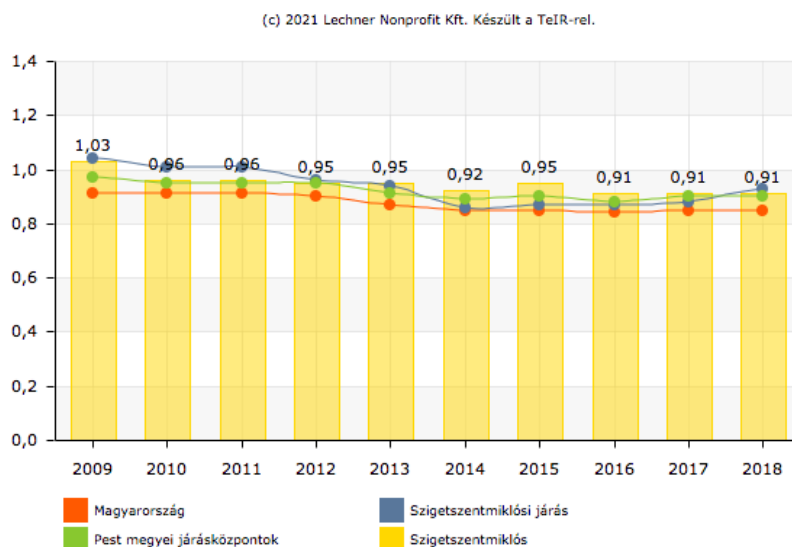
1. Napraforgó Óvoda – 122 fő
2. Napraforgó Óvoda – Szivárvány Tagóvoda – 170 fő
3. Csicsergő Óvoda - 400 fő (konténer óvoda is)
4. Mocorgó Óvoda - 360 fő (konténer óvoda is) + bölcsőde
5. Lakihegyi Akácliget Óvoda – 140 fő
6. Napsugár Óvoda – 120 fő
7. Pitypang Óvoda 180 fő
8. Vadvirág Tagóvoda – 100 fő

Nem önkormányzati fenntartású óvodaintézmények:

1. Szigetszentmiklósi Konduktív Óvoda, Általános Iskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény – különleges intézmény
A Szigetszentmiklósi Tankerületi Központ által fenntartott Konduktív Óvoda és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény területi feladatokat lát el. Az óvodás csoportba 3-7 év közötti központi idegrendszeri sérült, testi és értelmi fejlődésükben akadályozott gyermekek járnak. Az utazó gyógypedagógusi hálózat a Szigetszentmiklósi Tankerület köznevelési intézményekbe járó sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók integrált ellátását biztosítja.
2. Narancsliget Óvoda és Bölcsőde, melynek fenntartója a Narancsliget Alapítvány. (110 férőhelyes óvoda és 51 férőhelyes bölcsőde intézmény).
3. Bocsoda Óvoda – kéttannyelvű tehetségfejlesztő magánóvoda, 1994-ben alapították.
4. Zöldfenyő Magánóvoda (korábban csak bölcsőde) - kéttannyelvű, 2014-től, alapítványi fenntartású
5. Kerekerdő Családi Napközi - magánóvoda

Folyamatban lévő óvodafejlesztések

- Bucka városrészben óvoda építés/100fh, görögkatolikus egyház fenntartásában, átadás 2021.12.hó
- Petőfi u. Óvoda /75fh – református egyház fenntartásában- átadás 2021. 09. hó
- Csépi úti óvoda /100 fh – pályázati támogatásból, 1.050mFt tervezett költség, tervezett átadás 2021. I. Ütem 4 foglalkoztató + melegítő konyha, II. ütem 2 foglalkoztató
- Temesvári úti Óvoda építése /100 fh- VEKOP pályázat alapján, 860 mFt tervezett költség, tervezett átadás 2021.

24. ábra: Egy óvodai férőhelyre jutó óvodások számának változása 2009-2018 között (Forrás: Lechner Nkft., TeIR)

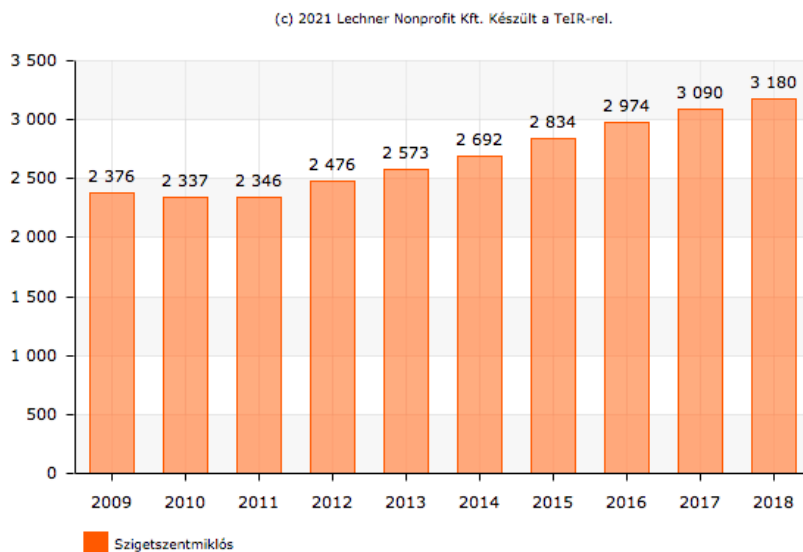
Általános iskolai oktatás ellátása

2015. január 1-jétől az oktatási intézmények működtetése és fenntartása a Szigetszentmiklói Tankerületi Központ feladata. A pedagógiai szakszolgálat feladatait a Pest megyei Pedagógiai Szakszolgálat Szigetszentmiklói Tagintézménye látja el, mely a Ceglédi Tankerületi Központ intézménye és ellátási körzetében 9 település tartozik. (Délegyháza, Dunaharaszti, Dunavarsány, Halásztelek, Majosháza, Szigethalom, Szigetszentmiklós, Taksony és Tököl). A szakszolgálati ellátást két telephelyről biztosítják, melyek közül a szigetszentmiklói egyben az ügyviteli központ is. (A másik telephely Dunaharaszti van) Ennek megfelelően az önkormányzat szorosan együttműködik mind a Szigetszentmiklói és a Ceglédi Megyei Tankerülettel. Az intézmények folyamatosan jelzik a magas gyermeklétszám miatt és a megváltozott pedagógiai programok miatt a férőhelyhiányt. Az iskolaépítési programokat támogatja az önkormányzat mind a Temesvári utcában, mind a Bucka városrészben. A tanuláshoz, fejlesztésekhez szükséges igények kielégítéséhez az önkormányzat tárgyi feltételeket (pl. telek, közmű) nyújt, valamint az illetékes minisztérium felé a fenntartóval közösen szorgalmazza az önkormányzat az Egységes Gyógypedagógiai Intézményi Központ Szigetszentmiklóson való megépítését.

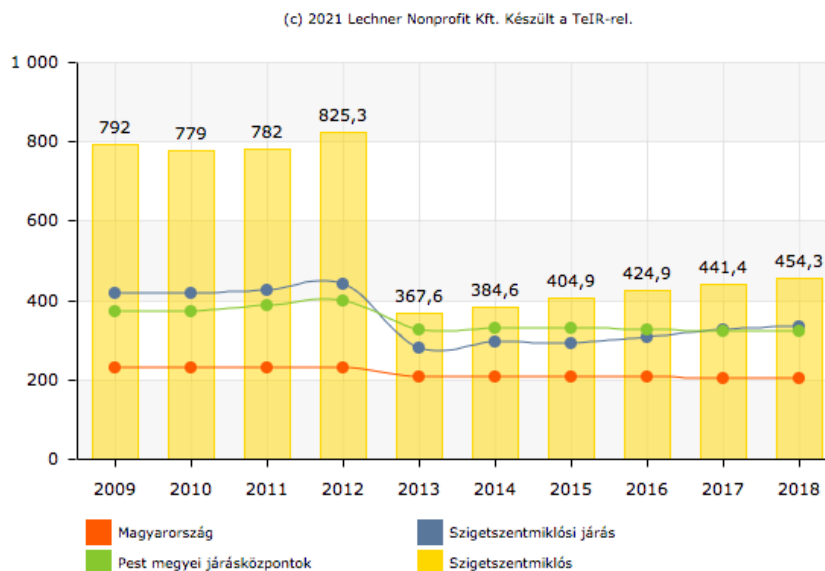
Időszak	Állandó népesség száma (fő)	Állandó népességből a 6 évesek száma (fő)	Állandó népességből a 7 évesek száma (fő)	Iskoláskorúak változása - 6 éves	Iskoláskorúak változása - 7 éves
2014. év	36648	543	490		
2015. év	37152	537	532	99%	109%
2016. év	37967	473	545	88%	102%
2017. év	38766	438	485	93%	89%
2018. év	39439	484	443	111%	91%
2019. év	39952	479	477	99%	108%

15. táblázat: Szigetszentmiklós 6-7 éves korú – iskolás korú – gyermekek arányának változása (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)

Az általános iskolai tanulók száma mind országos, mind megyei, de még kistérségi szinten is csökkent - Szigetszentmiklóson viszont nőtt (26. ábra).

25. ábra: Általános iskolai tanulók számának változása 2009-2018 között (Forrás: Lechner Nkft., TeIR)

26. ábra: Általános iskolai feladatellátási helyek átlagos létszámának változása 2009-2018 között (Forrás: Lechner Nkft., TeIR)

Szigetszentmiklóson az országos átlaghoz képest közel négyszer annyi diák tanul egy iskolában. Ezen a statisztikán javított - a negyedik általános iskolaként - az ÁJTÍ Többcélú Intézményben átadott 24 tanterem, azonban a városi adat így is közel háromszorosa az országos átlagnak.

Ugyanakkor ennek van előnye is: az oktatási intézmények koncentráltak, így átláthatóbb, gazdaságosabb a működésük. Az új intézmény jelentősen javított az oktatási infrastruktúra állapotán, ám a lakosság szám növekedése miatt egy évtizeden belül várhatóan újabb iskolaépítésre/bővítésekre

lesz szükség. Ezt szintén olyan területen (pl. Bucka) célszerű kialakítani, ahol megnövekedett igények vannak egy intézmény kialakítására.

iskola neve	városrész	osztály	tanulólétszám	átlagos osztálylétszám
Bíró Lajos Általános Iskola	városközpont	31+3 speciális	711+80	26
József Attila Általános Iskola +telephely	lakótelep	37	1430	25
Ádám Jenő Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola	Ragád	29	781	27
Kardos István Általános Iskola, Gimnázium és Szakgimnázium	lakótelep	30(ált)+7(kö)	721 +187	25
Batthyány Kázmér 8 osztályos Gimnázium	lakótelep	21 osztály	679 (ált.isk. 266)	33
Sziget Suli Általános Iskola - Magániskola	városközpont	5 osztály	67 fő	15

16. táblázat: Szigetszentmiklós általános iskolái és létszámadatai 2019/2020-ban (Forrás: Szigetszentmiklós Gazdasági Programja 2020-2024 alapján saját szerkesztés)

A gyermekek létszámának megnövekedése miatt az Önkormányzat a Temesvári utcában építési telket biztosított egy 16 tantermes iskola számára, melynek a Kézilabdacsarnok lett a tornaterme. A feladatellátás érdekében az Ádám Jenő Iskola udvarán önkormányzati segítséggel 3+4 konténerrel tanterem létesült, illetve a Kardos István Iskola udvarán 4+4 konténerben látják el a Bucka városrészből érkező gyermekek oktatását addig, amíg fel nem épül az új iskola.

Szigetszentmiklóson jelentős hagyományai vannak a művészeti - elsősorban zenei - oktatásnak. A város szülötte, Ádám Jenő, akinek a nevét viselő Ádám Jenő Általános Iskola, Alapfokú Művészetoktatási Iskola zeneiskolai tagozatának célja, hogy zenei központja legyen a településnek, és a kistérségnek. Az intézménybe járó növendékek száma 288 fő, 16 tanszakon folyik az oktatás. A feladatellátási helyek száma (székhely és telephely): 7. Az alapfokú művészetoktatási iskola intézménybe járó növendékek száma a művészeti ágakban összesen: 1109 fő. A csoportok száma 48. A művészeti oktatás teljes palettája jelen van az általános oktatás mellett, képző- és iparművészeti képzésben, színművészeti képzésben, táncművészeti képzésben és zeneművészeti képzésben való részvételre van lehetőségük a gyermekeknek.

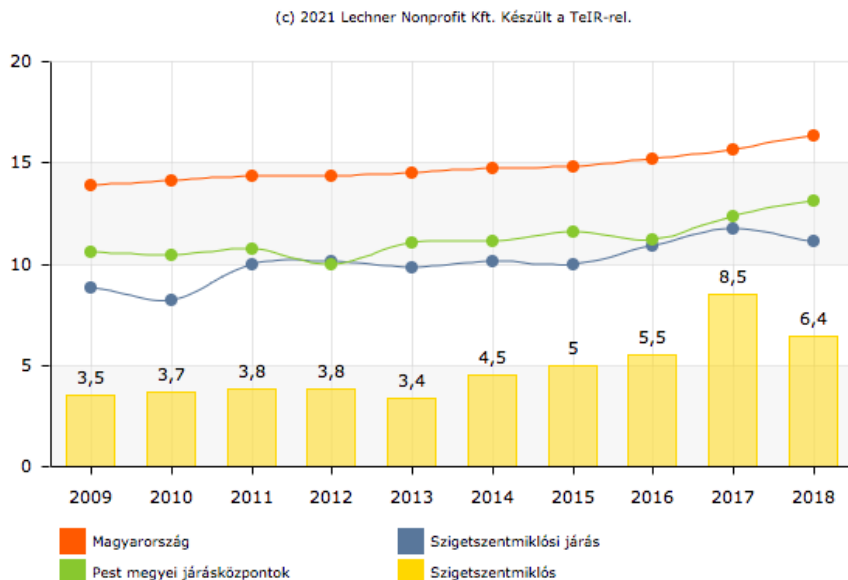
Gyógypedagógia tanrend szerint tanulnak és külön nevelésben részesülnek az értelmileg sérült (enyhe vagy középsúlyos) gyermekek, akiket a Szigetszentmiklói Bíró Lajos Általános Iskolafogad, továbbá ebben az iskolában valósul meg a szegregált oktatásra szoruló gyermekek gyógypedagógiai oktatása, fejlesztése is.

A sajátos nevelési igényű (SNI) és beilleszkedési–tanulási–magatartási zavarral küzdő tanulók (BTM) a többi intézményben is integráltan tanulnak.

2017-ben jött létre a Sziget Suli magántanulói közösség, amely 2020-tól köznevelési intézményi státuszt szerzett. Egész napos iskolaprogrammal rendelkeznek, felmenő rendszerben bővül az iskola.

Jelenleg 5 évfolyamon működnek, melyek maximális tanulói létszáma osztályonként 20 fő. Projektalapú oktatás folyik.

Szigetszentmiklós város lévén, városi színvonalú szolgáltatásokkal – így nem kevés azon általános iskolába járó gyermekek száma sem, akik a környező kisebb településekről járnak át (28. ábra).

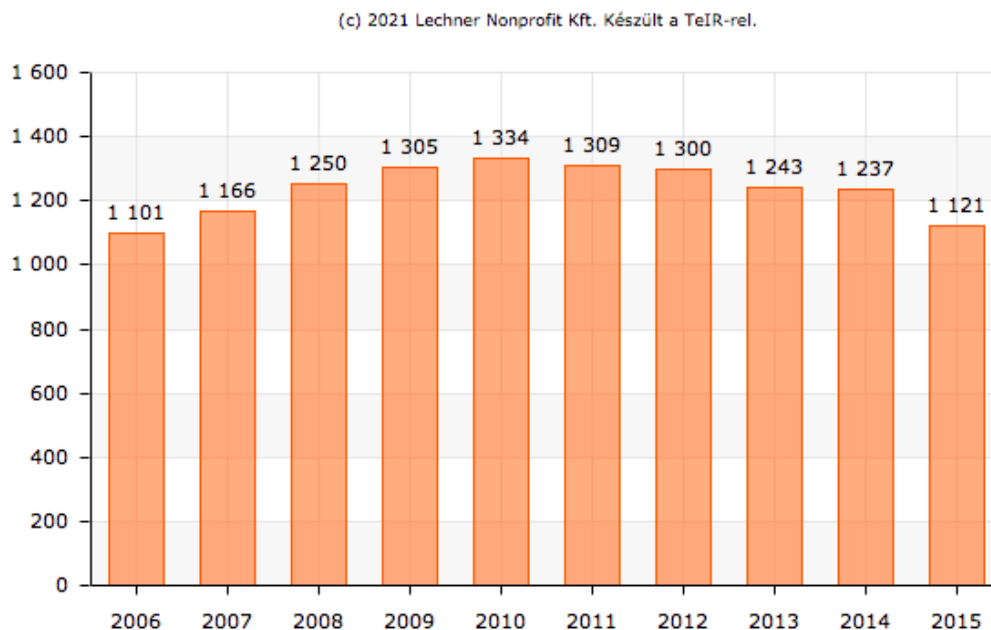
27. ábra: Más településről bejáró általános iskolai tanulók arányának változása 2009-2018 között (Forrás: Lechner Nkft., TeIR)

Mindemellett a város általános iskolai férőhelyeinek száma még mindig nem elegendő. 2017. novemberében Kormányhatározat született az alábbi iskolafejlesztések előkészítésének támogatásáról, melyek majd állami beruházás keretében valósulnak meg:

- Szigetszentmiklós, Temesvári utcai új, 16 tantermes iskola építése, amelynek kivitelezésére 2021 májusában, a vonatkozó Kormányhatározat megszületett,
- Szigetszentmiklós, Bucka városrészben új, 16 tantermes iskola építése,
- Szigetszentmiklós, az Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény részére Temesvári utcában új épület építése.

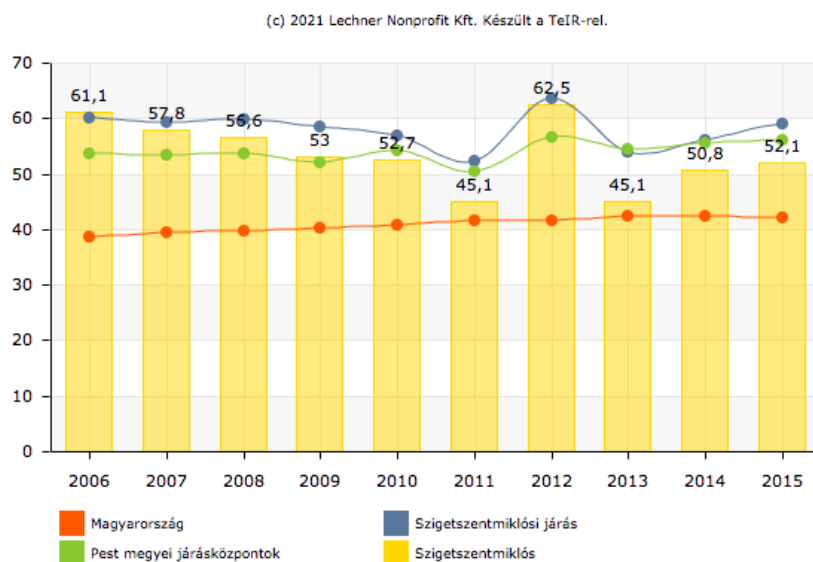
Középiskolai ellátás

A kistérség 7 középfokú oktatási intézményéből három Szigetszentmiklóson található, a Batthyány Kázmér Gimnázium, az Érdi Szakképzési Centrum Csonka János Szakgimnáziuma és Műszaki Szakközépiskolája, valamint a Kardos István Általános Iskola, Gimnázium és Szakgimnázium. A tanulói létszám alakulásának üteme a kistérségben és Szigetszentmiklóson lényegében azonos, ebből az adatból tehát nem lehet a (kistérséghez képest is) megnövekedett létszámról következtetni. A főváros közelsége és az esetlegesen remélt jobb oktatási színvonal vagy szakspecifikus képzési lehetőségek miatt többen a fővárosban kezdik meg középiskolai tanulmányaikat. Mégis fontos, hogy a város helyet ad három nagy befogadóképességű középiskolai oktatási intézménynek, melyekben az oktatási és nevelési színvonal kiemelkedő.

28. ábra: Nappali tagozatos középiskolai tanulók számának változása (6 és 9 évfolyamos gimnáziumok megfelelő évfolyamaival együtt (Forrás: Lechner Nkft., TeIR)

A kistérségben betöltött szerepkör miatt ebben a korosztályban már jelentkezik a keveredés a helyi és a környékbeli tanulók között, amely a kapcsolatok építésének és a nyitott a jövőtervezésnek megfelelő lehetőséget biztosít.

29. ábra: Más településről bejáró középiskolai tanulók arányának változása a nappali oktatásban (Forrás: Lechner Nkft., TeIR)

Középiskolák Szigetszentmiklóson:

Batthyány Kázmér Gimnázium – 1990-ben alapított, 8 évfolyamos gimnázium, évfolyamonként 2 osztállyal és 1+4 évfolyamos gimnázium évfolyamonként 1 osztállyal. Kiemelt a nyelvi

tehetséggondozás (angol, német, francia, olasz, orosz, latin), BME nyelvvizsgaközpont. Az országos középiskolai ranglista 41. helyén.

Érdi Szakképzési Centrum Csonka János Műszaki Technikum – Az iskola Szigetszentmiklós-Gyártelepen található, a Csepel Autógyár szomszédságában. 1950-ben alapították. Kezdetben az 1949-ben induló Csepel Autógyár, majd a környék vállalatai részére képeztek autószerelő, karosszérialakatos, géplakatos, esztergályos, repülőgép-szerelő, repülőgépműszerész és autóvillamos-sági szerelő szakmunkásokat. Az elméleti oktatás az iskolában folyt, a gyakorlati képzést pedig az intézet tanműhelyeiben - az akkori Csepel Autógyár-ban, a Pestvidéki Gépgyárban, a MALÉV-nél - sajátították el a diákok. A tanulók akkor is, mint napjainkban, a környező városokból, a Csepel sziget valamennyi településéről, Budapest déli kerületeiből és Pest megye déli részéről járnak ide. Egyre újabb koncepciók jelennek meg az iskolarendszerben, mind magasabb szintű elvárásoknak kell megfelelni. A képzési idő 4+1 év. Jelenlegi képzések: gépjármű mechatronikus, karosszérialakatos, vállalkozási-ügyviteli ügyintéző, logisztikai technikus. Emellett 3 éves szakközépiskolai képzésre is lehetőség van karosszérialakatos, gépjárműépítő, szerelő és motorkerékpár-szerelő szakirányokon.

Kardos István Általános Iskola, Gimnázium és Szakgimnázium – Az intézmény keretein belül 1978-ban indult az általános iskolai oktatás, és 1979-1980-as tanévben kezdődött meg a tanítás az új iskolaépületben. 1994-től indították az első középiskolai osztályokat, jelenleg 1+4 évfolyamos gimnáziumi részén évfolyamonként egy osztály indul. Angol és német nyelvoktatást biztosítanak, emellett gazdasági-pénzügyi ismereteket is oktatnak. Az iskola életében erőteljes hangsúlyt kap a sport és a sportoló diákok támogatása.

Az önkormányzat támogatásával a Polgármesteri Hivatal szakügyintézője és a Tankerületi KP, valamint az ÉSZC 2017-től évente, ősszel megszervezi a JÖVŐ-KÉP szakmaválasztó börsét a Városi Sportcsarnokban annak érdekében, hogy az általános iskolás tanulók megismerhessék a számukra elérhető középiskolai lehetőségeket.

Katedra Nyelviskola – Szigetszentmiklós - Gyári út 9. Fortuna üzletház

A térségben régóta működő, nagy hagyományokkal rendelkező Pallas Magániskola 2012-ben csatlakozott a Katedra hálózathoz, és nyitotta meg Szigetszentmiklóson a város szívében, modern 8 tantermes iskoláját. A nyelvtanulás széles skáláját biztosítják mind fontos idegen nyelvek, mind az online lehetőségek vonatkozásában.

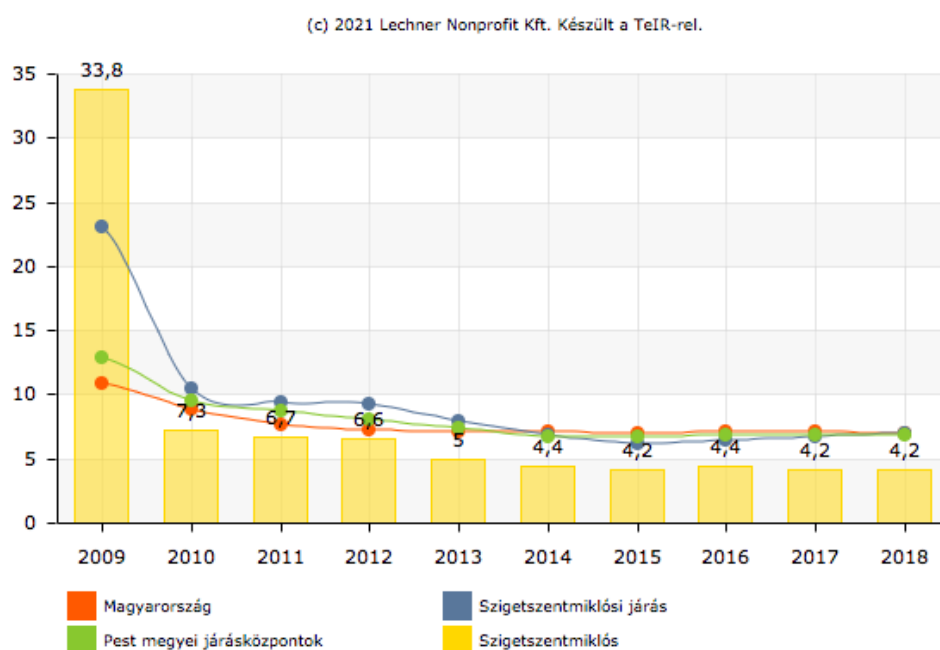
Szociális ellátás

Bölcsődei ellátás

A bölcsődés korú gyerekek száma és aránya az elmúlt időszakban változatlan, tekintettel a folyamatosan gyarapodó szigetszentmiklói népességre. Emellett – értelemszerűen - a bölcsődei férőhelyekre vonatkozó igény is folyamatosan jelentkezik. Jelenleg 309 gyermek napközbeni ellátását tudja biztosítani Szigetszentmiklós városa 5 önkormányzati és 2 alapítványi fenntartású intézményben. Egy további 48 férőhelyes intézmény megvalósítására van megkötött támogatási szerződés, melynek kivitelezése 2020-ban megkezdődött, várható átadása 2021. (Vackor Integrált Bölcsőde, 4 csoportszoba). Jelenleg a bölcsődés korú gyermekek kevesebb, mint harmadának elhelyezésére biztosított az ellátás a településen, ami alapvetően jó arány, de az igények magasabbak.

Időszak	Állandó népesség száma (fő)	0-2 évesek aránya az állandó népességből (%)	Állandó népességből a 0-2 évesek száma (fő)	0-2 évesek változása évről-évre
2014. év	36648	3%	1280	
2015. év	37152	3%	1238	97%
2016. év	37967	3%	1290	104%
2017. év	38766	3%	1290	100%
2018. év	39439	3%	1278	99%
2019. év	39952	3%	1266	99%

17. táblázat: Szigetszentmiklós 0-2 éves, bölcsődés korú gyermekek aránya és változása (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)

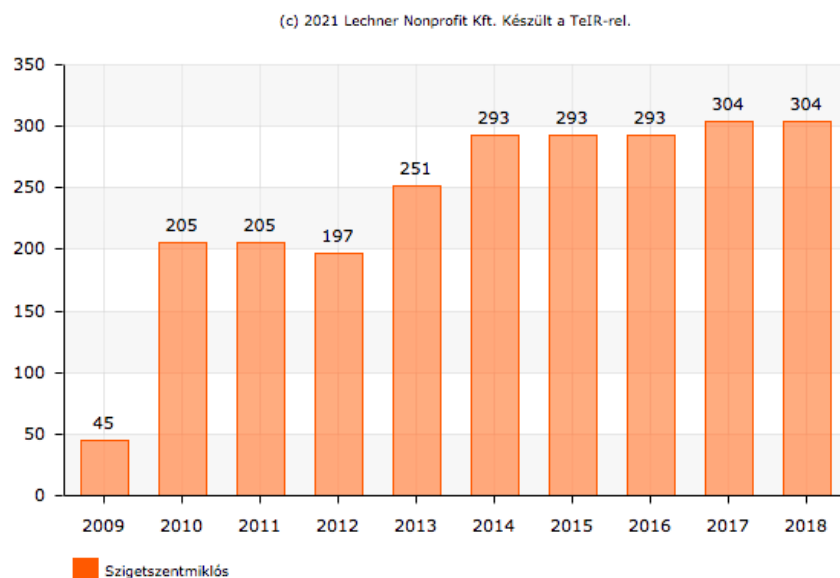

30. ábra: Egy működő bölcsődei férőhelyre jutó 0-2 évesek számának változása 2009-2018 között (Forrás: Lechner Nkft., TeIR)

Bölcsőde intézmények Szigetszentmiklóson:

	Intézmény neve	Telephely	Ellátott gyermek
1	Városi Bölcsőde - székhely	Kossuth L u. 2.	42 fő (valós 34fő)
2	Városi Bölcsőde (Mocorgó Óvoda)	Szent Miklós u. 8/a	84 fő
3	Városi Bölcsőde	Petőfi u. 13014 hrsz.	28 fő
4	Városi Bölcsőde	Semmelweis u. 20	28 fő
5	Vackor Integrált Bölcsőde	Temesvári u.	42 fő
6	Narancsliget Bölcsőde és Óvoda - alapítványi fenntartású	Narancs u. 5.	51 fő
7	Zöldfenyő Bölcsőde és Óvoda – alapítványi fenntartású	Sas u. 38	42 fő

18. táblázat: Bölcsődék Szigetszentmiklóson (Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás alapján saját szerkesztés)

31. ábra: Működő bölcsődei férőhelyek számának változása 2009-2018 között (Forrás: Lechner Nkft., TeIR)

Városi bölcsődék

Az intézmény személyi és tárgyi feltételei a jogszabályi előírásoknak megfelelőek. A gondozói és kisegítői létszám 59 fő. A Kossuth L. u. 2. szám alatti telephelyen az intézmény működési engedélyében foglaltak szerint 42 gyermek elhelyezésére van lehetőség. A csoportszobák alapterülete alapján azonban csak 34 gyermek elhelyezésére van mód, további problémát okoz az ideiglenes jelleggel működő Petőfi utcai és Jókai utcai telephelyekre vonatkozó szakhatósági hozzájárulások megszerzése.

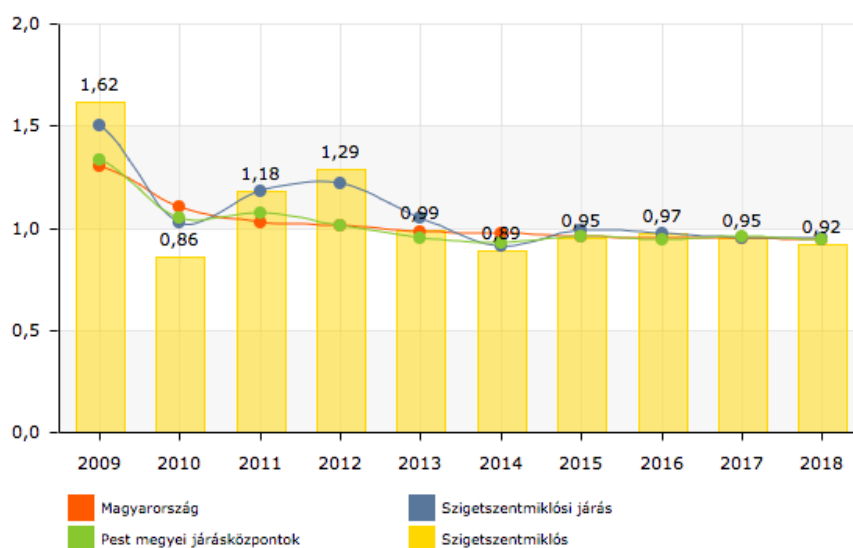
Vackor Integrált Bölcsőde

Az intézmény személyi és tárgyi feltételei a jogszabályi előírásoknak megfelelőek.

Az Önkormányzat VEKOP-6.1.1-15 kódszámú pályázati Felhívásra a Vackor Integrált Bölcsőde 4 csoportszobával, 48 férőhellyel történő bővítése érdekében 2016. május 31-én projektjavaslatot nyújtott be, amely sikeresen zárult. A kivitelezés 2020-ban megvalósult,

Alapítványi bölcsődék

Narancsliget Bölcsőde és Zöldfenyő Bölcsőde, melyek jellemzően pályázati támogatásból épített korszerű épületekben kerültek elhelyezésre, jól felszereltek, nagy udvarral rendelkeznek és magas minőségű ellátást biztosítanak.

32. ábra: Egy működő bölcsődei férőhelyre jutó bölcsődések számának változása 2009-2018 között (Forrás: Lechner Nkft., TeIR)

Szociális szolgáltatások

A szociális szolgáltatásokat az önkormányzat a **Vadgesztenye Szociális Intézmény és Szigetszentmiklós Család- és Gyermejkölési Központ** útján biztosítja. A személyes gondoskodás keretébe tartozó szakosított ellátást az átmeneti elhelyezést nyújtó, Vadgesztenye Szociális Intézmény biztosítja.

Önkormányzati szociális alapszolgáltatások:

- étkeztetés,
- házi segítségnyújtás,
- családsegítés,
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,
- nappali ellátás.

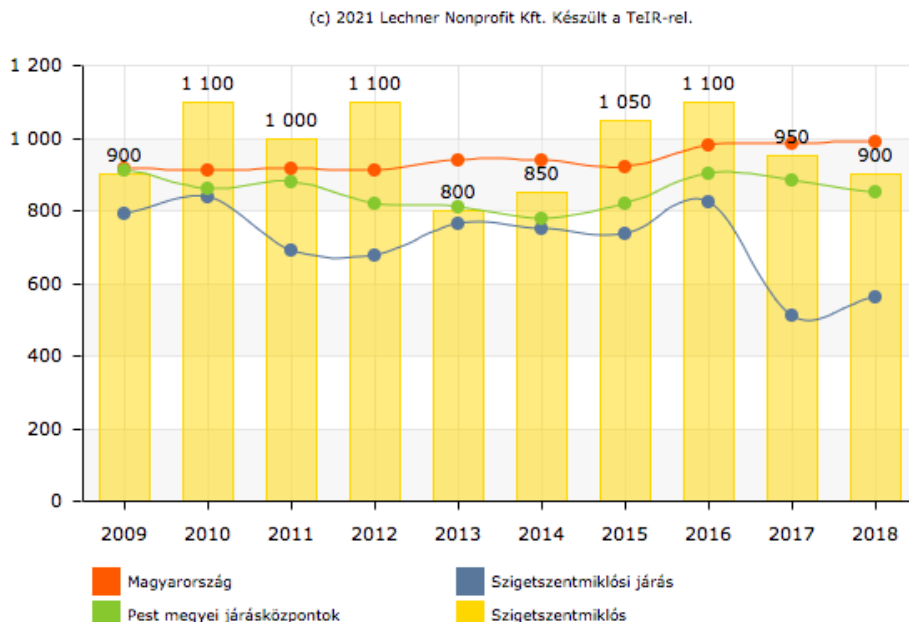
A Vadgesztenye Szociális Intézmény (Kossuth L. u. 19, városközpont) által biztosított szolgáltatások:

Integrált formában működő intézmény, több szolgáltatási egységgel.

- Étkeztetés (elsősorban időskorúak és rászorulóknak részére)
- Házi segítségnyújtás - az igénybe vevő lakásán, lakókörnyezetében –szükségeinek megfelelően – életvitelének fenntartását maximum 54 fő részére
- Jelzőrendszeres segítségnyújtás - a saját otthonában élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló, a segélyhívó készülék megfelelő használatára képes időskorú vagy fogyatékos személyek, illetve pszichiátriai betegek részére az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítása céljából, maximum 100 fő részére
- Idősek nappali ellátása - saját otthonukban élő szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes időskorúak napközbeni gondozását (idősek klubja), maximum 20 fő részére
- Átmeneti elhelyezést nyújtó bentlakásos ellátás (időskorúak gondozóháza) - időskorúak, valamint a 18. életévüket betöltött beteg személyek átmeneti elhelyezését, akik önmagukról

betegségük miatt vagy más okból, otthonukban nem képesek gondoskodni (időskorúak gondozóháza), maximum 12 fő részére

Az intézmény 2017. évben pályázati és önkormányzati forrásból új épületrésszel bővült, mellyel az alap és szakellátás minden követelményt kielégítően működik.

33. ábra: Idősek nappali intézményének kapacitás kihasználtsága változása 2009-2018 között (Forrás: Lechner Nkft., TeIR)

Szigetszentmiklós Család- és Gyermejjóléti Központ (Losonczy u 9., városközpont)

Az intézmény család- és gyermekjóléti szolgálatot lát el a település lakosai részére, de a 2016. évi törvénymódosítások értelmében járásszékhelyi szolgáltatásként család- és gyermekjóléti központként is működik, ellátva ezzel a járás minden települését.

A család- és gyermekjóléti központ a család és gyermekjóléti szolgálat általános szolgáltatási feladatain túl a törvényben meghatározott többletfeladatokat lát el. Az integráltan létrejövő szolgáltatás település szinten elérhető kötelező szolgáltatás, az ellátandó terület nagysága (járás/település) szerint differenciált szolgáltatási tartalommal. Az új feladatmegosztás a következők szerint alakult:

- a települési önkormányzatok feladatkörében maradt a lakóhely szintű minimumszolgáltatások, általános segítő feladatok biztosítása. A korábbi társulási ellátási körzetnek megfelelően a lakóhelyi minimumszolgáltatások Tököl lakosainak is biztosítottak.
- a hatósági feladatokhoz kapcsolódó, gyermekek védelmére irányuló tevékenységek, valamint a speciális szolgáltatások biztosítása a járásszékhelyek települési önkormányzataihoz került.

Az intézmény ellátási területe Szigetszentmiklós és Tököl egészére terjed ki. A szigetszentmiklói telephely ellátási területe Szigetszentmiklós város egész területe. Nem csak a szigetszentmiklói állandó lakcímmel rendelkező lakosok, hanem az itt tartózkodó magyar állampolgárságú segítségre szorulóknak is igénybe vehetik a szolgáltatásokat.

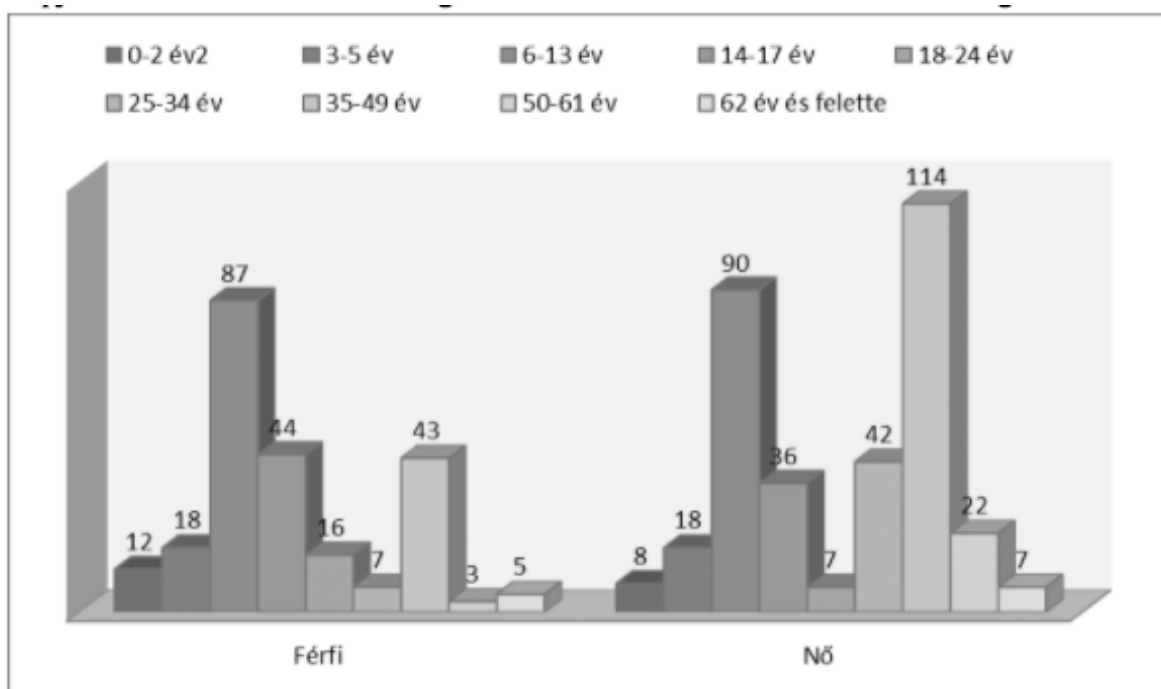
A szolgálati csoport feladata, hogy feltárja a család működési zavarait, feltérképezi az igénybe vehető szolgáltatásokat és a szükséges szakemberhez, intézményhez, illetve szolgáltatóhoz irányítja a problémák megszüntetése érdekében.

Az intézmény, mint járási Család- és Gyermekjóléti Központ létesítménye szűkös, az 50 fős létszámmal kinőtte az épületet. Ez a létszám az óvodai- és iskolai segítő tevékenység kötelező bevezetése miatt a külső munkatársakkal együtt kb. 60 főre növekszik, a zsúfoltság enyhítésére fejlesztések szükségesek.

Család- és gyermekjóléti szolgálat feladatainak ellátási területei: információnyújtás, tájékoztatás, segítő beszélgetés, ügyintézési segítség, családgondozás.

- Veszélyeztetettséges észlelő és jelzőrendszer működtetése
- Javaslat hatósági intézkedésre
- Közreműködés hatósági intézkedésben
- Családgondozás a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében
- Utógondozói munka (nevelésbe vétel megszűnését követően)
- Adósságkezelési tanácsadás
- Munkavállalási tanácsadás
- Jogi tanácsadás
- Fejlesztő pedagógus
- Pszichológiai tanácsadás
- Családkonzultáció, családterápia
- Mediáció
- Kapcsolattartási ügyelet
- Készenléti szolgálat
- Szakmai támogatás nyújtása az ellátási területén működő gyermekjóléti szolgálatok számára
- Utcai, lakótelepi szociális munka
- Menekültek integrációjának segítése
- Óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység (2018. január 1-től)
- Kiváltással kapcsolatos esetmenedzseri feladatok (2017. január 1-től)

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat igen leterhelt. Szigetszentmiklóson a lakosság összetétele és életmódja nagyon sokrétű, ugyanúgy megtalálhatók a jómódban és problémamentesen élő családok, mint a sok nehézséggel küzdő, hátrányos helyzetűek. A szolgálat 2019-es beszámolója alapján 554 fővel álltak kapcsolatban együttműködési szerződés alapján. A partnerek megoszlását áttekintve látható, hogy problémákkal legjelentősebben érintettek a 35-49 éves nők és a 6-13 éves gyermekek.

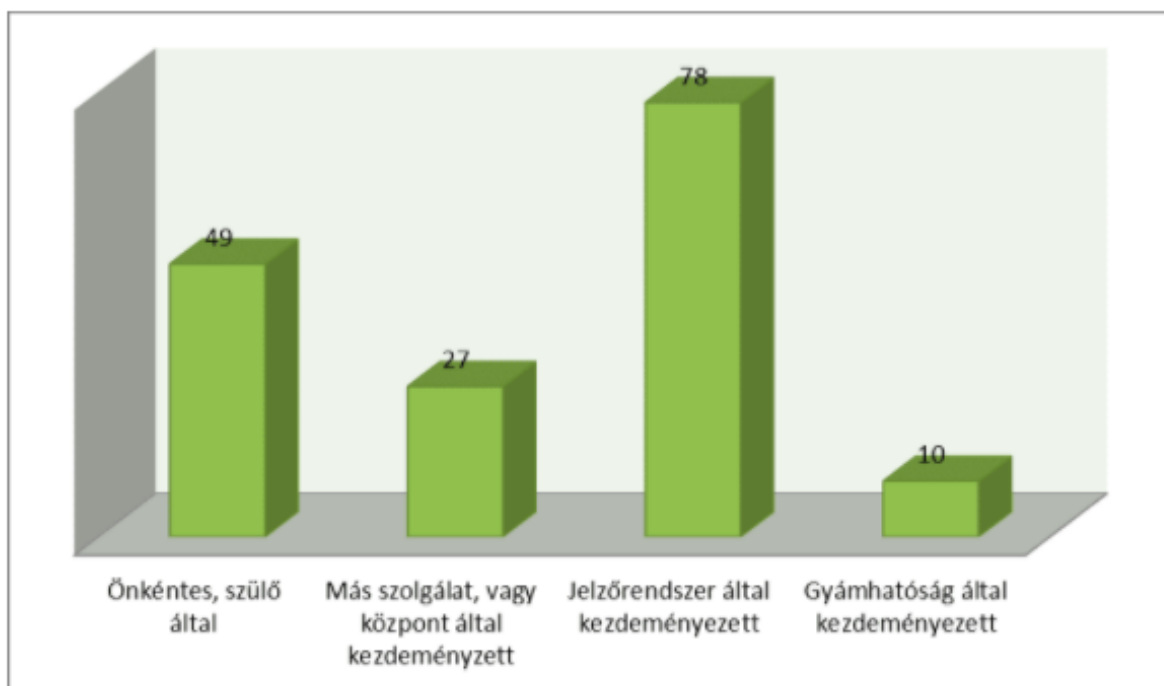

34. ábra: Család és Gyermekjóléti Szolgálat 2019-es kapcsolatfelvételei (Forrás: Átfogó értékelés gyermekvédelmi feladatokról 2019, Szigetszentmiklós Önkormányzata)

A beszámoló alapján látható, hogy évek óta megfigyelhető tendencia, hogy a szolgálattal kapcsolatba kerülők között emelkedik a foglalkoztatottak száma és a munkanélküliek aránya csökken, és az iskolai végzettség szempontjából a felnőttek döntő többsége 8 általános osztálynál kevesebbet végzett. A legnagyobb arányban az 1-2 gyermeket nevelő egyszülős családok keresik fel a Szolgálatot, ez összhangban van a társadalmi változásokkal. A családsegítés során egyre gyakrabban jelenik meg a válás, mint krízishelyzet, és az ebből adódó családi problémák. Többségük életviteli, családi-kapcsolati konfliktus, anyagi nehézség miatt keresi fel az intézményt, illetve a gyermekek esetében gyakori az iskolai magatartás- és teljesítményzavar. A beszámolóból látható, hogy a családok átmeneti elhelyezése, gyermekek átmeneti otthonba helyezésére több esetben is szükség volt 2019-ben.

Az adósságkezelési tanácsadások szükségessége Szigetszentmiklóson megnövekedett. A Család és Gyermekjóléti Központ által dolgozó esetmenedzserek 192 alkalommal tettek javaslatot hatósági intézkedésre. Ennek a száma ez elmúlt évhez képest emelkedett (92-vel!).

A Család és Gyermekjóléti Központ alapvetően létszámhiánnyal és szűkös intézményi feltételek mellett dolgozik. Az óvodai- és iskolai segítő tevékenység kötelező bevezetése miatt kb. 60 fővel dolgoznak, közülük sokan felszereléssel megtámogatott otthoni munkavégzéssel. Munkájukban a prevenciós tevékenységek megszervezésére egyre nagyobb hangsúlyt kívánnak fektetni, 2019-ben ezt visszaigazolta tevékenységük. Kiemelt szerepet tulajdonítanak a jelzőrendszer megfelelő működésének, mely elengedhetetlen a hatékony kezelés időben történő megkezdéséhez.

35. ábra: Család és Gyermekjóléti Szolgálat – az újként keletkezett gondozási esetekben érintett kiskorúak száma a kapcsolatfelvétel módja szerint 2019-ben (Forrás: Átfogó értékelés gyermekvédelmi feladatokról 2019, Szigetszentmiklós Önkormányzata)

Rehabilitációs szolgáltatások

Hajléktalan személyek részére ellátás biztosítása

2017-től maximum 5 fő Szigetszentmiklós közigazgatási területén tartózkodó hajléktalan személy részére biztosított a nappali ellátás, az éjszakai menedékhely és átmeneti szállás. (Magyar Vöröskereszt Pest Megyei Szervezetével kötött feladat-ellátási szerződés keretében, az általa fenntartott Hajléktalanokat Ellátó Integrált Intézményben (2440 Százhalombatta, Csenterics Sándor út 3/5.)).

Családok átmeneti otthona biztosítása

2017- től a családok átmeneti otthonát 3 család, maximum 9 fő szigetszentmiklói család részére biztosítja Szigetszentmiklós Önkormányzata a Magyar Vöröskereszt Pest Megyei Szervezetével kötött feladat-ellátási szerződés keretében, az általa fenntartott Családok Átmeneti Otthona I., II. intézményben. (2440 Százhalombatta, Csenterics Sándor út 3/5.).

Gyermekek átmeneti otthona biztosítása

Szigetszentmiklós Önkormányzata a 2018-2022. években 2 férőhelyszám fenntartásával, a Budapest Főváros IX. Kerület Ferencváros Önkormányzattal kötött feladat-ellátási szerződés keretében, az általa fenntartott Ferencvárosi Szociális és Gyermekjóléti Intézmények Igazgatósága (FESZGYI) Gyermekek Átmeneti Otthonában biztosítja. (1097 Budapest Fehérholló u. 2-4.).

Közbiztonsági feladatok

Ellátó szervezetek:

PMRFK Szigetszentmiklósi Rendőrkapitányság, mellyel az önkormányzat feladatellátás szerződést kötött az alábbi feladatokra: a város területén végrehajtandó közrendvédelmi járőrszolgálat, valamint a térfigyelő rendszer működtetésére.

A Szigetszentmiklósi Polgármesteri Hivatal Közbiztonsági és Rendvédelmi Irodája ellátja a közterület-felügyelő hatáskörébe tartozóan valamennyi jogszabály által hatáskörébe utalt feladatot. Jelenleg vizsgálat tárgyát képezi, hogy a térfigyelő rendszer működtetését átvegye a PH Közbiztonsági és Rendvédelmi Irodája.

Szociális ellátás

A szociális ellátás biztosítása Szigetszentmiklóson is a törvényi előírások alapján történik. Emellett további települési támogatások nyújtása is biztosított, mint

Rendszeres települési támogatás

- lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez
- a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek részére
- 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozójának az ápolását, gondozását végző személy részére
- a gyógyszerkiadások viseléséhez

Rendkívüli települési támogatást nyújt a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére.

További szociális támogatási területek

- Köztemetés,
- Hulladékgazdálkodási közszolgáltatási települési támogatás,
- Közműfejlesztési támogatás,
- Karácsonyi települési támogatás
- Nyári gyermekétkeztetési támogatás,
- Utólagos víziközmű csatlakozási hozzájáruláshoz igényelhető támogatás,
- Lakbértámogatás
- Veszélyhelyzetben természetben nyújtott támogatás,
- Veszélyhelyzeti pénzbeli támogatás.

Gyermekvédelemhez kapcsolódó támogatások:

- bölcsődei és óvodai gondozási díj
- babaköszöntő csomag
- szünidei gyermekétkeztetési támogatás

Egyéb szociális támogatások:

- Lakáshoz jutás támogatása – kamatmentes kölcsön vagy vissza nem térítendő támogatás formájában
- Kiemelkedő tanulmányi eredményt elérő, szociálisan rászoruló diákok általános iskolai vagy középiskolai tanulmányok támogatása, illetve felsőoktatási tanulmányok támogatása (Bursa Hungarica)

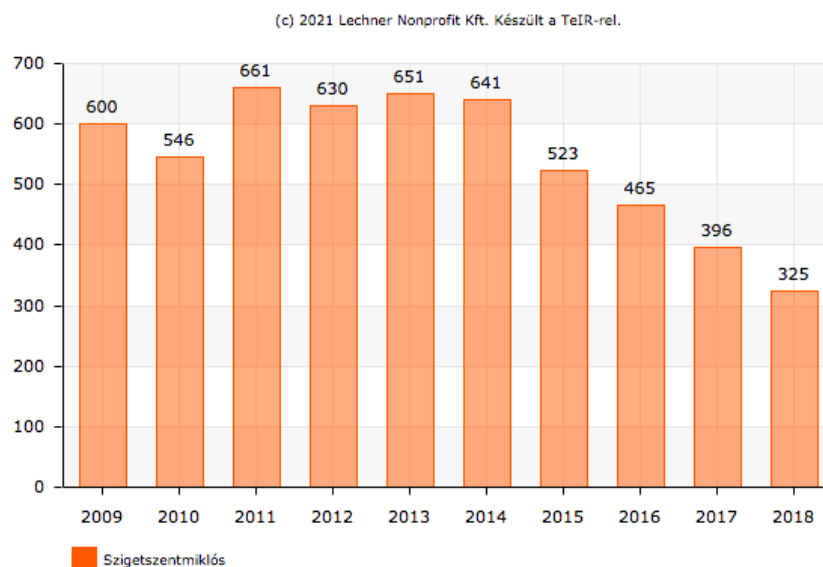
A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt elsősorban a nagycsaládosok és a gyermeküket egyedül nevelő szülők kérik, valamint azok, akik munkájukat elvesztették és családjukban az egy főre jutó jövedelem alacsony. Megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt igénylő gyermekek száma csökkent. A csökkenés oka az lehet, hogy 2015. szeptember 1. óta annak a szülőnek, akinek a - nyilatkozata alapján - az egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékmal csökkentett összegének 130%-át, nem kell fizetnie a bölcsődei és óvodai étkezésért. Így a kisgyermeket nevelő rászoruló családok mentesülnek az étkeztetési költség kifizetése alól. Tehát a gyermekvédelmi juttatás más, direktebb támogatású területen érvényesül.

	2015	2016	2017	2018	2019
Családok száma:	272	239	182	146	95
ebből egyedülálló szülő:	127	109	84	81	53
Családok közül:					
1 gyermeket nevelő	123	104	70	59	30
2 gyermeket	86	71	49	47	35
3 gyermeket	41	36	36	19	16
4 vagy 5 gyermeket	19	25	22	20	13
6 vagy több gyermeket	3	3	5	1	1

A támogatást igénylő gyermekek száma:

év	2015	2016	2017	2018	2019
kérelem	703	480	416	300	216
elutasítás, ill. eljárás megszüntetés	27	12	18	4	10
Kifizetések összege (Ft)	7.890.000.-	5.354.000.-	4.839.000.-	3.991.000.-	2.889.000.-

19. táblázat: Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult családok számának változása Szigetszentmiklóson 2015-2019 (Forrás: Átfogó értékelés gyermekvédelmi feladatokról 2019, Szigetszentmiklós Önkormányzata)

- 36. ábra: rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek átlagos számának változása 2009-2018 között
(Forrás: Lechner Nkft., TeIR)

Gyermekeztetés megoldása Szigetszentmiklósön

A gyermekek étkeztetése a bölcsődékben, óvodákban és az iskolákban működő főzőkonyhák, ill. külsős beszállító cégek közreműködésével biztosított.

Saját főzőkonyhával rendelkező intézmények, melyek a saját igényeken felül további intézményeknek is biztosítanak étkeztetést kiszállítással:

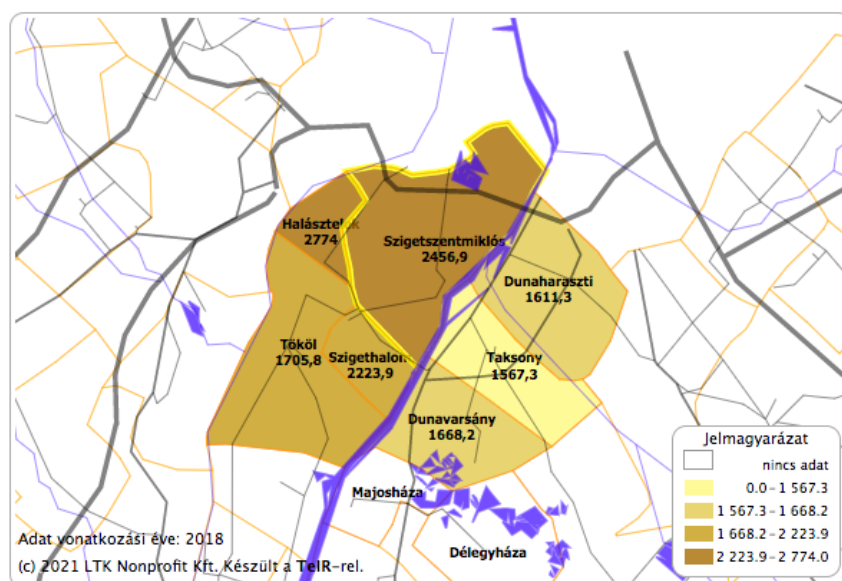
- Napraforgó Óvoda,
- Csicsergő Óvoda,
- Városi Bölcsőde Szent Miklós úti telephelye,
- József Attila Általános Iskola,
- Ádám Jenő Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Egészségügyi ellátás

Háziorvosi ellátás

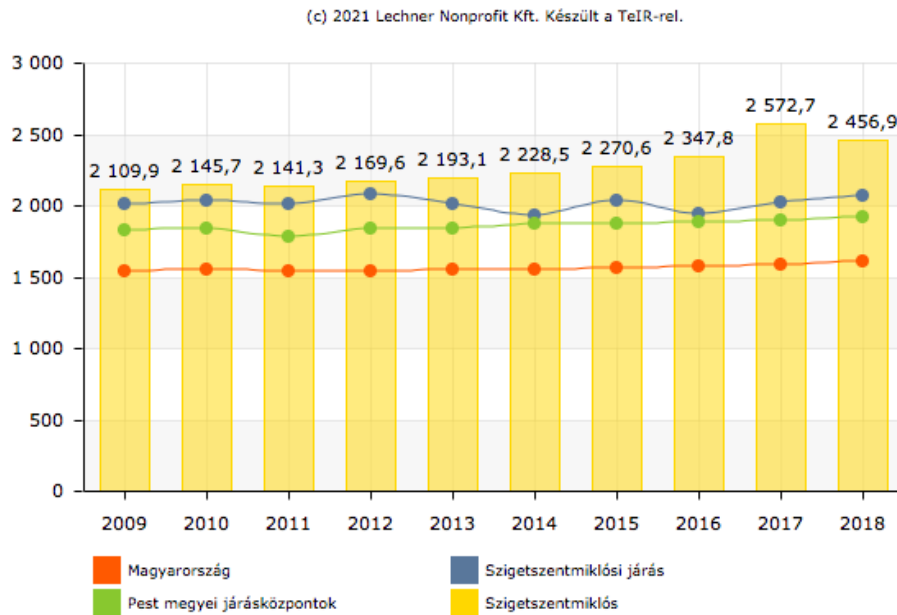
Szigetszentmiklósön az egészségügyi alapellátást 10 felnőtt háziorvos biztosítja- ebből egy vegyes körzet (felnőtt és gyerek háziorvos). Házi gyermekorvosi ellátás körzete 8, melyet 7 házi gyermekorvos lát el, egy körzetben az ellátást felnőttorvos biztosítja. Az ellátást végző orvosok praxisjoggal rendelkeznek. A háziorvosi rendelőintézetekből 3 önkormányzati, 1 magántulajdonú, 2 körzet bérelt rendelőhelyiségben dolgozik.

Az önkormányzat a PM_EUALAPELLATAS_2017 kódszámú, Önkormányzati tulajdonú egészségügyi alapellátást nyújtó intézmények fejlesztésének támogatása Pest megyében című pályázaton indult, sikerrel pályázott, melynek eredményeként a Bucka településrészen új háziorvosi és házi gyermekorvosi rendelő építése valósult meg 2020. évben, ahol 2 felnőtt és 2 gyermekorvosi körzet elhelyezésére lesz lehetőség.

37. ábra: Egy házi- és házi gyermekorvosra jutó lakosok száma Szigetszentmiklóson és a szomszédos településeken 2018
(Forrás: Lechner Nkft., TeIR)

Az alábbi ábra jól mutatja a szigetszentmiklósi orvosi ellátás nehéz helyzetét. A folyamatos fejlesztések mellett is nagyon magas az egy orvosra jutó ellátandó betegek száma. (2019-ben 2350 fő/orvos), mely a Bucka városrészben 2020-ban átadott új rendelőépület és 2+2 orvos üzembe lépésével várhatóan 1900 fő/orvosra csökken. Látható, hogy ez még mindig kiemelkedően nagy ellátási kötelezettséget ró az országos átlaghoz képest. Ha részletesebben a számok mögé nézünk akkor azonban ez az átlagos adat nem mutat megfelelő képet a valós viszonyokról. A település belső közzétett adatai alapján (*Átfogó értékelés gyermekvédelmi adatokról, 2020*) a gyermekorvosi ellátásba tartozó 0-18 éves korosztály létszáma 2019-ben 9108 fő, míg a felnőtt lakosság 30979 fő. Az így újra vetített adatok a házi gyermekorvosi ellátás vonatkozásában 911 gyermek/házi gyermekorvos és 2581 fő/házi orvos átlagosan ellátandó beteget jelentenek. Szigetszentmiklós folyamatos fejlesztéssel dolgozik az egészségügyi alapellátás fejlesztésében, de igen nehéz helyzetben van, a térség többi településeihez viszonyítottn is.

38. ábra: Egy házi- és házi gyermekorvosra jutó lakosok számának változása 2009-2018 között (Forrás: Lechner Nkft., TeIR)

A háziorvosi ügyeleti ellátás központi ügyelet formájában megoldott – 2 felnőtt és 1 gyermekorvos részvételével a Központi Orvosi Ügyelet épületében. (2310 Szigetszentmiklós, Határ út 5.) munkanapokon 18,00 órától másnap reggel 8,00 óráig, hétvégén és ünnepnapokon reggel 8,00 órától másnap reggel 8,00 óráig. Az épület önkormányzati tulajdonban van, annak berendezését és felszerelését az ügyeletet ellátó szolgáltató biztosítja.

Ezen felül 2015. óta a központi orvosi ügyelet működési idején túli időszakban nappali sürgősségi betegellátás működik (szakápoló és mentőkocsi biztosításával).

Fenti szolgáltatásokkal 0-24 órás ellátást valósított meg az önkormányzat, melynek hosszútávon történő fenntartása a lakosság biztonságos ellátását növeli.

Fogorvosi ellátás

Szigetszentmiklóson a fogorvosi alapellátást 2016. óta 7 fogorvosi körzet biztosítja feladat-ellátási szerződés keretében. Az ellátást végző orvosok praxisjoggal rendelkeznek. 2 körzet önkormányzati, 2 körzet saját tulajdonú, és 2 körzet a Szigetszentmiklósi Szakorvosi Rendelőintézet tulajdonát képező rendelőhelyiségben működik, melyek a jogszabályi előírásoknak megfelelő alapfelszereltséggel rendelkeznek.

2016-ban az önkormányzat egy új fogorvosi körzetet alakított ki, azonban a zsúfoltság enyhítésére további fejlesztések szükségesek, akár új rendelő helyiségek kialakítása, akár meglévő rendelőben váltott rendben történő működtetéshez szükséges eszközök vásárlása útján.

Védőnői ellátás

A védőnői ellátás 15 területi védőnői körzetben, három önkormányzati tanácsadó helyiségben zajlik. 2015. óta a népegészségügyi célú méhnyakszűrés végzése kötelezően ellátandó feladattá vált, melyhez az önkormányzatnak helyiséget kell biztosítania. 2020-ban Szigetszentmiklós - Felsőtag településrész

ellátásának biztosítását Budapest, XXI. kerület Csepel Önkormányzata felmondta, tovább terhelve ezzel az önkormányzati ellátórendszert. A területi védőnői körzetek átcsoportosításra kerültek, azonban rövid – és hosszútávon megoldandó feladat új védőnői tanácsadó helyiségek kialakítása.

Iskola-egészségügyi ellátás

Az iskola-egészségügyi ellátást a Szigetszentmiklósi Bíró Lajos Általános Iskolában 1, a Kardos István Általános Iskola, Gimnázium és Szakgimnáziumban, a Szigetszentmiklósi Ádám Jenő Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskolában, valamint a József Attila Általános Iskolában 2 iskolaorvos, valamint iskolánként 1 fő iskolavédőnő biztosítja önkormányzati tulajdonú rendelőkben, melyek a jogszabályi előírásoknak megfelelő alapfelszereltséggel rendelkeznek.

Egyéb ellátás - mintavételezés Szigetszentmiklóson

A Képviselő-testület a Szigetszentmiklós Szakorvosi Rendelőintézettel kötött megállapodásban foglaltak alapján Szigetszentmiklóson két helyszínen biztosít mintavételezést: Határ út 3. (Orvosi ügyelet helyiségében) és Dr. Lengyel Lajos u. 5. (Háziorvosi rendelő helyiségében).

A két mintavételi helyről heti 3 alkalommal, alkalmanként maximum 55 betegről származó, összesen 165 mintát szállít be az önkormányzati szolgáltató a Rendelőintézetbe feldolgozásra. Vizelet mintát és a 14 éven aluli gyermekektől származó mintát a fentiek felül fogad be a laboratórium. A mintavételezést az önkormányzat megbízási jogviszonnyal, asszisztens foglalkoztatásával biztosítja. A szolgáltatás fenntartása hosszú távon a lakosság színvonalas betegellátásához járul hozzá.

Egészségügyi szakellátás

A Szakorvosi Rendelőintézet (Szigetszentmiklós-Gyártelepen Viola u. 1.) biztosítja a város járóbeteg szakellátását, mely a következő szakfeladatok látja el: bel-, és bőrgyógyászat, fizikoterápia, fogászat, gégyészet, gyógytorna, ideggyógyászat, kardiológia, mammográfia, nőgyógyászat, pulmonológia, reumatológia, röntgen, sebészet, traumatológia, ultrahang, urológia, egynapos sebészeti ellátás.

Szigetszentmiklós városa 2017-ben pályázaton támogatást nyert az évek óta esedékes, a nőgyógyászati rendelők és a gyógytorna helyiségeket magába foglaló épületrész újjáépítésére, az informatikai eszközpark bővítésére és egyes elavult műszerek, eszközök cseréjére. A beruházás megvalósulásával várhatóan a jövőben a legkorszerűbb eszközparkkal tudják végezni a területen élő betegek szakellátását, és korszerű épületben működnek a nőgyógyászati és a gyógytorna szakrendelések.

A Szakorvosi Rendelőintézet ellátási körzete: Áporka, Délegyháza, Dunaharaszti, Dunavarsány, Halásztelek, Majosháza, Szigethalom, Szigetszentmiklós, Taksony és Tököl.

Fekvőbeteg kórházi szakellátást Budapesten, a Semmelweis Egyetem Klinikái biztosítják.

A városban 7 gyógyszertár működik.

Kultúra

Városi Könyvtár és Községi Ház intézménye

Szigetszentmiklós kulturális életének központi intézménye a *Városi Könyvtár és Községi Ház* (VKKH), mely Pro Urbe-díjjal kitüntetett kulturális intézmény, önálló gazdálkodással működő költségvetési szerv. Az intézmény 1990 óta nagyobb változásoktól mentes szerkezetben működik. Irányítása alá tartozik, telephelyként működik a Helytörténeti Gyűjtemény és Ádám Jenő Emlékház, az INSULA Alkotóház, Civil Ház, a Nemzedékek Háza és szakmai vezetést lát el a Csepel Autógyár Gyártmánymúzeumban.

Tevékenységi körében tehát könyvtári, közművelődési és múzeumi feladatokat lát el 22 állandó foglalkoztatottal. 2015-ben az Intézmény gazdasági irodája kivált és önálló intézmény lett, Kulturális és Művészeti Intézményeket Működtető Iroda (KIMIR) néven 4 fő engedélyezett létszámmal dolgozik. A *könyvtár* állománya 3.356 db dokumentummal bővült a 2019-es év során, jelenleg 52.419 db dokumentumot tud az olvasók rendelkezésére bocsátani. A regisztrált, beiratkozott könyvtártagok száma 2862 fő volt.

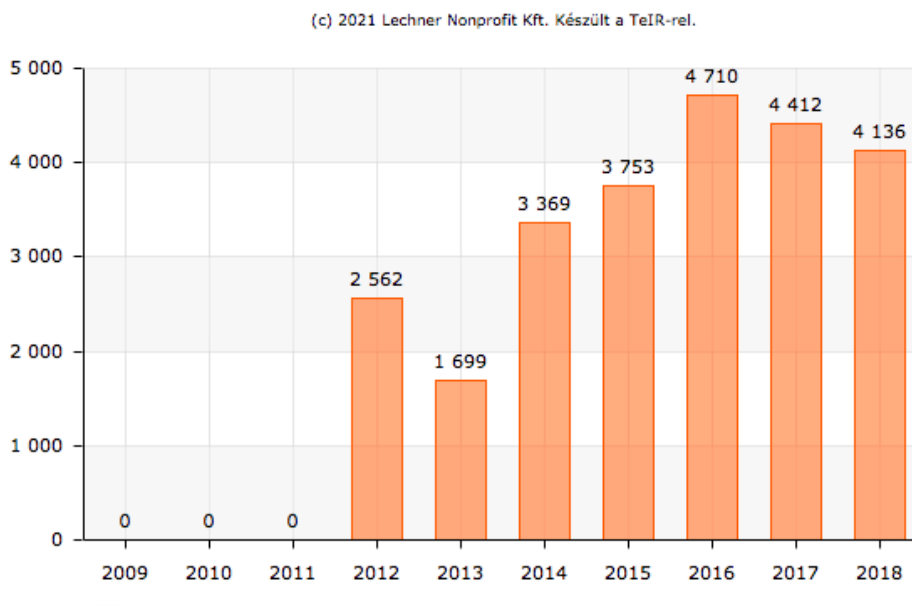
Az épület jelenlegi tereiben a város könyvtára elérte határait, fejlődni csak más szakterületek rovására tudna, de a többi terület is helyhiánnyal küzd. A lakosságszámhoz viszonyított Európai Unió és magyarországi irányszámok alapján is nem elégséges a könyvtár alapterületének nagysága, az állomány nagysága és a könyvtárosok száma.

Az intézményen belül működik az 1995-ben átadott *Városi Galéria*, ahol folyamatosan helyi és országos hírű művészek alkotásai tekinthetők meg.

A *Helytörténeti Gyűjtemény és Ádám Jenő Emlékház* (továbbiakban Múzeum) két telken, 4 épületben lát el muzeális feladatokat. 2012-ben kiadott működési engedélye alapján közérdekű muzeális kiállítóhely, mely a jelenlegi szakmai besorolás alapján a legalsó kategória.

2019-ben 4796 fő látogatta meg különböző programok, alkalmak kapcsán a Helytörténeti Gyűjtemény és Ádám Jenő Emlékház kiállításait.

A Múzeumban a lehetőségekhez képest kiváló szakmai munka folyik. A rendelkezésre álló tér és eszközpark állandó kiállítások bemutatását, felújítását, szinten tartását teszi lehetővé. Az épület nyitvatartása folyamatos. Elkezdődött a gyűjtemény bemutatása az interneten a Múzeum Digitár program segítségével. Három éve vesz részt az un. Kubinyi Programban a Múzeum, kettő évben nyertes pályázóként sikerült állagmegóvási beruházásokat elvégezni az épületeken. Éves szinten nagyon sok honismereti óra, múzeumpedagógiai foglalkozás helyszíne, nyári táborok kedvelt célpontja.

39. ábra: Múzeumi látogatók számának változása Szigetszentmiklóson 2009-2018 között (Forrás: Lechner Nkft., TeIR)

A Múzeum nem rendelkezik raktárral, a meglévő épületek átépítése nem lehetséges, a telkek további részei nem beépíthetők.

Szakmai szempontból a Múzeumon keresztül végzi az Intézmény a *Csepel Autógyár Gyártmánymúzeum* működtetését. A Gyártmánymúzeum az ÁTI-Sziget Ipari Park terület található, az ott kiállított járművek és tárgyak nem a város vagy a VKKH tulajdonában vannak. A speciális együttműködési megállapodás mellett is sok kihasználatlan potenciál van még a Gyártmánymúzeumban.

Közművelődési tevékenység

Szigetszentmiklós városa közművelődésének szervezési központja és helyszíne elsősorban a Városi Könyvtár és Községi Ház fő épülete. A város különböző részein zajló kulturális rendezvények szervezése, lebonyolítása, technikai eszközök biztosítása részben, vagy egészben az intézményhez kötődik. A VKKH számos évek és évtizedek óta működő, jó hangulatú, kedvelt városi rendezvényt szervez meg folyamatosan.

Legnagyobb létszámot megmozgató szabadtéri vagy zárthelyi rendezvények:

- Újévi gálakonzert
- Miklósi Bál
- Miklósi Futónap
- Miklósi Majális
- Tanévzáró Koncert
- Szabadtéri Színházi Hétvége
- Summerfest Nemzetközi Folklórfesztivál
- Csepel-szigeti Halászléfőző verseny
- Szabacsi Nap
- Adventi vásárnap

Kisebbségi létszámú szabadtéri vagy zárthelyi rendezvények az ünnepi megemlékezések és egyéb események.

VKKH épületében vagy más helyszínen szervezett rendszeres programok:

színházi rendezvények, gyermekszínházi előadások, Miklósi Mikulás, Családi Délutánok, Életmódváltó Klub, CinemaSziget Filmklub, Baba-mama klub, Nemcsak Jazz Klub, Hallgasd Helyben klub, Bach Mindenkiénekes fesztivál, „Öröm a zene” Roxiget rockzenei tehetségkutató verseny és fesztivál.

Folyamatosan üzemel az idén 25 éves kortárs képzőművészeti kiállítóhely, a Városi Galéria. Az Intézményben, valamint az Intézmény által máshol a városban, az Intézmény szervezésében vagy közreműködésével zajló programokon résztvevők száma 2019-ben több mint 130 ezer fő volt.

A VKKH a fenntartó önkormányzaton kívül természetesen együttműködik a város majd minden szervezetével. Kiváló viszonyt ápol a városban működő egyházakkal és intézményekkel, iskolákkal, óvodákkal más önkormányzati vagy állami fenntartású létesítményekkel, továbbá a civil- és sportszervezetekkel. Az együttműködések kiemelt területe a helyszín és eszköz biztosítása. Ez utóbbi számszerűsítve: több mint 60 alkalommal több mint 2700 db eszköz 2019-ben.

A VKKH épületének kihasználhatóságához fontos adalék, hogy 30 évvel ezelőtt épült, nem bővíthető, a szerkezete nem átalakítható és nem kulturális céllal készült. Az épület karbantartása folyamatos, részleges felújítások is történtek, mint pl. 2012-ben nyílászáró csere, 2014-ben külső szigetelés és festés.

40. ábra: Szigetszentmiklós Városi Könyvtár és Községi Ház – rendezvény a városi téren (Forrás: Google)

Az épület látogatók számára használható területe három szinten helyezkedik el, az épületen belüli mozgás részben akadálymentes. A rendelkezésre álló terület kapacitása a növekvő lakosságszám és szintén növekvő civil élet fényében időnként igen szűkös.

Elsődlegesen közművelődési térként, ilyen jellegű feladatok ellátására szolgál a *Nemzedékek Háza* épülete, mely 2018 ősze óta óvodai funkciót lát el, így a VKKH feladatellátásából kiesett. A kulturális igények kiszolgálására, feladatok ellátására is szolgál a Városi Sportcsarnok, illetve az Ádám Jenő Általános Iskola és AMI Hangversenyterme. Ezen helyiségek kihasználásával sok olyan program megoldható, melyre egyébként nem lenne helyiség.

A kulturális célra használható terek között meg kell említeni a Nadasdy Filmszínházat is, mely jelenleg magánkézben van, de kulturális együttműködési szerződés keretében kapcsolatban áll az önkormányzattal is. A Nadasdy Filmszínház fennmaradása mozitörténeti jelentőségű, mivel Nadasdy János festőművész és felesége Kerekes Kató (az ő szülei vándormozisként dolgoztak és némafilmeket vetítettek) 1936-ban építették a mozit Szigetszentmiklóson. Napjainkban Nadasdy András

képzőművész üzemelteti, megőrizve a tradíciókat: magyar és ART filmek játszására szakosodva elérhető kulturális lehetőséget biztosít a térség nagyközönsége számára.

41. ábra: A Nadasdy Filmszínház megnyitása 1936, Szigetszentmiklós (Forrás: www.nadasdyfilmszinhaz.hu)

Ez utóbbi három helyszín és a Városi Könyvtár és Közösség Ház közötti megállapodások értelmében viszonylag zárt keretekben, összehangoltan szerveződnek a városban zajló programok.

Kis-Duna mente Turisztikai Egyesület

A kulturális területhez is kapcsolódik és persze attól önálló életet is él a város turisztikai tevékenysége. A Városi Könyvtár és Közösségi Ház is tagja a Kis-Duna mente Turisztikai Egyesületnek, mely a Csepel-sziget térségének turisztikai életét szabályozza, benne Szigetszentmiklóssal. A térségi turisztikai együttműködés, illetve a TDM szervezet felépítése nagyobb összefüggésekben nézve egyértelműen az együttműködésben résztvevő város érdekeit is szolgálja. A feladat egyre nagyobb hangsúlyt kap, az aktív turisztika fejlődésével Szigetszentmiklósnak is újabb lehetőségei nyílnak. A TDM jelenlegi 1 főt foglalkoztató egysége minden bizonnyal fejlesztésre szorul.

Az egyesület szerződésben foglalt tevékenységei:

- Turisztikai információs kiadványok készítése
- Turisztikai honlap üzemeltetés: www.kisdunamente.hu;
- Szigetszentmiklós Város hivatalos képviselője a szakmai kiállításokon, rendezvényeken és különböző fórumokon, konferenciákon
- Utazási kiállítások Budapesten, vidéken és külföldön;
- Turizmust érintő marketing kommunikációs munka kivitelezése és végrehajtása
- Desztináció szintű rendezvény- és programszervezési feladatokban való részvétel
Hajókirándulások szervezése, mint saját program, rendezvényekre történő kitelepülések, kísézőprogramok szervezésében és lebonyolításában való részvétel

A kisebbségi, nemzetiségi kultúra megőrzésében kiemelkedő szerepet vállal a Bolgár, a Roma, a Német és 2019-től a Román Nemzetiség Önkormányzat is. A nemzetiségi önkormányzatok létének jelentősége fontos az érintettek támogatásában, az identitás keresés- és megőrzés vonatkozásában. Az önkormányzatok támogatást nyertek a Bethlen Gábor Alapkezelőtől a nemzetiségek kulturális kezdeményezései támogatására.

A Bolgár Nemzetiségi Önkormányzat szoros kapcsolatot tart fenn a Bolgár Országos Önkormányzat jól szervezett közösségével. Szigetszentmiklóson minden évben megrendezik a „Paradicsomnevelő versenyt”, 2021-ben 6. alkalommal. Vendégül látják a Jantra Bolgár Táncegyüttest, Martenica ünnepet tartanak, emellett a településen belüli nemzetiségekkel közös estet is rendeznek, pl. Német – Bolgár est a Summerfest Fesztiválon.

A Német Nemzetiségi Önkormányzat Német Nemzetiségi Klubot működtet.

A Román Nemzetiségi Önkormányzat eseményei 2020-ban: román- magyar irodalmi estek, gobelin kiállítás, gasztronómiai est, hagyományőrző szüreti felvonulás, emellett mikulás ajándékokról és román nyelvű könyvcsomagokról gondoskodnak.

A Roma Nemzetiségi Önkormányzat is igyekszik a nemzetiséget összefogni adventi kézműves játszóházzal, főzőklubbal, Halloween ünnepel, nemzetiségi pályázatokkal.

Szigetszentmiklós testvérvárosi kapcsolatokat tart fenn:

- Oulu (Finnország) - Az „okos város” bölcsője a maga innovatív szemléletével a legkiemelkedőbb gazdasági partner-alany. Több, mint 500 startup vállalkozásnak ad otthont, egyetemmel és kutató laborral rendelkezik.
- Gyergyószentmiklós (Románia) – A városban olyan magas szintű kulturális élet folyik, melyet a városkép kialakítása során érdemes figyelembe venni és a fiatalokat ez által a városban tartani.
- Steinheim (Németország) - A város régi iparterületei elhanyagolt rozsdáövezetté váltak a városban, az elmúlt években számos beruházást hajtottak végre annak érdekében, hogy a rozsdáövezetek színes és kedvelt területei legyenek Steinheim városának. Ezeket a megoldásokat Lakihegy és a Csepel-Autógyár egyes, elhagyatott területein lehetne alkalmazni.
- Kochani (Macedónia) - Mezőgazdasági városból turisztikai várost kívánnak fejleszteni, melynek lépései nyomon követhetők, így példát adva Szigetszentmiklósnak is az egyéb erőforrások kihasználására.
- Gorna Oryahovitsa (Bulgária) - Agglomerációs település, hasonlóan Szigetszentmiklóshoz. Nagyban befolyásolja az elvándorlás, és a határában repülőtér található, mely jelenleg utasforgalmat nem bonyolít- ezen kívánnak a közeljövőben változtatni. Ezt a fejlesztést Szigetszentmiklós monitorozhatja annak érdekében, hogy milyen gazdasági, társadalmi és munkaerő piaci változásokat eredményez.
- Busko-Zdrój (Lengyelország) - A város innovatív turisztikai megoldásokban gazdag, melyek nagy számban adaptálhatóak (pl. termálvíz kihasználása, közparkok hasznosítása, magánbefektetők támogatási rendszere)
- Specchia (Olaszország)
- Sveti Martin na Muri (Horvátország) városokkal.

A testvérvárosi kapcsolatok erősítése érdekében Nemzetközi Gasztronómiai fesztiválra kerül sor 2009 év óta Szigetszentmiklóson minden évben, valamint a szigetszentmiklósiak is számos fesztiválra és kulturális eseményre kapnak meghívást a testvértelepülésekre. Az elmúlt évtizedek során kulturális, sport és oktatási területekre fókuszáltak ezek a kapcsolatok, azonban az elmúlt időszakban egyre

nagyobb hangsúly helyeződött az innovatív gazdasági megoldásokra, a K+F szektor előtérbe helyezésére, helyi és nemzeteken átívelő gazdasági megoldások tapasztalatcseréjére is.

Civil élet

A város életében aktív szerepet vállaló civil szervezetek tükrözik a városban élő aktív lakosság igényeit. A szervezeteknek legfőképpen a Városi Könyvtár és Községi Ház ad helyet és további más támogatást is nyújt működésükhöz. A város civil szervezetei sem alapellátási, sem szakellátási feladatokat nem látnak el, de az általuk szervezett szabadidős programok, érdekképviselési tevékenységük, támogató szerepük a város életének teljességét szolgálja. Főbb területek, melyeket működésükkel segítik: zenei élet - zenei képzés, művészeti élet, hitélet, esélyegyenlőség, szociális és egészségügyi segítségnyújtás, városszépítés, városi közösségek formálása, szervezése, sportélet.

42. ábra: Civil szervezetek megoszlása Szigetszentmiklósön 2020 (Forrás: Szigetszentmiklós Város Gazdasági Programja 2020-2024)

Sportélet

A város sportéletében kiemelkedő szerepet játszik a 3.000 fő befogadására képes **Városi Sportcsarnok**, amely a testnevelés órák mellett korosztályos edzéseknél, mérkőzéseknek és országos sportrendezvényeknek is helyet ad, de a helyi kulturális életben is jelentős szerepe van. A sportrendezvényeken túlmenően a Sportcsarnok kiválóan alkalmas egyéb zenei- és kulturális események, bálók, koncertek, kiállítások, céges rendezvények, családi-, sport- és egészségnapok, konferenciák lebonyolítására.

A Városi Sportcsarnok mellett a Kéktó Szabadidőpark területe biztosít helyszínt mind az amatőr, mind a versenysport szervezeteknek edzéseik, programjaik lebonyolítására. Helyszínt ad a Városi Sportágválasztó napnak, mely alkalommal a város kisiskolásai szervezeten ismerkedhetnek meg a városunkban működő sportegyesületekkel. A program alkalmával lehetőség nyílik a különböző sportok kipróbálására, testközeli megismerésére.

A Képviselő-testület döntött egy vívóterem-tornaterem és egy birkózó csarnok megépítéséről, továbbá egy kézilabda edzőcsarnok építésének támogatásáról. Ezek a sportlétesítmények az alapvető sportági funkciójukon túl, a közelükben lévő iskoláknak biztosítanak majd tervezetten tornaterem funkciót is.

Számos sportegyesület és civil szervezet működik a városban, melyek aktív tevékenységükkel gazdaggá teszik kulturális életünket, egyben országos és nemzetközi szinten is komoly eredményeket érnek el tagjaik.

A korábbi években megkezdődött Szigetszentmiklós Gyári úton egy nagyszabású labdarúgó sportközpont (Regionális Utánpótlás Centrum) kiépítése, amely építkezés sajnálatos módon megakadt. A város törekvése, hogy a beruházás befejeződjön és a várva várt sporttelep megvalósuljon, erre kormányzati ígéretet kaptak.

Képek: Regionális Utánpótlás Centrum terve és a terület jelenlegi állapota

Forrás: www.magyarfutbal.hu és Google térkép

Sportegyesületek:

Küzdősportok

ALI Box Club Szigethalom, Szigetszentmiklós

Acél Ököl Shaolin Kung Fu és Szabadidősport Egyesület – küzdősport, harcművészet

Seinchin Karate Sportegyesület – harcművészet, karate

Sziget 2008 Judo Club - küzdősport

Szigeti Delfinek TKD Sportegyesület – harcművészet, küzdősport

Szigetszentmiklós – Tököl Sportegyesület – küzdősport, versenyzés

Sziget Szabad Íjász és Vívó Egylet

Diák Vívóegylet – vívás, versenyzés

Szigetszentmiklói Tőregylet- versenyzés

Sziget SC Birkózó Szakosztály - versenyzés

Csapatsportok:

Batthyány Kázmér Gimnázium Diáksport Egyesület – kosárlabda, versenyzés

Sziget Diáksport Egyesület - Női Röplabda Szakosztály- versenyzés

Szigeti Bikák Jégkorong Egyesület

Szigetszentmiklói Kézilabda Sport Kör – kézilabda, versenyzés

Sziget Talentum SC. – asztalitenisz, röplabda

Szigetszentmiklói Női Kézilabda SE – kézilabda, versenyzés

Szigetszentmiklósi Testgyakorlók Köre - futball szakosztály

Szigetszentmiklósi Tornádó Diáksport Egyesület- labdarúgás, röplabda, íjászat, sakk, néptánc

UNIHOKEY „Szigeti Rókák” S. E. Floorball és Jégkorong

Tenisz

Dunapart Sportegyesület - tenisz

Kerékpározás, természetjárás

Csepel- szigeti Kerékpár és Triatlon Sportegyesület – kerékpározás, Mountain Bike és Country Cross szakosztály is

Szigeti Túrázók természetjáró csoport

Szigeti Szabadidő és Kerékpáros Egyesület

Szigetszentmiklósi Szabadidő és Kerékpáros Egyesület

Szigetszentmiklósi Testgyakorlók Köre Kerékpáros szakosztály

Tánc, néptánc, akrobatika

DancEarth Tánc Sport Egyesület – akrobatikus rock-and roll

Mézeskalács Néptáncgyűttes

Sziget Dance Táncsport Egyesület – versenytánc

Sziget Diáksport Egyesület - Ritmikus gimnasztika szakosztály- versenyzés

Szigetszentmiklósi Testgyakorlók Köre ritmikus gimnasztika és show tánc szakosztály

Horgászat

Csepel-sziget Horgász Egyesület

Dolgozók Szigetszentmiklósi Horgász Egyesülete

Lakihegyi Szabadidő Sportegyesület – szabadidő sport és horgászat

Egyéb:

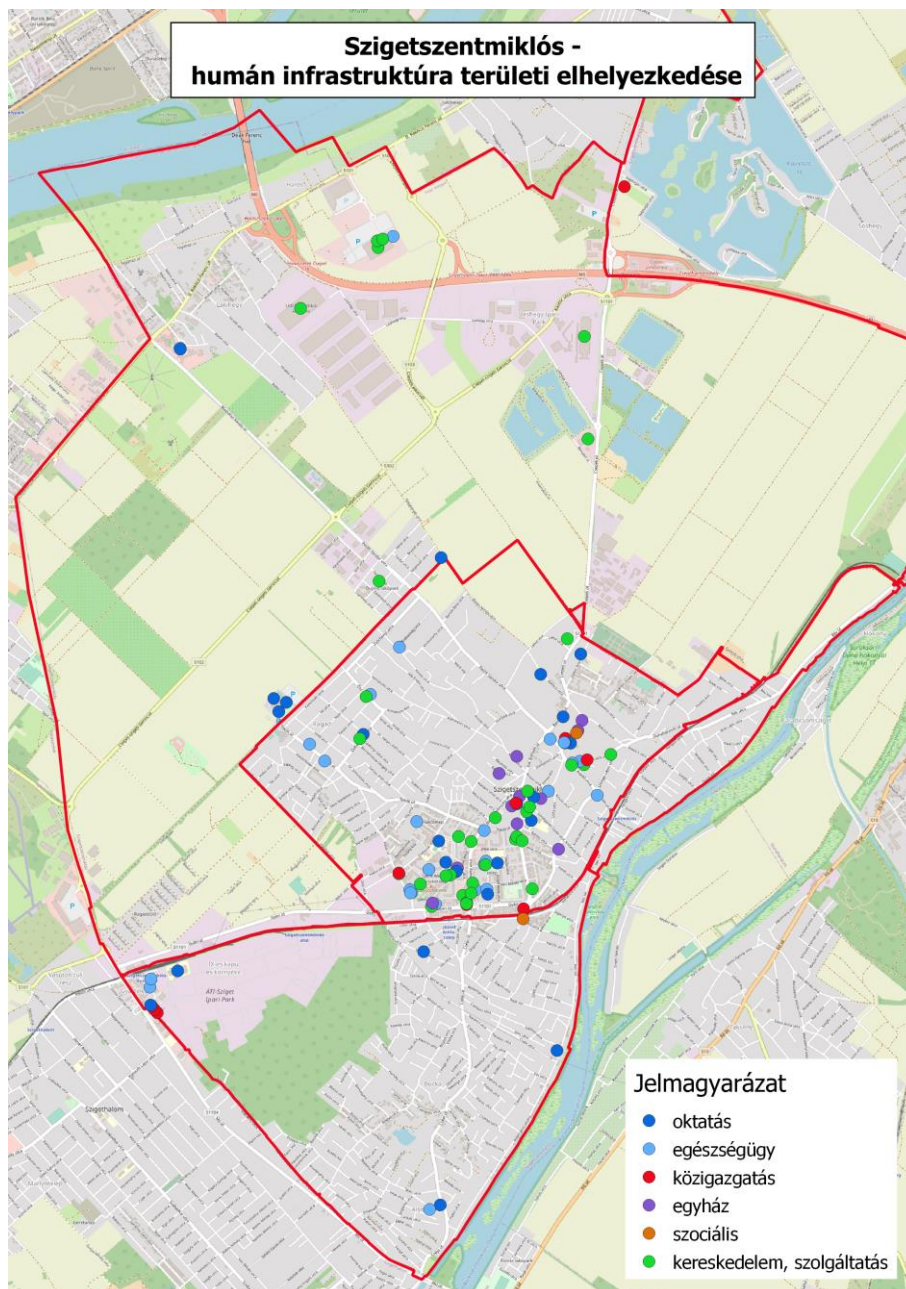
Benfica-Mundiál 93 FC - asztali labdarúgás

Szigetszentmiklós Petanque Club

Griff Siklóernyős Club és Sportegyesület

Szigetszentmiklósi Lovas Klub

A humán közszolgáltatások térképi bemutatásán jól láthatók a területi elhelyezkedéséből adódó nehézségek. Szigetszentmiklós településmagja értelemszerűen jól ellátott, azonban a közelmúltban fejlesztett, elsősorban lakóterületi térségei ellátatlanok. Nem alakultak ki a megfelelő alközpontok, az új létesítésű intézmények telepítése esetleges. Különösen igaz ez a dinamikusan fejlődő Bucka, de a Ragád városrészre is.

43. ábra: Szigetszentmiklós humán intézményei (Forrás: saját szerkesztés, MUTK)

1.8.2. Esélyegyenlőség biztosítása

Szigetszentmiklós Város Önkormányzat Települési Esélyegyenlőségi Programjának (2011-2016) célja a helyi viszonyokhoz igazodó, a hátrányos helyzetben élő szigetszentmiklói állampolgárokat segítő, támogató feladatok rendszerezése, ütemezése, az eddig jól bevált hagyományok megerősítése, megtartása.

A program biztosítani igyekszik az esélyegyenlőség érvényesülését, mely horizontális témák (mélyszegénység, foglalkoztatottság, jövedelmi helyzet, lakhatás, közösségi viszonyok), intézmények, intézményesült ellátások (pénzbeli és természetbeni ellátások, egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés), valamint az esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód tekintetében bizonyos dimenziókban hátrányos megkülönböztetésnek kitett csoportok (nők, romák, idősek,

gyermek, fogyatékos, élők) szerint kategorizálva fekteti le a feladatok és szükséges beavatkozások alapjait.

Területek, amelyek az esélyegyenlőség biztosításában szerepet kapnak:

Tömegtájékoztatás – helyi újság, internetes honlap, közösségi oldal

Akadálymentesítés – járdák, parkolók és közutak kapcsolatánál az akadálymentesítés részben megvalósult. HÉV megállók esetében még megoldatlan. Önkormányzati intézmények zömében megoldottak a bejáratok, belső közlekedés biztosítása és a szociális helyiségek megközelítése.

A város marginalizálódott csoportjainak feltárása – Helyi Esélyegyenlőségi Program része

Egyenlő bánásmód biztosítása a szolgáltató intézményekben elvárt és követett gyakorlat. Figyelmet igényelnek az oktatási intézményekben meglévő különbségek közötti választások kiélezésének csökkentése, a helyi oktatási piac erős differenciálódásának elkerülése.

Drogprevenció – család és Gyermekjóléti Központ tevékenységei között szerepel a rendszeres iskolai drogprevenációs programok tartása, emellett a Válasz-út Prevenációs Segítő és Oktatási Egyesület munkája is fontos.

A város kiemelten hátrányos helyzetű társadalmi csoportjai: romák, nők, fogyatékosok. Romák helyzete – 2011. népszámlálási adatok szerint 337 fő vallotta magát romának. A Szigetszentmiklósi Cigány Nemzetiségi Önkormányzat igyekszik törődni a hátrányos helyzetű romák ügyeivel. A Család és Gyermekjóléti Központ feladatai között szerepel a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok támogatása, az egyéni problémák kezelésének segítése, és ezt a munkát magas színvonalon, megfelelő intézményi háttérrel végzik. A városban működő Konduktív Óvoda és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény az értelmi fogyatékkal élő gyermekek nevelését végzi, és lehetőség szerint integrálásukat készíti elő.

Foglalkoztatottsági esélyek – a munkanélküliség jelentősen visszaesett a városkörnyék fejlődő ipari területeivel. A széles spektrum, a hagyományos és modern telepek üzemelése lehetőséget ad többféle képzettségű ember munkavállalásának. Egyúttal a magasabb minőségű foglalkoztatás közeli lehetősége célokat biztosít a képzések elvégzésére.

Egészségmegőrzés témaköre – nincsen kidolgozott helyi egészségfejlesztési program.

Kulturális identitás megtalálásának támogatása – a városban élő hátrányos helyzetűek segítésének területe a saját nemzetiségük megélésének támogatása is, így a nemzetiségi önkormányzatok tevékenysége, közösségük és rendezvényeik a helyi identitás erősítését szolgálják.

Pénzbeli támogatások a szociálisan rászorulóknak – az aktív korúak és idősek ellátása, támogatása az önkormányzat alapellátási feladatai között szerepel.

Lakhatás, lakhatáshoz jutás – nem ismert az önkormányzatnak ezzel kapcsolatosan koncepciója.

Fejlesztési kihívások

- Szegregátumokban élő hátrányos helyzetű csoportok életminőségének javítása – lakásállomány összetételének javítása, munkába való visszavezetés támogatása
- Nevelés-oktatási intézményhálózat bővítése, területi kapacitásigényekhez való igazítása
- Sportterületek növelése – tervezett tornacsarnokok, szabadidős sporttevékenységek helyszínei
- Kulturális létesítmények bővítése – területi kapacitásigényekhez igazodóan az ellátatlan városrészekben
- Szociális intézményhálózat bővítése – családsegítő központ, idősek elhelyezése

- Tehetséggondozás és hátrányos helyzetű gyermekek nevelésének kiemelt figyelemmel való megvalósítása a felzárkóztatás és a helyi kötődés kialakítása érdekében
- Közösségfejlesztésre alkalmas terek és programok, társadalmasított közgondolkodás kialakítása

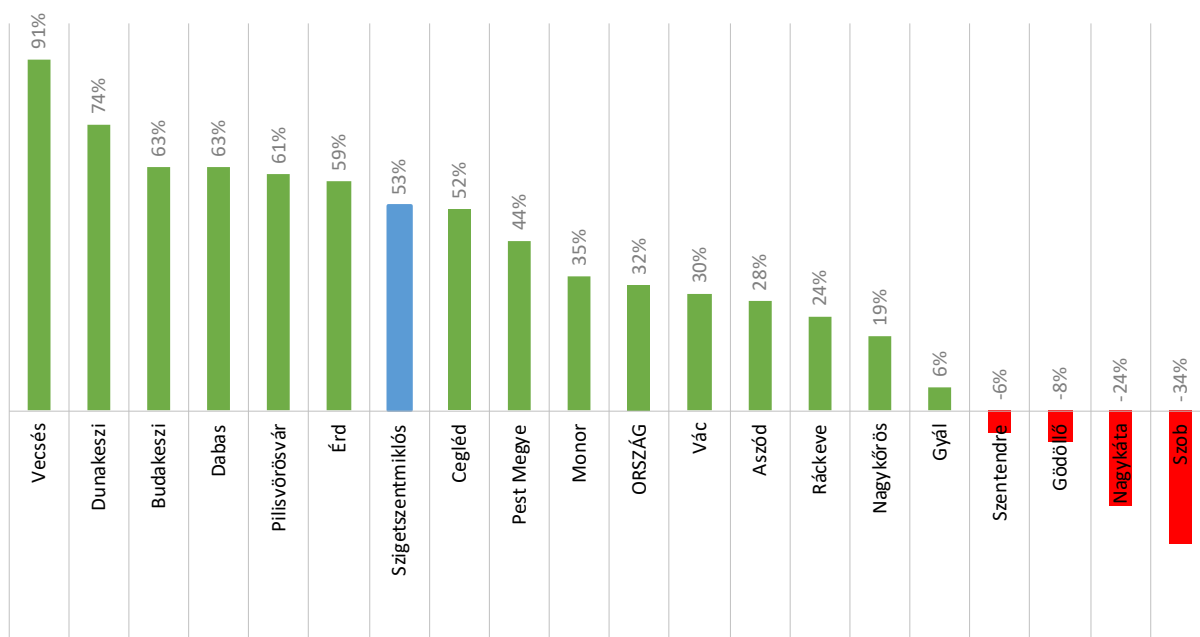
1.9. A település gazdasága

1.9.1 A település gazdasági súlya, szerepköre

Szigetszentmiklós gazdasági súlyának meghatározása, ezen belül az egyes nemzetgazdasági ágazatok jellemzői a településen keletkező bruttó hozzáadott érték (Gross Value Added – GVA) számszerűsítésével mutatható be a legjobban, mivel ez a mutató a gazdasági teljesítmény nemzetközileg leginkább elfogadott mércéje.

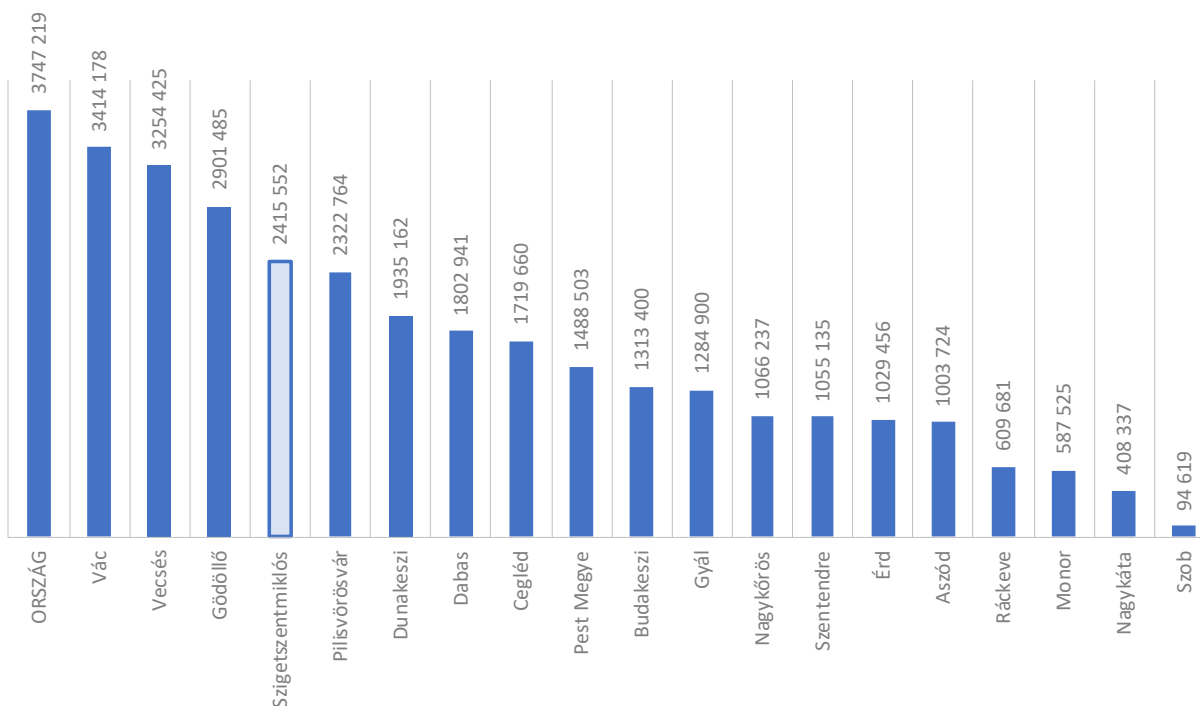
A gazdasági teljesítményét tekintve a Szigetszentmiklós Pest megye járási központjainak rangsorában 2014 és 2016 között a 3-4. helyek között helyezkedett el, majd 2016 után egyre javítva a helyezésem 2018-ra már az 2-ik helyet foglalta el.

Azonban az öt éves időszakban történt fejlődési ütemet vizsgálva (45. ábra) az állapítható meg, hogy Szigetszentmiklós, az országos átlagot meghaladó 21%-os növekedésével a hetedik helyen található. Ez egyben azt is mutatja, hogy az elmúlt időszakban megfigyelhető gazdasági átrendeződés következtében a vidéki pólusok egyre nagyobb súllyal bírnak. Ez folyamat igaz a Budapesti agglomerációra is, hiszen a vizsgált időszakban Budapest bruttó hozzáadott értéke 52%-ot esett, ugyanakkor az agglomerációban lévő városok jelentős részének gazdasági teljesítménye meghatározó módon erősödött. Fontos tényező azonban is, hogy az egyre élesedő gazdasági versenyben a kevesebb működő vállalkozással bíró települések (Vecsés, Budakeszi, Dabas, Pilisvörösvár) dinamikusabb növekedési pályát jártak be 2014-2018 közötti időszakban.

44. ábra: Bruttó hozzáadott érték (GVA) növekedési üteme az egyes járási székhelyek esetében a 2014 és 2018 közötti időszakban (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)

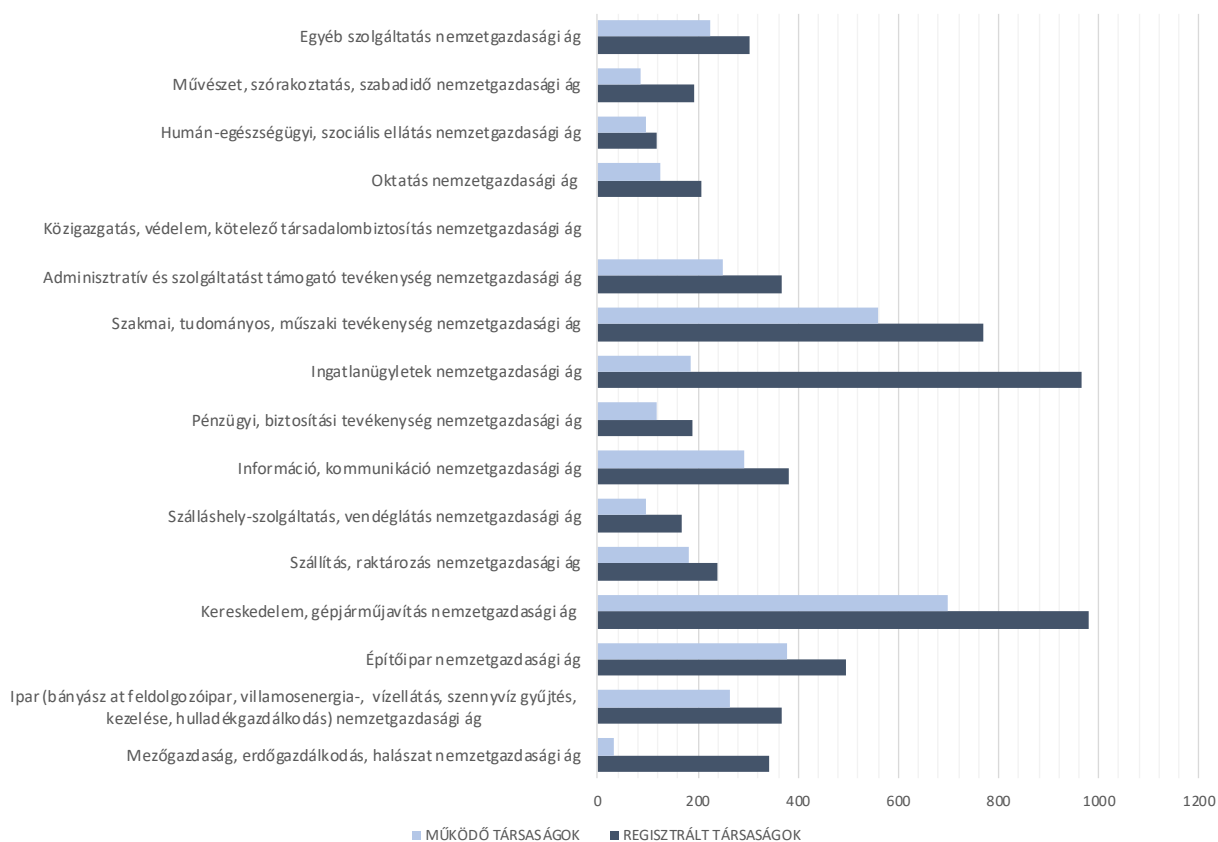
Az egy főre jutó GVA (46. ábra) még részletesebb képet mutat egy-egy járási központ gazdasági teljesítményéről. Szigetszentmiklós teljesítménye (2,416 millió Ft/ fő) jobb a megyei átlagnál (1,469 millió Ft/fő) és a megyei járási központok között az élmezőnyben szerepel és csak Vác (3,414 millió Ft/fő), Vecsés (3,254 millió Ft/fő), Gödöllő (2,901 millió Ft/fő) előzi meg.

45. ábra: Egy főre jutó bruttó hozzáadott érték (GVA) szerinti rangsor 2018-ban (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)

1.9.2. Szigetszentmiklós főbb gazdasági ágazatai, jellemzői

A város súlypont ágazataiban, a 2014 és 2018 közötti időszakban, kisebb átrendeződések voltak megfigyelhetők, de jelentős változás nem történt. Mind a regisztrált mind a működő vállalkozások között továbbra is a kereskedelmi, gépjárműjavítási (regisztrált vállalkozások 16,10%, működő vállalkozások 19,52%), valamint szakmai, tudományos és mérnöki tevékenység a domináns, közel (regisztrált vállalkozások 12,68%, működő vállalkozások 15,67%). A regisztrált vállalkozások esetében az ingatlanügyletek (15,87%) foglalják el a második helyet. Itt azonban érdemes kiemelni, hogy a működő vállalkozásoknak csak az 5,19%-a tartozik e nemzetgazdasági ágazatba.

46. ábra: Regisztrált és működő társaságok száma nemzetgazdasági áganként 2018-ban (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)

Kiemelten a működő vállalkozásokat vizsgálva az állapítható meg, hogy a település gazdasági szerkezetében jelentős változás nem történt, annak ellenére, hogy a működő vállalkozások száma 2014 és 2018 között 30%-kal emelkedett. Továbbra is a kereskedelem, szállítás és raktározás és az építőipar azok a nemzetgazdasági ágazatok, ahol - a Pest megyei járási központok adatait figyelembe véve – kiemelkedően magas a működő vállalkozások száma.

Általánosságként az a következtetés vonható le, hogy a járás központok között Szigetszentmiklós a működő vállalkozások tekintetében alapvetően javított a helyezésein, rosszabb esetben megtartotta azokat. Ugyanakkor a mezőgazdaság, illetve az egészségügyi szolgáltatások esetében – a működő vállalatok számának emelkedése ellenére – a helyezésekben enyhe visszaesés tapasztalható.

Az egyes nemzetgazdasági ágazatokban működő vállalkozások megoszlási arányát vizsgálva, az állapítható meg, hogy a legnagyobb arányú bővülés az építőipari vállalkozások esetében történt (2,04%). Ugyanakkor a legnagyobb arányú csökkenés a kereskedelmi szektorban működő vállalkozások esetében ment végbe (-4,86%). Ez egyben azt jelzi, hogy a működő vállalkozások bővülése az építőiparban volta legdinamikusabb, míg a kereskedelem esetében – a működő vállalkozások nagy számának köszönhetően – volt a leglassúbb a bővülés üteme.

Ágazat	Szigetszentmiklós				Pest megyei járási központok				Szigetszentmiklós rangsorszáma	
	2014		2018		2014		2018		2014	2018
	db	%	db	%	db	%	db	%		
Mezőgazdaság	31	1,12	31	0,87	555	1,67	699	1,72	6	7
Ipar	221	7,99	263	7,34	2717	8,19	3040	7,50	4	4
Építőipar	234	8,46	376	10,50	2911	8,77	4255	10,50	3	2
Kereskedelem	674	24,38	699	19,52	6855	20,66	7030	17,34	3	2
Szállítás és raktározás	131	4,74	180	5,03	1315	3,96	1785	4,40	2	2
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	89	3,22	95	2,65	1111	3,35	1149	2,83	5	4
Információ és kommunikáció	206	7,45	293	8,18	2013	6,07	2729	6,73	5	4
Pénzügyi szolgáltatás	101	3,65	116	3,24	958	2,89	1026	2,53	3	3
Ingatlanügyletek	148	5,35	186	5,19	1402	4,23	1679	4,14	4	4
Tudományos és műszaki tevékenység	436	15,77	561	15,67	5678	17,11	7261	17,91	5	5
Adminisztratív szolgáltatás	148	5,35	250	6,98	1696	5,11	2481	6,12	4	3
Közigazgatás	0	0,00	0	0,00	1	0,003	7	0,02	2	7
Oktatás	85	3,07	126	3,52	1175	3,54	1660	4,10	7	7
Egészségügyi szolgáltatás	80	2,89	96	2,68	1321	3,98	1799	4,44	7	8
Művészet és szabadidő	47	1,70	85	2,37	795	2,40	1263	3,12	7	7
Egyéb szolgáltatás	134	4,85	224	6,26	2673	8,06	2673	6,59	5	4
ÖSSZESEN	2765	100	3581	100	33176	100	40536	100	5	4

20. táblázat: Működő társaságok arányának változása nemzetgazdasági ágazatonként a 2014-2018 közötti időszakban Szigetszentmiklóson és a Pest megyei járási központokban (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)

A nemzetgazdasági ágak mellett vizsgáltuk a négy meghatározó gazdasági szektor (primer, szekunder, terciér, kvaterner) városi arányát is. A vizsgálathoz a OPTEN adatbázisát használtuk fel, amely tartalmazza a szigetszentmiklói székhelyű vállalatok foglalkoztatási és nettó árbevétel adatait.

	CÉGEK SZÁMA (db)	Foglalkoztatottak száma (fő)	Értékesítés nettó árbevétele (e Ft)	Export értékesítés nettó árbevétele (e Ft)
PRIMER SZEKTOR (Mezőgazdaság)	11	14	105 603	0
SZEKUNDER SZEKTOR (Ipar)	429	4 336	216 511 099	122 808 424
TERCIÉR SZEKTOR (Szolgáltatások)	1 306	5 474	248 419 462	29 229 870
KVATERNER SZEKTOR (K+F+I)	488	631	17 708 868	26 673
	2 234	10 455	482 745 032	152 064 967

21. táblázat: Szigetszentmiklós gazdasági szektorainak összefoglaló adatai (2019) (Forrás: OPTEN adatok alapján saját szerkesztés)

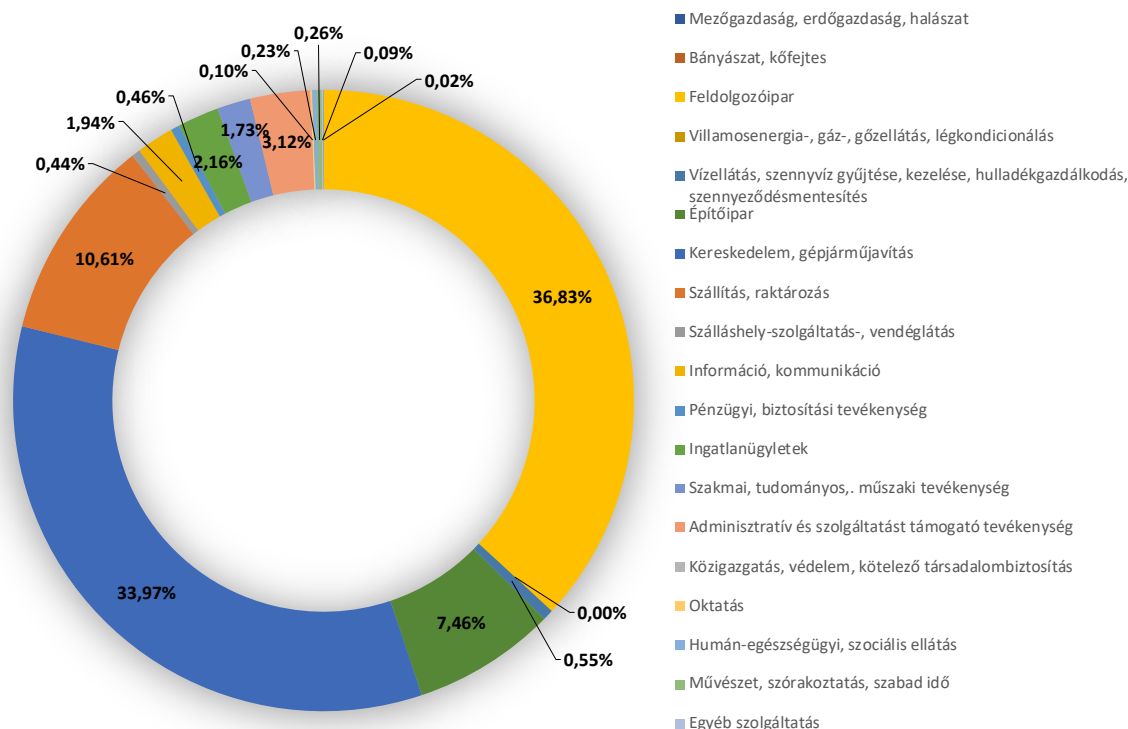
Cégek száma tekintetében a terciér szektor emelkedik ki (58,46%). A szekunder (19,20%) és kvaterner (21,84%) szektorokban közel azonos a cégek aránya. A legkisebb arányt a primer szektor cégei képviselik (0,49%).

A foglalkoztatottak aránya szintén a tercier szektorban a legnagyobb (52,36%), amitől a szekunder szektor csak kisebb mértékben marad el (41,47%). Ez egyben azt is jelenti a foglalkoztatottak 93,83%-át ez a két szektor alkalmazza, a kvaterner szektor 6,04%-os, illetve a primer szektor 0,13%-os aránya mellett.

A tercier szektor az értékesítés nettó árbevételének tekintetében is vezető szerepet játszik, mivel ebben a szektorban jelentkezik az összes nettó árbevétel több mint fele (51,46%). A másik fő pillért a szekunder szektor jelenti a maga 44,85%-os arányával. A két szektor összeségében 96,31%-os aránnyal jelenik meg ebben a szegmensben. Ez egyúttal azt is jelenti, hogy a K+F+I tevékenység (3,67%) és mezőgazdaság (0,02%) gyakorlatilag súlytalan szereplője a helyi gazdaságnak.

Az export értékesítés nettó árbevételét vizsgálva látható, hogy a szekunder szektor nettó árbevételének 57%-át teszi ki az export értékesítés nettó árbevétele. Ennek az arálynak az emelkedése komoly kitérési kockázatot rejt magában.

Összességében az állapítható meg, hogy a település két meghatározó szektora az ipari és a szolgáltatási szektorok. A képet tovább színesíti az értékesítés nettó árbevételének nemzetgazdasági ágazatonként való megoszlása. A két meghatározó ágazat a feldolgozóipar (36,83%) és a kereskedelem, gépjárműjavítás (33,97%) mellett jelentősnek mondható a szállítás, raktározás (10,61%), valamint az építőipar (7,46%) súlya Szigetszentmiklós gazdaságában. Ez egyben azt is jelenti, hogy a település gazdasági szerkezete kiegyensúlyozott, több húzó ágazat van jelen, ami megfelelő stabilitást tud nyújtani a külső hatások ellen.

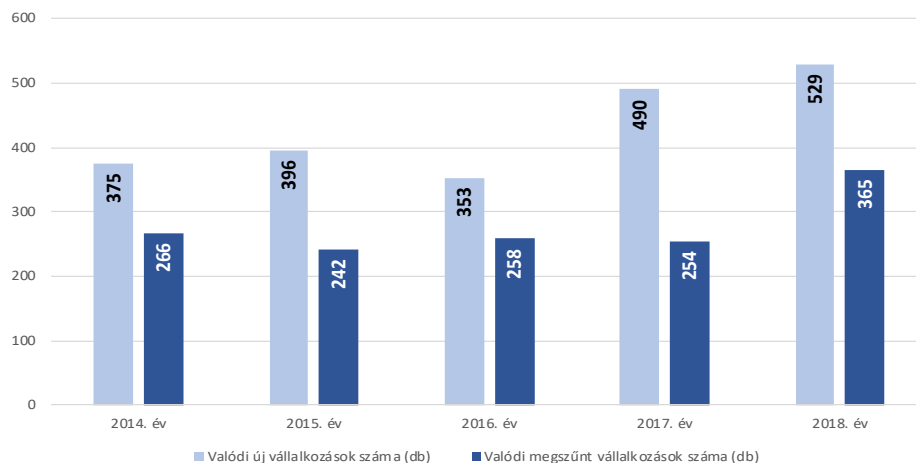

47. ábra: Nettó értékesítési árbevétel megoszlása nemzetgazdasági ágazatonként (Forrás: OPTEN adatok alapján saját szerkesztés)

1.9.3. A gazdasági szervezetek jellemzői, fontosabb beruházásai, települést érintő fejlesztési elképzelése

Gazdasági szervezetek jellemzői

Szigetszentmiklós vállalkozásait vizsgálva az állapítható meg, hogy a vállalkozási kedv töretlen a városban. Évente egyre több vállalkozást alapítanak, így 2018-ben 41%-kal több vállalkozást alapítottak, mint 2014-ben. Ugyanakkor a megszűnő vállalkozások tekintetében is hasonló nagyságrendű növekedés állapítható meg (37,2%).

48. ábra: Új és megszűnt vállalkozások száma (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)

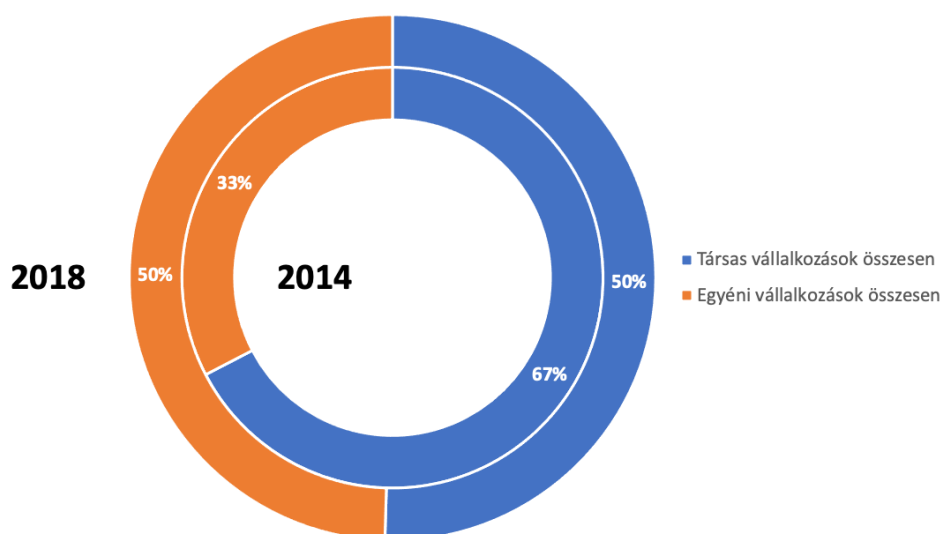
Az új alapítású és a megszűnő vállalkozások arányának vizsgálata mellett az egyik legfontosabb mutató az új alapítású vállalatok túlélési aránya. Annak ellenére, hogy a működő vállalatok száma kisebb ütemben növekszik a városban, fontos látni azt, hogy az új alapítású vállalatok túlélési rátája igen kedvező összképet mutat. A KSH által közölt adatokból az a megállapítás vonható le, hogy a vizsgált időszakban jelentősen javult az első üzleti évet túlélő társaságok száma, és ez az emelkedő tendencia figyelhető meg a többi évben is.

Alapítás éve	1 évet túlélő vállalkozások aránya	2 évet túlélő vállalkozások aránya	3 évet túlélő vállalkozások aránya	4 évet túlélő vállalkozások száma (db)	5 évet túlélő vállalkozások száma (db)
2014	77,6%	63,7%	54,7%	50,9%	44,0%
2015	86,4%	71,7%	65,7%	58,1%	
2016	83,6%	73,4%	67,4%		
2017	86,3%	76,3%			
2018	89,4%				

22. táblázat: A túlélő vállalkozások aránya év-kategóriánként (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)

A vállalkozási demográfia vizsgálatát a működő társaságok helyett (a KSH 2014 évi hiányos adatai miatt), a regisztrált társaságokra vonatkozóan folytattuk le. Összességében az állapítható meg, hogy a regisztrált vállalkozások között a társas és az egyéni vállalkozások aránya a vizsgált időszakban – az országos trendhez hasonlóan – jelentősen megváltozott. Az vizsgált öt éves időszakban az egyéni vállalkozások száma dinamikus növekedett és 2018-ra közel 17%-os növekedést követően az egyéni

és társas vállalkozások között egy egyensúlyi állapot lépett fel.

49. ábra: Társas és egyéni regisztrált vállalkozások aránya Szigetszentmiklóson (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)

2014 és 2018 között a regisztrált társas vállalkozások esetében a közkereseti társaságok (55%), betéti társaságok (28,5%), illetve korlátolt felelősségű vállalkozások (13,5%) száma csökkenet jelentősen. Ezzel szemben a vizsgált időszakban a szövetkezetek (12,5%) és a részvénytársaságok (18,2%) száma növekedett. A regisztrált társas vállalkozások csökkenő száma országos jelenség ugyan, de érdemes kiemelni, hogy Szigetszentmiklós esetében a pest megyei járási székhelyekhez viszonyítva ez inkább stagnálást jelent a fő mutatókat tekintve. Ezt támasztja alá, hogy a regisztrált társas vállalkozások tekintetében, a járási székhelyek közötti rangsorban, a település továbbra is a negyedik helyet foglalja el.

A regisztrált egyéni vállalkozások esetében ez a tendencia Szigetszentmiklós esetében erősebb, mint a többi pest megyei járási székhely esetében. A 2014 évi ötödik helyezéshez képest 2018-ra a város már a második helyett foglalja el. Kiemelendő, hogy a legnagyobb arányban a főfoglalkozású egyéni vállalkozások száma növekedett (72%), míg a nyugdíjas egyéni vállalkozások aránya szinte változatlan 2014 óta.

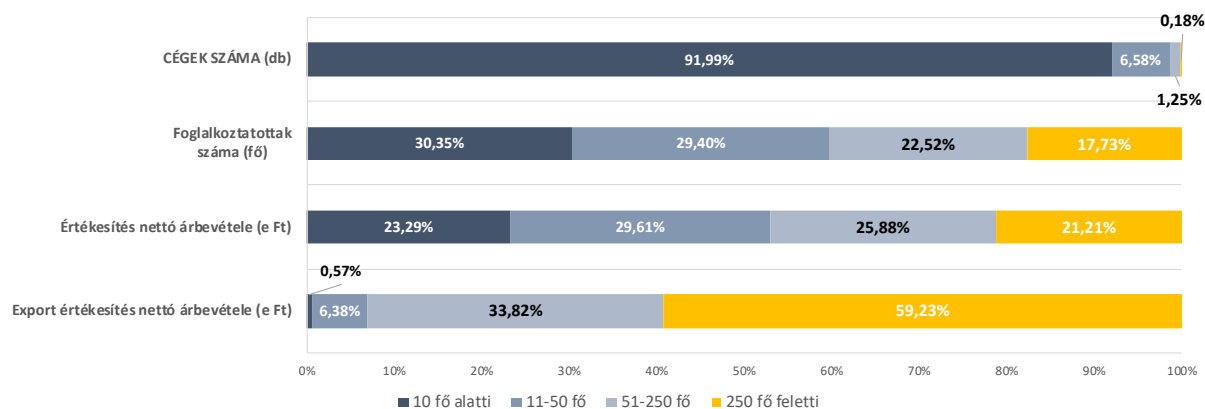
A vállalkozási demográfia esetében az a következtetés vonható le, hogy 2014 és 2019 között a középvállalkozások (50-249 fő között) aránya a kétszeresére nőtt, míg a nagyvállalkozások száma gyakorlatilag nem változott.

Megnevezés	Szigetszentmiklós		Pest megyei járási székhelyek		Szigetszentmiklós járási székhelyek %-ban		Kecskemét rangsorszáma	
	2014	2019	2014	2019	2014	2019	2014	2019
Jogi személyiségű társas vállalkozás	3051	2516	32933	27690	9,26%	9,09%	4	4
Ebből:								
korlátolt felelősségű vállalkozások	2145	1856	22385	19672	9,58%	9,43%	3	4
részvénytársaság	22	26	209	244	10,53%	10,66%	4	5
szövetkezet	8	9	92	83	8,70%	10,84%	4	5
betéti társaság	846	605	9840	7371	8,60%	8,21%	5	5
közkereseti társaság	20	9	275	180	7,27%	5,00%	6	8
Jogi személyiség nélküli társas vállalkozás	7	4	59	50	11,86%	8,00%	2	5
Társas vállalkozások összesen	3060	2520	32994	27766	9,27%	9,08%	4	4
Egyéni vállalkozások összesen	1482	2474	17508	27403	8,46%	9,03%	5	3
Ebből:								
főfoglalkozású	851	1469	10040	16398	8,48%	8,96%	3	3
mellékfoglalkozású	527	900	6022	9700	8,75%	9,28%	5	3
nyugdíjas	104	105	1446	1305	7,19%	8,05%	6	5
Östermelő	179	141	4819	4326	3,71%	3,26%	10	11
Vállalkozás összesen	5671	6311	69870	76748	8,12%	8,22%	5	5
Ebből:								
Mikrovállalkozások (10 fő alatti)	5490	6107	68174	74845	8,05%	8,16%	6	5
Kisvállalkozások (10-49 fő között)	163	169	1457	1644	11,19%	10,28%	2	2
Középvállalkozások (50-249 fő között)	15	30	173	213	8,67%	14,08%	5	1
Nagyvállalkozások (250 fő és feletti)	3	3	29	46	10,34%	6,52%	4	3
1000 lakosra jutó vállalkozás	159	157	163	167	98%	94%	8	11
Költségvetési szerv és intézménye	18	21	279	282	6,45%	7,45%	5	5
Nonprofit szervezet	345	399	4396	4636	7,85%	8,61%	7	6
Gazdasági szervezet összesen	6037	6735	74564	81742	8,10%	8,24%	5	5

23. táblázat: Regisztrált vállalkozások összetétele Szigetszentmiklóson (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)

A vállalkozások számának nagyságrendjét, egy-egy település gazdasági potenciálját többek között jól szemlélteti az 1000 lakosra jutó vállalkozások száma is. A regisztrált vállalkozások esetében, a járási székhelyekhez viszonyítva - Szigetszentmiklós esetében enyhe visszaesés tapasztalható, aminek következtében a város a rangsorban a 11-ik helyre csúszott vissza. Ugyanakkor a működő társas vállalkozások esetében - bár itt is enyhe visszaesés tapasztalható (2014: 51 vállalkozás/1000 fő, 2018: 46 vállalkozás/1000 fő) - a település stabilan őrzi a 7-ik helyezését.

Az OPTEN adatbázisa szerint, 2019-ban 2234 szigetszentmiklósi székhelyű társaság adott le eredménykimutatást. Ezen vállalatok összesen 10.455 főt foglalkoztatnak. A vállalkozások nettó árbevétele 2019-ban elérte a 477,7 milliárd forintot, az export értékesítés nettó árbevétele pedig a 152 milliárd forintot.

50. ábra: A működő vállalkozások főbb mutatói (Forrás: OPTEN adatok alapján saját szerkesztés)

A településen székhellyel rendelkező vállalkozások esetében elmondható, hogy több mint 99% a KKV-szektorba tartozik. Amellett, hogy a KKV-szektorba tartozó vállalatok esetében a legnagyobb a piaci változásoknak való kitettség, Szigetszentmiklós kis- és közép vállalkozásai az értékesítés nettó árbevételét tekintve 2019-ben az összes vállalkozás árbevételének 78,79%-át termelték meg. Emellett a KKV-szektor foglalkoztatottságban betöltött szerepe (82,27%) is jelentősnek tekinthető. Ugyanakkor az is jól látható, hogy az export értékesítés nettó árbevételének tekintetében a középvállalatok mellett (33,82%) a nagyvállalatok jelentik a meghatározó szerepet (59,23%).

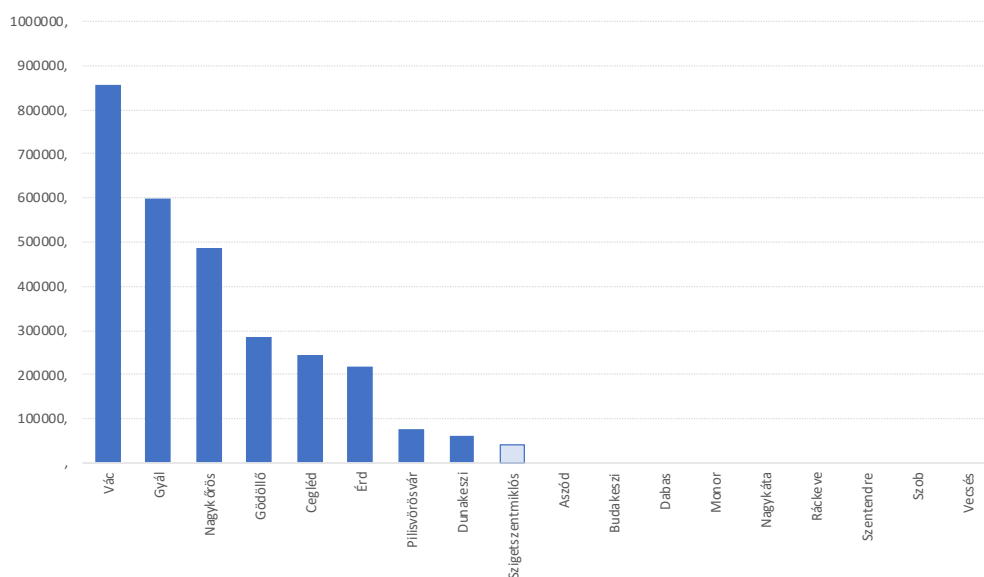
Beruházások és fejlesztések

A városban történő beruházások mértékének objektív mérése – mivel kevés olyan adat van mely településszinten áll rendelkezésre – igen nehézkes. Az egyik, település szinten rendelkezésre álló mutató a fejlesztési adókedvezmény¹⁴ mértéke, melynek érvényesítése a társasági adó nem keretében történik.

Az adózó az adókedvezményt a beruházás üzembe helyezését követő adóévben – vagy döntése szerint a beruházás üzembe helyezésének adóévében – és az azt követő tizenkét adóévben, legfeljebb a bejelentés, illetve a kérelem benyújtásának adóévéét követő tizenhatodik adóévben veheti igénybe. A fejlesztési adókedvezmény akkor vehető igénybe, ha a beruházás legalább 25 százalékban saját forrásból valósul meg, illetve feltétel még, hogy a kérelem a beruházás megkezdésének napját megelőzze. Az adózó az adókedvezményt a beruházás üzembe helyezését követő adóévben – vagy döntése szerint a beruházás üzembe helyezésének adóévében – és az azt követő tizenkét adóévben, legfeljebb a bejelentés, illetve a kérelem benyújtásának adóévéét követő tizenhatodik adóévben veheti igénybe. A fejlesztési adókedvezmény akkor vehető igénybe, ha a beruházás legalább 25 százalékban saját forrásból valósul meg, illetve feltétel még.

Szigetszentmiklós a 2014 és 2018 közötti időszakban igénybevett fejlesztési adókedvezmények tekintetében a középmezőnyben található úgy, hogy a mögötte lévő települések a vizsgált időszakban nem éltek ezzel a lehetőséggel. A helyezés egyben azt is mutatja, hogy a városban működő vállalatok fejlesztési kedve megyei szinten nem tekinthető kiemelkedőnek.

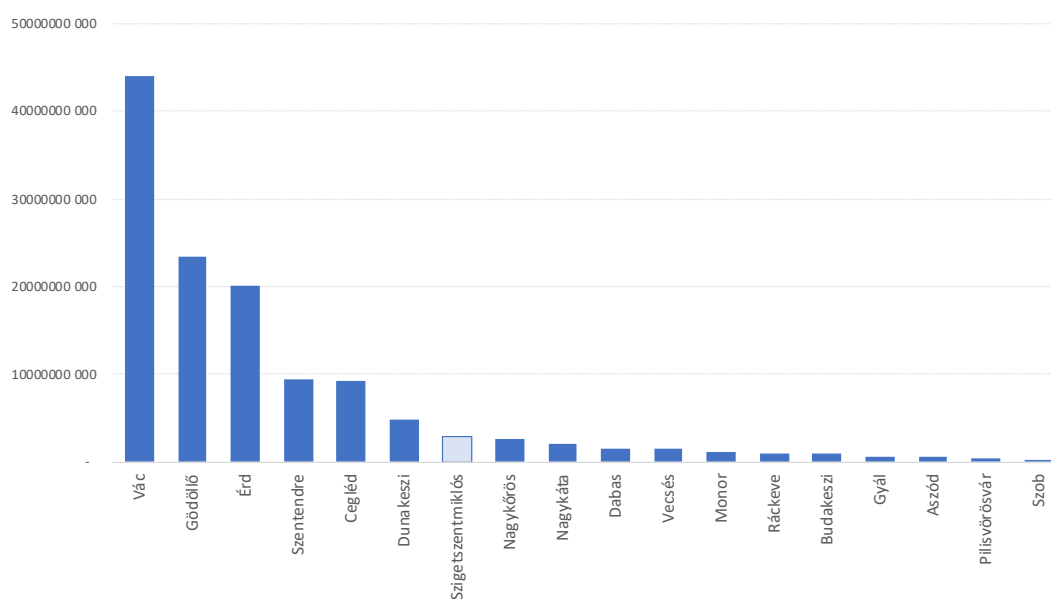
¹⁴ 165/2014. (VII. 17.) Korm. rendelet a fejlesztési adókedvezményről

51. ábra: Fejlesztési adókedvezmény mértéke a Pest Megyei járási központokban 2014 és 2018 között (eFt) (Forrás: NAV adatok alapján saját szerkesztés)

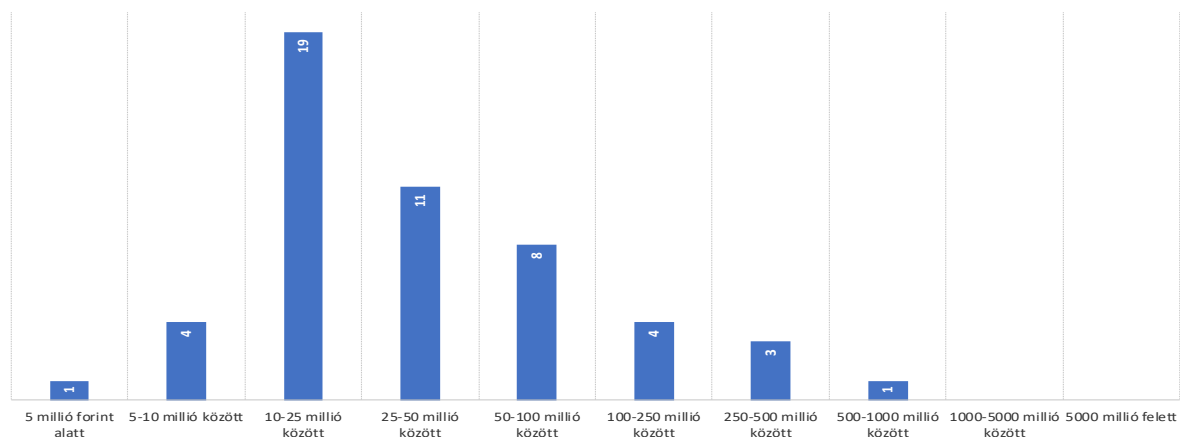
Ennél pontosabb képet mutat a Széchenyi 2020 program keretében lehívott Európa Uniós támogatás mértékének vizsgálata. Pest Megyei járási székhelyek közül Szigetszentmiklós a lehívások tekintetében a középmezőny első felében helyezkedik el (7. helyezés). Azonban azt látni kell, hogy amíg Szigetszentmiklós esetében az 51 támogatásból 50 a Versenyképes Középmagyarország Operatív Programból (VEKOP) került lehívásra, addig a többi járási székhely támogatásokat tudott lehívni a Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Programból (KEHOP) is.

A vizsgált időszakban Szigetszentmiklós közigazgatási területén megvalósítandó fejlesztési pályázatokra megítélt támogatási összeg 2,83 milliárd forint volt.

52. ábra: Lehívott fejlesztési támogatások nagysága a Pest Megyei járási központokban 2014 és 2020 között (Ft) (Forrás: Széchenyi 2020 támogatási adatok alapján saját szerkesztés)

A lehívott támogatásokat elemezve az a megállapítás tehető, hogy jelentős részük (19 db) a 10-25 millió forintos támogatások közé esett. Kiemelendő, hogy a megítélt támogatások között nincs 1 milliárd forintnál nagyobb támogatás és jellemzően a 10 és 100 millió forint közötti tartományban szóródnak. Ez azért is érdekes, mert a VEKOP pályázatok jelentős része önerő bevonását igényli, így ez a szórás egyben a helyi gazdasági társaságok befektetési és kockázatvállalási képességét is jelzi. A megítélt pályázatok esetében a támogatási összeg és az önerő megoszlása 70%-30% arányt mutat.

53. ábra: Lehívott VEKOP támogatások nagyságrendi megoszlása Szigetszentmiklóson 2014 és 2020 között (Forrás: Széchenyi 2020 támogatási adatok alapján saját szerkesztés)

1.9.4. A gazdasági versenyképességet befolyásoló tényezők

Szigetszentmiklós a főváros szomszédságában, az agglomeráció déli szektorában, transzeurópai közlekedési folyosók között, (vízi, közúti, vasúti) helyezkedik el. Igazi kapcsolata mindezekkel csupán közúton van (M0 autópálya – M1, M5, M6, M7 autópálya), vízi közlekedési úthoz (Csepeli Szabadkikötő) és vasúti közlekedési vonalhoz (Budapest-Kelebia: Dunaharaszti) közvetetten, de inkább csak „elméletileg” csatlakozik.

Ebből fakadóan az agglomeráció szektorain belül is speciális Szigetszentmiklós helyzete: ún. border-jellegű földrajzi elhelyezkedése egyaránt hasonlatossá teheti a nyugati szektor kereskedelmi, és a délkeleti szektor logisztikai funkciójú mikrokörzeteihez; mindezt azonban hangsúlyos funkciót nem tudott megjeleníteni: egyaránt megtalálhatóak a településen a (egyre csökkenő mértékben) termelő, a kereskedelmi, és a – legnagyobb mértékben – logisztikai szerepkörű vállalkozások telephelyei.

A gazdasági – ezen belül a települések közötti – versenyképesség egyik legmeghatározóbb eleme az adott településen lakók életminőségének alakulása. A HÉTFA Kutatóintézet által 2020-ban készített „Járasszékhely Monitor” alapján Pest Megye járásszékhelyeinek életminőség indexe az alábbiak szerint alakul:

TELEPÜLÉS									VÁROSI ÉLETMINŐSÉG INDEX 2018	VÁROSI ÉLETMINŐSÉG INDEX 2012
Érd	6	-15	-12	0	-2	-23	-12	-10	57	54
Aszód	1	-15	-14	-6	3	-40	-44	-2	55	54
Budakeszi	3	-21	-44	-22	0	-27	3	2	60	61
Cegléd	24	13	30	11	25	-25	-41	-1	51	47
Dabas	15	1	-45	6	13	-12	12	-17	54	50
Dunakeszi	-2	-10	-29	0	0	-27	16	-39	61	61
Gödöllő	-27	-3	-17	-2	-3	1	8	2	62	60
Gyál	11	15	-19	1	9	-8	-2	6	54	49
Monor	29	-9	-25	-19	6	-39	8	-43	53	50
Nagykátá	27	-8	34	-27	1	-14	-29	-1	48	45
Nagykőrös	56	-4	12	35	12	-17	-34	-5	50	45
Pilisvörösvár	0	6	2	-9	7	16	7	-2	55	51
Ráckeve	7	-38	-36	-18	-25	-14	4	-22	52	49
Szentendre	-3	-8	-13	-17	0	3	-3	22	63	60
Szigetszentmiklós	0	-8	-67	-13	-2	-15	4	-5	58	57
Szob	-82	-4	12	-5	1	-40	-127	-19	50	51
Vác	18	-5	6	-3	-5	-15	-13	13	59	56
Vecsés	-16	-4	-17	-3	1	-7	-31	-2	55	52

54. ábra: Pest Megye járásszékhelyeinek életminőség indexe 2012 és 2018 évi adatok alapján (Forrás: HÉTFÁ Kutatóintézet)

Az index alapján Szigetszentmiklós a hatodik helyet foglalja el a megyei járásszékhelyek között megelőzve Érdet. A tanulmány kiemeli, hogy bár az agglomeráció déli szektorában csökken a városok által nyújtott életminőség szintje, de Szigetszentmiklós indexértékét megemelik a demográfiahoz, a jövedelemhez, a szegénység visszaszorításához és gazdasági helyzetéhez kapcsolódó mutatók.

Kreativitás és innováció

A kreatív és kulturális ágazatok (CCI) szerepének vizsgálata tíz éves múlttal rendelkezik. Magyarországon első ízben a GKI Gazdaságkutató Zrt. vizsgálta a CCI szerepét és növekedési lehetőségeit Budapest Metropolisz régió gazdaságában.

A kutatás azon tézisre épült, hogy a CCI dinamikája a városfejlődés spontán jelenségeivel kölcsönhatásban olyan szinergiát eredményez, amellyel erősíti a regionális gazdaság fenntartható (nem mobilizálható értékekre, lokalizált értéktermelésre épülő) növekedési pályáját és egyben kiegyensúlyozott javulást eredményez a városi életminőségben.¹⁵

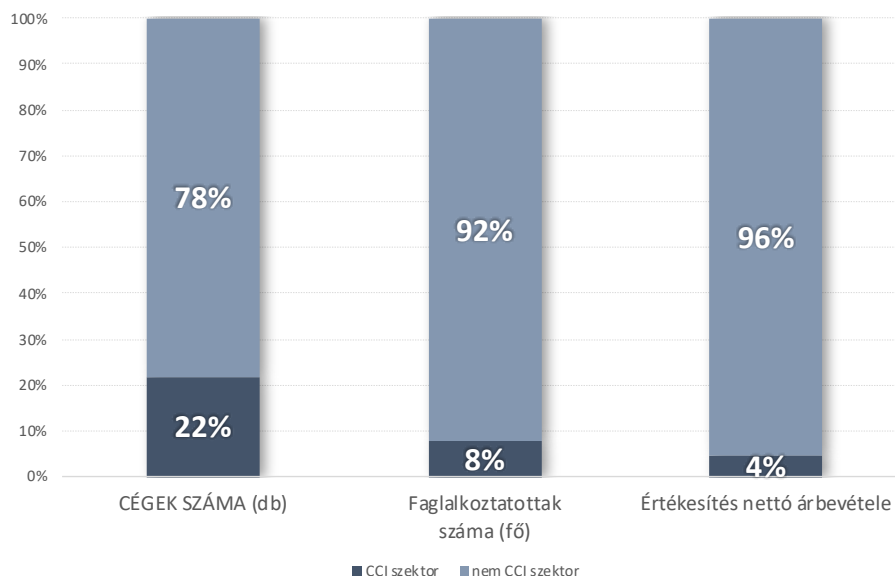
Nemzetközi kutatások rámutatnak arra, hogy azok a városok, amelyeknek sikerül a kreatív osztályt magukhoz vonzani és megtartani, prosperálnak, míg azok, amelyek viszont ezen a téren nem tudnak sikert felmutatni, a gazdasági fejlődésben is lemaradnak.

A vizsgálat során a szélesen értelmezett kreatív szektor teljesítménye került elemzésre, melybe a kreatív feldolgozóipar, az IKT szektor, pénzügyi szektor, a jogi és gazdasági szolgáltatások és a K+F

¹⁵ GKI Gazdaságkutató Zrt. (2010) - A kreatív és kulturális ágazatok (CCI) szerepe és növekedési lehetőségei a Budapest Metropolisz Régió gazdaságában.

tevékenység tartozik bele. Az elemzés a társasági adóbevallást beküldő cégek adatainak feldolgozásával készült el.

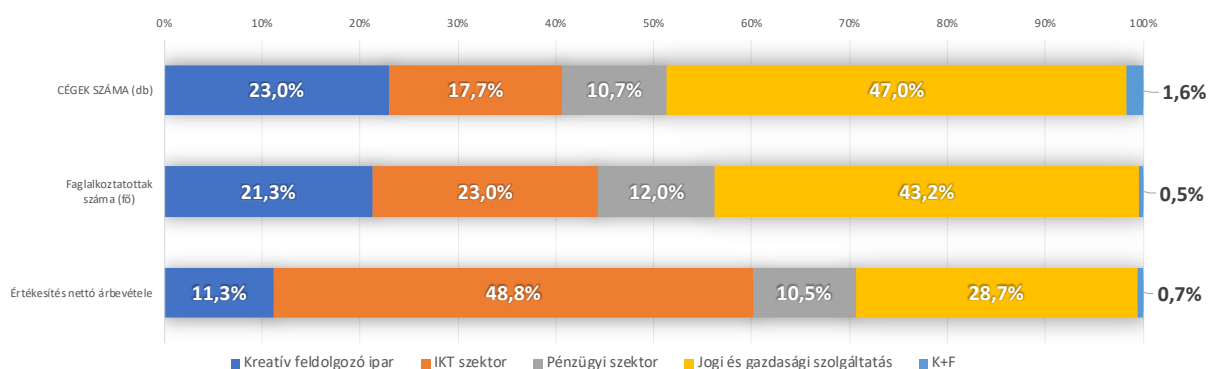
A társasági bevallást benyújtó cégek adatai alapján a Szigetszentmiklóson a szélesen értelmezett CCI szektorba tartozó vállalatok száma a többi vállalathoz képest 2019-ben 22% volt.

55. ábra: Társasági adóbevallást benyújtó vállalatok közül a CCI szektor cégeinek, foglalkoztatottjainak és értékesítés nettó árbevételének aránya (Forrás: OPTEN adatok alapján saját szerkesztés)

A foglalkoztatottak (8%), valamint az értékesítés nettó árbevételének (4%) ezek az arányok azonban alacsonynak tekinthetők. Ami azt mutatja, hogy a CCI szektorba tartozó cégek jelenleg még nem meghatározó szereplői Szigetszentmiklós gazdaságának.

A CCI szektorba tartozó vállalatok megoszlását számosságuk mellett, a foglalkoztatottak száma és árbevételük szerint is vizsgáltuk. A kreatív szektoron belül a cégek árbevételben képviselt súlya eltér a számbeli arányoktól.

56. ábra: Szélesen értelmezett CCI szektor vállalatainak megoszlása a számosságuk, a foglalkoztatottak és az értékesítés nettó árbevétele szerint (Forrás: OPTEN adatok alapján saját szerkesztés)

Igen jelentős az IKT és a kreatív feldolgozóipar súlya, miközben az IKT szektor vállalatainak száma kicsi.

Ez azt jelenti, hogy az IKT szektorba nagyobb cégek hatékonyabb munkafolyamatainak köszönhetően nagyobb hozzáadott értéket tudnak előállítani.

A kreatív feldolgozóipar, illetve jogi és gazdasági szolgáltató vállalatok eltérő ezzel szemben megoszlást mutatnak, a cégeken és foglalkoztatottakon belüli kiegyenlített arányhoz jelentősen kisebb árbevétel tartozik.

1.9.5. Ingatlanpiaci viszonyok (kereslet-kínálat)

Ingatlanpiaci kitekintésünk lakások értékesítésével is foglalkozó, ingatlanpiaci elemzéseket készítő hazai és nemzetközi társaságok jelentései, a KSH (Központi Statisztikai Hivatal), MNB (Magyar Nemzeti Bank), GKI (Gazdaságkutató Intézet) és a BRF (Budapest Research Forum) adatai, továbbá hírügynökségi jelentések alapján készült.

A makrogazdasági tendenciák bemutatása mellett elemezzük a magyarországi és fővárosi lakáspiaci helyzetet, illetve részletezzük a város lakáspiacának alakulását, valamint annak kínálati és keresleti oldalát.

Makrogazdasági folyamatok

2014-ben megindult kedvező ingatlanpiaci folyamatokat az elmúlt öt évben egyre erősödő keresleti oldal fogadta. A fokozatosan javuló jövedelmi és munkaerőpiaci kilátások, továbbá a háztartások stabil 3-4 százalékos éves növekedést mutató jövedelme egyaránt a lakáspiaci kereslet növekedése irányába hatottak. Az alacsony kamatkörnyezet a lakáshitelezés élénkülésén és a befektetési célú kereslet növelésén keresztül szintén élénkítően hatott. A kezdeti várakozásokhoz képest aluteljesítő CSOK 2016 év elején kezdte kifejteni kedvező hatását, amikor is a CSOK szabályozás 2016. februári módosításával szinte egyidőben, 2016 elejétől életbe lépett az új lakásokra vonatkozó kedvezményes, 5 százalékos áfakulcs. Az alacsonyabb áfa és az erős kereslet a minőségi lakások iránt (amit a kibővített CSOK szabályok csak tovább erősítettek) együttesen meghozták a lakásfejlesztők beruházási kedvét. Összegzésként elmondható, hogy az újlakás-kínálat drasztikus megnövekedése inkább a kedvezményes áfakulcsnak tulajdonítható, míg a CSOK a szabályozáshoz alkalmazkodó keresletet, majd ezen keresztül a kínálatot is eltolta a 60 négyzetméteresnél nagyobb lakásfejlesztések irányába.¹⁶ A kedvező finanszírozási költségek mellett drasztikusan emelkedett az új lakáscélú hitelkihelyezések volumene. A hitelből történő lakásvásárlások súlya is növekedett, és közel a tranzakciók felét tette ki. 2018-ra az új lakáshitelek értéke nominálisan elérte a válság körüli szintet, ugyanakkor reálértékben továbbra is elmarad tőle. Az eladósodás szerkezetében csökkentette a kockázatokat az, hogy 2018. végére gyakorlatilag megszűnt az éven belül változó kamatozású hitelek kibocsátása, amihez szabályozói lépések is hozzájárultak. A kedvező folyamatok ellenére a hazai GDP-arányos lakáshitel-állomány továbbra is az egyik legalacsonyabb Európában, az adósságfék-szabályok továbbra is korlátozzák a túlzott eladósodást, így új hitelezések fenntartható bővülésére a várakozások alapján még megfelelő tér áll rendelkezésre.

A lakáspiac kínálati oldalát a 2014–2020 közötti időszakban összességében növekedés jellemezte. Kezdetben az új fejlesztések területileg erősen koncentráltan, főként a fővárosban és környékén jelennek meg. Az építési engedélyek átfutási idejének elnyúlása az új építési lassabb felfutását

¹⁶ Portfólió: Hogyan alakította át a CSOK a hazai lakás- és hitelpiacot? (2019.március 13.)

eredményezte. A 2016-ban bevezetett egyszerű bejelentés intézménye azonban jelentősen gyorsította a folyamatot, így számottevően megnőtt a kiadott építési engedélyek száma, ezzel egyidőben pedig az átadott új építésű lakások száma is több százalékpontos emelkedést mutatott. Ki kell emelni ugyanakkor, hogy a lakásállomány megújulásának üteme - azaz a felépült új lakások száma a lakásállományhoz viszonyítva – jelentősen elmaradt a régiós átlaghoz képest.

Az erős keresleti oldalnak és a kedvező jogszabályi környezetnek köszönhetően a vizsgált időszakban a lakásárak dinamikus növekedésnek indultak, a piaci tranzakciók szignifikáns emelkedése mellett. A hazai lakáspiacon megfigyelhető területi különbségek azonban tovább erősödtek. Az árdinamikát vizsgálva elmondható, hogy tovább nőtt az árolló a nagyobb és kisebb települések között. Budapesten a lakásárak nominális alapon történő növekedése gyorsabb dinamika mellett megy végbe, míg a vidéki városokban a növekedés kisebb volumenű ugyan, de fokozatos emelkedést mutat, a községekben viszont a lakásárak jelentős csökkenése következett be. A Kormány által 2019. évben bejelentett családvédelmi intézkedések nem titkolt célja az általános lakáspiaci kereslet növelése. A falusi CSOK-kal érintett kistelepüléseken 2017–2018-ban a 90 négyzetmétert meghaladó ingatlanok tranzakcióinak 43 százaléka volt 10 millió forint alatti értékű, így a CSOK támogatás relatíve magas összegei jelentősen növelik e kistelepülések vonzerejét.

Az MNB által 2020. novemberében megjelentetett lakáspiaci jelentés¹⁷ alapján *2020 első félévében emelkedett a munkanélküliség és lassult a bérek növekedési üteme is, ami kedvezőtlenebb jövedelmi folyamatokat eredményezett. Csökkent a háztartások reál- jövedelme, amíg a koronavírus-járvány okozta romló gazdasági kilátások miatt felerősödő óvatossági motívumnak, emellett ugyanakkor a lakosság megtakarításai növekedtek.*

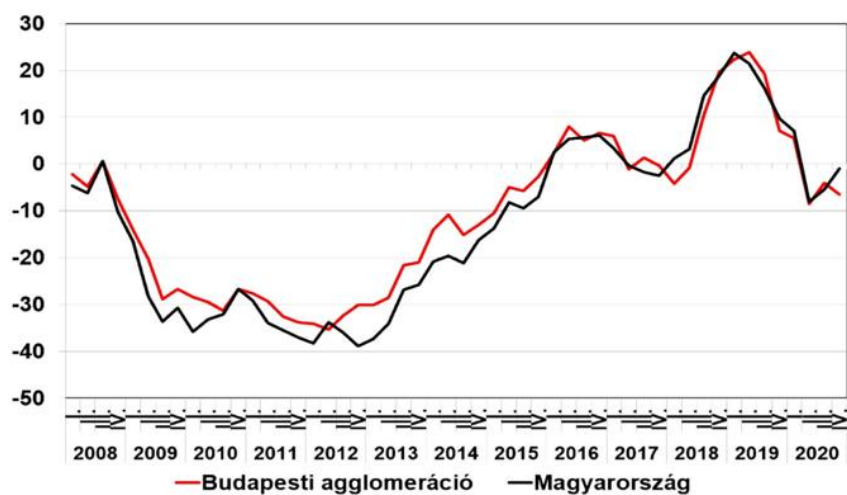
A kialakult krízishelyzet jelentős hatással volt a kereslet visszaesésére, melynek egyik kiváltó oka, hogy a lakosság óvatossága miatt jelentősen visszaesett a lakásmegtekintési hajlandóság, amire ráerősítettek bevezetett járványügyi intézkedések. Ezzel szemben 2020 harmadik negyedében tovább növekedett a lakásfelújítási és -korszerűsítési kedv a háztartások körében, ami az új támogatások 2021-es indulásával realizálódhat igazán.

A tanulmány emellett azt állapítja meg, hogy az alacsony kamatkörnyezet és az állami otthonteremtési kedvezmények segíthetik a lakáspiaci kereslet fennmaradását a koronavírus járvány mellett is. Ez a következtetés annak ellenére is helytálló, ha a lakosság jövedelme és munkaerő piaci kilátásai is mérséklően hatnak a lakáspiaci keresletre. Ennek oka az, hogy az alacsony kamatkörnyezet következtében fennálló kedvező finanszírozási feltételek érdemi vonzerőt gyakorolhatnak a lakáshitelek felvételére és ezáltal a kereslet növelésére.

A GKI felmérése¹⁸ alapján a lakáspiaci foglalkozó cégek várakozásai a kialakult helyzetre tekintettel jelentősen romlottak, majd júliusban pozitív korrekció következett be. A novemberi felmérés során a fővárosra vonatkozó piaci kilátások enyhén romlottak, míg a vidékiek érezhetően javultak. Az elemzés szerint a következő egy évben Budapesten átlagosan 3-4%, vidéken 2-3% körüli áresés várható.

¹⁷ Magyar Nemzeti Bank: Lakáspiaci jelentés (2020. november)

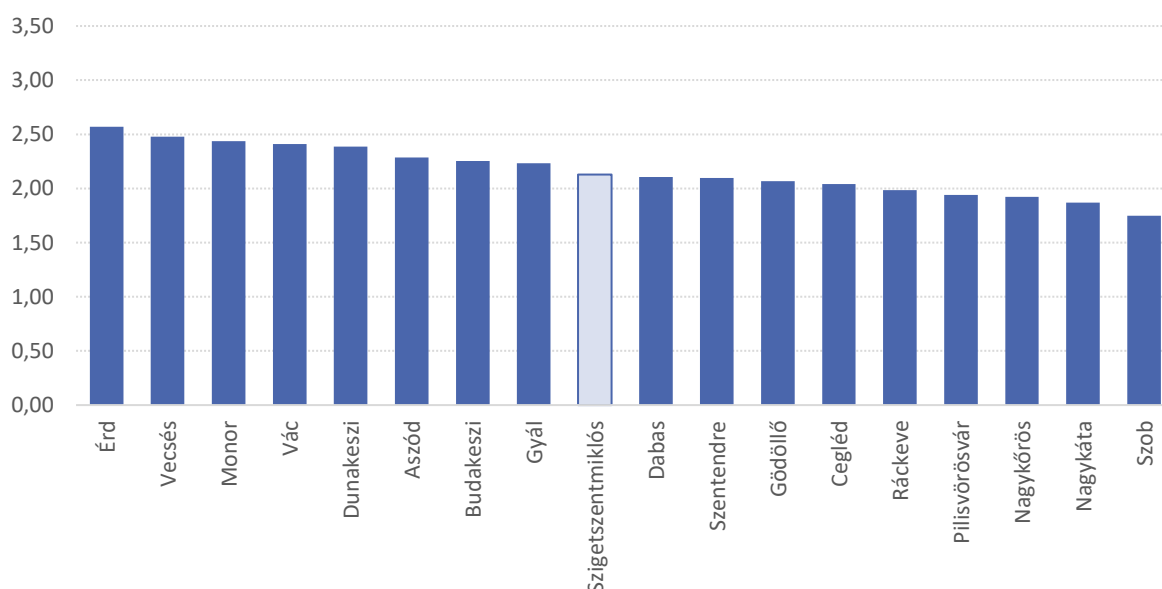
¹⁸ GKI és a Masterplast 2020. novemberi lakáspiaci felmérésének eredményei

57. ábra: Budapesti Agglomeráció és Magyarország lakáspiaci indexe 2008-2020 (Forrás: GKI)

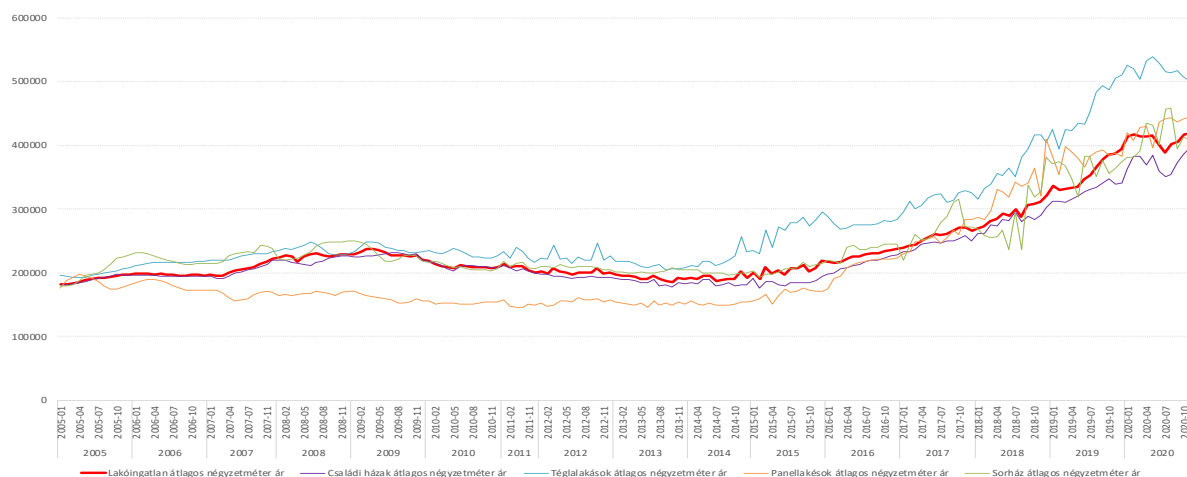
Szigetszentmiklós ingatlanpiacának alakulása

A vizsgált időszakban a város ingatlanpiacának keresleti oldala az országos trendekkel összhangban alakult. Az ingatlanpiac 2014. és 2020. évi átlagos árai alapján Szigetszentmiklós egy helyet rontott a Pest megyei járási székhelyek rangsorában (2014 - 8 hely, 2020 - 9 hely). A helyezésből fakadóan a város árszínvonala a többi járásszékhellyel való összevetésben a középmezőnyben foglal helyet. Ez a tendencia igaz az átlagos ingatlanárak 2014 és 2020 között változására is. A 2,13-szoros növekedéssel Szigetszentmiklós szintén csak a középmezőnyben foglal helyet, igaz így is megelőzve Szentendrét és Gödöllőt is.

58. ábra: Pest megyei járási székhelyek ingatlanár változásának aránya 2014 és 2020 között (Forrás: ingatlanet.hu adatai alapján saját szerkesztés)

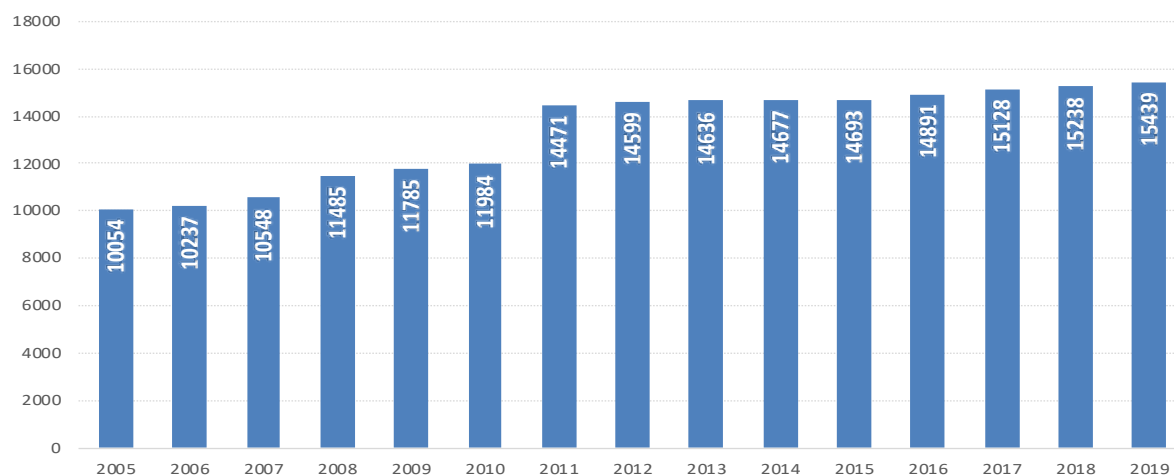
Az ingatlanpiaci szereplők ugyanakkor általános tapasztalatként azt fogalmazták meg, hogy az elmúlt évek kedvező folyamatai ellenére a 2019. év második felében tapasztalható visszaesés jelentős mértékben éreztette hatását a keresleti oldalon.

59. ábra: Szigetszentmiklós lakásárainak változása 2005-2020 között (Forrás: ingatlanet.hu adatai alapján saját szerkesztés)

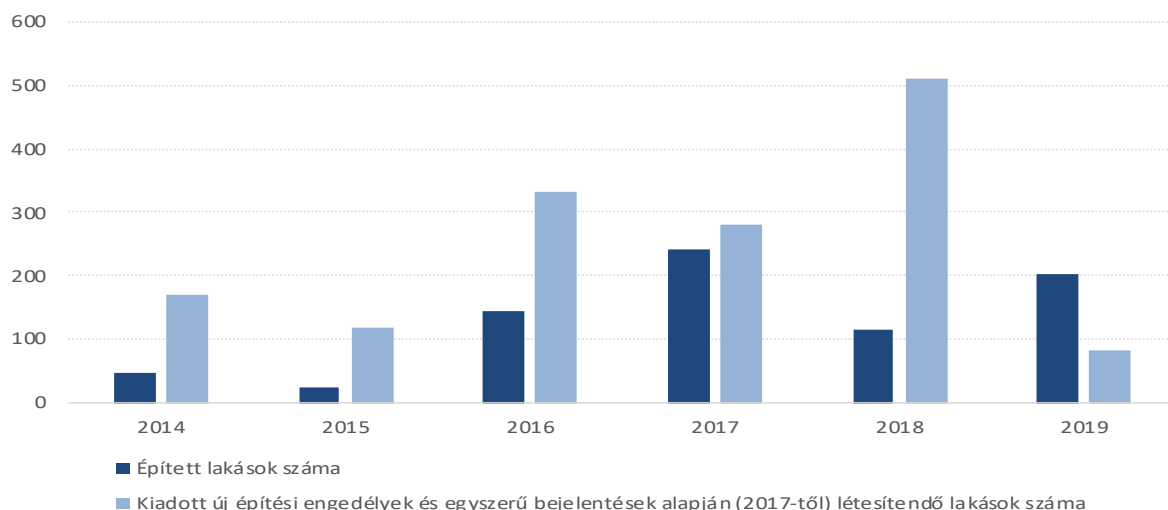
Ennek eklatáns példája, hogy a korábban igen keresett téglalapítványú lakások iránt is jelentősen visszaesett a kereslet Szigetszentmiklóson. Az 5 százalékos forgalmi adó kivezetése, az új építésű lakások volumenének csökkenése a piac átalakulását idézte elő, amihez hozzájárult a koronavírus által okozott járványügyi helyzet, így – az országos trendnek megfelelően – a településen is mind a vevői, mind az eladói oldal részéről kivárás érzékelhető.

A kínálati oldal tekintetében a városban mérsékelt változás történt. 2014 és 2019 között a lakásállomány 5,19%-kal növekedett, ami öt év távlatában csekély növekedést jelent.

60. ábra: Lakásállomány változása 2005-2019 között (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)

Az új lakások kínálati oldalán 2015-ig visszaesés tapasztalható. Az építést támogató jogszabályi környezet kialakítását követően sokszorozódott az egy évben átadott új lakások száma, valamint jelentősen növekedett az egy évben kiadott építési engedélyek és egyszerű bejelentések alapján létesítendő lakások száma is. Ennek kedvező hatása 2018-2020 években érvényesült, ugyanakkor jól látható az 5 százalékos ÁFA kivezetéséből adódó a beruházási kedve jelentősen kiható tendencia, melynek következtében 2019-re drasztikusan visszaesett a kiadott engedélyek száma.

61. ábra: Épített lakások és kiadott építési engedélyek száma 2014-2018 között a Szigetszentmiklóson (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)

1.10. Az önkormányzat gazdálkodása, a településfejlesztés eszköz- és intézményrendszere

1.10.1. Költségvetés, vagyongazdálkodás, gazdasági program

Költségvetés

Az önkormányzati gazdálkodás vizsgálatának alapját a nyilvánosan közzétett évi zárszámadások adták. A 2015-2019 közötti időszakot vizsgálva megállapíthatjuk, hogy az önkormányzat összes bevételeinek éves átlaga 10 227 305,7 ezer Ft, kiadási oldalon ez az érték 8 002 985,66 ezer Ft, tehát a vizsgált 5 év bevételi-kiadási mérlege pozitív volt. A maradványok átlagos éves értéke 2 224 320,04 ezer Ft (63. ábra).

A 2020-as évben a koronavírus megjelenése, a veszélyhelyzet kihirdetése és a Kormány e helyzetre való reagálásának eredményeként több olyan kormányzati intézkedés is született, amely a helyi önkormányzatok, így Szigetszentmiklós költségvetését is nagyban érintette. Ilyenek voltak például az ingyenes közterületi parkolás¹⁹, a gépjárműadó eddig helyben maradó 40%-ának központosítása²⁰, az idegenforgalmi adó felfüggesztése²¹ és a már 2021. évre vonatkozó iparűzési adó felezése²² által okozott bevételkiesések. Ez utóbbi a gazdasági visszaesés miatt várhatóan a jövőben egyébként is jelentős mértékben csökkenni fog. Ezeken kívül további nehézséget jelentettek a bérleti díjak és a rendezvények bevételeinek elmaradása. A védekezés feladatai és azok többletköltségei is helyi szintre lettek delegálva, amely a költségvetési mérleget még jobban kibillentí egyensúlyi helyzetből. Az ebből a helyzetből adódó visszaesést jól tükrözi a 2020. évben a bevételek hirtelen csökkenő és a kiadások növekvő tendenciája, amely az eddigi szufficites költségvetést negatív irányba fordította át (63. ábra).

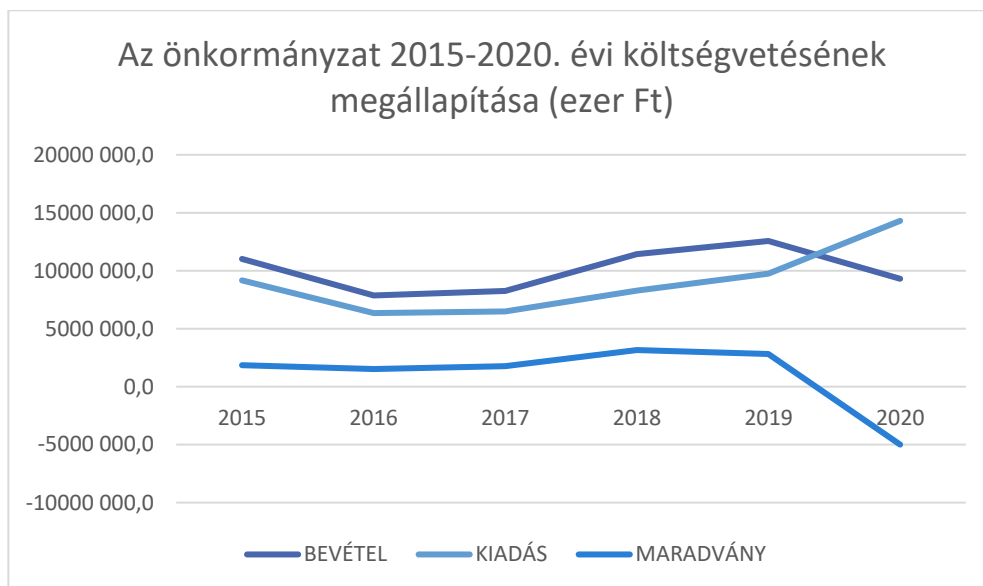
¹⁹ 87/2020. (IV. 5.) Korm.rendelet

²⁰ 92/2020. (IV. 6.) Korm.rendelet

²¹ 140/2020. (IV. 21.) Korm.rendelet

²² 639/2020. (XII. 22.) Korm.rendelet

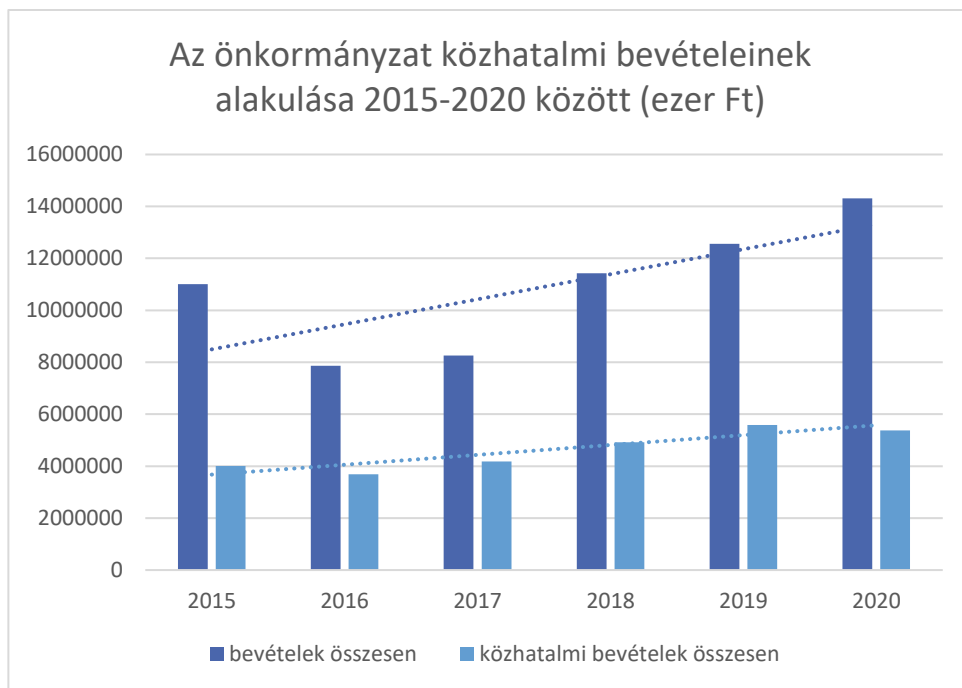
Szigetszentmiklós Város 2020. évi költségvetését 4.997.400,5 eFt költségvetési egyenleggel, ebből 681.160,4 eFt működési hiánnyal és 4.316.240,1 eFt felhalmozási hiánnyal állapította meg²³.

62. ábra: Az önkormányzat költségvetésének mérlege 2015-2020 között (ezer Ft) (Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás alapján saját szerkesztés)

Az összevont mérlegből látszik, hogy 2020-ban a teljes gépjárműadótól (188 000 millió Ft), az idegenforgalmi adó 44,7%-tól (1 565 900 Ft) esett el a város. A 2021. évre tervezett helyi iparüzési adó bevételi forrásként az előző évhez képest 10%-os visszaeséssel számol. 2015-2020 között átlagosan az önkormányzat bevételeinek 42%-a közhatalmi bevételekből, azaz a helyi adókból származik (4 625 501 eFt). A közhatalmi bevételek alakulása enyhén hullámzó, de összességében növekvő tendenciát mutat: 2019-ben 52%-kal meghaladta a 2016-os állapotot, amikor az elmúlt évben annak értéke a legalacsonyabb volt, de az előző 2018-as évhez képest is 13%-os emelkedést mutat. 2020-ban viszont az előző évhez képest 4%-os visszaesés tapasztalható, amely még így is meghaladja a 2015-2018 közötti szintet (64. ábra).

²³ SZIGETSZENTMIKLÓS VÁROS ÖNKORMÁNYZATA KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK 3/2020.(II.20.) ÖNKORMÁNYZATI RENDELETE Szigetszentmiklós Város Önkormányzata 2020. évi költségvetéséről és végrehajtásának szabályairól

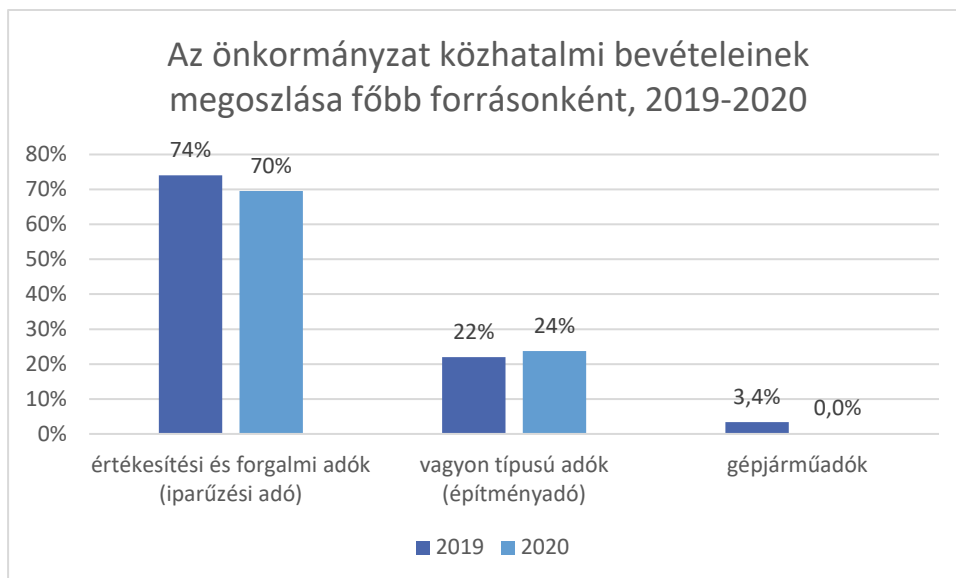

63. ábra: Az önkormányzat közhatalmi bevételeinek alakulása az összes bevételhez viszonyítva 2015-2020 között (ezer Ft)
(Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás alapján saját szerkesztés)

A helyi adókból származó bevételek legnagyobb részét minden vizsgált évben a termékek és szolgáltatások adói alkották (74%), kisebb részét a vagyon típusú adók (22%), a gépjárműadó (3%), valamint az egyéb áruhasználati és szolgáltatási adók és egyéb közhatalmi bevételek (0,4%).

2019-ben az összes közhatalmi bevétel 5 583 811,8 ezer Ft volt, amelynek 78%-át a termékek és szolgáltatások adói tették ki. A termékek és szolgáltatások adóinak 95%-át (4 157 829,9 eFt) értékesítési és forgalmi adók, azaz az iparűzési adó, 4,3%-át (188 745,2 eFt) a gépjárműadók és 0,2%-át (8013,3 eFt) pedig az idegenforgalmi adó alkotja.

A közhatalmi bevételek 22%-a (1 219 427,4 eFt) a vagyon típusú adókból, úgymint építményadóból és reklámhordozók építményadójából, a fennmaradó 0,2% pedig egyéb közhatalmi bevételekből származik (pl. adópótlék, adóbírság). Ehhez képest a 2020-as állapot bevételi oldalról gépjárműadóval nem tud számolni, az iparűzési adó is 4%-kal visszaesett, ugyanakkor a vagyon típusú adók oldalon ugyanekkora, 4%-os növekedés figyelhető meg (65. ábra).

64. ábra: Az önkormányzat közhatalmi bevételeinek megoszlása főbb forrásonként 2019-ben és 2020-ban (%) (Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás alapján saját szerkesztés)

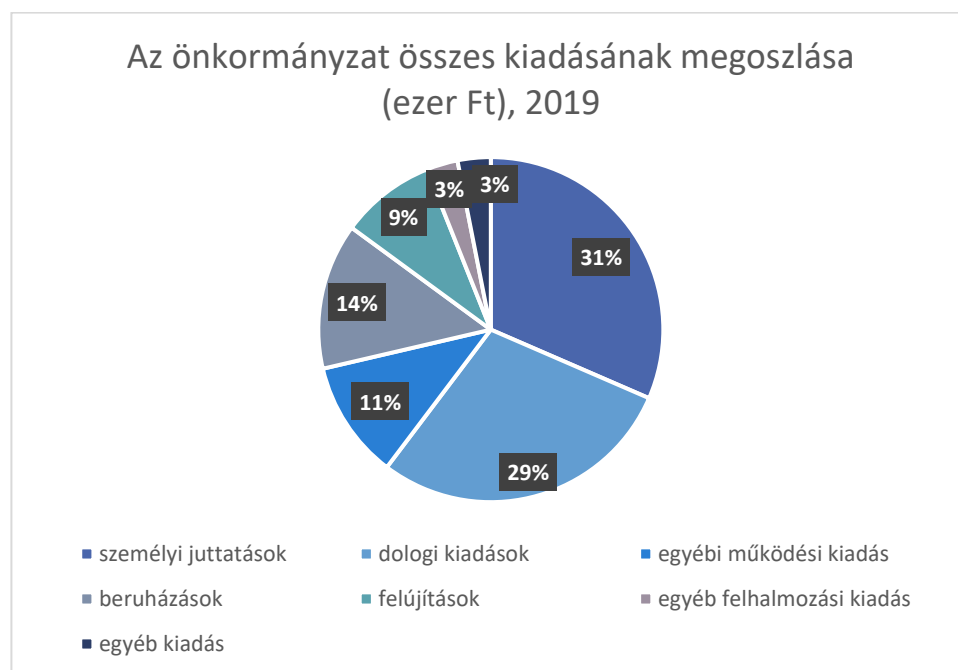
Az összes önkormányzati bevétel másik jelentős bevételi forrása az önkormányzat működési támogatásai, amely az önkormányzat működésének általános támogatására szolgál, úgymint köznevelési, szociális és gyermekjóléti, kulturális feladatainak ellátása, ezen kívül működési célú központosított előirányzatokat tartalmaz. A támogatás a vizsgált időszakot tekintve az egyes költségvetési években közel azonos összegű (átlagosan 1 379 972,2 ezer Ft), amely az összes bevétel 11%-át jelenti. Ezen kívül hasznos anyagi lehetőséget jelent az előző évekből visszamaradt maradványok igénybevétele, amelyek éves átlagos értéke 2015-2019 között 1 459 030,9 ezer Ft. 2020-ban -4 997 400 eFt hiány keletkezett, amellyel a 2015-2020 közötti mérleg átlaga még mindig pozitív (1 020 700 eFt). A 2020-as költségvetési hiány finanszírozására az önkormányzat az előző évi költségvetési maradvány igénybevételét, valamint fejlesztési célú hitel felvételét tervezi.

Kiadási oldalon összességében a legnagyobb terhet a működési költségvetés kiadásai jelentik, amely évről évre folyamatosan, 6 év alatt 48%-kal növekedett, és átlagosan az összes kiadás 68%-át tette ki. A felhalmozási költségvetés kiadásai hullámzó képet mutat, egy csökkenő tendencia után intenzív növekedésnek indult 2018-ban és 2020-ban elérte a 2017-es állapot csaknem 9x-esét. Átlagos éves mértéke 2 442 424,4 ezer Ft, amely az összes kiadás 27%-át jelenti (66. ábra).

65. ábra: Az önkormányzat működési és felhalmozási költségvetési kiadásai az összes kiadáshoz képest 2015-2020 között (ezer Ft) (Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás alapján saját szerkesztés)

A működési költségvetés kiadásai elsősorban a személyi juttatások és a dologi kiadások. 2019-ben a működési költségvetés kiadásai az összes kiadás 71%-át tették ki, amelynek 44%-a személyi juttatás, 40%-a pedig dologi kiadás volt. A felhalmozási költségvetés kiadásainak legnagyobb tételei beruházások (54%) és felújítások (35%) kapcsán terhelték a költségvetés kiadási oldalát (67. ábra).

66. ábra: Az önkormányzat összes kiadásának főbb kategóriák szerinti megoszlása 2019-ben (ezer Ft) (Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás alapján saját szerkesztés)

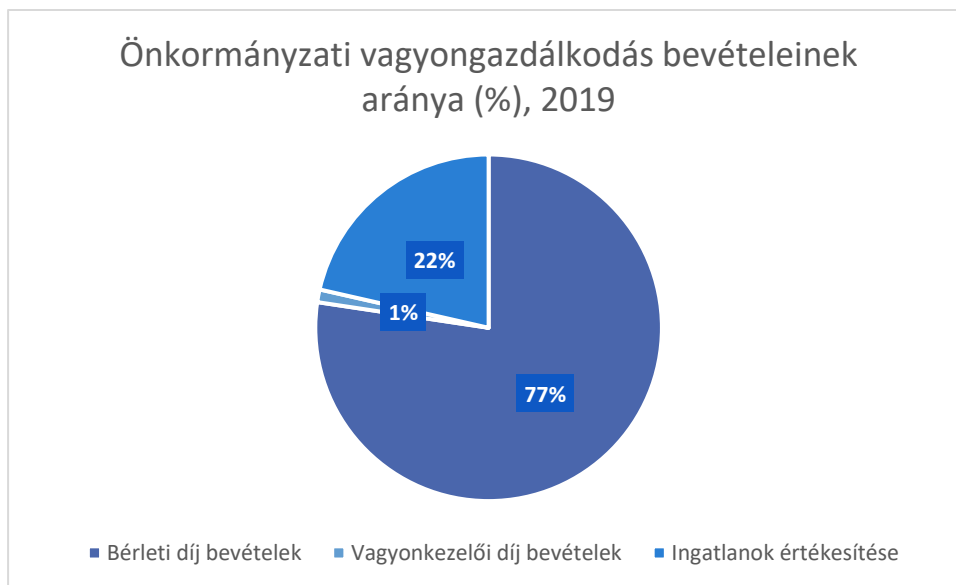
Vagyongazdálkodás²⁴

Az Önkormányzat vagyona 2015-2019 között 6 273 838 eFt-tal nőtt, amely 17,4%-os mértékű növekedést jelent. Az önkormányzat vagyoni struktúrájában 2017-ben jelentős csökkenést mutat a korlátozottan forgalomképes ingatlanok csoportja. Ide tartozik az az önkormányzat által működtetett köznevelési intézmények köznevelési feladatainak ellátását szolgáló közel 4,2 milliárd Ft könyv szerinti értékű önkormányzati vagyon, amely átkerült a Szigetszentmiklósi Tankerületi Központ ingyenes vagyonkezelésébe.

„Az üzemeltetésbe, vagyonkezelésbe átadott eszközök növekedése jelentős részben a korlátozottan forgalomképes vagyonból átsorolt, az Önkormányzat által a Szigeti Vízművek Kft. részére 2019. évben vagyonkezelésbe adott 64,6 millió Ft könyv szerinti értékű csapadékvíz-hálózat vagyoni eszközeinek állományát jelenti. A forgalomképtelen ingatlanok és az egyéb tárgyi eszközök állományában bekövetkezett növekedések mögött a már befejezett, illetve a még folyamatban lévő beruházásokhoz, projektekhez kapcsolódóan megvásárolt ingatlanok, épületek, építmények és a létrehozott, aktivált, illetve félkész beruházások állnak. A forgóeszközök csoportjában történt jelentős állománynövekedés részben a pénzeszközállomány év végi záróegyenlegének növekedéséből, másrészt a Fővárosi Vízművek Zrt-nek - vagyonkezelési szerződés alapján – átadott vagyonelemekkel kapcsolatos visszafizetési követelés elszámolásából adódott. Az Önkormányzat 2020. évi költségvetésében betervezett, és várhatóan az elkövetkezendő 1-2 évben megvalósuló beruházások, felújítások jelentős, 6,3 milliárd Ft értékű vagyongyarapodást eredményeznek.” (Szigetszentmiklós Város Gazdasági Programja 2020-2024)

A vagyongazdálkodási bevételeket elsősorban bérleti díjakból és ingatlanok értékesítéséből, valamint vagyonkezelői díjakból származó bevételek alkotják. 2019-ben a vagyongazdálkodási bevételek 77%-a bérleti díjakból (pl. közterület-használati díj, önkormányzati épület, lakás, üzlethelyiség bérbeadása) származott, 22%-a ingatlanok értékesítéséből (pl. lakóépület, -telek eladása), 1%-a pedig vagyonkezelői díjbevételekből (pl. víz és csatorna közmű, csapadékvíz-kezelő rendszer) származott (68. ábra).

²⁴ Szigetszentmiklós Város Gazdasági Programja 2020-2024

67. ábra: Önkormányzati vagyongazdálkodás bevételeinek aránya 2019-ben (%) (Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás (Szigetszentmiklós Város Gazdasági Programja 2020-2024))

A vagyongazdálkodás bevételeinek növekedését és csökkenését alábbi táblázat foglalja össze 2015-2019 között:

		Összeg (Ft)
1.	Ingatlanvásárlásra fordított források	- 285 146 835
2.	Ingatlaneladásból származó bevételek	60 817 860
3.	Településrendezési szerződések és más megállapodások alapján szerzett önkormányzati bevételek, az önkormányzat számára befizetett letétek, az önkormányzatot megillető zálogjogok	
3.1.	Támogatások	326 000 000
3.2.	Letéti összegek	85 167 673
3.3.	Jelzálogjogok	1 840 602 068
Összesen		2 027 440 766

24. táblázat: Önkormányzati vagyongazdálkodás alakulása 2015-2019 között (Ft) (Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás alapján saját szerkesztés)

Az önkormányzat vagyonát képező saját tulajdonú ingatlanjai közé tartoznak a Polgármesteri Hivatal épületei (6 db), az EGOMIR-hoz tartozó intézmények épületei (18 db), a Városi Könyvtárhoz tartozó intézmények épületei (4 db), egyéb épületek, építmények (7 db), új építésű épületek, építmények (6 db), valamint a vagyongazdálkodásba adott saját tulajdonú ingatlanjai közé tartozik 7 db oktatási

intézményi épület, azaz összesen 48 db ingatlan. Az önkormányzati ingatlanok felsorolását cím szerint az 2. melléklet tartalmazza.

Az önkormányzati vagyonban a különböző beruházások és felújításoknak köszönhetően a 2015-2019 között összesen 9 076 920 803 Ft értéknövekedés volt megfigyelhető. 2015-ben két jelentős beruházás is volt a Bucka városrészben, amely kiemelkedő mértékű értéknövekedést eredményezett, ezek a Bucka-tó rekultivációja, valamint a Bucka csatornahálózat kiépítése. Az elkövetkező éveken inkább több, kisebb összegű beruházás, felújítás növelte az önkormányzati vagyon értékét.

1.10.2. Az önkormányzat településfejlesztési tevékenysége, intézményrendszere

Az önkormányzat településfejlesztési tevékenységével kapcsolatos céljait, feladatait, forrásait a település 2015-ös ITS-e részletesen tárgyalja. Ez a dokumentum hat akcióterületen (Óváros központ rehabilitáció akcióterület, Kis-Duna akcióterület, Déli ipari és szolgáltató terület, Szent Miklós lakótelep fejlesztése, Bucka-tó közösségi park és intézményhálózat kialakítás, Városkörnyéki rehabilitációs és közösségfejlesztési terület) definiál kulcsprojekteket, ezen kívül hálózatos, soft projekteket és pontszerű fejlesztéseket. A város gazdasági programja az ITS végrehajtását szolgálja (lásd Gazdaságfejlesztési tevékenység fejezet).

Jelenleg a településfejlesztés stratégiai döntései a képviselő-testület át nem ruházható hatáskörébe tartoznak. A képviselő-testület munkájának segítésére, a városfejlesztési feladatok ellátására 10 fős Városfejlesztési Bizottságot működtet. A megvalósítás a Településrendezési Osztály és a Városfejlesztési Projekt Osztály közreműködésével történik. Az üzemeltetés és fenntartás a Városüzemeltetési Osztály hatáskörébe tartozik. A Polgármesteri Hivatal szervezeti felépítését a 3. melléklet tartalmazza.

A Városüzemeltetési Osztályon belül a Műszaki Irodának fontos feladata többek között a „smart city” támogatási források felkutatása és fejlesztési adatbázisok létrehozása, valamint a térinformatikai és térfigyelő kamerarendszer kezelése.

Szigetszentmiklós hatályos szervezeti és működési szabályzata²⁵ részletezi a településfejlesztésben és -üzemeltetésben illetékes osztályok feladatait.

Szigetszentmiklós önálló városfejlesztő céget is üzemeltet. „A Szigetszentmiklói Városfejlesztő Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaságot Szigetszentmiklós Város Önkormányzata alapította 2011. évben. Létrehozásának célja az önkormányzati beruházások projektmenedzsmenti- és műszaki ellenőrzési feladatainak ellátása, Önkormányzat hatáskörébe tartozó városfejlesztési feladatok átvétele, így például az Integrált Városfejlesztési Stratégiával kapcsolatos feladatok összefogása és irányítása, egyéb szervezési feladatok ellátása, koordinálása, koncepciók kidolgozása. Alapításának célja továbbá, hogy a meglévő erőforrások optimális kihasználásával és a szinten tartáshoz szükséges fejlesztésével, a gazdálkodás hosszú távon jövedelmezően, a piaci igényekhez igazodóan működjön,

²⁵ <http://szigetszentmiklos.hu/index.php?p=contents&act=show&cid=706#tev%C3%A9kenys%C3%A9g>

továbbá az üzemeltetett önkormányzati vagyonnal a jogszabályok szerint és jó gazda módjára gazdálkodik.”²⁶

A 100%-os önkormányzati tulajdonban lévő „ARIES” Nonprofit Kft. városgondozási feladatokat lát el, úgymint közterület és parkfenntartás, fakivágás, gallyazás, úrszelvénytisztítás, útszegély tisztítás, parkrekonstrukció, egyéb zöldterületi munkák. Tevékenységei közé tartozik tovább a gyepmesteri szolgáltatás, automata öntözőrendszerek karbantartása, a Kéktó-Üdülő, valamint az Őstermelői Piac kezelése.

1.10.3. Gazdaságfejlesztési tevékenység

Gazdasági program²⁷

Szigetszentmiklós Város a 2020-2024 közötti önkormányzati ciklusra vonatkozó Gazdasági Programja 2020-ban készült, amelyet a Képviselő-testület 228/2020. (VII. 15.) számú határozatával fogadott el. A gazdasági program célja, hogy az önkormányzat átlátható, egységes célrendszer alapján határozza meg a tárgyalt időszakra vonatkozó fejlesztési elképzeléseit, amelyek a költségvetéssel összhangban állnak, és amelyek a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságokra épülnek.

A gazdasági program akkor lehet igazán sikeres, ha a település hatályos stratégiai fejlesztési dokumentumainak, így a Településfejlesztési Konceptió és Integrált településfejlesztési Stratégia végrehajtását szolgálja, azokhoz illeszkedik. Tekintettel arra, hogy az új TFK és ahhoz kapcsolódóan az új ITS 2021. június 30-ig készül el, a gazdasági program azok elfogadását követően felülvizsgálatra, pontosításra kerül.

A gazdasági programban tervezett beavatkozások két csoportja a tervezett beruházások (állami beavatkozásokhoz kapcsolódó és önkormányzati), amelyek műszaki-fizikai szempontú, forrásigénnyel rendelkező beavatkozásokat; és a szükséges intézkedések, amelyek pedig nem, vagy nem feltétlenül kapcsolódnak konkrét beruházáshoz, mindinkább szervezési, szabályozási feladatokat foglalnak magukban. A beavatkozások három fő célt szolgálnak: 1. a város növekedéséből adódó, 2. élhetőbb település kialakítását szolgáló és 3. közösségépítést célzó beavatkozások.

Az egyes beavatkozásokat vizsgálva megállapítható, hogy a legtöbb beavatkozás az élhetőbb település kialakítását szolgáló beruházások közé sorolható (31 db), a település növekedéséből adódó igények kielégítését 18 db beavatkozás szolgálja, a közösségépítéshez pedig 10 db beavatkozás tartozik.

A gazdasági program megvalósítására minden év elején megvalósítási ütemterv készül, amely az adott évi beruházásokat és intézkedéseket részletesen tartalmazza a kapcsolódó feladatok és felelősségi körök megjelölésével.

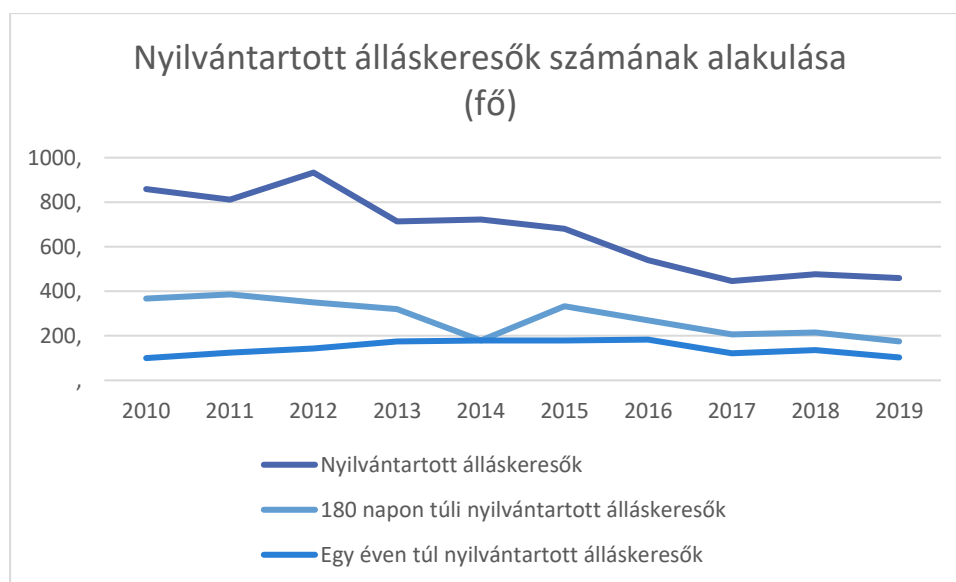
A gazdasági programban foglalt, tervezett beruházásokat és intézkedéseket a 2020-2024 közötti időszakra vonatkozóan részletesen a 4. melléklet mutatja be.

²⁶ <http://szszmsportcsarnok.hu/wp-content/uploads/2020/12/Bemutakoz%C3%A1s.pdf>

²⁷ Szigetszentmiklós Város Gazdasági Programja 2020-2024

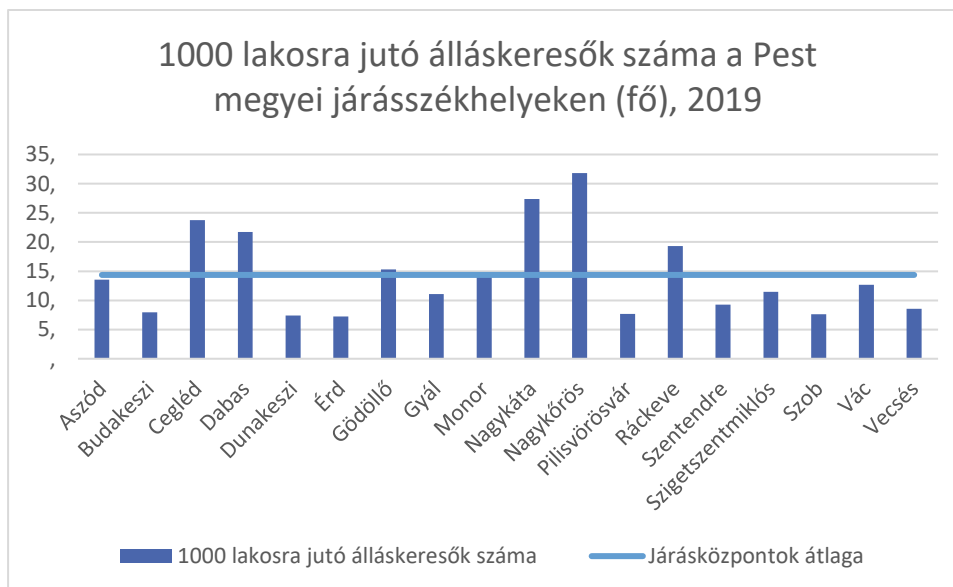
1.10.4. Foglalkoztatáspolitikai

Szigetszentmiklós munkaerő-piaci jellemzői kedvezően alakulnak. 2010-2019 között mind a nyilvántartott álláskereső, mind pedig a 180 napon túli nyilvántartott álláskereső számának alakulása jelentősen csökkenő tendenciája figyelhető meg (47%-os és 52%-os csökkenés). Ehhez képest az egy éven túl nyilvántartott álláskereső száma 2016-ig emelkedett, aztán újra csökkenésnek indult, összességében 2010-ről 2019-re 3 fővel emelkedett a számuk (69. ábra).

68. ábra: Nyilvántartott álláskereső, 180 napon túli és egy éven túl nyilvántartott álláskereső számának alakulása Szigetszentmiklóson 2010-2019 között (fő) (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)

2019-ben a nyilvántartott álláskereső számát vizsgálva a Pest megyei járásszékhelyekkel történő összehasonlításban Szigetszentmiklós kedvező helyen áll: 1000 lakosra 11 fő álláskereső jut, amely a járásszékhelyek átlaga (14 fő) alatt helyezkedik el (70. ábra).

69. ábra: Az 1000 fő lakosra jutó nyilvántartott álláskeresők száma a Pest megyei járásszékhelyeken 2019-ben (fő) (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)

Szigetszentmiklós város gazdasági programja foglalkoztatásra és munkahelyteremtésre vonatkozóan nem tesz megállapításokat, az önkormányzat kötelezően ellátandó feladatai közé sorolja a hosszabb időtartamú közfoglalkoztatást. A Polgármesteri Hivatal évek óta pályázati úton keresztül vesz részt a Pest Megyei Kormányhivatal Szigetszentmiklósi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályával (PMKH) együttműködve a közfoglalkoztatás lebonyolításában. A közfoglalkoztatásban résztvevők számának alakulása ingadozó képet mutat: a 2014-ig tartó jelentős növekedést 2015-ben egy nagy visszaesés és csökkenő tendencia követte, a tárgyévben e foglalkoztatási formában a 2018. március 1. napjától kezdődő és a 2019. február 28. napjáig terjedő átmeneti időszakban indított közfoglalkoztatási programban csupán 1 fő vett részt, aki adminisztratív munkakörben került alkalmazásra. A Nemzeti Foglalkoztatási Alap a közfoglalkoztatás kiadásainak támogatására 85%-ban nyújtott fedezetet. A foglalkoztatási területek egyébként jellemzően takarító és adminisztrátori munkakörökre terjedtek ki (71. ábra).

70. ábra: A közfoglalkoztatásban résztvevők száma 2011-2018 között (fő) (Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás alapján saját szerkesztés)

Költségvetési oldalon is a közfoglalkoztatással kapcsolatos feladatok ellátására fordított kiadások az elmúlt négy évben teljesen lenulláztak.

71. ábra: A közfoglalkoztatásra fordított önkormányzati kiadások alakulása 2015-2019 között (ezer Ft) (Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás alapján saját szerkesztés)

Az önkormányzat és intézményei összesen 637 főt foglalkoztatnak. 2021. januári állapot szerint a legnagyobb foglalkoztató a Polgármesteri Hivatal (140 fő)²⁸, ezután az EGOMIR (83 fő), majd a Csicssergő Óvoda következik (66 fő). A foglalkoztatottak létszámának összesítését alábbi táblázat tartalmazza:

Intézmény neve	Foglalkoztatottak száma (fő)
Polgármesteri Hivatal	140
EGOMIR	83 (védőnővel együtt)
Család- és Gyermekjóléti Központ	33
Csicssergő Óvoda	66
Városi Bölcsőde	59
Napraforgó Óvoda	64
Mocorgó Óvoda	56
Pitypang Óvoda	44
Akácliget Óvoda	27
Vadgesztenye Szociális Intézmény	26
Napsugár Óvoda	23
Vackor Bölcsőde	16
Összesen	637

25. táblázat: Szigetszentmiklós város intézményi foglalkoztatottjainak száma (Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás alapján saját szerkesztés)

²⁸ A létszám nem tartalmazza a megbízással rendelkező dolgozókat.

A Szigetszentmiklósi Polgármesteri Hivatal minden évben - szintén pályázati úton - diákmunka keretein belül fiatalokat is foglalkoztat nyári szünetes foglalkoztatás keretében, akik maximum 1 hónapos időtartamban vesznek részt a foglalkoztatásban. 2019 augusztusában 1 fő diák vett részt a hivatalnál nyári szünetes foglalkoztatásban, 100 %-os támogatással. A Bocskai István Református Oktatási Központtal történő szerződés alapján a Szervezési Osztály Ügyviteli Irodája az iskola szakmai gyakorlatának segítése céljából, egy tanítási évben minimum két nap fogad 10-15 tanulót gyakorlati órák lebonyolítására.

A 273/2012. (IX.28.) Korm. rendelet szabályozza a tisztviselők kötelező 4 éves továbbképzését, amelyeken 2019-ben 87 fő vett részt közigazgatási, szakmai és vezetői kompetenciáik fejlesztése céljából. 2019-ben közigazgatási alapvizsgát 7 fő, közigazgatási szakvizsgát 5 fő tett.

A kötelező továbbképzéseken felül a hivatal minden osztály számára biztosít szakmai programokon, konferenciákon való részvételt a munkatársak feladatainak ellátásához szükséges további információk megszerzése miatt, valamint a szakmai tudás bővítése céljából.

1.10.5. Lakás- és helyiséggazdálkodás

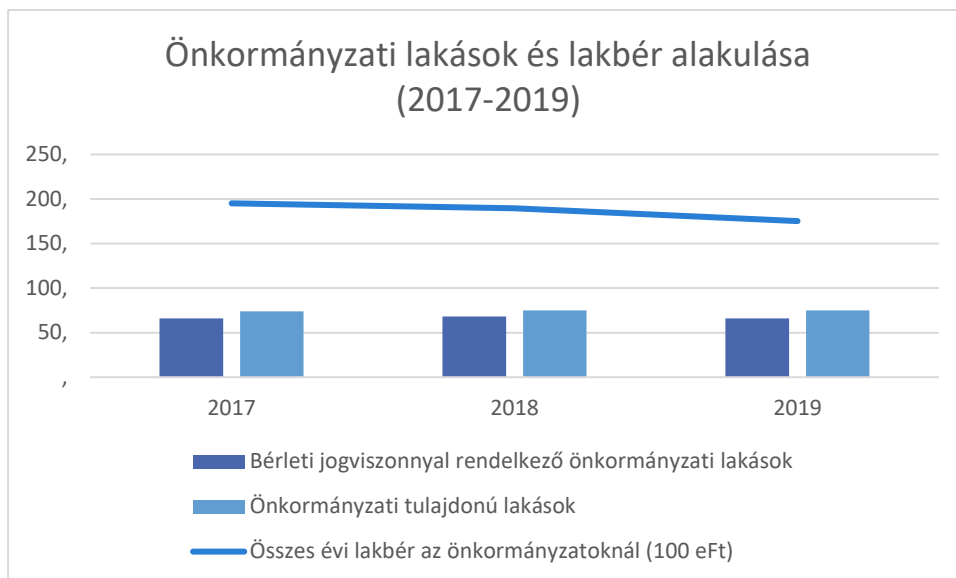
Szigetszentmiklós önkormányzata lakásgazdálkodás körében gondoskodik²⁹:

- a tulajdonos bérbeadót megillető jogainak gyakorlásáról és terhelő kötelezettségeinek teljesítéséről,
- vagyon-nyilvántartási, értékelési és adatszolgáltatási kötelezettségeiről (lakás és nem lakás céljára szolgáló helyiségek, lakóépületek, vizek, vízi létesítmények, közművek, ingóvagyon, közszolgáltatást és igazgatást szolgáló vagyon stb.)
- az önkormányzat tulajdonában lévő lakások és nem lakás céljára szolgáló helyiségek bérbeadásáról és értékesítéséről a polgármesteri hivatal és a szerződéses vagyonkezelők közreműködésével.

Szigetszentmiklós lakásállományának változása 2010-2019 között növekvő tendenciát mutat, az elmúlt 10 évben 31%-kal nőtt a lakások száma a településen. Az önkormányzati tulajdonban lévő lakások száma viszont minimális: 2019-ben 75 db volt, amely a teljes lakásállomány mindössze 0,5%-a. Az önkormányzati tulajdonú lakások alacsony számából látható, hogy a hatékony lakásgazdálkodási feladatok ellátásához szükséges infrastruktúra nem áll az önkormányzat rendelkezésére, ugyanakkor más eszközökkel segíti a lakáshoz jutást: az elmúlt 5 évben, 2015-2019 között 25%-kal emelkedett a lakáshoz jutás célra nyújtott önkormányzati támogatás, amely 2019-ben összesen 2 millió Ft volt. 2019-ben az önkormányzati bérlakások közül összesen 66 db lakás rendelkezett bérleménnyel, amelyek átlagosan 265 515 Ft éves bevételt jelentettek (73. ábra)³⁰. 2019-ben a nyilvántartott önkormányzati lakást igénylők száma 89 volt, amely mutatja, hogy az önkormányzati lakások nagyobb arányú kihasználtságára van igény.

²⁹ SZIGETSZENTMIKLÓS VÁROS ÖNKORMÁNYZATA KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK 19/2014. (XI.06.) ÖNKORMÁNYZATI RENDELETE a szervezeti és működési szabályzatról

³⁰ Az önkormányzati lakások átlagos lakásbérleti díjai szociális bérlakás esetén 341,25 Ft/m²/hó, költség elvű bérlakás esetén pedig 714,7 Ft/m²/hó. (Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás)

72. ábra: Önkormányzati tulajdonú lakások és lakbér alakulása 2017-2019 között (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)

Az önkormányzati bérlakások műszaki állapota többségében felújítandó, így a bérbeadóra tartozó felújítások bérleti díjba történő beszámításának lehetősége a bérleti díj összege mellett kulcsfontosságú az új kérelmezők számára. Az üres, nem hasznosított helyiségek állománya az önkormányzat részére egyre magasabb közös-, illetve üzemeltetési költség-fizetési kötelezettséggel jár.

A lakások mellett szintén tulajdonosa az önkormányzat nem lakás célú helyiségeknek, úgymint üzlethelyiség/iroda, pince, garázs/tároló/műhely, amelyek állapota igen eltérő képet mutat.

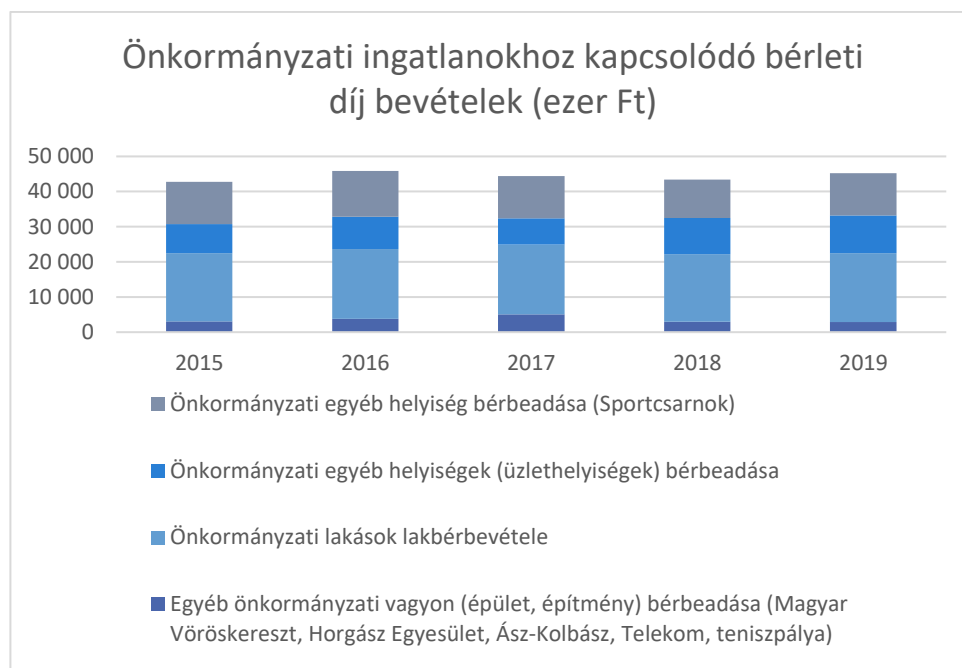
Az önkormányzati lakás és nem lakás célú ingatlanok természetbeni típusa, állapota és használati módja szerinti csoportosítását alábbi táblázat mutatja.

Kategória	Típus	Száma (db)	Állapot			
			Kiváló / felújított	Jó	Közepes	Felújítandó
Lakások	lakás – közcélú	30	5	12	8	5
	lakás – szociális és egyéb	43	2	7	8	26
Házak	Ház	2	-	-	-	2
Üzlethelyiségek / irodák	Üzlethelyiség	12	3	5	4	-
	Irodák (posta)	12	2	2	6	-
Pince / garázs / tároló / műhely	Pincék	10	3	-	-	7
	Garázs	4	-	-	4	-
	Műhely	2	-	-	1	1
	Tároló	2	-	-	2	-
Egyéb ingatlanok	Kivett beépítetlen területek	5	Nem releváns			

Kategória	Típus	Száma (db)	Állapot			
			Kiváló / Jó	Közepes	Felújítandó	felújított
	szántó	1	Nem releváns			
	kivett lakóház, udvar, gazdasági épület	6	Nem releváns			

26. táblázat: Önkormányzati lakás és nem lakás célú ingatlanok természetbeni típusa, állapota és használati módja szerinti csoportosítása (Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás alapján saját szerkesztés)

Szigetszentmiklóson a lakás és nem lakás célú helyiségek kezelését a 100% önkormányzati tulajdonban lévő „ARIES” Nonprofit Kft végzi. Feladata a lakás- és helyiségállomány nyilvántartása és egyéb ingatlankezelési feladatok (szerződéskötések, bérleti díjak beszedése, adatszolgáltatás stb.), valamint az ingatlanok üzemeltetése, karbantartása és felújítása. 2019-ben az önkormányzati ingatlanokhoz kapcsolódó összes bevétel csaknem felét (43%) az önkormányzati lakások lakbérbevétele jelenti, amely az elmúlt 5 évet vizsgálva gyakorlatilag állandó. A Sportcsarnok éves szinten 27%-kal, az önkormányzati üzlethelyiségek 24%-kal, az egyéb önkormányzati épület, építmény bérbeadása pedig 6%-kal járul hozzá a bérleti díjból származó önkormányzati bevételekhez (74. ábra).

73. ábra: Önkormányzati ingatlanokhoz kapcsolódó bérleti díj bevételek alakulása 2015-2019 között (ezer Ft) (Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás alapján saját szerkesztés)

1.10.6. Intézményfenntartás

Szigetszentmiklós járásközponti szerepének köszönhetően összetett intézményrendszerrel és széleskörű feladatellátással rendelkezik önkormányzati intézményeinek, gazdasági intézményeinek és gazdasági társaságainak köszönhetően.

„Az Önkormányzat az elmúlt gazdasági ciklusban a Polgármesteri Hivatal, a Család- és Gyermekjóléti Központ és a két önállóan működő gazdálkodó intézmény, az EGOMIR és a KIMIR a hozzájuk kapcsolódó összesen 11 önállóan működő intézmény működtetésével biztosította a kötelezően ellátandó alapfeladatok, valamint önként vállalt feladatok ellátását, továbbá 7 állami fenntartású és működtetésű oktatási intézményben kötelező feladatként továbbra is ellátta az étkeztetési feladatokat. Az intézmények feladatellátásuk során köznevelési, szociális, egészségügyi, illetve kulturális célú tevékenységet folytatnak. Speciális helyet foglal el az intézmények között a Polgármesteri Hivatal, mely az önkormányzat működtetése, illetve hatósági, igazgatási ügyek ellátása során jogi, szervezési, gazdálkodási, végrehajtási, ellenőrzési, nyilvántartási feladatokat lát el és részt vesz az önkormányzati döntések szakmai előkészítésének és a döntések végrehajtásának folyamatában.”³¹

Az önkormányzat 4 gazdasági társaságot is üzemeltet elsősorban településfejlesztési és településüzemeltetési feladatok ellátására (27. táblázat).

„Az önállóan működő, de egységes elvek alapján kidolgozott közös pénzügyi-gazdálkodási irányítás alatt álló intézmények közötti előirányzat átcsoportosítások lehetősége hatékony és biztonságos működést eredményez. Az intézmények kiadásainak finanszírozása 85%-ban központi, azaz önkormányzati támogatás (intézményfinanszírozás) formájában realizálódik, 10%-ot képviselnek a saját bevételi forrásaik (térítési díjak, egyéb szolgáltatásnyújtásból származó bevételek) és további 5%-os mértékű forrást biztosítanak az állami szervek által nyújtott támogatások (TB, NEAK, pályázati források), illetve egyéb szervezetektől kapott támogatások”³² (28. táblázat).

Az önkormányzati intézmények tevékenységük során alapvetően élőlétszám-igényes feladatokat látnak el, így jelentős nagyságú személyi állománnyal rendelkeznek, amelynek köszönhetően kiadásaik legnagyobb részét (70-75%) is személyi jellegű kiadások jelentik. Az önkormányzati intézmények 2019.12.30-i állapot szerint 693 főt foglalkoztattak. A kiadások 20-25%-át dologi kiadások, 1-10%-át pedig eszközbeszerzésekre és fejlesztésekre fordított kiadások teszik ki. Ez alól az iskolai intézmények és a Városi Könyvtár és Közösségi Ház képeznek kivételt: míg előbbinél az étkeztetési feladatok ellátása során magasabbak a nyersanyag és élelmiszerbeszerzés, illetve előállítás költségei, addig utóbbinál a városi rendezvények kapcsán megrendelt külső szolgáltatások igénybevétele miatt alacsonyabbak a dolgozók bérjellegű kiadásai³³.

„Az intézmények alapvetően önkormányzati tulajdonú ingatlanokban végzik tevékenységüket, az ingatlanokhoz kapcsolódó beruházási, felújítási feladatok az önkormányzat éves költségvetésében az intézmény-felújítások előirányzatán kerülnek betervezésre. Az intézményeknél kizárólag kisebb mértékű eszközfejlesztések, karbantartás jellegű felújítások valósulnak meg, ezért költségvetésükben jellemzően nem képviselnek jelentős kiadási tételt. Az intézmények kiadásai az elmúlt időszak alatt évről évre növekvő tendenciát mutatnak.”³⁴

³¹ Szigetszentmiklós Város Gazdasági Programja, 2020-2024

³² Szigetszentmiklós Város Gazdasági Programja, 2020-2024

³³ Szigetszentmiklós Város Gazdasági Programja, 2020-2024

³⁴ Szigetszentmiklós Város Gazdasági Programja, 2020-2024

Szigetszentmiklós önkormányzata az alábbi intézmények működtetését finanszírozza (kivéve a fent említett állami fenntartású és működtetésű intézmények, ahol étkeztetési feladatokat lát el):

Intézmény neve	Intézmény típusa	Kapcsolódó (önállóan működő) intézmény	Feladatellátás területe
Polgármesteri Hivatal	Önállóan működő és gazdálkodó, teljes jogkörrel rendelkező költségvetési szerv, az önkormányzat gazdálkodásának végrehajtó szerve	4 telephelyen működő szervezeti egységei: • Településrendezési Osztály, Hatósági Általános Igazgatási Iroda • Polgármesteri Kabinet Sport, Oktatás és Civil Kapcsolatok Irodája, Jegyzői Referatúra, Szervezési Osztály Ügyviteli Irodája (Központi Iktató és Irattár), Hatósági Osztály Szociális Irodája • Hatósági Osztály Rendvédelmi és Közbiztonsági Irodája • Adóhatósági Osztály	önkormányzat működtetése, hatósági, igazgatási ügyek ellátása során jogi, szervezési, gazdálkodási, végrehajtási, ellenőrzési, nyilvántartási feladatok ellátása
Szigetszentmiklós Család- és Gyermekjóléti Központ			Szociális
Egészségügyi és Oktatási Intézményeket Működtető Iroda (EGOMIR)	Gazdálkodó Intézmény	Városi Vackor Integrált Bölcsőde Szigetszentmiklói Napraforgó Óvoda Szigetszentmiklói Csicsergő Óvoda Szigetszentmiklói Mocorgó Óvoda Szigetszentmiklói Napsugár Óvoda Szigetszentmiklói Pityang Óvoda Szigetszentmiklói Akácliget Óvoda Vadgesztenye Szociális Intézmény	Bölcsőde Köznevelési
Kulturális és Művészeti Intézményeket Működtető Iroda (KIMIR)	Gazdálkodó Intézmény	Városi Könyvtár és Községi Ház	Kultúra
	Állami fenntartású és működtetésű intézmény (étkeztetési,	Védőnői Kardos István Általános Iskola, Gimnázium és Szakgimnázium	Köznevelési, egészségügyi

Intézmény neve	Intézmény típusa	Kapcsolódó (önállóan működő) intézmény	Feladatellátás területe
	karbantartási feladatok, védőnői szolgálat)	Szigetszentmiklósi Ádám Jenő Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Szigetszentmiklósi József Attila Általános Iskola Szigetszentmiklósi Bíró Lajos Általános Iskola Szigetszentmiklósi Konduktív Óvoda és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény Pest Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Szigetszentmiklósi Tagintézménye Szigetszentmiklósi Batthyány Kázmér Gimnázium	
ARIES Ipari, Kereskedelmi és Szolgáltató Nonprofit Kft.	Gazdasági társaság		A város köztisztaságának biztosítása, a parkok, közterületek gondozása, ápolása, lakások és intézmények távhővel való ellátása, önkormányzati tulajdonú ingatlanok kezelése, intézmények fűtéskarbantartása
Észak-Csepel Szigeti Víz- és Csatornamű Nonprofit Kft. (Szigeti Vízművek Nonprofit Kft.)	Gazdasági társaság		Önkormányzat tulajdonában lévő víz-, csatorna- és csapadékvíz-hálózat üzemeltetése
SZSZM Szigetszentmiklósi Városfejlesztő Nonprofit Kft. (SZSZM Nonprofit Kft.)	Gazdasági társaság	Szigetszentmiklósi Városi Sportcsarnok	Önkormányzati beruházások projektmenedzsmenti- és műszaki ellenőrzési feladatainak és városfejlesztési feladatok ellátása (pl. ITS-sel kapcsolatos feladatok összefogása és irányítása), Városi Sportcsarnok üzemeltetése
"Kis-Duna mente Szigetszentmiklós és térsége" Turisztikai Desztináció Menedzsment Nonprofit Kft.	Gazdasági társaság		Kis-Duna mente turisztikai fogadótérség szolgáltatásaihoz kapcsolódó feladatok ellátása

27. táblázat: Szigetszentmiklós önkormányzata által működtetett és finanszírozott intézmények (Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás alapján saját szerkesztés)

Intézmények		Személyi juttatások és járulékai					Dologi kiadások					Beruházások és Felújítások					Kiadások összesen				
		2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018	2019
1	Polgármesteri Hivatal	788	737	901	968	1	113	106	107	134	127	6	34	42	27	50	908	877	1	1	1
.		607	037	145	430	305	099	199	535	564	718	728	696	837	108	054	434	931	051	130	483
						515													517	102	287
2	Szigetszentmiklósi Család- és Gyermekjóléti Központ	75	109	145	174	232	7	19	21	27	25	366	658	443	12	20	83	129	168	214	278
.		378	776	739	747	244	586	484	830	707	552				333	442	330	917	012	787	238
3	Bölcsődék	183	201	247	269	294	57	65	72	107	123	4	4	5	3	2	245	272	324	379	420
.		198	450	507	035	542	950	598	023	442	213	642	962	025	442	469	790	011	555	919	225
4	Óvodák	756	827	937	978	1	219	229	245	247	284	39	29	31	17	8	1	1	1	1	1
.		397	262	364	604	071	666	319	959	577	599	234	332	067	984	967	015	085	214	244	364
						354											297	912	390	165	920
5	Iskolák	263	277	168	173	188	384	408	326	324	323	30	32	4	3	6	678	717	499	501	518
.		407	359	384	476	953	057	334	819	582	679	960	033	556	232	106	424	726	759	290	738
6	Egészségügyi intézmények	71	78	77	87	108	14	13	19	13	15	3	801	1	1	3	90	93	98	102	127
.		922	622	512	818	943	919	646	211	533	432	741		640	373	000	582	069	363	724	375
7	EGOMIR	74	81	78	77	93	20	23	24	22	32	2	2	784	3	10	98	107	103	103	136
.		534	322	689	123	498	886	900	108	746	481	725	322		594	122	145	544	581	464	101
8	Vadgesztenye Szociális Intézmény	70	75	86	94	98	40	39	39	41	49	7	1	3	8	4	118	116	129	144	152
.		571	725	451	444	784	723	308	608	697	278	528	890	807	386	176	822	923	866	527	239
9	Városi Könyvtár és Közösségi Ház és KIMIR	72	77	92	107	124	105	94	95	102	141	5	15	21	13	18	183	188	208	223	284
.		112	865	343	624	877	756	665	154	996	486	691	744	486	097	263	559	274	984	717	626

Intézmények	Személyi juttatások és járulékai					Dologi kiadások					Beruházások és Felújítások					Kiadások összesen				
	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018	2019
Intézmények	2	2	2	2	3	964	1	952	1	1	101	122	111	90	123	3	3	3	4	4
összesen	356	466	735	931	518	642	000	247	022	123	615	436	646	550	599	422	589	799	044	765
	126	418	135	300	711		452		845	438						383	306	027	695	747

28. táblázat: Az önkormányzati intézmények főbb kiadási előirányzatainak alakulása 2015-2019 között (Forrás: Szigetszentmiklós Város Gazdasági Programja 2020-2024)

1.10.7. Energiagazdálkodás

Szigetszentmiklós Város Önkormányzatának üzemeltetésében 41 db intézmény működik, amelyek rendeltetés szerinti megoszlása 13 egészségügyi, 5 bölcsőde, 8 óvoda, 1 helyi adóval kapcsolatos feladatok, 2 (rendőrkapitánysághoz tartozó) irodaépület, 1 kiállítótér, 6 kulturális szolgáltatás, 1 nemzetiségi ügyek, 1 oktatási-kulturális, 1 rendvédelem-közbiztonság, 1 sport-ifjúsági ügyek, 3 szociális szolgáltatások és ellátások, valamint 3 településfejlesztés-településrendezés. Az intézmények energiaellátásához elsődlegesen földgázt és villamos energiát használnak. Távhő-ellátással a Városi Bölcsőde II. és a Mocorgó Óvoda rendelkezik. Az épületek területét, műszaki adatait, 2018-as, 2019-es és fajlagos energiafogyasztását és a 2018-2019 közötti energiamegtakarításokat bemutató táblázatokat az 5-8. melléklet tartalmazza.

Az önkormányzati középületek 2019. évi éves energiafogyasztása összesen 6 945 349 kWh volt, amely 2018-hoz képest kis mértékben, 1%-ban csökkent (7 010 496 kWh). Az energiahatékonyságuk értékeléséhez javasolt folyamatosan monitorozni az energiafelhasználást. Ennek megfelelően az energiahatékonyságról szóló 2015. évi LVII. törvényben (továbbiakban Ehat. tv.), valamint a 122/2015. (V.26.) kormányrendeletben előírtaknak megfelelően Szigetszentmiklós Város Önkormányzata a fenntartásában álló intézményekre az ARIES Nonprofit Kft.-vel kötött megbízás alapján elkészítette az energiamegtakarítási intézkedési terveket a 2017-2021 évekre vonatkozóan. A költségvetési előirányzatokra való tekintettel az önkormányzat a beruházást nem igénylő, rövid távú intézkedések bevezetéséről gondoskodott és célul tűzte ki a további jelentősebb anyagi erőforrások kutatását az energiahatékonysági beruházások megvalósítása érdekében.

Az energiamegtakarítási intézkedési tervekben foglaltak alapján a 2019. évi energiahatékonysági beruházást nem igénylő vagy saját forrásból megvalósult beavatkozások közé tartozott például az üzemeltetési szokások változtatása az azokhoz kapcsolódó felelősök kijelölésével, valamint különböző szemléletformáló intézkedések (üzemeltető személyzet, dolgozók energiahatékonysági képzése; felhasználói szokások megváltoztatása, felelősök kijelölése; tájékoztató kiadványok szétosztása; figyelemfelhívó feliratok elhelyezése; energiamegtakarításra vonatkozó dolgozói javaslatok támogatása, motiváció elősegítése). A dolgozók felhasználói szokásainak megváltoztatását célzottan szemléletformálási tervek segítik, amelyek felhívják a figyelmet az energiahatékonysági célutúzésekre és amelynek eredményeként tapasztalhatóan nőtt az odafigyelés a dolgozók részéről az energiafogyasztási szokásaikat illetően. Az épület egyéb használóinak ez irányú viselkedésében egyelőre csekély hatás érhető tetten. További figyelemfelhívó kampány kidolgozása van folyamatban.

A Polgármesteri Hivatal esetében az üzemeltetési menetrendeket is átalakították (pl. üzemszünetben a belső hőmérséklet csökkentése a fűtési szezonban), amelynek köszönhetően további jelentős mennyiségű energia megtakarítása érhető el (1360 kWh/év). A hivatal Hatósági Osztályának épületében, a Védőnői Szolgálat, a 6 db Orvosi Rendelő, a Gyermekeorvosi Rendelő és az Alkotóház épületeiben üzemviteli javaslatok fogalmazódtak meg, amelyek szerint a rendszerek üzemelési hatékonysága rendszeres ellenőrzéssel, karbantartással növelhető (rendszerek szabályozása: ellenőrizni kell a szabályozó elemek állapotát, beállítási értékek meglétét; termosztatikus szelepek beállításának folyamatos ellenőrzése az üzemeltető személyzet, felhasználók által; rendszerlégtelenítés, elosztóhálózat hőszigetelés ellenőrzése; használaton kívüli időszakban csökkentett fűtés alkalmazása). Az intézmények üzemeltetési szokásainak megváltoztatása és az

üzemviteli javaslatok eredményeként becsülhető az éves energiamegtakarítás, amely földgázfelhasználás esetén intézményenként átlagosan 264,53 m³ (2790,79 kWh), villamos energiafelhasználás esetén pedig 459,47 kWh, összesen 3250,26 kWh volt 2019-ben. A 2019. évi energiafogyasztás csökkenése ennél azonban nagyobb mértékű volt (további 61 896,74 kWh megtakarítás). 24 intézmény esetében volt negatív a megtakarítási mérleg, tehát az intézmények több, mint felében sikerült csökkenteni az éves energiafogyasztást az előző évhez képest.

Meg kell jegyezni azonban, hogy egy év tapasztalatából messzemenő következtetések nem vonhatók le, hiszen a becült és valós energiamegtakarítás közötti eltérést több tényező is indokolhatja, elsők között például az adott év időjárási viszonyai (erős tél, nyári hőhullámok gyakorisága miatti klímahasználat stb.) vagy az előzetes becslések alul- vagy jelen esetben túlteljesítése. Ezért az energiafogyasztási és -megtakarítási adatokat célszerű minimum 5 éves időtávlatban vizsgálni.

2019-ben támogatás igénybevételeével energiahatékonysági intézkedés, beruházás nem valósult meg.

A közintézmények között a legnagyobb fogyasztók a Városi Sportcsarnok, az Ádám Jenő Többcélú Intézmény Hangversenysterem és az Ádám Jenő Többcélú Intézmény – Pityang Óvoda. A fogyasztási adatok önmagukban nem írják le az épületek energiahatékonyságát (a Városi Sportcsarnok fogyasztását magyarázza, hogy az a legnagyobb alapterületű épület), így a fajlagos energiafogyasztási mutató alapján érdemes értékelni az épületek energiahatékonyságát.

Az önkormányzat által üzemeltetett középületek egy m² jutó átlagos 2019. évi energiafogyasztása 365,18 kWh volt. Az öt legnagyobb fajlagos energiafelhasználású épület: a Szigetszentmiklósi Rendőrkapitányság Körszeti Megbízott Irodája és a Szigetszentmiklósi Polgármesteri Hivatal kihelyezett Ügyfélszolgálat (3386,07 kWh/m²), az Ádám Jenő Többcélú Intézmény – Hangversenysterem (3058,39 kWh/m²), az Ádám Jenő Többcélú Intézmény – Pityang Óvoda (955,45 kWh/m²), a Rendvédelmi és Közbiztonsági Iroda (493 kWh/m²), a Helytörténeti gyűjtemény kiállítótér (396,21 kWh/m²). Az épületekhez kapcsolódó megújuló energia hasznosító rendszer a Városi Sportcsarnok, az Ádám Jenő Többcélú Intézmény – Főzőkonyha és ebédlő és az Ádám Jenő Többcélú Intézmény – Hangversenysterem esetén működik, ahol napenergia előállítására van lehetőség.

Általánosságban megállapítható, hogy az összes önkormányzati intézmény villamosenergia felhasználása esetében a 2019-re előirányzott megtakarítási terv nem tartalmazott olyan befolyásoló tényezőket, amelyek feltűnő megtakarítást eredményezhettek volna. A 2020. évre tervezett intézkedésektől várható inkább jelentősebb eredmény.

1.11. Településüzemeltetési szolgáltatások, okos város települési szolgáltatások

A közigazgatás és a közszolgáltatások értékelésének egyik fő eleme az ügyintézési gyakorlatok korszerűségének vizsgálata, vagyis az online folyamatok elterjedtsége. E témakör fókuszában olyan elemek is állnak, amelyek az elmúlt időszakban fokozatosan kerültek át a helyi önkormányzatoktól központi kompetenciába. Ettől függetlenül úgy ítéltethető meg, hogy a helyi közösségnek lehetnek plusz preferenciái, lokális ambíciói a lakossági szolgáltatások jobbá tételére. Ilyenek például a szélessávú lefedettség, internet-penetráció, a közszolgáltatások szenzor installációjának mértéke, az integrált rendszerek működése és azok biztonsági műveletei, az operációs központokba bekötött információk száma (helyi katasztrófavédelem, hibaelhárítás, időjárás, tranzit, levegőtisztaság stb.).

E-ügyintézés

A 2015. évi CCXXII. törvény az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól kimondja, hogy az elektronikus ügyintézés biztosító szervek, köztük a helyi önkormányzatok is, a feladat- és hatáskörükbe tartozó ügyek, valamint a jogszabály alapján biztosítandó szolgáltatásaik igénybevételéhez, lemondásához vagy módosításához szükséges ügyeknek az ügyfelekkel történő elektronikus intézését 2018. január 1. napjától a törvényben meghatározottak szerint kötelesek biztosítani.

Szigetszentmiklós Város Önkormányzata 2017-ben nyert támogatást a KÖFOP-1.2.1-VEKOP-16-2017-00986 azonosító számú "Szigetszentmiklós Város Önkormányzata ASP központhoz való csatlakozása" című projektjavaslatával. A támogatói okiratot 2017-ben írták alá bruttó 8 669 300 Ft összegű támogatással. A projekt fő célja a magas szintű és korszerű (lakossági, államigazgatási és vállalkozások által használt) közigazgatási e-ügyintézési megoldások bevezetésének támogatása, valamint helyi szinten Szigetszentmiklós Város Önkormányzatának ASP rendszerhez való sikeres csatlakozásának fizikai és jogszabályi feltételrendszerének megteremtése volt.

Ennek keretében az alábbi tevékenységek valósultak meg:

- 115 db kártyaolvasó és 3 db monitor beszerzése,
- az iparűzési adóbevallás elektronikus ügyintézéséhez kapcsolódó feltételek kialakítása,
- 29 db egyéb űrlap publikációja,
- a működésfejlesztés és szabályozási keretek kialakításán belül az IT Biztonsági Szabályzat és az Egyedi Iratkezelési Szabályzat az ASP rendszer előírásainak megfelelő módosítása,
- 7 db, az Önkormányzat által letesztelt, élesített keretrendszer és szakrendszerei csatlakozás, adatátadási folyamat megvalósítása.

2019-ben a projekt sikeresen lezárult a szakmai és pénzügyi elszámolással együtt. Az önkormányzati ASP rendszerhez való csatlakozás kapcsán első körben a Pénzügyi Osztály dolgozói vettek részt felkészítő oktatáson. Az egységes elszámolás érdekében 2019 év végén megkezdődött az intézmények ASP szakrendszerhez történő csatlakozásának előkészítése is.

A bevezetett ASP gazdálkodási szakrendszer újszerűsége jelentős többletmunkát jelentett a Pénzügyi Osztály számára. Az új rendszer bonyolultnak bizonyult, ezáltal a könyvelések vezetése több időt és munkát is igényelt az osztály dolgozói részéről. A Magyar Államkincstár az ASP szakrendszert

bevezetése óta folyamatosan fejleszti a felhasználók által tett észrevételek, gyakorlati tapasztalatok figyelembevételével.

Az önkormányzati ASP rendszert igénybe vevő települések, így Szigetszentmiklós város is, az E-önkormányzat portálon (korábbi nevén: Önkormányzati hivatali portál) keresztül biztosítják ügyfeleik részére az elektronikus ügyintézéshez szükséges szolgáltatásokat. Az E-önkormányzat portál bárki számára elérhető, egyes funkciók szabadon használhatók, más funkciók azonban bejelentkezéshez kötöttek.

A bejelentkezés nélkül igénybe vehető funkciók közé tartozik az Önkormányzat-kereső és az Űrlapok kitöltése beküldés nélkül, ez utóbbi csak természetes személyek saját ügyintézése esetén alkalmazható. A bejelentkezéshez kötött (online) funkciók az alábbiak³⁵:

- Ügyindítás: űrlapok kitöltése saját néven vagy képviselőként elektronikus űrlap beküldése
- Mentett űrlapok elérése és megnyitása
- Ügykövetés
- Adóegyenleg-lekérdezés
- Adóbevallási információk lekérdezése
- Adók, díjak, illetékek befizetése
- Fizetés történet lekérdezése
- Saját önkormányzatok listája

Az elektronikus ügyintézési szolgáltatások igénybevételéhez a bejelentkezett felhasználónak mindenképpen rendelkeznie kell elektronikus azonosításra alkalmas azonosítóval (pl. ügyfélkapus regisztráció, e-személyi). Amennyiben a felhasználó nem saját nevében, hanem más természetes személy, egyéni vállalkozó, cég vagy egyéb szervezet képviselőjeként kíván elektronikusan ügyet intézni, úgy a szerepkörváltás funkció segítségével kiválaszthatja a megfelelő szerepkört, és megadhatja a képviselt azonosításához szükséges adatokat.

A portálon Szigetszentmiklós Város Önkormányzatánál elérhető szolgáltatások köre az Adóügyek és Általános vagy egyéb igazgatási ügyek ágazatokon belül az általános adónyomtatványok, építményadó, gépjárműadó, helyi iparüzési adó, idegenforgalmi adó, jövedéki adó (magánfűzött párlat, jövedelemadó (termőföld bérbeadás), kérelem és talajterhelési díj ügýtípusokra terjed ki. Az online űrlappal nem rendelkező ügyek esetén az e-Papír szolgáltatást lehet igénybe venni. Az önkormányzati ügyek intézése online ezáltal gyorsabban, átláthatóbban és papírmentesen, vagyis környezetkímélőbb módon valósulhat meg.

A digitális önkormányzati és kormányhivatalos közszolgáltatásokat igénybe vevők aránya az összes egyedi ügghöz képest 55%, a papírmentes folyamatok aránya az önkormányzatnál jelenleg csupán 5%, így a portál használatának további népszerűsítése javasolt a jövőben.

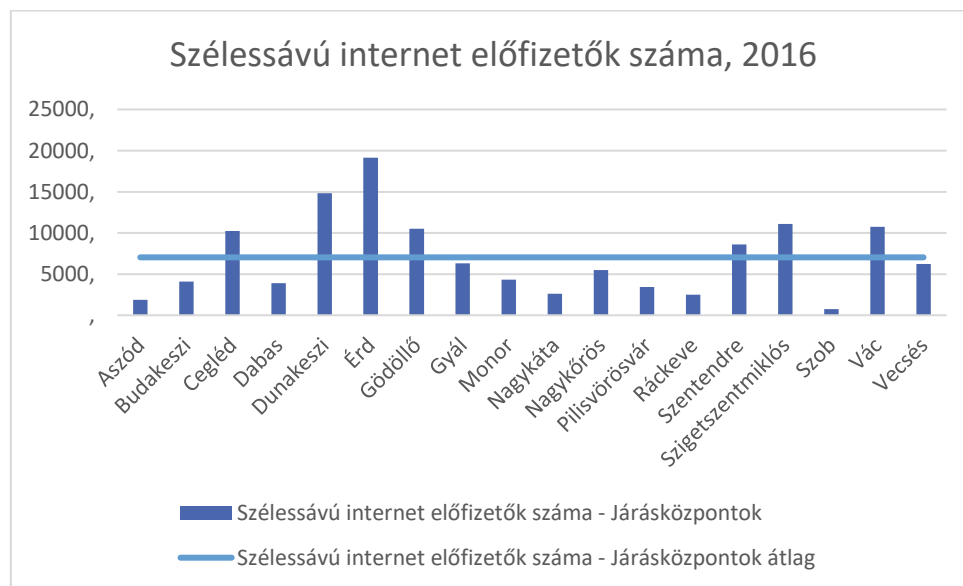
A portál Szigetszentmiklós Város Önkormányzatának hivatalos honlapjának főoldaláról közvetlenül elérhető, használatához csak böngészőprogramra és internet hozzáférésre van szükség.

³⁵ Elektronikus ügyintézés az E-önkormányzat portálon ÁLTALÁNOS TÁJÉKOZTATÓ, 2020

A szélessávú internet-lefedettség

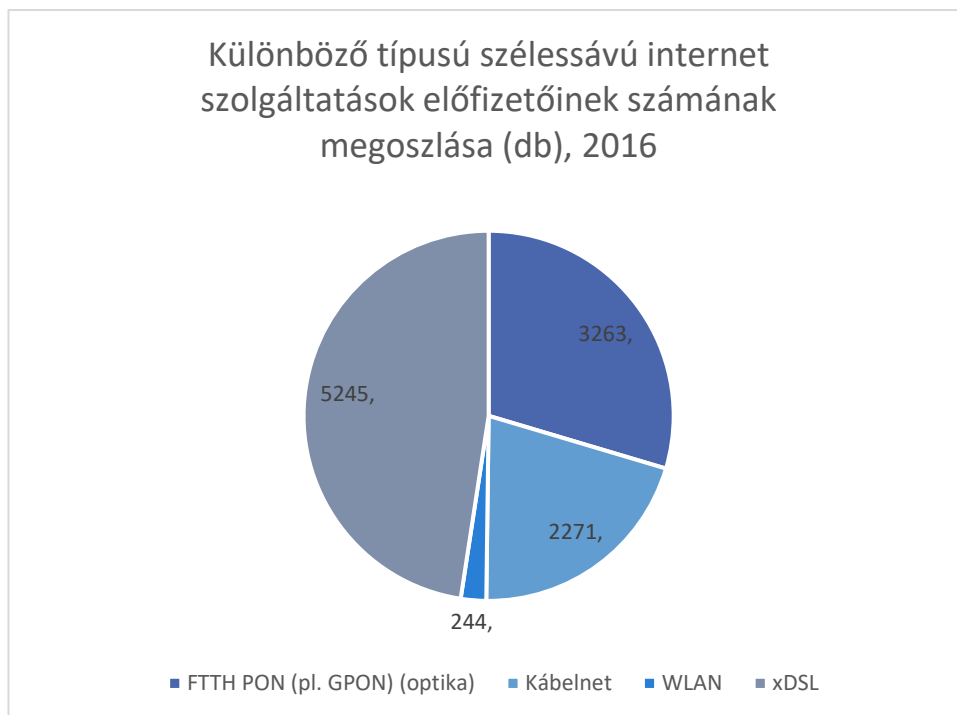
A szélessávú internet-lefedettség mértéke nagyban elősegíti a digitális (köz)szolgáltatások elérését, így a következőkben annak infrastrukturális ellátottságát tekintjük át.

2016-ban Szigetszentmiklóson 11089 fő, vagyis a lakónépesség 29%-a rendelkezett szélessávú internet-előfizetéssel. Ezzel az értékkel Szigetszentmiklós a Pest megyei járásszékhelyek viszonylatában valamivel az átlag (27%) felett helyezkedik el (75. ábra).

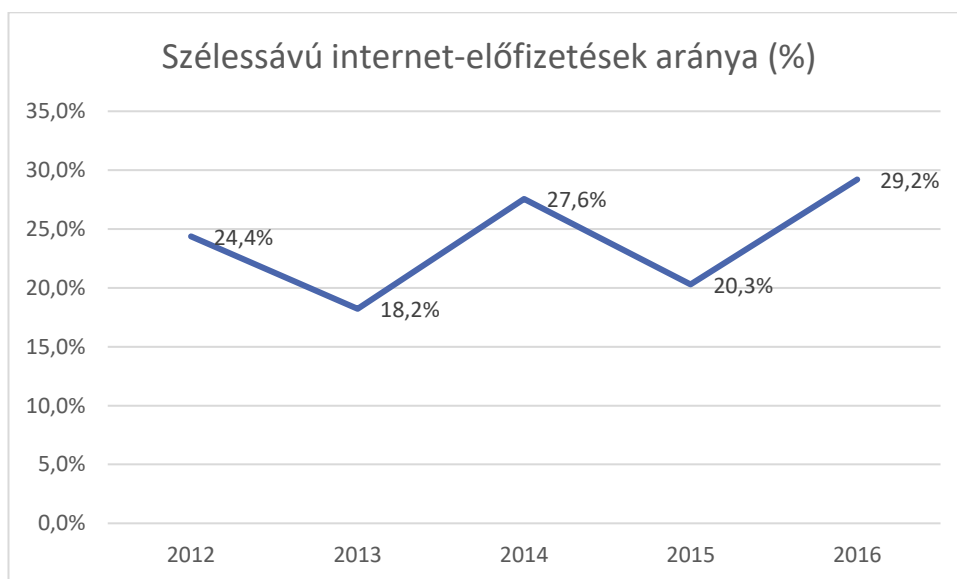
74. ábra: Szélessávú internet előfizetések száma Szigetszentmiklóson 2016-ban (db) (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)

2016-ban a szélessávú internet-előfizetések között a városban a Kábelnet, a WLAN, az xDSL és az FTTH PON típusú szolgáltatások találhatók meg, amelyek között az xDSL előfizetések vannak döntő többségben (47%), ezt követik 29%-kal az FTTH PON előfizetők, 21%-ot a Kábelnet, 2%-ot pedig a WLAN előfizetők tesznek ki (76. ábra).

75. ábra: Különböző típusú szélessávú internet szolgáltatások előfizetőinek megoszlása 2016-ban (db) (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)

Az elmúlt öt év tendenciája jól mutatja az internet-penetráció volumenét, amelynek alakulása hullámzó, de összességében növekedő képet mutat. A lakónépesség folyamatos növekvő tendenciája mellett a szélessávú internet-előfizetők lakónépességre vetített aránya minden második évben visszaesést mutat: 2012-2013 között 6,2%-os, 2014-2015 között pedig 7,3%-os csökkenés figyelhető meg, míg 2012-2016 közötti emelkedés összességében 4,8%-os volt (77. ábra).

76. ábra: Szélessávú internet-előfizetések arányának alakulása Szegedszentmiklóson 2012-2016 között (%) (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)

Az önkormányzat nem biztosít ingyenesen és nyilvánosan elérhető wi-fi pontokat.

Digitális rendszerek integritása

A közigazgatásban, a helyi önkormányzatoknál általában több adat gyűlik össze és több adatot kezelnek, mint amennyivel elbírnak (minél nagyobb egy szervezet vagy önkormányzat, általában annál több adatot kezel). A közigazgatás kiemelkedő szerepét az adja, hogy a közsférában keletkező közérdekű vagy közérdekből nyilvános elérhető adatok (közadatok) valamennyi társadalmi szereplő működéséhez elengedhetetlenül szükségesek. Ezek az adatok azonban gyakran elsikkadnak, ha nem dolgozzák fel őket (általában kapacitáshiány és a nem megfelelő infrastrukturális feltételek miatt). Egy ideálisan működő önkormányzatnál valamennyi adatot feldolgoznak a döntések előtt, hiszen ez teszi döntéseiket megalapozottá.

Ezért Szigetszentmiklós önkormányzatának is arra kell törekednie, hogy javítsa saját - mind a belső működési folyamataihoz kapcsolódó, mind a külső szereplők irányába nyújtott - szolgáltatásainak minőségét és hatékonyságát. A digitális platformok és az infokommunikációs technológiák hatékonyabbá, egyszerűbbé és személyre szabottá tehetik ezeket a szolgáltatásokat, átlátható, szabványos eljárások mellett. A nagy mennyiségű adatot elemezni képes rendszerek adatvizualizációjának segítségével könnyebben értelmezhetővé válnak az adatok, valamint a közöttük lévő összefüggések feltárása is egyszerűbbé válik. Minél integráltabban és automatikusabban jelennek meg ezek az információk a szervezet döntési folyamataiban, annál inkább beszélhetünk okos kormányzásról.

Az önkormányzati működésben jelenleg alábbi digitális rendszerek működnek:

Szigetszentmiklós Város Önkormányzat Elektronikus Döntéstámogató Rendszer

Szigetszentmiklós Város Elektronikus Döntéstámogató Rendszere (EDTR) az önkormányzati hivatalok, illetve más intézmények, szervezetek munkáját hivatott elősegíteni. Az önkormányzati képviselőtestületek, közgyűlések és azok bizottságai, valamint a tisztségviselők által hozott egyedi és normatív aktusok (rendelet, határozat, utasítás stb.) előkészítésében, nyilvántartásában, a kiszabott feladatok végrehajtásának nyomon követésében, az azokról történő jelentések összeállításában, a jóváhagyási folyamat kezelésében, továbbá a nyílt információk publikálásában ad teljes körű megoldást³⁶. A rendszerbe már felvitt, előkészített (és esetleg már le is zajlott) testületi ülések jelennek meg. Az EDTR lakossági és képviselői modullal is rendelkezik.

<http://edtr.szszm.hu/>

Szigetszentmiklós Város Térinformatikai Rendszere

Az önkormányzat 2016 óta rendelkezik térinformatikai alkalmazással (Szigetszentmiklós Várostérkép), amelyet alapvetően azért hoztak létre, hogy naprakész információt és gyors elérést biztosítson egy interaktív térképfelületen keresztül Szigetszentmiklós közérdekű adataihoz, mind a lakosok, mind az önkormányzat számára. A nyitóoldalról közvetlenül elérhető a Földhivatali Portál. A kereső funkció segítségével koordináta vagy helyrajzi szám alapján konkrét földrajzi pontok szűrhetők. Az egyes

³⁶ Elektronikus Döntéstámogató Rendszer Kezelői Útmutató

térképi rétegek ki- és bekapcsolhatók, áttetszőségük állítható, valamint igény szerint a térképi rétegekre lehetőség van felugró, információs ablakot beállítani, amelyen az adott térképi objektum leíró adatai jeleníthetők meg. Az alkalmazás különböző térképi rétegeket kezel, úgymint várostérkép, síkosságmentesítés, intézmények, utcabútorok, park- és közterületfenntartás, útszegélytakarítás, tömegközlekedési és kerékpár útvonalak, deratizációs körzetek, csapadékvíz-elvezető rendszer, Natura 2000-es természetvédelmi területek, váztérkép, HÉSZ, légifotó stb. Az alkalmazás által kezelt részletes rétegrendszer az 9. melléklet tartalmazza. Az adatok feltöltéséért és menedzseléséért az ARIES Nonprofit Kft. felel. A (tér)informatikai rendszerek és alkalmazások szerepe kiemelkedő fontosságú a városüzemeltetésben, a rendszerhez jelenleg azonban nem kapcsolódik semmilyen digitális úton elérhető szolgáltatás, ügyintézés. Egy közös hálózati infrastruktúra bevezetése a különböző közszolgáltatóknál számos továbbfejlesztési lehetőséget kínál a digitális szolgáltatások körének bővítéséhez (pl. közterület-használat iránti igénybejelentés, lakossági bejelentő funkció, önkormányzati épületállomány energetikai jellemzőinek kezelése).

<http://terinfo.szszm.hu/>

Szigetszentmiklói mobil térfigyelő kamerarendszer

Szigetszentmiklós Város Önkormányzata 2017-ben döntött a városi térfigyelő kamerarendszer bővítéséről, amelynek keretében a rendszerben összesen 27 db kamera került kiépítésre (10 PTZ térfigyelő kamera, 6 db fix kamera és 11 db rendszámfelismerő kamera), így jelenleg a rendszer 54 db kamerával üzemel. Tekintettel arra, hogy Szigetszentmiklós közbiztonsági szempontból frekvenciált helyen a főváros vonzáskörzetében található, a bűncselekmények és szabálysértések prevenciója szempontjából a város közigazgatási területén belül térfigyelő kamerarendszer működtetése kiemelt jelentőséggel bír. A kamerák pontos helyszínei a térinformatikai rendszerben ábrázolva vannak.

További nyilvánosan elérhető adatok, adatbázisok:

- **Rendezvények, szállások, telep- és működési engedélyek**
<https://iparkerpublikalas.komdat.hu/?onkid=04fa461b-3aa3-4bff-ad49-bce735b8c95f>
- **Szigetszentmiklói Polgármesteri Hivatal Hirdetmények**
<http://hirdetmeny.szszm.hu/>
- **Elszállított gépjárművek adatbázisa**
<http://jarmuelszallitas.szszm.hu/>
- **Települési értéktár**
<http://szigetszentmiklos.hu/index.php?mid=339>
- **Képviselő-testületi ülések jegyzőkönyvei**
<http://szigetszentmiklos.hu/index.php?mid=345>
- **Hatályos rendelettár**
<http://szigetszentmiklos.hu/index.php?mid=133>
- **Általános közzétételi lista**
<http://szigetszentmiklos.hu/index.php?mid=310>
- **Egyedi közzétételi lista (képviselői vagyony nyilatkozatok)**
<http://szigetszentmiklos.hu/index.php?mid=352>
- **Közbeszerzések adatbázisa**

<http://szigetszentmiklos.hu/index.php?mid=333>

- **Beszámolók, közhasznúsági jelentések**
<http://szigetszentmiklos.hu/index.php?mid=272>
- **Üzletszerűen végzett ingatlan-kezelői tevékenység**
http://szszm.hu/szigetszentmiklos.hu/hirdetotabla/ingatlankezeloi_nyilvantartas20140101.pdf
- **Üzletszerűen végzett társasház-kezelői tevékenység**
http://szszm.hu/szigetszentmiklos.hu/hirdetotabla/tarsashazkezeloi_nyilvantartas20140626.pdf
- **Választási információk**
<http://www.szszm.hu/valasztas>

Fentiekben felsorolt nyilvánosan elérhető adatok, nyilvántartások az önkormányzattól származó források, amelyek az önkormányzat működésének transzparenciáját, megismerését és nyomonkövetését segítik elő.

A város 2020-2024 közötti időszakra vonatkozó Gazdasági Programja az önkormányzati beruházások között alábbi „okos” fejlesztéseket tervezi megvalósítani:

- **„Okos zebrák” létesítése** (előkészítés: 2020-2022, megvalósítás: 2022-2023)
- **Csapadékvíz-kezelési program:** Csapadékvíz szikkasztási és elvezetési program továbbfejlesztése, meglévő csapadékvízhalózat fejlesztése mennyiségmérők és vízhozammérők telepítésével (Smart City részfeladat) (előkészítés: 2020-2021, megvalósítás: 2021-2023)
- **Városkártya rendszer kiépítése:** város területén működő üzletek, szolgáltatások kedvezményes igénybevételéhez kapcsolódó kedvezménykártya rendszer kialakítása (előkészítés: 2021-2022, megvalósítás: 2022-2023)
- **Légszennyezés-mérők telepítése:** A város lakóövezeteinek legforgalmasabb stratégiai pontjain digitális kijelzővel ellátott légszennyezés-mérő berendezések kihelyezése. Célja a lakosság tájékoztatása mellett a figyelem felhívása a környezetszennyezés mértékére és az ehhez kapcsolódó köztudat formálása (előkészítés: 2020-2024, megvalósítás: 2021-2024)
- **A városi létesítményeket kiszolgáló informatikai rendszer kiépítése:** a Polgármesteri Hivatal, az EGOMIR, a Városi Könyvtár és Községi Ház, valamint további 14 intézmény (védőnői szolgálat, óvodák, bölcsődék) esetében egy központi beszerzési, fejlesztési és üzemeltetési rendszer kialakítása, ezáltal egységessé válna többek között a szerverek és szerver szolgáltatások, tárhelyek, intranetes közös adatbázisok, a rendszer menedzsment és távfelügyelet, a vírus- és végpontvédelmi üzemeltetése, valamint az informatikai rendszerek beszerzése (előkészítés: 2022, megvalósítás: 2024)
- **Térfigyelő kamerarendszer továbbfejlesztése a kritikus pontoknál:** a meglévő rendszer felülvizsgálata és továbbfejlesztése a kritikus pontokon újabb kamerák kihelyezésével, ezáltal növelve a rendszer által a bűncselekményekre gyakorolt preventív hatását és a lakosság szubjektív biztonságérzetét (előkészítés: 2021, megvalósítás: 2022)

A gazdasági programban tervezett csapadékvíz-elvezetési program innovatív fejlesztése és a légszennyezés-mérők telepítése fontos része lehet egy átfogó, helyi környezeti adatokat mérő

rendszernek, szenzorhálózatnak. Előbbi azáltal, hogy a hálózati fejlesztések során öblözeti és végponti csővezetéki vízmennyiségmérőket, valamint a város jellemző pontjain csapadékmennyiség- és intenzitásmérőket telepítenek, amely ily módon lehetőséget biztosít az esetleges nagy mennyiségű csapadékok által okozott elöntések előrejelzésére³⁷. Utóbbi pedig a valós idejű légszennyezettségi adatokról történő tájékoztatáson túl lehetőséget biztosít a városvezetésnek pl. határérték túllépés esetén a forgalom szabályozásába (korlátozással) történő azonnali beavatkozásra. Az önkormányzati intézményeket kiszolgáló egységes háttérinformatikai rendszer megteremtheti a kereteit egy közös adattárháznak és az adatok feldolgozásához kapcsolódó szolgáltatásoknak, amelyek a valós idejű adatokat tárolják és kezelik, valamint fontos szerepet játszanak a döntéselőkészítésben.

Együttműködések

A városokban található különböző szereplők együttműködése sikeres és fenntartható fejlesztésekhez vezetnek. Szigetszentmiklós a fejlesztésekben érintett legfontosabb szereplőkkel való kapcsolatát (kormányzat, üzleti szféra, egyetemi-akadémiai közeg, civil szféra és városlakók csoportja mentén) tekintjük át.

Kormányzat

Szigetszentmiklósnak a kormánnyal elsősorban az e-közigazgatási eljárások működtetése (lásd ASP rendszer és E-önkormányzati portál) és a város dinamikus növekedéséből adódó különböző infrastruktúrafejlesztései kapcsán van kapcsolata. Az önkormányzat állami beavatkozásokhoz kapcsolódó beruházásai közé elsődlegesen közlekedéshez, közművesítéshez kapcsolódó fejlesztések tartoznak, amelyek jellemzően állami támogatással valósulnak meg (lásd részletesen a 1.10.3. Gazdaságfejlesztési tevékenység fejezet).

Üzleti szféra

Az önkormányzatnak jelenleg semmilyen intézményesített kapcsolata nincs a helyi vállalkozói szférával. A Mötv.³⁸, de főleg a Járási tv.³⁹ igazgatásszervezési változásai és az azóta eltelt időszak tapasztalatai alapján pedig egyértelművé vált, hogy a jövőben az államigazgatási feladatok ellátása helyett jóval nagyobb szerep hárul az önkormányzat település- és gazdaságfejlesztési, közszolgáltatás- és közösség-szervezési, valamint -menedzselési feladatainak helyi ellátására. A helyben rendelkezésre álló szabad felhasználású fejlesztési források azonban szűkösek, ezért az önkormányzat és a vállalkozói szféra (valamint az önkormányzat és a civil szféra) közötti kapcsolat - az aktuális és jövő kihívásaira való kiemelt figyelemmel - újragondolása szükséges.

Ennek megfelelően 2021-2024 között az önkormányzat egy vállalkozói klub, fórum létrehozását tervezi, amely a nagyobb foglalkoztatókat és a kereskedelemben tevékenykedő vállalkozásokat tömörítené. Célja továbbá többek között a hiányzó helyi gazdaságfejlesztési stratégia és társadalmi felelősségvállalás kereteinek kialakítására, valamint a jövőben a helyi vállalkozók döntés-előkészítésbe történő bevonására is lehetőséget ad.

³⁷ Szigetszentmiklós Város Gazdasági Programja (2020-2024)

³⁸ 2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól

³⁹ 2012. évi XCIII. törvény a járások kialakításáról, valamint egyes ezzel összefüggő törvények módosításáról

Civil szféra

A városban működő civil szervezetek elsősorban a sport, mind szabadidősport, mind versenysport, területén aktívak, amely elsősorban az NBI-es és NBII-es sportegyesületek utánpótlás nevelésének köszönhető. A sportegyesületek rendszerint együttműködnek a városban található oktatási intézményekkel. Az önkormányzat, a Városi Könyvtár és Községi Ház (VKKH) és a kulturális egyesületek együttesen szervezik és bonyolítják a város programkínálatát, amelyben az önkormányzat közvetlenül nem, hanem elsődlegesen fenntartási-üzemeltetési feladatokat lát el. A városfejlesztés területén tevékenykedő egyesületek a saját és városlakók igényeinek közvetítésében érdekeltek, így erősítve a kapcsolatot az egyes szereplők között.

„A helyi önkormányzati szféra és a gazdasági, valamint a civil szektor újszerű összekapcsolódására az utóbbi bő évtizedben számos európai országban került sor. Az általános trend – egyben EU-s irányelv is – a helyi önkormányzat és közösség által vezérelt helyi fejlesztés, ezen belül kiemelten a gazdaságfejlesztés, ami számos jelenlegi és a stratégiák alapján jövőbeni támogatott fejlesztési lehetőség szektorközi együttműködési feltétele. Az önkormányzati forrásteremtés, egyben a legalapvetőbb helyi szükségletek – vállalkozások, foglalkoztatás, közszükségleti és kommunális ellátottság – kritikus feltétele már a közeli jövőben nem az állami és uniós források rendelkezésre állása, hanem a helyi gazdaság és a civil társadalom fejlettsége lesz.”⁴⁰

Fenti együttműködéseket elősegítendő az önkormányzat alábbi fejlesztéseket tervezi megvalósítani 2020-2024 között:

- **Objektív civil szervezeti támogatási rendszer bevezetése:** olyan feladatalapú támogatási rendszer bevezetése, amely elsősorban a közösségi funkciókra koncentráló programok támogatásán alapul (előkészítés: 2020-2024, megvalósítás: 2020-2024)
- **Tematikus civil szervezeti fórumcsoportok működtetése, civil szervezetek bemutatkozási lehetőségének megteremtése:** olyan lakosok bemutatkozása tematikus formában városi rendezvényeken és online, akik csatlakozni kívánnak civil szervezetek munkájához (előkészítés: 2020, megvalósítás: 2020-2024)
- **Független kulturális-programszervező Nonprofit Kft. megalapítása:** az önkormányzat célja a társadalmi és kulturális közéletben való hangsúlyos, stratégiai megjelenése a városi programok és komplett rendezényszervezés egy független nonprofit kft-be történő szervezésével, amely elősegíti a városi civil szereplőkkel való együttműködést is (például programszervezési) (előkészítés: 2020, megvalósítás: 2021-2024)

Egyetemi-akadémiai közeg

Szigetszentmiklóson nem található felsőoktatási intézmény. Szigetszentmiklós külföldi testvérvárosai közé tartozik a finnországi Oulu, amely több, mint 500 startup vállalkozásnak ad otthont, egyetemmel és kutató laborral rendelkezik. „Gazdasági lehetőség, hogy a város egy Campus várossá alakulhat Piliscsaba mintájára, amely fejlesztené a turizmust, az ingatlan piacot és a sport kiemelkedő szerepét, valamint az infrastruktúrát”⁴¹.

⁴⁰ Szigetszentmiklós Város Gazdasági Programja (2020-2024)

⁴¹ Szigetszentmiklós Város Gazdasági Programja (2020-2024)

Városlakók

Az önkormányzat szervezeti és működési kereteit rögzítő rendeletében kijelenti, hogy gondoskodik többek között a hatáskörébe és illetékességébe tartozó panaszokkal és közérdekű bejelentésekkel kapcsolatos feladatok ellátásáról, valamint a közvélemény gyors és pontos tájékoztatásáról az önkormányzati feladatok és a feladatkörébe tartozó ügyek (kötségvetés, vagyonkezelés, közpénzek felhasználására kötött szerződések, különleges vagy kizárólagos jogok biztosításáról, támogatásokról, beszedett helyi adókról) esetében a polgármesteri hivatal közreműködésével helyben szokásos módon.⁴² Ennek megfelelően a képviselő-testület szükség szerint lakossági fórumot és közmeghallgatást tart, amelyek célja a lakosság közvetlen bevonása az önkormányzati feladatok meghatározásába, végrehajtásába.

A fórumokon az állampolgárok, valamint az önkormányzat illetékességi területén működő társadalmi és egyéb szervezetek képviselői közvetlenül a képviselő-testület előtt, ahhoz intézve tehetik fel közérdekű kérdéseiket és javaslatukat.

A lakossági panaszok gyors kezelésére az önkormányzat alábbi intézkedés megvalósítását 2024-ig tervezi megvalósítani:

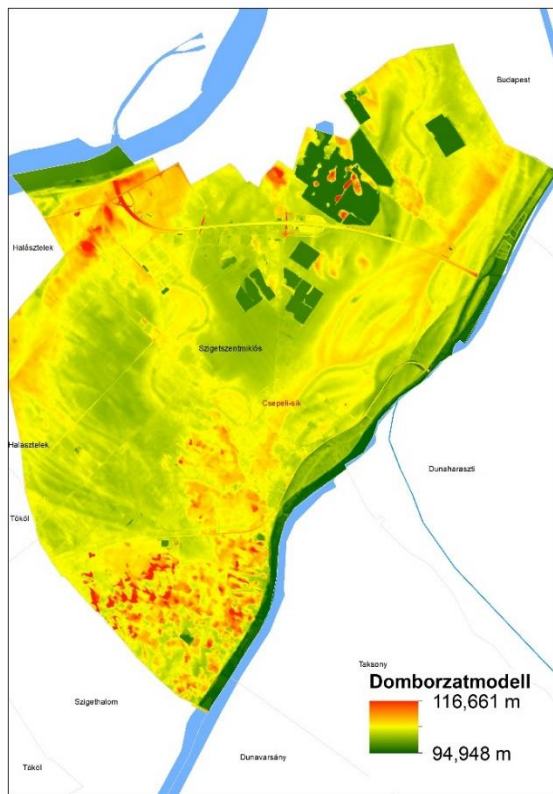
- **Közterület-felügyeleti elektronikus bejelentő rendszer kialakítása:** a térinformatikai rendszerrel kompatibilis mobiltelefonos applikáció bevezetése a lakossági panaszok gyors kezelésére. Az applikáció integráltan alkalmazkodik a polgármesteri hivatal rendszeréhez, ügyiratszámmal elindított ügyintézés biztosítása révén. Emellett egy központi telefonszám lehetővé teszi az applikációval nem rendelkező lakosok számára a közvetlen bejelentéseket (előkészítés: 2020-2024, megvalósítás: 2021-2024)

⁴² SZIGETSZENTMIKLÓS VÁROS ÖNKORMÁNYZATA KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK 19/2014. (XI.06.) ÖNKORMÁNYZATI RENDELETE a szervezeti és működési szabályzatról

1.12. A táji és természeti adottságok vizsgálata

1.12.1. Természeti adottságok

Szigetszentmiklós az Alföldi nagytájon, azon belül a Duna menti síkság középtáj Csepeli-sík kistáján fekszik⁴³. Szigetszentmiklós a kistáj északi, kissé magasabb, 95-116 m tengerszint feletti magasságú

77. ábra: Digitális domborzatmodell Forrás: Lechner Nonprofit Kft.

részen kerül el. A terület közel sík, a természetes szintkülönbségek kicsik. A település domborzati adottságai a hajdani folyami eredet következtében viszonylag egyszerűek, a terület közel sík, a közigazgatási terület déli részén vannak jelentősebb kiemelkedések. A lapályos, mélyfekvésű területek potenciális árterületek (ármentesített területek), a Duna menti területek „aktív”, mentetlen árterületek, hullámterek. A terület déli részén lévő homokhalmos vidéken a beszédes nevű Bucka városrész épült ki. Az eredeti felszíninformációt a város terjeszkedése és a közlekedési infrastruktúra, valamint bányatavak sok helyen megváltoztatta. „Infrastruktúra-fejlesztési szempontból a közel sík terep ideális, a település központi elhelyezkedése is kiváló telepítő tényező. Azonban ennek következtében a természetesség is alacsony, a táj regenerálódásának lehetősége kicsi. A sík, másutt homokbuckás jelleg a csapadékvíz-elhelyezést befolyásolja.”⁴⁴

A kistáj felszíninformációt és földtani adottságait alapvetően befolyásolja a dunai árterület. A város a dunai eredetű folyami és homok és

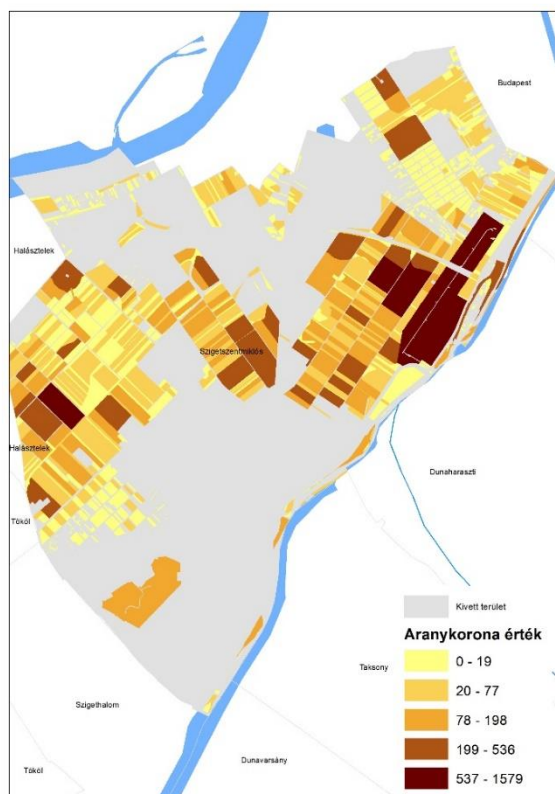
kavicsrétegeken fekszik. „A homok és a kavics a vizet könnyen átereszt, a víz bennük különbözőképpen, de az agyagnál sokkal gyorsabban mozog minden irányban. A felszín alatti víz mozgását számos tényező befolyásolhatja, így a két Duna-ág mindenkori vízállása; a kavicsbányatavak nyílt vízfelületének párolgása, és ebből kialakuló talajvízszint-süllyedés, mely depresszió bizonyos távolságra elhat; a vízkitermelés, a csapadék, a hóolvadás, a felszíni vizek szikkasztása vagy elvezetése.” A veszélyeztetettséghez még hozzájárul a felszín alatti vizek esetleges elszennyeződése és annak gyors mozgása a földtani közegben, valamint az, hogy éppen ezek a földtani adottságok teszik lehetővé a vízbázisok meglétét, az ivóvíz kitermelését és biztosítását.⁴⁵

⁴³ Forrás: Dövényi Zoltán (szerk.): Magyarország kistájainak katasztere. 2010

⁴³ Forrás: RENATUR 2005 BT.: SZIGETSZENTMIKLÓS VÁROS III. TELEPÜLÉSI KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAMJA (2019-2024). 2019. június

⁴⁴ Forrás: RENATUR 2005 BT.: SZIGETSZENTMIKLÓS VÁROS III. TELEPÜLÉSI KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAMJA (2019-2024). 2019. június

⁴⁵ Forrás: RENATUR 2005 BT.: SZIGETSZENTMIKLÓS VÁROS III. TELEPÜLÉSI KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAMJA (2019-2024). 2019. június

78. ábra: Aranykorona érték Forrás Állami ingatlan-nyilvántartási térképi adatbázis

Soroksári Dunaág vízszintje alapvetően meghatározza, vízforgalma mesterségesen szabályozott. Az Ráckevei-Soroksári Dunaág belvízlevezetésén kívül a Duna-menti síkságon húzódó csatornák vízpótlását is biztosítja a Kiskunsági-főcsatornán, a Duna-Tisza-csatornán és az I. sz. Árapasztó-csatornán keresztül.

A várost két felszíni vízfolyás érinti, nyugatról a Duna, keletről a Ráckevei-Soroksári-Duna határolja. A Duna medre szabályozott, elsőrendű árvízvédelmi töltésekkel védett. Az Ráckevei-Soroksári-Dunaág két végére 1908-1914 között épült a Kvassay-zsilip, 1927-ben pedig a Tassi-zsilip, amellyel az addig szintén gyorsan folyó Duna-ágot beduzzasztották, így az árvíz-veszély megszűnt, alacsony Duna vízállás esetén állóvíznek tekinthető. A belterület az Ráckevei-Soroksári-Dunaág mentén alakult ki és terjedt szét, a folyóág üdülési funkciója, jelentősége igen magas. A felszíni vizek befogadói a Duna és az Ráckevei-Soroksári-Dunaág. A területen természetes vízfolyás nincs, mesterséges vízfolyások, árkok is csak kis számban vannak jelen. A kistájban, így a tervezési területen sincs természetes tó, azonban igen nagy számban vannak jelen a kavicstermelést követően visszamaradt talajvíz-tavak, melyek vízminőségét a mindenkori hasznosítás (ld. mezőgazdasági művelés a közelben, haltenyésztés, horgászat, hétvégi házak) befolyásolja. A folyóknak és a bányatavaknak hatása van a felszínalatti vizek mennyiségi és miniségi állapotára. A bányatavak nagy párolgása miatt a felszíni víz szintje süllyed. ⁴⁷

A települést befogadó kistáj mérsékelt meleg, száraz éghajlatú. Az évi napfénytartalom az északi részen 1950 óra/év, délen 2000 óra/év. Az évi középhőmérséklet 10,3-10,5 °C. A csapadékösszeg éves átlaga 510-530 mm, a vegetációs időben, az északi részen 290 mm alatti. Az uralkodó szélirány északnyugati, az átlagos szélsébség 2,5 – 3 m/s. Az ariditási index az északi és középső részeken 1,35. ⁴⁶Duna menti üledékeken jó termőképességű csernozjom-, réti öntéstalajok alakultak ki, amik jó vízvezető, vízraktározó képességűek. A talajok termőképességének, művelhetőségének mérőszáma az aranykorona érték, amelynek átlaga (a kivett földrészeket nélkül) alapján 26 Ak, amely magasabb az országos 19 Ak átlagnál. A legjobb minőségű talajok a várostól északkeletre található területeken helyezkednek el.

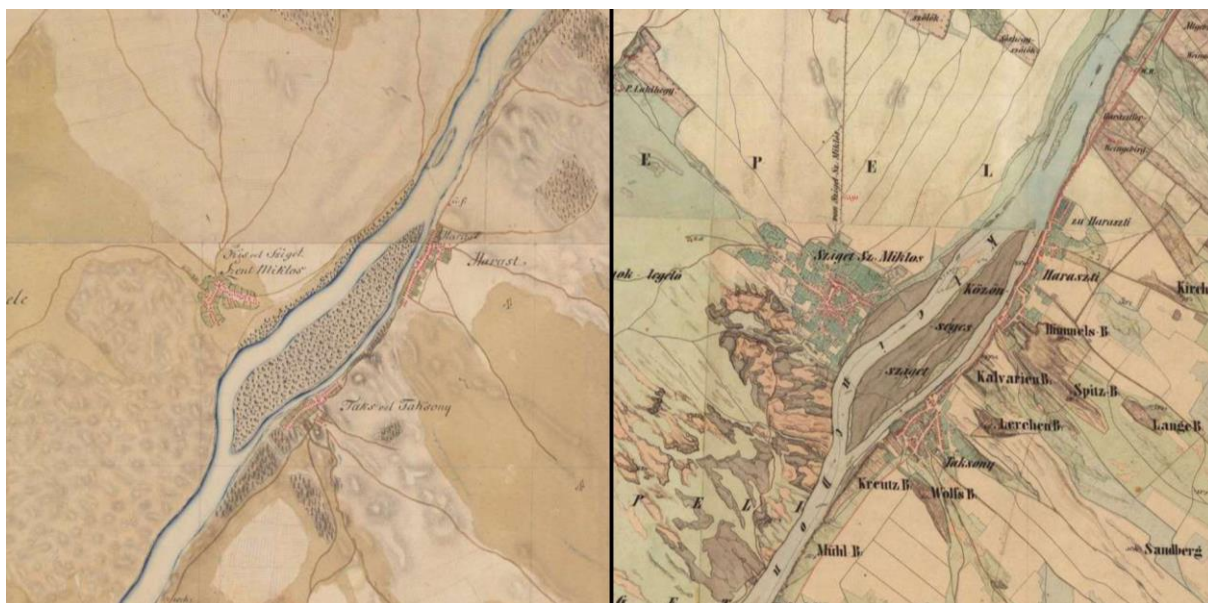
Szigetszentmiklós a Duna bal-parti vízgyűjtő területén fekszik. A Ráckevei-Soroksári Dunaág menti vízrendszerterülete 148,47 km², a Duna és az Ráckevei-Soroksári Dunaág közvetlen vízgyűjtője. Működését a Duna és az Ráckevei-

⁴⁶ Forrás: Dövényi Zoltán (szerk.): Magyarország kistájainak katasztere. 2010

⁴⁷ Forrás: RENATUR 2005 BT.: SZIGETSZENTMIKLÓS VÁROS III. TELEPÜLÉSI KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAMJA (2019-2024). 2019. június Környezetvédelmi program 2019-2024

Tájtörténeti vizsgálat⁴⁸

Szigetszentmiklós a régészeti kutatások alapján, az őskor óta lakott hely volt, valószínűsíthető, hogy kelta és ókori római, ill. kora és késő középkori település is állt itt. Szigetszentmiklós területe a honfoglalás idején a fejedelmi törzs szálláshelye volt. A szigetszentmiklói néphagyomány szerint Lakihegy / lakóhegy területén Árpád vezér lovászhai éltek. (1991-ben itt keresték Árpád vezér sírját) A hagyomány szerint itt telepedett meg Árpád főlovászmestere, Csepel ispán is. A sziget róla kapta a nevét. Szigetszentmiklós első írásos említése IV. Béla 1264. október 14-én kelt Csúti adományleveléből ismert, Szentmiklós néven. Az 1440-es években a déli végekről a szigetre telepített szerbek alkották a lakosság jelentős részét. A törökök elől a szerbek tovább menekültek, így csupán kevés számú magyar lakosság maradt ezen a vidéken. Szigetszentmiklós a középkorban többször volt királyi kézen, a hagyomány szerint "királyi nemes lovászok" települése volt. A XVI. század végére, a 15 éves háború (1593-1606) után csak néhány házban laktak. A községben akkor már nincs erdő – a korabeli leírás szerint. Bél Mátyás 1737-ben megjelent munkájában magyar és német lakosú településnek mondja, amelynek utcáit a templomig előnti a Duna árvize. A település lélekszámának fokozatos gyarapodása 1784-től vált érzékelhetővé. A XVIII. században a többi szigeti településsel együtt a Savoyai herceg birtoka lett. A viszonylag kedvezőtlen földekkel rendelkező Szigetszentmiklós az iparosításig nem tudott fejlődni.

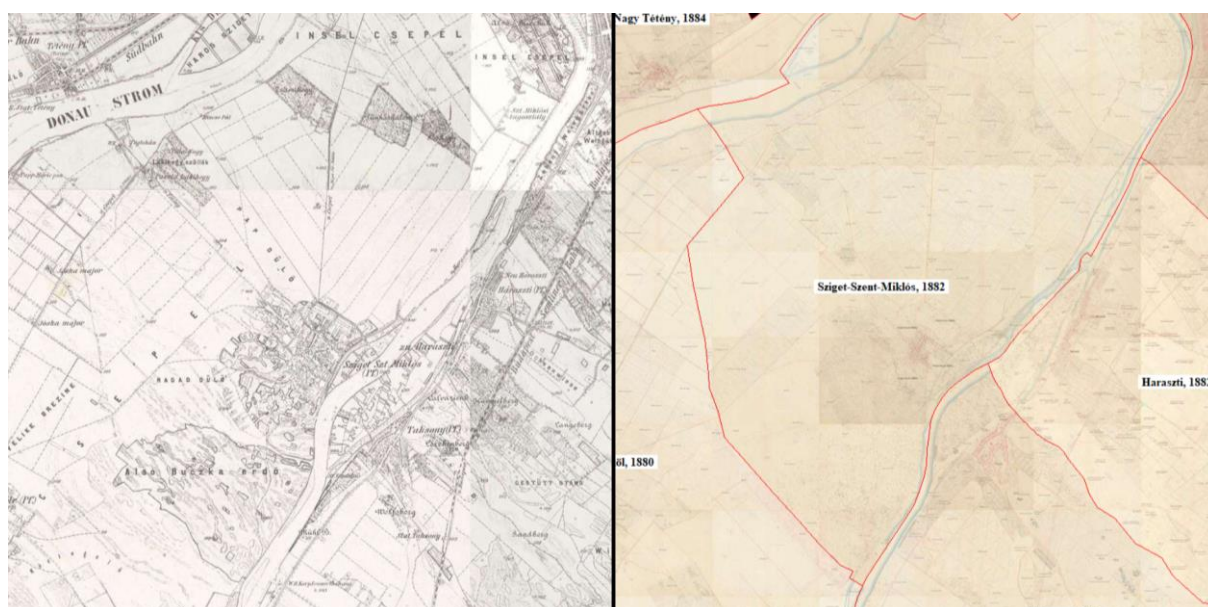
79. ábra: Magyarország (1782–1785) - Első Katonai Felmérés Magyar Királyság (1819–1869) - Második katonai felmérés
(Forrás: mapire.eu)

„Szigetszentmiklós az első katonai felmérés térképe szerint a Ráckevei Dunaág melletti, néhány utcára kiterjedő falu határának déli harmada erdő volt, a beépített falut kertek gyűrűje vette körül, a település középső és északi külterületeit túlnyomóan szántóföldek és kisebb kiterjedésű erdőtagok alkották. 1853-ra az erdőterületek egy déli és északi kisebb foltra zsugorodtak, a szántóföldi művelés a

⁴⁸ A fejezet Szigetszentmiklós Településképi Arculati Kézikönyv (2017) leírásának rövidítésével készült.

külterületek túlnyomó részét elfoglalta. A beépített falu a korábbi kertgyűrű beépítésével megnövekedett. A lakosságszám növekedésével párhuzamosan tehát megnőtt a mezőgazdasági irtásföldek kiterjedése, az erdőterületek csaknem a mai csekély borítottsági mértéket idézik. A XIX. század közepén ... még megvolt a Nagy-Dunában a Lakihegy melletti sziget, a Soroksári Duna a mai vadregényes, de még teljességgel szabályozatlan képét mutatta. A folyóparti tájakat átalakította a folyószabályozás, mind a Nagy-Duna, mind a Soroksári Dunaág vízhozamát ... zsilipekkel szabályozták, állandó vízszint-magasságot és vízhozamot biztosítva a folyóágnak. A Nagy-Duna menti, a korábbi térképeken még jól azonosítható sziget feltöltődött, a holt-ágak a parthoz kapcsolódó vízparttá váltak.⁴⁹

A Szigetszentmiklóst Dunaharaszttal összekötő vasúti híd, ill. a Csepellel összekapcsolódó műút megépülése (1892, ill. 1927-28) után a lélekszám gyors növekedésnek indult, s ugyancsak megnőtt a Budapestre ingázó ipari munkások száma is. A településen lakók egy része az 1910-ig működő téglagyárban dolgozott, néhányan a helyi malomban.

8o. ábra: Harmadik Katonai Felmérés (1:25000) (1869-1887) (balra) és a Habsburg Birodalom - Kataszteri térképek (XIX. század)(jobbra) (Forrás: mapire.eu)

A két világháború között épültek a település középületei (községháza, régi posta, iskola), üzletek. A II. Világháború harcai alatt sok kárt szenvedett a település, elsősorban az 1941-44 között épült Dunai Repülőgépgyár közelsége miatt. A háborút követően, 1949. november 18-án megkezdte működését a település határában épült Csepel Autógyár, s ezt követte 1950-ben a lakótelep építése. A József Attila lakótelepet elsősorban az autógyári dolgozók számára építették 1951-től kezdődően. Szigetszentmiklós 1940-ben lett nagyközség. Szigetszentmiklós elsősorban Budapest közelségének, valamint az ide települt ipari létesítményeknek köszönheti várossá fejlődését. Szigetszentmiklóst 1986. január elsején nyilvánították várossá.

⁴⁹ Forrás: AJÁKA-OKT Oktatási és Pályázati Tanácsadó Kft.: SZIGETSZENTMIKLÓS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

81. ábra: Magyarország Katonai Felmérése (1941) (balra) és CORONA kéműhold felvétele az 1960-as években (jobbra) (Forrás: mapire.eu)

A településről készült régi térképek tanúsága szerint a város jelenlegi szerkezetét tekintve az azonosság szembetűnő. A kialakult településszerkezet, utcahálózat nem alakult át, megőrizte eredeti vonalvezetését. Az építés módja a régi településmagban szintén nem változott, jellemzően oldalhatáron álló maradt. A hagyományos településmag területén egyaránt találhatunk nagyméretű szalagtelkeket, illetve vegyesen kisméretű telkeket is.

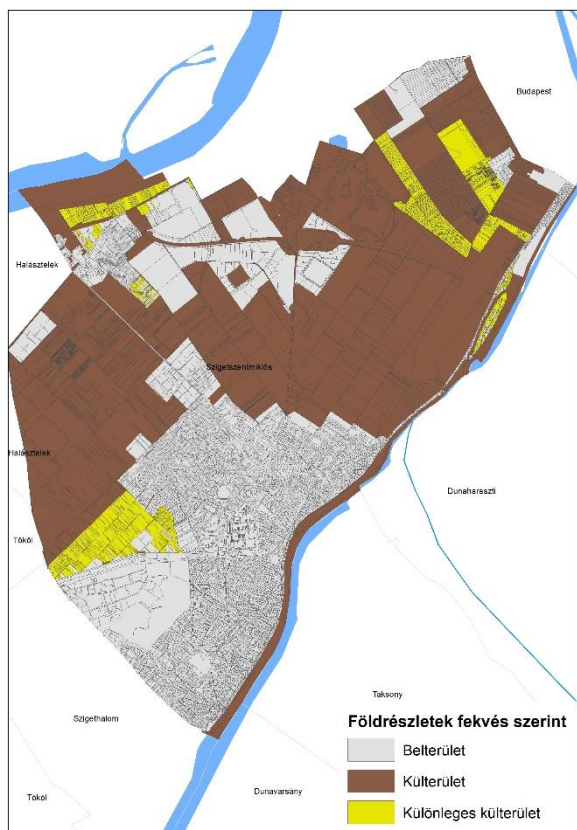
Tájhasználat értékelése

A tájhasználat értékelésénél többféle adatbázis felhasználására van lehetőség. A földhivatali ingatlannyilvántartási adatok alapján a használatra vonatkozó információkat tudjuk elemezni a bejegyzett művelési ágak megoszlása és elhelyezkedése alapján. Ugyanakkor a távérzékeléssel előállított felszínborítási térképek plusz információkkal szolgálnak a valós területhasználatot illetően.

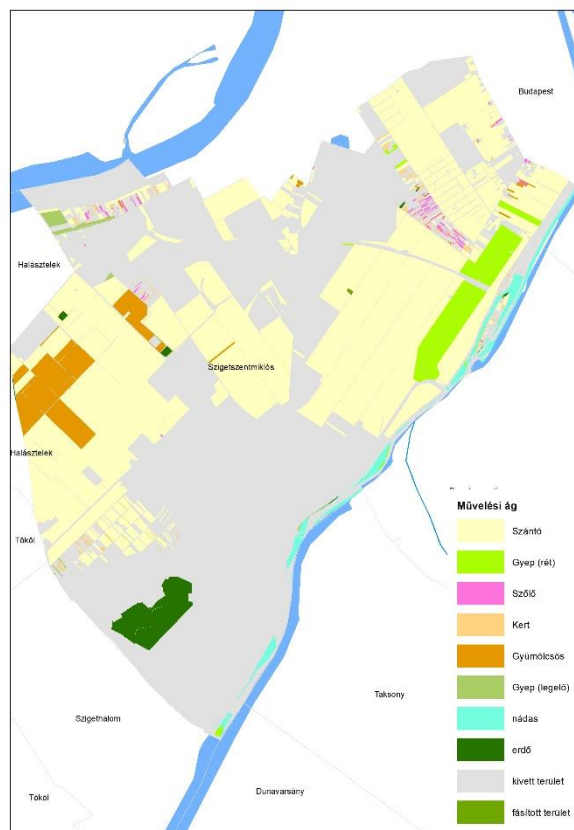
Földrészletek megoszlása fekvés szerint:

Fekvés	Földrészletek száma	Összterülete (ha)	Legkisebb földterület (m2)	Legnagyobb földterület (m2)	Átlagos földterület méret (m2)
Belterület	12 787	1 797,9	2,5	652 750	1 406,1
Külterület	3 121	2 470,3	5	989 883	7 914,8
Különleges külterület	1 923	300,3	19	182 543	1 561,9
Összesen	17 831	4568			

29. táblázat: Földrészletek megoszlása fekvés szerint (Forrás: Állami ingatlan-nyilvántartási térképi adatbázis)

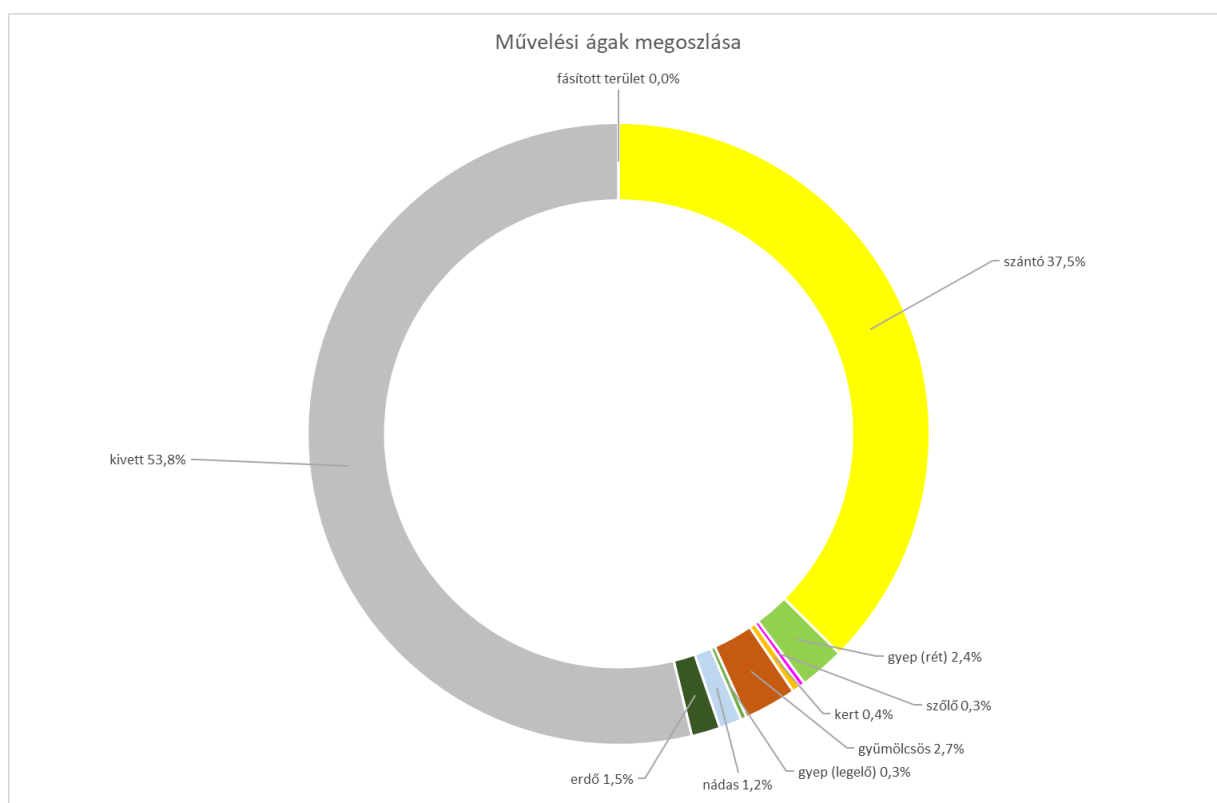
82. ábra: Földrészek fekvés szerint (Forrás: Állami ingatlan-nyilvántartási térképi adatbázis)

83. ábra: Művelési ágak Forrás: Állami ingatlan-nyilvántartási térképi adatbázis

A város közigazgatási területén belül a 39%-os belterületi arány jóval nagyobb az átlagosnál, e mellett a 7%-os különleges kültérület, a korábbi zártkertes területeket jelöli. A belterület nagyrészt kivett művelési ágba tartozik, de itt található a kevés szigetszentmiklói erdő nagy része is. A korábbi zártkertes területek nagyobb hányada (56%) művelés alól kivett terület, 32%-a szántó, 6 %-a kert és 4 %-a szőlő művelési ágba sorolt.

A nyilvántartott művelési ágak megoszlásánál különleges, hogy rendkívül magas a kivett területek aránya (54%), ebbe a kategóriába tartoznak a beépített területek, a bányatavak és a dunai vízterületek is. A második legjelentősebb művelési ág a szántó, amely a közigazgatási terület 37 %-án található. A gyümölcsös 2,7%-t, a szőlő, illetve a kertterületek kevesebb mint 1%-ot foglalnak el. A gyepterületek közel 3%-on terülnek el, amelyek döntő többsége rétként művelt, a legelő területe csupán 14 ha. Az erdősültség rendkívül alacsony, mindössze 1,5 %, amely mind a járási, mind a megyei adatoknál jóval kedvezőtlenebb arány. A nádasok a Ráckevei-Soroksári-Dunaág mentén húzódnak, a közigazgatási terület 1,2%-án.

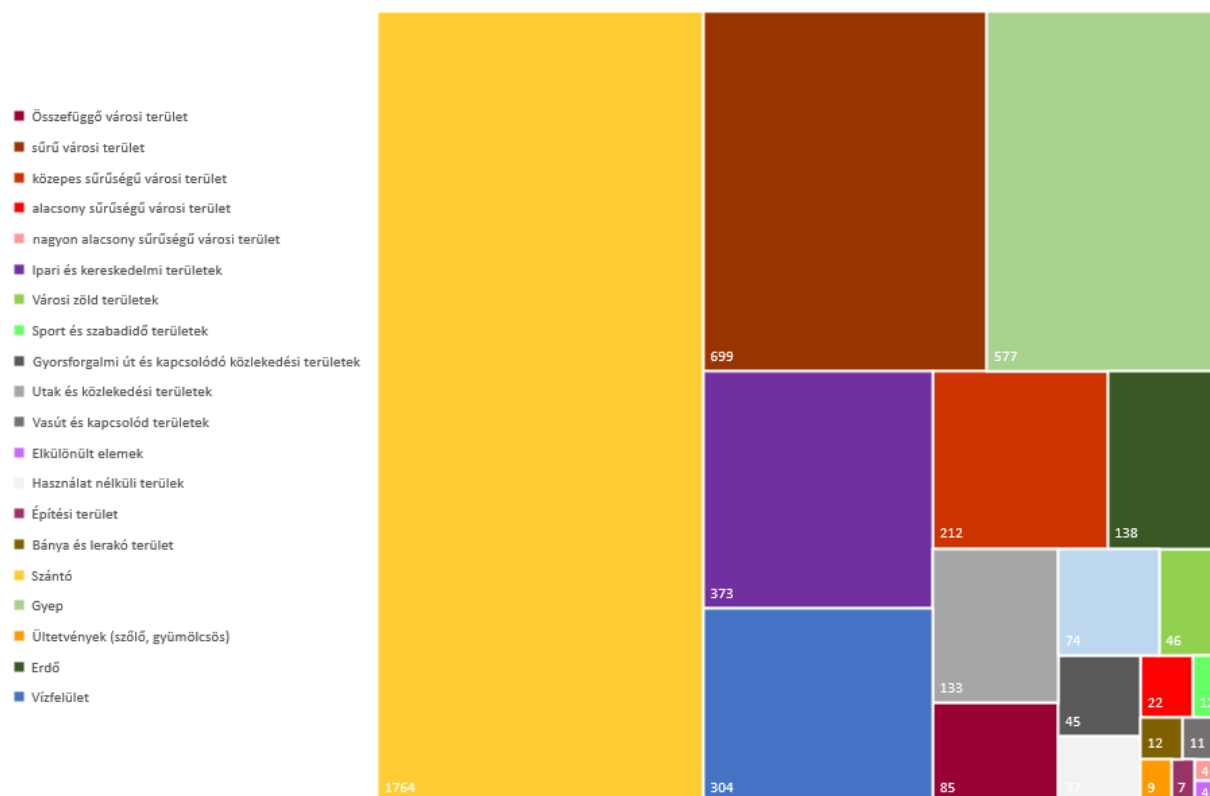

84. ábra: Művelési ágak megoszlása Forrás: Állami ingatlan-nyilvántartási térképi adatbázis

Művelési ág	Átlagos AK érték	Terület (ha)		
		Belterület	Külterület	Különleges külterület
szántó	15	49	1 569	98
gyep (rét)	93	-	106	2
szőlő	5	-	2	11
kert	2	0	0	19
gyümölcsös	13	-	125	0
gyep (legelő)	4	-	13	1
nádas	71	-	53	-
erdő	7	64	3	1
kivett	-	1 684	610	169
fásított terület	1	-	1	0
		1 798	2 482	301

30. táblázat: Művelési ágak megoszlása (Forrás: Állami ingatlan-nyilvántartási térképi adatbázis)

A valós felszínborítási térképek részletesebb képet adnak a művelés alól kivett területek használatáról. A felszínborítási adatokat az európai Copernicus földmegfigyelési program keretében készült Urban Atlas adatbázis alapján elemezzük. Az Urban Atlas az európai nagyvárosok és agglomerációjuk területére készül, a minimum térképezési egysége a beépített területeken belül 0,25 ha, azon kívül 1 ha.

85. ábra: Felszínborítási arányok (Forrás: Copernicus Land Monitoring Service- Urban Atlas adatbázis)

A felszínborítás alapján a legnagyobb arányban a szántóterületek találhatók, a közigazgatási terület 39 %-át foglalják el. A második legjelentősebbek a városi területek, amelyek összesen 1022 ha-on 22 %-ot találhatók. A városi területek a fedett felszín aránya alapján különböző kategóriákba sorolhatók az alábbi területek és arányok szerint:

Összefüggő városi terület (fedett felszín aránya >80%)	85 ha	1,9%
sűrű városi terület (fedett felszín aránya 50%- 80%)	699 ha	15,3%
közepes sűrűségű városi terület (fedett felszín aránya 30%-50%)	212 ha	4,6%
alacsony sűrűségű városi terület (fedett felszín aránya 10%-30%)	22 ha	0,5%
nagyon alacsony sűrűségű városi terület (fedett felszín aránya <10%)	4 ha	0,1%

31. táblázat: Copernicus Urban Atlas alapján a városi területek típusainak aránya (Forrás: Copernicus Land Monitoring Service- Urban Atlas adatbázis)

A harmadik legjelentősebb felszínborítás a gyepek területe, bár ezek már csak 577 ha-on 13 %-ot tesznek ki. Szintén jelentős területet foglalnak el az ipari és kereskedelmi területek, ezek elsősorban

az MO gyorsforgalmi út mellett, illetve a város délnyugati határában a régi Csepel Autógyár helyén kialakított ÁTI-Sziget Ipari Park területe. Területük összesen 373 ha, ami a vizsgálati terület kicsit több, mint 8 %-a.

86. ábra: Ortofotó
Forrás: Lechner Nonprofit Kft.

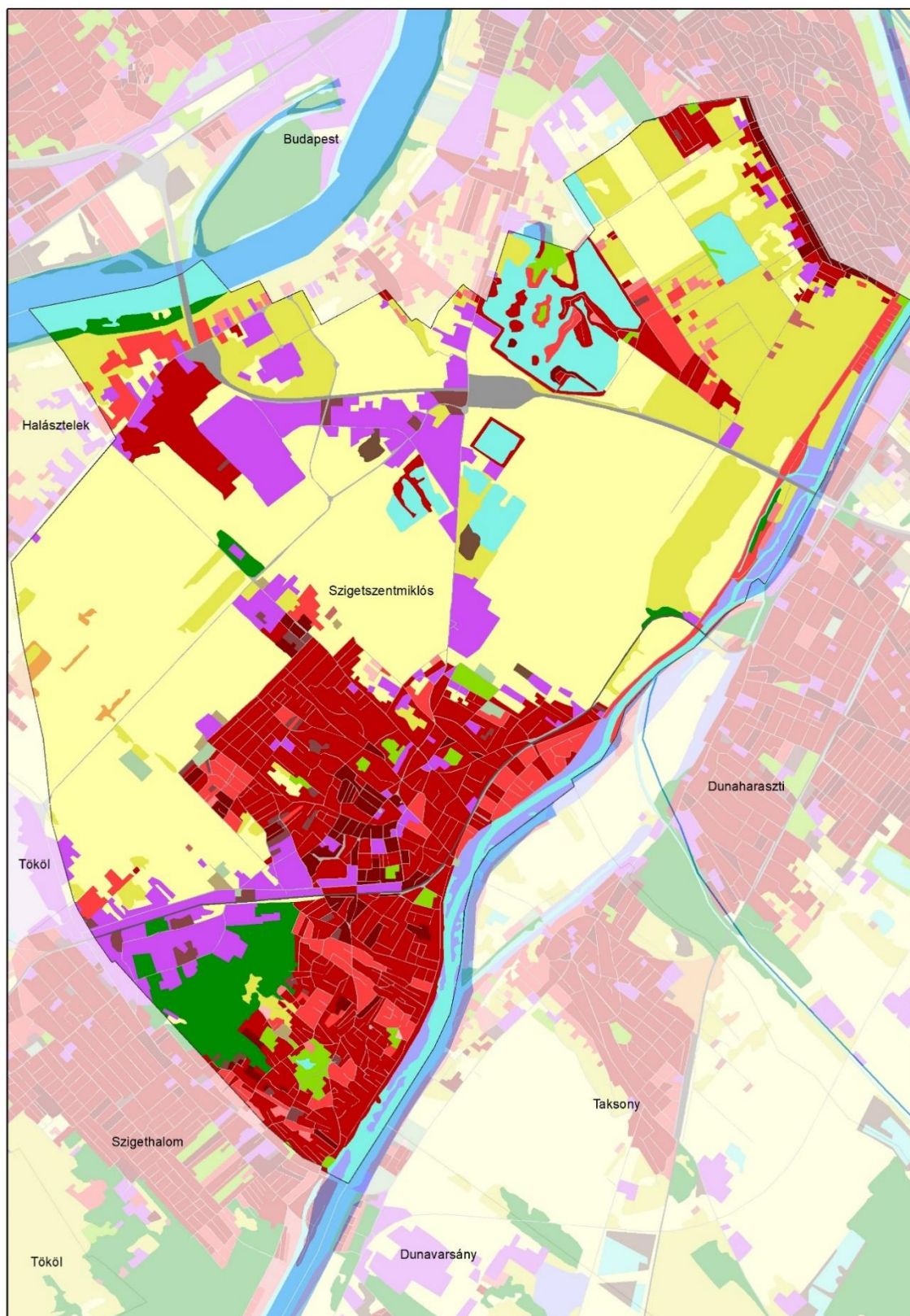
A vízfelületek is jelentős kiterjedésűek, a közigazgatási terület 7 %-án (304 ha) található a folyóvizek és a kavicsbányászat hatására kialakuló mesterséges állóvizek.

A közlekedési területek (utak, vasutak, kapcsolódó területek) jelentős területeket foglalnak el, összesen 189 ha-on, a vizsgálati terület 4 %-án. Ez nagyobb terület, mint az összes erdő területe, amely mindössze 138 ha.

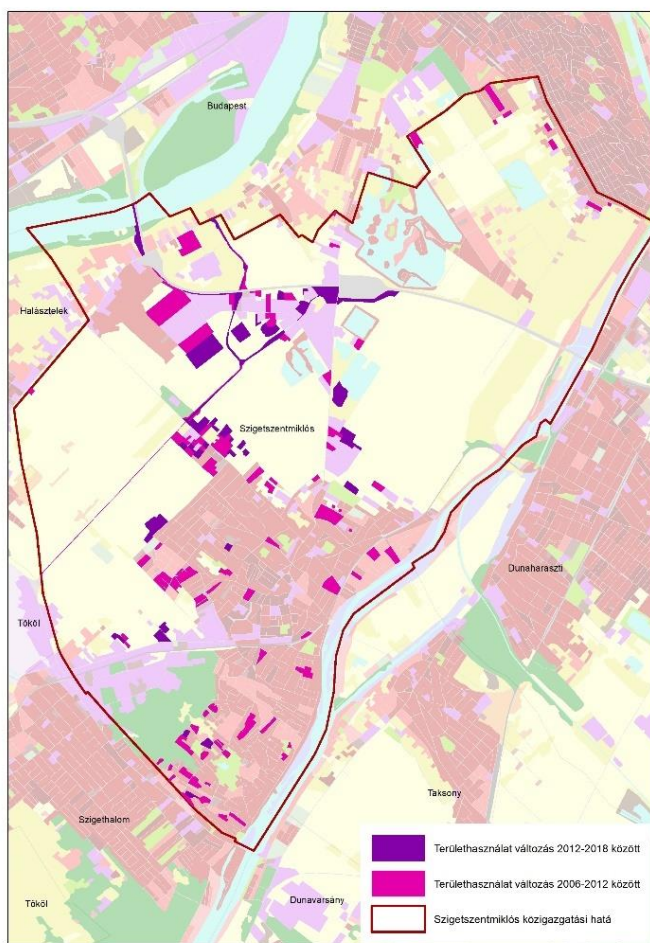
Kisebb kiterjedésűek, de értékes rekreációs, táji és természetvédelmi elemek a Ráckevei-Soroksári-Dunaág mentén húzódó víz hatású területek (74 ha). Jelentős rekreációs funkcióval rendelkező területek a városi zöldterületek (46 ha) és a sport és szabadidő területek (12 ha). Használat nélküli területek (37 ha), építési területek (7 ha) valamint bányák és meddőhányók (12 ha), összesen a vizsgálati terület 1,2 %-át foglalják el.

Az ültetvények (gyümölcsösök, szőlők), mindössze 9 ha-on található. Ez jelentősen eltér a művelési ág alapján

meghatározható ültetvény területektől, ez elsősorban annak köszönhető, hogy ezek egy része üdülési funkcióval rendelkező, hétvégi házas karakterű területek, illetve, hogy a vizsgálati terület délnyugati határán található nagy kiterjedésű gyümölcsös művelési ágú terület, döntő része az Urban Atlas adatbázis alapján szántóként hasznosított (bár itt a gyümölcsös funkció ennél nagyobb arányban van meg).

87. ábra: Szigetszentmiklós felszínborítása (Forrás: Copernicus Land Monitoring Service- Urban Atlas)

88. ábra: Beépített területek változása 2006-2018

Forrás: Copernicus Land Monitoring Service- Urban Atlas

Az utóbbi 12 év tájhasználatváltozásának vizsgálatához szintén a Copernicus program keretében kialakított Urban Atlas-t használjuk, amelynek változása adatbázisa a beépített területekre vonatkozóan 0,1 ha, az egyéb területekre pedig 0,25 ha pontosságú információkat tartalmaz.

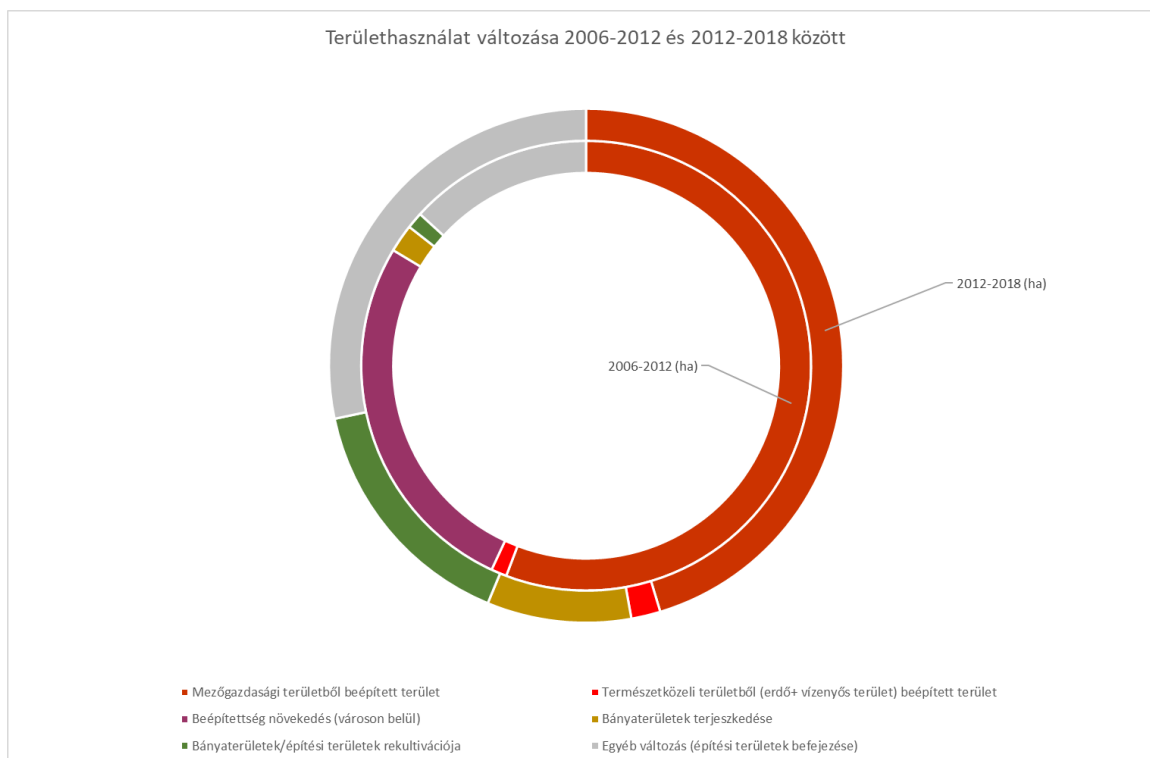
Az új beépített területek kialakulása okozza a legnagyobb változást a tájhasználatban. A folyamat jól követhetően lassul 2006-12 között mezőgazdasági területeken 94,5 ha, erdőterületeken 1,9 ha új beépítés alakult ki, addig 2012-18 között ezek a számok 37 ha-ra és 1,5 ha-ra mérséklődtek.

A 2006-12 közötti változás adatbázis rögzíti a beépített területek belül a fedett felszínek arányának növekedést, amely 45 ha-t érintett. Ez az értékelés 2012-2018 között hiányzik.

A másik jellemző változási folyamat a bányaterület növekedés, amely 2006-12 között 3,4 ha-t, 2012-18 között 7,4 ha-t érintett.

A két időpont között 14,6 ha bánya, illetve

építési terület rekultivációja valósult meg. Egyéb változást jelent a korábbi építési területeken az építkezések befejezése, ez a két változásidőpontban 45, 5 ha-t érintett.

89. ábra: Területhasználat-változás 2006-2018

Forrás: Copernicus Land Monitoring Service- Urban Atlas

1.12.3. Védett, védendő táji-, természeti értékek, területek

Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek

A külterület nagyrésztét elfoglaló szántóföldi területek monoton tájképi megjelenésűek hiányoznak a fasorok, mezővédő erdősávok.

A természetközeli növényzettel fedett területek (erdő + gyepek + vízenyős területek) lefedettsége összesen alig több, mint 789 ha, a közigazgatási terület 17%-a. További természetközeli területeket képviselnek a vízfelületek, amelyek összes kiterjedése több, mint 300 ha, a terület 7 %-a.

A Bucka városrész és az egykori Csepel Autógyár üzemi területe között terül el a XIX. században összefüggő erdő maradványa, amely természetvédelmi védeltséget is élvez, de tájképvédelmi szempontból is jelentős, hiszen a különböző funkciójú (ipari és lakó) területek vizuális elválasztását biztosítja.

A táj kiemelkedően értékes elemei a Duna-part és az Ráckevei-Soroksári-Dunaág vízfelülete, valamint a part menti ártéri erdők, és az itt található szigorúan védett lápok területe, amely természetvédelmi oltalom alatt áll. A Nagy-Duna szigetszentmiklósi partja túlnyomórészt árterület és árvízvédelmi töltés. Itt a partbiztosítást segítő ártéri erdők megőrzése tájképvédelmi szempontból meghatározó. A Ráckevei-(Soroksári)-Duna partja a belterületen jórészt elépült. A Duna-part megközelítését lehetővé tevő átjárók kibővítésével – a telkenkénti horgászás és csónakkikötésen túl közösségi parthasználat is lehetővé válhat.

Különleges tájképet meghatározó elemek a kavicsbányászat hatására kialakuló bányatavak vízfelszíne, ezek közül is meghatározó a Kavicsos-tó, amelynek partján és a szigeteken kisebb-nagyobb házak, horgászlakok, mólók, valamint lakóházak is találhatóak.

„A domborzati adottságok a táj fontos elemei, tájvédelmi szempontból az alföldi, Duna-menti táj karakterét kellene megőrizni az eredeti terepformák megőrzésével, visszaalakításával. A terepadottságok befolyásolják a hasznosíthatóságot (pl.: ármentes terület, rossz lefolyású terület, sík terep, művelési ágak), a vegetációt, az élőhelyeket, a lehetőségeket és a veszélyforrásokat. Az ártéri fekvés vagy a homokbuckás terület pedig, ahol őrzi eredeti természetes vegetációját, a település természetvédelmi területeit gyarapítja. A táji adottságok alapján maga a sík, hajdani akkumuláció révén kialakult, látványosnak, a homokbuckás vidéket eltekintve nem látványos, de a sajátos, nyitott táj értéket képez.”⁵⁰

Nemzeti és nemzetközi természetvédelmi oltalom alatt álló vagy védelemre tervezett terület, érték, emlék

Országos jelentőségű védett természetvédelmi területek

Szigetszentmiklós területén a legértékesebb természetvédelmi területek a Ráckevei (Soroksári) – Duna területén található, 1996. évi LIII. törvény 23. § (2) bekezdése alapján „ex lege” védett lápok.

90. ábra: Ex lege lápok (Forrás: DINPI térképi adatszolgáltatása 2019-be a Szigetszentmiklós város III. települési környezetvédelmi programhoz)

⁵⁰ RENATUR 2005 BT.: SZIGETSZENTMIKLÓS VÁROS III. TELEPÜLÉSI KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAMJA (2019-2024). 2019. június Környezetvédelmi program 2019-2024

Kialakulásukban az emberi tevékenység is fontos szerepet játszik. A Soroksári (Ráckevei) Duna szabályozása lecsökkentette a víz folyási sebességét, amely lehetővé tette hókonyok (szigetek, zátonyok, lefűződő kisebb mederágak) kialakulását, lápok és úszólápok létrejöttét. Ez ritka állat és növényfajokból álló, nagy fajgazdagságú ökotópok kialakulását eredményezte, speciális ökológiai folyamatok váltak egyben tanulmányozhatóvá. A szigetszentmiklósi hókonyok (103,0 ha) 1979 óta állnak természetvédelmi oltalom alatt, ez a hókonyos, úszólápos terület talán a város legkiemelkedőbb természeti értéke. A Ráckevei-Soroksári Dunaág északi – zömében szigetszentmiklósi – területén található kiterjedése alapján Európa második legnagyobb úszólápos területe. Az úszólápok többsége folyamatosan változtatja helyét, hol közelebb, hol távolabb kerül a parttól. A lebegő gypeszőnyeg gyökérrendszere nem rögzül a folyó medréhez, így a növényzőnyeg egészen nagy darabja is megváltoztathatja helyét a víz áramlási viszonyainak módosulása miatt.

Natura 2000 területek

A Natura 2000 területek európai szintű védettségű területek, a terület lehatárolást Európai Unió irányelvek határozzák meg.

Kiemelt jelentőségű természet-megőrzési területnek jelölt területek:

HUDI 20034 Duna és ártere

Közösségi jelentőségű élőhelytípusok: 3270 iszapos partú folyók részben *Chenopodium rubri*, és részben *Bidens* növényzettel, 6440 *Cnidion dubii* folyóvölgyeinek mocsárrétei, 6510 Sík- és dombvidéki kaszálórétek, 91F0 Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén; 91E0 Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők.

Természetvédelmi cél a területen található jó állapotú folyópartok, mocsárrétek, kaszálórétek, keményfás-, és puhafás ligeterdők kiterjedésének, szerkezetének, fajkészletének megőrzése. A Duna folyóvízi jellegének megőrzése, a főágban található kavicsos, nagy áramlási sebességű élőhelyek, illetve kavics- és homokzátonyok megőrzése.

A Duna még megmaradt természetes/természetközeli állapotú partszakaszainak megőrzése, az ártéri vizes élőhelyek vízutánpótlásának biztosítása, a szigetek parthoz kapcsolódásának, az oldalágak és az ártér feltöltésének megakadályozása, a parti zóna védelme. A területen található, életciklusában legalább részben vízhez kötött állatfajok ívó-, táplálkozó és telelőhelyei állapotának megőrzése. Kedvező természetvédelmi helyzet elérése érdekében szükséges fejlesztés az invazív gyom- és kultúrfajok visszaszorítása, irtása. A Duna egyéb szakaszain található sekély zátonyos területek, pontosabb feltérképezésének elvégzése. A kijelölt területeken meghatározni azt a vízállást, amely alatt a hullámozás tömegesen pusztítja az ivadékokat, majd a szükséges sebességkorlátozó intézkedések meghozása és táblák segítségével, illetve a hajósoknak szóló hirdetményeken való közlése. Új ívóhelyek létrehozása. A Duna további medersüllyedésének természetvédelmi szempontból előnyös módon történő megakadályozása. A lovas, gyalogos turista forgalom, illetve vízisportok (evezőtúra, horgászat) szabályozása, túraútvonalak, kikötési lehetőségek kijelölése, illegális kikötési-és horgász helyek felszámolása. Az illegálisan kialakított anyagnyerő helyek, hulladéklerakó helyek gyom és hulladék mentesítése, további lerakások megakadályozása. A jelölt élőhelyek infrastrukturális fejlesztésekkel

szembeni védelme. A hajózási fejlesztési elképzelések és a természetvédelem céljainak összehangolása. A vízteret használók természetvédelmi szemléletének formálása

HUDI 20042 Ráckevei (Soroksári) Dunaág

Közösségi jelentőségű élőhely típusok: 3150 Természetes eutróf tavak Magnopotamion vagy Hydrocharition növényzettel, 3160 Természetes disztróf tavak és tavacskák, 7140 Tőzegmohás lápok és ingólápok, 91F0 Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén; 91E0 Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők

Természetvédelmi cél a területen található jó állapotú tőzegmohás lápok és ingólápok, disztróf kistavak, ligeterdők, és eutróf tavi élőhelyek kiterjedésének, szerkezetének, fajkészletének megőrzése. Megőrzésük érdekében fontos a megfelelő vízellátottság és vízháztartás biztosítása, vízjárást negatívan befolyásoló vízrendezési beavatkozások nem végezhetőek. Fontos az inváziós fajok, terjedésének megállítása, állományaik csökkentése. Az erdei élőhelyek állományaiban előtérbe szükséges helyezni a folyamatos erdőborítást biztosító, közelíteni szükséges a lombkorona-, cserje-, lágyszárú szint faji, életkori összetételét a természetes állapotokhoz. A lápcserjések, pionír facsoportok túlzott térfoglalásának megakadályozása az úszólápok rögzülésének elkerülése, a lápi vegetáció és a hagymaburok (*Liparis loeseli*) populációk megőrzése érdekében. A Ráckevei Duna-ág vízminőségének javítása, különösen a felső szakaszon, a szennyező források feltérképezésével, megszüntetésével. Az egész Duna-ág területén szükséges megoldani a stégek és az engedély nélkül a nádasokban kialakított kijárócsatornák által okozott élőhely fragmentálódás problémáját. Az úszólápok, lápok és disztróf kistavak védelme érdekében a vízinnövényzet irtásának, elkorításának megakadályozása az egész szakaszon. A kiséphajó forgalomra jelenleg érvényes sebességkorlátozás gyakorlatban való megvalósítása az úszólápot érő hullámverés csökkentése érdekében, valamint 5 km/h sebességkorlátozó táblák kihelyezése a főágon Szigetcsép térségében, illetve géphajóval történő behajtást tiltó táblák kihelyezése. A Duna-ág vízügyi üzemeltetésénél fontos a napszakos vízszintingadozás elkerülendő, az áramlási sebesség a jelenlegihez képest ne növekedjen. A parti ingatlanok melletti vizes élőhelyek betöltésének megakadályozása. Az úszólápot közvetlenül, közvetve veszélyeztető infrastrukturális fejlesztések, területhasználatok megakadályozása.

Ma már országos védelmet élvez a területen belül található 1985-ban helyi védettség alá vont az M0 autópálya hídjá melletti Czuczor-sziget területe: 14.26 ha. A sziget szinte teljesen beépített, kertvárosi övezet, csak a Ráckevei Duna-ág két partját szegélyező mocsári növényzet, valamint gyékényes-sásos állományok utalnak az egykori természetes élőhelyekre. A puhafás ártéri galériaerdők és folyót kísérő fűzbokor erdők szinte teljesen eltűntek. Jellemző fajok a nyárfélék. A puhafás ártéri galériaerdők és folyót kísérő fűzbokor erdők szinte teljesen eltűntek. A hozzáférhetetlen úszólápok természeti értékei jelentik leginkább a védettség indokát.

91. ábra: Ráckevei (Soroksári) Dunaág Forrás: Szigetszentmiklós Településképi Arculati Kézikönyv, 2017)

HUDI 20045 Szigethalmi homokbuckák

Kiemelt közösségi jelentőségű élőhelytípusok: 6260 Pannon homoki gyepek

Természetvédelmi cél a jó állapotú pannon homoki gyepek természetszerű szerkezetének, fajkészletének, térbeli mintázatának megőrzése. Ennek érdekében szükséges az inváziós fajok, különösen a selyemkóró, fehér akác, bálványfa, nyugati osterfa által veszélyeztetett jelölő gyeptársulás megóvása a degradációtól, az inváziós fajok terjedésének megállítása, állományaik csökkentése. Javasolt a területen a pannon homoki gyepek-foltok közé ékelődő zárt akácosok fokozatos átalakítása őshonos fafajú erdővé, a felnyílt, jó gyepszinttel rendelkező állományok gyeppé, vagy őshonos erdőfoltokkal mozaikoló gyepekké való alakítása. A becserjésedés miatt leromlott pannon homoki élőhelyek gyeppé alakítása, a cserjések túlzott térfoglalásának megakadályozása. Fokozott ügyelni kell az abiotikus katasztrófák (pl.: tűzkár) megelőzésére. Az élőhelyeket veszélyeztető egyéb tevékenységek (pl.: gépjármű forgalom, crossmotorozás, quad, illegális bányászat) megszüntetése, a jogilag nem létező, de kijárt földutak felszámolása, a területet körbe vevő kerítés felújítása és fenntartása.⁵¹

⁵¹ Forrás: Duna-Ipoly Nemzeti Park adatszolgáltatás

92. ábra: Natura 2000 területek (Forrás: Duna-Ipoly Nemzeti Park térképi adatszolgáltatása 2019-be a Szigetszentmiklós város III. települési környezetvédelmi programhoz)

Helyi természetvédelmi oltalom alatt álló egyedek:

- A Taksonyi hídhöz közel, az Ádám Jenő sétányon található egyetlen olyan egybibés galagonya egyed (*Crataegus monogyna*), amely bár cserjeféle, de mégis hosszú élete során fává terebélyesedett. Ez a legidősebb és legmagasabb galagonyafa Pest Megyében, életkorát – mely hozzávetőleg mintegy 400-500 év – és magasságát tekintve, ami 9-10 méter, valamint törzsének átmérőjét, amely kettéágazik, egy 50 és egy 40 cm-es ágra, annak köszönheti, hogy a jó minőségű dunai termékeny öntéstalajon könnyen tudott fejlődni.
- Két öreg – mintegy 150-200 éves tölgyfa, amelyek szintén a beépített területeken találhatóak. Az egyik ilyen fa az Ádám Jenő sétányon, azaz a Duna partján, míg a másik a város északi részén, a futballpálya mellett, a Kardos István utcában található.

Természetvédelmi védelem alatt nem álló, de élőhelyvédelmi szempontból fontos területek a nem védett vízparti részek mellett a város legkiterjedtebb részén, az úgynevezett Buckában az Alsó-Bucka településrész meredek partfalai és vizes életközösségei (gyékényes-nádasok, vízfelületek). „A Bucka városrész rohamos gyorsasággal épül be. A hajdani szélfúttá homokbuckák alig-alig lelhetek már fel, ... az építkezések miatt. A javarészt betelepülő lakosság nem értékeli ezt a területet, nincs tekintettel múltjára, természeti értékeire. Sok helyen – főleg az Autógyár környékén még ma is 3-4 méter mély gödrökkel is találkozhatunk, melyek azonban nem természetes képződmények, hanem a második

világháború bombázásainak mementói. A Buckában – főleg annak alsó-buckai részén foltokban még megtalálhatóak nyárfaligetek, füves, virágos rétek, helyenként galagonya- és sóskaborbolya bokor csoportok is.”⁵²

A természeti értéket bemutatását, az oktatást és az ismeretterjesztést segíti a régi hajóállomás mellől kiinduló tanösvény, amelyet 2002-ben alakítottak ki. „A tanösvény története a mellékág hajózóútjának mederalakítási munkálataival kezdődött, amikor a hajózóút mélyítése miatt eltávolítandó homokos kavicsot a partok előtt hosszirányban, zátonyszerűen helyezték el a múlt század ötvenes-hatvanas éveitől kezdve. Az elmúlt két- három évtizedben a parthoz közel kialakult iszapos-kavicsos zátonyokon részben őshonos, részben behurcolt növényfajok telepedtek meg, majd már állatok is kihasználták az új lehetőséget. A fák és bokrok nagyra nőttek, a nádas és a gyékény megerősödött, a zátony anyaga összetömörödött és a part felé elzárt, mocsaras öblözetek alakultak ki, ahol vízi madarak nevelhetik elzártan, megközelíthetetlenül fészekaljukat.”⁵³

Ökológiai hálózat

A Nemzeti Ökológiai Hálózat (NÖH), mely 3 területtípusból áll:

- **magterület**, amely a legértékesebb, gyakran Natura 2000 és országosan védett területeket tartalmazza Szigetszentmiklóson ide tartozik a „Bucka-erdő” és az Ráckevei-Soroksári-Dunaág ex lege védett lápok
- **ökológiai folyosó**, mely természetközeli, értékes, gyakran egyéb védelmet nem élvező területek, illetve a magterületek közötti kapcsolatot szolgáló területek. Szigetszentmiklós területén ökológiai folyosó a Duna menti terület, az Ráckevei-Soroksári-Dunaág északi része és a MO mellett található gyepterületek.
- **pufferzóna**, kisebb természeti értékű, de az értékesebb területeket kívülről érő hatások kipufferelését, elviselését szolgáló területek ezek. Szigetszentmiklóson ilyen a belterület és a Duna közötti terület és a Lakihegyi adótorony körüli területek.

⁵² Forrás: Szigetszentmiklós Város Integrált Településfejlesztési Stratégia Megalapozó Vizsgálat, 2015

⁵³ Forrás: Szigetszentmiklós Településképi Arculati Kézikönyv, 2017

93. ábra: Ökológiai hálózat (Forrás: Duna-Ipoly Nemzeti Park térképi adatszolgáltatása 2019-be a Szigetszentmiklós város III. települési környezetvédelmi programhoz)

1.12.4. Tájhasználati konfliktusok és problémák értékelése

A legjelentősebb tájhasználati probléma a járásszékhely területén az alacsony természetes és természetszerű- és a magas mesterségesen átalakított felületi arány, amely egyes részterületek túlépítettségére is utal.

A tájkép drasztikus átalakulását okozta az M0 autópálya megépítése. Ennek északi és déli oldalán – kihasználva a jó megközelíthetőséget – ipari, raktározási és kereskedelmi vállalkozások telephelyei, doboz-szerű épületcsoportjai és parkolói, burkolt útjai vették át a korábbi szántóföldek helyét.

A külterületek képét jelentősen megváltoztatta a kavicsbányászat. Az útépitésekhez kapcsolódó kavicskitermelés a település északi szántóföldjein egy nagyobb, összefüggő, de szigetekkel és félszigetekkel tagolt, valamint 9 db kisebb, egyszerű mértani formájú tóból álló tórendszert hagyott maga után. Elsősorban a nagy Kavicsos-tó, de néhány kisebb mellett is horgásztanyák és spontán megtelepedett üdülőházak, lakóházak sora foglalta el a vízpartokat. Hasonló módon épült be a Ráckevei (Soroksári)- Duna menti partszakasz is, ugyancsak lehetetlenné téve a közösségi parthasználatot, egyben felszámolva a természetes folyóparti tájat.

Szigetszentmiklós legértékesebb természetvédelmi és tájvédelmi eleme a Ráckevei-(Soroksári)-Dunaág lápterületei. Ezek azonban rendkívül sérülékeny élőhelyek. Erre világított rá a 2020 december 12-én történt környezetszennyezés, amely során ismeretlen tettes nagy mennyiségű fáradt olajat

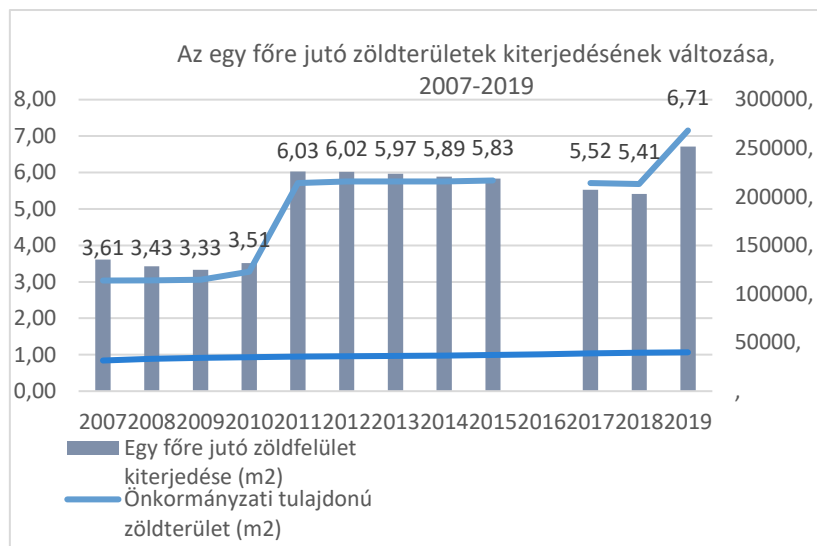
öntött Szigetszentmiklóson, a Tebe utca és a Rév sor kereszteződésénél lévő esővíz-csatorna kifolyóba a Duna mellett. A csatorna a Ráckevei-(Soroksári)-Dunaág torkollik, a környéken több mint 1800 négyzetmétert több centiméter vastagon betakart az olaj. A szennyezés következtében a mintegy 69 hektárnyi tőzegpáfrányos úszólápos élőhelyből nagyjából 2000 négyzetméternyi terület semmisült meg, valamint számos védett állatfaj egyede került közvetlen veszélybe. Az elsődleges kármentesítés befejezése után a szennyezés előtti állapot eléréséhez élőhely-rehabilitációra lesz szükség, amely évekig is eltarthat. A nádas viszonylag rövid időn belül képes újra benőni a területet, azonban a tőzegpáfrányos élőhelyfoltok visszatelepedését segíteni kell, valamint folyamatosan figyelemmel kell kísérni az esetleges invazív fajok megtelepedését. Ez a különleges eset is rávilágít arra, hogy a természetvédelmi tájékoztatás a környezet védelméről szóló szemléletformálás elengedhetetlenül fontos a természetvédelemi értékeink megőrzéséhez.

1.13. Zöldfelületi rendszer vizsgálata

1.13.1. Zöldfelületi ellátottság

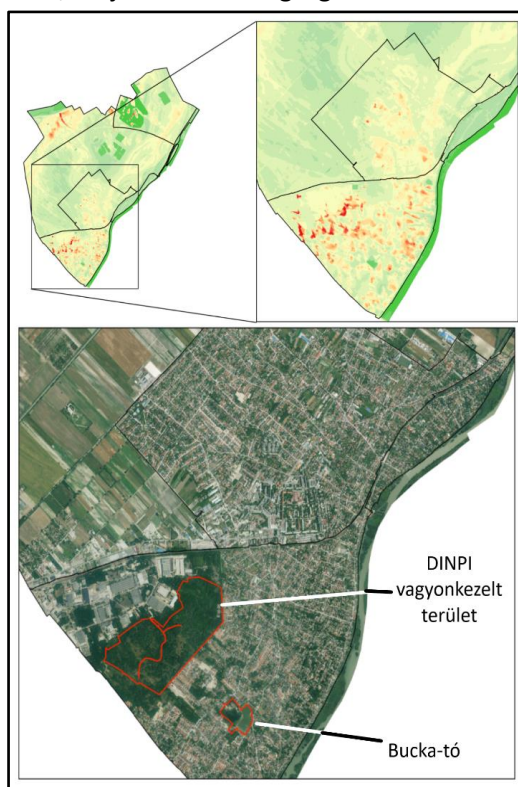
A korábbi ITS-ben meghatározott elemek (meglévő és már kijelölt zöldterületek, lakóterület fejlesztés tervezett zöldterületei, fásítási rendszer, települést körülvevő fásítás, erdősávok) képezik a közösségi zöldfelületi rendszer alapját. Szigetszentmiklós esetében a belterületi – közös használatú – zöldfelületek aránya a domináns kertes-családi házas települési arculatnak megfelelően – alacsony. Jelentősebb zöld közterületek – melyek a város üzemeltetés által gondozottak – leginkább csak a lakótelepeken (József Attila lakótelep, Szent Miklós lakótelep) fordulnak elő. Ezek összterülete ~26,82 ha (Lechner, 2019). További nagyobb kiterjedésű zöldfelületek a település északi részén találhatóak, ezek a sportpálya és a temető. A település önkormányzati tulajdonban lévő zöldterületeinek állandó népességhez viszonyított arányának változását az 95. ábra mutatja be. A 2019-ben átlagosan 6,71 m² zöldfelület jutott egy-egy lakosra, ami nagyjából a budapesti értéknek felel meg, vagyis meglehetősen sűrű beépítettségre utal. Nemzetközi viszonylatban már 2016-ban is a 9 m²-t átlagosan elérendő értéknek városias környezetben (Budapest környezeti állapotértékelése 2017).

Kiemelendő ugyanakkor a Bucka-negyedben kialakított Bucka-tó rekreációs terület közösségi jelentősége. A település más közösségi terei, játszóterei is fontos szerepet játszanak a minőségi zöldfelületek kialakításában, kiterjedésük azonban messze elmarad egy közpark méretétől, ahol több funkció is kialakítható lenne. Mindenképp meg kell említenünk az ebben a városrészben található egykori Csepel Művek körülkerített beerdősült területét, mely a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság (DINPI) vagyonkezelésében áll és országos jelentőségű védelemre tervezett. A területhasználati adatok alapján ez az egyetlen összefüggő, erdőként kezelt terület a település belsejében, ezért megőrzése kiemelt jelentőségű. A terület ráadásul a Csepel-sziget utolsó természetközeli pannon homoki élőhelyének tekinthető. Az Önkormányzat és a DINPI közötti egyeztetések még zajlanak a terület egy részének közhasználatú térré történő alakításáról, illetve az élőhely helyreállításáról, amely nagyban hozzájárulna a lakosság minőségi zöld rekreációs területtel történő ellátásához. E terület környezetében tapasztalható gyors ütemű beépítéssel járó zöldfelületvesztés ellensúlyozása érdekében is fontos a védett terület megőrzése. A két nevezett terület elhelyezkedését a 96. ábra mutatja be.

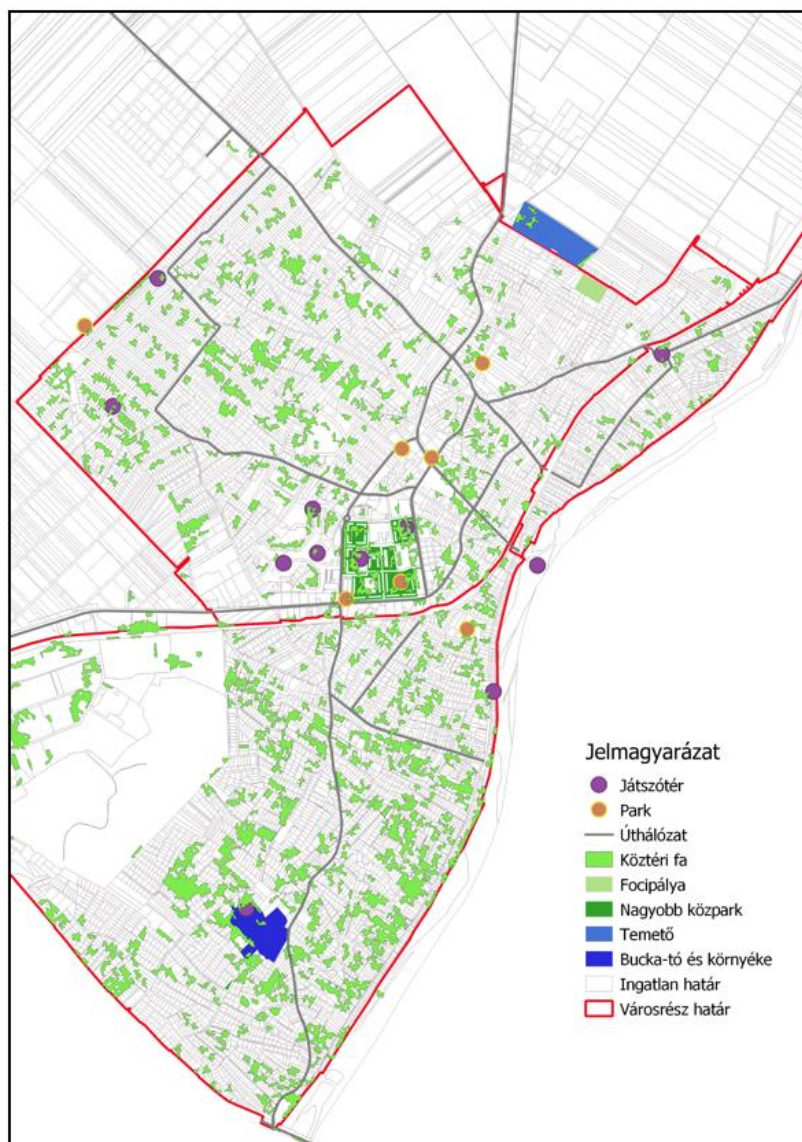
94. ábra: Az egy főre jutó önkormányzati tulajdonban lévő zöldterületek kiterjedésének változása 2007 és 2019 között (m²)
(Forrás: Lechner Nkft., TelR)

A terület bejárása révén, a talaj- és a helyi klimatikus viszonyok ismeretében mindenképp fontos megjegyeznünk, hogy a magasabban fekvő térrészekben (főként a Bucka-negyed és a Városmközpont) a talaj rossz vízmegtartó képessége miatt a növényzet rendkívül sérülékeny. Ennek megfelelően a bolygatott felszíneken a növényborítás lassan regenerálódik és csak jelentős ápolással fejlődik. Ezért fontos komplex feladatként kezelni a zöldfelületek fejlesztését és a csapadékvíz visszatartás kérdéskörét. A zöldfelületek mennyisége mellett minőségük is fontos, a bolygatást jobban elviselő idegenhonos növényfajok elterjedése által a honos fajok kiszorulnak eredetikörnyezetükből, amely negatívan befolyásolja a települési zöldterületek biodiverzitását. A fajszegevényebb életközösségek kevésbé ellenállóak a kártevőkkel, időjárási viszontagságokkal szemben.

95. ábra: A település és környezetének domborzati viszonyai és a Bucka-negyed nagyobb zöldfelületei (saját szerkesztés)

A különböző típusú (pontszerű, vonalas, nagyobb kiterjedésű) zöldfelületek együttesen alkotják a települések ökológiai rendszerét, melyek a külterületi zöldfelületekhez kapcsolódva együttesen illeszkednek bele a térségi, tágabb ökológiai hálózatba. A településen belül az egyes elemek összekapcsolódása teszi lehetővé a fajok áramlását. Egyes fajok mozgását nem befolyásolják a mesterséges akadályok (kerítés, házak), míg mások esetében megnehezíti, lehetetlenné teszi az egyes nagyobb zöldfelületek közötti mozgást. Ezért fontos, hogy a közterületeken is biztosítva legyenek a hálózati kapcsolatok. Ehhez érdemes megvizsgálni a település közterületi fáinak hálózatosságát, a nagyobb zöldfelületeket képező parkok, közösségi terek (játszótereket is ideértve) elhelyezkedését (97. ábra). Egyes utak mentén közel egybefüggő fasorok találhatóak, amelyek a Ráckevei Dunaágra merőlegesen futnak, ugyanakkor csak helyenként érik el azt a magas part menti beépítettség miatt. A Ráckevei Dunaág közvetlenül a település mellett található, számos védett, egyedi természeti értékkel rendelkezik. Szervesen kapcsolódik ugyan a településhez, azonban a part menti területek kevés kivételtől eltekintve magántulajdonban vannak. A Bucka-negyed parttal párhuzamos utcái szintén jelentős közterületi faállománnyal rendelkeznek, azonban erős szabdaltság is megfigyelhető. A közterületi fák felmérése 2018-ban műholdas adatok alapján európai léptékben történt, így az eredmények fenntartással kezelendők, ugyanakkor egy általános helyzetképet nyújtanak a település közterületi fákkal való ellátottságáról. A parkok és játszóterek települési eloszlása egyenetlennek mondható, főként a városközpontban találhatóak, azonban megfigyelhető a peremterületek felé való nyitás is. A városközpontban nagy kiterjedésű zöldfelület csak a lakótelepek környezetében található, a temető, a sportpálya a város peremén helyezkedik el.

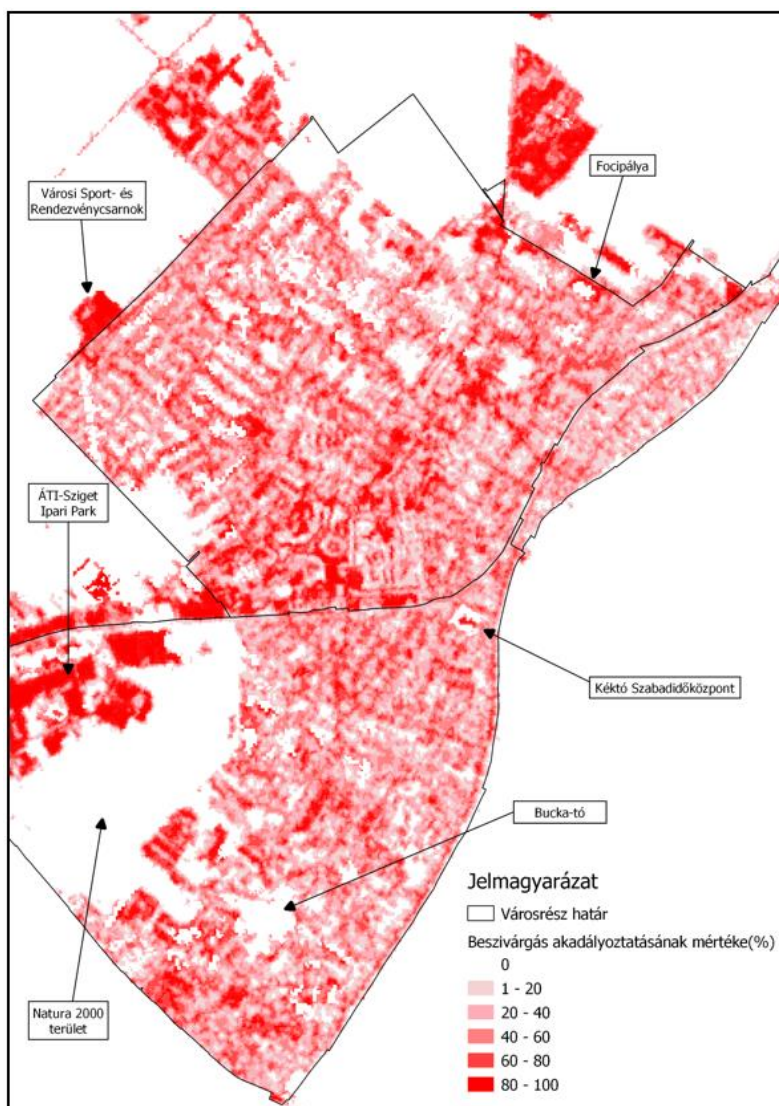
96. ábra: Szigetszentmiklós zöldfelületi elemei (saját szerkesztés, közterületi fák adatforrása: © European Union, Copernicus Land Monitoring Service 2018, European Environment Agency (EEA))

A zöldfelületi rendszer vonatkozásában minden elem fellelhető a településen, azonban ezek rendszer szintű kapcsolódása rendkívül hiányosnak mondható. Ennek alátámasztására szolgál a 98. ábra, melyen a burkolattal borítottság mértéke látható. Az alacsonyabb értékek természetes felszínre utalnak, míg a magasabb értékek a nagyobb mértékű vagy teljes mesterséges borítással ellátott felszínre utalnak. A nevezett példák alapján jól elkülöníthetők az egyes osztályokba tartozó elemek. A település középső részén látható magas értékekkel jelölt területek is utalnak a zöldfelületi hálózat hiányosságaira. Ugyan elmondható, hogy a zöldfelületek jelentős részét a magánkertek növényzete adja, de az utóbbi években egyre több esetben kerül burkolásra egy-egy új építésű telek, ahogyan az a Bucka-tó és a Natura 2000, DINPI vagyonkezelte terület közötti részen is látható.

A zöldfelületi hálózat városrészenkénti elemzését az előző ITS elvégezte, a fentiek alapján elmondható, hogy állításaik jelenleg is aktuálisak, miszerint a település falusias jellegéből rövid idő alatt történt átalakulása következtében településképe rendezetlen és szervezetlen. Az eredeti településmag egyre sűrűbb beépítettségét a néhol fennmaradt kertek csoportja teszi szellősebbé, ugyanakkor délen a

felkapott és egyre gyorsabban beépülő Bucka- negyed területén a tervszerűen kialakított utcákon és telkeken a (változatos) zöldfelület kialakítására kevés hangsúlyt helyeztek.

Összességében elmondható, hogy a zöldfelületi hálózat alkotóelemei jelen vannak a településen, ugyanakkor ezek kapcsolódása kevésbé tudatos, inkább örökölt. A várhatóan növekvő beépítési kedv következtében, tudatos tervezés hiányában, tovább csökkenéssel számolhatunk, amely tovább gyengíti a hálózatosságot.

97. ábra: Burkolt terület aránya a települési térségben (saját szerkesztés, adatforrás: Imperviousness, 2018. © European Union, Copernicus Land Monitoring Service 2018, European Environment Agency (EEA))

1.13.2. A zöldfelületi rendszer konfliktusai és problémái

A zöldfelületi hálózat Szigetszentmiklós esetében jelentős fejlesztésre szorul, annak ellenére, hogy a falusias jellegéből adódóan a magánkertek és a lakóövezetek jelentős zöldfelületekkel rendelkeznek. A település keleti oldalán található Ráckevei Dunaág irányába kevés a közterületi kapcsolat, amely így

az ökológiai folyosóval való összekapcsolódást nehezíti. Északról és nyugatról főként szántók, jóval kisebb arányban rét, legelő határolja. Folyamatos erdőborítás egyedül a Bucka-negyed területén található. A két nagyobb zöldterület (DINPI vagyonkezelte és Bucka-tó) összekapcsolása erdősávval vagy fasorokkal egyre reménytelenebb elképzelés a rohamos beépítéseket látva. Az ezek környékén épülő kertes családi házak egyre kisebb telekmérettel, egyre sűrűbben kerülnek kikapcsolásra, ami a lakosság életminőségére már rövid távon is minden bizonnyal negatívan hat. A növekvő lakosságszám egyre nagyobb minőségi rekreációs célú zöld területet igényel, egyre nagyobb terhelést jelent a meglévő zöldfelületek számára.

A csapadékvíz elvezetés hiányosságai a sűrűbben lakott belső városrészekben jelentős problémát okoznak, ugyanakkor a nyári csapadékmentes időszakokban a locsolás következtében jelentősen megnő a vízfogyasztás. A csapadékvíz visszatartás és tározás számottevően hozzájárulhat az egyensúly kialakításához és a városi területekről hirtelen lefolyó csapadékvíz által szállított szennyeződés is kisebb valószínűséggel jut rövid időn belül az élő vizekbe.

Fontos megemlíteni a magánkertekben kialakított díszkertek veszélyét az őshonos növényvilágra. A zöldhulladék illegális elhelyezésekor ugyanis esetenként a dísznövények kiszabadulhatnak a környezetbe és kártevők, fogyasztók hiányában agresszíven terjedésnek indulhatnak.

Összefoglalva a minőségi és teljes zöldfelületi hálózat kialakítása a mind a lakosság, mind az élővilág szempontjából kiemelt jelentőségű. Hozzájárul az életminőség javításához, a mikroklima szélsőségeinek kiegyensúlyozásához és a magas biodiverzitásnak köszönhetően kevesebb fenntartást igényelnek, így költségkímélőbbek.

1.14. Az épített környezet vizsgálata

1.14.1. Területfelhasználás vizsgálata

Szigetszentmiklós a Budapest környéki agglomerációs településekre sok tekintetben jellemző fejlődési utat járta be az elmúlt 100 évben, magán hordozva így az elmúlt 50 év építészeti örökségét és terheit is.

Szigetszentmiklós egészen a XX. század közepéig egy Ráckeve vonzáskörzetébe tartozó falu volt, és ebből a szerepből a II. világháború utáni ipari fejlesztések miatt kezdett el fejlődni, növekedni. Mégis, az igazi lakosság-növekedés, és ezzel együtt a település erőteljes kiterjedése, és a legnagyobb mértékű építkezések a rendszerváltozás után történtek, javarészt felügyeletlen módon, így ezzel az örökséggel kell ma is megküzdeni, és sok helyen megőrizni a természeti értékeket a túlzott építkezésekkel szemben – elsősorban a Duna menti területeken.

Szigetszentmiklós belterülete a XX. század folyamán a rendkívül dinamikus fejlődésnek köszönhetően a településmagtól egyre távolabbra terjeszkedett. A 2015 évi ITS⁵⁴ szerint alapvetően növekedett, belterületét folyamatosan terjesztette egyre távolabb a településmagtól. Míg az utóbbi évtizedekben öt markánsan elkülönülő városrészt lehet azonosítani, ezek az alábbiak: - Lakótelep, Ófalu, Bucka, Dunapart, és Lakihegy. Ám az újonnan létrejövő településrészek inkább dűlők neveit örökölték, mint pl. Ragad.

⁵⁴ Szigetszentmiklós Város Integrált Településfejlesztési Stratégia Megalapozó Vizsgálat, 2015. (**Pest-Budapest Konzorcium:** HBHE – BFVT – HETFA – PESTTERV – Pro Regio – Városkutatás)

Mint a legtöbb gyorsan növekvő település esetében az Ófalu fokozatosan veszített szerepéből, mára az igazgatásikulturális-oktatási funkciókat is részben látja el, kereskedelmi szerepe minimálisra csökkent, sőt, több intézmény, szolgáltatás is a település peremére szorult, olykor előnytelen térszerkezeti szituációkat is létrehozva.

Szigetszentmiklós – elsősorban agglomerációs elhelyezkedése, földrajzi helyzete, gazdasági teljesítménye, és lakóinak életminősége szempontjából a kiegyenlített területhasználat és a lakóterületek hullámozó minősége, és a közlekedés. Egyrészt, Szigetszentmiklós kedvező helyzetben van, ami a közutakat illeti – akár európai kitekintésben is – hiszen közvetlen közelében található négy autópálya (M1, M5, M6, M7), egy gyors forgalmi elkerülő út (M0). Ezek az adottságok hosszútávon is biztosítják a gazdasági lehetőségek maximális kihasználását. Azonban többek között a kényelmetlen, és így kevésbé versenyképes közösségi közlekedés (a HÉV-megálló a település jelentős részéről csak helyi busszal, nehezen érhető el) problémákat okoz. Ezáltal, nyilvánvaló, hogy az ingázó lakosság szívesebben választja a személyautó használatát, még akkor is, ha az dugó esetén több, mint egy órást jelent Budapest központjáig. Láthatjuk, hogy hosszútávon az autópályák fejlesztése csak a személygépkocsi használatát fogja gerjeszteni, még nagyobb forgalmat generálva az utakon. Ami a településen belüli közutakat illeti, elsősorban a volt üdülőterületeken, ezek fejlesztése nem tudta utolérni a település ugrásszerű növekedését. Továbbá gondot jelent az is, hogy ezeken a részekben a szűk telkek miatt sokan az utcán parkolnak, a járda helyét elfoglalva sok esetben.

Szigetszentmiklós településszerkezetének meghatározó eleme az M0 autópálya, mely két részre osztja a települést. Az M0 nemzetközi forgalmat is bonyolító autópályát kihasználva, az autópálya melletti, illetve a közelben elhelyezkedő területek felértékelődtek, a fejlesztési és területigények folyamatosan növekedtek, az autópálya mentén gazdasági területek alakultak ki. A másik meghatározó szerkezeti elem a Csepel-szigeti gerincút tervezett nyomvonala, a Leshegy Ipari Park mellett haladva csatlakozik az 51101 jelű úthoz és azon keresztül az M0 autópályához.⁵⁵

Területhasználati értelemben itt kell megemlíteni a városmagtól leszakadó területek kérdéskörét is. A város földrajzi szempontból homogén, talán a HÉV-vonal által határolt Bucka városrész szerkezete mutat sajátos jellemzőket. Több településrész szervesen kapcsolódik a városhoz: Lakihegy, északi üdülőterület, Leshegy, Sóshegy, volt Csepel Autógyár területe.

Általánosan elmondható, hogy a településen még meghatározó a falusias, kertvárosias beépítés, illetve a kisvárosias építési mód és városkép, a kevésbé tervezett és tudatosan szervezett működés (beleértve a települési közlekedési rendszert is). Szigetszentmiklós épített környezetére a – szuburbanizációnak is köszönhetően – a diverzitás jellemző, a rohamos fejlődés a falusias, kisvárosias beépítés hagyományos értékei mellett nem alakult ki egy olyan, az új építkezések által is használható, elfogadott településképi arculat, amely meghatározná az új településrészek jellegét. Így a lakótelepek, társasházak lakóparkok (Leshegy lakópark) mellett az Ófalu kisvárosias, falusias beépítéseivel szemben az új, vagy az üdülőterületekből lakóterületté avanzsált településrészekben nincs már homogén karakter. Sőt, olykor az átgondolatlan építkezések sokszor befejezetlennek, gazdátlanok hatnak. A település legújabb részei már sokkal rendezettebb képet mutatnak, a gazdasági fellendülés óta épült új családi házak homogénebb, rendezett arculatot képeznek.

⁵⁵ Szigetszentmiklós Város Integrált Településfejlesztési Stratégia Megalapozó Vizsgálat, 2015. (Pest-Budapest Konzorcium: HBHE – BFVT – HETFA – PESTTERV – Pro Regio – Városkutatás)

Az alábbiakban korábbi vizsgálatok (ITS, 2015; TAK, 2017) felosztását követve áttekintjük a város jellegzetes településrészeit.

Városközpont

Szigetszentmiklós intézményeinek egy része és lakóövezeteinek jelentős része ebben a területrészen található. A negyed meghatározó részei az Ófalu, a Lakótelep, és az ezeket körülvevő lakóterületek. Jellemzője a kertvárosi és a kisvárosias építkezés, az intézményi, oktatási, kulturális funkciók egyes kereskedelmi egységek megjelenése, vendéglátóhelyek széles köre.

Bucka

A terület beépítettsége az utóbbi pár évben rendkívül felgyorsult. Az építőipar 2017 évi újbóli fellendülése óta rendkívüli ütemben épültek fel új családi házak, és a közúti infrastruktúra ezt még nem tudta utolérni. Korábban a területet esetlegesen kialakított, olcsó nyaralótelkek kesze-kusza halmaza, illetve dimbes-dombos erdősült, akácos-nyáras területek jellemezték. Településszerkezeti Terv azonban már szinte az egész Bucka városrész területére a kertvárosias beépítési módot szabályozta.

Dunapart

A Dunapart területrészen az elmúlt évtizedekben szintén az üdülőtelkek és hétvégi házak jelenléte dominált, hasonlóan a Bucka negyedhez. Napjainkra ezek teljes egészében lakóingatlanókká alakultak. A Duna-part beépítése és a közösségi használatú vízpart elidegenítése a hatvanas-hetvenes években — szabálytalan módon — történt. Az önkormányzat, erre a lakossági igényre válaszolva, lakóterületté nyilvánította a Dunapartot, azonban a szabályozás megváltozását követően a szűk, kicsi telkek szinte zárt sorúan beépültek, a legértékesebb vízparti telkeken azonban alacsony minőségűek a lakóházak, sok az elhagyott, nem karbantartott, gazdátlan ingatlan is. Az Ádám Jenő sétány épített környezete nem felel meg a természeti környezet egyedisége által követelt minőségnek, és várhatóan több évtized kitaró szemléletformáló munkája szükséges ahhoz, hogy a terület arcát megváltoztathassuk.

Felsőtag

A Felsőtag a városhoz szervesen egyáltalán nem kapcsolódó területrész. A terület jelentős részén lakóövezet található, új építésű, minőségi lakásokkal. A Felsőtag területrész a legkevésbé beépített terület.

Városkörnyék

A Városkörnyék területe rendkívül heterogén összképet mutat. Lényegében kifliszerűen körülöleli a város központi magját, magában foglalva Lakihegyet, illetve a város északi és déli külterületeit egyaránt. A területen jelentős gazdasági funkció (Leshegy Ipari Park, Lakihegy), közlekedési funkció (M0 autópálya, leendő Szigeti gerincút) és lakófunkció (Lakihegy, Dujmó-lakótelep) található a külterületek (szántóföldek, mezőgazdasági területek stb.) mellett. A lakófunkció további terjedése várható a városrészre tervezett Ádám Jenő AMI területe mellett – amely a város egyik legjobban

megtervezett középülete, a környék igényes építészeti fejlesztésének központja lehet. Várhatóan a gazdasági funkció is tovább erősödik majd a térségben, mivel a tervezett szigeti gerincút lehet a jövőben az MO autópályát gazdasági hatásainak fordító tengelye a sziget irányában.

Barnamezős területek

Barnamezős területként említendő a volt Csepel autógyár, ahol ma Ipari Park található logisztikai gyártó tevékenységekkel és intézményépületek tervezett telepítésével úgy, mint járási hivatal, bíróság, földhivatal, középiskola stb. Továbbá barnamezős területként említhető még a volt TSZ terület az északi területrészen a Csepeli út mentén. A területen csarnok épületek találhatók, mint mezőgazdasági telephelyek, kamion parkoló, hajókereskedelemmel összefüggő tevékenységeknek ad helyet. Mezőgazdasági terület, de ide tartoznak a nagy kiterjedésű Kavicsbánya-tavak is, (illetve a Sós-hegy) szedett-vedett nyaralóépületekkel, horgász kunyhókkal, jórészt rendezetlen ingatlanviszonyok között élő lakossággal. Ezzel szemben ugyanakkor szembeötlő a különbség a Tihanyi utca környékén, ahol rendezett, kertvárosias rész alakult ki.

A város szlömösödésének vizsgálata

Szigetszentmiklóson a lakótelepeken élők társadalmi státusza nem tekinthető rossznak, nem alakultak ki zárt tömbök, szlömösödött városrészek, egyedül a Kavicsbánya-tavak környezete vet fel jelentős társadalmi és környezeti problémákat. Szigetszentmiklós helyzete kedvezőnek mondható a szegregátumok klasszikus formáinak hiánya miatt.

Az eleve szociális célból épített lakások státusza később sem fog megváltozni, sőt csak romlani fog. E csoportok leszakadása, konvencióktól eltérő életmódjának kialakulása a későbbiek folyamán kezdődött. Ilyen csoportok a Bucka városrész egyes területein, valamint a Városmegye negyed egykori „határán”, a Teleki utca, Teleki-köz környékén élnek. Szegregáció kialakulásának és fennmaradásának szempontjából a legsúlyosabb helyzet ma Lakihegyen fedezhető fel.

A városi szabályozási terven lehatárolt szegregátummal érintett, vagy veszélyeztetett területek:

- Lakihegy egész területe
- Kavicsos tavak területe - M0-as utca - Átlós utca - Ezüsttó utca - Szellős utca
- Felsőtag- a város szerkezeti térképe alapján beazonosíthatatlan
- Városmegye negyed, Bajcsy-Zsilinszky utca - Tököli út sarok
- Városmegye negyed, Akácfa krt. 16-18.
- Ragád külterület, Barack utca - Gyümölcsös utca - Ribizli utca - Szüret utca

A szegregátumok területén jellemzően a népessége a városi átlagnál fiatalabb, de a legfeljebb általános iskolai végzettségűek aránya alacsony. A lakások komfort fokozata és települési környezete fejlesztésre szorul. A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők arányát számításba véve az adatok alapján szegregáltamról, vagy veszélyeztetett területről beszélhetünk.

Turisztikai Fejlesztések

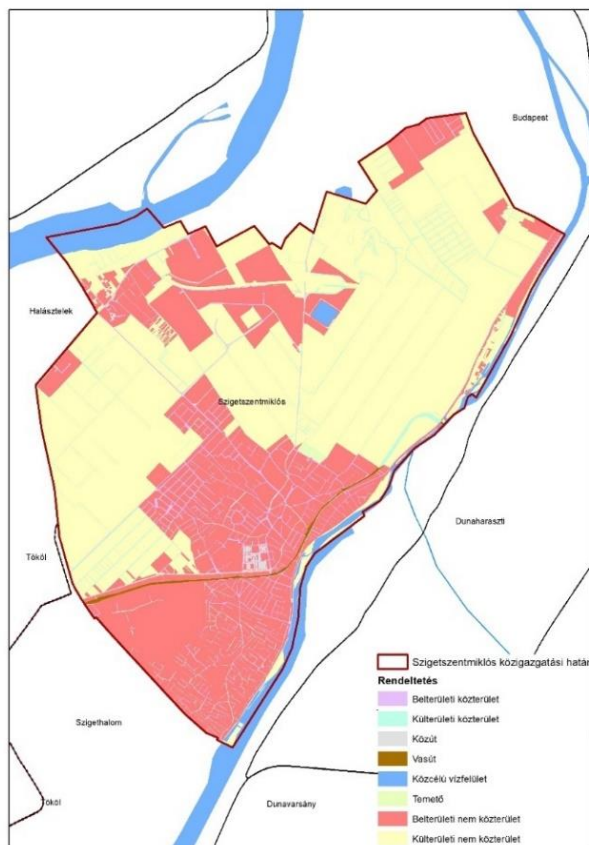
Habár Szigetszentmiklós Budapest vonzáskörzetében található és adott lenne az egy-napos aktív turisztikai túrák ajánlása a Budapestre érkező turisták számára, mégis, elenyésző ilyen jellegű fejlesztés található a város területén.

- A város területét érinti egy zárandokút, mely kiszolgálására az Ádám Jenő sétányon egy üdülő is található, az épületegyüttes korszerűsítése szükséges.
- Továbbá a Kéktó Szabadidő Park biztosít a kéktói rendezvények számára területet. A Ráckevei-Soroksári-Dunaág menti üdülőterületek mára beépültek, további fejlesztési potenciált nem mutat.
- Az ATI-Sziget Ipari Park területe mögötti mintegy 70 ha-os erdőterületen szeretne az önkormányzat tanösvényt kialakítani. A területen jelentős az illegális személtelhelyezés.

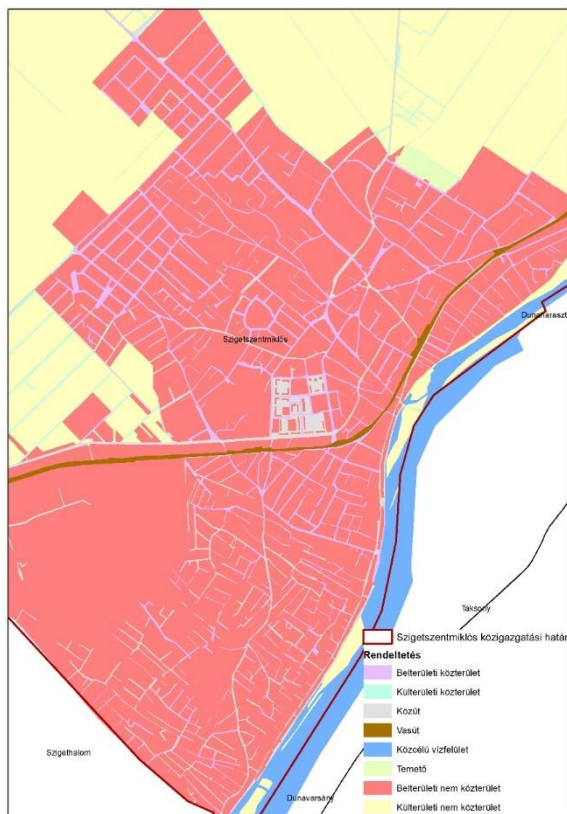
1.14.2. A telekstruktúra vizsgálata

Földrészletek használati megoszlása

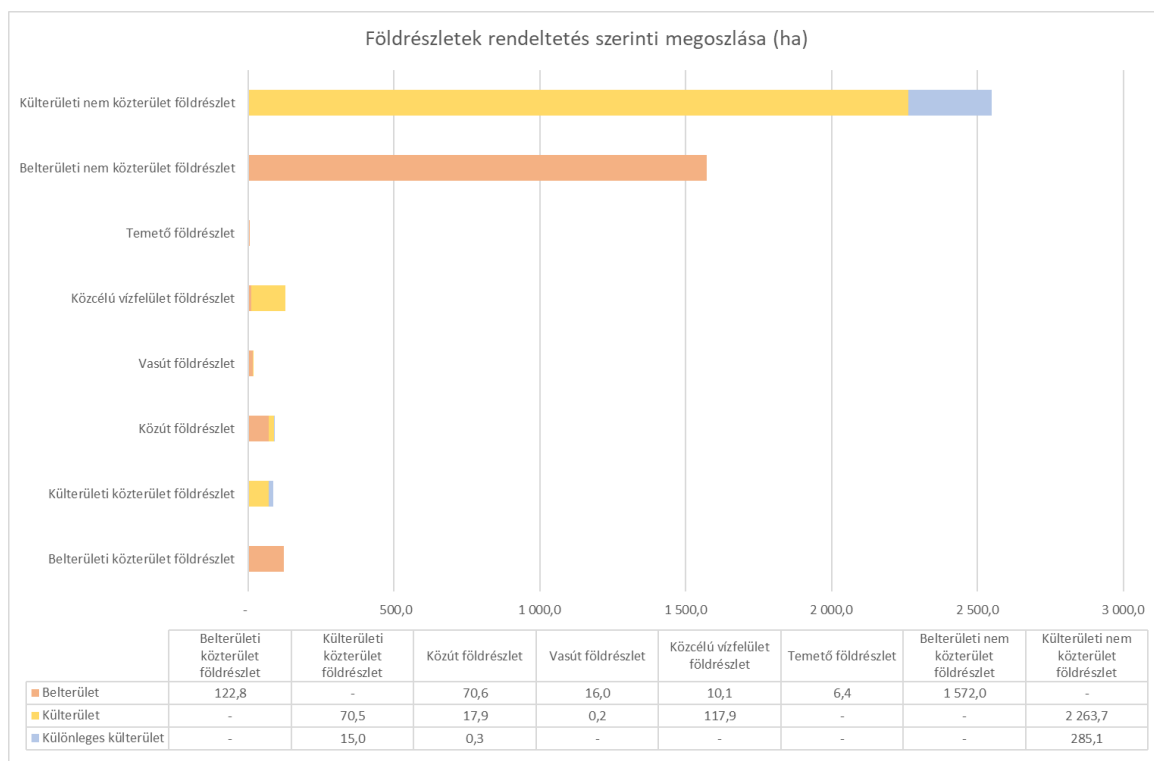
Az állami ingatlan nyilvántartási adatbázis alapján Szigetszentmiklós területének 56%-a külterületi, 34%-a belterületi nem közcélú terület. A közcélú területek 3 %-a helyezkedik el a belterületen és 2 %-a külterületen. A közúti és vasúti célú közterületek a terület kicsit több, mint 2 %-át foglalják el. A közcélú vízfelületek szintén a 3 %-át érinti a közigazgatási területnek, amelynek döntő többsége (92%) a külterületen helyezkedik el.

98. ábra: Földrészletek rendeltetés és fekvés szerinti elhelyezkedése (forrás: Állami ingatlan-nyilvántartási térképi adatbázis)

99. ábra: Földrészletek rendeltetés és fekvés szerinti elhelyezkedése a központi belterületen (forrás: Állami ingatlan-nyilvántartási térképi adatbázis)

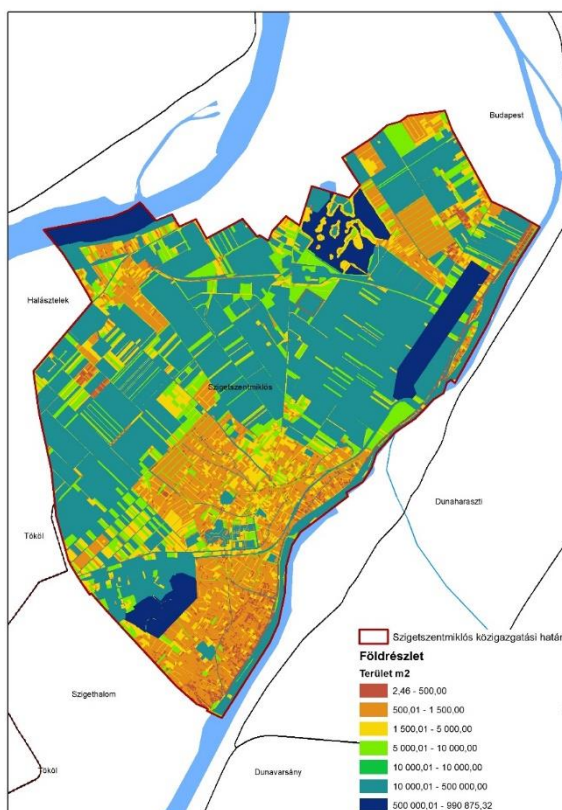

100. ábra: Földrészletek rendeltetés és fekvés szerinti megoszlása (forrás: Állami ingatlan-nyilvántartási térképi adatbázis)

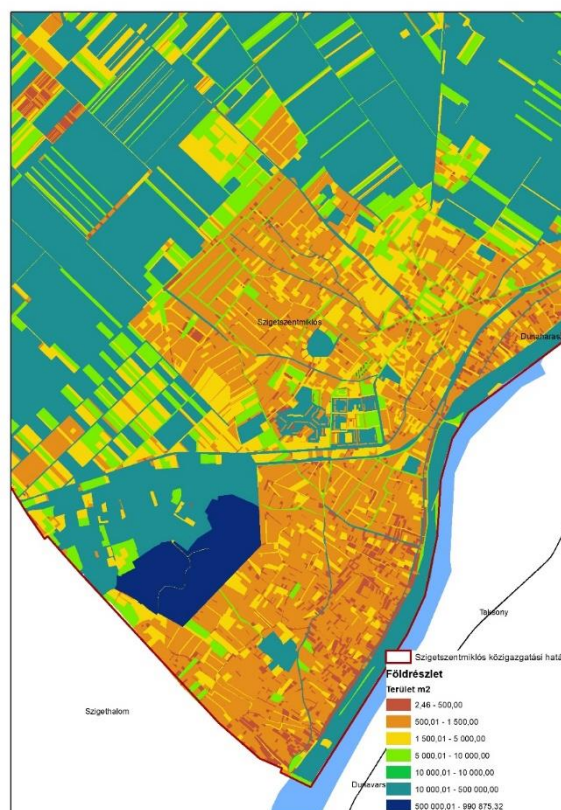
A város művelési ág szerinti területhasználatát az 1.12.2. fejezet mutatja be.

Földrészletek eloszlása

A földrészletek méret szerinti eloszlása alapján a legsűrűbb telekstruktúrával a Felsőtag negyed, és a Duna part városrészek rendelkeznek. De sűrű a telekstruktúra a Városmegye negyed és Bucka negyed egyes részein is. A telekstruktúra jól követi a fekvés szerinti besorolást is, a belterületi és a régi zártkertes, ma különleges külterületi besorolású részek jól elkülönülnek. A külterületi telkek többségében 1 hektár feletti területek, de sok helyen láthatók ennél kisebb szalagszerű telkek is.

101. ábra: Földrészletek méret szerinti eloszlása (forrás: Állami ingatlan-nyilvántartási térképi adatbázis)

102. ábra: Földrészletek méret szerinti eloszlása a központi belterületen (forrás: Állami ingatlan-nyilvántartási térképi adatbázis)

A földrészletek számának és méret struktúrájának elemzését két szempontból is elvégeztük, egyrészt a közcélúsági rendeltetés, másrészt a művelési ág szerint.

Szigetszentmiklóson összesen 17831 darab földrészlet található, amelyből 12 787 a belterülete, 1923 pedig különleges külterületen helyezkedik el. A belterületi földrészletek átlagos mérete 1406 m², méret eloszlása 2 és a 600 ezer m² közötti tartományban mozog. A legnagyobb belterületi földrészlet rendeltetés szerint nem közterület. A külterületi földrészletek átlagos mérete 8000 m² körüli méret eloszlása 5 és a 1 millió m² között mozog. A különleges külterületen az átlagos mérete kissé nagyobb, mint a belterületen 1 562 m² körüli méret eloszlása 18 és a 200 ezer m² közötti.

Fekvés	Belterület				Külterület				Különleges külterület			
Rendeltetés	darab	Min. terület m2	Max. terület m2	Átlag terület m2	darab	Min. terület m2	Max. terület m2	Átlag terület m2	darab	Min. terület m2	Max. terület m2	Átlag terület m2
Belterületi közterület földrészlet	780	2,4	39 815,3	1 574,2								
Külterületi közterület földrészlet					223	12,8	72 637,6	3 161,1	99	47,2	19 014,2	1 513,4
Közút földrészlet	507	13,7	32 838,0	1 393,4	26	48,5	34 707,8	6 893,1	2	242,3	2 317,0	1 279,6
Vasút földrészlet	4	19 833,4	70 946,2	40 053,6	1	2 278,3	2 278,3	2 278,3				
Közcélú vízfelület földrészlet	1	101 102,1	101 102,1	101 102,1	7	8 980,0	608 271,9	168 360				
Temető földrészlet	3	6 947,4	45 429,2	21 240,7								
Belterületi nem közterület földrészlet	11 492	5,16	652 750,1	1 367,9								
Külterületi nem közterület földrészlet					2 864	4,9	989 883,2	7 904,1	1 822	18,6	182 542,8	1 564,9
Végösszeg	12 787	2,4	652 750,1	1 406,1	3 121	4,9	989 883,2	7 914,8	1 923	18,6	182 542,8	1 561,9

32. táblázat: Földrészletek jellemzői rendeltetés alapján Forrás: Állami ingatlan-nyilvántartási térképi adatbázis

A földrészletek művelési ág alapján történő elemzése megmutatja, hogy a legtöbb telek művelés alól kivett terület. A legkisebb átlagos földméret a kert művelési ágba tartozik, az erdő művelési ág pedig legnagyobb átlagos területű telkeken fordul elő. A közigazgatási területen belül a három legnagyobb földrészletek kivett, erdő és gyeperdő művelési ágba tartozik. A legkisebb földrészletek szintén a kivett, szántó és kert művelési ágba tartoznak.

Művelési ág	Földrészletek száma	Legkisebb földrészlet (m ²)	Legnagyobb földrészlet (m ²)	Átlagos földrészlet méret (m ²)
szántó	2 870	5	301 976	5 980
gyeperdő (rét)	29	203	604 934	37 207
szőlő	118	251	3 237	1 111
kert	225	41	3 446	853
gyümölcsös	369	80	231 943	3 392
gyeper (legelő)	13	347	64 943	10 644
nádas	22	104	126 584	24 316
erdő	18	65	643 074	38 013
kivett	14 568	2	925 875	1 691
fásított terület	3	89	4 659	2 049

33. táblázat: Földrészletek jellemzői művelési ágak alapján Forrás: Állami ingatlan-nyilvántartási térképi adatbázis

1.14.3. Önkormányzati tulajdon kataszter⁵⁶

A 2015. évi ITS szerint a város az alábbi vagyongazdálkodási témájú rendeletekkel rendelkezik:

- 8/2013. (111.28.) ÖNKORMÁNYZATI RENDELETE az Önkormányzat vagyonáról Egységes szerkezetben a 22/2013. (V.30.) önkormányzati rendeletei.

E rendelet hatálya a Szigetszentmiklós Város Önkormányzat tulajdonában álló nemzeti vagyongazdálkodási témájú rendeletekkel rendelkezik: az Önkormányzat tulajdonában álló lakások, valamint a lakáshoz tartozó egyéb helyiségek és a nem lakás céljára szolgáló helyiségek kivételével.

Az Önkormányzat tulajdonában álló korlátozottan forgalomképes vagyonának listája azok a vagyonelemek, amelyek a nemzeti vagyongazdálkodási témájú törvény §5. (5) bekezdése szerintinek minősülnek, az Önkormányzat tulajdonában álló közművek és a közmű társaságban meglévő üzletrész, valamint a rendelet 2. sz. mellékletében található mely jellemzően a város intézményépületeire terjed ki. A vagyonkezelésbe adható korlátozottan forgalomképes vagyon köre:

- Szigetszentmiklói 8655 helyrajzi számú ingatlan,
- Szigetszentmiklói 8664 helyrajzi számú ingatlan,
- az Önkormányzat tulajdonában álló közművek.
- az Önkormányzat tulajdonában álló lakás, és nem lakás céljára szolgáló helyiségek.

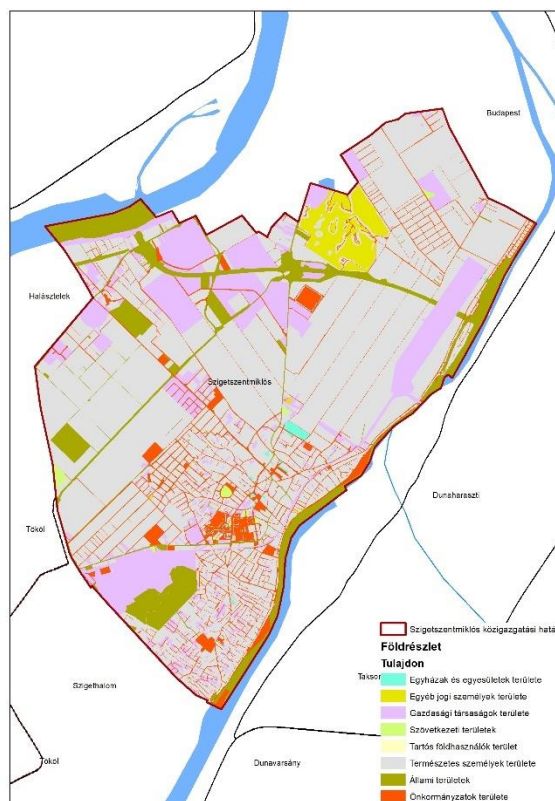
⁵⁶ Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás

- 26/2011. (X.27.) ÖNKORMÁNYZATI RENDELETE A lakások és nem lakás céljára szolgáltató helyiségek bérbeadásáról és értékesítéséről (egységes szerkezetben) 02/2012. (11.01.), 26/2012. (X.04.), 5/2013. (11-28.), 1/2014. (1.23.), 1/2015. (1.29.). rendeletekkel.

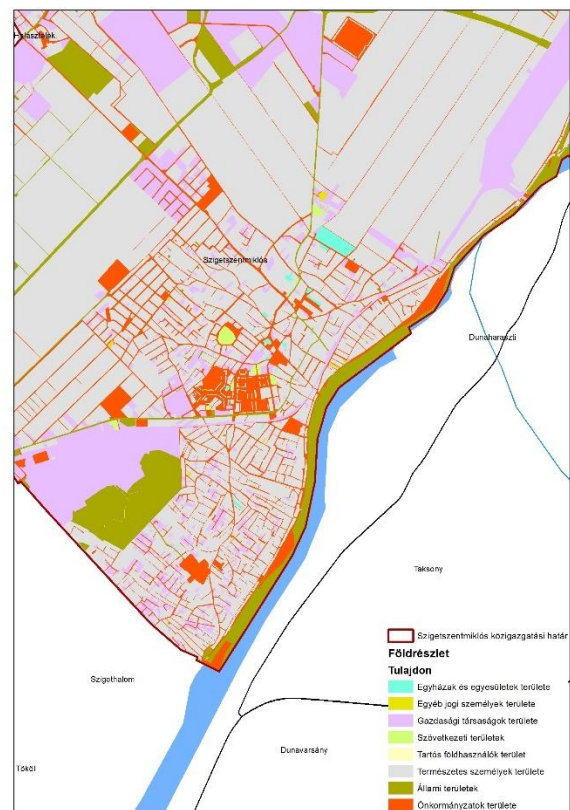
Az önkormányzat tulajdonában álló bérlakásokat (kb. 80 db) részben szociális alapon, részben az önkormányzat pályakezdő pedagógus vagy az önkormányzati szolgálatban dolgozó személyek számára biztosítják.

- 27/2005. (XII.21.) ÖNKORMÁNYZATI RENDELETE Az önkormányzat tulajdonában álló közutak és a közutak részét képező járdák burkolatbontási tilalmának, valamint a felbontott burkolatok helyreállításának szabályozásáról (egységes szerkezetben) 29/2007. (X.17.), 17/2012. (V.24) rendeletekkel.

Az Önkormányzat 1 655 Önkormányzati tulajdonban álló földterületekkel rendelkezik, amelyek összterülete 330,5 ha. Ezek többsége, 1364 (237 ha) belterületen, 105 (18 ha) külterületen és 186 (78 ha) különleges külterületen található. Az önkormányzat tulajdonában lévő belterületi földrészletek döntő többsége (636 darab, 112 ha) közterület, de 272 darab (61 ha) nem közcélú. Az önkormányzati tulajdonú, közút besorolású földrészletek összesen 54 ha-t foglalnak el. Az önkormányzati ingatlanok közül telek, lakótelek, udvar, valamint lakóház és udvar besorolással rendelkezők is megtalálhatók. Az Önkormányzati tulajdonban lévő ingatlanok, melyek elhelyezkedése, kialakításuk alkalmas üzleti, piaci alapon történő bevételszerzésre az önkormányzat számára fontos kiegészítő jövedelemforrás lehet.

103. ábra: Földrészletek tulajdon szerinti eloszlása (forrás: Állami ingatlan-nyilvántartási térképi adatbázis)

104. ábra: Földrészletek tulajdon szerinti eloszlása a központi belterületen (forrás: Állami ingatlan-nyilvántartási térképi adatbázis)

Az önkormányzati ingatlanállomány részletes bemutatását a 1.10.1. fejezet ismerteti. Az ingatlangazdálkodási terv alapján került bemutatásra Szigetszentmiklós városrészeihez kapcsolódó, önkormányzati tulajdonban lévő ingatlanok hasznosítása. A stratégia ingatlangazdálkodása meghatározza, hogy az önkormányzat ingatlantulajdonát milyen módon kívánja bekapcsolni a rehabilitációs tevékenységébe, mi az értékesíthető, illetve hosszú távon önkormányzati tulajdonban és kezelésben maradó önkormányzati vagyon.

1.14.4. Az épített környezet értékei

A település nem tartozik a világörökségi és világörökség várományos területek közé, valamint nemzeti emlékhely sem található Szigetszentmiklóson.

Szigetszentmiklós Város területére örökségvédelmi vizsgálat és hatástanulmány készült 2007. évben a településszerkezeti terv alátámasztó munkarészeként, önálló fejezetrészen elemezve a föld feletti épített és táji értékeket, valamint a régészeti lelőhelyeket. A tanulmány 2009-ben és 2012-ben a tervmódosítások kapcsán kiegészült. A 2014 évi módosítás során a módosítással érintett területen nem található kulturális örökség védelmi szempontból említésre méltó érték, ezért KOH nem készült⁵⁷.

Szigetszentmiklós Város rendelkezik helyi értékvédelmi rendelettel: Szigetszentmiklós Város Önkormányzata képviselő testülete 1/2013.(I.31). sz-ti önk. rendelete az építészeti örökség helyi védelméről egységes szerkezetben a 19/2013. (IV.25.) önk. rendelettel."

A város Ófalu részének kialakult településszerkezete, utcahálózata nem alakult át, megőrizte eredeti vonalvezetését. Az építés módja a régi településmagban szintén nem változott, jellemzően oldalhatáron álló maradt. A hagyományos településmag területén egyaránt találhatunk nagyméretű szalagtelkeket, illetve vegyesen kisméretű telkeket is. A település építészeti arculata is vegyes képet mutat, ugyanúgy, mint a telkek alakítása.

Műemléki védettség

A város egyetlen, államilag nyilvántartott műemléke a lakihegyi antennatorony, ami ipartörténeti emlék (Hrsz: 0250). A 314 méter magas lakihegyi adótorony 1933-as átadása óta Magyarország legmagasabb építménye. A szivar alatti vasszerkezet 284 méter magas és a csúcsán álló kitolható hangolóső további 30 métert ad hozzá a teljes magassághoz. Működését 1928-ban kezdte meg és — kisebb-nagyobb megszakításokkal — egészen 1977-ig, a lényegesen korszerűbb solti rádióadó üzembe helyezéséig működött.⁵⁸

Szigetszentmiklóson kifejezetten kevés helyi építészeti érték található. Igaz ez tágabb környezetére is, kiemelt műemléki értékek a környéken is alig találhatók.

⁵⁷ Forrás: Szigetszentmiklós Város Integrált Településfejlesztési Stratégia Megalapozó Vizsgálat, 2015. (**Pest-Budapest Konzorcium:** HBHE – BFVT – HETFA – PESTTERV – Pro Regio – Városkutatás)

⁵⁸Forrás: Szigetszentmiklós Integrált Városfejlesztési Stratégiája, 2009

Helyi értékvédelem

Helyileg védett érték a Dézsmaház és — tervezetten — a hozzá tartozó pince a Csepeli úton. Kulturális, turisztikai szempontból egyik műemlék sem vonz látogatókat, ilyen irányú kihasználásuk még várat magára.

Szigetszentmiklós helyi védelem alatt álló épülete: Csepeli út 1. - Dézsma ház és pince (hrsz.: 14901).

További védelemre érdemes épületek még a Városháza épülete, a Kinizsi út 66. szám alatti ház, illetve a régi katolikus templom.⁵⁹

1.14.5. Az épített környezet konfliktusai, problémái

A kijelölt lakóterület fejlesztési területek beépülésével párhuzamosan néhány területen, többek között az Alsó bucka településrészen a burkolt út hiánya jelent konfliktust. Ezen kívül a Dunapart, és elsősorban a régi zártkerti részek szűkös közterületein való parkolás és a sokszor rendezetlen előkertek okoznak problémát. Továbbá említendő, hogy a rendkívüli természeti értéket képviselő úszólápot – amely 2020 végén súlyos környezetszennyezés miatt megsérült – további veszély fenyegeti, ha a vízparti telkek gazdái nem törekednek jobb, tudatosabb és környezetbarátabb gazdálkodásra – értve ezalatt az invazív növények tudatos visszaszorítását is.

Az északi városrészben a bányatavak környezetében számos engedély nélkül épült hétvégi ház található, ahol életvitelszerűen használják az épületeket. (1000 feletti ingatlan található a területen), itt a tulajdonviszony és problémakezelés számos konfliktust eredményez. Ezek mellett megjelenik az infrastruktúra hálózat kiépítésének igénye is.

Ahogy az e fejezet elején is szerepelt a városban közlekedési konfliktusok is jelen vannak a belső városrészi területeken, nagyobb gyűjtőutak hiánya miatt.

1.15. Közlekedés

1.15.1. Hálózatok és hálózati kapcsolatok

A várost négy **nemzetközi szintű** közlekedési korridor érinti, amely közül a IV. és V. számú páneurópai folyosó, az M0 gyorsforgalmi út közúti hálózati elem formájában, a VII. számú páneurópai közlekedési folyosó, a Rajna-Duna-korridor hajóútként, az EuroVelo6 kerékpáros nyomvonal pedig kerékpáros turisztikai hálózati elemként jelenik meg a városban. Vasúti nemzetközi törzshálózati elem a városban nem találhatóak, ahogyan a kikötésre alkalmas partszakasz sincsen. **Országos szintű** közlekedési hálózati elem az M0 gyorsforgalmi út, amely fontos átkelési pont a Dunán az ország keleti és nyugati része között.

A **regionális közlekedési kapcsolatokat** a város számára legfőképpen az alábbi hálózati elemek jelentik:

- 5101. j. összekötő út: a város határán halad jellemzően, a Csepel-sziget egyik legfontosabb észak-dél irányú tengelye.
- 5102. és 5103. j. összekötő utak: az 5101-sel párhuzamosan, de a lakott területeket jobban elkerülve vezet, így gyorsabb észak-dél irányú eljutást biztosít, jelentős forgalmi terheléssel rendelkezik.

⁵⁹ Forrás: Szigetszentmiklós Integrált Városfejlesztési Stratégiája, 2010

- 51101. j. bekötő út: áthalad Szigetszentmiklós belterületén, majd a főváros felé halad, nagy forgalmi terhelés jelentkezik rajta.
- 51104. j. bekötő út: Szigetszentmiklós és Szigethalom határán halad, majd átvezet a Ráckevei (Soroksári)-Duna felett Dunavarsányba. Az ágon található kisszámú dunai átkelőhelyek miatt a forgalma jelentős.
- H6-os (Ráckevei) HÉV: a városon keresztül haladva a Csepel-sziget településeit tárja fel, a városmagból kieső budapesti végállomását (Közvágóhíd) Dunaharasztnál átkelve, majd a Dunával párhuzamosan észak felé haladva éri el.
- regionális autóbuszviszonylatok: a fentebb említett regionális közúthálózaton érik el a várost, ahol a fő- és gyűjtőúthálózaton közlekednek:
 - 38, 38A, 238, 278 (BKK): Csepel és Szigetszentmiklós (beleértve Lakihegyet) közötti kapcsolatot teremtenek;
 - 673, 674: Csepel, illetve a 674 Tököl felé biztosít kapcsolatot, a járatok mindenhol megállnak;
 - 675, 676: Csepel, illetve Szigethalom, Ráckeve felé biztosítanak az északi szakaszukon gyorsjáratú kapcsolatot;
 - 682, 683, 684: Szigetszentmiklós és Szigethalom belső területeit feltáró és azokat összekapcsoló viszonylatok;
 - 689, 691: biztosítják a budai oldal elérését, Kelenföldre közlekedve;
 - 688: halászteleki gyors viszonylat, csak az áruházaknál áll meg;
 - 690: Lakitelek elérését biztosítja Csepel, illetve Halásztelek és Szigethalom fele;
 - 138, 699: a várost, csak az észak-nyugati csücskében, a bevásárlóközpontoknál érintik, Csepel és Budafok, valamint Érd között teremtenek összeköttetést.

A regionálisnál szűkebb lehatárolást jelentő **városon belüli kapcsolatok** az alábbiak (északról dél felé haladva):

- Közúti közlekedés:
 - Massányi Károly út – Petőfi Sándor utca – Árpád utca: észak-nyugat – dél-kelet irányú tengely, merőleges a sugárirányú, Budapest felé vezető országos mellékutakra;
 - Lehel utca: az 51101 j. bekötő utat köti össze a Petőfi utcával, kiszervezve a kettő közötti sarokforgalmat;
 - Temető utca – Sport utca – Teleki utca – Béke utca: az északi Duna-menti területeket kapcsolja be a sugárirányú tengelyhez;
 - Dunaharaszti utca – Szilágyi Lajos utca: városon belüli észak-déli tengelyt szolgál a HÉV-vel párhuzamosan vezetve;
 - Széchenyi utca – Kolozsvári utca / Ősz utca–Dobó István utca–Ragád utca: észak-dél irányú kapcsolatot jelentenek, a város dél-nyugati lakóterületét tárják fel;
 - Tököli út, Határ út: a lakótelepet két oldalról feltárva a város dél-nyugati lakóterületeit kötik be a városközpontba;
 - Bajcsy-Zsilinszky út – Csépi út: a város déli lakóterületeit tárja fel, valamint kapcsolatot ad a városközpont és a dunai közúti átkelő között;
 - Őz utca, Tebe sor: más gyűjtőutakra ráhordó funkció.
- Községi közlekedés:
 - a regionális szinten említett autóbuszviszonylatok a helyi forgalomban is aktívan részt vesznek;

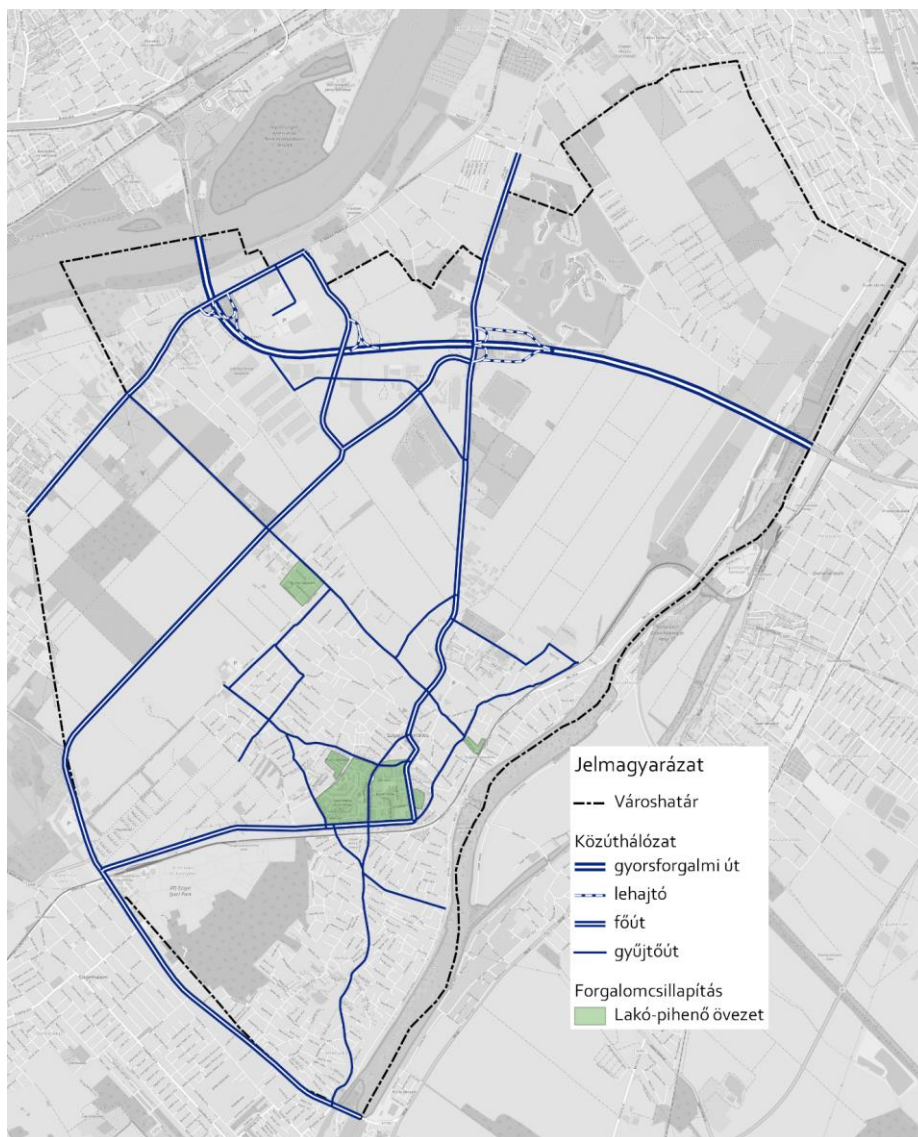
- 279, 279B, 280, 280B: helyi viszonylatok, melyek feltárják Szigetszentmiklóst és kapcsolatot teremtenek Lakitelek, valamint az északi (M0 melletti) iparterületek felé;
- 678: csak helyben közlekedik, az észak-keleti lakóterületet tárja fel;
- **Kerékpáros közlekedés:**
 - Massányi Károly út – Petőfi Sándor utca – Árpád utca: a Csepel-szigeten harántirányban áthaladó részben kiépített tengely;
 - Duna-mentén kijelölt kerékpáros útvonal (EuroVelo6) része: észak-déli sugárirányú kapcsolat.

1.15.2. Közúti közlekedés

A városban, illetve annak környékén található országos közúthálózati elemek a Magyar Közút kezelésében vannak, minden más út az önkormányzat tulajdona és ő a kezelője is. A városban található közutak:

- **gyorsforgalmi út:**
 - M0 autópályát: a Csepel-szigeti szakaszán 2x3 forgalmi sáv, 110 km/h engedélyezett sebességű, átlagos napi forgalmas (ÁNF) 120 000 E/nap körüli, különbszintű csomópontjai vannak.
- **országos mellékutak:** helyi szinten a főforgalmi és forgalmi utakat jelentik
 - II. Rákóczi Ferenc út: 2x1 forgalmi sáv, a lakott területekhez közel jellemzően 40-50 km/h, azon kívül 60-70-90 km/h engedélyezett sebességű, főbb csomópontjai jelzőlámpások vagy körforgalmú kialakításúak, átlagos napi forgalma (ÁNF) 6440 E/nap.
 - Csepel szigeti gerincút – Fövenykúti út – Kántor út: 2x1 forgalmi sáv, jellemzően 90 km/h-val járható, körforgalmú csomópontokkal rendelkezik, átlagos napi forgalma (ÁNF) 19049 E/nap.
 - Csepeli út – Bercsényi utca – Vak Bottyán utca – Tököli út – Ifjúság útja – Gyári út: 2x1 forgalmi sáv, északi szakaszán 90 km/h, déli szakaszán 60 km/h, a lakott területen pedig 50 km/h a megengedett legnagyobb sebesség értéke, forgalmasabb csomópontjai jellemzően körforgalmú kialakításúak, átlagos napi forgalma (ÁNF) északon 16235 E/nap, délen 12312 E/nap
 - Mű út: 2x1 forgalmi sáv, lakott területen való vezetése miatt 50 km/h-ra engedélyezett sebességgel, jelzőtáblás irányítású csomópontokkal, átlagos napi forgalma (ÁNF) 9496 E/nap.
- **Gyűjtőutak:** jellemzően 2x1 forgalmi sáv, engedélyezett sebesség 50 km/h, csomópontjaik elsősorban jelzőtáblával szabályozottak. A városban komoly probléma, hogy a beépítés során nem alakult ki megfelelően a hierarchikus úthálózat, ezért olyan utak is a gyűjtőutak közé sorolandóak, amelyek kialakításuk, szabályozási szélességük tekintetében nem térnek el a szomszédos lakóutcáktól. A gyűjtőutak kijelölése ezért sokkal inkább a jellemző útvonalválasztási szokások alapján kerültek kijelölésre.
 - Massányi Károly út,
 - Petőfi Sándor utca,
 - Árpád utca,
 - Lehel utca,

- Temető utca,
- Sport utca,
- Teleki utca,
- Béke utca,
- Dunaharaszti utca,
- Szilágyi Lajos utca,
- Széchenyi utca,
- Kolozsvári utca,
- Szebeni utca,
- Ősz utca,
- Dobó István utca,
- Ragád utca,
- Tököli út,
- Határ út,
- Bajcsy-Zsilinszky utca,
- Csépi út,
- Őz utca,
- Tebe sor,
- Leshegy utca,
- Háros utca,
- Városkert utca,
- Tihanyi utca.
- **Lakó- és kiszolgálóutak:**
 - a fentebb nem említett utak ebbe a csoportba sorolhatóak, jellemzően kétirányú, elválasztással nem rendelkező utak. Az engedélyezett sebesség 50 km/h vagy az alatti érték. A városban több 30-as zóna, valamint lakó-pihenő övezet is található, amelyek a következő ábrán láthatóak.

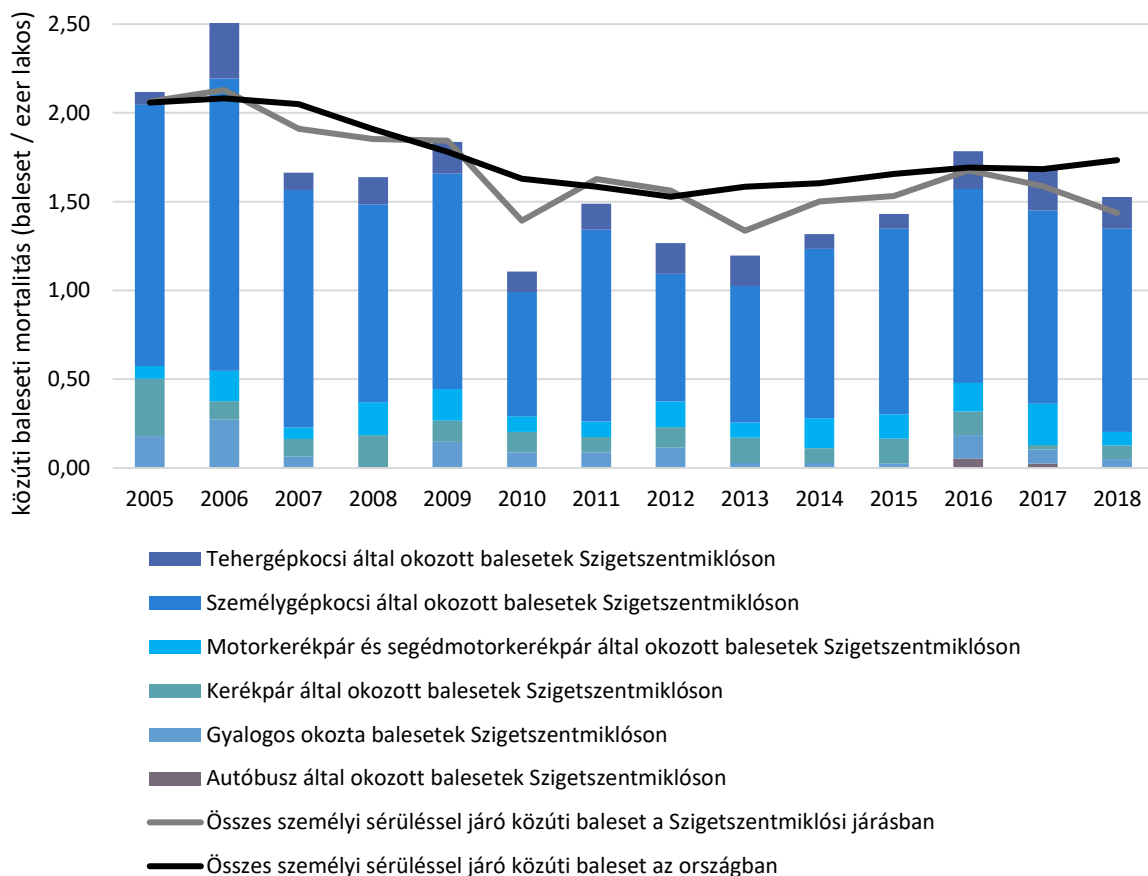
105. ábra: Szigetszentmiklós közúthálózata és forgalomcsillapított övezetei (Forrás: saját szerkesztés, háttér openstreetmap)

A **forgalomkorlátozások** tekintetében a város belterületén a Magyar Közút üzemeltette utakon 7,5 tonna, az önkormányzat üzemeltette utakon 3,5 tonna össztömegkorlátozás van érvénben, ami alól csak néhány esetben a célforgalom, illetve a mezőgazdasági járművek képeznek kivételt. A nehézgépjárművek aránya több fő- és gyűjtőúton magas, mivel a lakóterületek és iparterületek között számos helyen minimális távolság van.

A burkolt utak aránya fokozatosan nő, de továbbra is magas a szilárd **burkolattal** nem rendelkező lakóutcák száma. Az intenzív forgalom, amely között a teherforgalom nem kis részarányt képvisel, több helyen indokolja a kopóréteg cseréjét is. Szigetszentmiklós is érvényes a budapesti agglomerációra jellemző folyamat, miszerint az ingatlanok felépülte után csak késve készül el a teljesértékű útpálya. A Felsőtag és Sóshegy környéke városrészekben szinte minden út burkolat nélküli.

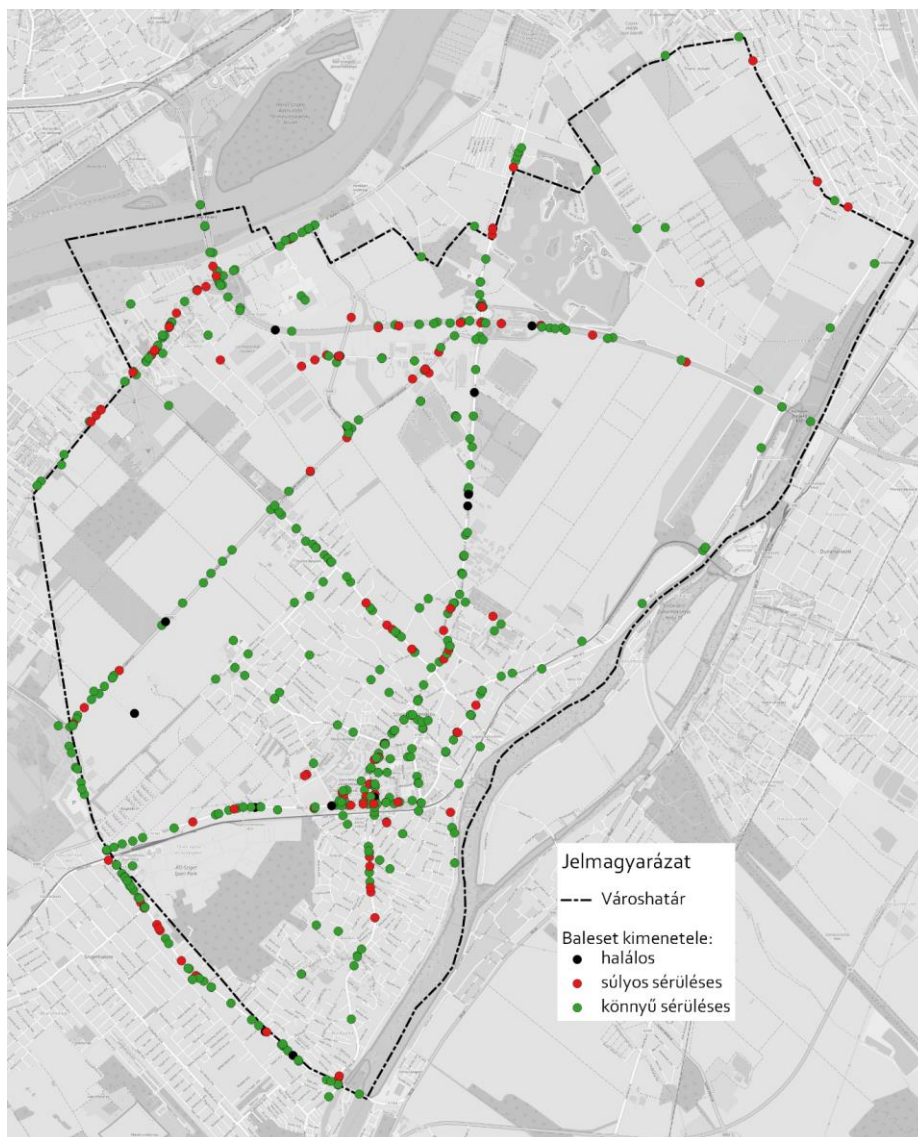
A város **közlekedésbiztonsági** szempontból az országos és a járási átlagnál jellemzően jobb mutatókkal rendelkezik Szigetszentmiklós, amelyet az alábbi ábra szemléltet. A balesetek száma nagy tendenciát véve sokáig csökkent, de az utóbbi időben egy kisebb növekedés is megfigyelhető. Érdeemes kiemelni, hogy a lakosság növekedése és a balesetek száma között nem figyelhető meg egyértelmű összefüggés, sokkal inkább az autózás mértéke hat a balesetekre, amit jól szemléltet a 2010-es, válság utáni

mélypont, valamint az azt követő kismértékű emelkedés. Az utóbbi pár évi csökkenés pedig a közlekedésbiztonság fokozása miatti beavatkozásoknak, azaz a gyalogosátkelőhelyek fejlesztésének és csillapított övezetek kijelölésének köszönhető. A tehergépjárművel okozott balesetek száma azonban kedvezőtlenül alakul, mivel továbbra is számos városi fő- és gyűjtőúton jelennek meg ezen járművek.

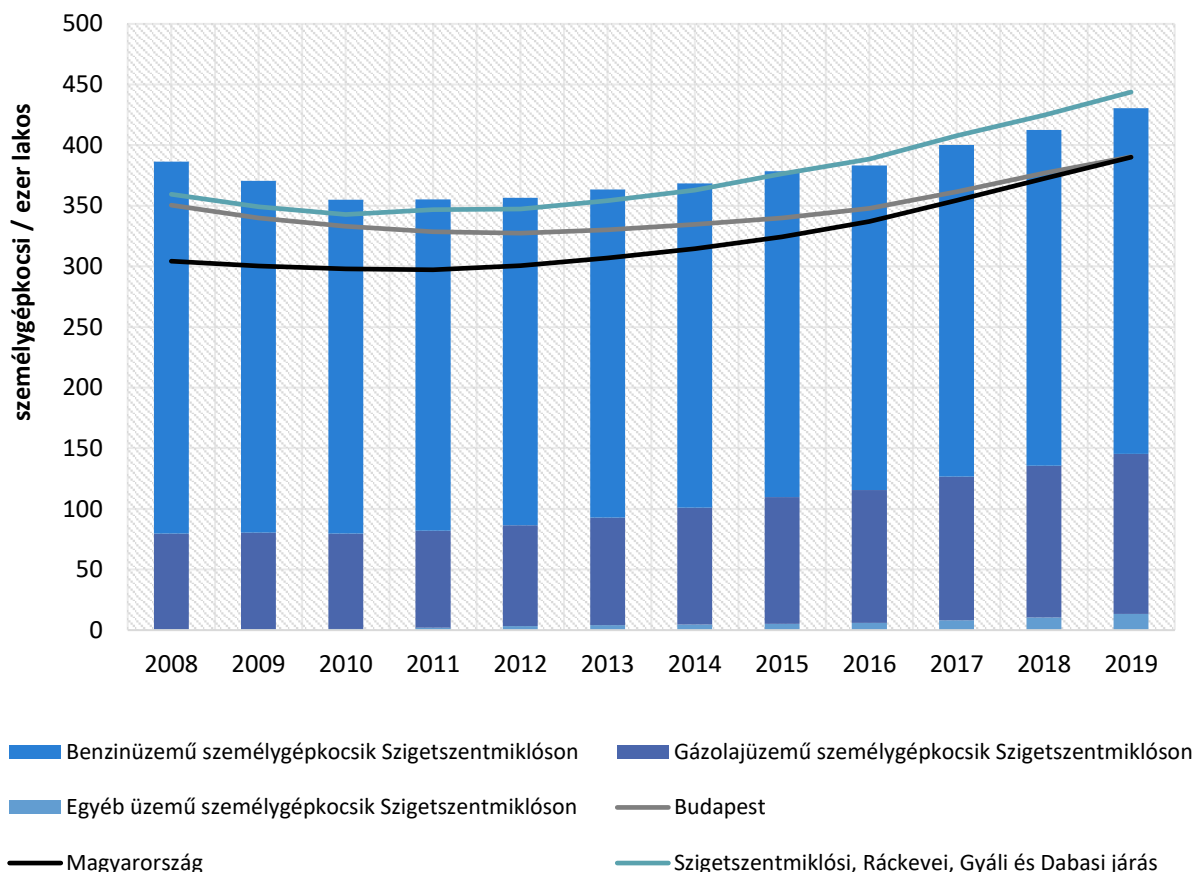
106. ábra: Közúti baleseti mortalitás alakulása 2005-2018 között (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)

A következő ábra a 2011-2019 között bekövetkezett baleseteket mutatja területi bontásban a súlyosság függvényében. Az adatok alapján jól kirajzolódnak a város forgalmasabb útszakaszai, amelyek esetében fontos megemlíteni, hogy a halálos kimenetelű és a súlyos sérüléssel járó balesetek jellemzően itt koncentrálnak.

107. ábra: Szigetszentmiklóson 2011-2019 között történt közúti balesetek területi eloszlása a súlyosság szerint (Forrás: Web-Bal adatbázis, térképi háttér: OpenStreetMap)

A városban a **motorizációs fok** – amit az alábbi 1000 lakosra jutó személygépkocsik száma jellemez – jelentős mértékben magasabb az országos és a fővárosi átlagnál, ami a Budapest környéki területekre általánosan igaz. Ennek oka, hogy az agglomerációba való kiköltözés alapvetően autóalapú ingázásra épül, az eltérő területen elhelyezkedő munkahelyek, illetve sokaknál oktatási intézmények, valamint a közösségi közlekedés nem megfelelő ellátottsága miatt egy család több autóval is rendelkezik. A családi házas beépítések magas aránya lehetővé teszi a gépjármű tárolását, ami szintén a motorizációs fok növekedésére hat. A 2008-as világgazdasági válság környékén tapasztalható általános visszaesés után Szigetszentmiklóson is újra növekedésnek indult a mutató, valószínűleg ez az emelkedés a következő években tovább folytatódik. A személygépjárművek üzemanyaguk szempontjából a KSH az alábbi ábrán látható három kategóriát határozza meg, a járművek nagyjából kétharmada benzinüzemű, harmada gázolajüzemű, a tendenciák azonban mind a dízelek, mind az egyéb (jellemző elektromos) motorral rendelkező járművek arányában növekedést mutatnak. Az villanymotorral hajtott vagy azt is tartalmazó járművek aránya jelenleg 3% feletti.

108. ábra: A motorizációs fok alakulása városi, járási és országos szinten (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)

A közúti közlekedéshez kapcsolódik a **taxiszolgáltatás**, amelyet a Sziget taxi végez. A cég egy fix taxidroszttal rendelkezik, a Csépi út 1. szám mellett, a József Attila-telep hévmegállóhoz közel. A díjaik a fővárosi díjakkal egyeznek meg. A Budapesten szolgáló taxitársaságok is vállalnak elővárosi fuvarokat, azonban droszthellyel a városban nem rendelkeznek.

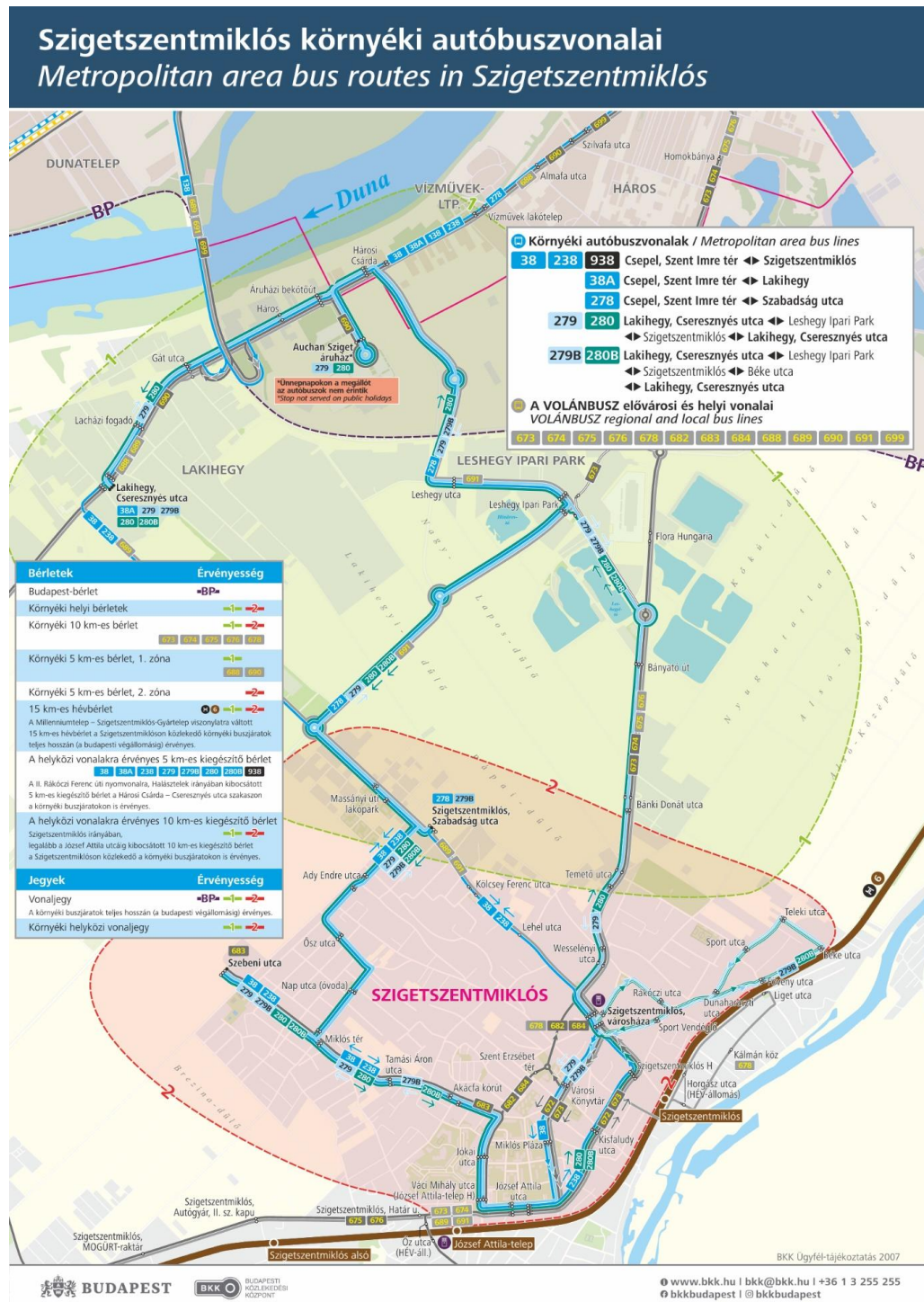
A **közösségi járműkölcsonzési rendszerek** a városban nem érhetőek el, azok jelenleg csak Budapest belső területeire koncentrálnak, utóbbi években azonban a szolgáltatási területük fokozatosan bővült. Egyes szolgáltatók járművei ugyan megjelenhetnek, azonban bérlés megkezdése és befejezése itt nem lehetséges.

1.15.3. Közösségi közlekedés

A városban található kötöttpályás közlekedési eszköz, azonban a HÉV alacsony szolgáltatási szintje miatt a busz közlekedés volumene is jelentős. A város **főbb közösségi közlekedési csomópontjai** az alábbiak:

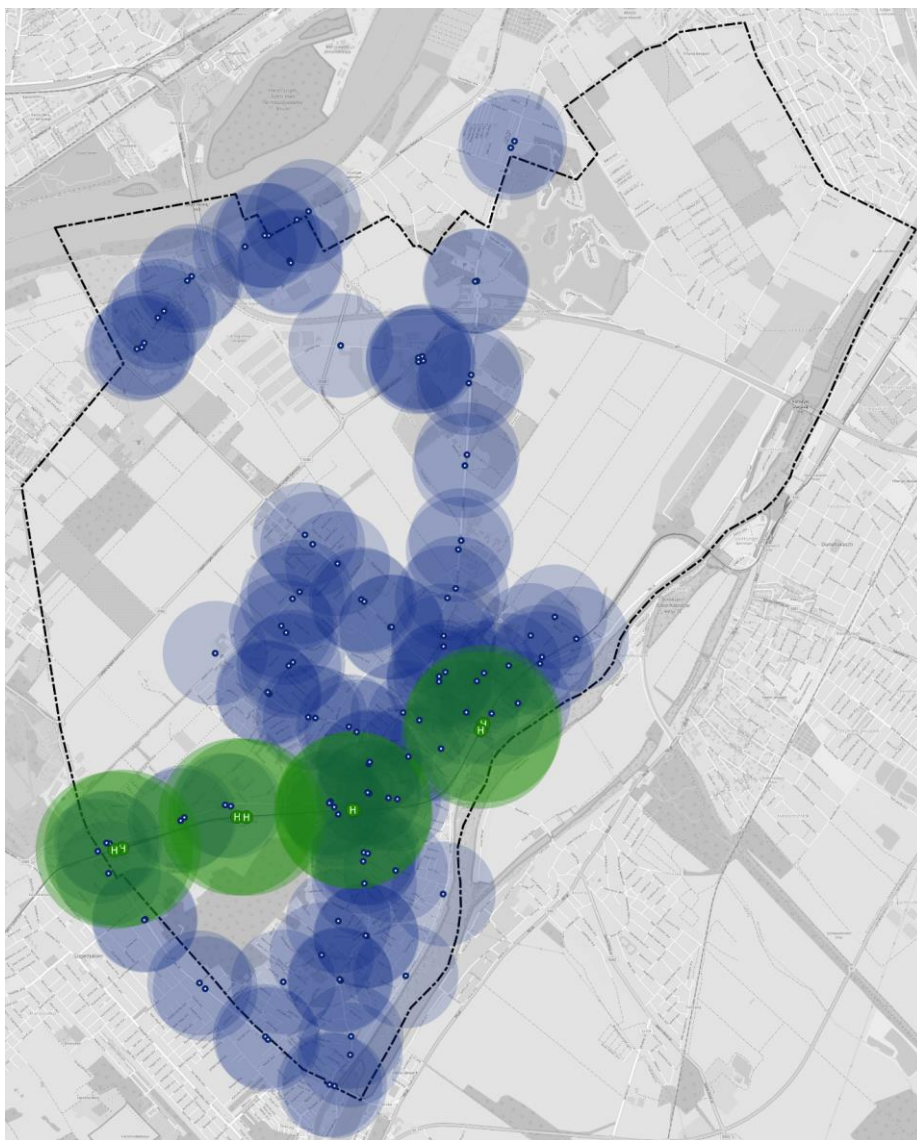
- József Attila-telep HÉV-állomás és a környező megállók: H6 h6v, 38, 238, 279, 279B, 280, 280B, 673, 674, 675, 676, 678, 682, 683, 684, 689, 691 nappali helyi és helyközi autóbusz, 938 éjszakai autóbusz viszonylatok érintik, azonban a megállóhelyek között nagy gyaloglási távolságok vannak.
 - Váci Mihály utca (József Attila-telep H) / Szigetszentmiklós, Váci Mihály utca
 - (Szigetszentmiklós,) József Attila utca

- Szigetszentmiklós, Őz utca (HÉV-állomás)
- Szigetszentmiklós, Határ utca
- Szigetszentmiklós, városháza: 38, 238, 279, 279B, 280, 280B, 673, 674, 675, 676, 682, 683, 684, 689, 691 nappali helyi és helyközi autóbusz, 938 éjszakai autóbusz viszonylatok érintik.
- Szigetszentmiklós, HÉV állomás: H6 hév, 238, 280, 280B, 673, 674, 676, 678, nappali helyi és helyközi autóbusz viszonylatok érintik. Itt is jelentős a hév és az autóbuszok közötti gyaloglási távolság.

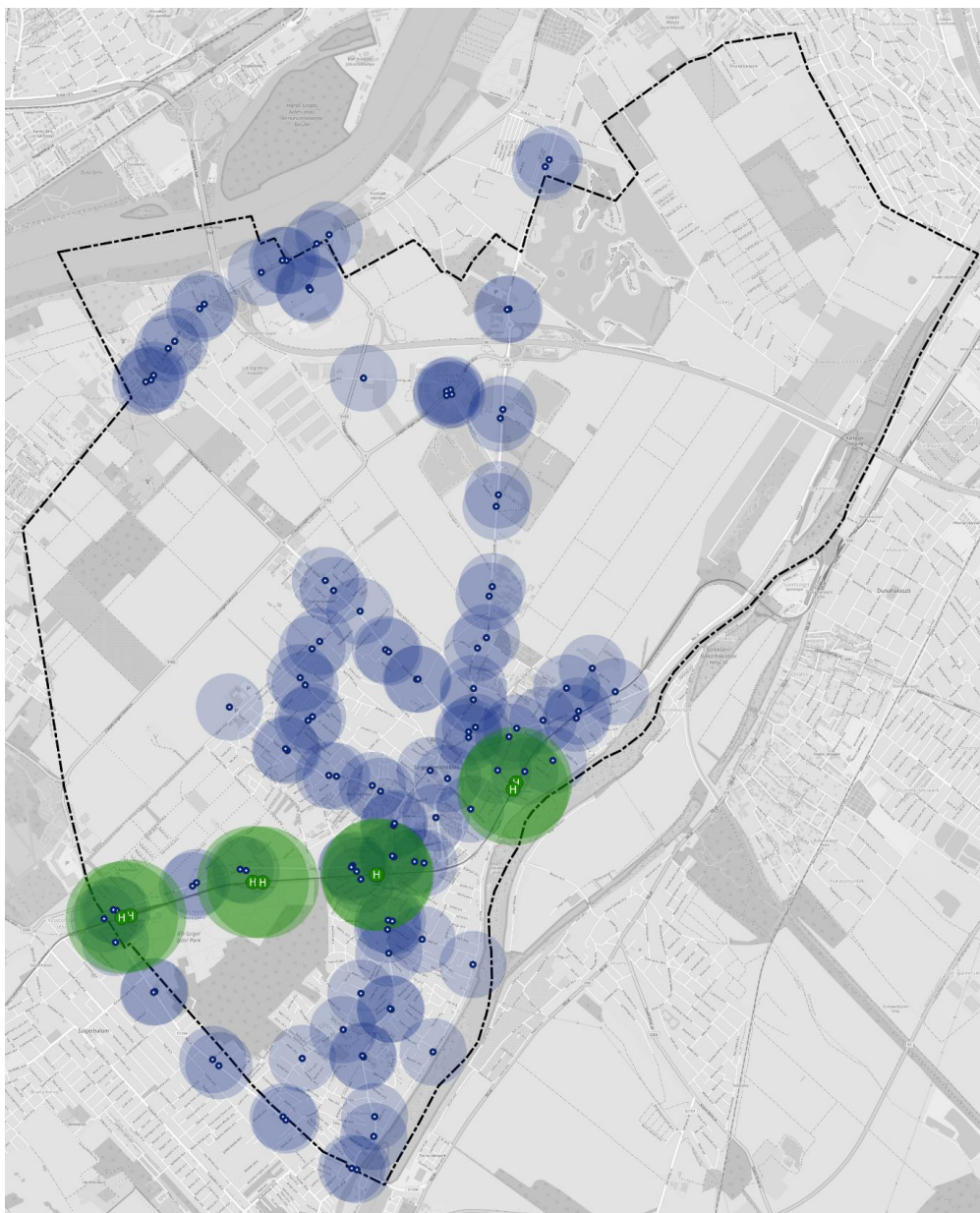
109. ábra: Szigetszentmiklós közösségi közlekedési hálózata (Forrás: BKK)

A **hálózati lefedettség**et nagyban befolyásolja a településszerkezet, vagyis, hogy mely útszakaszokon, milyen busz közlekedhet. Szigetszentmiklós esetében a szűkebb utak és ívek miatt csak korlátozottan szolgálható ki jól. Amennyiben az autóbuszoktól 300 méter sugarú (légvonalbeli) távolságot nézünk, úgy számos terület van észak-nyugaton, valamint dél-keleten, ami nem kellően ellátott. 500 méteres légvonalbeli távolság esetén már kedvezőbb lefedettséget kapunk, de így több hiányos területet találunk. A közösségi közlekedés versenyképessége csak úgy biztosítható, ha mindenki gyorsan és könnyen, néhány perc gyaloglással eléri azt, ezért is fontos, hogy a hálózati lefedettség minél magasabb legyen. Az újonnan beépítendő területek esetében a közösségi közlekedés kivitelét már a tervezés elejétől kezdve vizsgálni kell, mivel utólagosan csak jóval költségesebben oldható meg. A HÉV a belsőbb területeken többségében lefedi, de számos lakótelepi rész továbbra is hosszabb gyaloglással érhető el, amin ront a HÉV-állomások (főleg József Attila-telep) nehézkes megközelíthetősége is. Lakihegyen a II. Rákóczi Ferenc út melletti területek vannak jól ellátva, a Duna-parthoz közeli, illetve a Híradó utca dél-keleti végénél található ingatlanok és ipari területek csak jelentős gyaloglással tudják elérni a közösségi közlekedési hálózatot.

110. ábra: Szigetszentmiklós közösségi közlekedési megállók által kiszolgált tágabb területek
Zöld: HÉV (750 m), kék: busz (500 m) (Forrás: saját szerkesztés, háttér openstreetmap)

A központi városrész mellett érdemes kiemelni a Csepel határán húzódó területeket, a Tihanyi lakóparkot és a Királyerdő út melletti beépítést. Ezen területek a csepeli közösségi közlekedési hálózattal vannak kiszolgálva, előbbinek egy nagyobb része viszont nincs közel (500 méteren belül) a legközelebbi buszmegállótól. Felsőtag és Sóshegy, azaz a bányatavak térsége nincs feltárva közösségi közlekedéssel, aminek oka egyfelől a hétvégi házas beépítés miatti kis igény, továbbá a rosszminőségű (szilárd burkolattal nem ellátott) úthálózat. Az ilyen jellegű területek közösségi közlekedési ellátása igényvezérelt szolgáltatással alakítható ki.

111. ábra: Szigetszentmiklós közösségi közlekedési megállók által kiszolgált szűkebb területek
Zöld: HÉV (500 m), kék: busz (300 m) (Forrás: saját szerkesztés, háttér: openstreetmap)

Közúti közlekedés

A helyi és helyközi közlekedésben résztvevő **autóbuszviszonylatokat** az Innovációs és Technológiai Minisztérium rendeli meg, üzemeltetőjük a Volánbusz Zrt. Egyes autóbuszviszonylatok azonban BKK szervezésében közlekednek, ezeket az alábbi táblázatban kék háttérszínnel jelöltük. A BKK szervezésében levő viszonylatokon homogénebb flottával találkozunk: a csuklós forgalmi számok Rába-Volvo 7900A és – egyre inkább – Mercedes-Benz Conecto buszokkal, a szólók MAN Lion's City A21 buszokkal van kiadva. A „sárga” buszok esetében a csuklós típusai megegyeznek az előbb említettekkel, a szóló és hosszú szóló autóbusz között előfordulnak MAN SL263, Mercedes-Benz Conecto, Volvo 8500LE, Volvo 8700, Volvo 8900LE, Neoplan N4020 típusok, míg a midi Mercedes-Benz Sprintert jelent. A járművek nagyrésze alacsonypadlós, klimatizált és dinamikus utastájékoztató rendszerrel fel vannak szerelve, ennek működése azonban változó, hogy milyen technológiai megoldással (műholdas helymeghatározás, kerékfordulatszám figyelése) van kivitelezve.

Az alább felsorolt viszonylatok között vannak, amelyek a városhatárt nem lépik át, egyesek csak a szomszédos településekkel alkotnak kapcsolatot, míg vannak több települést is feltárló regionális viszonylatok. Fontos azonban kiemelni, hogy a helyközi viszonylatok is aktívan vesznek részt a helyi közlekedésben. Problémát jelent az átjárhatóságban a fővárosi és elővárosi szintű, egységes jegyrendszer hiánya.

A város szomszédságában, Szigethalmon található egy Volánbusz Zrt. tulajdonában álló **autóbusztelephely**, ahonnan a Csepel-sziget viszonylatait látják el, de a helyközi járatokon más telephelyek járművei is előfordulhatnak, főleg a hosszabb, a Dunán átkelő viszonylatok esetében. A BKK szervezésében közlekedő, „kék” buszokat a Mogyoródi úti telephely állítja ki.

Autóbusz viszonylatszáma	Reggeli csúcsórai követési időköz	Irányonkénti férőhelykapacitás
H5 hév	5 perc	12960 utas/óra
38	30 perc	260 utas/óra
38A	30 perc	260 utas/óra
138	12 perc	400 utas/óra
238	30 perc	260 utas/óra
278	60 perc	130 utas/óra
279/279B	reggeli csúcsidőszakban nem közlekedik	
280/280B	30 perc	160 utas/óra
673/674	12 perc	550 utas/óra

Autóbusz viszonylatszám	Reggeli követési időköz	csúcsórai Irányonkénti férőhelykapacitás	felkínált
675/676	30-40 perc	140 utas/óra	
678	90 perc	30 utas/óra	
682/683/684	10-12 perc	180 utas/óra	
690	15 perc	360 utas/óra	
689/691	60 perc	70 utas/óra	
699	60 perc	70 utas/óra	

34. táblázat: Közösségi közlekedési eszközök járatsűrűsége és felkínált kapacitása (Forrás: MÁV-HÉV, BKK, Volánbusz)

Valamennyi járat **megállóhelye** fel van szerelve statikus utastájékoztató táblával, azonban a dinamikus utastájékoztató hiányzik. A megállóhelyek jellemzően nem rendelkeznek esőbeállóval, továbbá az akadálymentesség is problémát okoz. A városban három helyen található BKK-automata (Szigetszentmiklós-Gyártelep H, József Attila-telep H, Szigetszentmiklós, Városháza).

A BKK Budapesti Közlekedési Központ Zrt. szervezésében közlekedik a 938-as **éjszakai járat**, amely Szigetszentmiklós és Csepel között közlekedik a 38-as viszonylattal megegyező útvonalon (kivéve Csepel központját). A viszonylat három indulásából kettő csak Lakihegyig közlekedik, Szigetszentmiklóst csak napi egy indulás járja be. Péntek és szombat este a H6-os HÉV is rendelkezik éjszakai indulással.

A város **legészakibb részét kiszolgáló viszonylatok** (71, 152, 159, 979, 979A) a BKK megrendelésében, - az éjszakai buszok néhány forgalmi számát leszámítva – a VT-Arriva üzemeltetésében vannak. A járatok nem rendelkeznek Szigetszentmiklós területén megállóval, továbbá útvonaluk sem érintik a várost, a határmenti területek ellátását ennek ellenére ezek biztosítják. A 71 és 152 szóló, a 159 csuklós buszokkal van kiadva a Szállító utcai autóbuszgarázból. A Szentmiklósi úton befele irányban a reggeli csúcsban 7-8 percenként, a Szent László utcai lakótelepről 5 percenként indulnak járatok Csepel központja felé.

A bemutatottakon felül **egyéb autóbusz járatok** is működnek Szigetszentmiklóson, amelyek az iparterületek kiszolgálásában vesznek részt. Ezen járatok a műszakváltáshoz igazodva közlekednek, útvonaluk a munkavállalók igényei alapján esetenként módosul, menetrenddel nem rendelkeznek. A járatokon szóló, midi vagy mini buszok teljesítenek szolgálatot.

Kötőtpályás közlekedés

A **H6 Ráckevei HÉV** észak-déli irányú sugaras kapcsolatot biztosít Budapest (Közvágóhíd), valamint a Csepel-sziget déli része között, érintve a Ráckevei (Soroksári-)Duna-menti külső pesti kerületeket és Dunaharaszti. A vonal üzemeltetője a MÁV-HÉV Zrt., a megrendelő az ITM, a BKK itt is csak szervezési feladatokat lát el. Szigetszentmiklóson észak-kelet – dél-nyugat irányban halad át, átjárói között sok különbségtű, de van szintbeni fénykorompóval biztosított átjáró is. Ez utóbbi a Mű útnál jelent

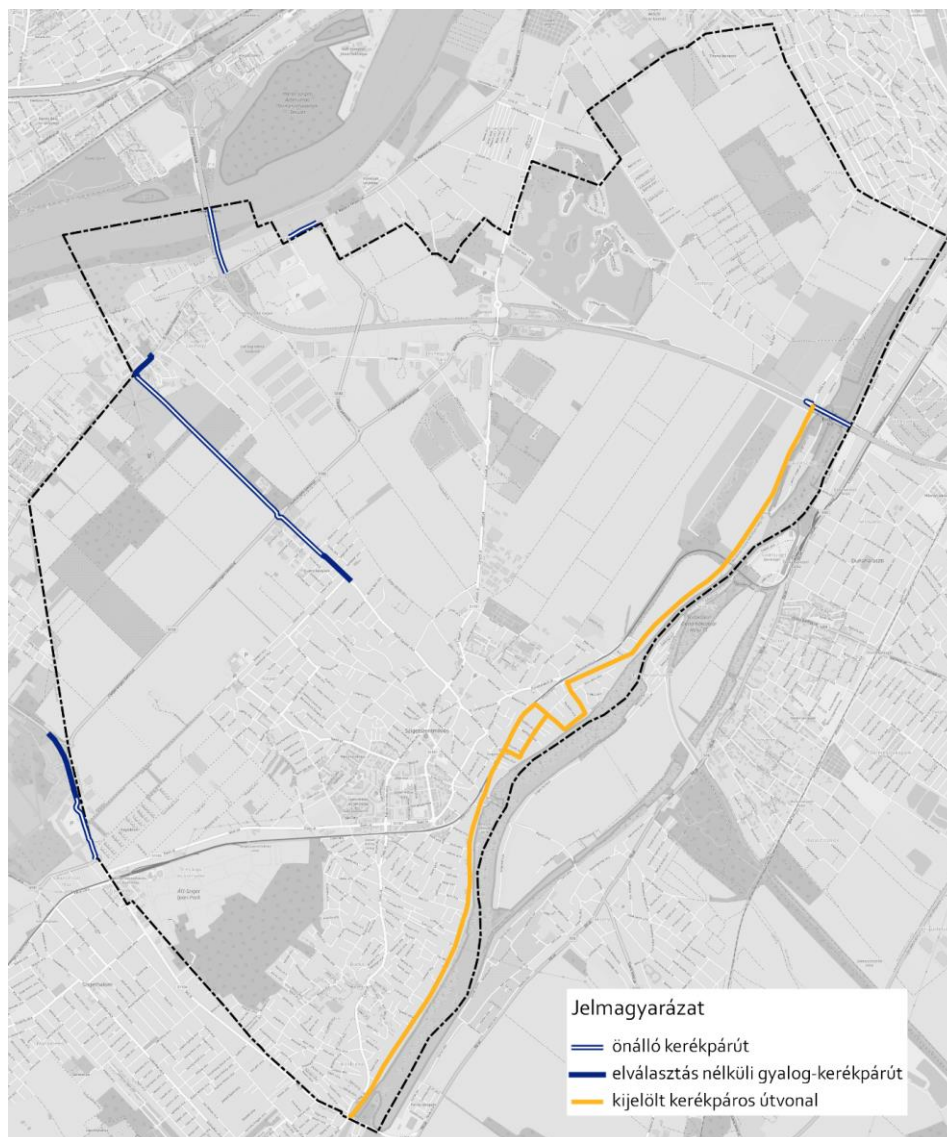
problémát. További gondot okoz, hogy az átjárók közül nem mindegyik rendelkezik megfelelően kiépített gyalogos átvezetéssel, ami közlekedésbiztonsági és kényelmi problémákat okoz. Egyes átjárók esetében a vasúti műtárgyak elkészültek, de a közúti, illetve a gyalogos forgalom számára nem épült ki a megfelelő infrastruktúra. A vonalon nincs megfelelő dinamikus utastájékoztató, a vonatokon, valamint egyes megállóhelyeken található hangalapú bemondás. A vonalon a pálya leromlott állapotú, sokhelyen vannak kint hosszabb szakaszra elrendelt vagy lokális sebességkorlátok. A vonal Budapest és Tököl között kétvágányú (a Duna-hídat kivéve), onnan Ráckevéig egyvágányú. A járatok jellemzően LEW MX (néhány esetben LEW MXa) szerelvényekkel kerülnek kiadásra, amelyek életkora közel 50 év. Így nem alacsonypadlósak, nem légkondicionáltak, rossz menetdinamikával rendelkeznek, egyre gyakrabban produkálnak meghibásodásokat. A vonatok karbantartását Dunaharaszti és Ráckeven végzik. A vonal felújításának és északi meghosszabbításának, a vasúti menti területek rendezésének tervezése folyamatban van.

1.15.4. Kerékpáros és gyalogos közlekedés

Kerékpáros közlekedés

A kerékpáros hálózatot jellemzően alap- és főhálózatra bontjuk. Az alaphálózatba tartozik minden kerékpárosok elől el nem zárt útszakasz. A főhálózat pedig olyan infrastrukturális létesítményekkel kijelölt útszakaszok, ahol a kerékpárosok a számukra kijelölt helyen, megfelelő biztonsággal tudnak közlekedni. Az **alaphálózat** a lakó-pihenő övezetek, valamint a kisforgalmú lakóutcák miatt jellemzően jól kerékpározható, amely alól kivételt képeznek a nagy forgalmi terheléssel, valamint a nehezen járható burkolattal rendelkező útszakaszok. A kerékpáros hálózatra is hatással van a HÉV elválasztó szerepe, amelyen a kerékpárral való átkelés többségében nincs kényelmesen és biztonságosan megoldva.

Az kerékpárforgalmi **főhálózati** elemek jellemzően lakott területen kívül helyezkednek el. Ide sorolhatjuk az M0-s hidakat, valamint a Massányi Kálmán utca – Petőfi Sándor utca, illetve az 5101. j. összekötő út melletti kerékpárutakat, illetve gyalog-kerékpárutakat. A főhálózathoz tartozik még az EuroVelo 6 HÉV Duna-híd, illetve Taksony vezér híd között kijelölt szakasza, amely jellemzően kisforgalmú utcákban halad. A dedikált kerékpáros infrastruktúrával rendelkező főhálózat 5,6 km hosszú, az EuroVelo 6 9,5 km hosszan van kijelölve. Az előbbi érték a város nagy kiterjedtsége miatt alacsonynak nevezhető. A lakott területen belül nem találkozhatunk főhálózati elemként szolgáló infrastruktúrával, ott jellemzően a kerékpárosok a gépjárművekkel közös felületen történő haladásra kényszerülnek.

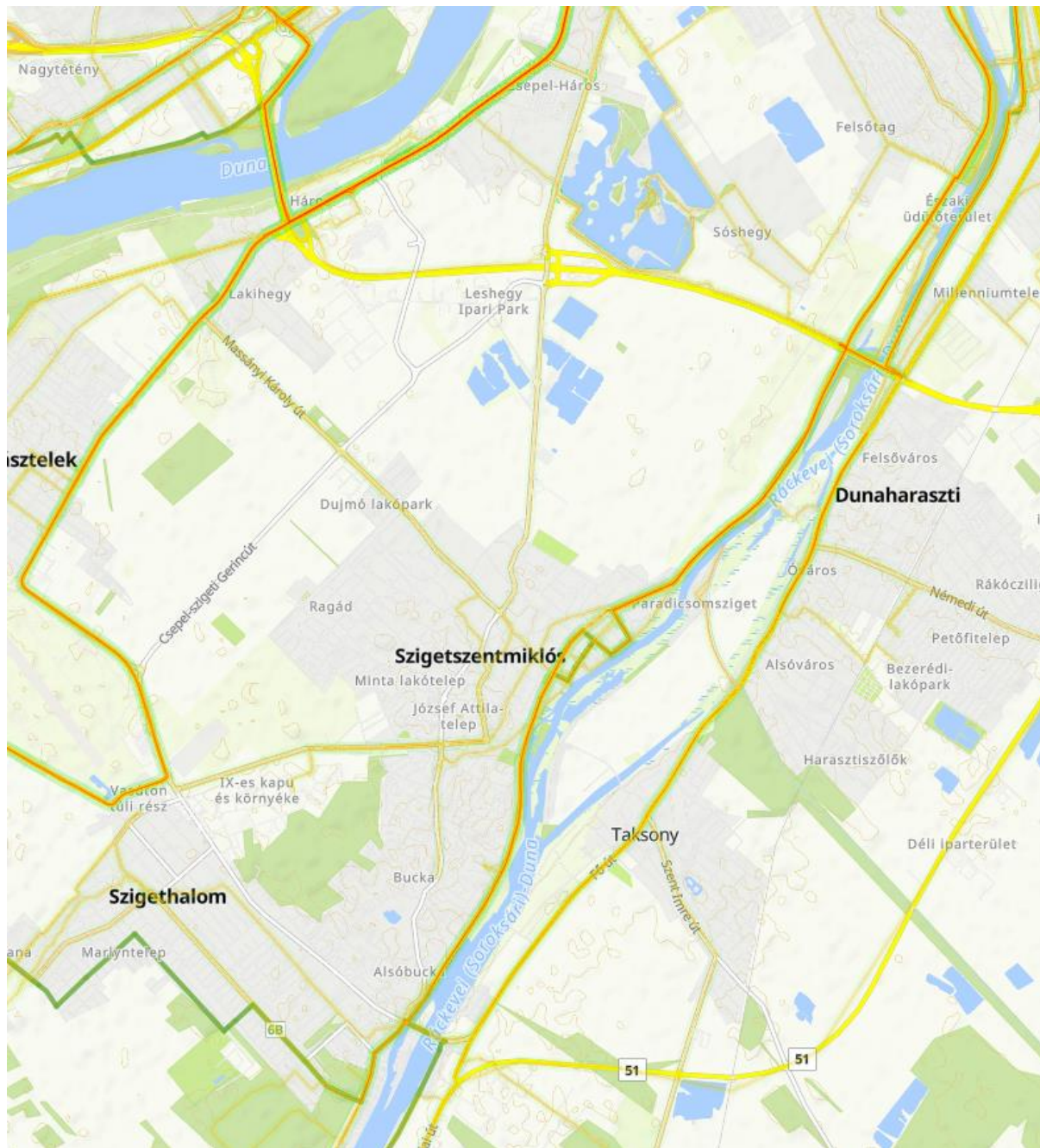
112. ábra: Szigetszentmiklós kerékpáros főhálózata (saját szerkesztés, háttér openstreetmap)

A városban sokhelyütt hiányoznak a **kerékpártárolók**, a HÉV-állomások közül csak Szigetszentmiklós-Gyártelepnél található nagyobb kapacitású tároló. A többi megállóhely, valamint a fontosabb kereskedelmi egységek közelében a kerékpárokat jelzőtáblákhoz, csövekhez vagy más célnak megfelelő tárgyhöz kell kötni, ami nem elfogadható. A meglévő kerékpártárolók kialakítása sem mindig megfelelő, a kényelmesnek mondható U-alakú támaszokkal alig lehet találkozni. A HÉV-állomások, közintézmények, illetve nagyobb forgalomvonzó környezetében a fedett és őrzött (kamerával megfigyelt) tárolók kialakítása célszerű.

A **kerékpárok szállítása** a H6-os HÉV-en lehetséges kerékpáros bérlet vagy vonaljegy váltása mellett. A háromkocsis egységek középső kocsiában 4 db kerékpár szállítása lehetséges. A vonaton a kerékpárok nem rögzíthetők megfelelően, ezért a kerékpárszállítás minősége javítható.

A kerékpározás emelkedő tendenciát mutat, mind a Szigetszentmiklóson belüli, mind a turisztikai jellegű (Duna-menti) kerékpározás. Fontos azonban kiemelni, hogy az ingavándor forgalom esetében a kerékpár továbbra is keveseknél jelenik meg, mivel a megfelelő kerékpárforgalmi hálózat nem épült ki a főváros, illetve a Csepel-sziget déli része, valamint Dunavarsány, Taksony fele. A minden fajta **kerékpáros közlekedés volumenének** emeléséhez a hálózati hiányosságokat meg kell szüntetni, javítva

a térségi és városon belüli kapcsolatokat. Az igény oldal jelentősnek nevezhető, azaz a kerékpárosbarát fejlesztések megtérülő beruházások lennének.

113. ábra: Szigetszentmiklós kerékpáros forgalma Bikemap hőtérképe szerint (Forrás: Bikemap, OpenStreetMap)

Gyalogos közlekedés

A gyalogosok csak a forgalmasabb utak mellett, illetve a belsőbb területeken vannak elválasztva a közúti forgalomtól, jellemzően azonos felületen közlekednek. Ez jellemzően nem okoz problémát a nagyszámú, kisforgalmú lakóutca miatt. Kiemelendő azonban a Csépi út, a Boglya utca, illetve az Ádám Jenő sétány, amelyek nagy gépjármű forgalmuk ellenére nem rendelkeznek kiépített járdával. Ezen probléma a szűk szabályozási szélesség miatt áll fenn.

A járdák burkolata jellemzően aszfalt, azonban a számos helyen találkozhatunk térkővel, valamint a családiházas beépítésekénél beton burkolattal. A burkolatuk állapota változó. Az akadálymentesség, azaz a szegélyek süllyesztése számos helyen még nem történt meg, a vakokat szolgáló taktilis jelek alig találhatók.

A HÉV pályájának keresztezése több helyen elégtelen kialakítású, a gépjárműforgalomtól nem megfelelően elválasztva lehet csak átkelni. Egyes helyeken a vasúti műtárgy alatt lehet keresztezni a vonalat, de a megfelelő kiépítettség hiányzik. Számos helyen pedig az igény ellenére (kitaposott ösvények) nincs megfelelő gyalogos átvezetés.

1.15.5. Parkolás

Szigetszentmiklóson jelenleg a parkolás **díjmentes**. 2005 és 2011 között a belső területeken fizetős övezet volt kijelölve, azonban ezt megszüntették. A parkolás időtartama sincsen korlátokhoz kötve.

Az agglomerációs elhelyezkedés ellenére rendezett **P+R parkoló** csak Szigetszentmiklós-Gyártelep HÉV-megállónál található. Itt 120 férőhely áll rendelkezésre a személygépjárművek számára. A parkoló problémája, hogy elhelyezkedését tekintve ugyan Szigetszentmiklós területén helyezkedik el, de Szigethalom lakóövezeti része van hozzá közelebb, így feltételezhetően utóbbi település lakói is jelentős mértékben használják. József Attila-telepnél, illetve Szigetszentmiklósnál (HÉV-állomás) rendezetlen területen várakoznak a járművek, jellemzően nagy kihasználtsággal.

A lakótelepi beépítések esetén az épületek között nagykapacitású parkolóterületek találhatóak. Ezen épületek rendelkeznek garázsokkal is, azonban ezekben sokkal inkább eszközöket, tárgyakat mintsem járművet tárolnak, illetve kereskedelmi funkcióval ellátott helységek is vannak. A kertesházak övezetekben a kertben rendelkezésre áll jellemzően a gépjármű tárolására szolgáló hely, ennek ellenére sokan a közterületen várakoznak. A nagyobb kereskedelmi egységek és a közintézmények környékén megfelelően kiépült a parkolás.

A városban 8 helyen lehetséges az **elektromos járművek töltése**, amelyet üzletek parkolóiban, benzinkutaknál vagy közterületi parkolóhely mellett került kialakításra. A családiházak magas száma miatt a töltés sokak számára otthon is lehetséges, de a társasházak, közintézmények és kereskedelmi egységek környékén a töltési infrastruktúra bővítése szükséges, hiszen ezen járművek száma is folyamatosan emelkedik.

1.15.6. Vízi közlekedés

Szigetszentmiklós fontos adottsága a Duna melletti elhelyezkedése. A Ráckevei (Soroksári-) Duna-ág mentén jelentős számú csónakház található ezen a szakaszon is. A folyószakasz védett besorolása miatt Szigetszentmiklós vonalában a **motorcsónakok** számára sebesség- és forgalomkorlátozás van érvényben. A nem motorizált vízi járművek közlekedésére ideális helyszín, ugyanis a folyóágot közrefogó két zsilip között mindössze néhány tíz centiméteres magasságkülönbség van, aminek következménye, hogy a víz alacsony sebességgel (0,3 km/h körül) rendelkezik.

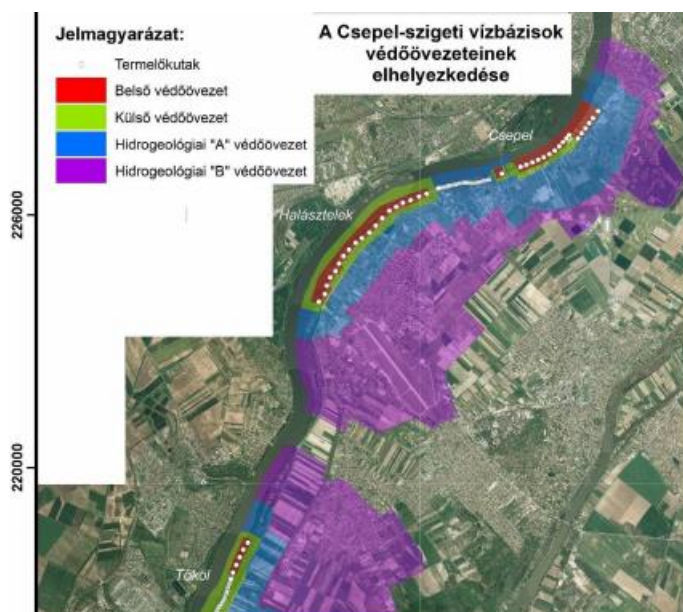
A **kishajók** számára a Kisfaludy Károly utca végében egy hajó fogadására alkalmas kikötő található, amely nemrég került felújításra. A hajózás szempontjából kritikus, hogy a Duna-ág vízszintje jellemzően alacsony, a meder csak kis merüléssel rendelkező vízi járművek közlekedését teszi lehetővé.

1.16. Közművesítés

1.16.1. Vízi közművek

Szigetszentmiklós sajátos fekvésének eredményeképpen az MO autót a település megosztásával az infrastruktúra-hálózat számára is akadályt képez. A délen a központi belterülethez számos (lakóterület és így közmű- illetve egyéb) fejlesztés kapcsolódik, az északi részen bár lakott, de elmaradott terület található, ahol jelentős közmű-hiányosságok vannak.

Vízgazdálkodási szempontból a város környezetében érzékeny **vízbázis**védelmi területek találhatók, a

114. ábra: Vízbázis-védelmi területek Szigetszentmiklós térségében
(Forrás: Fővárosi Vízművek)

Duna-parti víztermelő helyekről történik a település ivóvízellátása, de fontos a szerepük a főváros és az agglomeráció kiszolgálásában is. A vízbázisoktól az átadási pontokig a Fővárosi Vízművek Zrt. szolgáltat.

„Szigetszentmiklós vízellátó hálózatát integráció következtében az Észak-Csepeli szigeti Víz- és Csatornamű Kft-től a Fővárosi Vízművek Zrt., illetve a Csatornázási Művek Zrt. vette át üzemeltetésre és szolgáltatásra. A város önálló vízbázissal nem rendelkezik. A településen nem létesült magas- és mélytároló rendszer, mivel a tározókapacitásokat regionális rendszer biztosítja.”⁶⁰

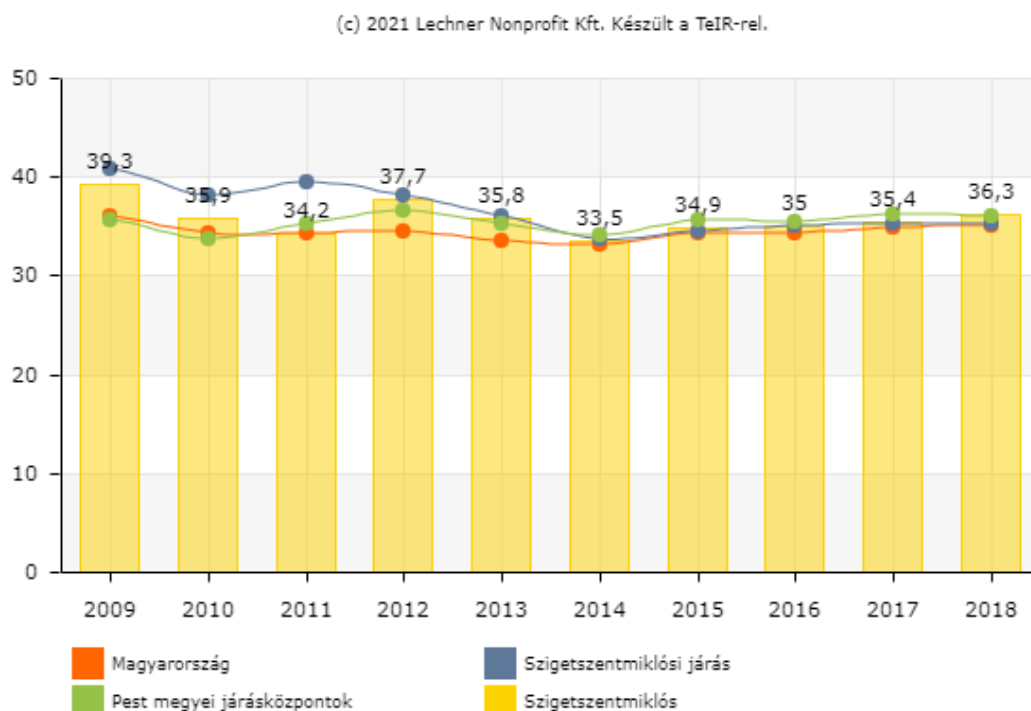
A város vízhálózata korszerű, ám az egységes vízszolgáltatáshoz jelentős hálózatfejlesztésre van szükség, amelynek elemei:

- Belső víz-gerinchálózat kialakítása, amely alrendszerével a teljes közigazgatási területet kiszolgálja
- „A ráckevei vízbázis felől érkező DN 600 távvezeték a déli közigazgatási határon marad a beléptetés, ahonnan a településhatáron húzódó út mentén Halásztelek (és a repülőtér) felé is lesz lehetőség új irányú betáplálásra. Ezzel kiesik, megszüntethető a régi, a terület ÉK-DNy irányba átszelő 500/400/300 távvezeték, továbbá elosztóvezeték szintre lefokozódik a II. Rákóczi Ferenc úti FVM Rt. által üzemeltetett vezeték gerinc szerepe.
- Az MO autót a fölötti új gerincek a szigetszentmiklói hálózatba bekapcsolják a korábban FVM Rt. által üzemeltetett Lakihegy és Felsőtag meglévő hálózatát.”
- A víz pangások megszüntetésére a meglévő ágvezeték körvezetékké kell alakítani és kerülni kell új ágvezetékek létesítését.

Szigetszentmiklóson 2019-ben, az összes éves szolgáltatott **ivóvíz**mennyiségnek 82,4%-a háztartások számára történt. Ebből az egy lakosra jutó volumen 1000m³-re: 36,8, ami csekély 0,5 növekedést mutat

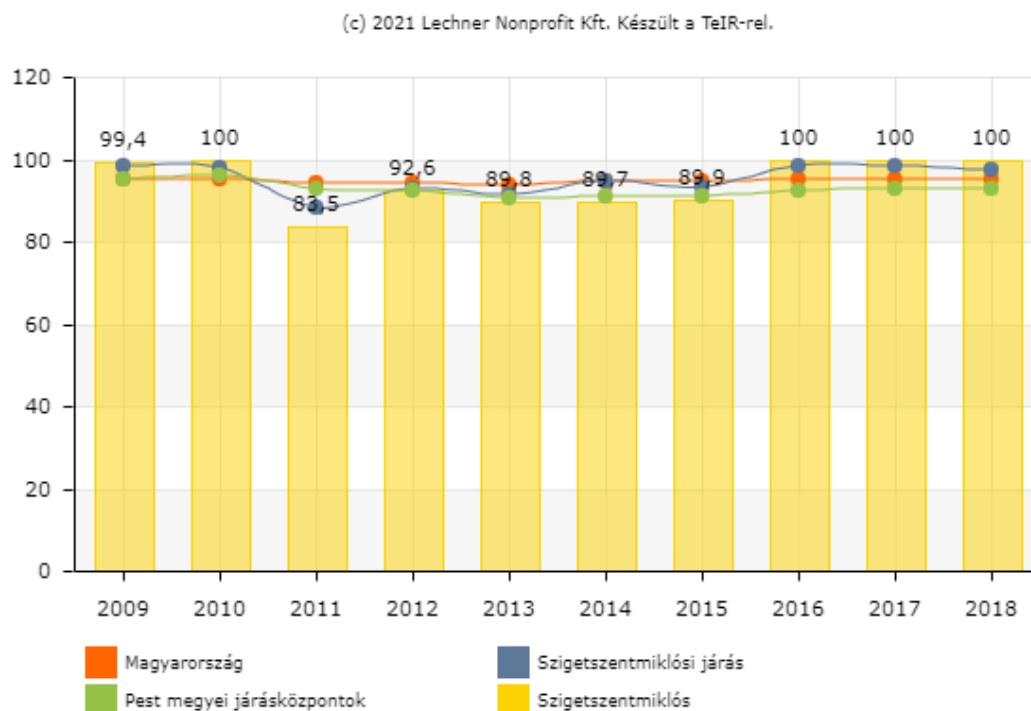
⁶⁰ Szigetszentmiklós Integrált Településfejlesztési Stratégia, Magalapozó munkarész, 2015, Pest-Budapest Konzorcium

a 2018 évihez képest. A fogyasztás-index változása 2018-2019 között kisebb a lakónépesség növekedésének arányától (2%), ami kedvezőnek mondható.

115. ábra: Háztartásoknak szolgáltatott víz egy lakosra jutó mennyisége (2009-2018) (1000 m3) (Forrás: Lechner Nkft., TeIR)

A fenti grafikon szerint az egy lakosra jutó ivóvízfogyasztás alakulása az elmúlt 10 évben ingadozással jellemezhető, de a 2014 utáni időszakban folyamatosan, kismértékben növekedett.

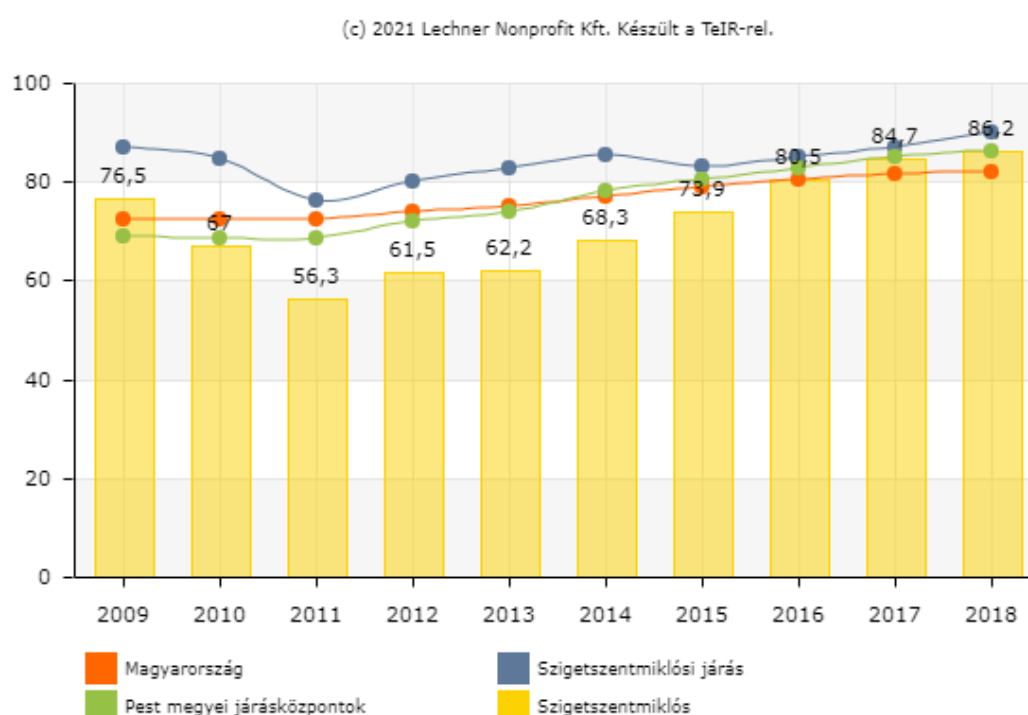

116. ábra: Közütemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolat lakások aránya (2009-2018) (%) (Forrás: Lechner Nkft., TeIR)

A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya 2016 óta teljeskörű. Az üzemelő közkifolyók száma 33 db, 2018 óta nem változott.

Szigetszentmiklóson elválasztott rendszerű **csatornahálózat** működik, amelynek üzemeltetője 2012 óta a Fővárosi Vízművek Zrt. Az előző uniós finanszírozási ciklusban került sor a város növekedésével lépést tartó, 6000 m³/d kapacitású (45350 LE) szennyvíztisztító telep kiépítésére, amely a folyamatos lakóterület fejlesztések következtében mára, a csökkenő vízfogyasztás miatti szervesanyag növekedés miatti biológiai tisztítási kapacitásgondokkal küzd. A tisztítási technológia totáloxidációs, eleveniszapos eljárás, a keletkezett iszapok stabilizációjával, részleges biológiai foszfortalanítás szimultán foszfortalanítással történő kiegészítésével. A szennyvíztelepen keletkezett iszap kezelése és elhelyezése további gondot jelent. A tisztított szennyvíz befogadója a Duna.

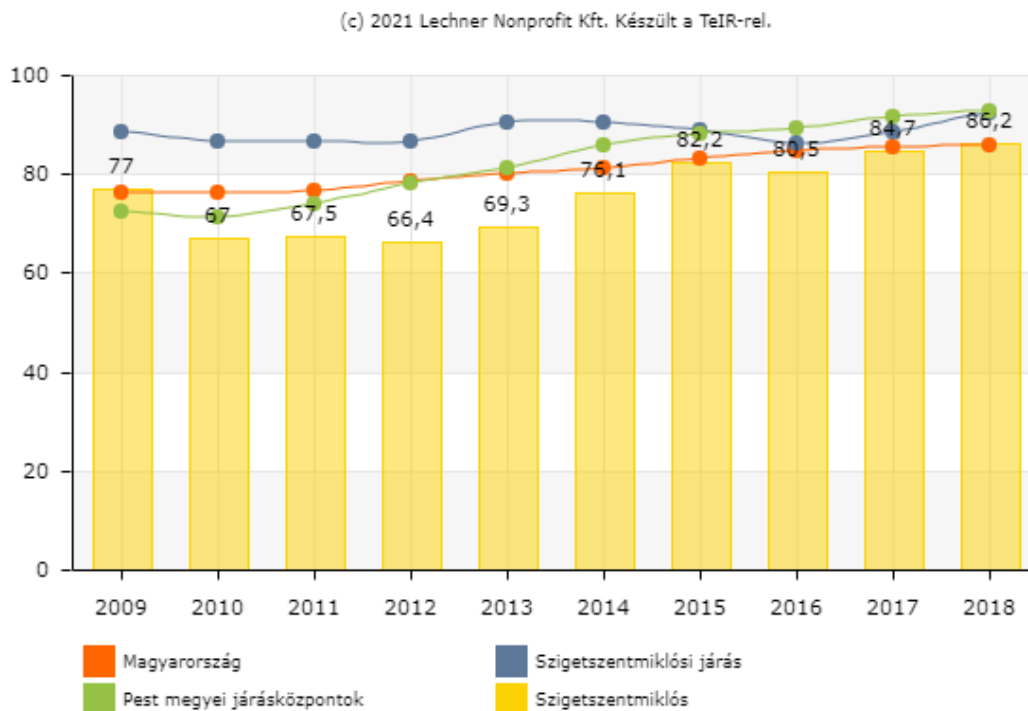
2019-ben a közcsatornáknak elvezetett összes szennyvíz 66,4%-a háztartásokban keletkezik, amelynek mennyisége közel 6%-kal nőtt az előző évihez képest.

117. ábra: Közcsatornahálózatba bekapcsolt lakások aránya (2009-2018) (%) (Forrás: Lechner Nkft., TeIR)

A lakások csatornázottsága 2011 óta folyamatosan nőtt, azonban 2018-2019 között kisebb csökkenést mutat (2018: 86,2%; 2019: 85%). Az összes elvezetett szennyvíz 100%-a III. tisztítási fokozattal is tisztított.

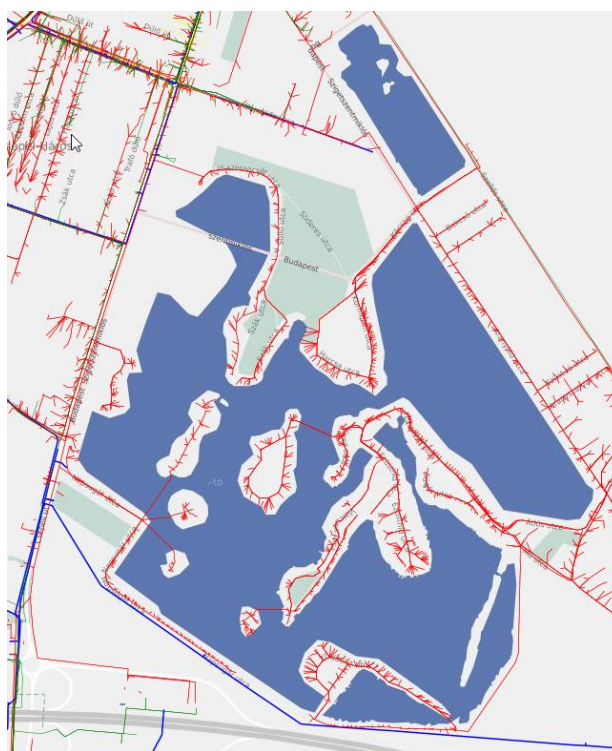
A közműolló, vagyis a közcsatornahálózatba bekötött lakások és a közüzemi ivóvízzel ellátott lakások aránya kisebb-nagyobb ingadozásokkal 2019-re, a 2018 évihez hasonlóan 86,2%-on stabilizálódott.

118. ábra: Közműtolló alakulása (2009-2018) (%) (Forrás: Lechner Nkft., TeIR)

Szigetszentmiklós északi részén a kavicsbányatavak környezetében található térség 25 évvel a bánya bezárását követően szigeteivel együtt teljesen beépült. Közigazgatási területének 87%-a Szigetszentmiklóshoz, 13%-a Csepelhez tartozik. A szigetekeken több mint 500 ház áll, eredetileg horgásztanyának, nyaralónak épültek, ma mintegy 70 család egész éves lakhelye.⁶¹ A kiköltözések állandó forrása a budapesti kerületek tömbrehabilitációinak vesztesei. 2003-ban vezették be az áramot az utolsó szigeten.

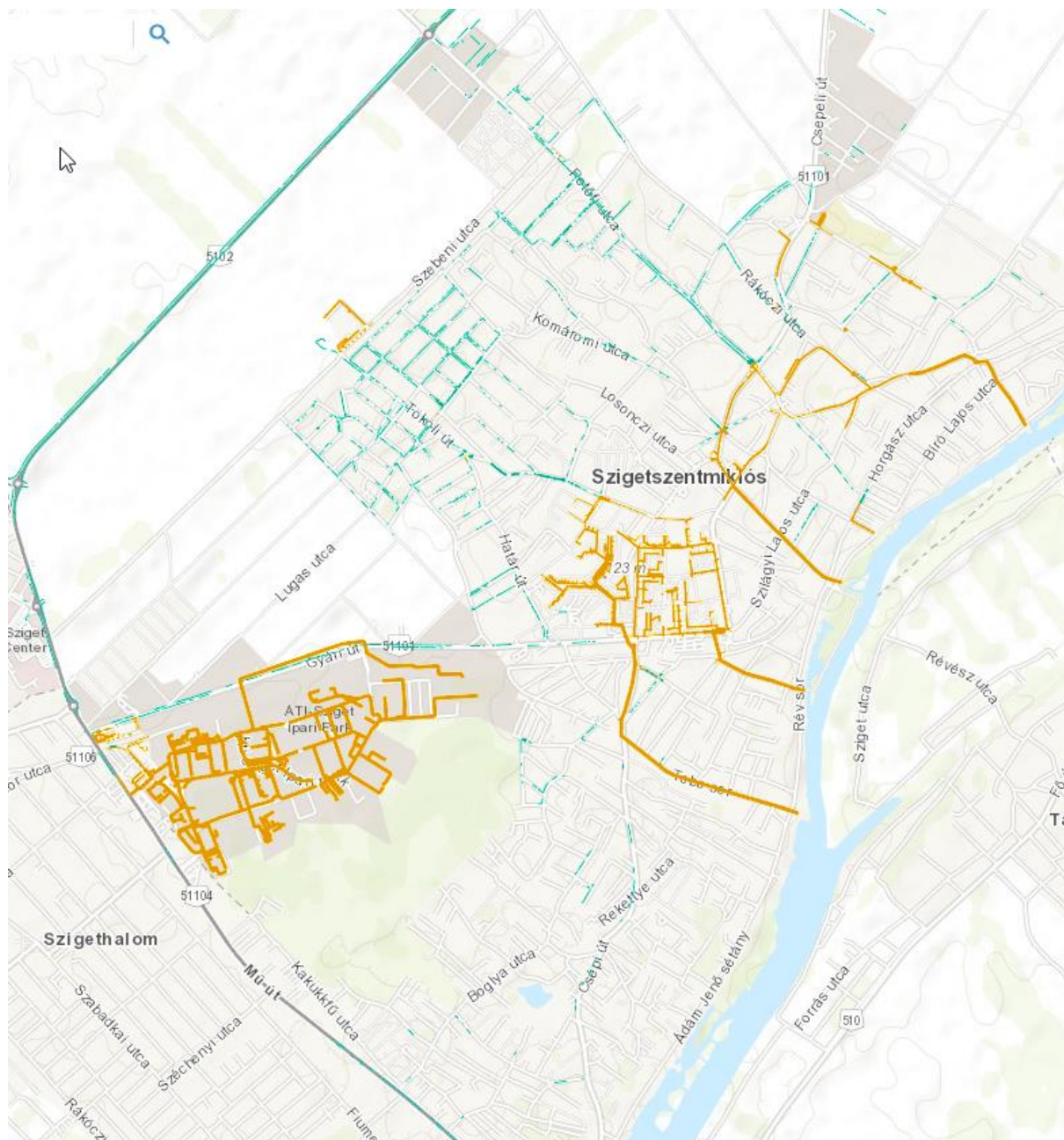
Az öntisztuló képességgel nem rendelkező kavicsbányatavak beépültsége környezeti kockázatot jelent a hiányzó közműmegoldások miatt. Tulajdonviszonyai rendezetlenek, természetes magánszemélyek (horgászok) vásárolták meg a területet a Szolnoki Bányakapitányságtól 1995-ben.

119. ábra: Kavicstó közműellátottsága (piros-villany, kék-ivóvíz) (Forrás: www.e-közmű.hu)

⁶¹ <https://csodalatosmagyarorszag.hu/hirek/budapest/szigetszentmiklosi-kavicsos-to-szigetei-banya-magyar-maldiv-szigetek/>

A **csapadékvíz** kezelés nagymértékben befolyásolja a felszíni és felszín alatti vízminőséget, valamint jelentős szerepet játszik a klímaváltozás negatív hatásaival szembeni fellépésben. Bizonyos formáival gazdagítani lehet a települési zöldinfrastruktúra-hálózatot is. Miután az elmúlt évek szélsőséges csapadékvízviszonyai esetenként kritikus helyzeteket idéztek elő a vízhozamok kezelésében.

120. ábra: Csapadékvíz-elvezető hálózat nyílt (kék) és zárt (sárga) elemei (Forrás: www.szigetszentmiklos.hu)

A csapadékvíz-elvezető rendszerek üzemeltetése az Észak-Csepel Szigeti Víz- és Csatornamű Nonprofit Kft. feladata⁶². Jelenleg a városban a fenti hálózati térkép szerint a csapadékvíz-elvezetés nem teljeskörűen megoldott, nem szolgálja Szigetszentmiklós beépített területének egészét. A zárt rendszer hossza 24 km és a települési terület alig 10%-át fedi le. A zárt csatornákból a csapadék 5 ponton a Ráckevei Soroksári Duna-ágba kerül. A város mintegy 70%-án szikkasztó árkok lettek kiépítve és a

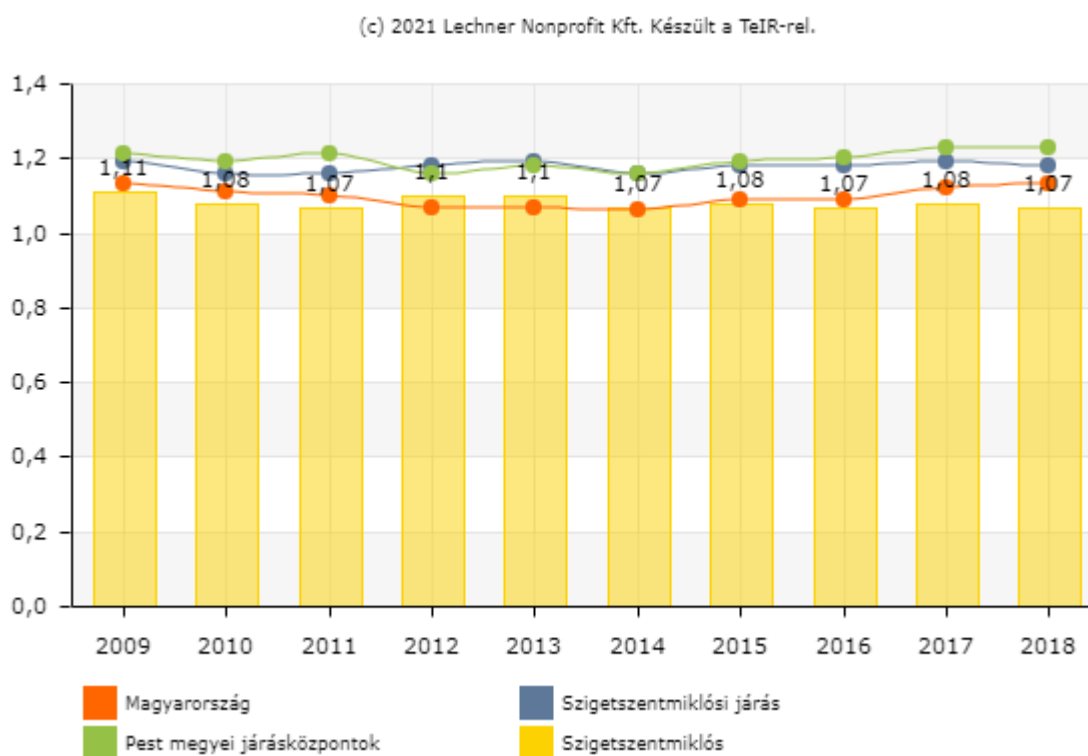
⁶² Szigetszentmiklós Város III. Települési Környezetvédelmi Programja (2019-2024)

kritikus helyeken 6-7 m mély szikkasztó kutak létesültek (kb. 160 db). A Szigeti Vízművek Nonprofit Kft. éves feladata a csapadékvíz-elvezető rendszerek, szikkasztó árkok és kutak karbantartása. A gazdasági funkciójú területeken, ipari parkokban egyéni csapadékvíz-elvezetési megoldások működnek. Szigetszentmiklós gazdasági programja a Duna közelében fekvő területekről (Auchan), illetve az M0 autópályáról előtisztítással és átemeléssel a folyóba javasolja vezetni a csapadékvizet.

A város domborzati adottságai miatt a felszíni vízelvezetés helyenként, mint pl. a Bucka városrészben, akadályokba ütközik. A klímabarát megoldások a vízmegtartás különböző formáit támogatják, amelyek lehetnek úgy természetes vagy épített tározó rendszerűek. Erre jó példa a sportcsarnok közelében kialakított szikkasztómedence. Számos helyen megoldást kínálhat esőkertek kialakítása, amelyek a telepített növényzettel a terület retenziós képességét növelnék, az esztétikai és mikroklimatikus hozzáadott értékük mellett. A burkolt felületek lehetőség szerinti csökkentése is a szivárogtatást segíti.

1.16.2. Energiagazdálkodás

Szigetszentmiklóson az összes szolgáltatott **villamosenergiából** a háztartások részesedése 41,9%. Ez az érték, a településen található nagyszámú gazdasági és közületi fogyasztónak köszönhetően a járási átlag 77%-a.

121. ábra: Egy lakosra jutó háztartások részére szolgáltatott villamosenergia mennyisége (100 kWh) (Forrás: Lechner Nkft., TeIR)

Az egy lakosra jutó, háztartások részére szolgáltatott villamosenergia mennyisége 2019-ben 1,9 100kW/h volt, ami az előző időszak adataival összevetve csekély növekedést mutat. A háztartási villamosenergia-fogyasztók száma 2013 évi (13845 db), a felülvizsgálandó ITS adatával összehasonlítva 2019-ben 14458 db volt, ami 4%-os emelkedés.

Az ellátás két állomásból történik: a Csepeli Autógyár területén található elsődleges központból, valamint a későbbiekben kapacitásfejlesztésként a nyugati, főleg iparterületek ellátására szolgáló, a budai oldalról (Rózsakert központból) megtáplált állomásból. A légkábelek és oszlopok, továbbá a transzformátorállomások megjelenése sok helyen zavaró.

Szigetszentmiklóson a hőellátás többnyire **földgázzal** történik, azonban az ingatlanok egy kis részénél még mindig jelen van a PB gáz, illetve a hagyományos tüzelőanyagok használata.

„Szigetszentmiklós város gázellátása a Budapest I. jelű (NÁ 400 mm-es, 40 baros, Vecsés-Budafok nagynyomású gáz-körvezetékéről biztosított.⁶³ A Nagynyomású vezeték az M0 autópárral párhuzamosan, annak déli oldalán, szántóföldön halad. A vezeték biztonsági övezete 23-23 méter. A körvezeték Budafokra vezető szakaszát a közelmúltban kiiktatták. Ugyanezen a nyomvonalon később épült Vecsés-Csepel DN 400 (biztonsági övezete 9-9 m) nagynyomású gázvezeték, mely a tervezési területnél lép ki a közös közműsávból és az Autópálya Felülgyelet nyugati oldalán haladva folytatja útját Csepel felé.

A Vecsés-Budafok körvezetékéről a tárgyi csomópont közelében épült a Szigetszentmiklós II. gázátadó állomás, melyről induló nagynyomású gázszállító vezeték „Szigetszentmiklói földgázszállító vezeték” néven ismert. A szigetszentmiklói földgázszállító vezeték (NÁ 150, p=40 bar) végpontjára a város DNy-i szélén egy 20000 m³/h névleges teljesítményű gázátadó állomás települt. A nagynyomású vezetékeket bányászati kábelek is kísérik.

Szigetszentmiklós területén a TIGÁZ Rt. üzemelteti a nagy-középnomású, középnomású és kisnyomású hálózatokat.

A Szigetszentmiklós II. gázátadó állomástól a közelmúltban nagy-középnomású vezetéket építettek az autópárra feletti Auchan területre.

Az egykor kiépített, és a közelmúltban fejlesztett magasabb rendű ún. ellátó/szállító hálózat ma olyan alapnak tekinthető, melyről a jelen és a jövő kiszolgálható.

A gázellátás hierarchiája Szigetszentmiklóson az alábbi: az autópárra menti nagynyomású agglomerációs főgerinchről két nagy ág szolgáltat, egyik Dél felé, másik Észak felé indul. A két meglévő gázátadó pont is konstansnak tekinthető, sőt a délre vezető meglévő gázvezeték védő/biztonsági sávjához a településrendezési terv is igazodott.

A települési körzeti gáznyomás szabályozókból a fogyasztókig háromféle nyomásszintű hálózattal, ingatlanhatári átadással is találkozunk:

- gazdasági területekre nagy-középnomású hálózat vezet saját fogadóállomásra,
- a település nagy részén középnomású hálózatok szolgáltatnak ingatlanonként gáznyomás szabályozóval,
- a település lakótelepi részén kisnyomású hálózaton érkezik a gáz a fogyasztókhoz.

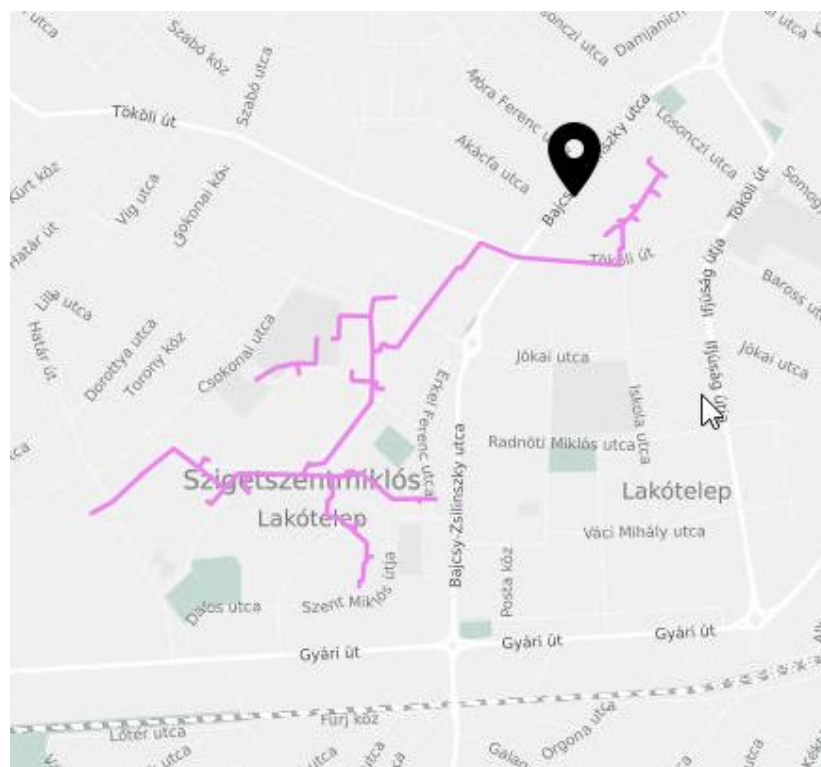
A város területén nagyrészt középnomású elosztóhálózat üzemel, erről csatlakoznak le a lakossági és közületi fogyasztók.

A szinte teljeskörű ellátáson túl a jelenlegi rendszer távlati igények kielégítésére is alkalmas. 2019-ben a lakások 94,7%-a volt háztartási vezetékes gázfogyasztó. Az összes szolgáltatott vezetékes gázból 62,2% esett a háztartásokra, és ezen belül 92,8% volt fűtési gázfogyasztó.

⁶³ Szigetszentmiklós ITS, megalapozó vizsgálat, 2015, Pest-Budapest konzorcium

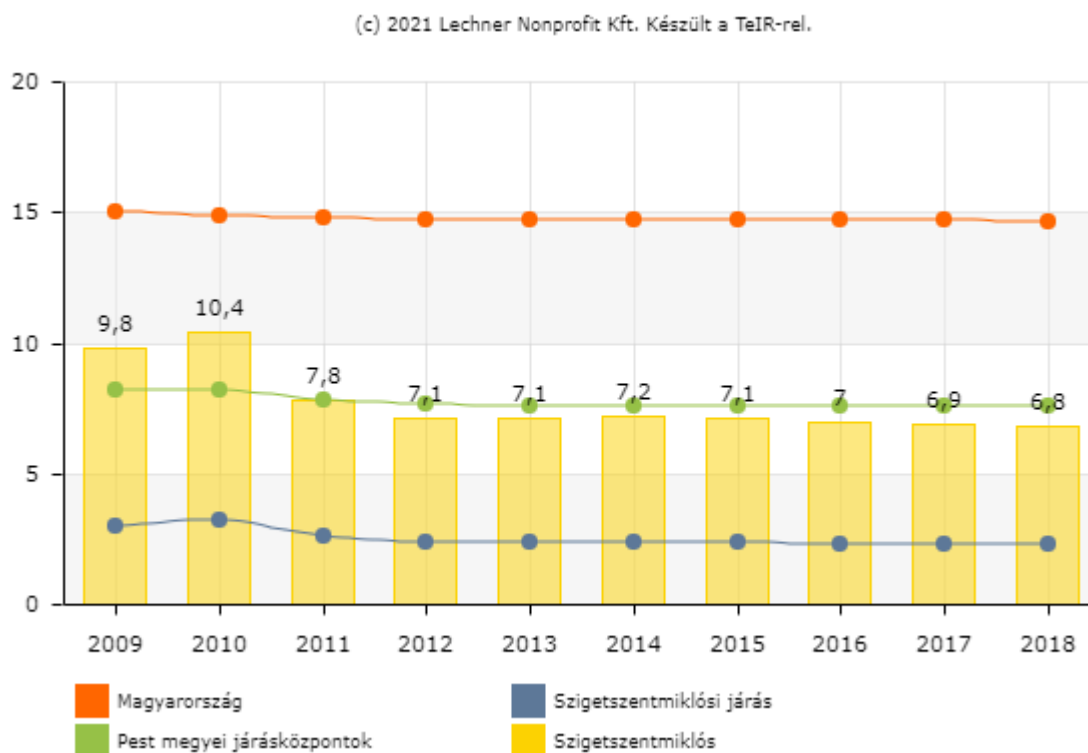
Év	Magyarország	Pest megyei járásközpontok	Szigetszentmiklós	Szigetszentmiklósi járás
2009	76,7	90,8	108,4	104,2
2010	78,8	91,8	109,9	105,2
2011	75,5	85,8	94,2	93,2
2012	74,8	85,8	93,4	92,2
2013	74,2	84,2	91,5	90,2
2014	73,8	85,2	91,9	90,2
2015	73,2	84,2	93,3	91,2
2016	73,5	85,2	93,8	91,2
2017	73,2	85,2	93,5	91,2
2018	73,2	85,2	94,8	91,2

Távfűtési hálózat Szigetszentmiklósnak csak kis területén, az 1970-es években épült lakótelepen található.

186

A távfűtésbe bekapcsolt lakások száma 1041, részesedésük a 2019 évi lakásállományból 6,7%, megfelel a melegvízhálózatba bekapcsolt lakások arányával. A lakosság részére szolgáltatott távhőellátás céljára szolgáló hőmennyiség 18363 GJ.

124. ábra: Távfűtési lakások aránya (%) (Forrás: Lechner Nkft., TeIR)

A hatékony és klímabarát energiagazdálkodás szempontjából a távfűtésnek fontos szerep jut, amennyiben egy más, alternatív erőforrásra való átállással központilag kiiktatható a fosszilis energia. Az egyéni környezetbarát megoldásokról nincsenek adatok, azonban a városban az Ádám Jenő Többcélú Intézmény napelem telepítést hajtott végre, aminek köszönhetően jelenleg 47,94 kWh teljesítmény áll rendelkezésre kb. 333 m² területen. A rendszer összesen 204 polykristályos napelem modulból áll, mérete 1650x991x46 mm. A termelt energia az ELMŰ energiaellátó rendszerébe kerül visszatáplálásra.

1.16.3. Elektronikus hírközlés

Helyhez kötött internet hozzáférési szolgáltatás

Az elektronikus hírközlési hálózatok legfontosabb részeleme az optikai vezetékes felhordóhálózati szakaszokra felfűzött optikai hozzáférési hálózati szegmens jelenléte. Ezek közül a legoptimálisabb megoldást jelenleg az FTTH⁶⁴ (Fiber-To-The Home) háztartásig kiépített optikai elérési technológia

⁶⁴ FTTH (Fibre to the Home – optikai szál a lakásig): Olyan optikai hozzáférési hálózat, melyben az előfizetői hozzáférési pont optikai szállal van csatlakoztatva, és a csatlakozási pont a lakáson belül vagy kívül, annak külső falától 2 méternél nem távolabb helyezkedik el. Definíció forrása: NMHH

jelenti. A második legmagasabb átviteli sebességre képes architektúrát jelenti az FTTB megoldás⁶⁵, mely során a háztartást, illetve az előfizetés helyét jelző igényhelyet⁶⁶ magába foglaló egyéb épületig került kiépítésre az optikai hálózat. A sorolt technológiák képesek gigabites adatátvitelre, így jövőállóságuk garantált.

Szigetszentmiklós területén az alábbi helyhez kötött internet hozzáférési szolgáltatással összefüggő feladatokat (nem minden szolgáltatónál állnak rendelkezésre a technológiai megoldások) az alábbi szolgáltatók látják el:⁶⁷

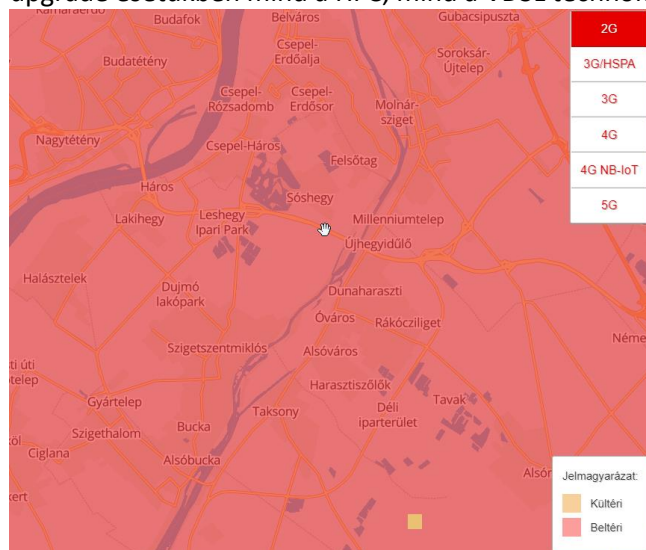
Szolgáltató	Azonosítható technológiai megoldások a szolgáltatónál				
	FTTH	FTTB	FTTC HFC	FTTC VDSL	FWA
ACE TELECOM Kft.	+				+
BETA-TECH Kft.					
Canal-Luxembourg S-á.r.l.*					
DIGI Kft.	+	+			
Hungaro DigiTel Kft.					
Invitel Zrt.*				+	+
MVM NET Zrt.					
Net-Tv Zrt					
NMHH Adatkapu teszt					
PR-TELECOM Zrt.					
Vodafone Magyarország Zrt.	+	+	+	?	
WLA Kft.					+
ZNET Telekom Zrt.					

⁶⁵ FTTB (Fibre to the Building – optikai szál az épületig): olyan optikai hozzáférési hálózat, melyben az optikai szál az előfizetői hozzáférési pontot is tartalmazó épületen – vagy azonos tulajdonú épületegyüttes valamely épületén – belül, vagy annak külső falától 2 m-nél nem távolabb végződik és ehhez az előfizető nem fényvezető szálal és nem koaxiális kábellel csatlakozik. Definíció forrása: NMHH

⁶⁶ Az igényhely olyan házszám szintű cím, amelyen potenciális infokommunikációs szolgáltatási igény jelentkezhet az ott található lakossági, üzleti vagy közületi entitás részéről.

⁶⁷ <http://webext.nmhh.hu/>

A felsoroltak közül a két legnagyobb piaci erővel bíró partner az Invitel és a Vodafone. A hálózati upgrade esetükben mind a HFC, mind a VDSL technológiák esetén elképzelhető Szenárió.

125. ábra: Vodafone lefedettség Szigetszentmiklóson (Forrás: https://www.vodafone.hu/hasznos-informaciok/lefedettsegi-terkep?c_source=google&c_)

A HFC technológia a legújabb DOCSIS szabványokkal többgigabites sebesség biztosítható kábeles infrastruktúrafejlesztés nélkül. Hálózati elemek cseréjével a DOCSIS 3.1 szabvány már a névleges 10 Gbps le- és 1 Gbps feltöltési sebességet is elérheti (felhasználószám azonban erősen kihat az értékre). A DOCSIS 4.0 szabvány jelen ígérete a szimmetrikus 10 Gbps kínált sávszélesség, ami újabb lépés a gigabites adatátvitel felé⁶⁸.

Az xDSL technológiák közé sorolt VDSL hozzáférés továbbfejleszthető a G.Fast és XG.fast/G.mgfast hozzáférési technológiák felé, melyeket szintén csavart érpáron valósítják meg. Az aktív elemeket tartalmazó kabinet és az igényhely közötti távolság maximum 300 méter lehet, viszont az átviteli

sebesség akár gigabites nagyságrendet is elérhet. A tapasztalati értékek a legjellemzőbben 350 Mbps letöltési és 50 Mbps feltöltési sebesség körül mérhetők⁶⁹.

Mindkét esetre (HFC és VDSL upgrade) igaz, hogy a meglévő hálózati elemek optikai hozzáférésre cseréje kívánatosabb a magas sávszélesség elérése érdekében. Viszont a szolgáltató számára jelentősen költségesebb is az oszlopsoron vagy alépítményben vezetett hálózati szakaszok cseréje, mint azok továbbfejlesztése.

Mobil internet hozzáférési szolgáltatás

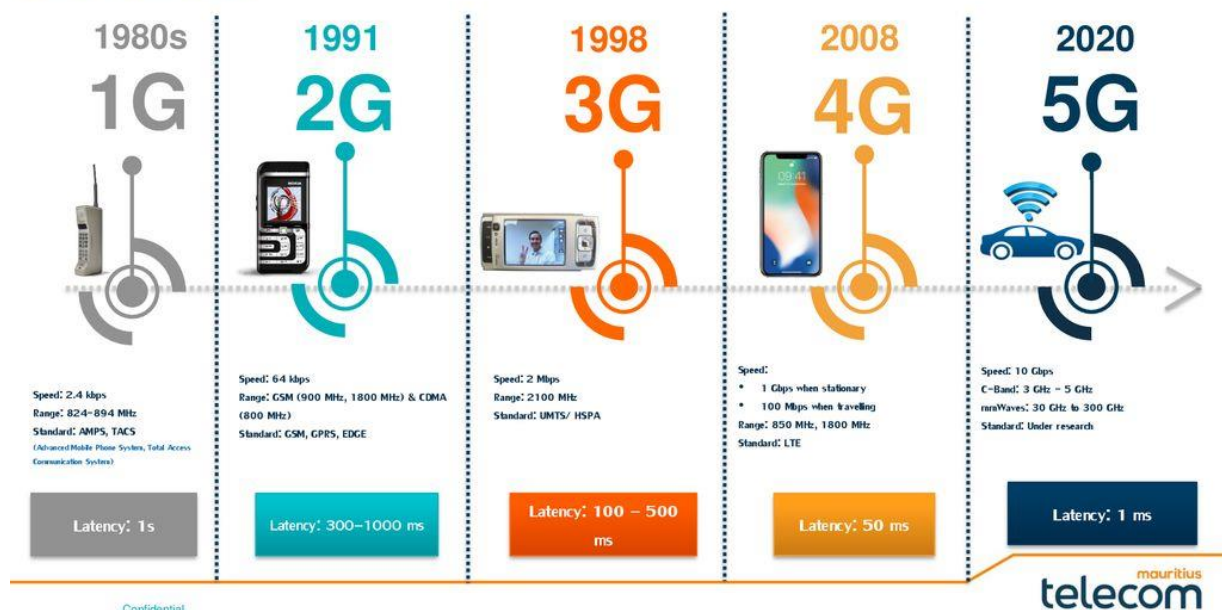
Lakossági, üzleti és közintézményi célú hírközlési igények kielégítése céljából nem csak vezetékes vagy nomadikus technológiát használhatunk, hanem mobilkommunikációt is. A mobil adatátviteli hálózatok fejlődése folyamatos, jelenleg az ötödik generáció beköszöntét éljük meg. Az egyes generációk közötti különbség elsősorban a mobilkommunikációs célú spektrum növekvő hatékonyságú kihasználását jelenti: mindez emelkedő adatátviteli sebességet, csökkenő látenciát, javuló lefedettséget, nagyobb

⁶⁸ További részletek e megoldásról itt olvashatók: <https://www.cablelabs.com/technologies/docsis-4-0-technology> Letöltés időpontja: 2020.07.22.

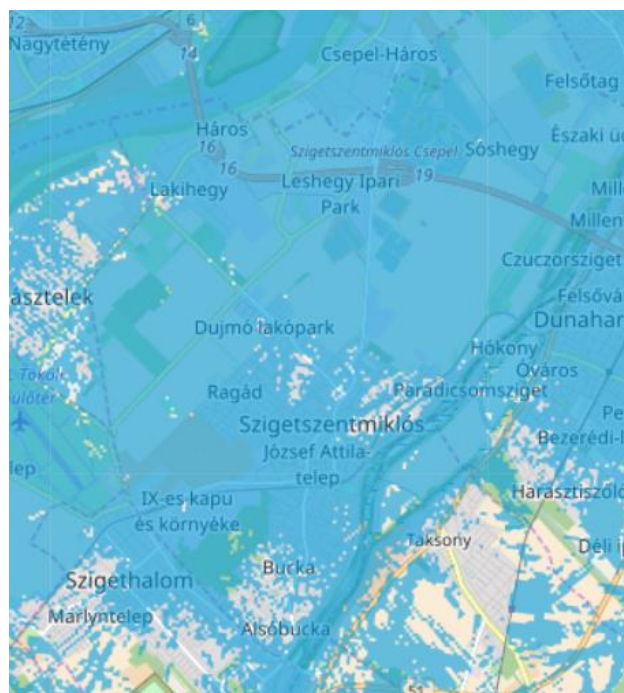
⁶⁹ További részletek a technológiáról: <https://cloudandfibre.co.uk/what-is-gfast/> Letöltés időpontja: 2020.07.22.

energiahatékonyságot és egységnyi területen több mobil internetre kapcsolható eszközt jelent.

Evolution to 5G

126. ábra: Egymást követő vezeték nélküli hálózati szttenderdek (Forrás: <https://slideplayer.com/slide/16305995/>)

127. ábra: A DIGI szolgáltató által biztosított lefedettség (Forrás: <https://digi.hu/mobil/lefedettseg>)

Ma Magyarországon négy kereskedelmi szolgáltatónál érhető el 4G, illetve 4G+ szolgáltatás, ezek a Magyar Telekom, a Telenor, a Vodafone és végül a DIGI. A sorolt szolgáltatók közül a Vodafone jelenik meg teljes lefedettséggel a tervezési területen⁷⁰. A DIGI a település közigazgatási területének északi részén gyenge lefedettségű⁷¹.

A jó vételi lehetőséget a város területén belül elhelyezett antennák biztosítják. Az 5G korszak előfeltételezi, hogy a már jelenlévő és a kiépítésre kerülő antennák és cellák is optikai hálózatra csatlakozzanak fel (FTTA/FTTB). Az aktív antennákkal szerelt 5G infrastruktúra áramellátása is megoldandó kihívás lesz a rendszer kiépítésekor, erre érdemes mind a távközlési, mind az áramszolgáltatói oldalnak felkészülnie – valamint a kerületi önkormányzatnak is, legalább konzultatív, a

folyamatokat segítő szerepkörben.

⁷⁰ Természetesen a szolgáltatói adatközlések és a felhasználók által tapasztalt valós lefedettség közti különbség szolgáltatónként változó mértékben, de jelen van.

⁷¹ Forrás: <http://digi.hu/mobil/lefedettseg> Letöltés időpontja: 2021.02.05.

„A műsorszóró telekommunikációs adóállomások vételére egyedi, kisközösségi és nagyközösségi telekommunikációs hálózatok valósultak meg...A városban létesített kábeltelevíziós hálózatok, melyek a távközlési hálózatokkal együtt, velük azonos nyomvonalakon, alépítményekben és légkábeles tartószerkezeteken, illetve helyenként a kisfeszültségű szabadvezeték hálózatok tartóoszlopaira szerelten valósultak meg. A fenti rendszer lehetővé teszi előfizetői részére szinte valamennyi földi és műholdas sugárzású műsorszóró telekommunikációs adóállomás vételét...”⁷²

A legújabb, ötödik generációs mobilkommunikációs hálózatát elsőként a Vodafone hozta működésbe a főváros területén, az 5G-szolgáltatás 2019. októbere óta érhető el⁷³. Nem sokkal később csatlakozott a Magyar Telekom is és beüzemelte saját kereskedelmi 5G szolgáltatását⁷⁴. Jelenleg egyik szolgáltató 5G hálózata sem éri el Szigetszentmiklós területét, azonban ez szinte biztosan nem marad így sokáig. Várhatóan a 2020-as évek közepéig beüzemelésre kerülnek a fővárosban az 5G RAN állomások. A hazai 5G Stratégia provizórikus célja szerint – összhangban az Európai Unió menetrenddel – 2025-ig minden hazai nagyvárosban és így a fővárosban, majd az agglomerációban is kiépítésre kerül az 5G szolgáltatás⁷⁵.

Az 5G mobilkommunikáció lehetőséget kínál többek közt e-közigazgatás kiterjesztésére, tömeges M2M gépi kommunikációra, alapjává válik szenzoros távérzékelési rendszerek kiépítésének, robotizációs, valamint okos közlekedési rendszerek üzemeltetésére mind személygépjárművel, mind tömegközlekedés esetén. Alapvető eleme tud lenni okosváros koncepciók kiépítését segítő egyéb megoldásoknak is (például közcélú VR/AR/MR megoldások hivatalokban, múzeumokban, bírósági távmeghallgatások). A fentieket csak akkor képes elérni Szigetszentmiklós, ha megfelelő mennyiségű és minőségű vezetékes optikai elérés található a városban (FTT5G). Így a magas színvonalú távközlési infrastruktúra fejlesztése egyaránt magában foglalja a fix vezetékes, a fix nomadikus és a mobil internet hozzáférés kiépítését is.

Integrált hírközlési célok

Mind a helyhez kötött internet, mind a mobil internet hozzáférési szolgáltatás esetén alapvető szabályozási kérdések változását hozzák a következő évek. Elsősorban a hálózatmegosztás vagy éppen közös tulajdonlás, illetve a nyílt hálózati elemek kiépítése jelent új szabályozói kihívást. Jó példaként szolgál az 5G célú infrastruktúra kiépítésének és üzemeltetésének problematikája. Az iparági becslések alapján az 5G célú mikrocellákat mintegy 100-120 méterenként kell elhelyezni egymástól, azaz – számításba nem véve a makro/smallcellák fedését – legegyszerűbb számítás szerint is több mint ezer ilyen mikrocellát kell elhelyezni a Szigetszentmiklóson. Amennyiben az 5G szolgáltatók közös infrastruktúrát alakítanak ki (Open RAN architektúra); ha nem így fog történni, akkor ez a szám többszöröződhet. E terület szabályozása a hálózatmegosztási modellekkel együtt azonban még alakulófélben van, bővebben nyilatkozni róluk még korai.

A településrendezési eszközök keretében készülő tervek elektronikus hírközlési fejezetére vonatkozó alátámasztó munkarészek elkészítésének tartalmi követelményeit az ágazat a hatályos 14/2013 (IX.25.)

⁷² Szigetszentmiklós Integrált Településfejlesztési Stratégiája, Megalapozó munkarész, 2015, Pest-Budapest Konzorcium

⁷³ Forrás: <https://www.hsw.hu/hirek/60970/vodafone-5g-mobil-szolgalatas-launch.html> Letöltés időpontja: 2020.07.23.

⁷⁴ Forrás: <https://www.hsw.hu/hirek/61642/magyar-telekom-5g-kereskedelmi-halozat-budapest-zalaegerszeg-ericsson.html> Letöltés időpontja: 2020.07.23.

⁷⁵ Forrás: <https://magyarnemzet.hu/gazdasag/mar-uton-van-a-magyar-5g-strategia-7034516/> Letöltés időpontja: 2020.07.23.

NMHH rendeletben rögzítette. Ennek alapján a hálózatengedélyes szolgáltatók hálózati rendszereit rögzíteni kell a településrendezési eszközök keretében készített infrastruktúra alátámasztó tervében, hogy a fennálló, illetve a tervezés hatására várhatóan keletkező hálózati ütközési, érintettségi konfliktusok feltárhatók legyenek. A hálózatengedélyesekről nyilvántartás nem érhető el.

Az NMHH a területen szolgáltatási jogosultsággal rendelkezőkről vezet nyilvántartást. Nagy számuk a teljeskörű közvetlen elérést tervezői oldalról nem teszi lehetővé. A szolgáltatási jogosultsággal rendelkezők köre lényegesen bővebb, mint ahány szolgáltató tényleges szolgáltatást végez, de a piaci verseny a szolgáltató szabad kiválasztására biztosított, tekintettel arra, hogy az elektronikus hírközlés alanyi jogú szolgáltatás.

Összefoglalásként fontos kiemelni, hogy Szigetszentmiklós egyértelmű társadalmi és gazdasági érdeke az, hogy területén magas minőségű száloptikás hozzáférési hálózat épüljön ki a lehető legnagyobb arányban. A közeljövő városa legyen egy többségében FTTH/FTTB fedésű kerület, mely felkészülten áll az 5G- és a gigabitképes adatátviteli hálózatok korszakára. Az 5G hálózat környezeti és üzleti szempontból optimális esetben Open RAN rendszerben kerül beüzemelésre és biztosítja a város mobil adatátviteli szolgáltatását.

1.17. Környezetvédelem (és településüzemeltetés)

1.17.1. Talaj

Környezetvédelmi szempontból a Csepel-sziget teljes területének talaja, geológiai jellemzők miatt rendkívül érzékeny. A talajba juttatott, elsősorban vízzoldható anyag könnyen leszivárog, bemosódik a talajvízbe és elszennyezi azt.

A szennyező hatások közül kiemelkedő problémát jelent a szilárd és folyékony hulladékok illegális lerakása (elsősorban a városból kivezető utak mentén), az ipari eredetű hulladékok nem megfelelő gyűjtéséből, ártalmatlanításából és a közlekedésből származó talajszennyezés.

Szintén jelentős talajterhelést okoz a mezőgazdasági területek intenzív, nem megfelelő mezőgazdasági gyakorlat szerinti kezelése. Mivel a külterület döntő többsége szántó művelési ágba sorolt terület, ezért itt a helyes mezőgazdasági gyakorlat⁷⁶ előírásainak betartása kiemelten fontos a termőföld védelme és hosszú távú megőrzése érdekében.

Az összefüggő mezőgazdasági területeken a sík vidéki fekvésből adódóan komoly talajvesztési problémákat okozhat a defláció, különösen a klímaváltozással együtt járó szárazabb, aszályosabb időjárás és szélsőséges időjárási események miatt. A defláció csökkentése érdekében a mezővédő erdősávok és mezsgyesávok kialakítása szükséges.

⁷⁶ „Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot” (50/2008. (IV. 24.) FVM rendelet), a "Helyes Mezőgazdasági Gyakorlat" (59/2008. (IV. 29.) FVM rendelet, nitrátrendelet) és a 10/2015. (III. 13.) FM zöldítési rendeletben megfogalmazott „az éghajlat és környezet szempontjából előnyös mezőgazdasági gyakorlat” minimumkövetelményei

1.17.2. Felszíni és a felszín alatti vizek

Az Európai Unió Víz Keretirányelvében (2000/60/EK) megfogalmazott célkitűzések értelmében a településfejlesztési beavatkozásoknak összhangban kell lenniük a Magyarország Vízyűjtő gazdálkodási Terv keretében a Duna-völgyi-főcsatorna tervezési alegységre 2016-ban elkészült intézkedési programokkal.

A vízyűjtőgazdálkodási terv alapján Szigetszentmiklós közigazgatási területén 3 felszíni és 4 felszín alatti víztest található. ⁷⁷ az alábbi táblázatok szerint.

Felszíni víztestek jellemzői

	Vízfolyás hossza [km]/ állóvíz felülete [km ²]	Szélesség leggyakoribb vízhozamnál [m]	Mélység (leggyakoribb vízhozamnál) [m]	Esés leggyakoribb vízhozamnál [‰]	Szelvény leggyakoribb vízhozamnál [m/s]	Vízgyűjtő közepesebb vízhozamnál [m/s]	Vízgyűjtő besorolás	Jellemző hasznosítás	Mesterséges víztest	Erősen módosított víztest
Duna Budapest – Dunaföldvár között (AOC753)	85,42	460	3,5	0,08	1,01		folyó	Vízvezetés Vízellátás Hajózás	nem	igen
Ráckevei-Soroksári-Dunaág (AIQ014)	15,58		2,5	0			tározó	Rekreáció Természetvédelmi Horgászat	nem	igen
Csepeli Kavicsostó (AIG937)	1,08		6	0			bányató	Rekreáció Horgászat	igen	nem

35. táblázat: Felszíni víztestek jellemzői (Forrás: VGT₃ 2018, <http://vizeink.hu/vizgyujto-gazdalkodasi-terv-2019-2021/vgt3-vitaanyag/>)

A Duna Budapest (Kvassay-zsilip) és Sió-torkolat közötti szakasz folyamszabályozásának elsődleges célja a jég levonulás elősegítése, valamint a Duna bal- és részben jobb parti települések és mezőgazdasági művelésű területek árvízmentesítése volt. A zavartalan jég levonulás érdekében végzett szabályozás egyben a hajózási feltételek javítását is szolgálta. A Dunán a folyószabályozási munkálatok 1810 tájáig indultak, mellyel egy időben kezdődtek a gátépítési (árvízvédelmi) munkálatok is. Az érintett folyószakaszon az egyik legmarkánsabb változtatást a XIX. században a mederátmeteszések jelentették, 1860–1900 között a meder méretek szabályozása volt az elsődleges feladat. A beavatkozások hatására a folyószakasz hossza mintegy 40%-kal csökkent, esése közel kétszeresére nőtt, megnövelve folyásának sebességét is, ami a víz mederbontó energiájának

⁷⁷ Forrás: https://www.vizugy.hu/vizstrategia/documents/2035352B-8BDB-437B-B6FA-4B406929A7D5/VGT2_1_10_ADUVIZIG_vegleges.pdf

növekedésével járt együtt. Hatására egy erőteljes mederbeágyazódási folyamat indult meg. A Duna menti ártér bevédését a szántóföldi művelés térhódítása tette szükségessé. A Duna bal partját Budapesttől Bajáig 154,122 km hosszúságú I. rendű töltés védi.

A Ráckevei (Soroksári) Duna-ág természetes „állóvízi jellegű erősen módosított vízfolyás”, mai arculatát az 1910-1926. évek között végrehajtott folyócsatornázás következtében nyerte el. A folyócsatornázást megelőző időszakban a Duna főágának számított és számos árvízi elöntés okozója volt. A munkálatok keretében az ág felső torkolatánál a Duna 1642 folyamkilométer szelvényében hajózsilip (1910-1914.), vízbeeresztő zsilip (1924-1926.) épült. Az alsó torkolatnál 1926-1928. között megépült a hajózsilip, a vízleeresztő zsilip és az erőmű. Az 1956-os jeges árvíz az erőművet és a tápszilipet is tönkretette. Jelenleg a Tassi hajózsilipen történik a közlekedés és a vízleeresztés is. A Ráckevei-Soroksári-Dunaág a magyarországi Duna-szakasz második leghosszabb mellékága, a Ráckevei-Soroksári-Dunaág az ország egyetlen komplex vízgazdálkodási rendszere. Egyrészt nemzeti jelentőségű hajóút, másrészt belvíz-, és tisztított szennyvíz befogadó, továbbá öntözővíz szolgáltató, valamint adottságainak köszönhetően nagy a rekreációs használata is.

A Szigetszentmiklós határában fekvő Kavicsos-tó és szigetrendszere, a kavicsbányászat után létrejött 166 hektáron elterülő terület, amelynek 106 ha víz borít. A terület 87 százaléka közigazgatási szempontból Szigetszentmiklóshoz, a maradék 13 százalék pedig Csepelhez tartozik. A vízmélység átlagosan 4 méter körüli, a legmélyebb ponton 12 méter. Elsősorban rekreációs és horgászati célokra használják.

Felszín alatti víztestek

A tervezési területen található sekély porózus víztest hidrodinamikailag feláramlással (Duna –völgy területe; északi rész: sp.1.14.2,) jellemezhető. A sekély porózus víztestek fekvésében található medencebeli porózus víztest (feláramlás: p.1.14.2). A területet 30 °C-ot meghaladó vízhőmérsékletekkel jellemezhető, porózus termál víztest is érinti (pt.1.). Ezen kívül egy termál karszt víztest is érinti a területet, a kt.1.3 Budapest környéki termálkarszt. A felszíni víztestekkel és a szárazföldi ökoszisztémákkal való közvetlen kapcsolat túlnyomó részt a hidrodinamikailag feláramlással és relatív magas talajvízszintekkel jellemezhető sekély porózus víztest (sp.1.14.2) esetében áll fent. Itt a szárazföldi ökoszisztémák (nádas mocsarak, láp-, mocsárrétek, láp-, ligeterdők) vízigényét a csapadék mellett, közvetlen a talajvíz biztosítja, tehát annak minőségi és mennyiségi állapota közvetlenül érinti az élőhelyek állapotát. A csapadékos időszakban a felszíni víztestek vízszintjénél magasabb talajvízszint következtében a felszín alatti víz táplálja a felszíni víztesteket.

víztest név (kód)	a víztest területe (km ²)	a víztest átlagos tetőszintje alatti (m)	a víztest átlagos fekvésintje alatti (m)	a víztest átlagvastagsága (m)	FAV vízforgalom szempontjából jelentős vízháztartási elem
Duna-Tisza köze - Duna-völgy északi rész (p.1.14.2)	1 736,58	20	380	377	felszín alatti víztestek közötti vízforgalom

víztest név (kód)	a víztest területe (km ²)	a víztest átlagos tetőszintje alatt (m)	a víztest átlagos terep fekszingintje alatt (m)	a víztest átlagos vastagsága (m)	FAV vízforgalom szempontjából jelentős vízháztartási elem
Duna-Tisza köze - Duna-völgy északi rész (sp.1.14.2)	1 688,31	3	22	20	alaphozam (Duna, csatornák), vizes élőhely táplálása, talajvízpárolgás
Nyugat-Alföld (pt.1.2)	9 130,76	400	800	500	felszín alatti víztestek közötti vízforgalom
Budapest környéki termálkarszt (kt.1.3)	2 185,40	1700	3190	1490	termálforrás (Duna, Malom-tó stb.)

36. táblázat: Felszín alatti víztestek jellemzői (Forrás: VGT₃ 2018, <http://vizeink.hu/vizgyujto-gazdalkodasi-terv-2019-2021/vgt3-vitaanyag/>)

Vizek fiziko-kémiai elváltozását okozó terhelések

A felszíni és felszín alatti vizek terhelésének nagy csoportját képezik a települési, ipari és mezőgazdasági tevékenységből származó, pontszerű és/vagy diffúz eredetű, a felszíni és felszín alatti vizekbe jutó szennyezőanyag bevezetések.

Szigetszentmiklós területén egy kommunális és egy ipari szennyvízbevezetés található, az alábbi táblázatnak megfelelően. A kommunális szennyvízbevetés a befogadóra nincs jelentős hatással, az ipari bevezetés esetében a rendelkezésre álló adatok alapján nem értékelhető a hatás.

Kibocsátó	Szigetszentmiklós szennyvíztisztító telep	Ipari Szolgáltató Központ
Elsődleges befogadó neve	Duna Budapest–Dunaföldvár között (AOC753)	Soroksári-Duna (Ráckeve-Soroksári Dunaág) (AAA580)
Elsődleges befogadó fkm	1631,15	
Szennyvíz jellege	kommuniális	Energiaipar
Kapacitás (m ³ /nap)	6000	
Kapacitás (LE)	45350	
Technológia	B	
A kibocsátott tisztított szennyvíz mennyisége (ezer m ³ /év)	1842,3	n.a.
BOI (kg/év)	9246	n.a.
KOI (kg/év)	98009	n.a.
N (kg/év)	13607	n.a.

Kibocsátó	Szigetszentmiklós szennyvíztisztító telep	Ipari Szolgáltató Központ
P (kg/év)	5481	n.a.
Lebegőanyag (kg/év)	33286	n.a.
Ammónia-ammónium-N (kg/év)	2200,56942	n.a.
Összes só (természetes eredetű) (kg/év)		n.a.
Hőterhelés (°C/m3)		n.a.
Tápanyag- és szervesanyag terhelés hatása a befogadóra	nem jelentős	lehet, hogy jelentős
Toxikus fém kibocsátás hatása a befogadóra	nem jelentős	lehet, hogy jelentős

37. táblázat: Szennyvízbevezetők (Forrás: VGT3 2018, <http://vizeink.hu/vizgyujto-gazdalkodasi-terv-2019-2021/vgt3-vitaanyag/>)

A felszín alatti vizek és esetenként a felszíni vizek szempontjából jelentős pontszerű szennyező forrásoként nyilvántartott intenzív tartású, nagy létszámú állattartó telep⁷⁸ nincs a tervezési területen.

A települési diffúz terhelés a csatornára nem rákötött lakosok számától függ, amelyet Szigetszentmiklós esetében az alábbi táblázat foglal össze. A csatornázottság javításával a diffúz szennyezési arány csökkenthető.

Közcatorna terhelés (LE)	Nem közcatornára érkező terhelés (LE)	Összes szennyvíz terhelés (LE)	Diffúz terhelés aránya	Belterület (ha)	Nem közcatornás terhelés (LE/ha)	Nem közcatornás terhelés foszfor (Pkg)	Nem közcatornás terhelés nitrogén (Nkg)
45 909	5 916	51 825	11%	1 810,23	3,27	4 318,68	30 230,76

38. táblázat: Települési diffúz terhelés (Forrás: VGT3 2018, Települési Szennyvízelvezetési Információs Rendszer - Települési diffúz szennyezés becsléséhez felhasznált adatok)

A mezőgazdasági eredetű diffúz szennyezéseket a vízgyűjtőgazdálkodási terv alegység szinten kezeli, így települési adat nem áll rendelkezésre.

Veszélyes anyag szennyezések

A Víz Keretirányelv célkitűzése a felszíni vizek elsőbbségi (kiemelten veszélyes) anyagokkal történő szennyezések megszüntetése és fokozatos csökkentése, mivel ezek jelentős kockázatot jelentenek a vízi környezetre vagy az ivóvíz kitermelésére használt vizeken keresztül az emberre.

A pontszerű veszélyes anyag terhelés meghatározó elemei a települési kommunális szennyvíz kibocsátások, bár a veszélyes szennyezőanyagok részarányukat tekintve kisebb mennyiségben vannak jelen a kommunális szennyvízben, mint a tápanyagok, azonban abban minden olyan anyag megjelenik, amit elfogyasztunk, vagy lemosunk magunkról, illetve háztartási tevékenységünk során a szennyvízelvezető hálózatba juttatunk (pl. gyógyszer, fertőtlenítő-, mosogató-, tisztítóanyagok, festékek stb.) A

⁷⁸ 41/1997. (V. 28.) FM rendelet 1. számú függeléke szerint

települési szennyvízben az ipari üzemek által a közcsatornába vezetett ipari szennyvíz is megjelenik, de a szennyezőanyag forrása a szennyvíztisztítónál már nem azonosítható. A városi csapadékvíz is tartalmaz veszélyes anyagokat (olaj, nehézfémek), amelynek forrása a légköri kiülepedés, a közlekedés stb.

Európai Parlament és a Tanács 166/2006/EK rendeletét az Európai Szennyezőanyag-kibocsátási és -szállítási Nyilvántartás létrehozásáról, valamint a 91/689/EGK és a 96/61/EK tanácsi irányelv módosításáról⁷⁹ (az „E-PRTR rendelet”) 2006. január 18-án fogadták el. A rendelet hatálya alá Szigetszentmiklóson a Légress-Galván Kft -Galvanizáló üzeme tartozik.

Az üzem neve	Légress-Galván Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.- GALVANIZÁLÓ ÜZEM
Telephely besorolása	PRTR és EKHE köteles
PRTR tevékenység	Fémek és műanyagok felületkezelésére szolgáló létesítmények, elektrolitikus vagy kémiai folyamatokkal
Székhely	2310 Szigetszentmiklós Csepeli u 13-15
Fő gazdasági tevékenység TEÁOR '08 megnevezése	Fémfelület-kezelés
Érintett felszíni víztest	Duna Budapest–Dunaföldvár között
Érintett felszín alatti víztest	Duna-Tisza köze - Duna-völgy északi rész (sp 1.14.2.)

39. táblázat: Szennyezőanyag-kibocsátó (Forrás: PRTR köteles telephelyek és tevékenységek (2010-2012), <https://www.vizugy.hu/index.php?module=vizstrat&programelemid=149>)

Veszélyes anyagokkal foglalkozó küszöbérték feletti üzemek (a 2013/18/EU irányelv szerint) nem találhatók a településen. Veszélyes anyagokkal összefüggő emberi tevékenységek 2012-től (a 2013/39/EU irányelvvel módosított 2008/105/EK irányelv anyagai) alapján egy üzem található a településen.

Anyag neve	cipermetrin
Tevékenységek/Felhasználás	alapozó festék
Anyaggal végzett tevékenység	gyártás
Egyéb információ, veszélyes anyag tartalom	cipermetrin tartalom: <0,5
Felszíni víztest neve	Ráckevei-Soroksári-Dunaág

40. táblázat: Veszélyes anyagokkal összefüggő emberi tevékenységet végző üzem (Forrás: PRTR köteles telephelyek és tevékenységek (2010-2012), <https://www.vizugy.hu/index.php?module=vizstrat&programelemid=149>)

Az 1996 óta működő Országos Környezeti Kármentesítési Program (OKKP) célja felelősségi körtől függetlenül a földtani közegben (talajban) és a felszín alatti vizekben hátramaradt, akkumulálódott szennyezések, károsodások felderítése, megismerése, azok mértékének feltárása, a veszélyeztetett

⁷⁹ A rendelet teljes szövege ennek az Útmutató Dokumentumnak az 1. függelékében olvasható.

területeken a szennyezettség kockázatának csökkentése, a szennyezett területeken a szennyezettség mérséklése, vagy a megszüntetés elősegítése.

Szigetszentmiklóson található szennyezett területek mindegyike a Duna-Tisza köze - Duna-völgy északi rész (sp.1.14.2) víztestet veszélyeztet. Jelenleg három kármentesítés van folyamatban:

Szigetszentmiklós, Csépi út 5931 hrsz. alatti illegális hulladéklerakó (Bucka-tó) területe.

A szennyezés jellege: egyes fém és félfém komponensek, összes alifás szénhidrogén, policiklikus aromás szénhidrogének (PAH), benzol, valamint piridin.

A feltárt talaj- és talajvízszennyezés kármentesítése során a Járási Hivatal a várost felszín alatti víz tekintetében beavatkozás végzésére és a beavatkozás alatti kármentesítési monitoring végzésére kötelezte. A kármentesítés tereprendezéssel járó munkafázisa 2013-ban kezdődött meg és 2015-ben fejeződött be. 2017. óta már a víztisztítási és monitoring-szakasz zajlik.

Az egykori Csepel Autógyár területén feltárt szennyezés

A szennyezés jellege: egyes fém és félfém komponensek, alifás szénhidrogének, egyes policiklikus aromás szénhidrogének (PAH), illékony halogénezett alifás (VOCI) és aromás szénhidrogén komponensek, egyes általános vízkémiai paraméterek, egyes szerves és egyéb vegyületek.

Szigetszentmiklóson a Csepel-Autógyár területén az 1985-ben, valamint 1993-ban végzett vizsgálatok szerint a gyár területén jelentős mértékű CrVI szennyezés van jelen. A kármentesítés végrehajtását megnehezíti, hogy a Csepel Autógyár felszámolását követően több mint 50 tulajdonos található a területen. A Járási Hivatal a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt.-t. 2018-ban az érintett területen földtani közeg és felszín alatti víz tekintetében beavatkozási terv és a beavatkozás alatti kármentési monitoring terv készítésére kötelezte.

Szigetszentmiklós, Gyári út 45. (8783 hrsz.)

A szennyezés jellege: alifás szénhidrogén, policiklikus aromás szénhidrogének (PAH), benzol, toluol, etil-benzol, xilolok és egyéb alkilbenzolok (BTE vegyületek).

A kármentesítés jelenleg tényfeltérési szakaszban van.

„A diffúz veszélyes anyag szennyezés érkezhetsz felszíni és felszín alatti lefolyással (oldott állapotban vagy szilárd formában (talajhoz/hordalékhoz kötötten); továbbá a légköri száraz/nedves kihullással. A veszélyes anyagok egyik legnagyobb csoportját a növényvédő szerek jelentik. A felszín alatti vizek szennyezettségében (sekély víztestek) is jelentős szerepet játszanak a növényvédőszer maradványok. A perzisztens szennyező anyagok közül régen többet is elterjedten használtak a mezőgazdaságban, évtizedekkel ezelőtti kivonásuk ellenére jelenlétük ma is kimérhető az tápláléklánc minden elemében, így az emberben is.”⁸⁰

⁸⁰ Forrás: https://www.vizugy.hu/vizstrategia/documents/2035352B-8BDB-437B-B6FA-4B406929A7D5/VGT2_1_10_ADUVIZIG_vegleges.pdf

Szigetszentmiklós területén található jelenleg működő, illetve felhagyott építőanyag bányák szinte a sekély porózus víztestet érintik. „A kavicsbányák jelentős részénél a fekvő a talajvíz színe alatt húzódik, így a bányászat során felszínre kerül az addig védett felszín alatti víz. A bányabezárást követően bányató marad vissza, amelynek rekultivációja, majd utóhasznosítása - a felszín alatti vízkészlet minőségének védelme érdekében különös figyelmet igényel. A nagy nyílt vízfelületek okozta intenzív párgolásból eredő talajvízszint süllyedések mellett problémát jelentenek, hogy a bányatavak közvetlen térségének lakóövezeti beépítései, valamint a beépítésre vonatkozó törekvések többnyire a közműves szennyvízelvezetés kiépítése nélkül történnek, negatív hatást gyakorolva mind a tavak, mind a talajvíz minőségére.”⁸¹ A működő bánya és a meddőhányók adatait az alábbi táblázatok tartalmazzák.

Működő bánya

Bánya	Szigetszentmiklós IV. - homokos kavics
Terület (km ²)	0,1121
NYERSANYAG	homok kavics
EOVX	228013,24
EOVY	651246,66
Érintett víztest	Duna bal parti vízgyűjtő - Vác-Budapest (sp.1.13.1.)

41. táblázat: Működő bánya (Forrás: VGT₃ 2018, <http://vizeink.hu/vizgyujto-gazdalkodasi-terv-2019-2021/vgt3-vitaanyag/>)

Meddőhányók és zagytározók adatai, kockázati besorolások

MWD	Név	Típus	Nyersanyag	Terület (ha)	Rekultivált	Teljesen?	Sikeresen?	Dőlés (fok)	Kockázati besorolás
13-102	kavicsbánya	inert meddőhányó	Kavics	0,10	IGEN	NEM	NA	0	NA
13-104	Királyerdő kavicsbánya	inert meddőhányó	Kavics	0,10	NEM	NEM	NEM	0	NA

42. táblázat: Meddőhányók és zagytározók (Forrás: VGT₃ 2018, <http://vizeink.hu/vizgyujto-gazdalkodasi-terv-2019-2021/vgt3-vitaanyag/>)

A Ráckevei-Soroksári-Dunaág komplex problémái ⁸²

„Az Ráckevei-Soroksári-Dunaág, mint a Duna-Tisza közti vízpótlás meghatározó eleme, sajátos egyedi problémákkal terhelt. Állapotát, üzemeltetését a Duna felől bevezetett és oda visszavezetett víz, valamint a befogadott és kiemelt egyéb vizek mennyisége és minősége határozzák meg.

⁸¹ Forrás: https://www.vizugy.hu/vizstrategia/documents/2035352B-8BDB-437B-B6FA-4B406929A7D5/VGT2_1_10_ADUVIZIG_vegleges.pdf

⁸² Forrás: https://www.vizugy.hu/vizstrategia/documents/2035352B-8BDB-437B-B6FA-4B406929A7D5/VGT2_1_10_ADUVIZIG_vegleges.pdf

Jelentős mértékű szennyezett víz bevezetés: vízminőségi szempontból meghatározó a Fővárosi Csatornázási Művek Dél-pesti szennyvíztelepéről érkező 80.000 m³ /d mennyiségű tisztított szennyvíz, a Gyáli 1. sz. főcsatorna szennyvizekkel terhelt vize. Fokozott igénybevételt jelent a Ráckevei-Soroksári-Dunaág melletti jórészt csatornázatlan üdülőterület (partélig beépített terület illegális beavatkozások veszélyével). Megfelelő vízbetáplálás hiányában a vízminőség jelentős és gyors romlása várható. A szivattyúzás elmaradása, a vízkivételekből és egyéb veszteségekből adódó kényszerű víztérfogat és vízszint csökkenés a Ráckevei-Soroksári-Dunaág vízminőségének kedvezőtlen folyamatait felgyorsítja.

Vízkivételek: A kényszerű vízszint csökkenésnek a természetvédelmi védettség alatt lévő feliszapolódott mellékágak különösen kitettek. Jelentősebb vízszintsüllyedés következtében ezen ágak lefolyástalan területté válnak. A víztestben lévő tápanyag túlkínálat és a vízszint csökkenésével együtt járó egyre erőteljesebb benapozódás az algaszám növekedését, valamint az oldott oxigéntartalom csökkenését hozza magával, ami az elzáródott vízterület vízi és vízszéli élővilágára katasztrofális következményekkel járhat (halpusztulás, úszó- és ingólápok tönkremenetele stb.).

Üzemeltetési problémák: Az 1956-ban jeges árvíz által tönkrement tassi vízleeresztő műtárgy újjáépítése a Duna-ág biztonságos és a megfelelő vízmennyiséget és vízminőséget garantáló üzemeltethetősége szempontjából lényeges.

Morfológiai problémák: További probléma, hogy a vízforgalom időszakonkénti fizikai és műszaki korlátai miatt a Duna-ágban kis vízsebességek alakulnak ki, illetve a vízbetáplálás és a jelenlegi terhelések fenntartása mellett számolni kell nagyobb mennyiségű szerves üledék és szerves iszap lerakódásával, ami a vízszállító képesség csökkenését okozza.”

A Ráckevei (Soroksári) Duna-ág és mellékágai kotrása, műtárgyépítés és -rekonstrukció” A tassi többfunkciójú vízleeresztő műtárgy megvalósítása európai uniós projekt 2016-ban elkezdődött. A projekt keretében megvalósuló tassi többfunkciójú vízleeresztő műtárgy a meglévő tassi hajózsiliptől ÉNy-ra, tőle kb. 250 m távolságra, a Duna elsőrendű árvízvédelmi töltésébe kerül elhelyezésre. A tassi többfunkciójú vízleeresztő műtárgy építése kiemelten fontos a Duna-ág biztonságos és a megfelelő vízmennyiséget és vízminőséget garantáló üzemeltethetősége szempontjából. A műtárgy megépítésével és üzemével nő a tápvíz mennyisége, ami a jelenleginél kiegyensúlyozottabb vízbetáplálást jelent, tehát azt, hogy a szélsőséges dunai vízállástartományokban is biztosítható a rendszer vízcseréje, vízfrissítése. Mindez az üzemvízszint állandó szinten tartását is fogja jelenteni. A projekt közvetlen célkitűzései a Ráckevei-Soroksári-Dunaág hidromorfológiai állapotának javítása.⁸³

Felszíni és felszín alatti víztestek állapota

A település területén található felszíni víztestek közül kettő erősen módosított, egy mesterséges víztest, amelyek esetében a Víz Keretirányelv⁸⁴ célkitűzése a jó ökológiai potenciál (a hatékony javító intézkedések eredményeként elérhető állapot) és jó kémiai állapot elérése. A jó ökológiai állapot jelentése, hogy az emberi hatások nem zavarják a természetes élőhelyek működését, a jó kémiai

⁸³ Forrás: <http://rsd.ovf.hu/>

⁸⁴ Európai Unió Víz Keretirányelvében (2000/60/EK)

állapot jelentése, hogy a szennyezőanyagok koncentrációja nem haladja meg az ökológiai szempontok szerint megállapított határértékeket.

Jelenleg az érintett Duna szakasz ökológiai állapota éri el a jó minősítést a két állóvíz víztest esetében a mérsékelt ökológiai állapot javítandó. A kémiai állapot tekintetében csak a Csepeli Kavicsos-tó éri el a kívánt mértéket a Duna és a Ráckevei-Soroksári-Dunaág PBT komponensekkel nem jó állapotú.

Víztest neve (kód)	Duna Dunaföldvár (AOC753)	Budapest– között	Ráckevei-Soroksári- Dunaág (AIQ014)	Csepeli Kavicsos- tó (AIG937)
Fizikai-kémiai elemek szerinti állapot	jó		mérsékelt	rossz
Biológiai elemek szerinti állapot	jó		mérsékelt	jó
Hidromorfológiai elemek szerinti állapot	jó		mérsékelt	jó
Specifikus szennyezők állapota (fémek és peszticidek) PBT nélkül	jó		jó	jó
Specifikus szennyezők állapota (fémek és peszticidek)	jó		jó	jó
Ökológiai állapot PBT komponensekkel együtt	jó		mérsékelt	mérsékelt
Ökológiai állapot PBT komponensek nélkül	jó		mérsékelt	mérsékelt
Kémiai állapot PBT komponensekkel együtt	nem jó		nem jó	jó
Kémiai állapot PBT komponensek nélkül	jó		jó	jó
Víztest integrált állapota PBT komponensekkel együtt	mérsékelt		mérsékelt	mérsékelt
Víztest integrált állapota PBT komponensek nélkül	jó		mérsékelt	mérsékelt

43. táblázat: Felszíni és felszín alatti víztestek állapota (Forrás: VGT₃ 2018, <http://vizeink.hu/vizgyujto-gazdalkodasi-terv-2019-2021/vgt3-vitaanyag/>)

A felszín alatti vizekre a Víz Keretirányelvben⁸⁵ előírt célok kiegészülnek a felszín alatti vizek védelmére vonatkozó 2006/118/EK17 irányelvben foglaltakkal:

⁸⁵ Európai Unió Víz Keretirányelvében (2000/60/EK)

- a felszín alatti vizek szennyeződésének korlátozása, illetve megakadályozása;
- a víztestek állapotromlásának megakadályozása;
- a víztestek jó mennyiségi és jó kémiai állapotának elérése;
- a szennyezettség fokozatos csökkentése, a szennyezettségi koncentráció bármely szignifikáns és tartós emelkedő tendenciájának megfordítása.

Szigetszentmiklós felszín alatti víztesteinek állapotértékelését az alábbi táblázat mutatja.

Víztest neve	VGT3 a víztest minősítése MENNYISÉGI	összesített	VGT3 a víztest minősítése KÉMIAI	összesített	A VÍZTEST MINŐSÍTÉSE
Budapest környéki termálkarszt (kt.1.3)	jó		jó		jó
Duna-Tisza köze - Duna-völgy északi rész (rétegvíz) (p.1.14.2)	jó, de fennáll a gyenge állapot (süllyedés)	a gyenge kockázata	jó		jó, de fennáll a gyenge állapot kockázata
Nyugat-Alföld porózus és hasadékos termál (pt.1.2)	jó		jó		jó
Duna-Tisza köze - Duna-völgy északi rész (sp.1.14.2)	jó, de fennáll a gyenge állapot (vízmérleg)	a gyenge kockázata	gyenge (NO ₃ , glifozát)		gyenge

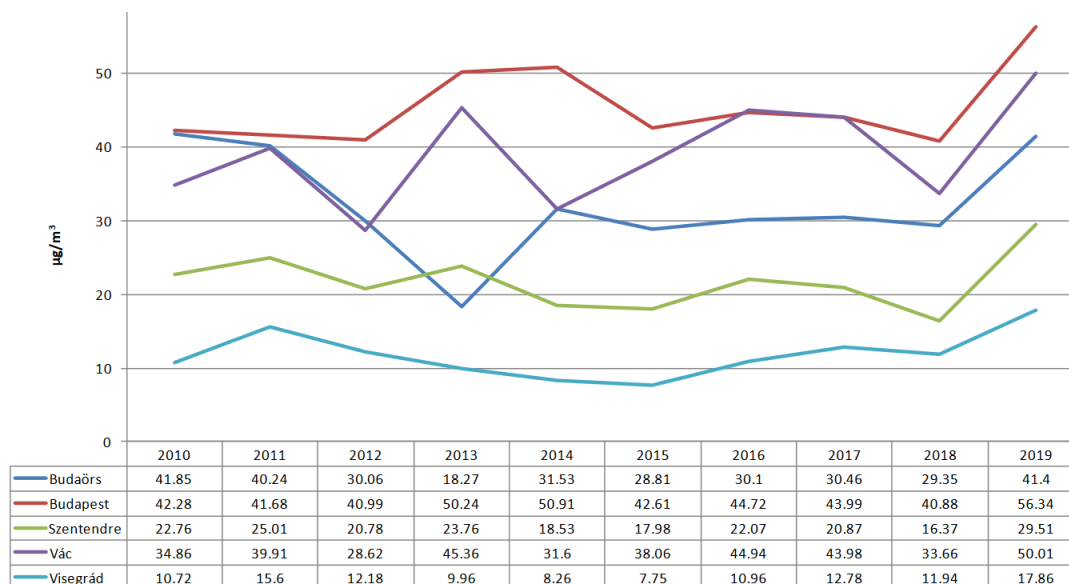
44. táblázat: Felszín alatti víztestek) (Forrás: VGT3 2018, <http://vizeink.hu/vizgyujto-gazdalkodasi-terv-2019-2021/vgt3-vitaanyag/>)

1.17.3. Levegőtisztaság és védelme

A levegőminőséget befolyásolja a közlekedés és a fűtés károsanyag-emissziója, zöldhulladék égetése, az ipari létesítmények égéstermékai, a levegőben szálló pollentömeg, növényzet-mentes talajfelszínek deflációja. A légszennyezés terjedési lehetőségeit a domborzat, a növényzet és az uralkodó szélirányok határozzák meg. Az uralkodó szélirány jellemzően északnyugati, így Pest megye nyugati, észak-nyugati részéről terjedhet erre a levegőszennyezés. A várost ÉNy-ról az uralkodó szélirány által szállított regionális háttérszennyezések jutnak a város légterébe, Százhalombatta felől, de ennek mértéke és intenzitása az utóbbi évtizedben csökkent. Nagyforgalmú utak közlekedési eredetű szennyezésének Szigetszentmiklós irányába a szél útján való terjedésével kell számolni, elsősorban az M0-hoz közelebbi városrészekben.⁸⁶

⁸⁶ Forrás: ITS 2015.

Szigetszentmiklós területén nem található országos levegőminőség-monitoring mérőállomás. A települések légszennyezettségi értékelése⁸⁷ a manuális mérőhálózat alapján a legközelebbi mérőpont Budapesten található, amely az adatok alapján nitrogén-dioxid (NO₂) koncentráció alakulása miatt szennyezett besorolást kapott.

128. ábra: Nitrogén-dioxid (NO₂) koncentráció alakulása 2010-2019 között a Pest Megyei Kormányhivatal területén
(Forrás: OKIR-LAIR)

Az országos automata mérőállomás alapján közétett levegőminőség értékelés⁸⁸ szerint Szigetszentmiklóshoz legközelebb található mérőállomás a Csepeli, amely 2019. évi index szerinti értékelését az alábbi táblázat mutatja.

Budapest, Csepel mérőállomás

Légszennyezettségi index

Légszennyezettségi index a legmagasabb indexű komponens alapján

SO ₂	NO ₂	NO _x	PM ₁₀	PM _{2.5}	BENZOL	CO	O ₃	
kiváló (1)	jó (2)	jó (2)	jó (2)	-	kevés adat	kiváló (1)	jó (2)	jó (2)

45. táblázat: Légszennyezettségi index (Forrás: MFOLRK Adatközpont: 2019. évi összesítő értékeléshazánk levegőminőségéről az automata mérőhálózat adatai alapján)

A levegőminőségre vonatkozóan 2018-ban készült részletes vizsgálat a városban. „A százhalombattai Dunai Olajfinomító szigetszentmiklósi hatásait vizsgáló felmérés eredményeként keletkezett. A

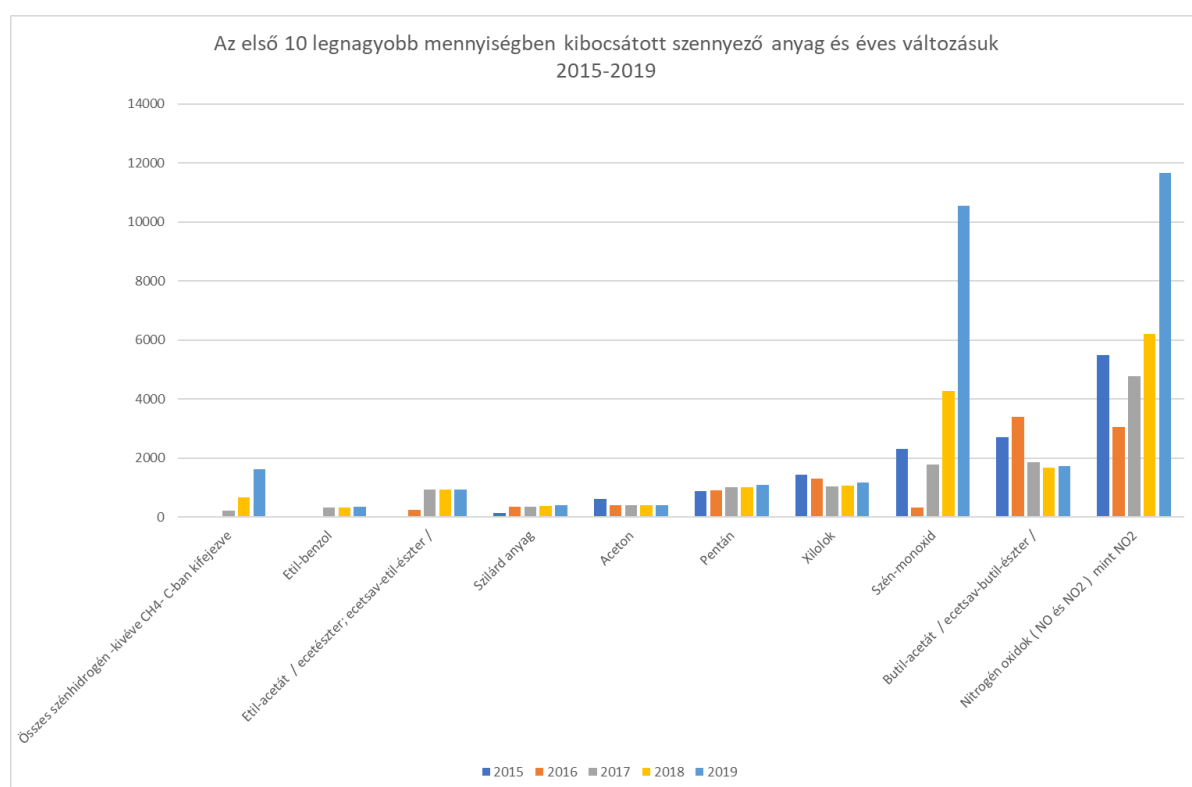
⁸⁷ MFOLRK Adatközpont: 2019. évi összesítő értékelés hazánk levegőminőségéről a manuális mérőhálózat adatai alapján

⁸⁸ MFOLRK Adatközpont: 2019. évi összesítő értékeléshazánk levegőminőségéről az automata mérőhálózat adatai alapján

„Dokumentáció a MOL DUFI környezetében (Százhalombatta) végzett levegőterheltségi szint vizsgálatáról” című tanulmány megbízója a MOL Nyrt. FF és EBK. A vizsgálatra 2018.02.14. és 2018.02.20. között került sor Szigetszentmiklóson, a Városi Sportcsarnok (Szebeni út 81.) környezetében. A laboratóriumi vizsgálat eredményei alapján a szakértők megállapítják, hogy a szállópor esetében két alkalommal volt egészségügyi határérték-túllépés. A többi légszennyező komponens (nitrogén-dioxid, nitrogén-oxidok, szén-monoxid, kén-dioxid, benzol, etilbenzol, xilolok, toluol) esetében a mért értékek határérték alatt maradtak.”⁸⁹

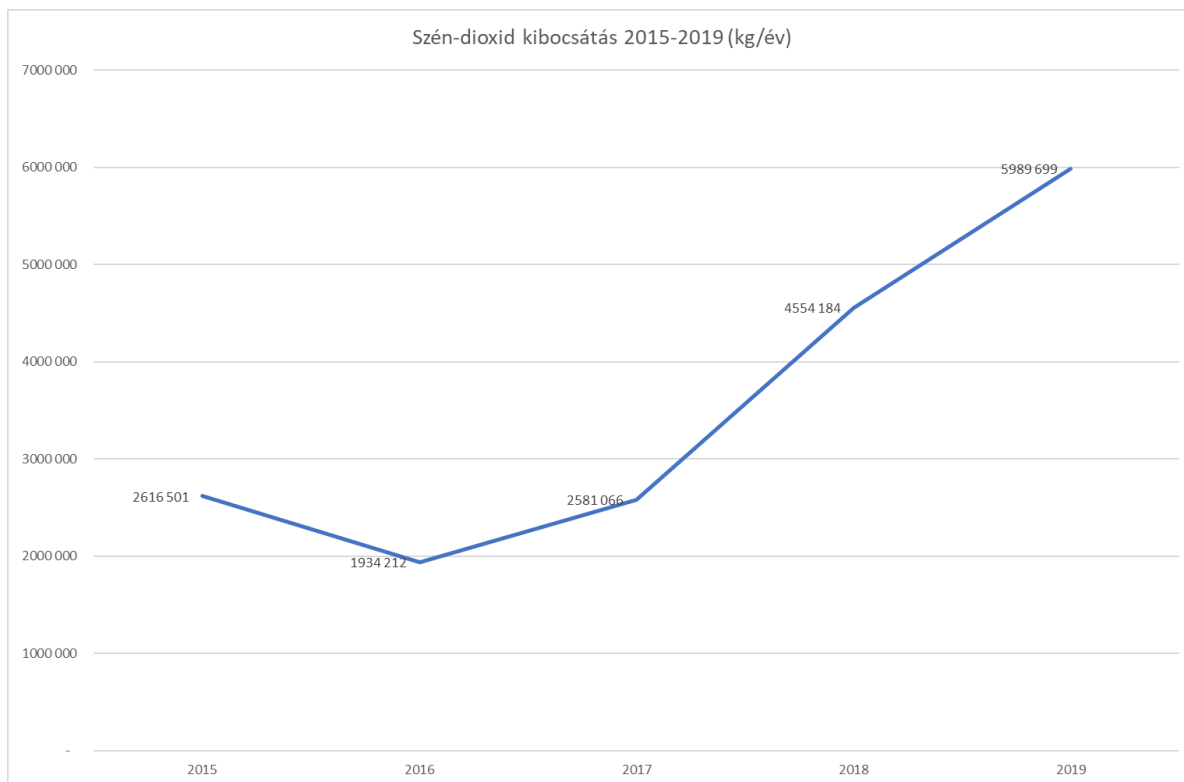
Szennyezőanyag kibocsátások

A település területén kibocsátott szennyező anyagok az elmúlt öt évben lassú, de folyamatos növekedési tendenciát mutatnak. Az összes szén-dioxid kibocsátás is erősen növekedett.

129. ábra: Az első 10 legnagyobb szennyezőanyag-kibocsátók és azok változása 2015-2019 között (Forrás: LAIR adatok alapján saját szerkesztés)

⁸⁹ Forrás: RENATUR 2005 BT.: SZIGETSZENTMIKLÓS VÁROS III. TELEPÜLÉSI KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAMJA (2019-2024). 2019.

130. ábra: Éves szén-dioxid kibocsátás változásának alakulása 2015-2019 között (kg/év) (Forrás: LAIR adatok alapján saját szerkesztés)

Az országos légszennyezőanyag kibocsátási adatbázis alapján 2019-ben 32 jelentős kibocsátó volt a településen, ezek tevékenységüket tekintve igen széles spektrumot ölelnek fel, a gépjármű-javítás, kereskedelem, élelmiszer jellegű kiskereskedelem, fémmegmunkálás, hulladék újrahasznosítás, gépgyártás, papír-, kartontermékek gyártása, villamosenergia termelés és víztermelés, - kezelés, - ellátás is megjelenik.

Szigetszentmiklós levegőminőségét negatívan befolyásoló tényezők:

- Budapest közlekedésből származó levegőszennyezés diffúz hatása,
- Csepeli Erőmű és ipari vállalkozások levegőszennyező hatása,
- M0 autópálya közlekedéséből származó levegőszennyező hatás,
- Százhalombattai ipari létesítmények levegőszennyező hatása,
- Dunamenti Hőerőmű levegőszennyező hatása,
- személygépkocsi forgalomból eredő levegőszennyezés,
- a belterületen a korszerűtlen kommunális fűtés és időszakos szabadtéri égetés,
- a perifériális területeken a nem pormentesített utak,
- a mezőgazdasági területekről származó szálló por terhelés.

A városban is gondot okoz a gázos, parlagfűves területek magas aránya és az ebből eredő népegészségügyi (allergológiai) problémák. Ezek mérséklésére az Önkormányzat részéről folyamatosan történnek intézkedések. Az alábbi ábrán látható, hogy a településen a parlagfűvel

szennyezett területek a korábbi időszakhoz képest jelentősen csökkentek. (E tendencia fakadhat a bejelentések számnak csökkenéséből is, de lehet tényleges javulás jele is.)

1.17.4. Zaj- és rezgésterhelés

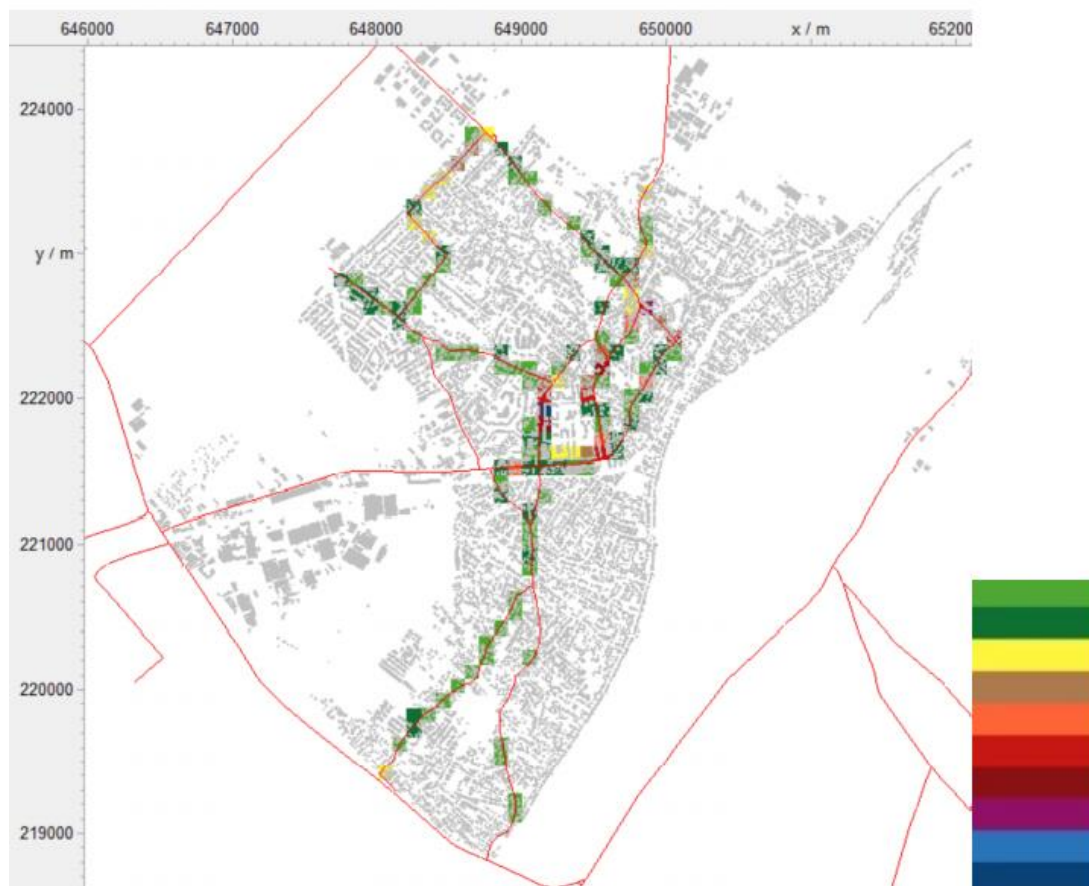
Szigetszentmiklós legújabb 2019-ben készült zajvédelmi ⁹⁰ intézkedési terve és a 2018. évben megújított stratégiai zajtérkép alapján:

Közlekedési eredetű különösen magas ($L_{den} > 75$ dB) zajterhelés nincs. A konfliktustérkép alapján megállapítható, hogy éjjel 10 dB feletti és 5-10 dB közötti konfliktusszámos lakóterületi út mellett előfordul. Város területén nem található vasúti (a vonatkozó rendelet szerint a HÉV nem tartozik ide) közlekedésből származó zajterhelés. Területi elhelyezkedéséből adódóan a Tököli repülőtér zajkibocsátása érinti Szigetszentmiklós várost is, ez a zajterhelés azonban nem jelentős.

Összefoglaló értékelésként elmondható, hogy Szigetszentmiklós főbb útvonalai, jelentős forgalmat lebonyolító helyi útjai mellett jelentős a zajterhelés, ami több óras tartósságot feltételezve már nehezen tolerálható. A magas zajterhelés nem csak a nagy forgalom, hanem esetenként az adott szűk beépítés következménye is, hiszen az épületek visszaverik, ezáltal felerősítik a hangot. A zajterhelési helyzet a város több területén annak ellenére kedvezőtlen, hogy az utóbbi időben a zajcsökkentésre irányuló intézkedéseknek igyekeznek érvényt szerezni. Útkorszerűsítés és/vagy a terület-felhasználás megváltoztatása során ma már minden esetben készül zajterhelési vizsgálat, zajvédelmi munkarész. A közúti zajjal terhelt lakosság száma azonban számottevő, ez lényegében azt jelenti, hogy a lakosság kb. 10%-át éri a küszöbértéknél magasabb zajterhelés.

Közúti közlekedés zajterhelésének érintettségi mutató (ÉMI) Szigetszentmiklós központi területén belül

⁹⁰ Forrás: Enviropius Kft.: Szigetszentmiklós Város 2018. évben megújított stratégiai zajtérképére épülő intézkedési terve. 2019.

131. ábra: Közúti közlekedés zajterhelésének érintettségi mutató (ÉMI) Szigetszentmiklós központi területén belül (Forrás: Enviroplus Kft.: Szigetszentmiklós Város 2018. évben megújított stratégiai zajtérképére épülő intézkedési terve, 2019)

Szigetszentmiklós városában a vizsgálandó IPPC-üzemek összesen egy található, a város belterületén: Léggpress-Galván Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. (Szigetszentmiklós, Csepeli út 13-15. hrsz: 1468). Nem található az egész napra vonatkozóan > 55 dB feletti és éjszakai > 50 dB feletti zajterhelés a védendő épületek közelében. Zajterhelés szintje 0-5 dB egy épület környezetében.

1.17.5. Sugárzás védelem

A települést nem érinti nukleáris erőmű, feldolgozó, tároló és átmeneti tároló biztonsági védőzónája, kijelölt védőterülete. Sugárzásvédelmi szempontból a rendelkezésre álló adatbázisok nem közölnek adatot, ebből a szempontból a város nem érintett.

1.17.6. Hulladékkezelés

A települési szilárd hulladék-kezeléssel összefüggő komplex közszolgáltatást - amely a lakossági hulladékok mellett kiterjed az intézmények és gazdálkodó szervezetek, valamint a kereskedelmi létesítmények hulladékgazdálkodási és hulladékkezelési feladatainak ellátására is - az ARIES Nonprofit Kft. Környezetgazdálkodási Egysége látja el.⁹¹ A szolgáltatást Szigetszentmiklós mellett Szigethalom és Halásztelek településeken az Önkormányzatokkal kötött szerződés alapján végzik, főbb tevékenységek:

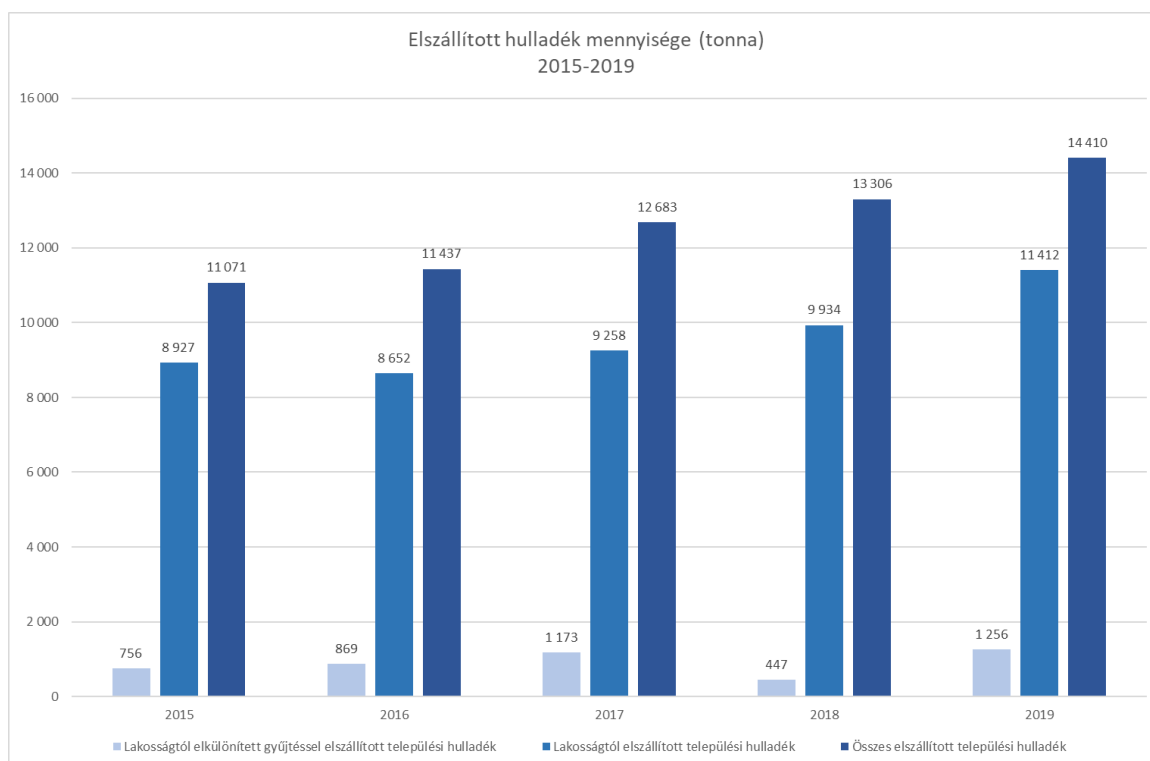
⁹¹ Forrás: <http://www.arieskft.hu/>

- Háztartási és háztartási hulladékhoz hasonló hulladékok begyűjtése, előkezelése, ártalmatlanításra történő átadása
- Építési-bontási hulladék konténeres szállítása
- Lomtalanítási hulladékok közszolgáltatás keretében, illetve külön megrendelésre folyamatosan történő kezelése
- Kerti hulladékok (zöld hulladék) gyűjtése, szállítása újra hasznosítás céljából a tököli komposztálóba.
- Szelektív hulladékkezelés

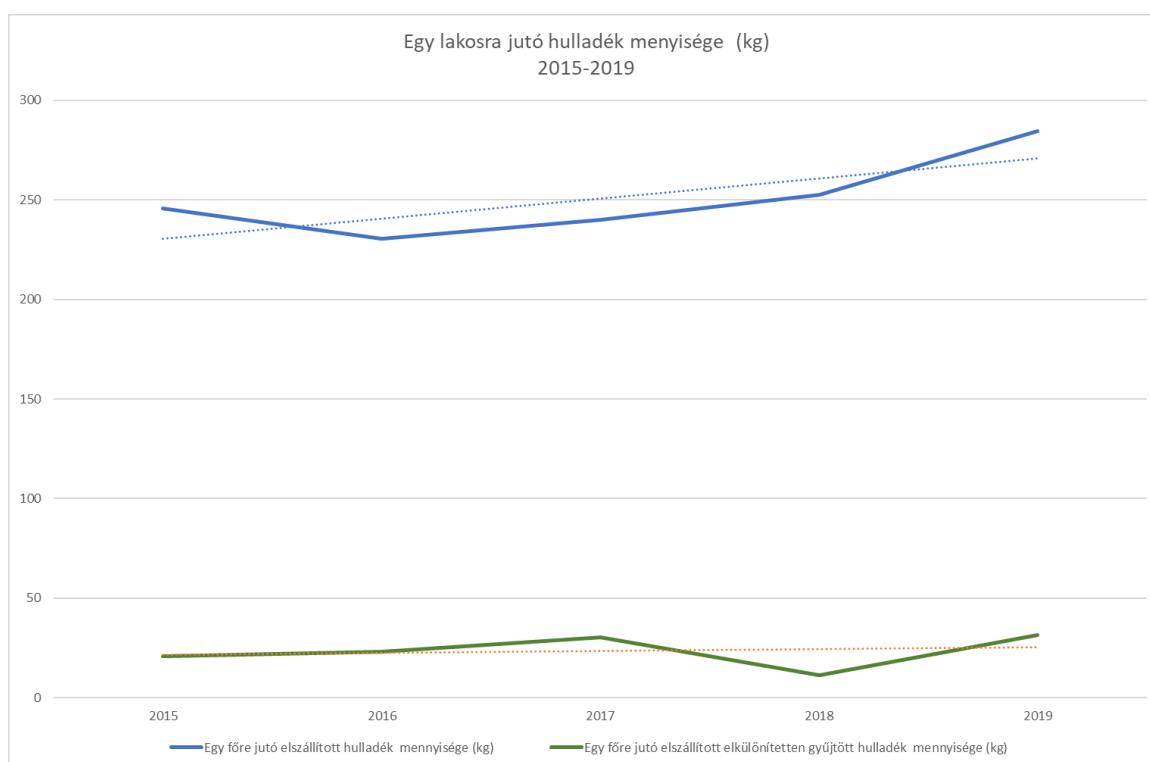
A cég szigetszentmiklósi telephelyén hulladék-átrakó állomást és szelektív válogató csarnokot üzemeltet.

A kommunális hulladék gyűjtése heti rendszerességgel biztosított. 2016. január 1-jétől a lomtalanítás házhoz menő szolgáltatásként üzemel, amikor előre egyeztetett időpontba, évente egyszer szállítja el a szolgáltató a keletkezett nagyobb darabos hulladékot. A házhoz menő szelektív hulladékgyűjtés (papír, műanyag és fém alumínium, a társasházakban üveg) megoldott zsákos, illetve szelektív hulladékgyűjtők alkalmazásával. Ezen kívül a szelektíven gyűjtött hulladék egész évben leadható a szolgáltató átrakó-állomásán, valamint két közterületi gyűjtőponton.

Az elmúlt öt év trendjei alapján az elszállított hulladék mennyisége folyamatosan növekedett (133. ábra), amelyet nemcsak a lakónépesség növekedése indokol, hanem trendszerűen megfigyelhető az egy főre jutó hulladék mennyiségének növekedése, amely 2018-2019-ben már 250 kg/fő/év feletti értéket mutat (134. ábra). Sajnos ez elkülönítetten gyűjtött hulladékok mennyiségi növekedési trendje

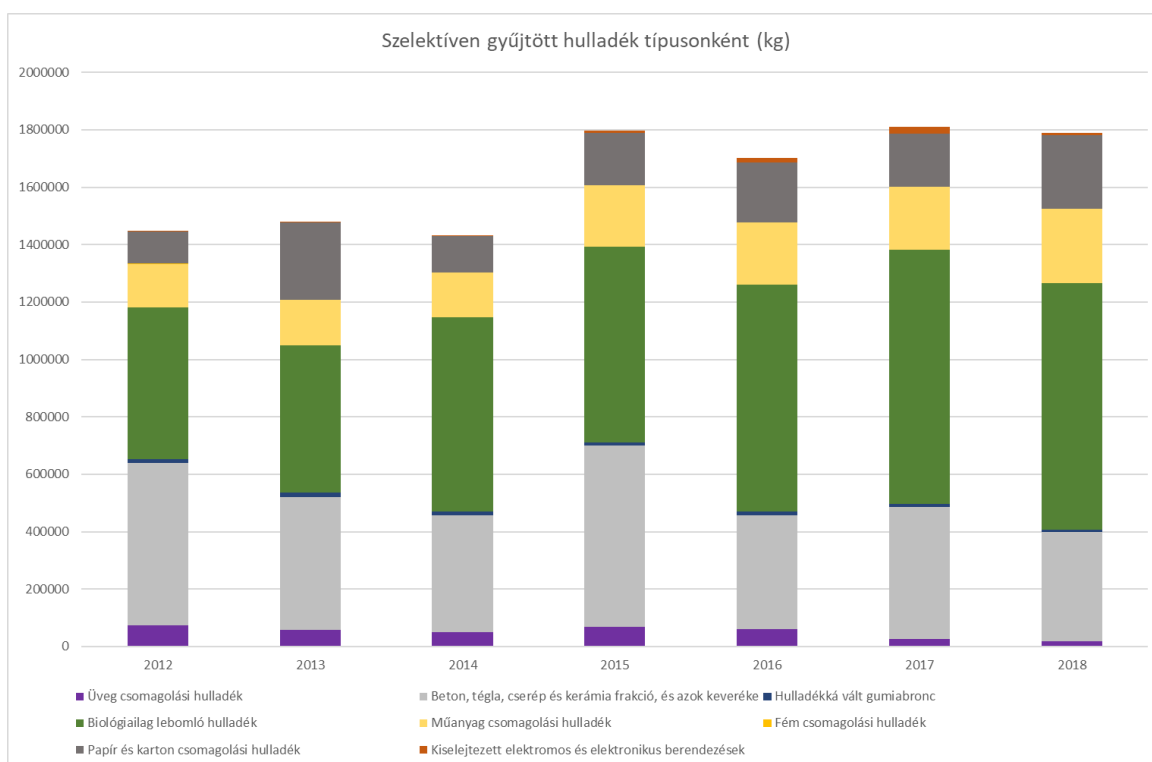

132. ábra: Elszállított hulladék mennyisége (tonna/év) (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)

133. ábra: Egy lakosra jutó hulladék mennyisége (kg/év) 2015-2019 között (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)

Az ARIES Kft. adat szolgáltatása alapján⁹² az elkülönítetten gyűjtött hulladék típusai megoszlását 2012-2018 között az alábbi ábra mutatja. Jól látszik, hogy az elkülönített gyűjtésben a legtöbb a biológiailag lebomló hulladék, amelyet az inert (építkezési) hulladékok követnek.

134. ábra: Szelektíven gyűjtött hulladék típusai (Forrás: ARIES Kft adatszolgáltatás alapján saját szerkesztés)

„A lakosságtól származó biológiailag lebomló hulladékok mennyisége a vizsgált időszakban fokozatosan és nagymértékben nőtt, a közületi eredetű hulladék erősen változó volt az évek során. Az építési-bontási inert hulladék mennyisége a vizsgált időszakban, 2012-2018. között nagy ingadozásokat mutat, mind a lakossági, mind a közületi bontásban. A fő tendencia a közületektől származó hulladék fokozatos, jelentős csökkenése, míg a lakossági eredetű hulladék mennyisége igen változó és nyilván összefüggésben van az építkezési kedvvel. A műanyag csomagolási hulladék vizsgált időszak elején alig változott, majd 2015-től a mennyiség megnőtt és kissé csökkenő kezdeti szakasz után jelentősen nőtt a lakosság körében. Mindeközben a fém csomagolási hulladék jelentősen változott, alapvetően csökkent (2017-ből és 2018-ból nincs adat). Az üveg csomagolási hulladék mennyisége is csökkent; ennek mennyisége egyébként nagyságrendileg nagyobb a fém hulladéknál és kb. fele-harmada a műanyag hulladék mennyiségének. A lakosságtól begyűjtött papír és karton csomagolási hulladék ugyanebben a terminusban, ha nem is egyenletesen, de másfélszeresére nőtt (...) A gumibroncsok közületektől történő gyűjtése az utóbbi 3 évben kezdődött meg. A kezdeti nagy mennyiség azóta alacsonyan stagnál; a lakossági eredetű gumibroncs-mennyiség is évről évre csökken. Ugyancsak 2016-ban kezdődött meg az elektronikai berendezések gyűjtése közületek számára. A lakossági elektronikai hulladék mennyisége az azt megelőző évben kezdett megnövekedni

⁹² Forrás: Szigetszentmiklós Város Környezetvédelmi Programja

és egészen 2017-ig jelentősen, többszörösére nőtt. Mindkét viszonylatban 2018-ban jelentős csökkenés következett be.”⁹³

A hulladék mennyiségének csökkentése érdekében elengedhetetlen a lakosság személyes felelősségvállalásának növelése, a szemléletformálás. Az ARIES Kft. rendszeres környezettudatos szemléletformálási tevékenységet folytat, ezen belül:

- A szelektív hulladékgyűjtés népszerűsítésére évente egyszer oktató napot szervezünk az óvónők és a pedagógusok részére. Az oktató napon a szelektív hulladékgyűjtés aktuális állapotáról és annak fejlesztéséről tartunk egyeztetést, ahol szívesen vesszük az ötleteket, javaslatokat.
- Az óvodákban évente mesejáték előadás során ismertetik a színészek a gyerekekkel a szelektív hulladékgyűjtés menetét, kiemelt szerepét. Az iskolák, óvodák minden évben igény szerinti mennyiségben kifestő könyveket, mesekönyveket és különböző, a szelektív hulladékgyűjtés megismerését segítő kiadványokat kapnak ajándékba.
- A cég saját szerkesztésű tájékoztató anyagokat is készít (pl. Hulladék Híradó, Szelektív Info) ügyfelei számára. Saját kiadású újsággal is rendelkezik, melynek címe KÖZ- Szolgálat. Ebben a lapban a hulladékkezeléssel kapcsolatos tájékoztatások mellett a cég további szolgáltatásait érintő információk (Távfűtés, Városgondozási feladatok) is helyet kapnak.
- Cégünk a telephelyén telepített kommunális hulladék átrakó-állomás üzemeltetésének kezdete óta felkínálja a lakosságnak a telephely látogatását, melyet a szelektív hulladékgyűjtés bevezetésével egy időben az oktatási intézmények felé folyamatosan hirdet. A látogatások alkalmával szakmai útmutatót és betekintést nyújtunk a kommunális, illetve a szelektív hulladék útvjáról, azok kezelési technológiájáról.
- A szelektív hulladék mennyiségünk növelésének érdekében folyamatosan bővítik a díjmentes elhelyezési lehetőséget
- A környezetünk védelméért alakult civil szervezetekkel való együttműködés keretében támogatják az akcióikat, melyek tisztaságára irányulnak.

1.17.7. Vizuális környezetterhelés

A város kilátás- és rálátásvédelmi szempontból kevésbé érzékeny, síkvidéki típusú morfológiai adottságokkal rendelkezik. Szigetszentmiklós településszerkezeti jellegzetességeinek kialakulásában döntő szerepet játszott a főváros közelsége.

„A város belterületének jelenlegi szerkezetét leginkább az 1930-as és az 1960-as években végrehajtott parcellázás, valamint az 1970-es években épített „munkáslakás” lakótelep határozta meg. A település lakóterületének szerkezetére jellemző a három részre való tagozódás: a lakótelepi rész, a társasházak építkezés és a kertvárosias jellegű magánházak. Több településrész szervesen kapcsolódik a várostesthez (Lakihegy, északi üdülőtérlet, Leshegy, Sóshegy, ÁTI-Sziget (volt Csepel Autógyár

⁹³ Forrás: Szigetszentmiklós Város Környezetvédelmi Programja

területe). Általánosan elmondható, hogy a településen meghatározó a kertvárosias beépítés, illetve a kisvárosias építési mód és városkép.”⁹⁴

Szigetszentmiklós a vizuális– környezetterhelési szempontból jellemző agglomerációs jelenségek okoznak problémát:

- A város frekvenciált területein jellemző a túlépítettség.
- Szigetszentmiklóson az összes lakásépítési forma megtalálható zömében családi házak, de a társasházak és sorházak is jelentős területeket foglalnak el. A telepszerű lakásépítés több építészeti „stílust” képviselve szintén jelen van a településen. Városképileg ezek az építkezési formák még nem épültek össze szervesen.⁹⁵
- Sok helyen hiányoznak takarófásítások, a véderdő- és védőzöltsávok, amelyek pozitív ökológiai – környezetvédelmi hatásaik mellett vizuális– környezetterhelési szempontból is jótékony hatással lehetnének,
- Szigetszentmiklós város településszerkezetének meghatározó elemei az M0 autópályát, a Csepel-szigeti gerincút, valamint a településen áthaladó települési főutak (5101 és 51101 jelű utak). Különösen feltűnő a szükséges védelmi célú zöldfelületek hiánya a város elsődleges környezetszennyező forrásaként is minősíthető M0 autópálya környezetében.
- „Sajátos vizuális környezetterhelési zóna a kavicsbánya-tavakhoz kapcsolódóan spontán kialakult beépítésekkel terhelt kaotikus parti sávok, „üdülő- és horgásztavak” területe, hasonlóképpen néhány, települési szegélyzónán elhelyezkedő rendezetlen, szennyezett és zavaró látványt nyújtó terület.”⁹⁶
- A város gazdasági területei jellemzően a meghatározó főúthálózati elemek mellett, illetve ezek közelében alakultak ki. A település arculatának egyik meghatározó eleme az M0 autópályát melletti Leshegy Ipari Park, melynek területét a Csepeli (51101-es számú) útról lehet megközelíteni.

Vizuális és ökológiai szempontból is pozitív a Ráckevei-Soroksári-Dunaág parti sávok viszonylagos rendezettsége, a természetközeli állapotú részek magas aránya. A város hagyományos belterületén belül kevésbé jelentkeznek a vizuális környezetszennyezés jelei, magas a rendezett, fasorokkal, zöldfelületekkel tagolt, különböző minőségű beépítések és közterületek aránya.

1.17.8. Árvízvédelem

Az ár és belvízvédelmi kérdéseket az 1.18. fejezet mutatja be.

1.17.9. Fennálló környezetvédelmi konfliktusok, problémák

A fennálló környezetvédelmi problémákat és konfliktusokat a 2019-ben készült harmadik szigetszentmiklósi települési környezetvédelmi program (TKP III.) javasolt intézkedései alapján mutatjuk be.

⁹⁴ Forrás: Szigetszentmiklós Településképi Arculati Kézikönyv, 2017

⁹⁵ Forrás: Szigetszentmiklós Településképi Arculati Kézikönyv, 2017

⁹⁶ Forrás: Szigetszentmiklós Város Integrált Településfejlesztési Stratégia Megalapozó Vizsgálat, 2015

Talajvédelem és a felszín alatti vizek védelme, vízbázisvédelem

Szigetszentmiklóson nagy a szántók és beépített területek aránya, kiterjedt a kavicsbányák területe. Utóbbi a talaj alatti földtani közeget is érinti és hatással van a talajvíz szintjére, minőségi állapotára. Földtani közeg és a termőtalaj terhelést növeli a véderdősávok hiánya, műtrágya használat, a rossz agro-technológiai gyakorlat alkalmazása. Mind a talaj, mind a felszín alatti vizek szennyezése szempontjából fontos a nem feltárt, monitoringgal nem rendelkező potenciális szennyezőforrások. Például a fúrt-kutak, illegális hulladéklerakások és szennyvízterhelések megszüntetése. Illegális szennyvíz szikkasztás, kivezetés lehetséges; feltárásuk és megszüntetésük fontos feladat.

„Az illegális hulladéklerakók keletkezésének és megelőzési módjainak további vizsgálata, a felszámolás ütemezésének elkészítése és nyomonkövetése. Megelőzés a lakosság, a gazdálkodó szervezetek bevonásával (szemléletformálás, partnerség-építés). Illegális hulladéklerakók felszámolásának folytatása a lakosság, a gazdálkodó szervezetek bevonásával. Műszaki intézkedések szükség- és lehetőség szerinti megtétele, pl. kamerarendszer kiépítése, hulladékudvar létesítése.”⁹⁷

A város területén található három nyilvántartott szennyezett terület kármentesítése is kiemelt feladat. A bányatavak egyrészt a felszín alatti vizet megnyitják a szennyezés lehetősége előtt, mely vízbázisvédelmi kockázatot jelent. A bányatavak vízfelszíne jelentős párolgási felületet jelent, mely hozzájárul a talajvízszint süllyesztéséhez is. A talajvízszint süllyedésével a földművelés lehetőségei csökkennek, egyes élőhelyek kiszáradnak vagy állapotuk romlik, eljellegtelenednek, leromlanak, belőlük védett fajok tűnnek el. A fenti okokból a kavics és homokbányák rekultivációja tulajdonképpen egy módon képzelhető el: inert anyaggal való feltöltéssel, majd talajterítéssel (melyre a városban is van példa). A bányatavak tóként történő utóhasznosítása a már ma is körbeépített tavaknál valószínűleg megmarad. A feltöltött tavak helye művelésre, hasznosításra alkalmassá válik, a talajvízszint süllyedése megállhat, sőt emelkedhet is. A bányatavak egy kivételével magánkézben vannak.

Felszíni vizek védelme

Szigetszentmiklós felszíni vizei a Ráckevei-Soroksári-Dunaág, a Duna, a Kavicsos-tó. A Duna és az Ráckevei-Soroksári-Dunaág tekintetében a kommunális és ipari szennyvízbevezetések jelentenek pontszerű szennyezőforrást, amelyek a szennyvíztisztítók műszaki állapotának és magas hatékonyság biztosításával mérsékelhetők. A felszíni vizeket ezen kívül terhelik a talaj és felszín alatti vizeknél említett diffúz szennyezőforrások, a Ráckevei-Soroksári-Dunaág és a Kavicsos-tó esetében a turizmus, horgászat, valamint a lakóterületi funkcióból eredő szennyezések.

A levegőminőség védelme, zaj- és rezgésvédelem

A város levegőminőségi állapotáról részletes információk nincsenek, ezért az állapot felmérés, feltérképezés javasolt ahhoz, hogy célzott intézkedéseket lehessen megfogalmazni és megvalósítani. A kapott adatok, információk más tervezési feladatokat nagymértékben támogatnak, közzétételük az önkormányzat honlapján található térinformatikai rendszerben, amely környezetügyi továbbfejlesztésével (pl.: engedélyek közzététele, éves környezeti jelentés). növelhető a lakosság tájékozottsága és környezettudatossága is.

A településen a közlekedés a levegőminőségre ható legjelentősebb hatótényező, illetve a zaj-, és rezgésvédelem szempontjából is elsődleges terhelő.

⁹⁷ TKP III.

Hulladékgazdálkodás

A városban begyűjtött hulladék mennyisége az elmúlt években folyamatosan növekedett, a szelektív gyűjtés aránya ezt kissé lemaradva követte. Az újrahasznosítás függ a rendelkezésre álló infrastruktúrától, valamint a társadalom részvételétől, hajlandóságától. „A kertvárosias településrészekben kiemelt jelentősége van a helyi/kerti komposztálásnak, a közterületi zöldfelületeken keletkező biomassza feldolgozás során a szolgáltató által végzett komposztálásnak. A helyi termékek helyi piacon való jelenlétével többek között csökkenhet a közlekedés okozta terhelés is, és a közösségépítés lehetősége is megnő, de – mint elsődleges célként - hozzájárulhat vegyszer- és hulladékmentes élelmiszerellátáshoz is. Ezért a helyi, elsősorban „öko- és bio-termelők” részvételét támogatni, a lehetőséget népszerűsíteni kell. (...) Javasoljuk a hulladékszegény technológiák alkalmazását, szolgáltatóknak, termelőknek előírását, a fogyasztók környezettudatos döntésének segítségét, továbbá a meglévő hulladékgyűjtő és kezelő rendszer szükség- és lehetségszerű fejlesztését.”⁹⁸

Árvíz- és belvízvédelem, csapadékvízkezelés

Árvízvédelmi intézkedésekre a Duna mentén van szükség; ellátásukért a KDV VIZIG a felelős. A településen belvíz-elöntés nincs.

A település domborzati adottságai és növekvő beépülése miatt a csapadékvíz elhelyezése jelentős megoldandó feladat. Lokális, gátolt levezetésű csapadék-összefolyások vannak. A klímavédelem szempontjából a legnagyobb hangsúlyt ezért a helyben tartásra, szivárogtatásra, kell helyezni. A megoldás kapcsolódhat zöldfelületek kialakításához, vízellátásához; csökkentheti vizes élőhelyek mennyiségi és minőségi terhelését.

Környezeti nevelés, szemlélet- és tudatformálás

Ahhoz, hogy a társadalom tagjai környezetet kímélő döntést hozzanak, látniuk kell, hogy milyen döntési lehetőségeik vannak és a szerint kell döntenek. A szemlélet és tudatformálást minél előbb el kell kezdeni, ahhoz lehetőséget kell biztosítani. Önkormányzati és egyéb szolgáltató, oktatási vagy egészségügyi intézmény, társadalmi szervezetek, magánemberek a maguk keretei között előre tudják mozdítani, és előre is kell mozdítsák a környezettudatos gondolkodást és magatartást.

1.18. Katasztrófavédelem (területfelhasználást, beépítést, befolyásoló vagy korlátozó tényezőket)

Az előző ITS-ben feltárt katasztrófavédelmi szempontból veszélyes tényezők az építésföldtani, geomorfológiai adottságok, az ár- és belvízveszély, illetve az előre nem látható időjárási jelenségek. A földrengés veszély Magyarország Szeizmikus zónatérképe alapján megállapítható, hogy Szigetszentmiklós és közvetlen környezete ~0,7 m/s² gyorsulási zónába esik. Ez viszonylag gyenge veszélyeztetettséget jelent az előző ITS-ben foglaltak alapján.

⁹⁸ TKP III.

Az ár- és belvíz veszélyeztetettség mértékére vonatkozó hatályos jogszabály (18/2003. (XII. 9.) KvVM-BM együttes rendelet) Szigetszentmiklóst „A” kategóriába sorolja. A besorolást a legveszélyeztetettebb településrész alapján határozzák meg. A nevezett rendelet 1.§ (2) a) bekezdése alapján a település „erősen veszélyeztetett „A” kategóriába tartozik, ha a hullámtéren lakóingatlanokkal rendelkezik, illetőleg, amelyet a védmű nélküli folyók és egyéb vízfolyások mederből kilépő árvize szabadon elönthet”. A település nagyvízi meder felőli oldala és ebből következően a potenciális árvízi veszélyeztetettséget meghatározó térségi övezeti érintettséget rögzíti az OTTrT alapján a Budapesti Agglomeráció Területrendezési terve (2019.). A település a Duna főága felőli oldalán a Szerkezeti terv alapján elsőrendű árvízvédelmi fővédvonallal rendelkezik.

Potenciális veszélyforrásként ugyan az előző ITS és a korábban, 2013-ban elkészült Veszélyelhárítási Tervben sem merült fel a humán járvány, vagy a járványveszély lehetősége, ma már azonban napjaink részévé vált a COVID-19. A Veszélyelhárítási Terv rendelkezik a havária vagy katasztrófhelyzet esetén követendő protokollról. Nem merült fel továbbá az emberi gondatlanságból elkövetett tudatos károkozás, katasztrófhelyzet kialakulásának veszélye sem, csupán elvi alapon. A felszíni és felszín alatti vizek ivóvízbázisok sérülékenységére vonatkozóan a 2020. decemberében történt nagymértékű környezetkárosítás, melynek során több alkalommal is kőolajszármazékot engedtek a Ráckevei Dunaágba, példátlan emberi gondatlanságról tanúskodik.

A Bucka-negyed keleti részén található korábbi Csepel Művek területe napjainkra egyre inkább beerdősült, azonban a korábbi ipari tevékenységek miatt a talajban jelentős mennyiségű szennyezőanyag halmozódott fel. Ennek kármentesítési folyamata már megkezdődött. A területen a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság az Önkormányzattal közösen tervez fejlesztéseket annak érdekében, hogy a természetvédelmi szempontból értékes élőhelyet megóvják és egy részét a lakosság számára megnyissák.

1.19. Ásványi nyersanyag lelőhely

A Magyar Bányászati és Földtani Szolgálat által vezetett érvényes hatósági engedéllyel rendelkező bányászati területek nyilvántartásának 2021. január. 21-ei adatai alapján Szigetszentmiklós területén egyetlen aktív szilárd ásványi nyersanyag nyerő hely található, a Szigetszentmiklós IV. - homokos kavics bánya. Kiterjedése 11,21 hektár, melynek kitermelési jogát a TETON-Pro Kereskedelmi és Szolgáltató Zrt. gyakorolja. Az előző ITS -ben megfogalmazott állítás napjainkban is aktuális, vagyis településfejlesztési szempontból a bányakincsek korábbi külszíni technológiával történő kitermelése tájképi szempontból meghatározó elemként maradt vissza. A lezárt bányaterületek méretes gödreit feltöltötte a talajvíz és az így létrejött bányatavak jelentős területfelhasználási elemei, adottságai – és részben gondjai – a városnak.

1.20. Városi klíma

Szigetszentmiklós mérsékelten meleg-száraz éghajlati körzetben fekszik. A szárazságot fokozza a területhasználat, azon belül a szántók, beépített területek magas aránya és az erdők hiánya, valamint az ármentesítés, vízelvezetés, a vízáteresztő talaj. A légköri vízhiányt némileg ellensúlyozza a folyók és a tavak párolgása. Helyi szinten különbségek állapíthatók meg a különböző ökológiai adottságú városrészek klímajellemzői között: amelyet elsősorban a beépítettség és a felszíni vizektől való távolság befolyásol.

A klímaváltozás hatásai már jelenleg is éreztetik hatásukat, így az elmúlt években a városban és környékén is változtak az éghajlati jellemzők⁹⁹.

Az évi átlaghőmérséklet az elmúlt évszázadban a világméretű tendenciákkal együtt mozgott, Pest megye területén ez az éves átlaghőmérsékleti változás 1,4-1,7 °C közé tehető. A megye dél, dél-nyugati területein tapasztalható a legnagyobb fokú melegedés.

Az évszakok változása során megállapítható, hogy a nyarak melegedtek leginkább ebben az időszakban, országos átlagban mintegy 2°C-kal. Ez Pest megye esetében 1,8 és 2,2 °C-os hőmérsékletemelkedést eredményezett.

A megye Duna-Tisza közti Homokhátsági területein 500-550 mm közötti éves csapadékmennyiség jellemző. A megye déli területein csapadék növekedés figyelhető meg, több helyen a 6 és 12 % közötti értékkel. Ugyanakkor a csapadékeloszlás térben és időben nagyon változékony a megyében és a szélsőséges (heves zivatarok, lokális és hirtelen nagy mennyiségű lezúduló csapadék) jellemző rá. A napi csapadékintenzitás tekintetében elmondható, hogy nyáron nagyobb lett, amely során a csapadék egyre inkább rövid ideig tartó, intenzív záporok, zivatarok során éri el a felszínt.

A magyarországi és a megyei éghajlat várható alakulása tekintetében a klímamodellek alapján az átlaghőmérséklet további növekedése prognosztizálható. Pest megyében a fagyos napok száma várhatóan csökkenni, míg a nyári napok száma várhatóan növekedni fog. A jövőben a csapadékviszonyok átrendeződésére számíthatunk, a nyári csapadék átlag várhatóan csökkenni fog, míg a téli növekedni, az átmeneti évszakok esetében jelentős eltéréseket találhatók a modelleredmények között. A száraz időszakok nyári hosszabbodása a 21. század végére várhatóan az egész ország területén, köztük Pest megyében is jellemző lesz.

Az érintettség alapján Pest megye éghajlatváltozás szempontjából az ország legvesélyeztetettebb megyéi közé sorolható.

A klímaváltozás hatására Szigetszentmiklóson a jövőben problémát okozhatnak a nyári hóhullámok, a szélsőséges időjárási események- viharok számának és erősségének növekedése, az aszályos időszakok előfordulásának és tartósságának növekedése. Valamint a szélsőséges csapadékesemények hatására kialakuló árvízi elöntések.

A várható időjárási szélsőségekkel szemben különösen veszélyeztetettek a beépített területek, azok közül is azok, ahol a burkolt felületek aránya kiemelkedően magas (lásd 1.13. Zöldfelületi rendszer fejezet: Burkolt felület aránya a települési térségben).

2. HELYZETLEÍRÓ MUNKARÉSZ

2.1. A vizsgált tényezők elemzése, egymásra hatásuk összevetése

Szigetszentmiklós (közúti, vízi) **transzeurópai** közlekedési folyosók mentén fekszik. Ezekkel való **összeköttetés** közúton keresztül érhető el a településen áthaladó M0 autópályán keresztül, mely által az M1, M7, M5 autópályák is könnyen megközelíthetők. Vízi közlekedési útvonalhoz a Csepeli Szabadkikötőnél, vasúti közlekedési vonalhoz a Budapest-Kelebia-Dunaharaszti vonalon csatlakozik. Ennek-, valamint a fokozatos funkcióbővülés ellenére, a főváros árnyékában funkcióhiányos városnak tekinthető.

⁹⁹ PEST MEGYEI KLÍMASTRATÉGIA 2018-2030. http://www.pestmegye.hu/images/2017/Teruletfejlesztes/KEHOP-120/Platform/Pest_Megyei_Klimastrategia_TERVEZET.pdf

Szigetszentmiklós, a Közép-magyarországi régió részeként, a fővárostól 10 km távolságra, az agglomeráció déli szektorában fekvő, 9 települést tömörítő **járasközpont**. A vonzástérség településeihez hasonlóan a budapesti kiköltözők célterülete, számos szállal a fővárosi munkahelyekhez, intézményekhez kötődő népességgel. Ennek következtében a környező lakosság kapcsolatai megoszlanak Budapest és Szigetszentmiklós között, továbbá sok esetben a járasközpontiak identitása is „átmeneti” állapotban van a napi összeköttetések miatt.

A gazdasági szereplők leteleptéséért folytatott versenyben a város helytállását dinamikus növekedési értékekkel bizonyította. Az elmúlt években megfigyelhető gazdasági átrendeződés következtében a vidéki pólusok egyre nagyobb súllyal bírnak. Ez a folyamat igaz a Budapesti agglomerációra **gazdasági térszerkezetére** is, hiszen a vizsgált időszakban Budapest bruttó hozzáadott értéke 52%-ot esett, ugyanakkor az agglomerációban lévő városok jelentős részének gazdasági teljesítménye meghatározó módon erősödött.

Fontos **természeti térszerkezeti** elemek a Duna és a Ráckevei-Soroksári Duna-ág, amelyek kétoldról határolják a közigazgatási területet. Ugyanakkor a zöldfelületi rendszer, bár sokféle elemmel rendelkezik, nem alkot hálózatot és a Duna-ág településsel való összeköttetése a partok magáningatlanok sora miatt korlátozottak. A fővárosiak kiköltözése, valamint a gazdasági funkciók területfoglalása miatt domináns szerep jut a művi elemeknek annak ellenére, hogy a páratlan természeti adottságok több lehetőséget kínálnak.

Demográfiai szempontból Szigetszentmiklós erősen szuburbanizálódó, ezért az országos átlag nyolcszorosát kitevő népsűrűségű (879 fő/km²) település, folyamatosan, az elmúlt 10 évben közel ötödével növekvő lakossággal. Ezt a tendenciát a természetes szaporodás és a pozitív vándorlási egyenleg együttesen táplálja. Korösszetétele kedvezően alakul a fiatal családok beköltözéseinek következtében.

A legutóbbi népszámláláskori adatok szerint a különböző **nemzetiségek, etnikumok** közül legnagyobb arányt a német (1,4%) és a cigány (1,0%) kisebbség képviseli. A vándorlási egyenleg és az iskolai végzettség adatainak összehasonlításával megállapítható, hogy a város főként a középfokú végzettségűek számára jelent migrációs célpontot.

Szigetszentmiklós foglalkoztatási szerep tekintetében a fővárossal osztozik, ami integrációs kihívásokat jelent. Kedvezően alakulnak a **munkanélküliségi** adatok, viszont közel egyötödöt kitevő egy éven túli álláskereső aránnyal.

Szigetszentmiklós **jövedelmi helyzete** kedvezőbb a környező településekénél. Lakásállománya a dinamikus lakásépítési kedvnek köszönhetően folyamatosan fiatalodik, növelve az átlagos komfortfokozati szintet. A városban két szegregátum van, jellegzetes társadalmi, gazdasági és környezeti problémákkal.

A lakónépesség növekedése és korstruktúrájának változásai az elmúlt időszakban rendkívüli módon megterhelték a település **humán infrastruktúráját**. A folyamatos fejlesztések ellenére ma sem teljes mértékben megoldott az, hogy a lakóterülethez kapcsolódó körzetben legyen biztosított a bölcsőde, óvoda és általános iskolai ellátás helyszíne. Időközben ez utóbbi központi fennhatóság alá került, megnehezítve a problémák helyi megoldását. Az óvodák esetében a két konténer- és a bérelt óvoda helyzetének megoldása jövőbeni feladat. A szakemberellátás minősége kielégítő.

Az országos, megyei és járási szinttel ellentétben, Szigetszentmiklóson nőtt az általános iskolai tanulói létszám. Ennek köszönhetően alakult ki az az extrém helyzet, hogy a legutóbbi tantermi bővítések (ÁJT 24 tanterem) ellenére még mindig közel háromszor annyi diák tanul egy iskolában, mint az országos átlag. Az ily módon gazdaságos működtetés és jelentős fejlesztések ellenére 10 éven belül újabb szűk keresztmetszet várható, hiszen a környező településekről is járnak át tanulók.

A főváros közelsége miatt többen Budapesten végzik középiskolai tanulmányaikat. Mégis fontos, hogy a város helyet ad három nagy befogadóképességű középiskolai oktató intézménynek, melyekben az oktatási és nevelési színvonal kiemelkedő, a túljelentkezés évről-évre erőteljes. Ebben a korosztályban már nagyobb az ingázás a szomszédos településekről.

Jelenleg a bölcsődés korú gyermekek kevesebb, mint harmadának elhelyezésére biztosított az ellátás a településen (309 fő), ami alapvetően jó arány, de az igények magasabbak.

A városban a szociális intézményi alap- és szakellátás minden követelményt kielégítően működik. A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat igen leterhelt, a családsegítésben résztvevők elsősorban családi változásokkal, anyagi nehézségekkel stb. kapcsolatban keresik fel a szolgálatot. Ehhez a rendelkezésre álló létszám nem elegendő.

Rehabilitációs szolgáltatások tekintetében Szigetszentmiklóson van hajléktalan szállás (nappali ellátás, éjszakai menedékhely és átmeneti), családok, valamint gyermekek átmeneti otthona.

Szociális ellátáson belül a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt igénylők száma csökkent, mivel időközben bevezetésre került a rászorulókat térítésmentes bölcsődei és óvodai étkeztetése.

A közbiztonsági feladatellátás a PMRFK Szigetszentmiklósi Rendőrkapitányság és a polgármesteri hivatal Közbiztonsági és Rendvédelmi Irodája által biztosított.

A városban az orvosi ellátás nehéz helyzetben van, a folyamatos fejlesztések ellenére. Az egy orvosra jutó ellátandó betegek száma 2019-ben 2350 fő volt, ami úgy az országos, mint a megyei és a járási települések átlagánál is jóval magasabb. A fogorvosi ellátás ugyanúgy zsúfoltsággal jellemezhető. A Szakorvosi Rendelőintézet, az utóbbi években lezajlott bővítéseknek és eszközpark korszerűsítéseknek köszönhetően megfelelően látja el a vonzáskörzetébe tartozó települések betegeit.

A közművelődési, könyvtári és múzeumi feladatokat a Pro-Urbe-díjjal kitüntetett Városi Könyvtár és Művelődési ház látja el, amelyen belül vannak területi, személyi kapacitás problémák (könyvtár, múzeumi raktár). Központja a kulturális rendezvényeknek, amelyek nagy tömeget mozgatnak, de itt szerveznek színházi előadásokat, klubokat és kiállításokat is. Sajnos az épület paraméterei nem teszik lehetővé az igényekhez történő alakítást, bővítést, azonban folyamatosan karbantartják, felújítják és energetikai korszerűsítések is történtek az elmúlt években.

A város életében aktív szerepet vállaló civil szervezetek tükrözik a városban élő aktív lakosság igényeit, és legnagyobb arányban a szabadidősport, kultúra és versenysport területén aktívak és sikeresek. A szervezeteknek legfőképpen a Városi Könyvtár és Közösségi Ház ad helyet és további más támogatást is nyújt működésükhöz. A sportéletnek a Városi Sportcsarnok ad helyet és emellett kisegítő szerepet játszik a művelődési központ kapacitásproblémáinak megoldásában, rendezvények, kulturális események megrendezésével.

A humán közszolgáltatások területi elhelyezkedése a városon belül koncentrált, számos újonnan fejlesztett terület vonzáskörzetéből kiesik, egyedül a városközpont mondható jól ellátottnak.

Az egyre élesedő **gazdasági** versenyben a főváros és agglomerációja között, de más vidéki pólusokban is átrendeződés zajlott, aminek következtében dinamikusabb pályát jártak be a budapesti szuburbanizált zónában is. Ennek következtében Szigetszentmiklós BHÉ (Bruttó Hozzáadott Érték¹⁰⁰) tekintetében jobb teljesítménnyel rendelkezik a megyei átlagnál és a járási központok között az élmezőnyben a negyedik helyet foglalja el. Főbb gazdasági ágazatai a kereskedelem, gépjárműjavítás, valamint a szakmai, tudományos és mérnöki tevékenység.

A tercier szektor emelkedik ki úgy a cégek számában (58,46%), mint a foglalkoztatottak arányában (52,36%). Árbevételüket tekintve a K+F+I és a mezőgazdaság súlytalan összetevői a helyi gazdaságnak. Szigetszentmiklós gazdasági szerkezete kiegyensúlyozott, több húzóágazat van jelen, ami megfelelő stabilitást nyújt. Javult az induló vállalkozások túlélési aránya, és egyensúlyos az egyéni és társas formák közötti növekedés. 2014-2018 között a közepes vállalkozások aránya kétszeresére nőtt, míg a nagyvállalkozások száma gyakorlatilag nem változott.

A város vállalkozásainak több, mint 99%-a magas piaci kitettségű KKV szektorba tartozik, az összes vállalkozás árbevételének 78,8%-át termelték meg. Ugyanakkor az export értékesítés nettó árbevételének 59,2%-át a nagyvállalatok állítják elő.

A kreatív ipar még nem eléggé fejlett Szigetszentmiklóson, a foglalkoztatottak mindössze 8%-a, az értékesítés nettó árbevételének 4%-a származik e szektorból.

2014-ben megindult kedvező ingatlanpiaci folyamatokat az elmúlt öt évben országosan egyre erősödő keresleti oldal fogadta. A fokozatosan javuló jövedelmi és munkaerőpiaci kilátások, továbbá a háztartások stabil 3-4 százalékos éves növekedést mutató jövedelme egyaránt a lakáspiaci kereslet növekedése irányába hatottak. Szigetszentmiklóson, a vizsgált időszakban a város ingatlanpiacának keresleti oldala az országos trendekkel összhangban alakult. A lakásállomány 2014-2019 között mindössze 5,2%-kal nőtt.

Természeti adottságok tekintetében megállapítható, hogy Szigetszentmiklós közigazgatási területét alacsony természetesség jellemzi, s így a táj regenerálódásának lehetősége is kicsi. A talajok átlagos termőképessége 40%-kal magasabb (26 AK) az országosnál (19 AK).

A város belterülete a Ráckevei-Soroksári-Dunaág mentén alakult ki és terjedt szét, a folyóág üdülési funkciója, jelentősége igen magas. A felszíni vizek befogadói a Duna és a Ráckevei-Soroksári-Dunaág. A tervezési területen sincs természetes tó, azonban igen nagy számban vannak jelen a kavicstermelést követően visszamaradt talajvíz-tavak, melyek vízminőségét a mindenkori hasznosítás (ld. mezőgazdasági művelés a közelben, horgászat, hétvégi házak) befolyásolja. A folyóknak és a bányatavaknak hatása van a felszínalatti vizek mennyiségi és minőségi állapotára.

A **tájban** nagyfokú a beépítettség, a logisztikai, kereskedelmi épületek és a szántóföldek aránya, hiányozik a tájra jellemző élőhelyekkel, fasorokkal, erdőfoltokkal való tagolás.

Ökoszisztéma szolgáltatások szempontjából a beépített területek a természetközeli területek szolgáltatásainak (pl. oxigéntermelés, rekreáció, csapadékvíz-elhelyezés) haszonélvezői, de a meglévő arányok és területi megoszlás ezt nem segítik.

¹⁰⁰ Bruttó Hozzáadott Érték – a település hozzájárulása az országban előállított bruttó hazai termékhez.

Országos jelentőségű védett terület a Ráckevei (Soroksári)-Duna ex lege védett lápjai, amelyek folyamatosan változtatják helyüket a víz áramlási viszonyainak függvényében.

A **természetvédelmi területek** elsősorban országos védettséget élvező NATURA 2000 területek, az ökológiai hálózat részei. Javasolt a természetközeli területek felmérése, a védelemre érdemes területek körének feltárása, a kezelési eljárások meghatározása, a jogi védettség megteremtése, a területek ökoturisztikai lehetőségek bővítése.

Tájképvédelmi szempontból kiemelt területek a Buckaerdő, a Duna, mesterséges eredetű, de meghatározó tájelem a Ráckevei-Soroksári-Dunaág igen magas természetességű, természeti, táji, tájképi értékkel és a kavicsbánya tavak.

A városban jelenleg egy tanösvény található, amely környezeti nevelés szempontjából kiemelt jelentőségű.

*„A település védett és védelemre érdemes épületei, építményei a jövő számára úgy őrizhetők meg, ha azok köre, állapota, az állapotjavítás módja, a tulajdonos, a kezelő, az állapotmegőrzést és -javítást szolgáló pénzügyi forrás és szakmai bázis ismert. Az eddig ismert értékek köre időszakosan bővíülhet. A településrendezési eszközök és a települési arculati kézikönyv e tekintetben alapidokumentumok.”*¹⁰¹

A lakóövezeti magán- és közterületi **zöldfelületek** multifunkcionális, jóléti előnyei, azaz ökoszisztéma szolgáltatásaik széleskörűek, de jelenlegi állapotukban és struktúrájukban nem megfelelőek. 2019-ben 6,71 m² zöldfelület jutott egy lakosra, ami nagyjából a budapesti értéknek felel meg. A belterületi zöldfelületek ökológiai, csapadékvíz-elhelyezési, klíma- és levegőminőségvédelmi és rekreációs funkciójuk kiemelkedő lehet, ennek megfelelően a tervszerű zöldinfrastruktúra fejlesztés szükséges. A városközpontban nagyterjedésű zöldfelület csak a lakótelepek környezetében található.

A város **közúthálózat**ának fő tengelyei az ingázó forgalom kielégítését célozzák, a gyűjtőutak, illetve a nagyobb forgalmú mellékutak ezekre biztosítják a ráhordást. A közúthálózat terheltsége emiatt a csúcsidőszakokban magas, amin tovább ront, hogy a város szerkezeti adottságai, így az utak szabályozási szélessége nem mindig engedi meg a megjelenő igények számára ideáliskeresztmetszeti kialakítást. A gépjárművek száma több mint 38%-kal emelkedett az utóbbi évtizedbe, ami rendkívül magas értéknek nevezhető. Ekkora növekedést a jelenlegi úthálózat már nem képes elviselni. A járműszám emelkedése valószínűsíthetően továbbra is folytatódik, ami még nagyobb közlekedési problémákat vetít előre.

A forgalom által terhelt utakat lakó-pihenő övezetek kijelölésével bizonyos mértékben lehet szabályozni, a belsőbb, sűrű városmag kiterjedt **forgalomcsillapított területtel** rendelkezik. A jövőben további ilyen vagy hasonló (Tempo30 és lakó-pihenő) övezetek kijelölése szükséges a családi házas beépítések esetében is. Érdemes a forgalomcsillapítást fizikai eszközök (pl. sebességcsökkentő küszöb) alkalmazásával nyomatékosítani.

A **parkolás** elsősorban a sűrűn lakott területeken, lakótelepi beépítéseknél jelent problémát, ahol a növekvő gépjárműpenetráció miatt nincs kellő számú parkolóhely. A családi házas övezetekben emellett a közterületen történő gépjármű tárolás okoz kisebb mértékű (forgalomáramlási, közlekedésbiztonsági, kényelmi és esztétikai) problémát. A parkolás leginkább a közlekedési

¹⁰¹ RENATUR 2005 BT.: SZIGETSZENTMIKLÓS VÁROS III. TELEPÜLÉSI KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAMJA (2019-2024). 2019. június Környezetvédelmi program 2019-2024

módváltás helyszínein, azaz elsősorban a HÉV-állomások mellett jelent még komoly problémát: a jelenlegi területek többségében rendezetlenek, szilárd burkolattal nem rendelkeznek, kapacitásuk alacsony. A P+R mellett a B+R tárolók is hiányoznak vagy szintén szűkös kapacitásuk okoz problémát.

A **közösségi közlekedés** járatsűrűség és lefedettsége alapvetően megfelelőnek nevezhető, kisebb hálózati beavatkozások ennek ellenére indokoltak lehetnek. Problémát jelent azonban, hogy a HÉV menetideje a rossz pálya- és járműállapotok miatt magas, a helyközi autóbuszjáratok pedig a dugóban araszolnak a közúti forgalommal együtt. További probléma az egységes jegyrendszer hiánya helyben, valamint a fővárossal és a környező településekkel, ami miatt a rugalmas módváltás (autóbusz, HÉV) nem tud megvalósulni. A HÉV-vonal fejlesztésének és északi meghosszabbításának tervezése folyamatban van.

A **kerékpározásra** való igény folyamatosan növekszik mind a helyi, mind az ingavándor, mind a turisztikai utazások tekintetében, ezt azonban az infrastruktúra nem követi le. A lakott területen kívül egyre több kerékpárforgalmi létesítmény jelenik meg, ezek megfelelő hálózata azonban még várat magára. A településen belüli kerékpáros infrastruktúra hiányos, kerékpárosbarát beavatkozások (akár csak lokális csomóponti vagy kerékpárosnyomok felfestése) mindenképpen szükséges.

A **gyalogosok** alapvetően megfelelően tudnak közlekedni, sokhelyütt – ahol ez indokolt – van járda. Problémát a HÉV-en való átkelés, illetve egyes fő- és gyűjtőutak melletti keskeny, illetve nem akadálymentes gyalogosfelület jelenti.

A vízparti elhelyezkedés ellenére a **vízi közlekedés** minimálisan van csak jelen a település életében. Több lakos rendelkezik csónakkal, amiket a part mentén lakók saját ingatlanuk „előtt” tudnak tárolni.

Az MO autót megosztja Szigetszentmiklós **közműrendszerét**. A délen a központi belterülethez számos (lakóterület és így közmű- illetve egyéb) fejlesztés kapcsolódik, az északi részen bár lakott, de elmaradott terület található, ahol jelentős közmű-hiányosságok vannak. A város környezetében érzékeny vízbázisvédelmi területek vannak, amelyek nem csak a település vízellátása szempontjából fontos víztermelő helyeket óvják, hanem fontos szerepük van az agglomeráció kiszolgálásában is. A város vízhálózata korszerű, teljeskörű ellátást biztosít.

Az elválasztott rendszerű csatornahálózat az újonnan kiépített tisztítóba vezeti a szennyvizet, amely III. fokozatú tisztítás után a Dunába kerül. 2019-ben a lakások 85%-a volt csatornázott, és a közműolló 86,2%-os. Problémás a teljesen beépült Kavicsos-tó ellátatlansága.

Jelenleg a városban a csapadékvíz-elvezetés nem teljeskörűen megoldott, nem szolgálja Szigetszentmiklós beépített területének egészét. A gazdasági funkciójú területeken, ipari parkokban egyéni csapadékvíz-elvezetési megoldások működnek.

A városban a hőellátás többnyire földgázzal történik, azonban az ingatlanok egy kis részénél még mindig jelen van a PB gáz, illetve a hagyományos tüzelőanyagok használata. 2019-ben a lakások 94,7%-a volt háztartási vezetékes gázfogyasztó.

Távfűtési hálózat Szigetszentmiklósnak csak kis területén, az 1970-es években épült lakótelepen található. Az egyéni környezetbarát megoldásokról nincsenek adatok, azonban a városban az Ádám Jenő Többcélú Intézmény napelem telepítést hajtott végre.

Környezetvédelem tekintetében kiemelkedő problémát okoz az érzékeny talaj szennyeződése, amelynek forrásai az illegális folyékony hulladék lerakás, illetve a nem megfelelő mezőgazdasági gyakorlat.

A felszíni és felszín alatti vizek terhelését érintő kommunális- illetve ipari bevezetések hatása nem érzékelhető, veszélyes anyagokkal foglalkozó küszöbérték feletti üzemek nem találhatók a településen.

Jelenleg három kármentesítés van folyamatban: Bucka-tó területén található illegális hulladéklerakó, az egykori Csepel Autógyár területén feltárt szennyezés és a Gyári út 45. alatti vegyi szennyezés.

A Ráckevei (Soroksári) Duna számos komplex problémát visel, amelyek a jelentős mértékű szennyezett vízbevezetésből, vízkivételekből, üzemeltetési- és morfológiai problémákból adódnak.

A várost ÉNy-ról az uralkodó szélirány által szállított regionális háttérszennyezések jutnak a város légterébe, Százhalombatta felől, de ennek mértéke és intenzitása az utóbbi évtizedben csökkent. Szigetszentmiklós területén nem található országos levegőminőség-monitoring mérőállomás.

Szigetszentmiklós főbb útvonalai, jelentős forgalmat lebonyolító helyi útjai mellett jelentős a zajterhelés, ami több órás tartósságot feltételezve már nehezen tolerálható. A magas zajterhelés nem csak a nagy forgalom, hanem esetenként az adott szűk beépítés következménye is. A zajterhelési helyzet a város több területén annak ellenére kedvezőtlen, hogy az utóbbi időben a zajcsökkentésre irányuló intézkedéseknek igyekeznek érvényt szerezni. A közúti zajjal terhelt lakosság száma azonban számottevő, a lakosság kb. 10%-át éri a küszöbértéknél magasabb zajterhelés.

Az elmúlt öt év trendjei alapján az elszállított hulladék mennyisége folyamatosan növekedett, amelyet nemcsak a lakónépesség növekedése indokol, hanem trendszerűen megfigyelhető az egy főre jutó hulladék mennyiségének növekedése.

Vizuális és ökológiai szempontból is pozitív a Ráckevei-Soroksári-Dunaág parti sávok viszonylagos rendezettsége, a természetközeli állapotú részek magas aránya. A város hagyományos belterületén belül kevésbé jelentkeznek a vizuális környezetszennyezés jelei, magas a rendezett, fasorokkal, zöldfelületekkel tagolt, különböző minőségű beépítések és közterületek aránya.

Szigetszentmiklós területén egyetlen aktív szilárd ásványi nyersanyag nyerő hely található, a Szigetszentmiklós IV. - homokos kavics bánya.

Az érintettség alapján a Pest megye éghajlatváltozás szempontjából az ország legveszélyeztetettebb megyéi közé sorolható. A klímaváltozás hatására Szigetszentmiklóson a jövőben problémát okozhatnak a nyári hőhullámok, a szélsőséges időjárási események- viharok számának és erősségének növekedése, az aszályos időszakok előfordulásának és tartósságának növekedése. Valamint a szélsőséges csapadékesemények hatására kialakuló árvízi elöntések. A várható időjárási szélsőségekkel szemben különösen veszélyeztetettek a beépített területek, azok közül is azok, ahol a burkolt felületek aránya kiemelkedően magas.

3. HELYZETÉRTÉKELŐ MUNKARÉSZ

3.1. A helyzetelemzés eredményeinek értékelése, szintézis

Szigetszentmiklós belső adottságainak (erősségeinek, gyengeségeinek) és a terület- és településfejlesztési irányokat befolyásoló külső tényezők (lehetőségek, veszélyek) meghatározása a helyi érdekeltek bevonásával készül, a SWOT elemek közös véglegesítésével, majd a célrendszer felépítésével.

A város és környezetének fejlesztését befolyásoló külső és belső tényezők összefoglaló értékelése

Szigetszentmiklós járásszékhely területe 45,65 km², népessége 40105 fő (2019). **Erősségei** közé sorolhatók az ország fontos közlekedési vonalaihoz (M0, M6, M5, Duna folyam), illetve az ország fővárosához kapcsolódóan kedvező nagytérégi beágyazottsága, amely lehetővé teszi társadalmi-gazdasági folyamatainak (a népességnövekedést támogató természetes szaporodás és vándorlási egyenleg, a kedvező korösszetétel, relatív magas jövedelemszint, illetve az évek óta erősödő versenyhelyzetben is növekvő bruttó hozzáadott érték és vonzó beruházási környezet) prosperitását. A beköltözéseket kísérő folyamatok eredményeképpen a városban javult a lakásállomány minősége és a közintézmények is kapacitás-elosztásokkal, férőhelybővítésekkel, pályázati támogatások igénybevételeivel igyekeznek felzárkózni a növekvő igényekhez. Helyben elérhető integrált óvodai és általános iskolai ellátásban a budapesti kínálatához mérten versenyképes, sokszínű és fejlett oktatási intézmény-hálózat áll rendelkezésre, így jellemzően csupán a speciális igényeket kielégítő fővárosi középiskolák irányába mutatható ki napi ingázás. Az intézményrendszer megfelelő lehetőséget teremt a térségi szerepkörök ellátására.

Szigetszentmiklós közösségi intézményeiben erős közösségi szellemiséget közvetít, segítve ezzel a település alvóváros-jellegének gyengítését helyi eseményekkel, immár hagyományosnak nevezhető sikeres rendezvényekkel, kulturális programokkal. A helyi civil szervezetek és sportélet is ezt a folyamatot erősítik.

Az önkormányzat megfelelő gazdálkodását mutatja a növekvő közhatalmi bevételek (iparűzési adó), bérbeadások, intézményeinek közös pénzügyi gazdálkodása következtében kialakult hatékony és biztonságos működés eredményeként létrejött növekvő köztvagyon és a – járványidőszakot megelőző - szufficites költségvetés.

Szigetszentmiklós természeti értékeinek kiemelkedően értékes elemei a Duna-part és a Ráckevei-Soroksári-Dunaág vízfelülete, valamint a partmenti ártéri erdők és az itt található védett úszólápok területe, amely természetvédelmi oltalom alatt áll. Értékesek a Duna főágában található kavicsos, nagy áramlási sebességű élőhelyek, illetve kavics- és homokzátonyok. Különleges tájképet meghatározó elemek a kavicsbányászat következtében kialakuló kavicsbányatavak. A természeti értékek bemutatását, az oktatás és az ismeretterjesztést segíti a régi hajóállomás mellől kiinduló tanösvény.

Az ARIES Kft. rendszeres környezettudatosságot fejlesztő, a hulladékcsökkentés érdekében végzett szemléletformáló tevékenysége napjaink környezeti kihívásaihoz alkalmazkodni tudó város potenciálját erősíti.

A város közműellátása igyekezett lépést tartani az elmúlt évek lakásfejlesztéseivel és a lakónépesség növekedésével, aminek köszönhetően mára korszerű infrastruktúra-hálózat áll rendelkezésre. A

távfűtési rendszer távlati lehetőséget biztosít az esetleges alternatív energiaforrások központosított felhasználására. Elindult a napenergiatelepítés a városban, amellyel Szigetszentmiklós lépést tett a hatékony és klímabarát energiagazdálkodás irányába.

Az MO autóúttal behatárolt közlekedés strukturális fejlődését szolgálja az észak-déli irányú főúthálózati kapcsolatok javulása. A városmag forgalomcsillapított területeinek kialakításával és a kerékpározás feltételeinek javításával klímabarát közlekedés lehetőségei fokozatosan javulnak, aminek eredménye, hogy nő a kerékpáros forgalom.

Szigetszentmiklós **gyengeségei** között elsősorban a beköltözések következtében kialakuló szűk keresztmetszetek jelentkeznek kihívásként a városvezetés számára. A bővülő népesség számára kell hatékony integrációs programokkal kiállni, a helyi kohézió folyamatos javításával. A fejlesztések ellenére egyes városrészekben jelentős az intézményi kapacitáshiány, jellemző a háziorvosok és házi gyermekorvosok túlterheltsége és a létesítmények is bővítési nehézségekkel, esetenként szakemberhiánnyal küzdenek.

A városi munkanélküliek több, mint egyötöde 1 éven túl sem talál munkát. A településen 2 szegregátum van, azokra jellemző társadalmi, gazdasági és környezeti problémákkal.

A városgazdálkodás nehézségei az önkormányzati intézményeket is érintő növekvő költségvetési kiadásokban jelentkeznek elsősorban, de gondot okoz az erre fordított központi források csökkenése miatti közfoglalkoztatás visszaesése, a szűk és rossz műszaki állapotú önkormányzati lakásállomány, illetve a kapcsolati problémák, amelyek főként a helyi vállalkozói szférával, de a lakossággal és a civil szereplőkkel is fontosak lennének. Erre egy az önkormányzat és a városlakók közötti interaktív, folyamatos és kétirányú kommunikációt biztosító platform lenne alkalmas, ami jelenleg hiányzik.

Táji- és természeti adottságokban a dinamikus fejlődés negatív externáliái károsító hatásúak, ami az alacsony természetes és természetszerű, de magas mesterségesen átalakított felületei arányokban mutatkozik meg. Ez a város belső területein a burkolt felszínnek magas arányában jelentkezik. A külterületeken alacsony az erdősültség, hiányoznak a mezővédő erdősávok, amelyeknek itt a nagy, összefüggő szántóföldekkel jellemezhető térségben talajdegradációt csökkentő szerepe is lenne. A kavicsbányatavak utóhasznosítása tájátalakítással és nehezen orvosolható környezeti problémákkal jár (pl.: Kavicsos-tó túlhasználata).

A kedvező közlekedés-földrajzi fekvés, valamint a nagykiterjedésű ipari és szolgáltatási telephelyek hátrányaiként jelenik meg a forgalmas utak mentén mért jelentős zaj- és légszennyezettség és a növekvő CO₂ kibocsátás. Jellemző az utak menti illegális hulladéklerakás, illetve a vizeket terhelő pontszerű szennyezőforrások (szennyvíztisztítók). Az eddigi törekvések folytatása mellett további erőteljes lakossági szemléletformálási tevékenységre van szükség a növekvő hulladéktermelés és a szelektív gyűjtés alacsony aránya miatt.

Közműellátottságban nehézséget okoz a város autóút által kettévágott, és emiatt közműhiányos és jól ellátott részekre osztott állapota. Odafigyelést igényel az érzékeny ivóvízbázis. A fenti növekedési folyamatoknak köszönhetően az újonnan épített szennyvíztisztító már kapacitáshiányos. A csapadékvíz-elvezetés nem teljeskörűen fedi le a települési területet, és extrém időjárási helyzetben vízvezetési problémák jelentkeznek, amely események a jövőben gyakrabban várhatók. Az 5G eléréséhez további tervezés-fejlesztés szükséges.

Szigetszentmiklós közlekedésének központi problémája a közösségi közlekedés színvonalbeli hiányosságai. Ez egyrészt megmutatkozik a városi- és elővárosi közlekedés integrációs problémáiban, a korszerűtlen átszállási csomópontokban, az intermodalitás, valamint a ráhordó járatok

optimalizálásának hiányában, amely tényezők szerepet játszanak a kedvezőtlen modal split¹⁰² alakulásában, azaz a magas gépjármű arányban. Ennek javítását szolgálná a jelenleg hiányzó P+R parkolók kialakítása. Bizonyos területek ellátottsága gyenge, amit az egyes városrészek burkolatlan útjai, a hiányzó kerékpáros nyomvonalak és kerékpárparkolók hiánya tovább súlyosbít.

A fejlesztési irányokat meghatározó **lehetőségek** közül kiemelkedőek az Európai Unió 2021-2027 közötti pénzügyi ciklusra tervezett forrásalapok (KA, ERFA, ESZA, EMVA) és az azokhoz kapcsolt támogatási célok, amennyiben ezen időszakban Pest megye már önálló, Budapesttől független támogatási egységként több forrásra lesz jogosult, mint az előző időszakban.

Hasonlóan fontosak a kormány által tervezett nagyberuházások (H6 hév fejlesztése, összekötése a H5 és H7 hévekkel a belváros alatt, EuroVelo nyomvonal tovább építése), illetve az olyan trendek, mint az autó-, kerékpár- és rollermegosztó szolgáltatások elterjedése, az egységes jegy- és bérletrendszer a fővárosban és elővárosi területein, Szigetszentmiklós közösségi közlekedésére gyakorolt hatásai. A várhatóan felhasználható pénzügyi kereteken kívül érdemes figyelembe venni a különböző témákban már elindult társadalmi paradigmaváltás tényét, például a környezet-és energiatudatosság, a helyi termékek iránti kereslet és az együttműködések fontosságának erősödése.

Az erősségekben rejlő gazdasági potenciál hasznosulásának elengedhetetlen összetevője a komplex, integrált programok támogatása, a fent említetteken túli uniós (transznacionális, városfejlesztési alapok) pályázati lehetőségek, valamint az e-gazdaság, e-ügyintézés terjedése.

A külső feltételek közül a lehetséges fejlődési irányokat **veszélyeztető** tényezők között kiemelkedő a kiszámítható gazdasági és jogi környezet hiánya (folyamatos átalakulása), így a településfejlesztést és üzemeltetést szolgáló források, érdemi befolyás csökkentése.

További problémákat hordoz az ember számára létfontosságú természeti erőforrásokat veszélyeztető klímaváltozás, a környezetszennyezés, a termőföld és a vízkészletek túlhasználata. Komoly talajvesztési problémákat okozhat a defláció, különösen a klímaváltozással együtt járó szárazabb, aszályosabb időjárás és szélsőséges időjárási események miatt. A klímaváltozás negatív hatásaként gyakoribbá váló nyári hőhullámok és szélsőséges időjárás és a hatásukra kialakuló ár- és csapadékvíz elöntések ugyanúgy veszélyt jelentenek, mint az aszályos időszakok előfordulásának és tartósságának növekedése.

A növekvő agglomerációs népességszám erősödő ingázó forgalommal jár, ami a városban és környékén növekvő gépjármű-penetrációt, romló modal split-et okoz. A növekvő átmenőforgalom fokozza a közlekedés környezeti terhelését. A fővárosi és elővárosi közlekedésfejlesztés során keletkező érdekkülönbségek megjelenésében is számítani kell nehézségekkel.

A fejlődést akadályozó összetevő lehet a világgazdasági és európai dekonjunktúra és a piacok bizonytalansága. Számolni kell az olyan negatív társadalmi hatásokkal, mint az együttműködés hiánya, a decentralizáció és a szubszidiaritás csökkenése, azaz a helyi döntési szerepek szűkülése.

Erősségek	Gyengeségek
Társadalom, humáninfrastruktúra	
- Növekvő népesség (pozitív természetes szaporodás, vándorlási egyenleg) - Kedvező korösszetétel	- Gyenge társadalmi kohézió - A munkanélküliek több mint ötöde 1 éven túl sem talál állást

¹⁰² Modal split – az európai nagyvárosok és agglomerációik napi forgalmában résztvevő közlekedési módok megoszlására utaló értékek.

- Járási szinten magas az adófizetőre jutó belföldi jövedelem
- Javuló minőségű lakásállomány
- A növekvő lakossághoz felzárkózó intézményi infrastruktúra
- Alkalmazkodás a kapacitás-elosztásban-férőhelybővítések, pályázatokkal támogatott fejlesztések
- Integrált óvodai és általános iskolai oktatás helyben
- Sokszínű és fejlett oktatási intézményhálózat
- Erős közösségi szellemiség az intézményekben
- Fejlett, jól működő családsegítő intézmény
- Községi események, rendezvények
- Summerfest fesztivál és egyéb hagyományos, sikeres városi kulturális programok
- 2 szegregátum, társadalmi- gazdasági- környezeti problémákkal
- A fejlesztések ellenére jelentős intézményi kapacitáshiányok egyes városrészekben
- A város két szegregátumában élők hátrányos helyzete változatlan
- Házi orvosok és házi gyermekorvosok túlterheltsége
- Szakrendelő megújításra váró része
- Városi Községi Ház szűkössé vált a feladatellátás mértékéhez
- Családsegítő Központ szűkössége a feladatokhoz mérten

Gazdaság

- jó gazdasági- és közlekedés-földrajzi elhelyezkedés
- kiemelkedő gazdasági teljesítmény a Pest megyei járási központok között
- több pólusú (erős szekunder és terciér szektorok), kiegyensúlyozott szerkezetű gazdaság
- új alapítású vállalatok túlélési arányának erősödése
- egyéni vállalkozók kimagasló száma
- gazdaság növekedési lassulása az utóbbi 5 évben
- működő vállalkozások jelentős csökkenése a kereskedelmi szektorban
- KKV szektor piaci kitettsége (alacsony tőketartalék, alkalmazkodási képesség)
- gyenge K+F+I tevékenység

Településüzemeltetési szolgáltatások, okos város települési szolgáltatások, önkormányzat gazdálkodása

- stabil szufficités önkormányzati költségvetés a pandémia előtt
- növekvő közhatalmi bevételek, elsősorban iparűzési adó
- Városi Sportcsarnok bérbeadásából származó bevételi díj jelentős
- növekvő önkormányzati vagyon
- önkormányzati intézmények közös pénzügyi-gazdálkodási irányítása hatékony és biztonságos működést eredményez
- aktív civil élet és lehetőség a sport területén
- működési költségvetés kiadásai (személyi juttatások és dologi kiadások) növekvő tendenciája
- közfoglalkoztatás visszaesése
- önkormányzati lakásállomány alacsony aránya és rossz műszaki állapota
- önkormányzati intézmények kiadásainak növekvő tendenciája
- nincs kapcsolat a helyi vállalkozói szférával
- interaktív, folyamatos és kétirányú kommunikációt biztosító platform hiánya az önkormányzat és a városlakók között
- ASP szakszolgáltatás által okozott többletmunka
- önkormányzat háttérszerepe a civil életben
- városi programok szervezésének szétaprózódása

Táji- és természeti adottságok, tájhasználat

- Dunai árterület (ivóvízbázis védelmi terület, kavics lelőhely)
- Duna, **Ráckevei-Soroksári-Dunaág** kiemelt táji és természeti értékű területek (Ex lege védett, Natura2000 területek, ökológiai hálózat)
- Tanösvény
- Ráckevei (Soroksári)- Duna menti partszakasz
- Erdők, mezővédő fasorok hiánya
- nagy összefüggő szántóterületek
- az alacsony természetes és természetsterű- és a magas mesterségesen átalakított felületi arány
- burkolt felszínek magas aránya
- Kavicsbányászat tájtalakító hatása, környezeti problémák
- Kavicsos-tó túlhasználata

Környezetvédelem, Katasztrófavédelem

- hulladékcsökkentés érdekében ARIES Kft. rendszeres környezettudatos szemléletformálási tevékenysége
- Jelentős zaj- és legszennyezettség a forgalmas utak mentén
- Ad hoc szennyezések (2020. december olajszennyezés)
- illegális hulladéklerakás az utak mentén
- vizeket terhelő pontszerű szennyezőforrások (egyedi szennyvíztisztítók)
- kármentesítést igénylő, szennyezett területek
- növekvő CO2 kibocsátás
- levegőt terhelő pontszerű ipari- és szolgáltatási kibocsátások
- növekvő hulladéktermelés, szelektív gyűjtés alacsony aránya

Közművek és elektronikus hírközlés

- Teljeskörű vízellátás
- Távfűtés jelenléte
- Vezetékes gáz-hálózat jövőbiztos
- Korszerű hírközlési hálózat
- Teljeskörű műsorszórás
- Közmű szempontjából kettévágott település
- Érzékeny ivóvízbázis
- Szennyvíztisztító kapacitáshiányos
- Csapadékvíz-elvezetési nem teljeskörű
- Felszíni vízelvezetési problémák
- 5G eléréséhez nem áll rendelkezésre minőségi hálózat

Közlekedés

- Javuló észak-déli irányú főúthálózati kapcsolatok;
- Forgalomcsillapított területek a városmagban;
- Közösségi közlekedés jellemzően megfelelő szolgáltatási szintű;
- Duna mentén vezetett kerékpáros nyomvonal;
- Dinamikusan növekvő kerékpáros forgalom;
- Duna-part mind kikapcsolódási, mind hajózási szempontok szerint.
- Egyes városrészekben nagyobb mennyiségű burkolatlan út;
- Városi- és elővárosi térség közösségi közlekedési integrációjának hiányosságai;
- Korszerűtlen átszállási csomópontok, az intermodalitás hiánya, ráhordó járatok optimalizálásának hiánya;
- Kedvezőtlen modal split a közlekedésben (gépjármű aránya magas);
- P+R pakolók hiánya;
- Bizonyos területek közösségi közlekedési ellátottsága gyenge;
- Hiányzó kerékpáros nyomvonalak;
- Kerékpárparkolók hiánya;

Lehetőség

Veszély

Országos, uniós források, fejlesztések

- 2021-2027 fejlesztési forrásai
- Pest megye önálló, konvergencia régió
- közvetlen városfejlesztési források
- e-gazdaság, e-ügyintézés elterjedése

Jogszabályok, szabályozások

- Bizonytalan jogi- és gazdasági szabályozás
- decentralizáció és szubszidiaritás csökkenése

Társadalmi trendek

- növekvő környezet- és energiatudatosság
- együttműködés fontosságának felismerése

Gazdasági trendek

-
- Csökkenő befolyás a helyi fejlesztésekben
- gazdasági dekonjunktúra, piacok bizonytalansága

Klímaváltozás, szennyezések

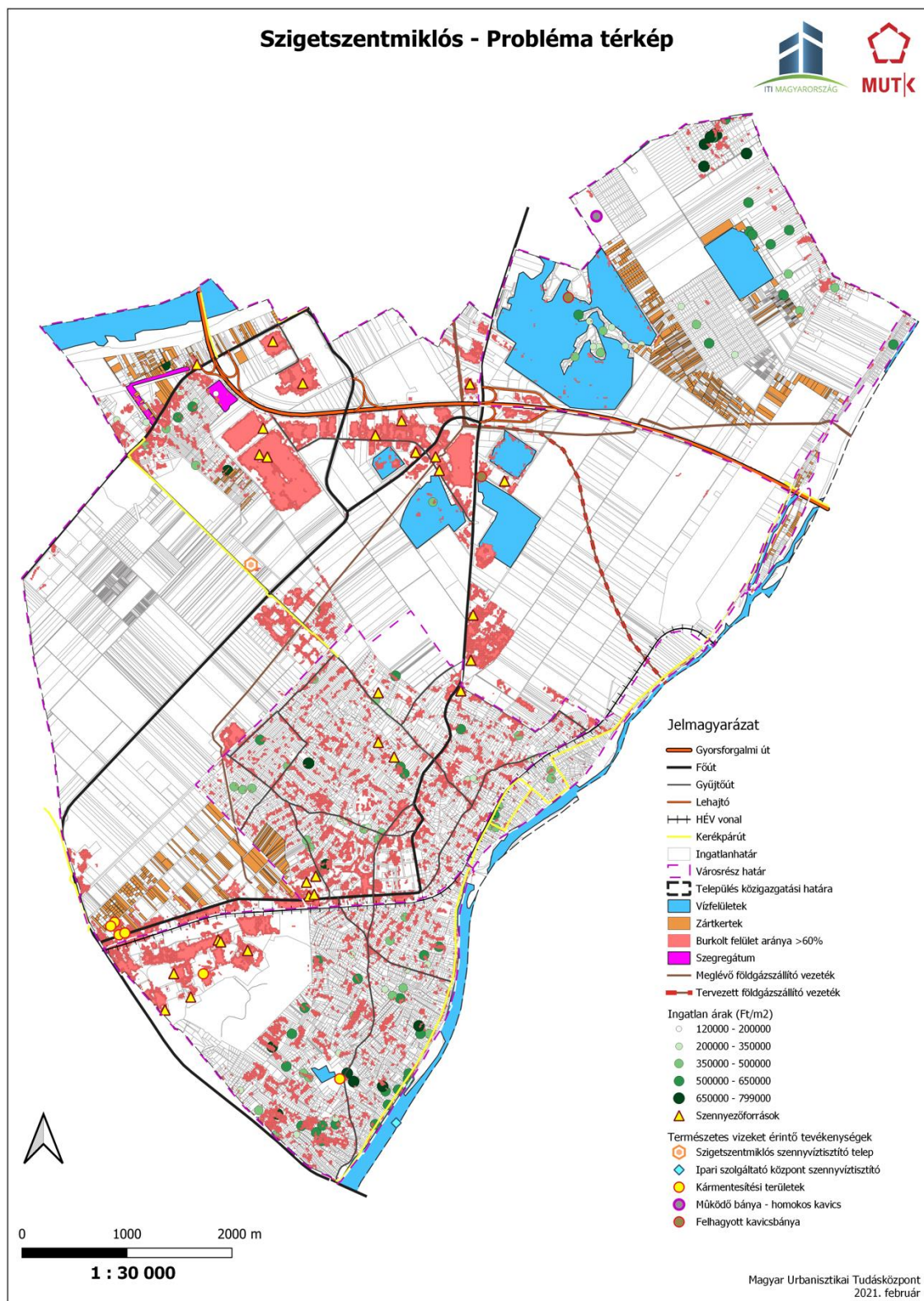
-
- komoly talajvesztési problémákat okozhat a defláció, különösen a klímaváltozással együtt járó szárazabb, aszályosabb időjárás és szélsőséges időjárási események miatt
- a nyári hőhullámok,
- a szélsőséges időjárási események- viharok számának és erősségének növekedése, hatásukra kialakuló ár- és csapadékvíz elöntések
- az aszályos időszakok előfordulásának és tartósságának növekedése

Közlekedési fejlesztések, trendek

- H6 hév fejlesztése, összekötése a H5 és H7 hékkel a belváros alatt;
- EuroVelo nyomvonal fejlesztése dedikált forrásból;
- Autó-, kerékpár-, rollermegosztó szolgáltatások elterjedése;
- Egységes jegy- és bérletrendszer a fővárosban és elővárosi területein;
- Elektromos és önvezető gépjárművek elterjedése.
- Növekvő agglomerációs népességszám, erősödő ingázó forgalom;
- Növekvő gépjármű-penetráció a városban és a környékén;
- Romló modal split;
- Kormányzati, fővárosi és városi érdekkülönbségekből adódó nehézségek;
- Európai Unió által meghatározott projektfinanszírozási rendszer korlátai;
- Növekvő átmenő forgalom miatt tovább erősödik a közlekedés környezeti terhelése.

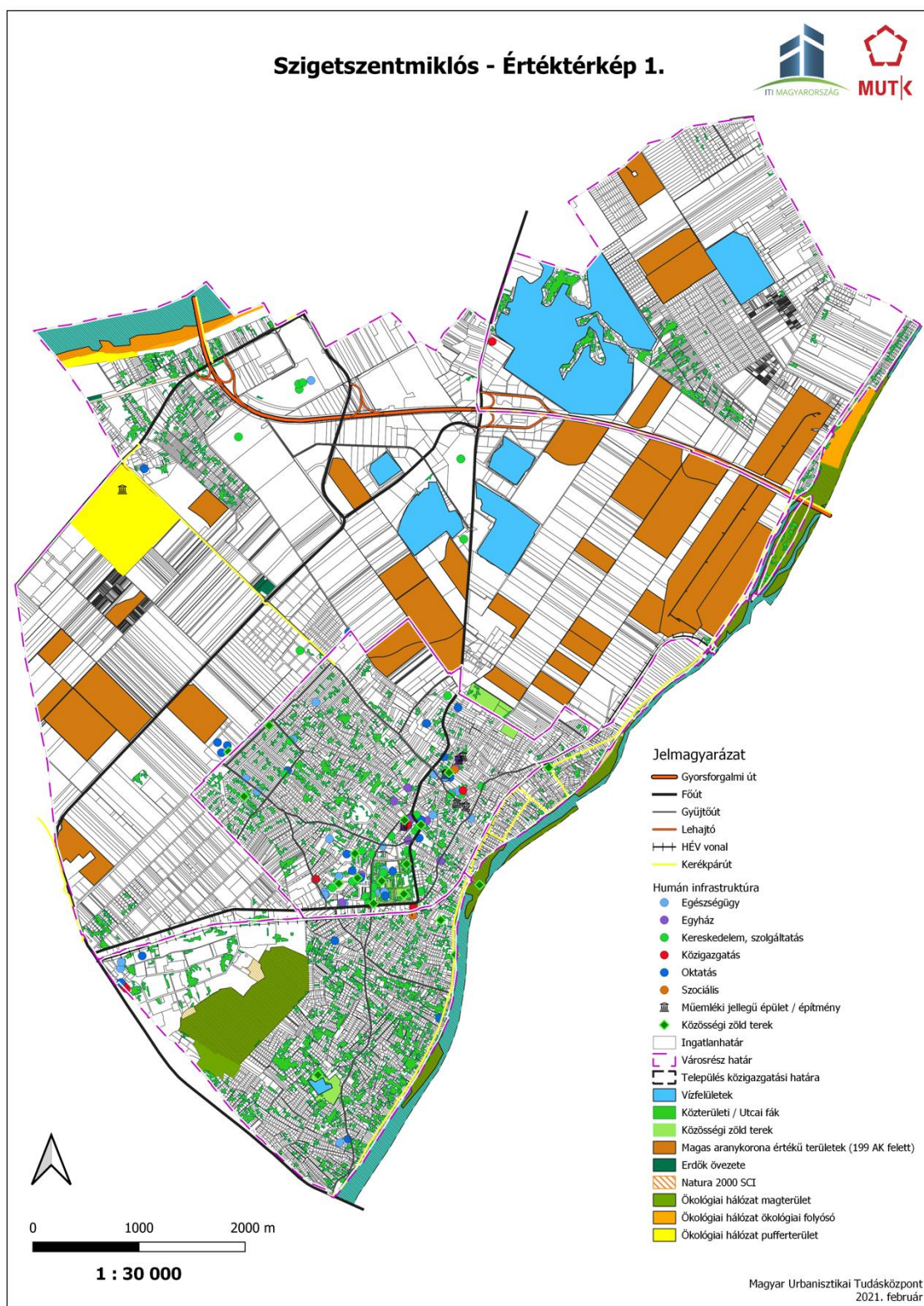
3.2. Problématérkép/értéktérkép

Alábbi **problématérkép** mutatja be a helyzetértékelésen alapuló egyes konkrét kihívásokat, amely egyúttal megalapozza a stratégiai célrendszer kialakítását is.

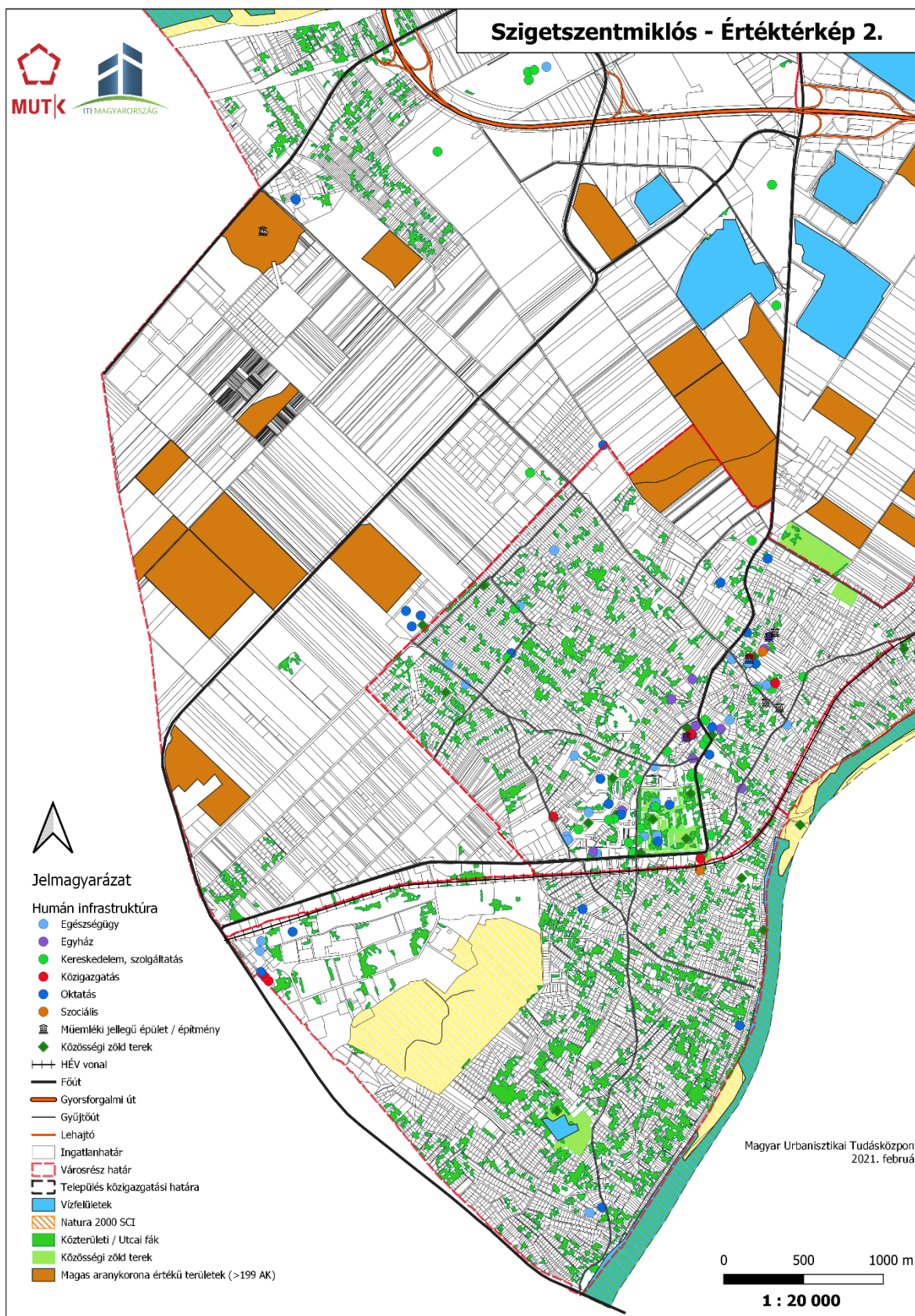

135. ábra: Szigetszentmiklós problématerképe (saját szerkesztés)

Alábbi **értéktérkép** Szigetszentmiklós értékeinek és területi lehetőségeinek térképi összefoglalója.

136. ábra: Szigetszentmiklós értéktérképe (saját szerkesztés)

137. ábra. Szigetszentmiklós értéktérképe-központi belterület (saját szerkesztés)

3.3. Eltérő jellemzőkkel rendelkező településrészek

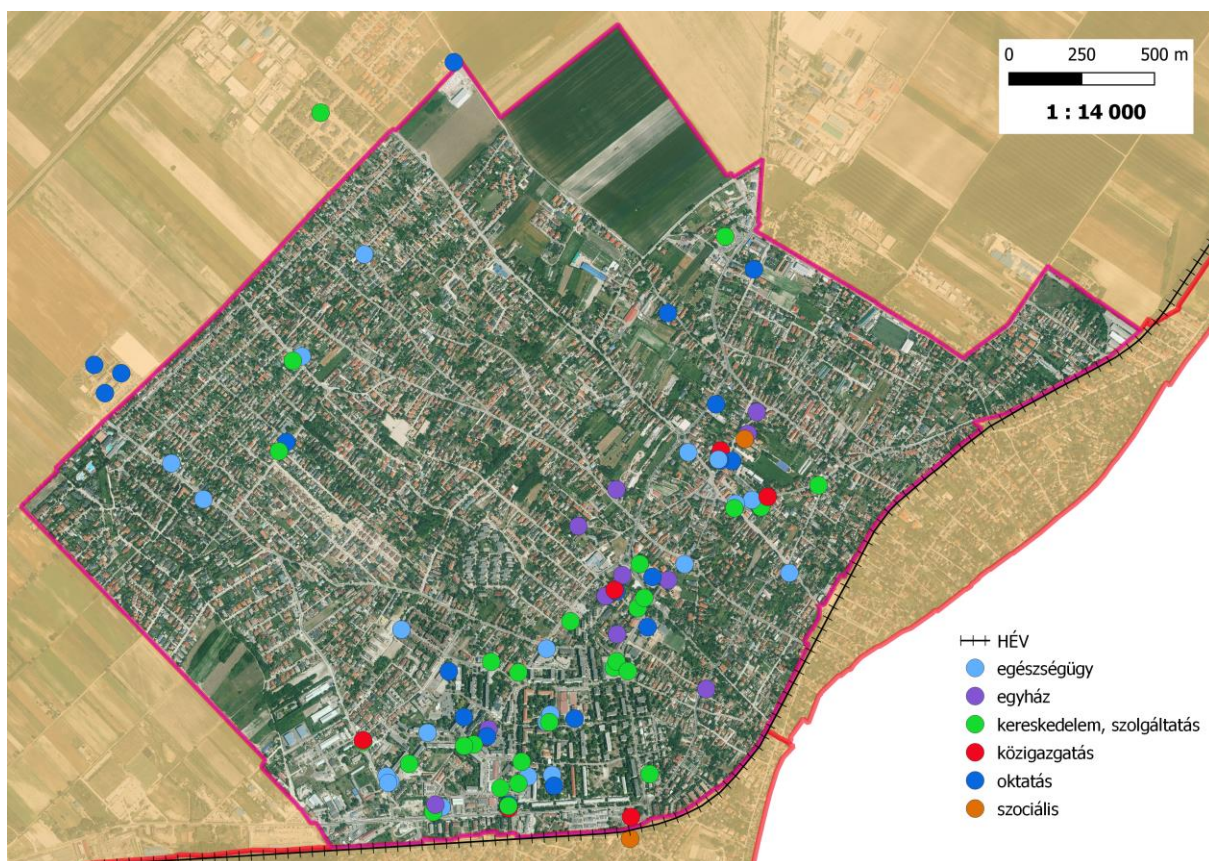
Településrészek kijelölése, pontos lehatárolása, lehatárolás indoklása, térképi ábrázolása, a lehatárolt településrészek rövid bemutatása

Szigetszentmiklós Településképi Arculati Kézikönyve öt eltérő karakterű területre osztotta a város kül- és belterületét.

1. Városközpont negyed
2. Városkörnyék negyed
3. Bucka negyed
4. Felsőtag negyed
5. Dunapart negyed

A városrészek lehatárolása, jellemzői

1. Városközpont negyed

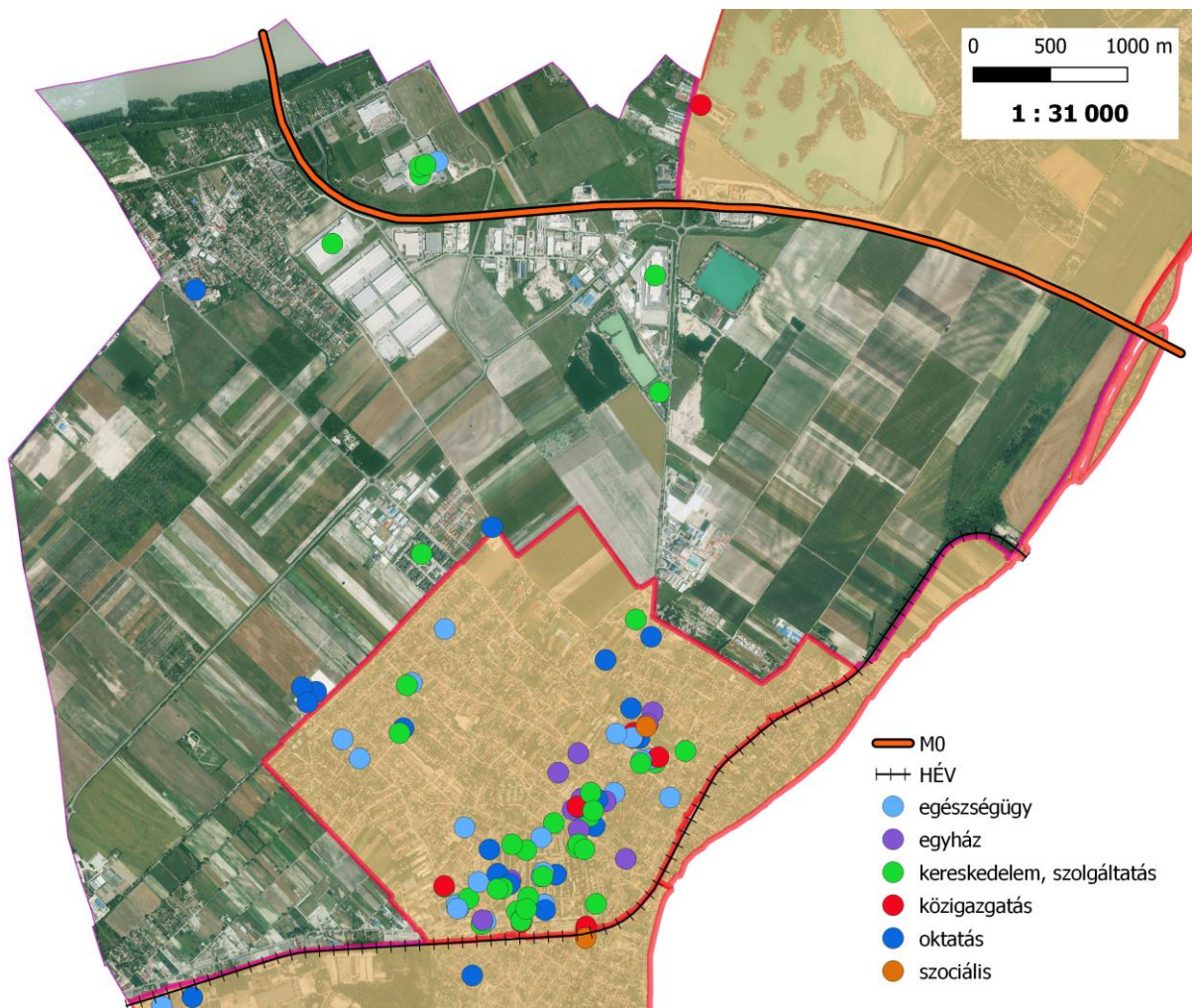

138. ábra: Szigetszentmiklós, Városközpont negyed és intézmények elhelyezkedése (Forrás: saját szerkesztés)

Városközpont negyed lehatárolása: Szebeni u. – Babits Mihály u. – 0231/106 hrsz. – 0197/1 hrsz. dűlőút – Lehel u. – Csepeli u. – Temető u. – Sport u. – Teleki u. (1734/2 Hrsz.) - 090/6 hrsz. – HÉV vonal – Ond u. – Ozsvári u. – Prés u. – 8837 hrsz. Út – Honfoglalás u. – Szebeni u.

Szigetszentmiklós központi, legrégebbi településrésze. A város szinte összes intézménye és lakóterületeinek jelentős része itt található. Meghatározó részei: Óváros – a régi falu, a Lakótelep és az ezeket körülvevő jellemzően falusias jellegű kertvárosi lakónegyed. A városrész telekstruktúrája és beépítése kialakult, erőteljes változás nem indokolt. Itt helyezkednek el a legfontosabb közintézmények, templomok, a polgármesteri hivatal és a kedvelt vendéglátó és szolgáltató egységek. Kisvárosias hangulata sok helyen domináns, de a nincs összefüggő szerkezete, így váltakozó érzetek vannak, nincs markánsan megjelenő településközpont.

2. Városkörnyék negyed

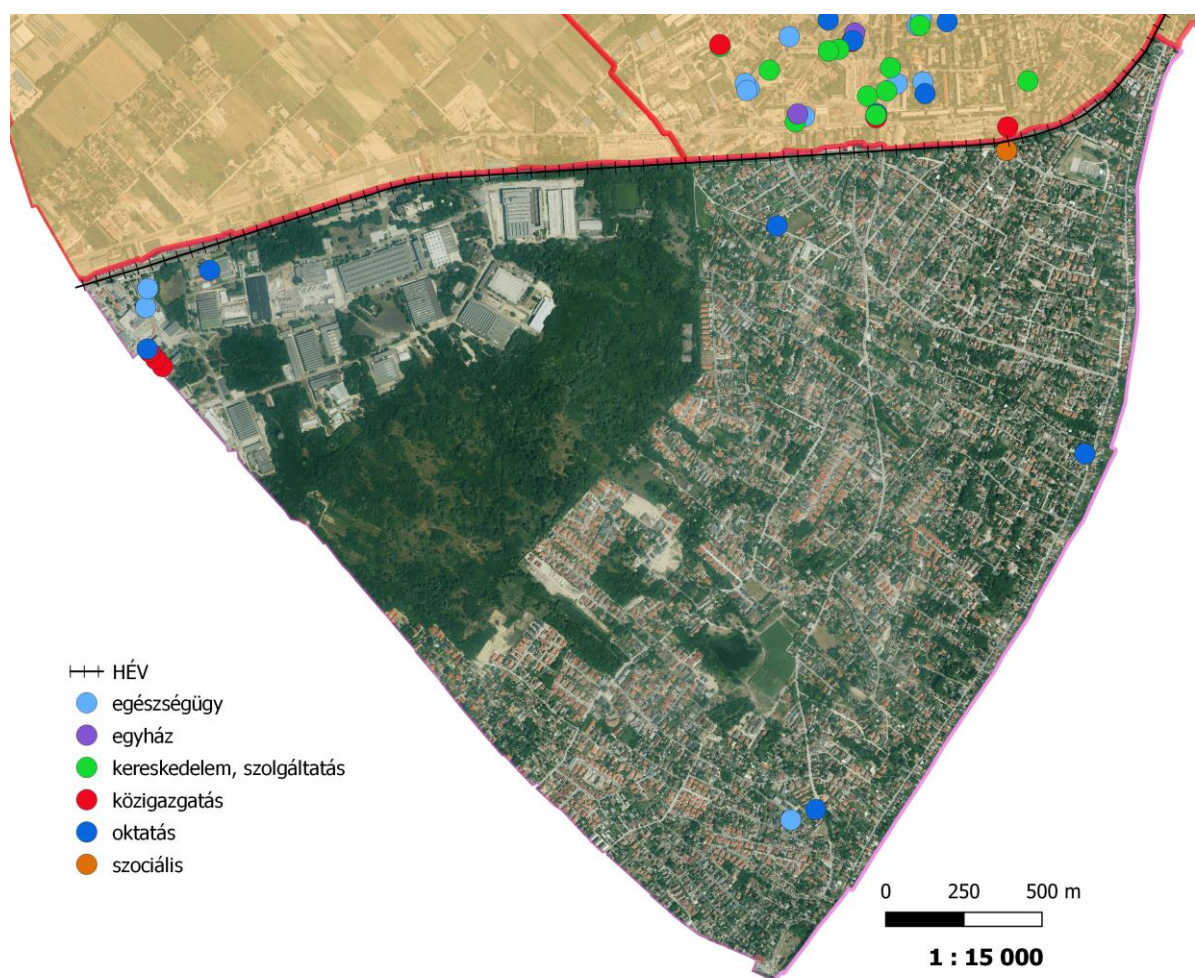

139. ábra: Szigetszentmiklós, Városkörnyék negyed és intézmények elhelyezkedése (Forrás: saját szerkesztés)

A Városkörnyék negyed lehatárolása: Budapest Szigetszentmiklós közigazgatási határ (Duna folyam) – 0227/3 hrsz. Út – Halásztelek – Szigetszentmiklós közigazgatási határ – HÉV vonal – Ond u. – Prés u. – 8837 hrsz- út – Honfoglalás u – Szebeni u. – Babits M. u. - 0231/106 hrsz. – 0197/1 hrsz. dűlőút – Lehel u. – Csepeli u. – Temető u. – Sport u. – Teleki u. - Teleki u. (1734/2 Hrsz.) - 090/6 hrsz. – HÉV vonal – Üdülősor – M0 autóút – Csepeli u. – Budapest – Szigetszentmiklós közigazgatási határ – II. Rákóczi F. út - Budapest Szigetszentmiklós közigazgatási határ (Duna folyam)

A Városkörnyék negyed Szigetszentmiklós északkeleti – északi - nyugati – és délnyugati külterületét és külső településrészeit foglalja magába, amely rendkívül heterogén összképet mutat. Legtávolabbi részén, a Nagy- Duna partján fekszik Lakihegy, ami várhatóan lassan összenő a várossal, gazdasági területek és új lakónegyedek épülésével. Jelentős gazdasági területek alakultak az M0 nyomvonalához és a Csepel- szigeti gerincúthoz kapcsolódóan (Leshegy Ipari Park, Lakihegy), emellett nagy területet foglalnak a szántóföldek, mezőgazdasági művelésű földek és elszórtan lévő bányatavak. Lakófunkció csak a Városközponti negyeddel határosan, de Lakihegyhez kapcsolódóan van, ez a Petőfi utcai lakópark. Érdekeség még, hogy a Szigetszentmiklós újabb intézményei itt kerültek elhelyezésre, ami jelenleg talán némi kényelmetlenséget okoz a megközelítés szempontjából, viszont a közösségi közlekedés biztosításával ez megoldást nyert, s így lehetőség nyílt, a kényelmes, jó területkihasználású városi intézmények elhelyezésére. A fejlesztés a Városközponti negyed peremén így tovább várható.

3. Bucka negyed

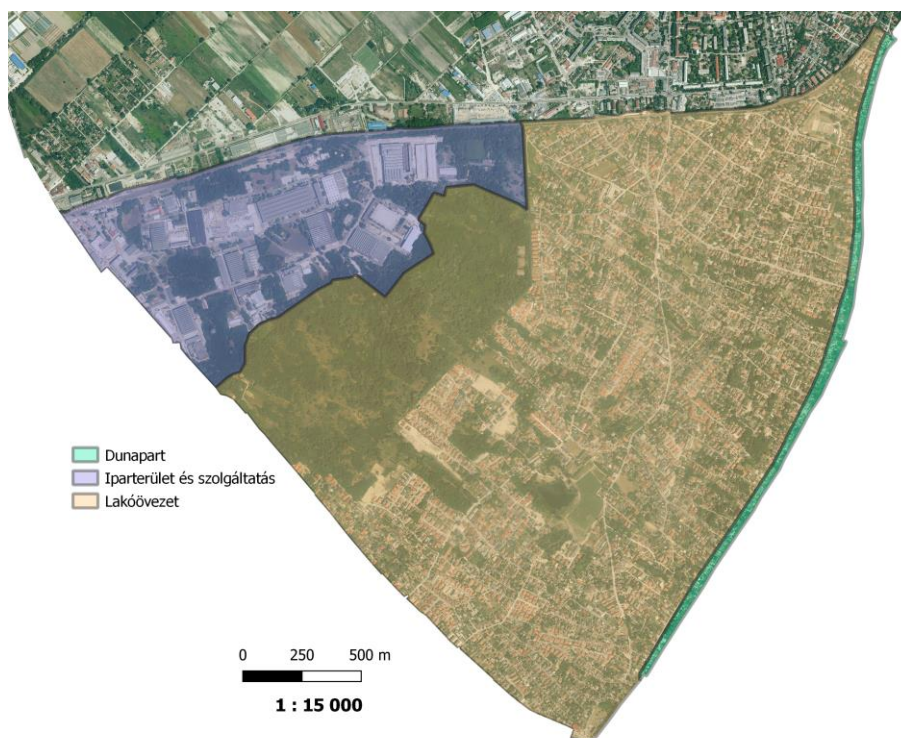

140. ábra: Szigetszentmiklós, Bucka negyed és intézmények elhelyezkedése (Forrás: saját szerkesztés)

A Bucka negyed lehatárolása: HÉV vasútvonal – Szigethalom közigazgatási határ – Ádám Jenő sétány – Rév sor – Kisfaludy u – HÉV vasútvonal

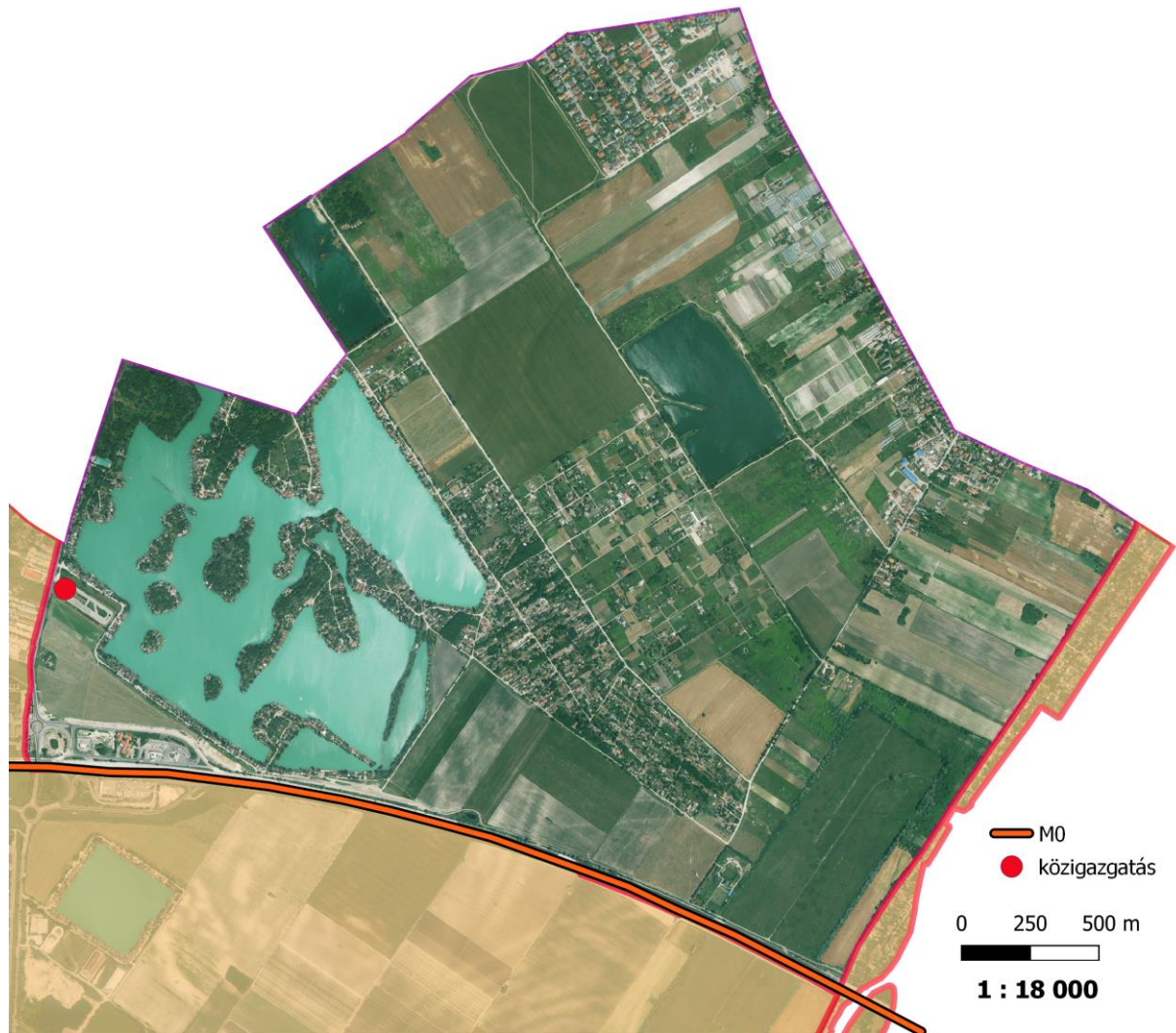
A Bucka negyed korábban esetlegesen kialakított nyaralótelkes terület volt, illetve dimbes-dombos erdősült, akácos-nyáras homokos ligetek jellemezték. Északi részén a Csepel Autógyár telepedett meg, amely ma is megmaradt nagyterjedésű, összefüggő iparterületnek. Határoló főútja mentén a nagyobb gazdasági egységek mellett több igazgatási intézmény és nagyobb kereskedelmi egység is elhelyezkedett, mely rendhagyó megoldása egy városszerkezet fejlesztésének. A Bucka negyed beépítettsége az utóbbi pár évtizedben gyorsult fel, elsősorban modern kertvárosias lakóterületekkel és az ehhez kapcsolódó életmóddal. A régi nyaralótelkek nagy része is gazdát cserélt és lakóházakká alakultak. A Duna-part mentén fekvő telkek kisméretűek, emellett lakó jellegű átépítésük gyakran túlfeszített. Az Ádám Jenő sétány és a Rév sor rendkívül keskeny utca, közlekedési használata sok nehézséget okoz, viszont nem szélesíthető. A hatályos településrendezési tervek szerint szinte az egész Bucka városrész területe kertvárosias lakóterületként szabályozott. A negyed intézményellátottsága rendkívül alacsony, fejlesztése szükséges és tervezett. Az iparterület és lakóterület közötti erdőterület rekultivációja folyamatban van, jelenleg természetvédelmi terület, melynek néhány kisebb részén kármentesítést is kell végezni a korábbi ipari szennyeződések miatt. Jelenleg a Duna-Ipoly Nemzeti Park felügyelete alatt folyik a természeti helyreállítást. (HUDI 20045, Szigethalmi homokbuckák, Natura 2000 terület).

*Fenti funkcionális elválasztódás és a további területszabályozás miatt javasoljuk a Bucka negyedből leválasztani két területrészt: **Régi iparnegyed** – melyet a **2.Városhörnyék negyedhez** javasolunk csatolni (lilával jelölt terület) és a **Duna-parti teleksávot** – melyet javasolunk az **5. Duna-part negyedhez** kapcsolni (zölddel jelölt területrész). Az így megmaradó Bucka városrész elsődlegesen lakóterületi felhasználású egység és hozzá kapcsolódik a rehabilitáció alatt lévő védett erdőterület.*

141. ábra: Szigetszentmiklós, Bucka negyed javasolt felosztása (Forrás: saját szerkesztés)

4. Felsőtag negyed

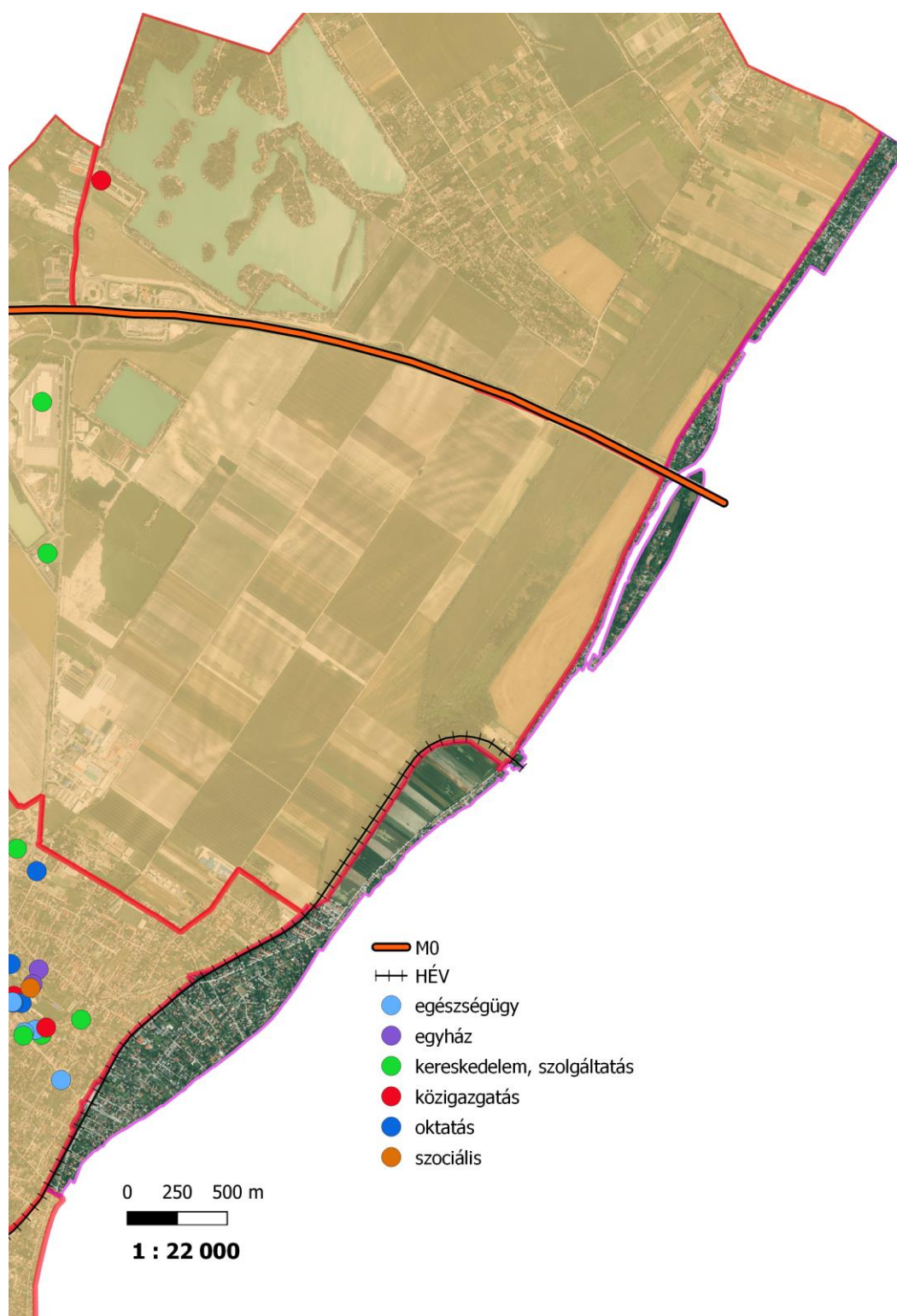

142. ábra: Szigetszentmiklós, Felsőtag negyed (Forrás: saját szerkesztés)

A Felsőtag negyed lehatárolása: Budapest- Szigetszentmiklós közigazgatási határ – Tihanyi út – Királyerdő út – Üdülő sor – M0 autópályát – Csepeli út - Budapest- Szigetszentmiklós közigazgatási határ

Felsőtag jelentős része mezőgazdasági terület, de ide tartozik Sóshegy, a nagy kiterjedésű Kavicsbányavak nyaralóépületekkel, horgászkunyhókkal, jórészt rendezetlen ingatlanviszonyok között élő lakossággal. A Budapest, XXI. kerület Tihanyi utca környékén ezzel szemben rendezett, kertvárosias terület található, új építésű, minőségi lakásokkal. Ez a terület határozottan külön él Szigetszentmiklóstól, lakossága inkább Csepel intézményeit veszi igénybe. Bizonyos kérdésekben a két önkormányzat között létre is jött feladatellátási szerződés, melyek egy része azonban a közelmúltban felmondásra került.

5. Duna-part negyed

143. ábra: Szigetszentmiklós, Duna-part negyed (Forrás: saját szerkesztés)

A Duna -part negyed lehatárolása: Üdülő sor – HÉV vasútvonal – Kisfaludy u – Duna sor – Ádám Jenő sétány – Ráckevei-Soroksári-Dunaág– Üdülő sor

A Duna-part területén az elmúlt évtizedekben szintén az üdülőtellek és hétvégi házak jelenléte dominált, hasonlóan a Bucka negyedhez. Napjainkra ezek lényegében teljeskörűen lakóingatlanokká alakultak. A Duna-part negyedben alapvetően kisméretű, keskeny telkek (főleg a vízparton) találhatóak, egyre több igényesen megépített épülettel. Kiemelt figyelmet kell kapjon a terület szabályozása és településképi védelme mellett a vízparti használat, a természetes növényzet védelme is.

MELLÉKLETEK

1. melléklet: Szigetszentiklós Településfejlesztési Konceptiójának célrendszere

TÁRSADALOM, SZOCIÁLIS ELLÁTÁS

- Cél 1.1. A várható munkahelyi igényekkel összefüggő lakásgazdálkodási fejlesztések.
- Cél 1.2. Az alapfokú oktatási intézményekben tapasztalható zsúfoltság csökkentése, az oktatás korszerű színvonalának biztosítása mindhárom szinten (bölcsőde és óvoda; általános iskolák; középiskolák).
- Cél 1.3. Az egészségügyi ellátás fejlesztése.
- Cél 1.4. Szigetszentmiklós város közösségi, közművelődési, szórakoztató funkciójának fejlesztése.
- Cél 1.5. A város és lakossága partnerkapcsolatának kiépítése.

TERÜLETFELHASZNÁLÁS, ÉPÍTETT ÉRTÉKEK, SZABÁLYOZÁS

- Cél 2.1. Szigetszentmiklós területfelhasználása szolgálja a kistérségi gazdasági központi szerepet.
- Cél 2.2. Meggyorsítani Szigetszentmiklós korszerű várossá alakulásának folyamatát.
- Cél 2.3. Az EU és a központi pénzeszközök elérhetőségének folyamatos figyelemmel kísérése, lobbizás és marketingtervek, monitoring.
- Cél 2.4. Megalkotni Szigetszentmiklós korszerű településrendezési szabályzatát.

KÖZLEKEDÉS

- Cél 3.1. Csepel-szigeti gerincút megépítése.
- Cél 3.2. Szigetszentmiklós HÉV közlekedésének fejlesztése.
- Cél 3.3. Az M0 autópályát és Szigetszentmiklós kapcsolatának javítása.
- Cél 3.4. A hajózás újraélesztése a városban.
- Cél 3.5.: A Tököli repülőtér működésének beindítása, Szigetszentmiklós számára a felhasználás biztosítása.
- Cél 3.6.: A település belső úthálózatának fejlesztése, korszerűsítése.
- Cél 3.7.: Az autóbusz-közlekedésnek az igényekhez igazodó fejlesztése.
- Cél 3.8.: A kerékpárút hálózat kiépítése.
- Cél 3.9. Korszerű és minden igényt biztosító parkolási rendszer megvalósítása.

KÖZMŰVEK

- Cél 4.1. A kistérségi gazdasági vezető szerephez szükséges közműellátás megteremtése.
- Cél 4.2. A közműellátással kapcsolatos tulajdonviszonyok feltárása, a feltételrendszer megalkotása.
- Cél 4.3. A korszerű fejlesztésszabályozás és védelem megteremtése.
- Cél 4.4. A közműállomány folyamatos fejlesztéséhez szükséges adatháttér és szabályozók megteremtése.
- Cél 4.5. Az EU és központi pénzeszközök felhasználása a város közműfejlesztésben.
- Cél 4.6. A város vízhálózatának és vízellátásának az igényekhez igazodó fejlesztése.
- Cél 4.7. A szigeti gerincút megvalósításával, a HÉV és az M0 korszerűsítésével, valamint a belső közlekedéshálózat bővítésével összhangban tartani a vízi-közmű fejlesztéseket.

- Cél 4.8. A Tököli repülőtér fejlesztésének figyelembevétele, felhasználásának elősegítése.
- Cél 4.9. A Duna és a Bányatavak környezete, valamint a vízbázis védelmének biztosítása.
- Cél: 4.10. Vízellátási struktúra korszerűsítése.
- Cél 4.11. Gazdasági felhasználásra szánt területek fejlesztése.
- Cél 4.12. A település szennyvízcsatorna hálózati rendszerének fejlesztése
- Cél 4.13. Gazdasági felhasználásra szánt területek csapadékvíz elvezetésének korszerűsítése, fejlesztése.
- Cél 4.14. A HÉV, az MO korszerűsítésével és a Csepel szigeti gerincút megépítésével kapcsolatos fejlesztések megvalósítása.
- Cél 4.15. A Duna és a Bányatavak rendezési és környezetvédelmi programjának előkészítése, a vízbázis védelmének meghatározása
- Cél 4.16. A települési csapadékvíz elvezetés/elhelyezés rendszerének megteremtése, főművek kiépítése.
- Cél 4.17. Belső közlekedésfejlesztéssel kapcsolatos korszerű csapadékvíz-hálózat kiépítése.
- Cél: 4.18. Gázellátás fejlesztése
- Cél 4.19. Gazdasági felhasználásra szánt területek kiválasztása
- Cél: 4.20. Villamosenergia ellátás fejlesztése.
- Cél 4.21. A városon belüli fejlesztés.
- Cél: 4.22. Hírközlési ellátás fejlesztése.
- Cél 4.23. Belső közlekedésfejlesztés
- Cél 4.24. A távhőellátási struktúra átdolgozása
- Cél 4.25. A HÉV fejlesztésével és a belső közlekedésfejlesztéssel kapcsolatos feladatok tisztázása, a megvalósítás előkészítése

KÖRNYEZETVÉDELEM, ZÖLDFELÜLETEK

- Cél 5.1. Környezeti információs rendszer kiépítése a meglévő állapot megismerésére és a változások folyamatos nyomon követésére
- Cél 5. 2. A gazdasági központtá bővülés során a fokozottan környezetszennyező tevékenységek kizárása a fejlesztésből.
- Cél 5.3. A korszerű hulladékgyűjtés és hulladékgazdálkodás megszervezése.
- Cél 5.4. A közlekedési eredetű káros zajhatások és levegőszennyezés elleni védekezés.
- Cél 5. 5. Szigetszentmiklós folyópartjain és tavai mellett a vízvédelem szempontjai érvényesüljenek.
- Cél 5.6. A mezőgazdasági területek tájképének, környezeti károsodásának meggátolása
- Cél 5.7. A belterületi zöldfelületi hálózat fejlesztése
- Cél 5.8. Rekreációs területek bővítése.
- Cél 5.9. Tájsebek rekultiválása, szennyezett területek felszámolása

GAZDASÁG, GAZDÁLKODÁS

- Cél 6.1. A gazdasági felhasználásra legjobban alkalmas területek kiválasztása.
- Cél 6.2. A tulajdonviszonyok feltárása, a tulajdonosokkal folytatott tárgyalási folyamat meghatározása, a feltételrendszerek megalkotása.
- Cél 6.3. Adó és vagyongazdálkodási koncepció elkészítése
- Cél 6.4. Fejlesztésszabályozási kritériumok kidolgozása

- Cél 6.5. A helyi lakosság és civil szervezetek bekapcsolása a településfejlesztés folyamatába.

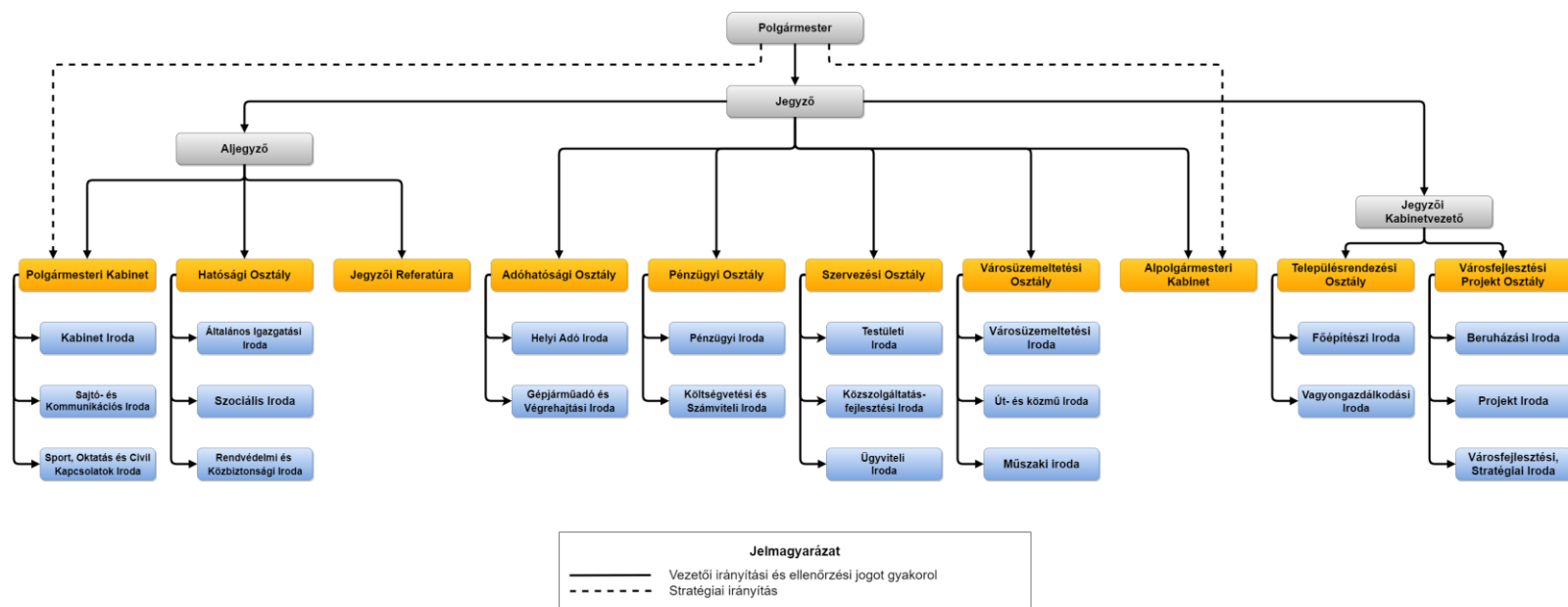
2. melléklet: Önkormányzati ingatlanok

Önkormányzati saját tulajdonú ingatlanok	Ingatlan címe
I. Polgármesteri Hivatal épületei	
Városháza épülete	Szszmiklós, Kossuth L. u.2.
Népjóléti Osztály	Szszmiklós, Kossuth L. u.9.
Ügyfélszolgálati Iroda	Szszmiklós, Lakihegy, Gát u. 2.
Rendvédelmi Iroda	Szszmiklós, dr.Lengyel L.u. 15.
Adóhatósági Osztály	Szszmiklós, Ifjúság tér 4.
Családsegítő Központ	Szszmiklós, Losonczy u. 9.
II. EGOMIR-hoz tartozó intézmények épületei	
Városi Bölcsőde	Szszmiklós, Kossuth L. u. 2.
Városi Bölcsőde tagintézménye	Szszmiklós, Szent Miklós u.
Vackor Bölcsőde	Szszmiklós, Temesvári u.16-22.
Napraforgó Óvoda	Szszmiklós, Kossuth L. u. 2.
Csicsergő Óvoda	Szszmiklós, Posta köz 2.
Mocorgó Óvoda	Szszmiklós, Szt.Miklós u.
Akácliget Óvoda	Szszmiklós, Adótorony tér 6.
Napsugár Óvoda	Szszmiklós, Nap u. 1.
Pitypang Óvoda	Szszmiklós, Szebeni u. 12505.hrsz
Nemzedékek Háza	Szszmiklós, Váci M. u.
Vadgesztenye Szociális Intézmény	Szszmiklós, Kossuth L. u.
Orvosi Rendelő	Szszmiklós, dr.Lengyel L. u. 3
Orvosi Rendelő	Szszmiklós, Határ u. 3.
Orvosi Ügyelet és Fogászat	Szszmiklós, Határ u. 5.
Vöröskereszt iroda	Szszmiklós, Gyári u
Orvosi Rendelő	Szszmiklós, Lakihegy
Orvosi Rendelő	Szszmiklós, Deák F. u. 3.-Gyári 7
Védőnői Szakszolg.és Ifjúsági Ház	Szszmiklós, dr.Lengyel L.u. 1
III. Városi Könyvtárhoz tartozó intézmények épületei	
Városi Könyvtár és Közösségi Ház	Szszmiklós, Fő tér 1
Ádám Jenő Emlékmúzeum	Szszmiklós, Árpád u.
Alkotóház	Szszmiklós, Erkel F. u.
Helytörténeti Múzeum	Szszmiklós, Árpád u.
IV. Egyéb épület és építmény	
Kéktó Szabadidőpark	Szszmiklós, Kéktó u.
Önkormányzati Üdülő	Szszmiklós, Ádám J. stny.
Sportpálya	Szszmiklós, Sport u.3
Szennyvíztisztító üzem	Szszmiklós, Lakihegy

Önkormányzati saját tulajdonú ingatlanok	Ingatlan címe
Városi Rendőrkapitányság	Szszmiklós, Gyári u.68
Roma Nemzetiségi Önkormányzat	Szszmiklós, Kéményseprők tere 1.
Posta II. épülete	Szszmiklós, Bajcsy u. 22.
V. Új építésű épületek, építmények	
ÁJTI Sportcsarnok	Szszmiklós, Szebeni u. 12505.hrsz
ÁJTI Napeleemes rendszer	Szszmiklós, Szebeni u. 12505.hrsz
Bucka tó játszótér	Szszmiklós, 5931 hrsz
Adótorony játszótér	Szszmiklós, 12140/2 hrsz
Elektromos töltőállomás 3 db	Szszmiklós, 12015/53,99/2,12506 hrsz
Futókör, Sportpark	Szszmiklós, Kéktó Szabadidőpark
Vagyonkezelésbe adott saját tulajdonú ingatlan	Ingatlan címe
Oktatási intézmények	
Bíró Lajos Ált.Iskola	Szszmiklós, Kossuth u.17.
Bíró Lajos Ált.Iskola	Szszmiklós, Petőfi u. 13.
ÁJTI Iskola	Szszmiklós, Szebeni u. 12505.hrsz
József A.Ált.Iskola	Szszmiklós, Radnóti u. 6.
József A.Ált.Iskola	Szszmiklós, Csokonai u.14.
Kardos I. Ált.Iskola és Gimnázium	Szszmiklós, Tököli u. 30/a
Batthyány K.Gimnázium	Szszmiklós, Csokonai u. 6-14

3. melléklet: A Polgármesteri Hivatal szervezeti ábrája¹⁰³

A Hivatal szervezeti ábrája

¹⁰³ Forrás: http://szigetszentmiklos.hu/files/tiny_mce/Altalanos%20koz/2021/SZMSZ_02_melleklet_PH_szervezeti_abra_jav.pdf

4. melléklet: Szigetszentmiklós Város Gazdasági Programjában tervezett beruházások és intézkedések a 2020-2024 közötti időszakra vonatkozóan

	Beruházás megnevezése	Növekedésből adódó kényszer	Élhetőbb település kialakítása	Közösségépítés	Tervezett megvalósítás				
					2020	2021	2022	2023	2024
Állami beruházások	Déli kiskörút megvalósítása	x							
	Buckai városközpont fejlesztése (intézmények kialakítása) a Bucka-tó térségében	x							
	Szent-Erzsébet téri városközpont kialakítása	x							
	HÉV-megállók környezetének rendezése, parkolók kialakítása		x					x	x
	Sós-hegy, Kavicsos tó és a Felsőtag közművesítése	x							
	Konténeróvodák felszámolása	x							x
	Lakihegyi szegregátumok fejlesztése		x						
	Városi Színház és közösségi épület újjáépítése (felújítás, vagy új központi helyszínen történő újjáépítés)		x						
	Északi ipari területek fejlesztése	x				x	x	x	x
Önkormányzati beruházások	Gyártelepi intézményi térség közlekedésének fejlesztése	x						x	x
	Csapadékvíz-kezelési program: Csapadékvíz szikkasztási és elvezetési program továbbfejlesztése, Meglévő csapadékvízhálózat fejlesztése mennyiségmérők és vízhozammérők telepítésével (Smart City részfeladat)	x				x	x	x	

Beruházás megnevezése	Növekedésből adódó kényszer	Élhetőbb település kialakítása	Közösségépítés	Tervezett megvalósítás				
				2020	2021	2022	2023	2024
Szigetszentmiklós DK-i részének közlekedésfejlesztése: Csépi út déli szakaszának kiszélesítése, Forgalomcsillapító eszközök kihelyezése a Kisduna menti utcákban, Vegyes használatú járda és kerékpárút építése az Üdülő soron és a Rév utcában, a Boglya és a Csépi út fejlesztése járda kiépítésével, útszűkületek megszüntetésével, Kakukkfű utca rendezése	x					x	x	x
Kéktó Szabadidőközpont felújítása		x					x	
ÁJTI tömb környezetének további fejlesztése	x					x	x	x
Május 1. sétány felújítása, parkosítása, parkolók kialakítása, Halászkert területének hasznosítása		x		x	x			
Szigetszentmiklós ÉNY-i városrészének közlekedésfejlesztése: Szebeni utca szélesítése, burkolása, Babits - Nagyváradi utcák gyűjtőúti kialakítása, burkolása, Petőfi út - Temesvári úti körforgalom kiépítése, Északi kiskörút kialakítása	x						x	x
Extrém Sportpálya és Kresz-park kialakítása			x					x
Térfigyelő kamerarendszer továbbfejlesztése a kritikus pontoknál		x				x		
Parkolóhelyek kialakítása a városközpont lakótelepi részein (1 Piac térsége, 2 Gimnázium-Jókai utca környéke)		x		x	x	x		
Új gyalogátkelőhelyek és „okoszebrák” létesítése		x				x	x	
Komplex faültetési program 1000+1000 fa program		x		x	x	x	x	x
Illyés Gyula park teljes rekonstrukciója		x					x	x

Beruházás megnevezése	Növekedésből adódó kényszer	Élhetőbb település kialakítása	Közösségépítés	Tervezett megvalósítás				
				2020	2021	2022	2023	2024
Szent Miklós úti járdák, utak komplett felújítása		x				x	x	x
A városi létesítményeket kiszolgáló informatikai rendszer fejlesztése		x						x
Duna-part és a Duna-parti sétány fejlesztése, Vízparti ökosétány kialakítása, a természetvédelmi területeken lévő sétaútvonalakhoz hasonló kialakítással. (Hajóállomás – Taksonyi-híd között). Duna parti sétányok szakaszos kialakítása	x					x	x	x
Játszótér fejlesztési program		x			x	x	x	x
Szent Erzsébet tér és a kikötő gyalogos és kerékpáros összeköttetésének kialakítása		x					x	x
Belvárosi kerékpárkörút kiépítése		x					x	x
Szánkózódomb felújítása		x				x		
Tűzivíz-hálózat fejlesztése	x				x	x		
Helytörténeti gyűjtemény új épületének kialakítása, Ádám Jenő Emlékház felújítása			x					x
Védőnői szolgálat új épületének kialakítása	x						x	x
Bajcsy-Zs. út – Gyári úti alközpont közlekedés-fejlesztése	x							x
Szociális bérlekások fejlesztése		x					x	x
Intézkedések	Illegális hulladéklerakó helyek felszámolása	x			x	x	x	x
	Felelős állattartási program elkészítése		x		x	x		
	Gyermekorvosi ügyelet kialakítása	x				x	x	

Beruházás megnevezése	Növekedésből adódó kényszer	Élhetőbb település kialakítása	Közösségépítés	Tervezett megvalósítás				
				2020	2021	2022	2023	2024
A médiaszolgáltató partnerekkel kötött szerződések felülvizsgálata, új médiastratégia kialakítása		x			x	x	x	x
Egységes városi arculat megteremtése, reklámhordozók és utcanév és eligazító táblák telepítése			x			x	x	
0-24 órás gyógyszerértési ügyelet	x					x	x	
Ingyenes bölcsődei ellátás biztosítása		x			x	x	x	x
Épületenergetikai felújítási program a lakótelepi épületek és családi házak fejlesztésére		x					x	x
Földkábeles villanyvezeték-kiváltás előírása, cserék megkezdése		x				x	x	x
Légszennyezés-mérők telepítése		x					x	x
Aries Kft. hulladékgazdálkodási gyakorlatának optimalizálása, regionális versenyképesség megalapozása		x				x	x	x
Közterület-felügyeleti elektronikus bejelentő rendszer kialakítása.		x			x	x	x	x
Üdülő soron buszjárat kialakítása városközponttól Csepelig	x					x	x	x
Fakataszter létrehozása		x				x	x	
Demokrácia, önkormányzatiság és klímatudatosság oktatása diákoknak, játékos és korszerű helytörténeti ismeretek átadása			x	x	x	x	x	x
Nyári iskolai napközi biztosítása		x		x	x	x	x	x

Beruházás megnevezése	Növekedésből adódó kényszer	Élhetőbb település kialakítása	Közösségépítés	Tervezett megvalósítás				
				2020	2021	2022	2023	2024
Vállalkozói klub kialakítása, bevonásuk a döntés-előkészítésbe			x		x	x	x	x
Objektív civil szervezeti támogatási rendszer bevezetése			x	x	x	x	x	x
Pedagógus továbbképzések támogatása		x		x	x	x	x	x
Tematikus civil szervezeti fórumcsoportok működtetése, civil szervezetek bemutatkozási lehetősége			x		x	x	x	x
Városkártya rendszer kiépítése			x			x	x	x
Testvérvárosi kapcsolatok erősítése, gyermekcsere programok indítása			x		x	x	x	x
Független kulturális-programszervező Nonprofit Kft. megalapítása		x			x	x	x	x
Önkormányzati ágazati és egyéb stratégiák, koncepciók felülvizsgálata, a Településfejlesztési Koncepcióhoz történő igazítása		x			x	x	x	x
Sport utcai sporttelep hasznosításának meghatározása		x			x	x	x	x
Összesen	18	31	10					

5. melléklet: Önkormányzati intézményi épületek műszaki adatai

Intézmény neve	Cím	Funkció	Hasznos alapterület (m ²)	Építés ideje	Épületszerkezet	Szintek száma	Éves kihasználtság (nap/év)	Épület energetikai besorolása	Épülethez kapcsolódó megújuló energia hasznosító rendszer
Lakihegyi Orvosi Rendelő	2310 Szigetszentmiklós, Adótorony tér 12-14.	egészségügyi alapellátás	165	2006	Porotherm tégl	földszint	220	nincs	nincs
Szigetszentmiklósi Akácliget Óvoda	2310 Szigetszentmiklós, Adótorony tér 6.	óvodai ellátás	904	2016	tégla	2	220	"CC"	nincs
Ádám Jenő emlékház	2310 Szigetszentmiklós, Árpád u. 29.	kulturális szolgáltatás	70	1890	tégla	földszint	na	nincs	nincs
Helytörténeti gyűjtemény irodaépülete	2310 Szigetszentmiklós, Árpád u 34.	kulturális szolgáltatás	100	1970-es évek	B30 tégla	földszint	250	nincs	nincs
Helytörténeti gyűjtemény	2310 Szigetszentmiklós, Árpád u 34.	kiállítótér	90	1980	vályogtégla	földszint	na	nincs	nincs
Orvosi Rendelő	2310 Szigetszentmiklós, Deák Ferenc u. 4.	egészségügyi alapellátás	110	1968	tégla	földszint	220	nincs	nincs
Védőnői Szolgálat	2310 Szigetszentmiklós, dr. Lengyel Lajos u. 1.	egészségügyi intézmény	100	1960-as évek	hagyományos tégla	földszint	250	nincs	nincs
Orvosi Rendelők (6)	2310 Szigetszentmiklós, dr. Lengyel Lajos u. 3.	egészségügyi alapellátás	300	2005	tégla	földszint	250	nincs	nincs
Alkotóház	2310 Szigetszentmiklós, Erkel Ferenc u. 15.	kulturális szolgáltatás	100	1960-as évek	hagyományos tégla	földszint	365	nincs	nincs
Gyermekorvosi rendelő	2310 Szigetszentmiklós, Határ út 3.	egészségügyi alapellátás	80	1960-as évek	hagyományos tégla	földszint	250	nincs	nincs

Intézmény neve	Cím	Funkció	Hasznos alapterület (m ²)	Építés ideje	Épületszerkezet	Szintek száma	Éves kihasználtság (nap/év)	Épület energetikai besorolása	Épülethez kapcsolódó megújuló energia hasznosító rendszer
Felnőtt Orvosi Rendelő	2310 Szigetszentmiklós, Határ út 3.	egészségügyi alapellátás	100	1960-as évek	hagyományos tégl	1	250	nincs	nincs
Fogászat	2310 Szigetszentmiklós, Határ út 5.	egészségügyi intézmény	76	1960-as évek	hagyományos tégl	1	250	nincs	nincs
Orvosi Ügylet	2310 Szigetszentmiklós, Határ út 5.	egészségügyi alapellátás	159	2007	hagyományos tégl	1	365	nincs	nincs
Szigetszentmiklósi Városi Bölcsőde	2310 Szigetszentmiklós, Semmelweis utca 20.	gyermekjóléti szolgáltatások	140	2000-es évek	hagyományos tégl	2	220	nincs	nincs
Vadgesztenye Szociális Intézmény	2310 Szigetszentmiklós, Kossuth Lajos u. 19.	szociális szolgáltatások és ellátások	581	1900-as évek eleje, 2017	tégl	2	365	nincs	nincs
Polgármesteri Hivatal	2310 Szigetszentmiklós, Kossuth Lajos u. 2.	településfejlesztés, településrendezés	1210	1900-as évek eleje	hagyományos tégl	3	250	"B"	nincs
Polgármesteri Hivatal – Hatósági Osztály	2310 Szigetszentmiklós, Losonczy u. 1.	településfejlesztés, településrendezés	324	1976	tégl	2	220	na	nincs
Városi Bölcsőde I.	2310 Szigetszentmiklós, Kossuth Lajos u. 2.	gyermekjóléti szolgáltatások	280	1900-as évek eleje	hagyományos tégl	1	220	nincs	nincs
Napraforgó I. sz. Óvoda	2310 Szigetszentmiklós, Kossuth Lajos u. 4.	óvodai ellátás	460	1900-as évek eleje	hagyományos tégl	1	220	nincs	nincs

Intézmény neve	Cím	Funkció	Hasznos alapterület (m ²)	Építés ideje	Épületszerkezet	Szintek száma	Éves kihasználtság (nap/év)	Épület energetikai besorolása	Épülethez kapcsolódó megújuló energia hasznosító rendszer
Hatósági Iroda	2310 Szigetszentmiklós, Kossuth Lajos u. 9.	településfejlesztés, településrendezés	400	1900-as évek eleje	hagyományos tégl	2	250	nincs	nincs
Szigetszentmiklósi Ifjúsági Parlament, Szigetszentmiklósi Nagycsaládosok Egyesülete	2310 Szigetszentmiklós, Lengyel Lajos u. 1.	kulturális szolgáltatás	200	1960-as évek	hagyományos tégl	1	na	nincs	nincs
Rendvédelmi és Közbiztonsági Iroda	2310 Szigetszentmiklós, Dr. Lengyel Lajos u. 5.	rendvédelem, közbiztonság	50	1900	vályog	földszint	250	na	nincs
Család és Gyermekjóléti Központ	2310 Szigetszentmiklós, Losonczy u. 9.	szociális szolgáltatások és ellátások	220	1960	tégla	földszint	240	na	nincs
Szigetszentmiklósi Napsugár Óvoda	2310 Szigetszentmiklós, Nap u. 2.	óvodai ellátás	782	1983	tégla	földszint	220	na	nincs
Szigetszentmiklósi Városi Bölcsőde	2310 Szigetszentmiklós, Petőfi S. u. 125.	gyermekjóléti szolgáltatások	750	2009	tégla	3	220	na	nincs
Szigetszentmiklósi Csicsergő Óvoda	2310 Szigetszentmiklós, Posta köz 2.	óvodai ellátás	1846	1974	tégla	2	220	na	nincs
Szigetszentmiklósi Napraforgó Óvoda – Szivárvány tagóvoda	2310 Szigetszentmiklós, Sas utca 7/a.	óvodai ellátás	1204	2008	tégla	1	220	na	nincs

Intézmény neve	Cím	Funkció	Hasznos alapterület (m ²)	Építés ideje	Épületszerkezet	Szintek száma	Éves kihasználtság (nap/év)	Épület energetikai besorolása	Épülethez kapcsolódó megújuló energia hasznosító rendszer
Városi Sportcsarnok	2310 Szigetszentmiklós, Szebeni u. 81.	sport, ifjúsági ügyek	4575	2012	vabeton pillérvázás kitöltő falazattal	2	360	na	napenergia
Ádám Jenő Többcélú Intézmény Főzőkonyha és ebédlő	2310 Szigetszentmiklós, Szebeni u. 81.	szociális szolgáltatások és ellátások	400	2014	vasbeton pillérvázás kitöltő falazattal	1	200	na	napenergia
Ádám Jenő Többcélú Intézmény Hangverseny terem	2310 Szigetszentmiklós, Szebeni u. 81.	kulturális szolgáltatás	400	2014	vasbeton pillérvázás kitöltő falazattal	1	200	na	napenergia
Városi Bölcsőde II.	2310 Szigetszentmiklós, Szent Miklós u. 8.	gyermekjóléti szolgáltatások	1000	1981	előregyártott falpanel	1	220	na	nincs
Vackor Integrált Bölcsőde	2310 Szigetszentmiklós, Temesvári út 16-22.	gyermekjóléti szolgáltatások	650	2014	hagyományos téglá	1	220	na	nincs
Városi Könyvtár és Közösségi Ház	2310 Szigetszentmiklós, Tököli út 19.	kulturális szolgáltatás	1790	1989	hagyományos téglá	3	350	"B"	nincs
Nemzedékek háza	2310 Szigetszentmiklós, Váci Mihály u. 4.	oktatási, kulturális	350	1960	hagyományos téglá	1	250	nincs	nincs
Csicsergő II. számú Óvoda (konténer óvoda)	2310 Szigetszentmiklós, Váci Mihály u. 4.	óvodai ellátás	170	-	konténer épület	1	220	nincs	nincs

Intézmény neve	Cím	Funkció	Hasznos alapterület (m²)	Építés ideje	Épületszerkezet	Szintek száma	Éves kihasználtság (nap/év)	Épület energetikai besorolása	Épülethez kapcsolódó megújuló energia hasznosító rendszer
Polgármesteri Hivatal Adóhatóság	2310 Szigetszentmiklós, Ifjúság tér 4.	helyi adóval kapcsolatos feladatok	300	1960-as évek	hagyományos tégl	1	250	nincs	nincs
Mocorgó Óvoda	2310 Szigetszentmiklós, Szent Miklós u 8.	óvodai ellátás	1400	1981, 2006	előregyártott falpnale, blokk tégl	1	220	főépület: "C"	nincs
Ádám Jenő Többcélú Intézmény – Pitypang Óvoda	2310 Szigetszentmiklós, Szebeni u. 81.	óvodai ellátás	1192	2 012	blokk tégl	1	220	na	nincs
Roma Nemzetiségi Önkormányzat Irodája	2310 Szigetszentmiklós, Kéményseprők tere 1.	nemzetiségi ügyek	20	1960-as évek	hagyományos tégl	1	100	nincs	nincs
Szigetszentmiklósi Rendőrkapitányság Körzeti Megbízott Iroda	2310 Szigetszentmiklós, Kéményseprők tere 1.	irodaépület	32	1960-as évek	hagyományos tégl	1	50-100	nincs	nincs
Szigetszentmiklósi Rendőrkapitányság Körzeti Megbízott Irodája és a Szigetszentmiklósi Polgármesteri	2310 Szigetszentmiklós, Gát u. 2.	irodaépület	39	1900-as évek eleje	vályog és hagyományos tégl	1	50-100	nincs	nincs

Intézmény neve	Cím	Funkció	Hasznos alapterület (m ²)	Építés ideje	Épületszerkezet	Szintek száma	Éves kihasználtság (nap/év)	Épület energetikai besorolása	Épülethez kapcsolódó megújuló energia hasznosító rendszer
----------------	-----	---------	---	--------------	-----------------	------------------	-----------------------------------	-------------------------------------	--

Hivatal kihelyezett
Ügyfélszolgálat

6. melléklet: Önkormányzati intézmények energiafelhasználása (2019)

Intézmény neve		Hasznos alapterület (m ²)	Földgáz (m ³)	Távhő (GJ)	Energiafelhasználás (kWh)/év			Összenergia kWh/év	Egységnyi energiafelhasználás (m ² / összenergia / év)
					Földgáz	Távhő	Villamos energia		
Lakihegyi Rendelő	Orvosi	165	2 589	-	27 314	-	3 935	31 249	189,39
Szigetszentmiklósi Akácliget Óvoda		904	7 149	-	75 422	-	19 950	95 372	105,50
Ádám Jenő emlékház		70	1 066	-	11 246	-	224	11 470	163,86
Helytörténeti gyűjtemény irodaépülete		100	3 366	-	35 511	-	2 898	38 409	384,09
Helytörténeti gyűjtemény		90	3 366	-	35 511	-	148	35 659	396,21
Orvosi Rendelő		110	1 751	-	18 473	-	3 033	21 506	195,51
Védőnői Szolgálat		100	1 570	-	16 564	-	3 239	19 803	198,03

Intézmény neve	Hasznos alapterület (m ²)	Földgáz (m ³)	Távhő (GJ)	Energiafelhasználás (kWh)/év			Összenergia kWh/év	Egységni energiafelhasználás (m ² / összenergia / év)
				Földgáz	Távhő	Villamos energia		
Orvosi Rendelők (6)	300	3 657	-	38 581	-	8 510	47 091	156,97
Alkotóház	100	1 066	-	11 246	-	643	11 889	118,89
Gyermekorvosi rendelő	80	1 563	-	16 490	-	1 727	18 217	227,71
Felnőtt Orvosi Rendelő	100	1 298	-	13 694	-	4 561	18 255	182,55
Fogászat	76	1 488	-	15 698	-	3 528	19 226	252,98
Orvosi Ügyelet	159	5 022	-	52 982	-	8 897	61 879	389,18
Szigetszentmiklósi Városi Bölcsőde	140	1 921	-	20 267	-	4 980	25 247	180,33
Vadgesztenye Szociális Intézmény	581	10 786	-	113 792	-	27 605	141 397	243,37
Polgármesteri Hivatal	1210	16 976	-	179 097	-	70 170	249 267	206,01
Polgármesteri Hivatal – Hatósági Osztály	324	8 366	-	88 261	-	21 191	109 452	337,82
Városi Bölcsőde I.	280	4 513	-	47 612	-	12 343	59 955	214,13
Napraforgó I. sz. Óvoda	460	1 662	-	17 534	-	29 317	46 851	101,85
Hatósági Iroda	400	7 157	-	75 506	-	17 729	93 235	233,09

Intézmény neve	Hasznos alapterület (m ²)	Földgáz (m ³)	Távhő (GJ)	Energiafelhasználás (kWh)/év			Összenergia kWh/év	Egységnyi energiafelhasználás (m ² / összenergia / év)
				Földgáz	Távhő	Villamos energia		
Szigetszentmiklósi Ifjúsági Parlament, Szigetszentmiklósi Nagycsaládosok Egyesülete	200	376	-	3 967	-	594	4 561	22,80
Rendvédelmi és Közbiztonsági Iroda	50	2 016	-	21 269	-	3 381	24 650	493,00
Család és Gyermekjóléti Központ	220	2 907	-	30 669	-	5 019	35 688	162,22
Szigetszentmiklósi Napsugár Óvoda	782	12 081	-	127 455	-	14 999	142 454	182,17
Szigetszentmiklósi Városi Bölcsőde	750	4 066	-	42 896	-	3 354	46 250	61,67
Szigetszentmiklósi Csicsergő Óvoda	1846	39 634	-	418 139	-	58 387	476 526	258,14
Szigetszentmiklósi Napraforgó Óvoda – Szivárvány tagóvoda	1204	10 236	-	107 990	-	28 188	136 178	113,10
Városi Sportcsarnok	4575	104 880	-	1 106 484	-	426 593	1 533 077	335,10
Ádám Jenő Többcélú Intézmény – Főzőkonyha és ebédlő	400	3 968	-	41 862	-	80 796	122 658	306,65

Intézmény neve	Hasznos alapterület (m ²)	Földgáz (m ³)	Távhő (GJ)	Energiafelhasználás (kWh)/év			Összenergia kWh/év	Egységnyi energiafelhasználás (m ² / összenergia / év)
				Földgáz	Távhő	Villamos energia		
Ádám Jenő Többcélú Intézmény – Hangverseny terem	400	104 880	-	1 106 484	-	116 871	1 223 355	3058,39
Városi Bölcsőde II.	1000		2 713	-	-	90 200	90 200	90,20
Vackor Integrált Bölcsőde	650	5 633	-	59 428	-	20 400	79 828	122,81
Városi Könyvtár és Közösségi Ház	1790	29 317	-	309 294	-	60 060	369 354	206,34
Nemzedékek háza	350	2 997	-	31 618	-	9 292	40 910	116,89
Csicsergő II. számú Óvoda (konténer óvoda)	170		-	-	-	34 000	34 000	200,00
Polgármesteri Hivatal Adóhatóság	300	6 131	-	64 682	-	1 119	65 801	219,34
Mocorgó Óvoda	1400		2 713	-	-	90 200	90 200	64,43
Ádám Jenő Többcélú Intézmény – Pitypang Óvoda	1192	104 880	-	1 106 484	-	32 410	1 138 894	955,45
Roma Nemzetiségi Önkormányzat Irodája	20		-	-	-	2 002	2 002	100,10
Szigetszentmiklósi Rendőrkapitányság	32		-	-	-	1 276	1 276	39,88

Intézmény neve		Hasznos alapterület (m²)	Földgáz (m³)	Távhő (GJ)	Energiafelhasználás (kWh)/év			Összenergia kWh/év	Egységnyi energiafelhasználás (m² / összenergia / év)
					Földgáz	Távhő	Villamos energia		
Körzeti Iroda	Megbízott								
Szigetszentmiklósi Rendőrkapitányság		39	12 443	-	131 274	-	783	132 057	3386,07
Körzeti Irodája és a Szigetszentmiklósi Polgármesteri Hivatal	Megbízott és a								
kihelyezett Ügyfélszolgálat									
								6 945 349	365,18

7. melléklet: Önkormányzati intézmények energiafelhasználása (2018)

Intézmény neve		Hasznos alapterület (m²)	Földgáz (m³)	Távhő (GJ)	Energiafelhasználás (kWh)/2018			Összenergia kWh/2018	Egységnyi energiafelhasználás (m² / összenergia / 2018)
					Földgáz	Távhő	Villamos energia		
Lakihegyi Rendelő	Orvosi	165	2 243	-	23 664	-	3 919	27 583	167,17
Szigetszentmiklósi Akácliget Óvoda		904	7 442	-	78 513	-	19 020	97 533	107,89
Ádám Jenő emlékház		70	1 422	-	15 002	-	108	15 110	215,86

Intézmény neve	Hasznos alapterület (m ²)	Földgáz (m ³)	Távhő (GJ)	Energiafelhasználás (kWh)/2018			Összenergia kWh/2018	Egységnyi energiafelhasználás (m ² / összenergia / 2018)
				Földgáz	Távhő	Villamos energia		
Helytörténeti gyűjtemény irodaépülete	100	3 357	-	35 416	-	2 663	38 079	380,79
Helytörténeti gyűjtemény	90	3 357	-	35 416	-	143	35 559	395,10
Orvosi Rendelő	110	1 823	-	19 233	-	2 609	21 842	198,56
Védőnői Szolgálat	100	1 635	-	17 249	-	3 175	20 424	204,24
Orvosi Rendelők (6)	300	3 377	-	35 627	-	8 426	44 053	146,84
Alkotóház	100	1 254	-	13 230	-	807	14 037	140,37
Gyermekorvosi rendelő	80	1 892	-	19 961	-	2 381	22 342	279,27
Felnőtt Orvosi Rendelő	100	1 491	-	15 730	-	5 391	21 121	211,21
Fogászat	76	1 543	-	16 279	-	3 827	20 106	264,55
Orvosi Ügyelet	159	5 197	-	54 828	-	7 664	62 492	393,03
Szigetszentmiklósi Városi Bölcsőde	140	2 033	-	21 448	-	4 772	26 220	187,29
Vadgesztenye Szociális Intézmény	581	10 432	-	110 058	-	28 246	138 304	238,04
Polgármesteri Hivatal	1210	17 214	-	181 608	-	67 890	249 498	206,20
Polgármesteri Hivatal – Hatósági Osztály	324	8 063	-	85 065	-	21 826	106 891	329,91
Városi Bölcsőde I.	280	4 972	-	52 455	-	11 675	64 130	229,03
Napraforgó I. sz. Óvoda	460	2 601	-	27 441	-	28 193	55 634	120,94
Hatósági Iroda	400	7 319	-	77 215	-	17 291	94 506	236,27

Intézmény neve	Hasznos alapterület (m ²)	Földgáz (m ³)	Távhő (GJ)	Energiafelhasználás (kWh)/2018			Összenergia kWh/2018	Egységni energiafelhasználás (m ² / összenergia / 2018)
				Földgáz	Távhő	Villamos energia		
Szigetszentmiklósi Ifjúsági Parlament, Szigetszentmiklósi Nagycsaládosok Egyesülete	200	834	-	8 799	-	192	8 991	44,95
Rendvédelmi és Közbiztonsági Iroda	50	1 977	-	20 857	-	2 961	23 818	476,37
Család és Gyermekjóléti Központ	220	3 026	-	31 924	-	4 285	36 209	164,59
Szigetszentmiklósi Napsugár Óvoda	782	12 924	-	136 348	-	14 921	151 269	193,44
Szigetszentmiklósi Városi Bölcsőde	750	3 781	-	39 890	-	2 733	42 623	56,83
Szigetszentmiklósi Csicsergő Óvoda	1846	42 947	-	453 091	-	57 413	510 504	276,55
Szigetszentmiklósi Napraforgó Óvoda – Szivárvány tagóvoda	1204	9 810	-	103 496	-	29 990	133 486	110,87
Városi Sportcsarnok	4575	106 290	-	1 121 360	-	550 184	1 671 544	365,36
Ádám Jenő Többcélú Intézmény – Főzőkonyha és ebédlő	400	3 757	-	39 636	-	73 192	112 828	282,07
Ádám Jenő Többcélú Intézmény – Hangverseny terem	400	106 290	-	1 121 360	-	44 135	1 165 495	2913,74
Városi Bölcsőde II.	1000	2 568	2 713	27 092	-	88 800	115 892	115,89

Intézmény neve	Hasznos alapterület (m ²)	Földgáz (m ³)	Távhő (GJ)	Energiafelhasználás (kWh)/2018			Összenergia kWh/2018	Egységnyi energiafelhasználás (m ² / összenergia / 2018)
				Földgáz	Távhő	Villamos energia		
Vackor Integrált Bölcsőde	650	5 764	-	60 810	-	18 760	79 570	122,42
Városi Könyvtár és Községi Ház	1790	32 361	-	341 409	-	60 444	401 853	224,50
Nemzedékek háza	350	2 821	-	29 762	-	7 020	36 782	105,09
Csicsergő II. számú Óvoda (konténer óvoda)	170	-	-	-	-	31 760	31 760	186,82
Polgármesteri Hivatal Adóhatóság	300	2 857	-	30 141	-	11 043	41 184	137,28
Mocorgó Óvoda	1400		2 568	-	-	88 800	88 800	63,43
Ádám Jenő Többcélú Intézmény – Pitypang Óvoda	1192	106 290	-	1 121 360	-	24 606	1 145 966	961,38
Roma Nemzetiségi Önkormányzat Irodája	20		-	-	-	3 204	3 204	160,20
Szigetszentmiklósi Rendőrkapitányság Körzeti Megbízott Iroda	32	644	-	6 794	-	1 415	8 209	256,54
Szigetszentmiklósi Rendőrkapitányság Körzeti Megbízott Irodája és a Szigetszentmiklósi Polgármesteri Hivatal	39	2 232	-	23 548	-	1 500	25 048	642,25

Intézmény neve	Hasznos alapterület (m ²)	Földgáz (m ³)	Távhő (GJ)	Energiafelhasználás (kWh)/2018			Összenergia kWh/2018	Egységnyi energiafelhasználás (m ² / összenergia / 2018)
				Földgáz	Távhő	Villamos energia		
kihelyezett Ügyfélszolgálat							7 010 496	305,20

8. melléklet: Önkormányzati intézmények energiamegtakarítása (2018-2019)

Intézmény neve		becsült megtakarítás (2019)	éves	változás előző évhez képest (2018-2019)			kWh éves mérleg (2018- 2019)
		gáz (m ³)	áram (kWh)	gáz (m ³)	gáz (kWh)	áram (kWh)	
Lakihegyi Rendelő	Orvosi	80	-	346	-	16	16
Szigetszentmiklósi Akácliget Óvoda		223	-	-293	-3091,2	930	-2161
Ádám Jenő emlékház		-	-	-356	-3755,8	116	-3640
Helytörténeti gyűjtemény irodaépülete		200	-	9	94,95	235	330
Helytörténeti gyűjtemény		-	-	9	94,95	5	100
Orvosi Rendelő		50	-	-72	-759,6	424	-336

Intézmény neve	becsült éves megtakarítás (2019)		változás előző évhez képest (2018-2019)			kWh éves mérleg (2018-2019)
	gáz (m³)	áram (kWh)	gáz (m³)	gáz (kWh)	áram (kWh)	
Védőnői Szolgálat	130	-	-65	-685,75	64	-621,75
Orvosi Rendelők (6)	240	-	280	2954	84	3038
Alkotóház	120	-	-188	-1983,4	-164	-2147,4
Gyermekorvosi rendelő	140	-	-329	-3471	-654	-4124,95
Felnőtt Orvosi Rendelő	35	107	-193	-2036,2	-830	-2866,15
Fogászat	32	-	-55	-580,25	-299	-879,25
Orvosi Ügyelet	96	127	-175	-1846,3	1233	-613,25
Szigetszentmiklósi Városi Bölcsőde	37	100	-112	-1181,6	208	-973,6
Vadgesztenye Szociális Intézmény	163	646	354	3734,7	-641	3093,7
Polgármesteri Hivatal	560	1 360	-238	-2510,9	2280	-230,9
Polgármesteri Hivatal – Hatósági Osztály	440	-	303	3196,65	-635	2561,65
Városi Bölcsőde I.	-	-	-459	-4842,5	668	-4174,45
Napraforgó I. sz. Óvoda	49	517	-939	-9906,5	1124	-8782,45
Hatósági Iroda	146	345	-162	-1709,1	438	-1271,1
Szigetszentmiklósi Ifjúsági Parlament, Szigetszentmiklósi Nagycsaládosok Egyesülete	32	-	-458	-4831,9	402	-4429,9
Rendvédelmi és Közbiztonsági Iroda	59	-	39	411,45	420	831,45

Intézmény neve	becsült éves megtakarítás (2019)		változás előző évhez képest (2018-2019)			kWh éves mérleg (2018-2019)
	gáz (m³)	áram (kWh)	gáz (m³)	gáz (kWh)	áram (kWh)	
Család és Gyermekjóléti Központ	135	-	-119	-1255,5	734	-521,45
Szigetszentmiklósi Napsugár Óvoda	387	-	-843	-8893,7	78	-8815,65
Szigetszentmiklósi Városi Bölcsőde	110	-	285	3006,75	621	3627,75
Szigetszentmiklósi Csicsergő Óvoda	1 100	-	-3313	-34952	974	-33978,15
Szigetszentmiklósi Napraforgó Óvoda – Szivárvány tagóvoda	460	-	426	4494,3	-1802	2692,3
Városi Sportcsarnok	2 100	-	-1410	-14876	-123591	-138466,5
Ádám Jenő Többcélú Intézmény – Főzőkonyha és ebédlő	110	-	211	2226,05	7604	9830,05
Ádám Jenő Többcélú Intézmény – Hangverseny terem	-	800	-1410	-14876	-5178	-20053,5
Városi Bölcsőde II.	20	1 100	-	-	1400	1400
Vackor Integrált Bölcsőde	203	176	-131	-1382,1	1640	257,95
Városi Könyvtár és Közösségi Ház	323	604	-3044	-32114	-384	-32498,2
Nemzedékek háza	40	116	176	1856,8	2272	4128,8

Intézmény neve	becsült éves megtakarítás (2019)		változás előző évhez képest (2018-2019)			kWh éves mérleg (2018-2019)
	gáz (m³)	áram (kWh)	gáz (m³)	gáz (kWh)	áram (kWh)	
Csicsergő II. számú Óvoda (konténer óvoda)	-	464	-	-	2240	2240
Polgármesteri Hivatal Adóhatóság	-	-	3274	34540,7	-9924	24616,7
Mocorgó Óvoda	17	832	-	-	1400	1400
Ádám Jenő Többcélú Intézmény – Pitypang Óvoda	1 100	440	-1410	-14876	7804	-7071,5
Roma Nemzetiségi Önkormányzat Irodája	-	-	-	-	-1202	-1202
Szigetszentmiklósi Rendőrkapitányság Körzeti Megbízott Iroda	12	32	-	-	-139	-139
Szigetszentmiklósi Rendőrkapitányság Körzeti Megbízott Irodája és a Szigetszentmiklósi Polgármesteri Hivatal kihelyezett ügyfélszolgálat	45	45	10211	107726	-717	107009,05
	264,53	459,47	3,63415	-50,691	-2701	-2752

9. melléklet: A térinformatikai alkalmazás által kezelt rétegrendszer

- Várostérkép
 - Síkosságmentesítés (ARIES)
 - Elsősorban hóekézésre és síkosságmentesítésre kijelölt utak
 - Másodsorban hóekézésre és síkosságmentesítésre kijelölt utak
 - Síkosságmentesítésre kijelölt csomópontok
 - Elsősorban hóekézésre kijelölt utak
 - Másodsorban hóekézésre kijelölt utak
 - Harmadsorban hóekézésre kijelölt utak
 - Intézmények
 - Oktatási-nevelési intézmények
 - Iskolák
 - Óvodák
 - Bölcsődék
 - Orvosok, Egészségügyi intézmények
 - Szakorvosi Rendelőintézet
 - Mentőállomás – Ügyelet
 - Házi orvosok
 - Gyermekorvosok
 - Fogorvosok
 - Védőnői Szolgálatok
 - Polgármesteri Hivatal és Kirendeltségei
 - Egyebek
 - Utcabútorok (ARIES)
 - Hulladékgyűjtő
 - Köztéri pad
 - Kutyaürülék gyűjtő
 - Közkút
 - Kerékpártároló
 - Elektromos töltőállomás
 - Köztéri asztal
 - Parkfenntartás (ARIES)
 - Játsszótéri eszközök
 - Játsszóterek
 - Facsemete és sorfa fenntartása
 - Intenzíven kezelt területek
 - Félintenzíven kezelt területek
 - Sövény-, cserje- és rózsza-fenntartási helyek
 - Virággal beültetett területek
 - Közterületfenntartás (ARIES)
 - Közterületek (allergén gyomok) kaszálása
 - Közterületek takarítása
 - Murvás, kulékavicsos területek gyommentesítése

- Téli karbantartás
- Útszegély takarítás (ARIES)
- Duna-parti lejárók
- Tömegközlekedési és kerékpár útvonalak
 - HÉV vonal
 - Kerékpár útvonalak
 - Busz útvonalak
- Deratizációs körzetek – patkányirtás (2018)
- Csapadékvíz elvezető rendszer (DHI 2016)
 - Csomópontok
 - Ismeretlen szivárgók
 - Zárt hálózat folyásiránya
 - Zárt hálózat elemei
 - ATI-Sziget Kft. nyomott cső (feltételezett nyomvonal)
 - Nyílt hálózat folyásiránya
 - Nyílt hálózat elemei
- Számított területlehatárolások (DHI 2016)
 - Csapadékelvezető bízgyűjtőterülete
 - Természetes összegyülekezési mélypontok és vízgyűjtői (20 cm)
- Natura 2000-es természetvédelmi területek
- Váztérkép
 - Épületek
 - Közterületi földrészletek
 - Nem közterületi földrészletek
- HÉSZ (2016.12.09.)
 - Övezetekre vonatkozó építési szabályok
 - Közúti területekre vonatkozó építési szabályok
- Légifotó
 - Légifelvétel

ÁBRAJEGYZÉK

ÁBRÁK

1. ábra: OFTK célrendszer.....	9
2. ábra: Európai Zöld megállapodás.....	10
3. ábra: Partnerségi Megállapodás stratégiai célkitűzései.....	12
4. ábra: OTrT – Térszerkezet (Forrás: e-epites.hu WMS szolgáltatás).....	14
5. ábra: Országos Területrendezési Terv Erdő övezete (Forrás: e-epites.hu WMS szolgáltatás)	15
6. ábra: Országos Területrendezési Terv Tájképvédelmi terület övezete (Forrás: e-epites.hu WMS szolgáltatás)	15
8. ábra: Budapesti Agglomeráció szerkezeti terve (Forrás: e-epites.hu WMS szolgáltatás) ...	16
9. ábra: A XXI. Kerület szerkezeti tervlap részlet (Forrás: Budapest Főváros Településszerkezeti Terve, 2017)	18
10. ábra: Szigethalom (balra) és Szigetszentmiklós (jobbra) Településszerkezeti Terv részlet (Forrás: Szigethalom (2015) és Szigetszentmiklós (2019) Településszerkezeti Terve)	19
11. ábra: Tököl Településszerkezeti Terv részlet (Forrás: Tököl Településszerkezeti Terv módosítása, 2010)	19
12. ábra: A célrendszer hierarchiája (Forrás: Útmutató a kis- és középvárosok számára az ITS 2014 – 2020 elkészítéséhez)	21
13. ábra: A VEKOP keretében támogatott projektek száma és a kifizetett támogatások összege 2017-ben Szigetszentmiklós vonatkozásában (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)	28
14. ábra: Szigetszentmiklós településszerkezeti terve (2019) (Forrás: Szigetszentmiklós város honlapja).....	34
15. ábra: Lakónépesség változása (2009-2018) (Forrás: Lechner Nkft., TeIR).....	35
16. ábra: Természetes szaporodás / fogyás (balra) és a Vándorlási különbözet (jobbra) 2009- 2018 között Szigetszentmiklóson (Forrás: Lechner Nkft., TeIR)	36
17. ábra: A 0-14 évesek (balra) és az aktív korúak aránya (jobbra) a népességen belül 2009- 2018 között Szigetszentmiklóson (%) (Forrás: Lechner Nkft., TeIR)	36
18. ábra: A 65-x évesek aránya a népességen belül 2009-2018 között Szigetszentmiklóson (%)	36
19. ábra: A cigány (romani, beás) etnikai kisebbséghez tartozó népesség aránya (%) 2011 (Forrás: Lechner Nkft., TeIR)	38
20. ábra: Nyilvántartott álláskereső a munkaképes korú népesség (15-64) százalékában 2009-2018 között (Forrás: Lechner Nkft., TeIR)	39
21. ábra: Egy lakosra jutó nettó belföldi jövedelem (Ft) 2008-2017 között (Forrás: Lechner Nkft., TeIR).....	40
22. ábra: Szigetszentmiklós szegregátumának (1.) és szegregációval veszélyeztetett területének (2.) elhelyezkedése (Forrás: KSH adatszolgáltatás)	41
23. ábra: Óvodai férőhelyek számának változása 2009-2018 (Forrás: Lechner Nkft., TeIR) ...	45
24. ábra: Egy óvodai férőhelyre jutó 3-5 évesek számának változása 2009-2018 között (Forrás: Lechner Nkft., TeIR)	46
25. ábra: Egy óvodai férőhelyre jutó óvodások számának változása 2009-2018 között (Forrás: Lechner Nkft., TeIR)	48

26. ábra: Általános iskolai tanulók számának változása 2009-2018 között (Forrás: Lechner Nkft., TeIR).....	49
27. ábra: Általános iskolai feladatellátási helyek átlagos létszámának változása 2009-2018 között (Forrás: Lechner Nkft., TeIR)	49
28. ábra: Más településről bejáró általános iskolai tanulók arányának változása 2009-2018 között (Forrás: Lechner Nkft., TeIR)	51
29. ábra: Nappali tagozatos középiskolai tanulók számának változása (6 és 9 évfolyamos gimnáziumok megfelelő évfolyamaival együtt (Forrás: Lechner Nkft., TeIR)	52
30. ábra: Más településről bejáró középiskolai tanulók arányának változása a nappali oktatásban (Forrás: Lechner Nkft., TeIR)	52
31. ábra: Egy működő bölcsődei férőhelyre jutó 0-2 évesek számának változása 2009-2018 között (Forrás: Lechner Nkft., TeIR)	54
32. ábra: Működő bölcsődei férőhelyek számának változása 2009-2018 között (Forrás: Lechner Nkft., TeIR)	55
33. ábra: Egy működő bölcsődei férőhelyre jutó bölcsődések számának változása 2009-2018 között (Forrás: Lechner Nkft., TeIR)	56
34. ábra: Idősek nappali intézményének kapacitás kihasználtsága változása 2009-2018 között (Forrás: Lechner Nkft., TeIR)	57
35. ábra: Család és Gyermejkölési Szolgálat 2019-es kapcsolatfelvételei (Forrás: Átfogó értékelés gyermekvédelmi feladatokról 2019, Szigetszentmiklós Önkormányzata).....	59
36. ábra: Család és Gyermejkölési Szolgálat – az újként keletkezett gondozási esetekben érintett kiskorúak száma a kapcsolatfelvétel módja szerint 2019-ben (Forrás: Átfogó értékelés gyermekvédelmi feladatokról 2019, Szigetszentmiklós Önkormányzata).....	60
- 37. ábra: rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek átlagos számának változása 2009-2018 között (Forrás: Lechner Nkft., TeIR)	63
38. ábra: Egy házi- és házi gyermekorvosra jutó lakosok száma Szigetszentmiklóson és a szomszédos településeken 2018 (Forrás: Lechner Nkft., TeIR)	64
39. ábra: Egy házi- és házi gyermekorvosra jutó lakosok számának változása 2009-2018 között (Forrás: Lechner Nkft., TeIR)	65
40. ábra: Múzeumi látogatók számának változása Szigetszentmiklóson 2009-2018 között (Forrás: Lechner Nkft., TeIR)	68
41. ábra: Szigetszentmiklós Városi Könyvtár és Községi Ház – rendezvény a városi téren (Forrás: Google).....	69
42. ábra: A Nádasdy Filmszínház megnyitása 1936, Szigetszentmiklós (Forrás: www.nadasdyfilmszinhaz.hu)	70
43. ábra: Civil szervezetek megoszlása Szigetszentmiklóson 2020 (Forrás: Szigetszentmiklós Város Gazdasági Programja 2020-2024)	72
44. ábra: Szigetszentmiklós humán intézményei (Forrás: saját szerkesztés, MUTK)	75
45. ábra: Bruttó hozzáadott érték (GVA) növekedési üteme az egyes járási székhelyek esetében a 2014 és 2018 közötti időszakban (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés) 78	
46. ábra: Egy főre jutó bruttó hozzáadott érték (GVA) szerinti rangsor 2018-ban (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)	78
47. ábra: Regisztrált és működő társaságok száma nemzetgazdasági áganként 2018-ban (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)	79
48. ábra: Nettó értékesítési árbevétel megoszlása nemzetgazdasági ágazonként (Forrás: OPTEN adatok alapján saját szerkesztés).....	81

49. ábra: Új és megszűnt vállalkozások száma (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)	82
50. ábra: Társas és egyéni regisztrált vállalkozások aránya Szigetszentmiklóson (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)	83
51. ábra: A működő vállalkozások főbb mutatói (Forrás: OPTEN adatok alapján saját szerkesztés)	85
52. ábra: Fejlesztési adókedvezmény mértéke a Pest Megyei járási központokban 2014 és 2018 között (eFt) (Forrás: NAV adatok alapján saját szerkesztés)	86
53. ábra: Lehívott fejlesztési támogatások nagysága a Pest Megyei járási központokban 2014 és 2020 között (Ft) (Forrás: Széchenyi 2020 támogatási adatok alapján saját szerkesztés)	86
54. ábra: Lehívott VEKOP támogatások nagyságrendi megoszlása Szigetszentmiklóson 2014 és 2020 között (Forrás: Széchenyi 2020 támogatási adatok alapján saját szerkesztés)	87
55. ábra: Pest Megye járásszékhelyeinek életminőség indexe 2012 és 2018 évi adatok alapján (Forrás: HÉTFA Kutatóintézet)	88
56. ábra: Társasági adóbevallást benyújtó vállalatok közül a CCI szektor cégeinek, foglalkoztatottjainak és értékesítés nettó árbevételének aránya (Forrás: OPTEN adatok alapján saját szerkesztés)	89
57. ábra: Szélesen értelmezett CCI szektor vállalatainak megoszlása a számosságuk, a foglalkoztatottak és az értékesítés nettó árbevétele szerint (Forrás: OPTEN adatok alapján saját szerkesztés)	89
58. ábra: Budapesti Agglomeráció és Magyarország lakáspiaci indexe 2008-2020 (Forrás: GKI)	92
59. ábra: Pest megyei járási székhelyek ingatlanár változásának aránya 2014 és 2020 között (Forrás: ingatlannet.hu adatai alapján saját szerkesztés)	92
60. ábra: Szigetszentmiklós lakásárainak változása 2005-2020 között (Forrás: ingatlannet.hu adatai alapján saját szerkesztés)	93
61. ábra: Lakásállomány változása 2005-2019 között (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)	93
62. ábra: Épített lakások és kiadott építési engedélyek száma 2014-2018 között a Szigetszentmiklóson (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)	94
63. ábra: Az önkormányzat költségvetésének mérlege 2015-2020 között (ezer Ft) (Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás alapján saját szerkesztés)	95
64. ábra: Az önkormányzat közhatalmi bevételeinek alakulása az összes bevételhez viszonyítva 2015-2020 között (ezer Ft) (Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás alapján saját szerkesztés)	96
65. ábra: Az önkormányzat közhatalmi bevételeinek megoszlása főbb forrásonként 2019-ben és 2020-ban (%) (Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás alapján saját szerkesztés)	97
66. ábra: Az önkormányzat működési és felhalmozási költségvetési kiadásai az összes kiadáshoz képest 2015-2020 között (ezer Ft) (Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás alapján saját szerkesztés)	98
67. ábra: Az önkormányzat összes kiadásának főbb kategóriák szerinti megoszlása 2019-ben (ezer Ft) (Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás alapján saját szerkesztés)	98
68. ábra: Önkormányzati vagyongazdálkodás bevételeinek aránya 2019-ben (%) (Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás (Szigetszentmiklós Város Gazdasági Programja 2020-2024)	100

69. ábra: Nyilvántartott álláskereső, 180 napon túli és egy éven túl nyilvántartott álláskereső számának alakulása Szigetszentmiklóson 2010-2019 között (fő) (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)	103
70. ábra: Az 1000 fő lakosra jutó nyilvántartott álláskereső száma a Pest megyei járasszékhelyeken 2019-ben (fő) (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)	104
71. ábra: A közfoglalkoztatásban résztvevők száma 2011-2018 között (fő) (Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás alapján saját szerkesztés)	104
72. ábra: A közfoglalkoztatásra fordított önkormányzati kiadások alakulása 2015-2019 között (ezer Ft) (Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás alapján saját szerkesztés)	105
73. ábra: Önkormányzati tulajdonú lakások és lakbér alakulása 2017-2019 között (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)	107
74. ábra: Önkormányzati ingatlanokhoz kapcsolódó bérleti díj bevételek alakulása 2015-2019 között (ezer Ft) (Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás alapján saját szerkesztés)	108
75. ábra: Szélessávú internet előfizetések száma Szigetszentmiklóson 2016-ban (db) (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)	118
76. ábra: Különböző típusú szélessávú internet szolgáltatások előfizetőinek megoszlása 2016-ban (db) (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)	119
77. ábra: Szélessávú internet-előfizetések arányának alakulása Szigetszentmiklóson 2012-2016 között (%) (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)	119
78. ábra: Digitális domborzatmodell Forrás: Lechner Nonprofit Kft.	126
79. ábra: Aranykorona érték Forrás Állami ingatlan-nyilvántartási térképi adatbázis	127
80. ábra: Magyarország (1782–1785) - Első Katonai Felmérés Magyar Királyság (1819–1869) - Második katonai felmérés (Forrás: mapire.eu)	128
81. ábra: Harmadik Katonai Felmérés (1:25000) (1869-1887) (balra) és a Habsburg Birodalom - Kataszteri térképek (XIX. század)(jobbra) (Forrás: mapire.eu)	129
82. ábra: Magyarország Katonai Felmérése (1941) (balra) és CORONA kémműhold felvétele az 1960-as években (jobbra) (Forrás: mapire.eu)	130
83. ábra: Földrészletek fekvés szerint (Forrás: Állami ingatlan-nyilvántartási térképi adatbázis)	131
84. ábra: Művelési ágak Forrás: Állami ingatlan-nyilvántartási térképi adatbázis	131
85. ábra: Művelési ágak megoszlása Forrás: Állami ingatlan-nyilvántartási térképi adatbázis	132
86. ábra: Felszínborítási arányok (Forrás: Copernicus Land Monitoring Service- Urban Atlas adatbázis)	133
87. ábra: Ortofotó	134
88. ábra: Szigetszentmiklós felszínborítása (Forrás: Copernicus Land Monitoring Service- Urban Atlas)	135
89. ábra: Beépített területek változása 2006-2018	136
90. ábra: Területhasználat-változás 2006-2018	137
91. ábra: Ex lege lápok (Forrás: DINPI térképi adatszolgáltatása 2019-be a Szigetszentmiklós város III. települési környezetvédelmi programhoz)	138
92. ábra: Ráckevei (Soroksári) Dunaág Forrás: Szigetszentmiklós Településképi Arculati Kézikönyv, 2017)	141
93. ábra: Natura 2000 területek (Forrás: Duna-Ipoly Nemzeti Park térképi adatszolgáltatása 2019-be a Szigetszentmiklós város III. települési környezetvédelmi programhoz)	142
94. ábra: Ökológiai hálózat (Forrás: Duna-Ipoly Nemzeti Park térképi adatszolgáltatása 2019-be a Szigetszentmiklós város III. települési környezetvédelmi programhoz)	144

95. ábra: Az egy főre jutó önkormányzati tulajdonban lévő zöldterületek kiterjedésének változása 2007 és 2019 között (m ²) (Forrás: Lechner Nkft., TeIR)	146
96. ábra: A település és környezetének domborzati viszonyai és a Bucka-negyed nagyobb zöldfelületei (saját szerkesztés).....	146
97. ábra: Szigetszentmiklós zöldfelületi elemei (saját szerkesztés, közterületi fák adatforrása: © European Union, Copernicus Land Monitoring Service 2018, European Environment Agency (EEA))	148
98. ábra: Burkolt felület aránya a települési térségben (saját szerkesztés, adatforrás: Imperviousness, 2018. © European Union, Copernicus Land Monitoring Service 2018, European Environment Agency (EEA))	149
99. ábra: Földrészletek rendeltetés és fekvés szerinti elhelyezkedése (forrás: Állami ingatlan-nyilvántartási térképi adatbázis)	154
100. ábra: Földrészletek rendeltetés és fekvés szerinti elhelyezkedése a központi belterületen (forrás: Állami ingatlan-nyilvántartási térképi adatbázis).....	155
101. ábra: Földrészletek rendeltetés és fekvés szerinti megoszlása (forrás: Állami ingatlan-nyilvántartási térképi adatbázis)	155
102. ábra: Földrészletek méret szerinti eloszlása (forrás: Állami ingatlan-nyilvántartási térképi adatbázis)	157
103. ábra: Földrészletek méret szerinti eloszlása a központi belterületen (forrás: Állami ingatlan-nyilvántartási térképi adatbázis).....	157
104. ábra: Földrészletek tulajdon szerinti eloszlása (forrás: Állami ingatlan-nyilvántartási térképi adatbázis).....	160
105. ábra: Földrészletek tulajdon szerinti eloszlása a központi belterületen (forrás: Állami ingatlan-nyilvántartási térképi adatbázis).....	160
106. ábra: Szigetszentmiklós közúthálózata és forgalomcsillapított övezetei (Forrás: saját szerkesztés, háttér openstreetmap)	166
107. ábra: Közúti baleseti mortalitás alakulása 2005-2018 között (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés).....	167
108. ábra: Szigetszentmiklóson 2011-2019 között történt közúti balesetek területi eloszlása a súlyosság szerint (Forrás: Web-Bal adatbázis, térképi háttér: OpenStreetMap)	168
109. ábra: A motorizációs fok alakulása városi, járási és országos szinten (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)	169
110. ábra: Szigetszentmiklós közösségi közlekedési hálózata (Forrás: BKK)	170
111. ábra: Szigetszentmiklós közösségi közlekedési megállók által kiszolgált tágabb területek Zöld: HÉV (750 m), kék: busz (500 m) (Forrás: saját szerkesztés, háttér openstreetmap)....	171
112. ábra: Szigetszentmiklós közösségi közlekedési megállók által kiszolgált szűkebb területek Zöld: HÉV (500 m), kék: busz (300 m) (Forrás: saját szerkesztés, háttér: openstreetmap).....	172
113. ábra: Szigetszentmiklós kerékpáros főhálózata (saját szerkesztés, háttér openstreetmap).....	176
114. ábra: Szigetszentmiklós kerékpáros forgalma Bikemap hőtérképe szerint (Forrás: Bikemap, OpenStreetMap).....	177
115. ábra: Vízbázis-védelmi területek Szigetszentmiklós térségében (Forrás: Fővárosi Vízművek).....	179
116. ábra: Háztartásoknak szolgáltatott víz egy lakosra jutó mennyisége (2009-2018) (1000 m ³) (Forrás: Lechner Nkft., TeIR)	180

117. ábra: Közüemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolat lakások aránya (2009-2018) (%) (Forrás: Lechner Nkft., TeIR)	180
118. ábra: Közcsatornahálózatba bekapcsolt lakások aránya (2009-2018) (%) (Forrás: Lechner Nkft., TeIR).....	181
119. ábra: Közműolló alakulása (2009-2018) (%) (Forrás: Lechner Nkft., TeIR)	182
120. ábra: Kavicsos-tó közműellátottsága (piros-villany, kék-ivóvíz) (Forrás: www.e-közmű.hu).....	182
121. ábra: Csapadékvíz-elvezető hálózat nyílt (kék) és zárt (sárga) elemei (Forrás: www.szigetszentmiklos.hu)	183
122. ábra: Egy lakosra jutó háztartások részére szolgáltatott villamosenergia mennyisége (100 kWh) (Forrás: Lechner Nkft., TeIR).....	184
123. ábra: 100 lakosra jutó háztartási gázfogyasztók száma (Forrás: Lechner Nkft., TeIR)...	186
124. ábra: Távfűtési hálózat (Forrás: https://ekozmu.e-epites.hu/alkalmazas/lakossag/menu/terkep/tajekoztatasi/kozmuterkep).....	186
125. ábra: Távfűtéses lakások aránya (%) (Forrás: Lechner Nkft., TeIR).....	187
126. ábra: Vodafone lefedettség Szigetszentmiklóson (Forrás: https://www.vodafone.hu/hasznos-informaciok/lefedettsegi-terkep?c_source=google&c_)	189
127. ábra: Egymást követő vezeték nélküli hálózati sztenderdek (Forrás: https://slideplayer.com/slide/16305995/)	190
128. ábra: A DIGI szolgáltató által biztosított lefedettség (Forrás: https://digi.hu/mobil/lefedettseg)	190
129. ábra: Nitrogén-dioxid (NO ₂) koncentráció alakulása 2010-2019 között a Pest Megyei Kormányhivatal területén (Forrás:OKIR-LAIR.....	203
130. ábra: Az első 10 legnagyobb szennyezőanyag-kibocsátók és azok változása 2015-2019 között (Forrás: LAIR adatok alapján saját szerkesztés)	204
131. ábra: Éves szén-dioxid kibocsátás változásának alakulása 2015-2019 között (kg/év) (Forrás: LAIR adatok alapján saját szerkesztés)	205
132. ábra: Közúti közlekedés zajterhelésének érintettségi mutató (ÉMI) Szigetszentmiklós központi területén belül (Forrás: Enviroplus Kft.: Szigetszentmiklós Város 2018. évben megújított stratégiai zajtérképére épülő intézkedési terve, 2019)	207
133. ábra: Elszállított hulladék mennyisége (tonna/év) (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)	209
134. ábra: Egy lakosra jutó hulladék mennyisége (kg/év) 2015-2019 között (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)	209
135. ábra: Szelektíven gyűjtött hulladék típusai (Forrás: ARIES Kft adatszolgáltatás alapján saját szerkesztés).....	210
136. ábra: Szigetszentmiklós problématérképe (saját szerkesztés)	229
137. ábra: Szigetszentmiklós értéktérképe (saját szerkesztés).....	230
138. ábra. Szigetszentmiklós értéktérképe-központi belterület (saját szerkesztés)	231
139. ábra: Szigetszentmiklós, Városmegye negyed és intézmények elhelyezkedése (Forrás: saját szerkesztés).....	232
140. ábra: Szigetszentmiklós, Városmegye negyed és intézmények elhelyezkedése (Forrás: saját szerkesztés).....	233
141. ábra: Szigetszentmiklós, Bucka negyed és intézmények elhelyezkedése (Forrás: saját szerkesztés)	234
142. ábra: Szigetszentmiklós, Bucka negyed javasolt felosztása (Forrás: saját szerkesztés).235	

143. ábra: Szigetszentmiklós, Felsőtag negyed (Forrás: saját szerkesztés)	236
144. ábra: Szigetszentmiklós, Duna-part negyed (Forrás: saját szerkesztés)	237

TÁBLÁZATOK

1. táblázat: A várost érintő országos térszerkezeti elemek (Forrás: OTTrT alapján saját szerkesztés)	14
2. táblázat: A várost érintő Budapesti Agglomeráció szerkezeti tervében ábrázolt elemek (Forrás: Budapesti Agglomeráció szervezeti terve alapján saját szerkesztés)	17
3. táblázat: A 2015-ös ITS célrendszerének 2020. évi okos város szempontú kiegészítésének javaslata (Forrás: SZIGETSZENTMIKLÓS INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA 2020. évi módosítása, kiegészítése az okos város elemek beépítésével EGYEZTETÉSI ANYAG, 2020. december)	23
4. táblázat: 2015-2019 között megvalósult és a folyamatban lévő fejlesztések kapcsolata az előző ITS stratégiai célrendszerével (Forrás: Szigetszentmiklós Város Gazdasági Programja 2020-2024 alapján saját szerkesztés)	28
5. táblázat: VEKOP keretében kifizetett támogatások összesen Szigetszentmiklóson a 2014-2020 támogatási ciklusban (Ft) (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)	29
6. táblázat: Településrendezési szerződések és megállapodások (Forrás: Szigetszentmiklós Város Gazdasági Programja 2020-2024)	30
7. táblázat: Szigetszentmiklós építési övezeteinek főbb beépítési paraméterei (Forrás: 1/2012.(II.01.) ÖNKORMÁNYZATI RENDELET Szigetszentmiklós Város Helyi Építési Szabályzatáról és Szabályozási Tervéről alapján saját szerkesztés)	33
8. táblázat: Családszerkezet alakulása 2011 (Forrás: Népszámlálás 2011, TeIR)	37
9. táblázat: Nemzetiség, anyanyelv vagy családban használt nyelv (fő) 2011 (Forrás: KSH Népszámlálás)	38
10. táblázat: Iskolai végzettség alakulása (%) 2011 (Forrás: Lechner Nkft. TeIR)	39
11. táblázat: Szigetszentmiklós szegregátumait leíró adatok (Forrás: KSH adatszolgáltatás)	43
12. táblázat: Szigetszentmiklós lakónépessége korcsoport szerinti megoszlásának változása 1. (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)	44
13. táblázat: Szigetszentmiklós lakónépessége korcsoport szerinti megoszlásának változása 2. (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)	44
14. táblázat: Szigetszentmiklós 0-7 éves korú állandó népességének megoszlásának változása (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)	46
15. táblázat: Szigetszentmiklós 6-7 éves korú – iskolás korú – gyermekek arányának változása (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)	48
16. táblázat: Szigetszentmiklós általános iskolai és létszámadatai 2019/2020-ban (Forrás: Szigetszentmiklós Gazdasági Programja 2020-2024 alapján saját szerkesztés)	50
17. táblázat: Szigetszentmiklós 0-2 éves, bölcsődés korú gyermekek aránya és változása (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)	54
18. táblázat: Bölcsődék Szigetszentmiklóson (Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás alapján saját szerkesztés)	55
19. táblázat: Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult családok számának változása Szigetszentmiklóson 2015-2019 (Forrás: Átfogó értékelés gyermekvédelmi feladatokról 2019, Szigetszentmiklós Önkormányzata)	62

20. táblázat: Működő társaságok arányának változása nemzetgazdasági ágazonként a 2014-2018 közötti időszakban Szigetszentmiklóson és a Pest megyei járási központokban (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)	80
21. táblázat: Szigetszentmiklós gazdasági szektorainak összefoglaló adatai (2019) (Forrás: OPTEN adatok alapján saját szerkesztés)	80
22. táblázat: A túlélő vállalkozások aránya év-kategóriánként (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)	82
23. táblázat: Regisztrált vállalkozások összetétele Szigetszentmiklóson (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés)	84
24. táblázat: Önkormányzati vagyongazdálkodás alakulása 2015-2019 között (Ft) (Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás alapján saját szerkesztés)	100
25. táblázat: Szigetszentmiklós város intézményi foglalkoztatottjainak száma (Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás alapján saját szerkesztés)	105
26. táblázat: Önkormányzati lakás és nem lakás célú ingatlanok természetbeni típusa, állapota és használati módja szerinti csoportosítása (Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás alapján saját szerkesztés)	108
27. táblázat: Szigetszentmiklós önkormányzata által működtetett és finanszírozott intézmények (Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás alapján saját szerkesztés)	111
28. táblázat: Az önkormányzati intézmények főbb kiadási előirányzatainak alakulása 2015-2019 között (Forrás: Szigetszentmiklós Város Gazdasági Programja 2020-2024)	113
29. táblázat: Földrészletek megoszlása fekvés szerint (Forrás: Állami ingatlan-nyilvántartási térképi adatbázis)	130
30. táblázat: Művelési ágak megoszlása (Forrás: Állami ingatlan-nyilvántartási térképi adatbázis)	132
31. táblázat: Copernicus Urban Atlas alapján a városi területek típusainak aránya (Forrás: Copernicus Land Monitoring Service- Urban Atlas adatbázis)	133
32. táblázat: Földrészletek jellemzői rendeltetés alapján Forrás: Állami ingatlan-nyilvántartási térképi adatbázis	158
33. táblázat: Földrészletek jellemzői művelési ágak alapján Forrás: Állami ingatlan-nyilvántartási térképi adatbázis	159
34. táblázat: Községi közlekedési eszközök járatsűrűsége és felkínált kapacitása (Forrás: MÁV-HÉV, BKK, Volánbusz)	174
35. táblázat: Felszíni víztestek jellemzői (Forrás: VGT3 2018, http://vizeink.hu/vizgyujto-gazdalkodasi-terv-2019-2021/vgt3-vitaanyag/)	193
36. táblázat: Felszín alatti víztestek jellemzői (Forrás: VGT3 2018, http://vizeink.hu/vizgyujto-gazdalkodasi-terv-2019-2021/vgt3-vitaanyag/)	195
37. táblázat: Szennyvízbevezetők (Forrás: VGT3 2018, http://vizeink.hu/vizgyujto-gazdalkodasi-terv-2019-2021/vgt3-vitaanyag/)	196
38. táblázat: Települési diffúz terhelés (Forrás: VGT3 2018, Települési Szennyvízelvezetési Információs Rendszer - Települési diffúz szennyezés becsléséhez felhasznált adatok)	196
39. táblázat: Szennyezőanyag-kibocsátó (Forrás: PRTR köteles telephelyek és tevékenységek (2010-2012), https://www.vizugy.hu/index.php?module=vizstrat&programelemid=149) ..	197
40. táblázat: Veszélyes anyagokkal összefüggő emberi tevékenységet végző üzem (Forrás: PRTR köteles telephelyek és tevékenységek (2010-2012), https://www.vizugy.hu/index.php?module=vizstrat&programelemid=149)	197
41. táblázat: Működő bánya (Forrás: VGT3 2018, http://vizeink.hu/vizgyujto-gazdalkodasi-terv-2019-2021/vgt3-vitaanyag/)	199

42. táblázat: Meddőhányók és zagytározók (Forrás: VGT3 2018, http://vizeink.hu/vizgyujto-gazdalkodasi-terv-2019-2021/vgt3-vitaanyag/).....	199
43. táblázat: Felszíni és felszín alatti víztestek állapota (Forrás: VGT3 2018, http://vizeink.hu/vizgyujto-gazdalkodasi-terv-2019-2021/vgt3-vitaanyag/).....	201
44. táblázat: Felszín alatti víztestek) (Forrás: VGT3 2018, http://vizeink.hu/vizgyujto-gazdalkodasi-terv-2019-2021/vgt3-vitaanyag/).....	202
45. táblázat: Légszennyezettségi index (Forrás: MFOLRK Adatközpont: 2019. évi összesítő értékeléshazánk levegőminőségéről az automata mérőhálózat adatai alapján)	203